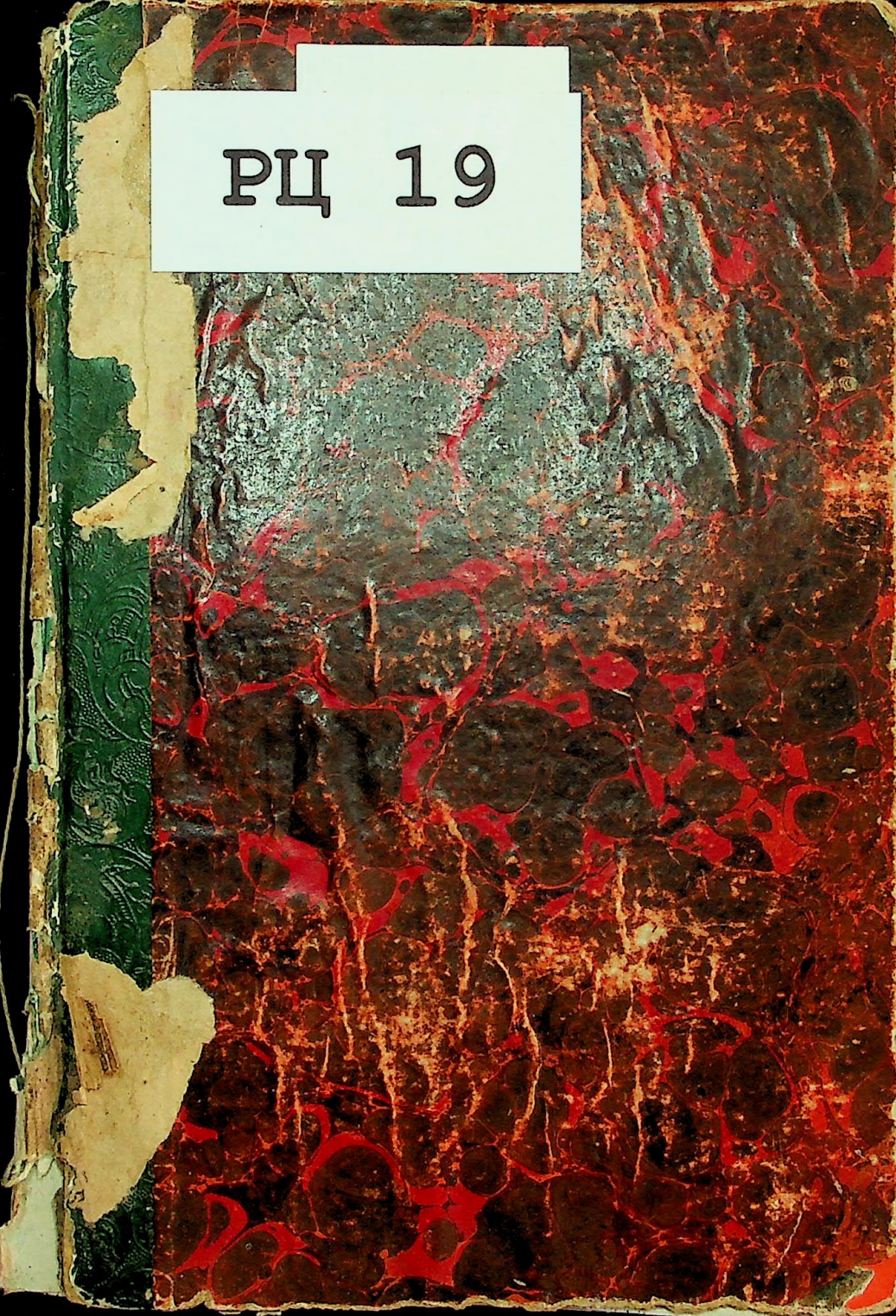

РЦ 19

D11-19

65

130

085

865

855

1465

4845

0095

015

15

10

95

~~1465~~

ΡΥ-
Τ Τ Χ Α Ι
Τ Η Λ Ε Μ Α Χ Ο Τ
Τ Ι Ο Υ Τ Ο Υ
Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ω Σ

ΣΤΗΝΤΕΘΕΙΣΑΙ ΜΕΝ ΓΑΛΛΙΣΤΙ
ΠΑΡΑ

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Φ Ε Ν Ε Λ Ο Ν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑΙ ΔΕ ΤΗΟ

Δ. Π. ΓΟΒΔΕΛΑ

Νῦν νεωστὶ τύποις ἐκδοθεῖσαι

Ἐπιστάσια καὶ διορθώσει λεκτικῇ τε καὶ ὀρθογραφικῇ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Α. ΠΑΤΕΡΑΚΗ
ΧΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

НБ "С. ЧИЛИНГИРОВ"
ШУМЕН

Β Ε Ν Ε Τ Ι Α

Παρά Φραγκίσκῳ τῷ Ἀνδρέῳλᾳ.

1830.

1909
1830
0079

РЦ-19

БАХТ
ТОХАМАНТ

ТОТ ТОТ

КОЗЕТДО

ИТЛААДТ КЕМ ИАИНОЧЕНТ

И/П

ТОИТН ТОИТНЧЕН ТОТ

НБ "Ст. Чилингиров" - Шимен
КУПЕНА 20.04 No 819

ОПТ НБ ИАИНОЧЕНТ

АЛАДОН Н

И/П

И/П

И/П

И/П

И/П

И/П

И/П

И/П

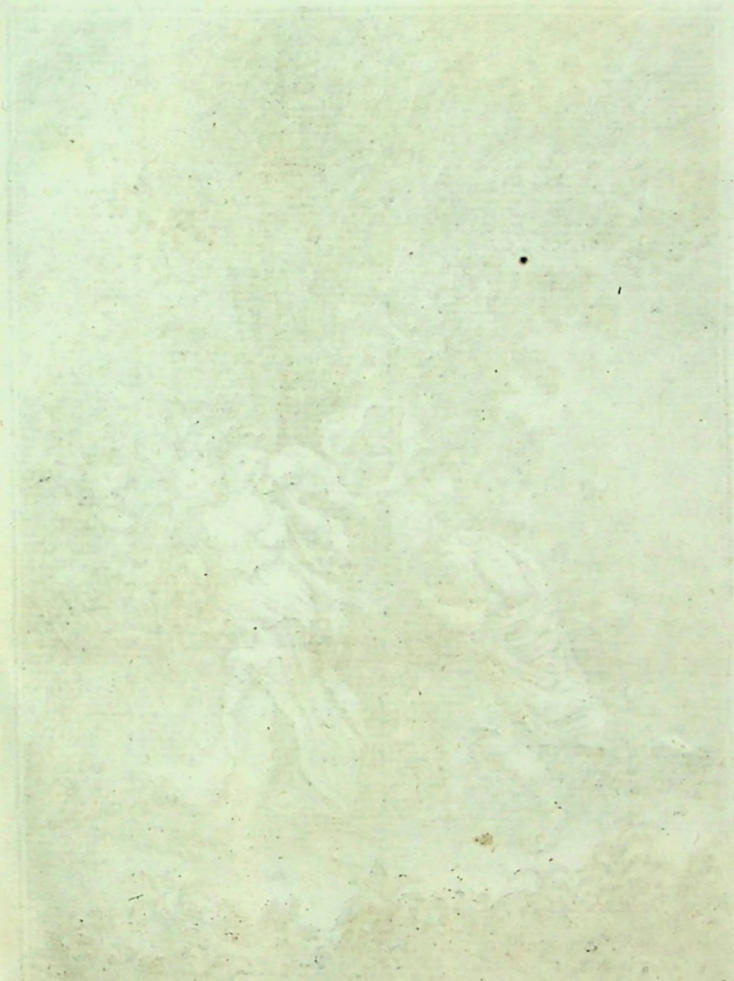
ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΙΣ ΕΛΛΗΝΣΙ.

Δεχθῆτε, ὦ φιλόμουσοι Ἕλληνες, τὸ ἡδὺ καὶ διδακτικὸν τοῦ Τηλεμάχου σύγγραμμα, ὃχι πλέον ὥς πρότερον πτωχὸν καὶ ἐκπεσμένον τῆς ἀληθοῦς δόξηςτου, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀνευδότου ἐπιμελείας ἐπιθεωρηθὲν, ἀναπληρωθὲν, καὶ μὲ τὰ κάλλη λαμπροῦ τύπου ἐστολισμένον. Μὴ νομίσητε, ὅτι θέλω νὰ ἐπαινεθῶ· παραβαλετε τὰς προλαβοῦσας ἐκδόσεις τοῦ Τηλεμάχου μὲ ταύτην τὴν ἰδικήν μου, καὶ θέλετε γνωρίσει εὐκόλως τὴν μεταξὺ ἐκείνων καὶ ταύτης διαφορὰν. Ἐγὼ ἐσπούδασα πρῶτον γὰρ εὖρω διορθωτὴν, πεπαιδευμένον καὶ ἔμπειρον, ὁ ὅποιος, χωρὶς νὰ βλάβῃ τὸ γενικὸν ὕφος τῆς μεταφράσεως, γὰρ δώσῃ εἰς αὐτὴν τόλμην καὶ φράσιν μᾶλλον Ἑλληνικὴν, παρ' ἐκείνην, τὴν ὁποίαν εἶχε πρότερον. Τοιοῦτοτρόπως ἐπιδιορθωμένον τὸ σύγγραμμα, ἐξέδωκα αὐτὸ διὰ τῶν τύπων, καὶ, μὴ φειδόμενος δαπάνης, τὸ ἐστόλισα μὲ εἴκοσι πέντε εἰκονογραφίας οὐκ εὐκαταφρονήτους, μὲ χαρακτῆρας λαμπροῦς, μὲ χαρτὶ ὠραιότατον, καὶ μὲ κάθε ἄλλον ἀπαιτούμενον ὠραισμόν· καὶ μ' ὅλα ταῦτα, γνωρίζω τὴν ἀνάγκην τοιοῦτου ὠφελίμου βιβλίου, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἦναι εὐαπρόκτητον εἰς καθενα, εὐχαριστήθην γὰρ τὸ ἐκτιμῆσω διὰ μόνον Βενετικᾶς Ἀίτρας δώδεκα, ἐν ᾧ αἱ προλαβοῦσαι ἐκδόσεις, τοσοῦτον κατώτεραι καὶ ἀτελέστεραι ταύτης, ἐπωλοῦντο ὑ

πὲρ τὰς Λίτρας εἴκοσι πέντε χωρὶς συγκατά-
βασιν.

Ἐπεχειρίσθην δὲ, ὦ φίλοι Ἕλληνες, τὴν ἐκ-
τύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου ὅχι τόσον δι' ὠφέλειαν
χρηματικὴν, ὅσον διὰ τὰ σᾶς φανῶ καὶ ἐγὼ κατὰ τι
ὠφέλιμος. Ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην κινούμενος,
ἐσύστησα πρὸ ἱκανῶν ἤδη μηνῶν ἐνταῦθα Τυπο-
γραφίαν Ἑλληνικὴν, ἐφοδιασμένην πλουσίως μὲ ὅλα
τὰ πρὸς ἐκτύπωσιν ὅποιουδήποτε βιβλίου αναγ-
καῖα· ἐτύπωσα διάφορα διδακτικά καὶ ἐκκλησια-
στικά βιβλία, δηλαδὴ Ὀκτώηχον, Ψαλτήριον,
Παιδαγωγίαν, Ἀπόστολον, καὶ ἑξακολουθῶ ἀ-
διακόπως νὰ τυπῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀναγκαῖα
βιβλία, τὰ ὅποια ἐκατήντησαν δυσεύρετα. Μετ' οὗ
πολὺ θέλω ἐκδώσει τὴν Σύνοψιν, τὴν μικρὰν Γραμ-
ματικὴν τοῦ Λασκάρεως, καὶ τὸ μέγα ὥρολόγιον·
τελευταῖον σκοπεύω νὰ ἐκδώσω καὶ ἄλλα τινα βι-
βλία παιδαγωγικά, ὠφέλιμα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεο-
λαίαν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ θέλω καταβάλλει πᾶσαν σπου-
δὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ ἐκδώσω τοιαῦτα βι-
βλία, τὰ ὅποια νὰ δίδωσι γενικὴν ὠφέλειαν. Εὐα-
ρεστηθῆτε λοιπὸν, ὦ Ἕλληνες, νὰ δεχθῆτε μετ' εὐ-
μενείας τοὺς εἰλικρινεῖς κόπους μου, καὶ βεβαιω-
θῆτε, ὅτι ἡ ἀκρίβεια, ἡ καθαρότης, ἡ καλὴ ἐκλο-
γὴ, καὶ ἡ ἄοκνος προσοχὴ, θέλουσιν εἶναι οἱ μό-
νοι ὁδηγοὶ εἰς ταῦτα μου τὰ ἐπιχειρήματα. Ἐρ-
ρωσθε!

Ὁ Εκδότης, καὶ Τυπογράφος
ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΑΝΔΡΕΟΛΑΣ.

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
GEOGRAPHY
OF THE
CITY OF LONDON
1850

Σφοδρὸν χλῦδονα ἐκθυγόντες θαλάσσης
Εἰς τὸ Κάλυψ' δεσώθησαν σπείος.

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ .

Τηλέμαχος, ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, συνωδευμένος ἀπὸ τὴν Ἀθηναῖν ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος, ναυαγήσας, φθάνει εἰς τὸ νησίον τῆς Καλυψοῦς, (ἡ ὁποία ἐλυπεῖτο ἀκόμη διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὀδυσσέως) καὶ δεξιοῦται παρ' αὐτῆς φιλοφρόνως· γίνεται ἡ Θερὰ ἐρωτόληπτος αὐτοῦ, τῷ προσφέρει τὴν ἀθανασίαν, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὴν διηγηθῇ τὰ συμβάντα του· ὁ Τηλέμαχος τὰ διηγεῖται ἀρχίζων ἀπὸ τὴν ἐξ Ἰθάκης ἀναχώρησίν του διὰ τὴν Λακεδαιμονίαν καὶ Πύλον, ὅτι ἐναυάγησεν εἰς τὰ παράλια τῆς Σικελίας, τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ γένη θυμὰ ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀγχίσου, τὴν βοήθειαν, τὴν ὁποίαν ὁ Μέντωρ καὶ αὐτὸς ἔδωσαν εἰς τὸν βασιλέα Ἀλέστην, τὴν πρόρρησιν τοῦ Μέντορος, ὅτι βάρβαροί τινες θέλουν ἐφορμήσει καὶ λεηλατήσῃ τὸν τόπον του, καὶ τελευταῖον τῇ φροντίδα, τὴν ὁποίαν, εὐγνωμονῶν ὁ Βασιλεὺς, ἔλαβε, δίδων πρὸς αὐτοὺς πλοῖον Τύριον διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Πατρίδα των.

Τ Υ Χ Α Ι
Τ Η Λ Ε Μ Α Χ Ο Υ (1),

Τ Ι Ο Υ Τ Ο Υ

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ω Σ .

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Η Καλυψώ (2), μὴ δυναμένη νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὀδυσσεύς (3), ἐστοχάζετο τὸν ἑαυτὸν τῆς δυστυχῆ διὰ τὴν ἀθανασίαν τῆς τὸ σπῆ-

(1) Ὁ Τηλέμαχος ἦτον γιὸς τοῦ Μεγάλου Ἡρώος Ὀδυσσεύς, καὶ τῆς Πηνελόπης ὁ πατὴρ του ὅταν ἐπῆγεν εἰς τὸν Τρωαδικὸν πόλεμον, τὸν ἄφησεν ἐπὶ παιδίον ὑπὸ τῆς ἐπίσκεψιν τῆς μητρὸς του Πηνελόπης· αὐτὸς ἔπειτα βλέπων τὸν φθόνον, τὸν ὅποιον οἱ μνηστήρες τῆς Μητρὸς του ἔτρεφον κατ' αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς αἰαζήτησιν τοῦ Πατρὸς του, ἔχων συμβοηδὸν καὶ τὸν Μέντορα, καθὼς πλατύτερον ἢ κατ' αὐτὸν Ἱστορία δηλώσει· μετὰ τὴν παρέλευσιν πολλῶν χρόνων, καὶ μετὰ τὴν δοκιμὴν πολλῶν δυστυχιῶν, εὗρηκε τὸν Πατέρα του καὶ ἐκδικήθησαν ἐμὲν τοὺς ἐχθρούς του καὶ μνηστήρας τῆς μητρὸς του Πηνελόπης.

(2) Ἡ Καλυψώ ἦτον μία ἀπὸ τὰς Θεάς τῆς δευτέρας τάξεως· ἔλεουσίν τινες, ὅτι ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ἀσλαντος καὶ τῆς Θέτιδος, ἕτεροι πάλιν τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος· ἐβασίλευσεν εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφιλοξένησε τὸν Ὀδυσσεύα, ὅς τις ἐκεῖ πλησίον εἶχε ναυαγήσει· ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ καλύπτειν, ἦτοι κρύπτειν, διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάζετο Θεὰ τῶν κρυφίων.

(3) Ὁ Ὀδυσσεύς ἦτον γιὸς τοῦ Λαέρτου καὶ τῆς Ἀντικλίας, Βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, μιᾶς τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου πε-

Οὐ γὰρ θαλασσῶν, οὐδὲ θανάτο φόβοι
Ἀρετὴν ἰσχύουσιν ἐξαρνήσθαι.

σπῆλαιόν της πλέον δὲν ἀντιχοῦσεν ἀπὸ τὴν γλυ-
κεῖαν ὠδὴν τῆς φωνῆς της, καὶ αἱ Νύμφαι, αἱ ὁ-
ποῖαι τὴν ὑπηρετούν, δὲν ἐτόλμουν νὰ τὴν ὁμιλήσουν·
συχνάκις ἐπεριπατεῖ μόνη εἰς τοὺς ἀνδισμένους
λει-

πελάγους· ὠνομάσθη οὕτω, ὡς τινεὶ γνώμης ἐχουσιν, ἀπὸ τοῦ
ὄνομα εἶδος, καὶ ὕσαι· ἐγκυος γὰρ οὖσα ἡ Ἀντίκλεια, ὤδευεν
ἐπὶ τὸ Νηρίτιον ὄρος τῆς Ἰθάκης· ὑετοῦ δὲ γενομένου σφο-
δροῦ, ἐλισθίσασα, ἐγέννησεν αὐτόν, ὃς ἐν καὶ Νηρίτιος Στρα-
τηγός· ἔλαβε διὰ γυναικᾶ τὴν σωφροειστάτην Πινελόπην, θυ-
γατέρα τοῦ Ἰκάρου, μετὰ τὴν ὅποιαν ἐγέννησε τὸν Τηλέμα-
χον· ἀφ' οὗ ἠγέρθη ὁ πόλεμος τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τρωά-
δος, διὰ νὰ μὴν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὴν ἠγαπημένην του Σύζυ-
γον, προσιποῖδῃ ὅτι ἦτον μωρός, ζευξας εἰς τὸν ζυγὸν βοῦν
καὶ ὄνον, ζῶα διαφόρου εἶδους, καὶ ἐγεώργει τὴν γῆν, στεί-
ρων ἀντὶ σίτου ἀλάς· ὁ Παλαμῆδης ὁμως, διὰ νὰ καταλάβῃ
τὴν ἀληθεῖαν τοῦ πράγματος, ἔλαβε τὸν Υἱὸν του Τηλέμα-
χου ἔτι παιδίον ὅτε, καὶ τὸν ἐβαλεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος,
ἀπὸ τοῦ ὅποιον ἐμελλε νὰ ἀπεράσῃ ὁ Ὀδυσσεύς μετὰ τοῦ χρό-
νου, ὁ ὅποιος, ἀφ' οὗ ἐφθασεν ἐκεῖ καὶ εἶδε τὸν Υἱὸν του,
ἐγύρισεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ μὴ τὸν βλάψῃ, καὶ οὕτω
καταλαμβάνοντες οἱ λοιποὶ σύμμαχοι διὰ τῆς ἀπάτης τοῦ
Παλαμῆδους τὴν πανεύργον γνώμην τοῦ Ὀδυσσεύς, τὸν ἐλα-
βον μεθ' ἐαυτῶν εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὅποιον ἐδείξεν τὴν
μεγάλην του φρόνησιν διὰ τῶν Ἡρωϊκῶν του ἐργῶν· εὐρήκεν
ἐπειτα τὸν Ἀχιλλεῦς, ὁ ὅποιος ἐκρύπτετο ἀναμειτάξῃ εἰς
τάς θυγατέρας τοῦ Βασιλέως Λυκομήδους, καὶ τὸν ἐξερεν εἰς
τὸν πόλεμον· ἔλαβε μετὰ δόλον καὶ τὰ βέλη τοῦ Ἡρακλέους
ἀπὸ τὸν Φιλοκτήτην, καὶ τὰ ὑπῆγεν εἰς τὴν Τρωάδα κατὰ
τὸν χρησμόν. πρὸς τοῦτοις ἐκλεφε καὶ τὴν κῆνιν τοῦ Λχο-
μίδοντος, Βασιλέως τῆς Τρωάδος, ἥτις ἐφυλάττετο εἰς τὴν
Σκαϊὰν πύλιν τῆς αὐτῆς πόλεως· ὁμοίως ἠρπασε μετὰ τοῦ
Διομήδους τὸ Παλλάδιον, (ἄγαλμα τῆς Θεᾶς Ἀθηνᾶς) διὰ
τὸ ὅποιον ἐδόθη χρησμός εἰς τὸν Ἴλον, κτίστην τοῦ Ἰλίου
(ἥτοι τῆς Τρωάδος), ὅτι ἐπὶ τσοῦτον θάλει μείνει ἀβλαβὴς
ἡ Τρωάς, ἐφ' ὅσον ἠθέλε φυλάττειται τὸ Παλλάδιον ἐνδὸν τῆς
Πόλεως· ἐδανάτωσε τὸν Ῥῆσον, Βασιλέα τῆς Θράκης, καὶ
τοῦ ἐπῆρε τὰ ἀλγέα ἐντα ἀπὸ Θεῶν σπέρμα· καὶ τε-

λυταῖον κατεσκέυασε τὸν Δούρειον ἵππον, τὸν ἀφανισμόν
 τῆς δυστυχούς Τρωάδος· τὰ ὅποια ὅλα ἦσαν κεχρησμευότη-
 μένα διὰ τὰ γένην, καὶ αὐτῷ νὰ πέσῃ ἡ Τρῳάς· μετὰ τὸν
 πόλεμον λοιπὸν τῆς Τρωάδος, ὁ ὅποιος διήρκεσε χρόνους δέ-
 κα, καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς, ἠβουλήθη νὰ ἐπι-
 στρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του Ἰθάκην· οἱ ἐναντίοι ὁμῶς ἀνέ-
 μοι, καὶ ἡ κακοκαιρία, (ἡ καλῆτερον, ἡ τελειώσις τοῦ χρη-
 σμοῦ, ὅστις τῷ ἔδωκε, ὅτι μετὰ εἰκασαετίαν δελεῖ ἐπιστρέ-
 φει εἰς τὴν πατρίδα του) τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν νῆσον τῶν Κι-
 κώνων, ἐπειτα εἰς τὴν τῶν Λωτοφάγων, ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν
 τῆς Σικελίας, ἐνθα εἶχον κατοικίαν οἱ Κύκλωπες, εἰς τὴν
 ὅποιαν ἐτύφλωσε τὸν Πολύφημον, γίον τοῦ Περσείδωνος, με-
 δύσας αὐτὸν πρότερον, ἐπεὶ δὴ ἔφαγεν ἐξ συντροφίους του, καὶ
 αὐτὸν ἠδεδε νὰ τὸν φάγῃ τελευταῖον· ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγε, φε-
 ρόμενος ἀπὸ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους, εἰς τὴν νῆσον Αἰολίαν,
 εἰς τὴν ὅποιαν ἐβασίλευεν ὁ Αἰόλος, φύλαξ τῶν ἀνέμων· αὐ-
 τὸς πρὸς χάριν τοῦ τῷ ἔδωκεν ὅλους τοὺς ἀνέμους δεδεδεμένους
 εἰς ἓνα ἀσκόν, ἐξω μόνον ἀπὸ τὸν Ζεφυρον, καὶ βεββαίη ἠδε-
 λεν ὑπάγει τότε εἰς τὴν πατρίδα του, ἀνίσως οἱ συντροφοὶ του
 δὲν ἠδελον τὸν ἀνοίξαι, στοχαζόμενοι ὅτι εἶχε χρυσίον. εὐ-
 δὺς λοιπὸν ὅπου τὸν ἀνοίξαν, οἱ ἀνέμοι με ὁρμήν τοὺς ἐπέσ-
 τρεψαν εἰς τὴν νῆσον· τότε ὁ Αἰόλος δὲν τὸν ἔδεχθη παν-
 τελῶς· ἀνὰ χωρίσαντες ἐκεῖθεν, ἐφέρθησαν εἰς Λαιστρυγίνας,
 εἰς τοὺς ὁποίους χάνοντες ἐνδεκα καράβια, με ἐν μόνον διε-
 σώθησαν εἰς τὴν νῆσον Αἰάναν· ἐκεῖ μετεμορφώθησαν οἱ σύν-
 τροφοί του, (ἐξω μόνον ἀπὸ τὸν Εὐρύλοχον), εἰς χοίρους
 ἀπὸ τὴν Μάγισσαν Κίρκην, θυγατέρα τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς
 Περσίδος, ἀδελφὴν δὲ τοῦ Αἰήτου· μαδῶν τευτο ὁ Ὀδυσ-
 σεύς, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ ἀντιφάρμακον Μῶλυ,
 τὴν ἠνάγκασε καὶ μετέφερε τοὺς συντρόφους του εἰς τὴν προ-
 τέραν ἀνθρωπίνην μορφήν· ἐκεῖ δὲ ἔμεινεν ἓνα χρόνον, καὶ
 μετ' αὐτῆς ἐγέννησε τὸν Τηλέγονον· λαβὼν εἴτα ἐντολὰς παρ'
 αὐτῆς, κατέρχεται εἰς τὸν Ἄδην· ἐκεῖ ἐμαντεύθη περὶ πολ-
 λῶν μελλόντων πραγμάτων ἀπὸ τὸν μάντιν Τειρεσίαν, ἀπὸ
 τὴν μητέρα Ἀντίκλειαν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀλπυμέρην· ἐπιστρέ-
 φει μετὰ ταῦτα εἰς τὴν νησίον τῆς Κίρκης· ἀπὸ ἐκεῖ ἐφέρθη
 εἰς τὴν νῆσον τῶν Σεϊρήνων, καὶ διὰ τὰ μὴν χεῖρυν ἀκούον-
 τες τὰ περπνὰ ῥήματα αὐτῶν, ἐφράζε τὰ ὥτα τῶν συντρόφων
 του μὲ κηρόν, καὶ αὐτὸς ἔδεδε εἰς τὸ κατάρτι, καὶ οὕτω
 διεσώθησαν ἀβλαβεῖς· καὶ ἐκεῖθεν παραπλέοντες, διέρχονται τὰς

λειμώνας, ἀπὸ τούς ὁποίους τὸ νησίον της (1) ἤ-
 τεν

πλαγκτάς πέτρας, Σκυλλαν καὶ Χάρυβδιν· ὅχι ὅμως μὲ ὀ-
 λίγον κίνδυνον ἐφθασαν εἰς τὴν Σικελίαν εἰς ἐκείνον τὸν τό-
 πον, ὅπου ἡ Φαίδουσα, θυγάτηρ τοῦ Ἡλίου, ὁμοῦ μὲ δύο
 ἀδελφάς της ἐποίμαινε τοὺς βόας τοῦ Πατρὸς της· ὁ Ὀδυσ-
 σεὺς ἐπρόσταξε τοὺς συντρόφους του διὰ νὰ μὴ βλάψουν τὸ
 ποίμνιον, αὐτοὶ ὅμως πεινῶντες, καὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς κοιμω-
 μένου, διὰ παρακινήσεως τοῦ Εὐρυλόχου, πολλὰ ζῶα ἐθα-
 νάτωσαν καὶ ἐφαγον, διὰ τὴν ὁποίαν ἀνάσιον πράξιν συντρί-
 βεται τὸ καράβι των, καὶ σώζεται μόνος ὁ Ὀδυσσεύς, πλέων
 ἐπάνω εἰς τὸ κατάρτιον, εἰς τὸ νησίον τῆς Καλυψοῦς, εἰς
 τὸ ὅποιον ἐστάθη χρόνους ἑπτὰ· ἀταχρεὶ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ
 προσταγῆς τῶν Θεῶν, λαβὼν παρ' αὐτῆς πλοῖον καὶ τὰ ἀ-
 ναγκαῖα πρὸς θάλασσοπορίαν· ὁ Ποσειδῶν ὅμως, διὰ νὰ ἐκδι-
 κῇ τὴν τυφλότητα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πολυφύμου, διεγείρει εἰς
 τὴν θάλασσαν σφοδρούς ἀνέμους, οἱ ὅποιοι συντρίβουσι τὸ
 καράβιον πλησίον εἰς τὸν Φαιάκειον λιμένα, καὶ βέβαια ἐπιή-
 γετο τότε ὁ Ὀδυσσεύς, ἐν δὲν ἠδίδε τὸν ἐλεῆσθαι ἡ Θεὰ Λευ-
 κοθέα, δίδουσα αὐτῷ μίαν σάνίδα, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν
 πλέων ἐφθασεν εἰς τὴν Φαιακίαν γῆν· ἐκεῖ δεξιούται φιλο-
 φρόνως ἀπὸ τῆς Ναυσικῆας θυγατέρας τοῦ Ἀλκινόου, καὶ
 πέμπεται εἰς τὴν πατρίδα του μὲ ἐν πλοῖον Φαιάκειον· ἐκεῖ
 πλάττεται ὡς ἐπαίτης (ζητοῦλαι)· τὸν γνωρίζει ὁ κύων του
 καλούμενος Ἄργος, εὐρίσκει τοὺς βοσκούς του καὶ μάλιστα
 τὸν πιστόν του Εὐμαῖον, ἀπὸ τὸν ὅποιον ξενίζεται εἰς τὸν
 ἀγρόν, καὶ ἐκεῖ ἀναγνωρίζεται μὲ τὸν Υἱόν του Τηλέμαχον,
 καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτόν, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ τρεῖς πιστοὺς του
 δούλους, ἐκδικεῖται τοὺς μνηστῆρας, καὶ ἀταλαμβάνει τὴν
 Πηνελόπην· φονεύεται ἑπειτα, κατὰ τὴν πρόρρησιν, ἀπὸ τὸν
 Υἱόν του Τηλέγονον, τὸν ἐκ τῆς Κίρκης· ὁ ὁποῖος ἐπιδυ-
 μων νὰ ἴδῃ τὸν Πατέρα του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰθάκην, μὴ
 γνωρίζομενός δὲ ἀπὸ τοὺς οἰκιακούς, καὶ μὴ γνωρίζων ποῖος
 ἦτον ὁ Ὀδυσσεύς, τὸν σοξεύει μὲ τὴν φαρμακερὰν ἀκακίαν
 τοῦ ἐχθροῦ Τρυφῆος· — ὅρα Ὅμηρ. ἐν Ὀδυσ. Σχολιαστ.
 αὐτόθι· Ὑγῖνιον μυθ. 95. Βιργίλ. Αἰνείδ. γ'. Διόδ. βιβ. δ'.
 Οβιδ. βιβ. δ'. στίχ. 10· Σιλήνιον Χίον, παρὰ Μιλετ. σελ. 326.

(1) Ὠκυγία, νηὶς ἑστὶ κλειμένη εἰς τὴν μεσόγειον θάλασ-

τον κατεστολισμένον· πλήν αὐτοὶ οἱ εὐμορφοὶ τέ-
ποι, ὅχι μόνον δὲν ἐσμίκυραν τὸν πόνοντις, ἀλλὰ
καὶ τὸν ἠΰξανον, ἐνθυμίζοντές τινι τὸν Ὀδυσσεά,
τὸν ὁποῖον ἐκεῖ τοσάκις ἴδεν πλισίοντις· πολλάκις
ἔμενεν ἀκίνητος εἰς τὸ παραθαλάσσιον, τὸ ὁποῖον
κατέβρεχε μὲ τὰ δάκρυά της, καὶ ἔστεικε συχνὰ
γυρισμένη κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ
πλοῖον τοῦ Ὀδυσσεως σχίζον τὴν θάλασσαν ἐγινεν
ἄφαντον ἀπὸ τὰ ὄμματα της· βεβαίως παρετήρησε
τὰ συντρίμματα ἑνὸς πλοίου, τὸ ὁποῖον εἶχε ναυα-
γήσειν, τὰ καθίσματα τῶν ναυτῶν συντετριμμέ-
να, μερικὰ κουπία διεσκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ
εἰς τὴν ἄμμον, ἐν τηρόνι, ἐν κατάρτι, μερικὰ
σχοινία πλέοντα εἰς τὸν αἰγιαλόν· ῥίπτουσα ἐπει-
τα τοὺς ὀφθαλμούς της μακρύτερον, ἴδε δύο ἄν-
δρας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἓνας ἐφαίνετο γεροντο-
ποιός, καὶ ὁ ἄλλος, μ' ὅλον ὅτι νέος, ὡμοιάζε τὸν
Ὀδυσσεά· Εἶχε τὴν γλυκύτητα, τὸ ζωνρόν, τὸ
ἀνδστήμα, καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς βῆμα του. Ἡ
Θεὰ εὐθὺς ἐκτάλαβε, ὅτ' αὐτὸς ἦτον ὁ Τηλέμα-
χος, γιὸς ἐκείνου τοῦ Ἥρωος· πλήν, εἰ καὶ οἱ
Θεοὶ ὑπερνικῶσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν κατάλη-
ψιν, δὲν ἠδυνήθη ὁμως νὰ καταλάβῃ ποῖος ἦτον
ἐκεῖνος ὁ σεβάσμιος ἀνὴρ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἦτο
συνωδευμένος ὁ Τηλέμαχος, ἐπειδὴ οἱ ἀνώτεροι
Θεοὶ κρύπτουσιν ἀπὸ τοὺς κατωτέρους τὰς βουλὰς

των

σαν, ἥτις καὶ Γάουλος, τανῦν δὲ ἰταλίστι Γόζος (γοζο), πλη-
σίον τῆς Μάλτας, ἀναμεταξὺ εἰς τὴν Ἀφρικανὸν Αἰγιαλόν,
καὶ εἰς τὸ Σικελικὸν Ἀκρωτήριον, ὀνομασθεῖσα οὕτω παρὰ
τοῦ Θηβαίων Βασιλέως καλουμένου Ὠγύγου, ὁ ὁποῖος ἐβα-
σίλευσεν εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον· ἐστάθη κατοικία τῆς νυμφος
Καλυφύς τὸ πάλαι.

ταν· ὅθεν καὶ ἡ Ἀθηναῖ, ἥτις συνῶδευε τὸν Τηλέμαχον ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος (1), δὲν ἤθελε νὰ τὴν γνωρίσῃ ἡ Καλυψώ· Αὐτὴ ὅμως ἐχαίρετο δι' αὐτὸ τὸ ναυάγιον, τὸ ὁποῖον ἐφερεν εἰς τὸ νησίον της τὸν Υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεύς, ὁμοιον καθ' ὅλα τοῦ πατρός του· ἐπλησίασε λοιπὸν εἰς αὐτὸν, καὶ ὑποκρινομένη, ὅτι δὲν τὸν ἐγνώριζε, τοῦ εἶπε, πόθεν προῆλθεν αὐτήσου ἡ αὐθάδεια τοῦ νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ νησίον μου; Γίνωσκε, ὦ νέε ξένε, ὅτι δὲν ἔρχεται ἄνθρωπος εἰς τὸ βασιλείον μου χωρὶς νὰ παιδευθῇ· Ὑποκάτω εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπειλητικούς λόγους ἠναγκάζεται νὰ κρύψῃ τὴν χαρὰν τῆς καρδίας της, ἡ ὁποία, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, ἐφαίνετο εἰς τὸ πρόσωπόν της.

Ω σὺ, ὁποία καὶ ἂν ἤθελες ἦσαι, τὴν ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος, γυναῖκα θνητῇ, ἡ Θεὰ (ἀγκαλὰ καὶ βλέπων σε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σέ στοχασθῶ διὰ ἄλλην τινα, παρὰ διὰ Θεάν), δὲν θέλεις

(1) Ὁ Μέντωρ ἦεν Βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, καὶ ἄκρος φίλος τοῦ Ὀμήρου, τοῦ ἐποικοῦ τὸ ὄνομα ἐβάλλη εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν ἀπὸ τὸν Ὀμήρου διὰ αἰωνιότητος ἐνδυμῆσιν, πρὸς εὐχαριστήσιν τῶν εὐεργεσιῶν, τὰς ἐποικας παρ' αὐτοῦ εἰλαβεν· ἐπειδὴ, ὅπότεν ὁ Ὀμήρος ὑπέστρεψεν ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν εἰς τὴν Ἰθάκην, δὲν ἠδυνήθη, διὰ τὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ του βλάβην, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐδοιπορίαν του περὶ αὐτῶν· ὁ Μέντωρ τὸν ἐφιλοξένησεν ἐντίμως εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐφρόντισεν ἐπιμελῶς διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ ὀφθαλμοῦ του· ὅθεν καὶ ὁ Ὀμήρος πλάττει περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦεν ἓνας ἀπὸ τοὺς μυστικούς καὶ ἀρίστους φίλους τοῦ Ὀδυσσεύς, εἰς τοῦ ἐποικοῦ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐπίσκεψιν παρέδωκεν ὁ Ὀδυσσεὺς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸν Υἱόν του Τηλέμαχον, ὅπότεν ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἰρωαδικὸν πόλεμον. Ὁ συγγραφεὺς ὅμως τῆς ἱστορίας τοῦ Τηλεμάχου παρασταίνει ἐδῶ τὴν ἰδίαν Θεάν Ἀθηναῖ, ὑπὸ τὸ εἶδος ἐνὸς γέροντος εἰς τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος.

λεις εὐσπλαγχνισθῇ τὴν δυστυχίαν εἰδὸς Υἱοῦ, ὁ ὅποιος ζητῶν τὸν πατέρα του μὲ κίνδυνον ἀνέμων καὶ θαλάσσης, ἴδε συντριμμένον τὸ πλοῖόν του εἰς τοὺς σκοπέλους σου; καὶ ποῖος εἶναι, (ἡρώτησεν ἡ Θεά), ὁ πατήρ σου, τὸν ὅποιον ζητεῖς; ὀνομάζεται Ὀδυσσεύς, ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος, καὶ εἶναι ἕνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς Βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι, μετὰ πολιορκίαν δέκα χρόνων, ἠφάνισαν τὴν περίφημον πόλιν τῆς Τρωάδος· τὸ ὄνομά του ἦτον ἀκουστὸν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν, διὰ τὴν ἀνδρείαν τὴν ὁποίαν εἰς τοὺς πολέμους ἔδειξε, καὶ περισσότερον ἀκόμη διὰ τὰς σοφὰς συμβουλὰς του· τῶρα πλανώμενος εἰς τὴν ἀπέραντον Θάλασσαν, διεπέρασε τοὺς πλέον φοβεροὺς σκοπέλους· ἡ Πατρίς του φαίνεται ὡς νὰ φεύγῃ ἀπ' ἐμπροσθέν του· Πηνελόπη (1) ἡ γυνὴ του, καὶ ἐγὼ ὁ Υἱός του,

(1) Ἡ Πηνελόπη ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ἰκάρου καὶ τῆς Περιβοίας, γυνὴ τοῦ Ὀδυσσεύς, ἀνίκητος κατὰ τὴν ἀγνότητα, καὶ μονότατον παράδειγμα τῆς Σωφροσύνης τοῦ τότε καιροῦ. Αὕτη, εἰς ὅλους τοὺς εἰκσι χρόνους, καθ' οὓς ὁ Ὀδυσσεύς ἐλειπεν ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, καὶ ἐνομίζετο ἀπεθαμμένος, δὲν ἠδέλγησε νὰ ἀτιμάσῃ τὴν πρὸς αὐτὴν πίστιν, καταφρονουσα τὰς ὑποσχέσεις τῶν μνηστήρων, οἱ ὅποιοι ἐζητοῦν νὰ τὴν λάβουν εἰς γυναῖκα· ἐπειδὴ ὁμοι συνεχῶς τὴν ἐβίαζον, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ, ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς, ὅτι τότε ἠδελε λάβει τὸν ἀξιώτερον διὰ ἀνδραγίας, ὅπταν ἠδελε τελειώσει ἐν πανίν, τὸ ὅποιον τὴν ἡμέραν ὕφαινε, καὶ τὴν νύκτα ἐξύφαινε· καὶ οὕτω μὲ αὐτὴν τὴν ἀπάτην διηρκεσεν, ἕως οὔτου ὁ Ὀδυσσεύς ἐπέστρεφεν· Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία, Πηνελόπης ἰστὸν ὕφαινειν, διὰ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν μένουσιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις των, ἢ καὶ διὰ ἐκείνους, οἵτινες ματαίως κοπιᾶζουσιν εἰς τελειώσιν πράγματός τινος, ὅπταν εἶναι διχόνοιοι ἐν τῷ μέσῳ. — Ὅμηρ. ἐν Ὀδυσ. Κικέρων Ἀκαδ. βιβ. δ'. Ἐρασμος ἐν Παροιμ.

του, ἐχάσαμεν κάθε ἐλπίδα νὰ τὸν ἰδοῦμεν πάλιν· ἐγὼ τρέχω ἐδῶ καὶ ἐπεὶ εἰς κινδύνους ὁμοίους μὲ τοὺς ἐδικοῦς του, διὰ νὰ μάθω ποῦ εὐρίσκεται· πλὴν τί λέγω; ἴσως τῶρα νὰ ἔγινε βρῶμα τῶν ἰχθύων, καταχωσμένος εἰς τὰς βαθυτάτας ἀβύσσους τῆς θαλάσσης· Εὐσπλαγχνίσθητι, ὦ Θεὰ, τὰς δυστυχίας μας, καὶ ἂν ἰξεύρης τί ἐδιώρισεν ἡ Τύχη, ἢ διὰ νὰ φυλάξῃ τὸν Ὀδυσσεά, ἢ διὰ νὰ τὸν ἀφανίσῃ, καταδέξου νὰ τὸ φανέρωσῃς πρὸς τὸν υἱόν του Τηλέμαχον·

Ἡ Καλυψώ, ὅλη ἐκθαμβος καὶ κατατελχθεῖσα τοῦ νὰ βλέπῃ τόσην φρόνησιν, καὶ τόσην εὐγλωττίαν εἰς τοιαύτην νεανικήν ἡλικίαν, δὲν ἐχόρταινε νὰ θεωρῇ τὸν Τηλέμαχον, καὶ ἔστεκεν εἰς ἄκραν σιωπὴν· Τελευταῖον οὕτω τὸν ὠμίλησε· Τηλέμαχε, ἐγὼ θέλω σοὶ φανερώσει ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν Πατέρα σου, ἀλλ' ἡ ἱστορία εἶναι μακρὰ· εἶναι καιρὸς νὰ ἀναπαυθῇτε τῶρα· Ἐλθετε εἰς τὴν κατοικίαν μου, εἰς τὴν ὁποίαν θέλω σὲ δεχθῇ ὡς Υἱόν μου· ἐσὺ θέλεις εἶσαι εἰς ταύτην μου τὴν ἐρημίαν ἢ παρηγορία μου, καὶ ἀπὸ ἐμὲ θέλεις λάβει τὴν εὐτυχίαν σου, εἰάν ἡξεύρης νὰ τὴν ἀπολαύσῃς· Ἡκολούθει ὁ Τηλέμαχος τὴν Θεάν, περικυκλωμένην ἀπὸ πλῆθος Νυμφῶν νέων, ὑπεράνω τῶν ὁποίων αὐτὴ ὑψάνετο, καθὼς μία μεγάλη δρυς εἰς ἓν δάσος ὑψώνει τοὺς φουντωτούς της κλάδους ἐπάνω εἰς τὰ λοιπὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα τὴν περικυκλοῦσιν· Ἐθαύμαζε τὴν λαμπρότητα τῆς εὐμορφίας της, τὴν πλουσίαν πορφύραν τοῦ μακροῦ καὶ κυματοῦντος ἐνδύματός της, τοὺς ἐκ φύσεως συμπεπλεγμένους πλοκάμιους τῆς κεφαλῆς της, τὴν λάμψιν τῶν ὀμμάτων της συγκεκρασμένην μὲ θαυμαστήν γλυκύτητα· Ὁ Μέντωρ ἠκολούθει τὸν Τηλέμαχον μὲ τὰ ὄμματα κάτω, καὶ μὲ σεμνὴν σιωπὴν· φθάσαντες

τες εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου τῆς Καλυψοῦς, ὁ Τηλέμαχος ἐθαύμασε θεωρῶν ὑποκάτω εἰς χωρικὴν ἀπλότητα ὅτι δύναται νὰ θέλῃ τὰ ὄμματα· δὲν ἐφαίνετο ἐκεῖ οὔτε χρυσίον, οὔτε ἀργύριον, οὔτε μάρμαρον, οὔτε στῆλαι, οὔτε εἰκόνες, οὔτε ἀγάλματα· τὸ σπήλαιον ἦτον πελεκημένον εἰς τὸν βράχον μὲ θόλους στολισμένους ἀπὸ λιθαράκια καὶ κόγχους· πανταχόθεν ἤπλωνε τοὺς ἀπαλούς πλοκάμους του ἐν νέον κλῆμα· Οἱ δροσεροὶ καὶ γλυκύπνοες Ζέφυροι, καταψύχοντες τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ Ἥλιου θερμότητα, ἐφύλαττον εἰς αὐτὸν τὸν τόπον μίαν δρόσον δελκτύριον· Αἱ βρύσεις χεόμεναι μὲ γλυκεῖαν ταραχὴν εἰς τοὺς λειμῶνας, οἱ ὅποιοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ ἀμαράντους καὶ ἴα, ἐσχημάτιζον εἰς μερικοὺς τόπους λίμνας καθαρὰς καὶ λαμπρὰς ὡς κρύσταλλον· Μυρία ἄνθη ἐχρωμάτιζαν ἐκείνας τὰς πρασινάδας, ἀπὸ τὰς ὁποίας περιεκυκλοῦτο τὸ σπήλαιον· ἐκεῖ εὐρίσκετο ἐν δάσος ἀπὸ δένδρα πολύφυλλα, καρποφοροῦντα μῆλα χρυσᾶ, τῶν ὁποίων τὰ ἄνθη ἀνανεούμενα εἰς κάθε καιρὸν ἔφερον εὐωδίαν γλυκυτάτην· ἐφαίνετο πῶς αὐτὸ τὸ δάσος ἐστεφάνωνε τοὺς ὠραιωτάτους ἐκείνους λειμῶνας, καὶ ἐσκίαζε τόσον τὸν τόπον, ὥστε αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἥλιου δὲν ἠδύναντο νὰ διαπεράσουν· ἐκεῖ δὲν ἠκούετο ἄλλο, παρὰ ἡ ἀρμονία τῶν πουλίων, καὶ ἡ ταραχὴ ἐνὸς ρύακος, τοῦ ὁποίου τὰ νερά, πίπτοντα ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐνὸς βράχου καὶ ἀφρίζοντα, ἔφευγον διὰ μέσου τῶν λειμαίνων.

Τὸ σπήλαιον τῆς Θεᾶς ἦτον εἰς τὸν κατήφορον ἐνὸς λόφου· ἐκεῖθεν ἐφαίνετο ἡ θάλασσα ποτὲ μὲν λαμπρὰ καὶ ὁμαλὴ ὡς καθρέπτῃς, ποτὲ δὲ ἀγρίως θυμωμένη κατὰ τῶν βράχων, κατὰ τῶν ὁποίων, ἐγείρουσα κύματα ὡς βουνὰ, ἐσχίζετο μὲ πολλὴν ταραχὴν· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐφαίνετο ἕνας ποταμός,

μὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἐσχηματίζοντο διάφορα νησία
 περιστεφανωμένα ἀπὸ ἀνθισμένης φύλλων καὶ ἀπὸ
 ὑψηλὰς λεύκας, τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ ἔφθανον
 ἕως εἰς τὰ νέφη. Ἐφαίνετο, πῶς οἱ διάφοροι σω-
 λῆνες, οἱ ὁποῖοι ἐσχηματίζον τὰς νήσους, ἔπαιζον
 εἰς τὴν πεδιάδα. ἄλλοι ἐκίνουν τὰ καθάρματα των
 νερά με ὀρμὴν, ἄλλοι ἦσαν γαληνοὶ καὶ ἀκίνητοι,
 καὶ ἄλλοι με μακρὰς περιστροφὰς ὠπισθοδρόμουν,
 ὥς διὰ τὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς πηγὰς των, ἀλλὰ
 πάλιν ἐφαίνοντο ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀφήσωσι τὰς
 ἠγαπημένας των ὄχθας. ἐφαίνοντο μακρόθεν λόφοι
 καὶ βουνὰ τὰ ὁποῖα ἐχάνοντο εἰς τὰ νέφη. αὐτὰ
 με τὴν ὡραίαν των θέσιν ἐσχηματίζον πρὸς εὐ-
 φροσύνην τῶν ὁμμάτων ἕνα Ὀρίζοντα ἀξιοθέατον.
 τὰ πλησιόχωρα βουνὰ ἦσαν σκεπασμένα ἀπὸ πρά-
 σινα ἀμπελόβλαστα, τὰ ὁποῖα ἐκρέμαντο περιπε-
 πλεγμένα τὸ ξοειδῶς. ἡ σταφυλὴ, λαμπροτέρα τῆς
 πορφύρας, δὲν ἠδύνατο νὰ κρυφθῇ ὑποκάτω εἰς τὰ
 φύλλα, καὶ τὸ κλῆμα ἐλύγιζεν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ
 καρποῦ του. ἡ συκὴ, ἡ ἐλαία, ἡ ροιὰ, καὶ ὅλα τὰ
 ἄλλα δένδρα, ὅσα ἐκ μόνης τῆς φύσεως ἐδέχθησαν
 τὸ σπέρμα των, ἐσκέπαζον τὴν πεδιάδα, καὶ τὴν
 κατέσταινον κῆπον ὡραιότατον.

Ἡ Καλυψὼ, δείξασα πρὸς τὸν Τηλέμαχον ὅλας
 αὐτὰς τὰς φυσικὰς ὡραιότητας, τὸν εἶπεν. Ἄνα-
 παύσου, τὰ ἐνδύματά σου εἶναι βρεγμένα, εἶναι
 καιρὸς νὰ ἐνδυθῇς ἄλλα νέα, ἔπειτα ἀνταμυνόμε-
 θα πάλιν, καὶ θέλω σοὶ διηγηθῇ μερικὰς ἱστο-
 ρίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας θέλει θελχθῇ ἡ καρδιά
 σου. παρευθὺς τὸν ἔμβασαν με τὸν Μέντορα εἰς
 τὸν πλέον κρυφὸν καὶ παράμερον τόπον ἐνὸς σπη-
 λαίου πλησίον ἐκείνου, ὅπου κατῴκει ἡ Θεά. αἱ
 Νύμφαι ἐπεμελήθησαν νὰ ἀνάψουν ἐκεῖ μεγάλην
 φωτίαν ἀπὸ κέδρινα ξύλα, τῶν ὁποίων ἡ εὐωδία

διεοίδετο εἰς κάθε μέρος, καὶ ἄφησαν ἐνδύματα διὰ τοὺς δύο νεωστὶ φθάσαντας ξένους· ὁ Τηλέμαχος βλέπων, ὅτι τοῦ ἡτοιμάσθῃ ἐν φόρεμα ἀπὸ λεπτότατον μαλλίον, τοῦ ὁποίου ἡ λευκότης ὑπερέβαινεν ἐκείνην τῆς χιόνης, καὶ ἐν ἐπανωφόρῳ ἀπὸ πορφύραν κεντημένην, καὶ παρατηρῶν τὴν λαμπρότητά των, ἔλαβεν ἐκείνην τὴν εὐχαρίστησιν, ἡ ὁποία εἶναι φυσικὴ εἰς τοὺς νέους.

Ὁ Μέντωρ τότε μὲ φωνὴν βαρεῖαν, καὶ τραχεῖαν τοῦ εἶπεν· αὐτὰ εἶναι λοιπὸν τὰ φρονήματα τὰ πρέποντα εἰς τὸν γῆν του Ὀδυσσεως; στοχάσου νὰ φυλάξης τὴν φήμην τοῦ πατρός σου, καὶ νὰ νικήσης τὴν τύχην, ἥτις σ' ἐναντιεῖται· εἶναι ἀνάξιος τῆς σοφίας καὶ τῆς δόξης ὁ νέος, ὅστις ὀρέγεται νὰ ἐνδύεται μάταια ὡς γυνή· ἡ δόξα δὲν χρεωστεῖται εἰς ἄλλον, παρὰ εἰς μίαν καρδίαν ἱκανὴν νὰ ὑποφέρῃ τοὺς κόπους, καὶ νὰ καταπατῇ τὰς τρυφάς.

Καλύτερον, ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος ἀναστενάζων, καλύτερον οἱ Θεοὶ νὰ μὲ ἀφανίσωσι ρίπτοντές με μέσα εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς, παρὰ νὰ ἀφήσω τὴν ἀνανδρίαν καὶ τὴν τρυφήν νὰ κυριεύσωσι τὴν καρδίαν μου· ὄχι, ὄχι, ὁ γῆν του Ὀδυσσεως δὲν θέλει νικηθῇ ποτὲ ἀπὸ τὰ θέλγητρα μιᾶς ζωῆς τρυφερᾶς, καὶ ἀνάνδρου· ἀλλὰ ποῖος εὐεργέτης Θεὸς μᾶς ἀδήγησεν, μετὰ τὸ ναυάγιόν μας, πρὸς αὐτὴν τὴν θεᾶν, ἡ θνητὴν, ἥτις τόσον μᾶς εὐεργετῇ;

Φοβοῦ, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, νὰ μὴ σοὶ προξενήσῃ δυστυχίας· φοβοῦ τὰς δολίους τῆς γλυκύτητας, πλέον κινδυνώδεις ἀπὸ τὰς πέτρας, αἱ ὁποῖαι συνέτριψαν τὸ πλοῖόν μας· τὸ ναυάγιον, καὶ ὁ θάνατος εἶναι ὀλιγώτερον φοβερά ἀπὸ τὰς τρυφάς τὰς πολεμοῦσας τὴν ἀρετὴν· φυλάξου νὰ μὴ πιστεύσῃς ὅσα μέλλει νὰ σὲ διηγηθῇ· ἡ νεότης στο-
χά-

χάζεται κάθε πᾶγμα εὐκόλον, πιστεύει κάθε πᾶγμα εὐκολοτελείωτον, δὲν φοβεῖται τι, εὐκολα καὶ ἀστόχαστα δίδει πίστιν εἰς ὅλα· φυλάξου νὰ μὴ δώσης ἀκρόασιν εἰς τοὺς γλυκεῖς καὶ θελητικούς λόγους τῆς Καλυψῆς, ἐπειδὴ εἰς αὐτοὺς εὗρίσκειται κεκρυμμένη ἡ βλάβη σου, καθὼς ὁ ὄφις μέσα εἰς τὸν χόρτον· φοβοῦ τὸ κεκρυμμένον φαρμάκιον, ἀπίσται εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, καὶ ἐν θυμοῦ πάντοτε τὰς παραγγελίας μου.

Μετὰ ταῦτα ἐγύρισαν εἰς τὴν Καλυψῶ, ἥτις τοὺς ἀνέμενε· αἱ Νύμφαι μὲ τοὺς περιπεπλεγμένους πλοκάμους των, ἐνδεδυμέναι λευκὰ ἐνδύματα, ἔφερον εὐθύς ἐν γεῦμα ἀπλοῦν, πλὴν ἐξαίρετον τόσον διὰ τὴν νοστιμάδα, ὅσον καὶ διὰ τὴν καθαρότητα· τὸ φαγιτὸν ἦτον συντεθειμένον ἀπὸ πετεινὰ, πιασμένα ἀπὸ αὐτὰς μὲ βρόχους, ἡ τετράποδα φορευμένα ἀπὸ τὰ βέλη των· ἔχουν ἀπὸ μεγάλα ἀργυρᾶ ἀγγεῖα εἰς ποτήρια χρυσᾶ, στεφανωμένα ἀπὸ ἄνθη, οἶνον πλέον γλυκὺν ἀπὸ τὸ νέκταρ· ἔφερον εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν εἰς μερικὰ κανίστρα ἀπὸ ὅλους τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους ἡ Ἀνοιξὶς ὑπόσχεται, καὶ τὸ Φθινόπωρον φέρει εἰς τὴν γῆν· τέσσαρες Νύμφαι νέαι ἄρχισαν τότε νὰ ψάλλουν· πρῶτον ἔψαλαν τὸν πόλεμον τῶν Θεῶν μετὰ τῶν Γιγάντων (1)· ἔπειτα τοὺς ἔρω-

τας

(1) Περί τῶν Γιγάντων διάφορος δίδεται γνώμη· τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ἦσαν Υἱοὶ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Τιτάνο· τινὲς δὲ, ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Γῆς καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν Τιτάνων, φονευθέντων παρὰ τοῦ Διός· Ἡσίοδος δὲ ἐν Οἰονίᾳ λέγει, ὅτι αὐτοὶ ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ἀπὸ τῆς ρανίδας τοῦ αἵματος τοῦ Οὐρανοῦ, αἱ ὁποῖαι ἐπίσαν κατὰ γῆς, ὅταν ἀκρωτηριάσεν αὐτὸν ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου, κόψας τὰ αἰδοῖά του. Εἶχον δραχοντεῖους πόδας, τὸ δὲ ἐπίλοιπον σῶ-

τας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης (1), τὴν γέννησιν τοῦ Βάαχου, καὶ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀφειτράφη ἀπὸ τὸν γέροντα Σειληνόν· τὸν δρόμον τοῦ Ἰππομέδου, καὶ τῆς Ἀταλάντης, ἥ τις ἐνίκηθη διὰ μέσου τῶν χρυσῶν μῆλων, τὰ ὅποια ἦσαν ἀπὸ τὸν

σῶμα ἀνθρώπιον· ἐχημάτισαν τέρατα ἀνεικάστου μεγέθους· Αὐτοὶ συνήχθησαν διὰ τὰ ἐξώσουν τὸν Δία ἀπὸ τὸν θρόνον του, ἠδέλησαν νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, βάλλοντες τὰ βουνὰ κλίμακας· ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς ἄλλους ὑπερείχον ὁ Ἐγκέλαδος, ὁ Βριάρεως, καὶ ὁ Αἰγαιών, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐκ τὸν χεῖρας καὶ πεντήκοντα κεφαλὰς, καὶ διὰ μίας ἐρρίπτον κατὰ τοῦ Διὸς ἑκατὸν ὑπερμεγέθεις πέτρας· ὅλοις ὁμῶς ὑπερίβεινεν ὁ Τυφὼν καὶ κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἦτον ὄφις, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀνθρώπος· ἦσαν ὑψηλότεροι ἀπὸ τὰ μεγαλητέρα βουνὰ, τῶσον ὥστε ἐφθάνεν ἡ κεφαλὴ του εἰς τοὺς ἀστέρας, ἡ μίαν του χεῖρ εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν Δύσιν, καὶ εὐγαζὲν ἀδιαλείπτως πῦρ καὶ φλόγας ἀπὸ τὸ στόμα, μύτιν, καὶ ὀφθαλμούς· οἱ λοιποὶ Θεοί, οἱ ὅποιοι ἐπῆγαν πρὸς συμμαχίαν τοῦ Διὸς, φοβηθέντες ἐφυγον εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ μετεμόρφωσαν ἑαυτοὺς εἰς διάφορα ζῶα· ὁ Ζεὺς κατεπολέμησε τοὺς Γίγαντας, ἔχων βοηθὸν τὸν Ἥφαιστον, καὶ τοὺς Κύκλωπας, οἱ ὅποιοι κατεσκεύαζον τὸν κεραυτὸν, καὶ οὕτω νικῶν αὐτοὺς, ἄλλους ἶδεν με βαρυτάταις ἀλύσοις εἰς τὴν Στύγα, καὶ ἄλλους κατεπλάκασε με τὸ ὄρος τῆς Αἰτίας· — Ὁμηρ. ἐν Ὀδυσσ. ὁ αὐτὸς ὕμνω εἰς Ἀπόλλ. Ὁβίδιος ἐν μεταμορφ. Βιργίλ. Αἰνείαδ. 10. Ἀπολλοδ. βιβ. α. κεφ. α. Romay ἐν Μυθ. σελ. 208.

(1) Σεμέλη, ἡ θυγάτηρ Κάδμου, τοῦ τῶν Φοινίκων Βασίλεως, καὶ τῆς Ἑρμιόνης, ἀγαπηθεῖσα ὑπερβαλλόντως ἀπὸ τὸν Δία, ἐζηλοστυπήθη ἀπὸ τὴν Ἥραν· ἡ ὁποία σχηματισθεῖσα ὡς ἡ μία γραία, συμβουλεύει τὴν Σεμέλην νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Δία νὰ ἔρχηται πρὸς αὐτὴν κεραυνιφόρος· αὕτη τὸν ἐξερχίζει πρῶτον, καὶ ἔπειτα τοῦ ζητεῖ αὐτὴν τὴν χάριν· αὐτὸς τὴν ἐκτελεῖ· αὕτη δὲ μὴν ὑποφέρουσα τοὺς Κεραυνούς διὰ τὴν θνητότητα, ἀποθνήσκει· ὁ Ζεὺς ἔπειτα σχι-

τὸν κῆπον τῶν Ἑσπερίδων (1)· εἰς τὸ τέλος ἔ-
 ψαλαν καὶ τὸν πόλεμον τῆς Τρωάδος (2), καὶ ὕ-
 ψω-

ζει τὴν κοιλίαν της, καὶ εὐγάζει Διόνυσον τὸν καὶ Βακχὸν
 ἐξ κρηναίων, τὸν ὁποῖον, σχίσας τὸν ἐδικόν του μηρόν, ἐβα-
 λεν ἐκεῖ ἕως ὅπου ἐτελείωσαν οἱ ἄλλοι 3. μῆνες, καὶ οὕτω ἀφ'
 οὗ τὸν ἐγέννησε τὸν παρέδωκεν τῷ Ἑρμῇ, αὐτὸς εἰς τὴν Μά-
 κρην θυγατέρα τοῦ Ἀρισταίου, καὶ τελευταῖον εἰς τὸν Σει-
 ληνόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέδρεψε καὶ ἐπαιδαγωγῆσεν ἐποχουμέ-
 νος ἐπ' αὐτῷ εἰς ὄνον, τὸν ὁποῖον ἐπειτα, καθὼς λέγει ὁ Ἀρα-
 τας, ὁ Ζεὺς μετήγαγεν εἰς τοὺς ἀστέρας διὰ χάριν τοῦ Σει-
 ληνοῦ· — Ὀβίδ: μεταμορφ. γ. Ἀπολλ. Ἀργοναυτ: δ. Βιρ-
 γίλ: β. ἐκλογῶν.

(1) Ἡ Ἀταλάντη ἦτον θυγάτηρ τοῦ Οἰνέως, Βασιλέως
 τῆς Νήσου Σκυροῦ, ἀξιεπαίνου διὰ τὴν γαχύτητα τῶν πο-
 δῶν της· αὕτη ἔλαβε χρησμόν, ὅτι ἡ ὑπανδρεία της θέλει
 εἶναι κινδυνώδης· διὰ τοῦτο καὶ κατῴκει τόπους ἐρήμους καὶ
 ἀοικητους ἀπὸ ἀνθρώπων· ὅσον ὅμως ἐφύγε τοὺς ἀνθρώπους
 διὰ νὰ μὴν τυχεῖ καὶ ὑπανδρευθῇ, τόσον περισσότερον τὴν
 ἐζήτουν οἱ μνηστήρες· ὅθεν διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ, συμφωνεῖ νὰ
 λάβῃ διὰ σύζυγον ἐκεῖνον, ὅστις ἠδελὲ τὴν ὑπερβῇ εἰς τὸ
 πρέξιμον, εἶδε μὴ νὰ θανατωθῇ καὶ οὕτω ἐθανατώθησαν
 πολλοὶ μὴ δυνάμενοι νὰ τὴν φθάσουν· ὁ Ἴππομένης ὅμως, Υἱὸς
 τοῦ Ἀρεως, λαβὼν παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τρία χρυσὰ μῆλα ἐκ
 τοῦ κήπου τῶν Ἑσπερίδων, ἔδραμε μετ' αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν
 δρόμον ἐρρίπτειν ἀπὸ αὐτά. αὕτη καταγινόμενη εἰς τὴν συνά-
 ξιν τῶν μῆλων, ἔμεινεν ὀπίσω, καὶ οὕτως ἔλαβε τὴν νίκην
 ὁ Ἴππομένης, λαμβάνων αὐτὴν εἰς γυναῖκα· ὀργισθεῖσα ἐπει-
 τα ἡ Ἀφροδίτη διὰ τὴν ἀχαριστίαν, τὴν ὁποῖαν πρὸς αὐτὴν
 εἰδείξαν, μὴ προσφέροντες τὴν θυσίας, τοὺς μετήλλαξεν εἰς
 λέοντας.

(2) Πάρις, ὁ Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἀκούων
 τὴν ωραιότητα τῆς Ἑλένης, θυγατρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λη-
 δας, γυναίκος δὲ τοῦ Μενελάου, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μέ-
 ἀρχετὰ πλοία πρὸς περιδιάβασιν· διερχόμενος δὲ διὰ τῆς
 Σπάρτης, ξενίζεται ἀπὸ τὸν Μενέλαον κατὰ τὸ δέον· συμ-
 φωνεῖ μετὰ τῆς Ἑλένης, τὴν λαμβάνει κρυφίως, καὶ φεύγει
 μετ' αὐτῆς, ἀπέναντος τοῦ Μενελάου· κινεῖ διὰ τοῦτο πόλεμον

ᾤωσαν ἕως εἰς τὸν Οὐρανὸν τὰς μάχας καὶ τὴν
 φρόνησιν τοῦ Ὀδυσσεύος· ἡ πρώτη τῶν Νυμφῶν ὀνο-
 μαζομένη Λευκοδόη, ἤνωσε τὴν ἀρμονίαν τῆς λύ-
 ρας τῆς μετὰ τὰς γλυκεῖας φωνὰς τῶν ἄλλων· ὅταν
 ὁ Τηλέμαχος ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός του, τὰ
 δάκρυα τὰ ὅποια ἔτρεξαν εἰς τὰς παρεῖάς του, ἔ-
 δωσαν νέαν λαμπρότητα εἰς τὸ κάλλος του· ἀλλ'
 ὅταν ἡ Καλυψὼ τὸν ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν ἠδύνато
 γὰ φάγη, καὶ ἦτον βυθισμένος εἰς τὴν λύπην, ἔ-
 τευσε τῶν Νυμφῶν, καὶ εὐθὺς ἐτραγούδησαν τὸν
 πόλεμον τῶν Κενταύρων (1) μετὰ τῶν Λαπίδων,
 καὶ τὸ κατέβασμα τοῦ Ὀρφέως εἰς τὸν ᾄδην διὰ τὴν
 εὐγάλη τὴν ἡγαπημένην του Εὐρυδίκην (2). Τελειώ-
 θέν-

ὁ Μινέλαος μετὰ τοὺς λοιποὺς Βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς
 Τρωάδος· ζητεῖ τὴν γυναῖκα του πρῶτον διὰ πρεσβειῶν, καὶ
 ἔπειτα διὰ τῶν ὄπλων· μετὰ παρέλευσιν 10 χρόνων ἀφανί-
 ζεται ἡ Τρωάς ἀπὸ τοῦς Ἑλλήνας μετὰ ἀξιοδράνητον πυρ-
 καϊάν, ἔπειτα ἀπὸ χτίσεως κόσμου 2871. ἐφανεύθησαν εἰς ἐκεί-
 νον τὸν πόλεμον ἀπὸ μὲν τοῦ στρατεύματος τῶν Ἑλλήνων
 386 χιλιάδες, ἀπὸ δὲ τοῦ τῶν Τρῶων 676. ἔλαβεν ἔπειτα
 τὴν Ἑλένην ὁ Μινέλαος, φονεύσας τὸν Διήφοβον, τὸν ἔχοντα
 αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Παρίδος, καὶ οὕτως ἐπέστρε-
 φεν εἰς τὸ Βασιλεῖόν του. — Poimay ἐν Μυθολ.: σελ: 97.

(1) Ἰξίωv ἐρωτᾷ λαβὼν πρὸς Ἥραν τὴν τοῦ Διὸς γυναῖ-
 κα, ἐβούλετο μετ' αὐτῆς μιγῆναι· ὅπερ μαδῶν ὁ Ζεὺς πλάτ-
 τει νεφέλην εἰς σχῆμα τῆς Ἥρας· μετὰ τὴν ὁποίαν μιγείς γυν-
 γὰ τοὺς Κενταύρους, τοὺς καὶ Ἴπποκενταύρους λεγομένους διὰ
 τὸ πρῶτον ἀναβῆναι εἰς ἵππους· Αὐτοὶ μεθύοντες εἰς τὸν γά-
 μον τοῦ Πυρίδου, ἠθέλησαν γὰ ἀρπάσσουν τὴν νύμφην· διὰ
 τοῦτο καὶ κατεπολιμήθησαν ἀπὸ τοῦ Λαπίδας πρῶτους τοῦ
 Βασιλείου τοῦ Πυρίδου, καὶ ἀπὸ τὸν Θησεά.

(2) Ὁ Ὀρφεὺς ἦτον Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κλυ-
 χίστης Μούσης· ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν Πατέρα του τὴν λύραν,
 τὴν ὁποίαν τόσον ἠδῶς ἐπαιζεν ὥστε ἡμέραν μετὰ τὴν ἡδονὴν
 τῆς τῶ ἀνήμερᾷ θηρίᾳ, ἐσταματεῖσε τοὺς ποταμούς, καὶ
 ἀλ-

Θέντος τοῦ γεύματος, ἡ Θεὰ ἔλαβε τὸν Τηλέμα-
χον, καὶ τοῦ ὠμίλησεν οὕτως.

Ἐσὺ βλέπεις, ὦ Τίε τοῦ μεγάλου Ὀδυσσέως,
μέ ποῖαν φιλοφροσύνην σέ ἐδέχθηκα· ἐγὼ εἶμαι
Ἀθάνατος, Θνητὸς ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἔμβη
εἰς ταῦτο τὸ νησίον, χωρὶς τὰ παιδεύειν διὰ τὴν
Ἀνθάδειάν του, καὶ ἂν δὲν σέ ἀγαποῦσα, οὔτε τὸ
ἰδίον σου ναυάγιον ἠδύνατο νὰ σέ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν
οργὴν μου. ὁ Πατήρ σου ἔλαβε τὴν αὐτὴν εὐτυχίαν
τὴν ὁποίαν σὺ τῶρα λαμβάνεις· ἀλλ', οἶμοι! δὲν
ἔξευρε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτὴν· τὸν ἐκράτησα πο-
λὺν καιρὸν εἰς τοῦτο τὸ νησίον, καὶ εἰάν ἤθελεν,
ἠδύνατο νὰ ζήσῃ μαζή μου εἰς ἀθάνατον στάσιν·
ἀλλ' ἡ τυφλὴ ἐπιθυμία νὰ ἰδῇ τὴν δυστυχισμένην
τοῦ Πατρίδα, τὸν ἔκαμε καὶ ἀπέβαλεν ὅλας αὐτὰς
τὰς ὠφελείας· σὺ βλέπεις τί ἔχασε διὰ τὴν Ἰθά-
κην, τὴν ὁποίαν μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐδουρήθη νὰ με-
ταίδη. Ἡθέλησε νὰ με ἀφήσῃ, ἀνεχώρητε, καὶ ἐγὼ
ἐξεδικήθηκα ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὴν ζάλην, διὰ τὴν
ἀδικίαν τὴν ὁποίαν εἰς ἐμέ ἐδείξε· τὸ πλοῖόν του,
ἀφ' οὗ ἔγινε παίγιον τῶν ἀνέμων, ἐβυθίσθη εἰς
τὴν

ἀλλὰ παρόμοια ἔκαμνε, κατὰ τὴν τῶν Ποιητῶν μυθολογίαν·
μέ τὴν αὐτὴν λύραν κατέβη εἰς τὸν ἄδην, διὰ νὰ εὐχαλί-
τῃν γυναῖκά του Εὐρυδίκην, ἡ ὁποία ἐθανατώθη ἀπὸ τὸ
δάγκμα ἐνὸς ὄφως, ὅποτεν ἔφυγε τὴν βίαν τοῦ Ἀριστέως·
μέ τὴν ἠδύτητα τῆς λύρας τοῦ κατέπεισε τὸν Πλούτωνα καὶ
τὴν Περσεφόνην, καὶ τῷ ἐδόθη ἄδεια γὰ τὴν λάβην, μέ τοιαύ-
την ὅμως συνθήκην, τοῦ νὰ μὴν γυρίσῃ νὰ τὴν ἰδῇ, ἕως νὰ
ἀναβῶσιν εἰς τὴν γῆν· ὁ Ὀρφεὺς ἀλησμονῶν τὴν συμφωνίαν
διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὴν εἶχεν, ἐγύρισε νὰ
ἰδῇ εἰάν τὸν ἀκολουθῇ, καὶ οὕτως εὐθὺς πάλιν ὑπέστρεψεν
εἰς τὸν ἄδην· διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ Ὀρφεὺς ἀπεφάσισε νὰ ζή-
σῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἄχαιμος· Ἀπολλῶν· α. Ἀργεναυτικῶν.

τὴν θάλασσαν· ὠφελήσου ἀπὸ ἐν παραδείγματος
τόσον ὀλέθριον· μετὰ τὸ ναυάγιόν του, δὲν σοῦ
ἀπερμείει ἐλπίς οὔτε γὰρ τὸν ἰδὴς πάλιν, οὔτε γὰρ
βασιλεύσης εἰς τὴν Ἰθάκην ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖνον·
Παρρηγορήσου μὲ τὴν παρούσαν εὐτυχίαν διὰ τὸν
χαμόν του, ἐπεὶ καὶ εὐρίσκεῖς μίαν Θεὰν ἐτοί-
μην γὰρ σὲ καμνὴ εὐτυχῇ, καὶ μίαν βασιλείαν, τὴν
ὅποιαν ἢ ἰδίᾳ σοὶ προσφέρει. Εἰς αὐτοὺς τοὺς
λόγους ἐπρόσθεσε καὶ ἄλλας μακρὰς συνομι-
λίας, διὰ γὰρ τοῦ διηγηθῆναι πόσον ὁ Ὀδυσσεὺς ἦτον
εὐτυχὴς μαζὶ τῆς. Τοῦ ἐδηγῆθαι ἔπειτα τὰ ὅσα
τοῦ συνέβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Κύκλωπος Πο-
λυφῆμου, καὶ εἰς τὸν Ἀντιφάντην, Βασιλέα τῶν
Λαιστρυγόνων (1). Οὔτε ἄφησεν τὰ εἰς τὴν Νῆσον
τῆς Κίρκης, θυγατρὸς τοῦ Ἥλιου, συμβάντα του,
καὶ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἀναμέσσει τῆς Σκύλ-
λης καὶ Χαρυβδῆως (2) ἐδοκίμασε· ταῦ ἐπαρά-
στη-

(1) Οἱ Λαιστρυγόνες κατὰ τὴν πόλιν Λάμον, ἢ
ἐποία τὸ πάλαι ἐλέγετο Φορμία· ἀπανθρωπότατοι, καὶ θη-
ριωδέστατοι, κατὰ τὸν Πλίνιον, ζῶντες μὲ ἀνθρωπῖνα κρέα-
τα· ὁ Βασιλεὺς αὐτῶν ὠνομάζετο Ἀντιφάντης, ὁ ὅποιος μὲ
ἐλην του τὴν δύναμιν ἐπολέμησε τὸν Ὀδυσσεύα, τὸν ὅποιον
ἢ κακοχαίρῃ καὶ ἢ παραχῇ τῆς θαλάσσης ἐρρίψαν εἰς ἐκεῖνο
τὸ μέρος, καὶ κατεξέσχισε μὲ τὸ στόμα του ἕνα τῶν συν-
σφύων τοῦ Ὀδυσσεύα. Πλίνιος βιβ. ζ'. Ὅμηρος Ὀδυσσ. Κ.

(2) Περί τῆς Σκύλλης καὶ Χαρυβδῆως μυθολογοῦσιν οὕτω·
ἐστὶ ἡ μὲν Σκύλλα τὸ πρότερον ἦτον γυνὴ εὐειδῆς, θυγατὴρ
τοῦ Φόρκυος, συνευρισκομένη τῷ Ποσειδῶνι· ζηλοτυπήσασα
δὲ αὐτὴν ἡ Ἀμφιτρυτὴ, καὶ φάρμακα ἐμβαλοῦσα τῇ Πηγῇ,
εἰς τὴν ὅποιαν εἶχε συνηθῆσιν ἡ Σκύλλα νὰ λούεται, τὴν με-
τέβαλε δι' αὐτῶν τῶν φαρμάκων εἰς θηρίον ἐξ κεφαλῆς ἔχον,
Κάμπης, Κυκίς, Λέντος, Γεργόνης, Φαλαίνης, καὶ Ἀν-
δρώπευ, καὶ δώδεκα πόδας, καὶ πλ.: κατὰ τὴν δὲ εἰς τὸ Σι-
κιλικὸν πέλαγος κατατρῶγοντα τοὺς πλείοντας ἐκείσε. Ἐλα-
ύτης δὲ τοῦ Ἡρακλέους τὰς Γηρυονεῖας Βρυς κατὰ τὸν Πορ-
θμόν,

στησε τὴν τελευταίαν τρικυρίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Ποσειδῶν ἤγειρεν ἐναντίον του, ὅταν ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτὴν, θέλουσα γὰρ τὸν καταπείσῃ, ὅτι ἐχάθη εἰς ἐκεῖνο τὸ ναυάγιον, καὶ ἐσιώπησε τὸν ἐρχομόν του εἰς

θρόνον, ἠρπάζεν αὐτὴν μερικὸς Ταύρος αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐφόνευσε, ὅθεν καὶ φονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Ὁ δὲ Πατήρ αὐτῆς Φορκὺς κατακάυσας αὐτὴν μετὰ λαμπάδας, καὶ βράσας, πάλιν τὴν ἐξωσπόισεν ὑπὸ τοῦ Τζέτζου ἄλλως μυθολογεῖται, ὅτι ἡ Σκύλλα ἦτον θυγάτηρ Νίσου τοῦ μεγάλου, ἡ ὁποία κόψασα τὴν χρυσὴν αὐτοῦ τρίχα, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ εὗρίσκετο ἅπασα ἡ δύναμις, ὡς καὶ τοῦ Σαμφῶν, τὸν ἔκαμνεν ἀνευ ἀνδρείας καὶ δυνάμεως. ὅθεν καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μίνως· διὰ τὸ ὅποιον μεταγνοῦσα καὶ αὐτὴ, ἐκρεμάσθη ὕστερον ἐκ τῆς πύρας τῆς Νηὸς ἐκείνου, καὶ κρεμαμένη ἐσurreτο διὰ τοῦ πελάγους, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸ παρνομασθῆ. Χάρυβδις δὲ καλεῖται ἡ ἐν τῷ Πορθμῷ ταύτης θάλασσα, ἡ καταπίνουσα τὰ πλοῖα, τὴν ὀτομασίαν λαβούσα ἀπὸ τὸν ἄρπαγα καὶ δαμάτορα Χάρυβδιν, τὸν ὅποιον κεραυνώσας ὁ Ζεὺς βουλόμενον τὰς Βοῦς τοῦ Ἡρακλέους ἄρπασαι, κατέπνιξεν εἰς αὐτὴν τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ ταῦτα ἡ μῦθος εἰσὶν, ἡ ἄλλως πως ἔχουσιν, οὐδὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος· τὸ ἀληθές οὕτως ἔχει· Σκύλλα καὶ Χάρυβδις καλοῦνται δύο μεγάλατοι Σκόπελοι καὶ ἄκρα τῆς Καλαβρίας, περὶ τὸ Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας, καὶ τὸν Πορθμὸν τῆς Σικελίας, ὑποκάτω τῶν ὁποίων εἶναι πέτραι πολλαὶ καὶ μεγάλαι, σπῆλαια καὶ ἄντρα καὶ βαθυλοῦς τόπους ἔχουσαι, εἰς τὰς ὁποίας εὗρίσκονται θηρία θαλάσσια· ὅθεν καὶ ὁ τόπος ἐκρίνετο καὶ ἦτον κινδυνώδης τὸ πάλαι, καὶ διὰ τὰ ἀνωτέρω, καὶ διὰ τὴν βίαιον περιστροφὴν τοῦ ὕδατος, ἡ μᾶλλον, διὰ τὴν ἀπειρίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον τότε εἰς τὴν ναυτικὴν· τῶρα ὁμως γενομένης τῆς ναυτικῆς ἐμπειστέρως, δὲν εἶναι τόσον φοβερός· ἀπ' αὐτῶν ἐρρέθη καὶ Παρσιμία, θέλων γὰρ φύγῃ ἀπὸ τὴν Σκύλλαν, ἐπίσεν εἰς τὴν Χάρυβδιν, τοιούστιν ἀπὸ ἐν κακόν, εἰς ἄλλο χειρότερον. — Ὅβιδ: δ. μεταμορφ: Σένεκα: πρὸς Λουκίλ: Κικέρ: πρὸς Ἀντων: Πλίν: βιβ: γ. κ. φ. ἡ. Ἀτολλ: δ. Ἀργον: Ὅμηρ: Ὀδυσ: Μ. — Βιργίλ: Αἰνείδ: γ. καὶ Γεωργ: ε. Μελλίτ: ἐν Γεωργ: σελ: 298.

18
 εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων (1). Ὁ Τηλέμαχος, ὅς τις εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδόθη ταχέως εἰς χαρὰν, διότι εὗρε τοιαύτην ὑποδεξίωσιν ἀπὸ τὴν Καλυψώ, ἐγνώρισε τέλος τὸ δολερόν της, καὶ ἐνθυμήθη τὰς φρονίμους συμβουλὰς τοῦ Μέντορος· συγχώρησον τὴν λύπην μου, ὦ Θεά, τῆς ἀπεκρίθη μὲ ὀλίγα λόγια, τῶρα δὲν δύναμαι νὰ κάμω ἄλλο, παρὰ νὰ λυποῦμαι· εἰς τὸ ἐρχόμενον ἴσως λάβω περισσοτέραν δύναμιν, καὶ δοκιμάσω τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν μοὶ προσφέρεις. Ἄφες με ταύτην τὴν στιγμὴν νὰ κλαύσω τὸν Πατέρα μου· σὺ γνωρίζεις καλῆτερον ἀπὸ ἐμὲ πόσον εἶναι ἄξιος λύπης. Ἡ Καλυψώ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸν βιάσῃ εὐθύς περισσότερο, μάλιστα ὑπεκρίθη πῶς ἐλυπεῖτο τὸν Ὀδυσσεά, καὶ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν θλίψιν τοῦ Τηλεμάχου· ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ καλῆτερον μὲ ποῖον τρόπον ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν καρδίαν του, τὸν ἠρώτησε πῶς ἐναυάγησε, καὶ πῶς ἔφθασεν εἰς τὰ παραθαλάσσιά της. Ἡθελεν ἡσθαι μακρὰ ἢ διήγησις τῶν δυστυχιῶν μου, τῆς εἶπεν· ὄχι, ὄχι, ἀπεκρίθη ἡ Καλυψώ, ἐγὼ εἶμαι ἀνυπόμονος νὰ τὰς ἀκούσω, σπούδασον νὰ μοὺ τὰς διηγήθῃς. Αὕτῃ τὸν ἠνώχλει πολὺν καιρὸν, καὶ αὐτὸς μὴ δυνάμενος πλέον νὰ προφασίζηται, ἄρχισε τὴν διήγησιν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἐγὼ

(1) Φαιάκων νῆσος, ὠνομάζετο ἡ Κόρσιχα τὸ πάλαι, ἥτις καὶ Κύρρος, κατὰ τὸν Φάβιον, ἀπὸ τὸν Κύρρον Τίον τοῦ Ἡρακλείους· ὕστερον δὲ μετωνομασθῆ οὕτω ἀπὸ τῆς Κόρσης Βουβούλκης, γυναικὸς οὗσης ἐκ τῆς Λιγυρίας, τὴν ὁποίαν μετέφερεν ἐκεῖ ὁ Ταῦρος· εὕρισκεται ἀντικρὺ τῆς Ἡπείρου, καὶ ἀφίσταται ἀπὸ τῆς Σαρδινίας σταδίῳ 60. τὸ μακρὸς της φέρεται μιλίαν 110. καὶ τὸ πλάτος της 50. ὠνομάζετο προσέτι καὶ Σχιρία, διὰ τὴν τοῦ τόπου διάσημον πραγματείαν,

Ἐγὼ ἔφυγα ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, διὰ τὰ ὑπάγω νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος, διὰ τὸν Πατέρα μου· οἱ μνηστῆρες τῆς Μητρός μου Πηνελόπης ἐθαύμασαν διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐπειδὴ ἐγὼ ἐφρόντισα νὰ τὴν κρύψω ἀπὸ αὐτοὺς, γνωρίζων τὴν κακίαν των. Ὁ Νέστωρ (1), τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶδον εἰς τὴν Πύλον, καὶ ὁ Μενέλαος (2), ὅς τις μὲ ἐδέχθη φιλικῶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίαν, δὲν ἵξευρον νὰ μὲ πληροφορήσωσιν, ἂν ὁ Πατήρ μου ἦτον ἀκόμη ζωντανός. Ἀγανακτῶν νὰ εὐρίσκομαι πάντοτε ἀμφίβολος καὶ ἀβέβαιος, ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Σικελίαν, εἰς τὴν ὁποίαν, ἤκουσα, ὅτι οἱ ἄνεμοι εἶχον ῥίψῃ τὸν Πατέρα μου. Ἀλλ' ὁ φρόνιμος Μέντωρ, τὸν ὁποῖον βλέπεις ἐδῶ, ἀντεῖπεν εἰς τοιοῦτον τολμηρὸν ἔργον· μοὶ ἐφανερώσεν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τοὺς Κύκλωπας, γίγαντας ἀνθρωποφάγους, ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν ναυτικὴν δύναμιν τοῦ Αἰνείου καὶ τῶν Τρωαδιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπλεον

εἰς

(1) Ὁ Νέστωρ ἦτον Υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, Βασιλεὺς τῆς Πύλου, ἓνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους Ἀρχιστρατήγους τῶν Ἑλλήνων· ὑπῆγεν εἰς τὸν πόλεμον τῆς Τρωάδος μὲ 70. καράβια· σοφὸς εἰς τὰς συμβουλάς, καὶ ὑπακουόμενος ἀπὸ ὅλους τοῦ στρατεύματος· διὰ τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτι εἰν ἦσαν ἄλλοι δέκα Νέστορες, ταχύτερον ἐνικαῖντο οἱ Τρωαδῖται· ἐξῆσε μέχρι τρίτης γενεᾶς· εἶχε γυναικὰ τὴν Ἐυρυδίκην, θυγατέρα τοῦ Κλυμένους, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐγέννησεν ἑπτὰ Υἱούς, καὶ μίαν θυγατέρα. Ὁ μῆρ· ἐν Ἰλιάδ· καὶ Ὀδυσσ· Ὀξείδιος βιβ· 16. Μῆταμορφώσεων.

(2) Ὁ Μενέλαος ἦτον Υἱὸς τοῦ Ἀτρείου καὶ τῆς Ἀερόπης, ἔλαβε διὰ γυναικὰ τὴν Ἑλένην, θυγατέρα τοῦ Διὸς, καὶ τῆς Λήδας, (τινὲς δὲ θέλουσι γενέσθαι τὴν Νέμεσιν μητέρα, τὴν δὲ Λήδαν προφύτριαν) διὰ τὴν ὁποίαν ἠγέρθη ὁ Τρωαδικὸς πόλεμος· ὅρξ ἀνωτέρω.

εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀκροθαλάσσια· οἱ Τρωαδῖται, ἔλε-
γεν, εἶναι θυμωμένοι ἐναντίον ὅλων τῶν Ἑλλήνων,
καὶ τὸ αἷμα τοῦ γιού τοῦ Ὀδυσσεύς τὸ ἔχουνον,
ἂν ἐτύχαινε, μὲ μεγαλωτάτην τοὺς εὐχαρίστησιν·
ἐπίστρεφον εἰς τὴν Ἰθάκην, ἴσως ἅμα φθάσης,
θέλει φθάσει καὶ ὁ Πατήρ σου, τὸν ὁποῖον τόσον
ἀγαποῦσιν οἱ Θεοί. ἀλλ' ἂν ἦναι πεπρωμένοι νὰ
χαθῇ, καὶ νὰ μὴν ἰδῇ ποτὲ τὴν πατρίδα του, πρέ-
πει νὰ θυρίσῃς νὰ τὸν ἐκδικήσῃς, νὰ ἐλευθερώσῃς
τὴν Μητέρα σου, νὰ δείξῃς πρὸς ὅλα τὰ ἔθνη τὴν
φρόνησίν σου, καὶ νὰ ἰδῇ ὅλη ἡ Ἑλλὰς εἰς ἐσὲ Βα-
σιλέα ἄξιον νὰ βασιλεύῃ, ὁποῖος ἐστάθῃ ποτὲ αὐ-
τὸς ὁ Ὀδυσσεύς· ἦσαν πολλὰ ὠφέλιμοι οἱ λόγοι
του, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤμουν ἀρκετὰ φρόνιμος νὰ τοὺς
καταλάβω· ἐγὼ δὲν ἠκολούθουν ἄλλο παρὰ τὴν ἐ-
πιθυμίαν μου· ὁ φρόνιμος ὅμως Μέντωρ τόσον μὲ
ἠγάπησεν, ὥστε μὲ ἠκολούθησεν εἰς αὐτὴν τὴν
κινδυνώδη θαλασσοπορίαν, τὴν ὁποίαν ἐπεχειρίσ-
θην ἐναντίον τῆς συμβουλῆς του, καὶ οἱ Θεοὶ μὲ
ἄφησαν νὰ σφάλω, διὰ νὰ ταπεινώσωσι τὴν ὑπε-
ρηφάνειάν μου.

Εἰς ᾧ διηγείτο ταῦτα ὁ Τηλέμαχος, ἡ Καλυψὼ
παρετήρει τὸν Μέντορα, ἔμενεν εἰς θαυμασμόν,
καὶ τῆς ἐφαίνετο νὰ βλέπῃ εἰς αὐτὸν θεῖόν τι, δὲν
ἠδύνατο ὅμως νὰ καταπραῦνῃ τὴν ταραχὴν τῶν λο-
γισμῶν της. ἔστεκε λοιπὸν περίφοβος καὶ ἀμφί-
βολος ἔμπροσθεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ἀγνώριστον, διὰ
τοῦτο καὶ ἐφοβήθη νὰ φανερώσῃ τὴν ἀνισυχίαν της·
ἐξακολουθεῖ, εἶπε πρὸς τὸν Τηλέμαχον, καὶ εὐ-
χαρίστησον τὴν περιέργειάν μου· τότε ὁ Τηλέμαχος
οὕτως ἐπανέλαβε τὴν διήγησίν του.

Ἡμεῖς εἴχομεν διὰ πολὺν καιρὸν εὖδιον ἄνεμον
διὰ νὰ υπάγωμεν εἰς τὴν Σικελίαν, ἀλλ' ἔπειτα
μία ζοφερά ζάλη τῆς θαλάσσης ἐσκότισε τὸν οὐ-
ρα-

ρανόν. καὶ μᾶς ἔρριψεν εἰς βαθυτάτην νύκτα. ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν ἀστραπῶν εἶδομεν εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνον μερικὰ ἄλλα πλοῖα, καὶ εἰς ὀλίγον ἐκαταλάβαμεν, ὅτι ἦτον ὁ στόλος τοῦ Αἰνείου· δὲν μᾶς ἐδίδον αὐτὰ ὀλιγώτερον φόβον ἀπὸ τὰς θαλασσίους πέτρας· τότε ἐκατάλαβα, ἀγκαλὰ καὶ ἀνωφελῶς, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ ὁρμὴ τῆς ἀστοχάστου νεότητος μὲ ἐμπόδισε νὰ στοχασθῶ πρότερον μὲ φρόνησιν· ὁ Μέντωρ εἰς αὐτὸν τὸν κίνδυνον, ὅχι μόνον ἐφάνη σταθερὸς καὶ ἄφοβος, ἀλλὰ καὶ εὐθυμώτερος ἀπὸ τὸ σύνηθες· αὐτὸς μὲ ἐθάρρυνε, καὶ ἠσθανόμην, ὅτι μοῦ ἐνέπνεε ἀνίκητον δύναμιν· βλέπων τὸν Ναύκληρον συγχισμένον, αὐτὸς ἐδίδε τὰς ἀναγκαίας συμβουλὰς μὲ νοῦν ἀτάραχον. Ἠγαπημένε μου Μέντωρ, ἐγὼ τῷ ἔλεγον, διατι δὲν ἠθέλησα νὰ ἀκολουθήσω τὰς συμβουλὰς σου; εἶμαι τῷ ὄντι ἄθλιος ὅτι ἠκολούθησα τὴν γνώμην μου εἰς μίαν ἡλικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν λείπει καὶ τὸ προνοητικὸν τοῦ μέλλοντος, καὶ ἡ πείρα τοῦ παρελθόντος, καὶ ἡ μετρίότης εἰς τὴν καλὴν μεταχείρισιν τοῦ παρόντος· Ἀχ! ἀνίσως ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ ταύτην τὴν ζάλην, θέλω δυσπιστεῖ εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, ὡς εἰς τὸν πλέον κινδυνώδη μου ἐχθρὸν, ἐσὲ μόνον, ὦ Μέντωρ, θέλω πάντοτε πιστεύει!

Εγὼ δὲν θέλω, μοὶ ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ μειδιῶν, νὰ σοῦ ἐλέγξω τὸ σφάλμα· φθάνει, ὅτι ὁ ἴδιος τὸ γνωρίζεις, καὶ αὐτὸ ἅς σὲ κάμῃ εἰς τὸ ἐρχόμενον μετρίωτερον εἰς τὰς ἐπιθυμίας σου· ἀλλ' ὅταν ἀπεράσῃ ὁ κίνδυνος, ἐπιστρέφει πάλιν ἡ ματαιοφροσύνη σου· εἰς παρομοίας περιστάσεις χρειάζεται μεγαλοφυχία· προτοῦ νὰ εὔρεθῇ τις εἰς τὸν κίνδυνον, πρέπει νὰ τὸν προβλέπῃ, καὶ νὰ τὸν φοβῇται, ὅμως ὅταν εἰς αὐτὸν εὔρεθῇ, πρέπει νὰ τὸν καταφρονῇ· γίνου λοιπὸν ἄξιος υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεώς,

σέως, δείξον μεγαλοκαρδίαν εἰς τὰ κακὰ, τὰ ὅποια σὲ περικυκλοῦσιν.

Ἡ γλυκύτης καὶ ἡ εὐτολμία τοῦ ἔμφρονος Μέντορος μ' ἔφελξαν· ἐθαύματα ὅμως περισσότερον τὴν ὑψινοιάντου, ὁπότεν ἶδα μέποιον τρόπον μᾶς ἐφύλαξεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον· Ὄταν ἄρχισεν ὁ Οὐρανὸς νὰ γαληνίζῃ, οἱ Τρῳαδῖται, βλέποντές μας πλησιόθεν, βέβαια ἤθελον μᾶς γνωρίσει· αὐτὸς ἐστόχασθη ἐν ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν σχεδὸν ὅμοιον μὲ τὸ ἐδικὸν μας, τὸ ὅποιον ἡ ταραχὴ εἶχε μακρύνει ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ πρύμνα ἦτον στεφανωμένη ἀπὸ μερικὰ ἄνθη· Ἐσπούδασεν ὁ Μέντωρ νὰ στεφανώσῃ τὴν πρύμναν μας ἀπὸ παρόμοια ἄνθη, δένων αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰ στέφανα μὲ πλοκάς τοῦ αὐτοῦ χρώματος, καθὼς τὰ εἶχον δεδεμένα καὶ οἱ Τρῳαδῖται· Ἐπρόσταξεν εἰς ὅλους τοὺς ναῦτας μας νὰ χαμηλώσουν, ὅσον ἠδύναντο τὸ σῶμά των ἐπάνω εἰς τὰ καθίσματα των, διὰ νὰ μὴ γνωρισθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς· οὕτως ἐπεράσαμεν διὰ μέσου τοῦ στόλου των· Αὐτοὶ βλέποντές μας ὕψωσαν τὴν φωνήν των ἀπὸ τὴν χαρὰν, ὡς νὰ εἶχον ἰδεῖ τοὺς συντρόφους των, τοὺς ὁποίους εἶχον χάσει· Ἠναγκάσθημεν ἀπὸ τὴν βίαν τῆς θαλάσσης νὰ πλεύσωμεν μερικὸν διάστημα μετ' αὐτῶν· τέλος ἀπемеίναμεν ὀλίγον ὀπίσω, καὶ ἐν ᾧ βίαιοι ἄγεμοι τοὺς ἐδίωξαν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν, ἐβάλαμεν ὅλα τὰ δυνατά μας διὰ νὰ φθάσωμεν κωπηλατοῦντες εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Σικελίας.

Ἐφθάσαμεν ἀληθινὰ, ἀλλ' ἀπηντήσαμεν ἄλλον κίνδυνον, ὃχι μικρότερον ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ στόλου, ὃς τις μᾶς ἐβίαζε νὰ φεύγωμεν· Ἡύραμεν ἄλλους Τρῳαδῖτας, ἐχθροὺς τῶν Ἑλλήνων, εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Σικελίας· ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὁ γέ-

γέρων Ἀκέστης (1), ὃς τις εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Τρωάδα· Μόλις ἐφθάσαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ οἱ κάτοικοι ὑπωπτεύθησαν, ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς, ἢ ἄλλοι ἐκείνης τῆς νήσου οἰκήτορες, καὶ ἤλθομεν ὠπλισμένοι διὰ νὰ τοὺς καταπολεμήσωμεν ἐξ ἐφόδου, ἢ ξένοι, καὶ ἐφθάσαμεν ἐκεῖ διὰ νὰ ὑποτάξωμεν τοὺς τόπους των· Εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν, κινούμενοι ἀπὸ θυμὸν, ἔκαυσαν τὸ πλοῖόν μας, κατέκοψαν τοὺς συντρόφους μας, ἔξω μόνον ἀπὸ τὸν Μέντορα καὶ ἐμὲ, τοὺς ὁποίους ἐφύλαξαν διὰ νὰ μᾶς παραστήσωσιν εἰς τὸν Ἀκέστην, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μάθῃ ἀπὸ ἡμᾶς ὅποιον σκοπὸν εἶχομεν, καὶ ἀπὸ ποῖον τόπον ἤλθαμεν· ἐμβήκαμεν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν δεδεμένοι εἰς τὰ ὀπίσω τὰς χεῖρας, καὶ

(1) Ὁ Ἀκέστης ἦτον Τίς τοῦ Κρινισίου, ποταμοῦ τῆς Σικελίας, καὶ τῆς Εὐγέστης, Τρωϊκῆς Γυναικὸς, τοῦ ἐποίου ἡ γέννησις μυθολογεῖται οὕτως· Ἀπόλλων, μὴ λαμβάνων τὸν συμφωνηθέντα μισθὸν παρὰ τοῦ Λαομέδοντος διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ἰλίου, ἐστειλε θανατικὸν εἰς τὴν Πόλιν. Οἱ Ἱερεῖς ἐμάντευσαν, ὅτι ἦδελε παῦσει τὸ θανατικόν, ἀνίσως κάδε χρόνον ἦδελον δίδει εἰς τροφήν ἐνὲς θαλασσίου θηρίου ἀπὸ τὰς Τρωαδίτισσας παρθένους ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἦδελε πέσει ὁ κληρὸς· Ὁ Ἰππότης, πρῶτος ἀπὸ τοὺς Εὐγενεῖς τῆς Τρωάδος, φοβούμενος μήπως πέσῃ ὁ κληρὸς εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Εὐγέστην, τὴν ἐβάλεν εἰς ἓν καράβι καὶ τὴν ᾤφισεν εἰς τὴν θαλάσσαν· διὰ βουλῆς ὅμως τῶν Θεῶν διεσώθη εἰς τὴν Σικελίαν· Ἐκεῖ τὴν ἡγάπησεν ὁ ποταμὸς Κρινίσιος, ὁ ὁποῖος μεταβληθεὶς εἰς Κύνά, συνευρέθη μετ' αὐτῆς, καὶ ἐντεῦθεν ἡ Εὐγέστη συνέλαβε τὸν Ἀκέστην, Βασιλεῖα τῆς Σικελίας· αὐτὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Τρωάδα καθ' ὃν καιρὸν ὁ Πρίαμος ἐκεῖ ἐβασίλευε, καὶ μετὰ τὸν καταδαισισμόν της ἐγύρισε εἰς τὴν Σικελίαν, ἐνθα ἐκτίσε καὶ τὴν πόλιν Ἀκέστην καὶ ἄλλας πολλὰς· Γέρων ὢν. ἐφιλοξένησε τὸν Ἀγχίσην καὶ τὸν Αἰνεΐαν, ἐλθόντας εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ θανόντος τοῦ Ἀγχίσου, τὸν ἔθαψεν εἰς τὸ ὄρος Ἐρυξ. — Σέρβιος, καὶ Βιργίλι· Αἰνείαδ. 5.

καὶ ὁ Θάνατός μας δὲν παρετείνεται διὰ ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ γένωμεν θάμα ἐνὸς Ἑθνους αἰμοβόρου, ἀφ' οὗ ἤθελεν ἀκούσει, ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες.

Μᾶς παρέστησαν πρῶτον εἰς τὸν Ἀκέστιν, ὃς τις κρατᾷν εἰς τὰς χεῖρας χρυσοῦν σκῆπτρον, ἐκρίτε τοὺς λαοὺς, καὶ ἡτοιμάζετο εἰς μίαν μεγάλην θυσίαν· αὐτὸς μᾶς ἠρώτησε μὲ τόνον φωνῆς φοβεραῆς, ἀπὸ ποῖον τόπον εἴμεθα· Ὁ Μέντωρ εὐθύς οὕτως ἀπεκρίθη. Ἐρχόμεθα ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια τῆς μεγάλης Ἑσπερίας, καὶ ἡ Πατρίς μας δὲν εἶναι μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ· καὶ οὕτως ἀπέφυγε νὰ εἰπῇ, ὅτι ἡμεθα Ἕλληνες. Ἀλλ' ὁ Ἀκέστις χωρὶς πλέον νὰ τὸν ἀκούσῃ, ὑπολαμβάνων ἡμᾶς ξένους, κρύπτοντας τὸν σκοπὸν μας, ἐπρόσταξε νὰ σταλθῶμεν εἰς ἓν δάσος ἐκεῖ πλησίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ δουλεύωμεν ὡς δοῦλοι ὑποκάτω εἰς τοὺς βοσκούς τῶν ποιμνίων. Αὕτῃ ἡ κατάστασις μου ἐφάνη πλέον σκληρὰ ἀπὸ τὸν Θάνατον, διὰ τοῦτο εὐθύς ἐφώναξα· Θανάτωσαί μας καλῆτερα, ὦ Βασιλεῦ, παρὰ νὰ μᾶς βάλῃς εἰς τοιαύτην κατάστασιν· ἤξευρε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Τηλέμαχος, γιὸς τοῦ Ὀδυσσεύς, Βασιλέως τῆς Ἰθάκης, καὶ περιέρχομαι, ζητῶν τὸν Πατέρα μου, εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας· καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναμαι οὔτε νὰ τὸν εὔρω, οὔτε νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Πατρίδα μου, οὔτε νὰ ἀποφύγω τὴν δουλείαν, σήκωσαί μου μίαν ζωὴν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω. Μόλις προσφερον αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ ἰδοὺ ὁ λαὸς, ὅλος θυμωμένος, ἔκραξεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ ὁ γιὸς τοῦ ἀσπλάγχχνου Ὀδυσσεύς, τὰ τεχνάσματα τοῦ ὁποίου ἠφάνισαν τὴν Τρῳάδα. Ὡ γιὲ τοῦ Ὀδυσσεύς, τότε μοι εἶπεν ὁ Ἀκέστις, δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ τὸ αἷμά σου πρὸς τόσας ψυχὰς Τρῳαίων, τὰς ὁποίας ὁ Πατήρ σου εἰς τὰ φοβερά χάσ-

μα-

ματα τοῦ Κωκυτοῦ ἔπεμψεν· Ἐσὺ λοιπὸν πρέπει
 νὰ ἀποθάνῃς ὁμοῦ μὲ τὸν σύντροφόν σου. Τὸν αὐ-
 τὸν καιρὸν ἕνας Γέρων ἀπὸ τὸν λαὸν ἐπρόβαλεν
 εἰς τὸν Βασιλέα νὰ μᾶς θυσιάσῃ ἐπάνω εἰς τὸν
 τάφον τοῦ Ἀγχίσου (1). Τὸ αἷμά των, ἔλεγε,
 θέλει εἶναι εὐπρόσδεκτον εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνου
 τοῦ Ἥρωος· καὶ ὁ ἴδιος Αἰνείας, ὅποταν μάθῃ
 παρομοίαν θυσίαν, θέλει χαρῇ, βλέπων πόσον
 ἐσὺ ἀγαπᾷς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἡγάπα πε-
 ρισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.
 Ὅλος ὁ λαὸς ἐπήνεσεν αὐτὸ τὸ πρόβλημα, καὶ
 ἄλλο πλέον δὲν ἐστοχάζοντο παρὰ νὰ μᾶς θυσιά-
 σουν· μᾶς ἔφερον ἔπειτα εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀγχί-
 σου, ὅπου εἶχον ἡτοιμασμένας δύο τραπέζας, ἐ-
 πάνω εἰς τὰς ὁποίας ἦτον ἀναμμένον τὸ ἱερὸν πῦρ·
 Εἵχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν μάχαιραν, ἡ ὁποία
 μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ μᾶς σφάξῃ· μᾶς εἶχον ἐ-
 στεφαναμένους μὲ ἄνθη· ματαίως ἐζητούσαμεν ἑ-
 λεος, οὔτε ἐβλέπομεν κανέν μεσον, δυνατόν νὰ μᾶς
 φυλάξῃ τὴν ζωὴν· Τότε ὁ Μέντωρ ἐζήτησεν ἡσύ-

χως

(1) Ὁ Ἀγχίστης ἦτον Υἱὸς τοῦ Κίπυος· φέρεται, ὅτι
 πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου κατῴκει ἐρημούς καὶ ὑλῶδεις τό-
 πους, εὐχαριστούμενος μὲ μένων τῶν ποιμνίων του τὴν παρου-
 σίαν· ἠγαπήθη ἀπὸ τὴν Ἀρροδίτην, καὶ μετ' αὐτῆς ἐγέννη-
 σε τὸν Αἰνείαν πλησίον τοῦ Σιμόεντος ποταμοῦ· ἔπειτα ἐ-
 γυρῶν ἀπὸ τὴν ἰδίαν, ἐπεὶ δὴ ἐμεγαλσφρόνησε διὰ τὴν μετ'
 αὐτῆς συνουσίαν· καὶ διὰ τοῦτο λέγεται, ὅτι δὲν μετείχεν
 ἀπὸ τὰς βουλὰς τῶν Τρωαδίων· Ὅποταν ἐκαίετο ἡ Τρῶας,
 μὲ τὸ νὰ μὴν ἐφαίνετο καμμία ἐλπίς σωτηρίας, τὸν ἐβάστα-
 σεν ὁ Υἱὸς τοῦ Αἰνείας, ὑπέργηρον ὄντα, εἰς τοὺς ὤμους του,
 καὶ τὸν εὐγαλεν ἀπὸ τὰς φλόγας, καὶ μετ' ἐαυτοῦ τὸν ὑπῆ-
 γεν ἕως εἰς τὴν πόλιν τῆς Σικελίας, καλουμένην Δρέπανον·
 Ἀποθανὼν δὲ ἐτάφη παρ' αὐτοῦ καὶ παρὰ τοῦ Ἀκίστου εἰς
 τὸ ὄρος Ἐρυξ. — Σέρβιος, καὶ Βιργίλ. Αἰνείαδ. α.

30) χως νὰ ἰδῇ τὸν Βασιλέα, εἰς τὸν ὁποῖον ὠμίλησει
 οὕτως. Ἀνίσως, ὦ Βασιλεῦ, ἡ νεότης καὶ ἡ δυστυ-
 χία τοῦ Τηλεμάχου, ὅς τις οὐδέποτε εἰς βλάβην
 τῶν Τρωαδιτῶν ἐκίνησεν ὄπλα, δὲν σὲ παρακινεῖ
 εἰς εἰσπλαγχχίαν, κὰν ἄς σὲ παρακινήσῃ τὸ ἰδίον
 σου ὄφελος. Ἡ ἐπιστήμη, τὴν ὁποίαν ἔχω εἰς τὸ
 νὰ γνωρίζω τὰ μέλλοντα καὶ τὴν θέλησιν τῶν
 Θεῶν, μοὶ φανερῶνει, ὅτι, πρὶν νὰ ἀπεράσωσι
 τρεῖς ἡμέραι, θέλουν ἔλθει βάρβαρα ἔθνη ἀπὸ τὰ
 βουνὰ νὰ σὲ πολεμήσωσι, τὰ ὁποῖα θέλousι κα-
 ταβῇ ὡς χεῖμαρροι διὰ νὰ κατακλύσωσι τὴν πόλιν
 σου, καὶ νὰ ἀφανίσωσιν τὸν τόπον σου. Σπύδα-
 σον νὰ τοὺς προλάβῃς, ὀπλίσον τοὺς λαούς σου,
 καὶ φέρε ταχέως μέσα εἰς τὰ τείχη σου τὰ πολλὰ
 ποίμνια, τὰ ὁποῖα ἔχεις εἰς τὴν πεδιάδα. ἀνίσως
 καὶ ἡ πρόρρησίς μου εἶναι σφαλτὴ, μετὰ τρεῖς ἡ-
 μέρας εἶσαι ἐλεύθερος νὰ μᾶς θυσιάσῃς· ἀλλ' ἀ-
 νίσως καὶ ἡθελεν ἀποβῇ ἀληθής, ἐνδυμήσου, ὅτι
 31) δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑσέρῃσῃ τις τὴν ζωὴν εἰς ἐκεί-
 νους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι χρεώστης τῆς ἐδικῆς
 του. Ὁ Ἀκέστης ἐταράχθη ἀκούων τοὺς λόγους,
 τοὺς ὁποίους ὁ Μέντωρ ἔλεγεν εἰς αὐτὸν με ἀπα-
 ραῖσιγμάτιστον σταθερότητα. Ἐγὼ βλέπω, ἀπε-
 κρίθη, ὦ ξένε, ὅτι οἱ Θεοὶ δὲν σοὶ ἐχάρισαν κα-
 νὲν χάρισμα εὐτυχίας, σοὶ ἔδωκαν ὅμως μίαν ἐ-
 πιστήμην, ἡ ὁποία εἶναι πλεον ἄξιότημτος ἀπὸ
 ὅλας τὰς εὐτυχίας τῆς γῆς. Τότε ἀνέβαλεν αὐτὴν
 τὴν θυσίαν, καὶ ἐπρόσταξεν ἐπιμελῶς νὰ προλάβω-
 σι τὴν ὁρμὴν, περὶ τῆς ὁποίας εἶχε τοῦ προει-
 πεῖ ὁ Μέντωρ. Ἄλλο δὲν ἐφαίνετο εἰς κάθε μέ-
 ρος, παρὰ γυναῖκες τρομασμέναι, γέροντες καμ-
 πύλοι ὅχι τόσον διὰ τὸ γῆρας ὅσον διὰ τὸν φόβον,
 καὶ βρέφη μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὰ ὄμματα, οἵτινες
 ἔμβαινον εἰς τὴν πόλιν. Οἱ Βόες καὶ τὰ Πρόβα-
 τα,

τά, βληχάμενα, ἤρχοντο σωρηδόν, ἀφίοντα τὰς πλουσιοπαρόχους βοσκάστων· οἱ σταῦλοι δὲν ἦσαν ἀρκετοὶ διὰ νὰ τὰ χωρήσωσιν. Ἠκούοντο ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη θόρυβοι ἀνθρώπων, οἵτινες ἐσπράχνοντο ἀμοιβαίως, ἐξελάμβανον τὸν ἀγνώριστον διὰ γνώριμον, καὶ ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ἤξεύρουν ποῦ πηγαίνουσιν. Οἱ ἐξοχώτεροι ὁμῶς πολῖται, στοχαζόμενοι ἑαυτοὺς φρονιμωτέρους, ἔκρινον τὸν Μέντορα ὡς ψεύστην, συμπεραίνοντες, ὅτι ἐπρόφητευσεν. ψευδῶς, διὰ νὰ φυλάξῃ τὴν ζωὴν τοῦ. Ἐν ᾧ ἦσαν εἰς τοιοῦτους λογισμοὺς, ἐφάνη πρὸς τὸ τέλος τῆς τρίτης ἡμέρας ἐν νέφος ἀπὸ κονιορτὸν εἰς τὸν κατήφορον τῶν πλησιεστέρων βουνῶν, καὶ μετὰ τοῦτο πληῖδος ἀναριθμητῶν Βαρβάρων ὀπλισμένων. Ὅσοι κατεφρόνησαν τὴν φρονιμον πρόρρησιν τοῦ Μείτορος, ἔχασαν τοὺς δούλους των καὶ τὰ ποίμνιά των· Τότε ὁ Ἀκέστης εἶπε πρὸς τὸν Μέντορα· ἐγὼ πλέον δὲν στοχαζομαι, ὅτι εἶσθε Ἕλληες. οἱ ἐχθροὶ μας ἔγιναν φίλοι μας πιστοί· οὔτε πλέον σὰς στοχαζομαι διὰ ἐχθρούς, ἀλλὰ ὡς αἰδρας, πεμφθέντας ἀπὸ τοὺς Θεοὺς, διὰ νὰ μᾶς φυλάξτε· καὶ τῶρα πιστεύω, ὅτι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ αἰδρεία σας θέλει προξενήσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν βοήθειαν, ὅπόσῃ μᾶς ἔδωκεν ἡ διάγνωσις τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ φρόνησις τῶν ὀρθῶν σας συμβουλῶν· μὴν ἀργεῖτε λοιπὸν νὰ μᾶς βοηθήσητε.

Ὁ Μέντωρ ἐδείξεν εἰς τὰ ὄμματα μίαν μεγαλόψυχον τόλμην, ἥτις ἐφόβιζε καὶ τοὺς πλέον ἀνδρείους καὶ εὐθαρσεῖς πολεμιστάς. Ἐλαβε μίαν ἀσπίδα, μίαν περικεφαλαίαν, μίαν σπάθην, καὶ μίαν λόγχην, διεμοίρασεν εἰς τάγματα τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἀκέστου, ἐστράτευσεν μετ' αὐτῶν ὡς ταξίαρχος, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τοὺς ἐχθρούς μετὰ καλὴν τάξιν. Ὁ Ἀκέστης, ἀγκαλὰ γεμάτος ἀπὸ

εὐτολμίαν, διὰ τὴν γεροντικὴν του ὁμῶς ἡλικίαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ παρὰ ἀπὸ μακρὸν διάστημα. Ἐγὼ τὸν ἠκολούθουν πλησιέστερον, δὲν ἠδυνήθην ὁμῶς νὰ φθάσω τὴν ἀνδρείαν του· ἡ ἀσπίς του παρωμοιάζεν εἰς ἐκείνην τὴν μάχην τὴν ἀθάνατον Αἰγίδα (1). Ὁ Θάνατος, ἀκολουθῶν τὴν ἠκονημένην του σπάθην, ἔτρεχεν ἀπὸ τάξιν εἰς τάξιν παντοῦ, ὅπου ἐκτυποῦσεν. Ὡμοιάζεν ἕνα λέοντα λυβικὸν θυμωμένον ἀπὸ τὴν πείναν, ὅς τις ἐμ-

(1) Ἡ Αἰγίς ἦτον ἀσπίς τοῦ Διός, καὶ παράγεται ἀπὸ τῆς γυνικῆς, Αἰγός· ἐπειδὴ γιννῆδεις ὁ Ζεὺς, ἀνετραφῇ (κατὰ τὸν ποιητὴν Παρμένιον) ἀπὸ μίαν Αἶγα, καλουμένην Ἀμάλθειαν· Ὁ δὲ Λακτάντιος θέλει, ὅτι ἡ Ἀμάλθεια ἦτον θυγάτηρ τοῦ Μελιτεῦς, Βασιλέως τῆς Κρήτης, ἡ ὅποια, ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφὴν τῆς Μελίσσαν, ἀνέθρεψε τὸν Δία μὲ τὸ γάλα μιᾶς Αἰγός· μετὰ τὸν θάνατον λοιπὸν ταύτης τῆς Αἰγός, ὁ Ζεὺς ἔλαβε τὸ δῆρμα τῆς, καὶ τὸ μετεχειρίσθη διὰ ἀσπίδα, αὐτὴν δὲ τὴν μετέφερεν εἰς τοὺς Ἀστέρας. Εἰς τὴν ἐπιτολήν τοῦ ἀστέρος τούτου γίνεται μεγάλη Βροχή, κατὰ τὸν ποιητὴν Ὀβίδ· Βιβλ: ε. τῶν ἡμερῶν:

Nascitur olleniae signura pluviale capellae.

καὶ γ. τῶν Μεταμορφ:

Olleniae signum pluviale capellae.

δηλοῖσι, ὅταν ἐπιτέλλῃ τὸ Ἄστρον τῆς Ὀλλενίας Αἰγός, γίνεται μεγάλη βροχή. Λέγεται δὲ Ὀλλενία, ἐπειδὴ ἐτραφῇ εἰς τὴν Ὀλλενίαν, πόλιν τῆς Βοιωτίας· Εὐγνώμωνων ἐπεὶ τὰ ὁ Ζεὺς, ἔδωκεν εἰς τὴν Ἀμάλθειαν τὸ ἐν Κέρατον τῆς Αἰγός, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἔτρεχεν οἶνος, μέλι, καὶ γάλα, καὶ εἶχε δύναμιν νὰ δίδῃ εἰς καθένα ὅ, τι ἠθέλε ζήτησιν. Διὰ ἐνθύμησιν τῆς Αἰγός, ὠνόμασεν ἐτι ὁ Ζεὺς ἑαυτὸν Αἰγίοχον· μετὰ ταῦτα ἔδωκε τὴν ἀσπίδα εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ αὐτὴν προσεπόλλησεν εἰς αὐτὴν τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, ἡ ὅποια εἶχει ἀντὶ τριχῶν, δράκοντας, καὶ ὅποιος τὴν ἐβλεπε μετεβάλλετο εἰς λίθον. — Ὀλυμπιόδ: ἐν σχολ: εἰς τὸν Μακάρι: Ἰώβ κη: λγ'. Λακτάντιος βιβ: β'. τῶν Εἰσαγωγ: κη: ιδ. σελίδ: 1241. Ρομαι ἐν Μυθολογ: σελίδ: 11.

ἐμβαίῳαν εἰς μίαν μάνδραν ἀδυνάτων προβάτων, ἄλλα ξεσχίζει, ἄλλα πνίγει, κολυμβα εἰς τὸ αἷμα, καὶ οἱ ποιμένες, ἀντὶ νὰ βοηθήσωσι τὸ πσίμνιον, φεύγουσι τρέμοντες, διὰ νὰ φυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ὀργὴν του.

Ἐσύγχισε μεγάλως ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη ὀρμη τοὺς Βαρβάρους, οἱ ὅποιοι ἤλπιζον νὰ ὑποδουλώσωσιν αἰφνιδίως τὴν πόλιν. Οἱ ὑπήκοοι τοῦ Βασιλέως Ἀκέστου, ἐμφυχωθέντες ἀπὸ τὸ παράδειγμα καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Μέντορος, ἔλαβον μεγάλην καὶ ἀνέλπιστον τόλμην καὶ μεγαλοφυχίαν. Ἐγὼ ἔθαράτωσα τὸν Υἱὸν τοῦ Βασιλέως ἐκείνων τῶν ἐχθρῶν μὲ τὸ κοντάρι μου· ἦτον αὐτὸς ὅμοιος μὲ ἐμὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ὑψηλότερος, ἐπειδὴ ἐκεῖνο τὸ ἔθνος κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τῶν Γιγάντων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν αὐτὴν γενεάν μὲ τοὺς Κύκλωπας (1). Κατεφρόνει αὐτὸς ἕνα ἐχθρὸν οὕτως ἀδύνατον, ἀλλ' ἐγὼ, χωρὶς νὰ φοβηθῶ οὔτε τὴν τερατώδη του δύναμιν, οὔτε τὸ ἄγριόν του ἦθος καὶ πρόσωπον, τοῦ διεπέρασα τὸ στήθος μὲ τὸ κοντάρι μου, καὶ τὸν ἠνάγκασα νὰ ξεράσῃ, ὁμοῦ μὲ πολὺ μαῦρον καὶ θερμὸν αἷμα, τὴν ἀπάνθρων πόν του ψυχὴν· πίπτων, ὀλίγον ἐλείφε μὲ τὸ βάρος τοῦ πεσίματός του νὰ μὲ πλακώσῃ, καὶ νὰ
μὲ

(1) Οἱ Κύκλωπες ἦσαν Υἱοὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρυτίης, ὑπὲρταί τοῦ Ἡφαίστου, οἱ ὅποιοι κατεσκευάζον τοὺς κερανοὺς τοῦ Διὸς εἰς τὰ ὅρα τῆς Αἰτίας· ὠνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τοῦ, Κύκλος, διότι εἶχον εἰς τὸ μέτωπον ἕνα καὶ μόνον στρογγύλον ὀφθαλμόν· ἀπὸ αὐτοὺς τρεῖς οἱ ἀναφερομενοὶ ἀπὸ τοῦ Ποιητῆς, Βρόντης, Στεροπεύς, καὶ Πυράκμων, εἶτι δὲ καὶ Πολύφημος διὰ τὴν σύφλωσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ του παρὰ τοῦ Ὀδυσσεύς. — Ὁμηρ. Ὀδυσ. ἰώτα. Ὀβιδ: ἡμερολ: 4. Βιργίλ: Ἀινειάδ: 8. Ἡσίοδ: ἐν Θεογονίᾳ.

με συτρίψῃ· ἡ βοή τῶν ὀπλων του ἀντεβόησε
 ἕως εἰς τὰ βουνά· λαμβάνων ἔπειτα τὰ λάφυρα
 ἐγύρισεν εἰς τὸν Ἀκέστιν. Ὁ Μέντωρ βαλὼν εἰς
 παραχρὴν τὰς παρατάξεις τῶν ἐχθρῶν, πολλοὺς
 κατέκοψε, καὶ ἐδίωξε τοὺς φεύγοντας εἰς τὰ δάση.
 Μία τοιαύτη λαμπρὰ καὶ ἀπροσδόκητος νίκη ὤ-
 ψωσε τὸσον τὸν Μέντορα, ὥστε τὸν ἐθεάρουν ὡς
 αὐτὰρ θεόπνευστον καὶ φίλον τῶν θεῶν. Ὁ Ἀκέ-
 στis, εὐγνωμοῶν, μᾶς ἐφανέρωσε, ὅτι κατὰ πολ-
 λὰ ἐφοβεῖτο διὰ ἡμᾶς, ἐὰν τὰ πλοῖα τοῦ Διειείου
 (1) ἐπέστρεφον εἰς τὴν Σικελίαν· ὅθεν, χωρὶς τὰ
 ἀνα-

(1) Ὁ Αἰνείας ἦτον γιὸς τοῦ Ἀγχίσου, (γιὸς τοῦ Κέα-
 τος, τοῦ καταγομένου ἐκ τοῦ Τρωῆς, Βασιλέως τῶν Τρώων),
 καὶ τῆς Ἀφρεδίτης (ἂν πιστευσάμεν εἰς τοὺς Μυθους). Ὁ
 ἔσχατος τῶν Λατίνων Ποιητῶν Βιργίλιος, μνηθεὶς (κατὰ τὸν
 Μακρόβιον. Saturn. L. 5. pag. 574.) εἰς μὲν τὰ Ποιμενικά
 τὸν Θεόκριτον, εἰς δὲ τὰ Γεωργικά τὸν Ἡσίοδον, εἰς δὲ τὴν
 τοῦ Δουριίου ἱππου διήγησιν, κατὰ λέξιν σχεδόν, τὸν Πεί-
 σιδρον, καὶ τελευταῖον εἰς τὸν Αἰνείαν, τὸν ἴδιον Ὀμηρον,
 παρέστησε διὰ ζώντων χρωμάτων τὴν μεγαλοφυλίαν καὶ γεν-
 ταιότητα τοῦ Ἡρώος του. Ἀνετράφη παρὰ τοῦ Χείρωνος, ὡς
 καὶ οἱ λοιποὶ σύγχρονοι μὲ αὐτὸν Ἡρώες. Ἀφ' οὗ ἐφθασεν
 εἰς μέτρον τελείας ἡλικίας, ἔλαβεν ὑπουργίας Βασιλικὰς, καὶ
 διὰ τυταῖκα τὴν Κρίευσαν, θυγατέρα τοῦ Πριάμου, ἐκ τῆς
 ὁποίας ἐγέννησε τὸν Ἀσκάνιον. Ἐν ὅσῳ διήρκεσεν ὁ πόλεμος
 τῆς Τρωάδος, ἰδουμάσθη μέγας, ἐλθὼν εἰς ἀμιλλαν μετὰ
 τοῦ Ἀχιλλεύς, ἕως ὅπου ἡ νύξ ἐπελθοῦσα τοὺς διεχώρισεν.
 Ὁ Ὀμηρος ἔμεινεν λίγη, ὅτι ἠλευθερώθη ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ
 Ἀχιλλεύς βελιδία τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀφ' οὗ δὲ τελευταῖον
 ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἡ Τρωάς καὶ παρεδόθη τῇ
 πυρί, ὁ Αἰνείας πρῶτον ἐξήγαγε τοὺς πατρώους Θεοὺς του,
 ἔπειτα ἔλαβεν εἰς τοῦ ὤμου του τὸν Πατέρα του Ἀγχίστην
 τοῖόν τε εἰτα καὶ μετὰ τοῦ γιὸς τοῦ πυρός, μετὰ τοῦ ὅ-
 σι τὴν γυναῖκά του Κρίευσαν, διεσῶθη εἰς τὸ ὄρος Ἴδην, ὅπου
 εἶπεν.

εσύστησε μὲ τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν Στρατιωτῶν τοῦ Ναυ-
τικῆν δύναμιν εἴκοσι Πλοίων. Ἐπειτα ἵπλευσε πρὸς τὰ με-
ρη τῆς Θράκης, ὅπου ἐκτίσε μίαν πόλιν, καλεῖσας ταύτην
ἐκ τοῦ οἰσματος αὐτοῦ Αἰνεΐαδα (Aurel. Victor. de origin.
Rom.). Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι θέλων νὰ κτίσῃ εἰς τὰ
μέρη τῆς Θράκης μίαν πόλιν, ἐμποδίσθη ἀπὸ μίαν λυπηρὰν
φανήν, ἡ ὁποία ἐξηλθεν ἐκ τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὅποιον ἐτά-
ξῃ ὁ Πολύδωρος, πεφρονεμένος ὑπὸ τοῦ Πολυμνήστορος μὲ ἄ-
κριαν ἀπιστίαν καὶ σκληρότητα. Ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν
Νῆσον Δῆλον, καθεῖθεν εἰς τὴν Κρήτην, ἀλλὰ μίᾳ μεγάλῃ
ἀνεμοζάλῃ τὸν κατεδιώξε, καὶ ἀπὸ τούτων Χρησμούς των Πα-
τρῶν Θεῶν ἐβεβαιώθη καθ' ὅπου, ὅτι ἐπρέπε νὰ πορευθῇ
πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Εὐθύς ἐπρόσταξε νὰ ὑψωθῶσι τὰ ἱστία
τοῦ πλοίου, ἀλλὰ μίᾳ ἀπροσδόκητος καταιγὶς τὸν ἔφερεν ἀ-
πέναντι τῶν Σπρωγᾶδων Νήσων, ὅπου κατεδιώχθη παρὰ τῶν
Ἀρπυιῶν, ὅμως διεσώθη εἰς τὴν Ἡπειρον, ἐνθα ἐφιλοξενήθη παρὰ
τοῦ Ἑλένου. Ἐπειτα ἔπλευσε πρὸς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐφθάσεν
εὐτυχῶς εἰς τὸ Δρέπανον τῆς Σικελίας (Drepanum promon-
torium et Urbs Siciliae), ἀφ' ἧς διηλθεν εὐτυχῶς τὸ μέρος
τῶν Κυκλάπων, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠλευθέρωσεν ἓνα δυστυχῇ
σύντροπον τοῦ Ὀδυσσεύς, ὅστις ἐκεῖ κακῇ τύχῃ ἀφῆδη.

Εἰς τὴν Σικελίαν ἐκακοτάθησεν ὁ Αἰνεΐας διὰ τὸν θανα-
τον τοῦ Πατρός του, καὶ δι' ἄλλα συμβάντα, ἀλλ' ἐπαρηγο-
ρήθη διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἀχέστου, ὅστις ἐδεξιώθη αὐτὸν
φιλοφρόνως, καὶ τὸν ἀπέπεμψε μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίας ζω-
τροφίας, ὅταν ἀνεχώρησε. Τότε ἡ Θεὰ Ἥρα, διὰ τὴν πρὸς
τοὺς Τρῳαδίτας ἔχθραν, ἐγένεν αἰτία τοῦ νὰ δώσῃ ὁ Αἰ-
ολος ἀδειαν εἰς τοὺς ἀνέμους νὰ τεράξωσι τὸ πέλαγος πρὸς ὁ-
λόκληρον κατὰποντισμόν. Ἄλλ' ὁ Ποσειδῶν θυμῶδεις, ὅτι ὁ
Αἰόλος χωρὶς τῆς προσταγῆς του ἠγείρε τοσοῦτον θόρυβον, κα-
τέπαυσε τὴν σύγχυσιν, ἀγκαλὰ καὶ τὰ πλοῖα ἐμείναν διεφ-
θαρμένα εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀφρικῆς, πλυσίον τῆς Καρχηδόνας.
Ὁ Βιργίλιος συγχίζει τὰς περιστάσεις εἰς ταύτην τὴν ἱστο-
ρίαν, ὑποδέτων, ὅτι ὁ Ἥρωις αὐτοῦ Αἰνεΐας ἦτον συγχρο-
νος μὲ τὴν Διδῶ, καὶ ὅτι ἐφιλοξενήθη τότε παρ' αὐτῆς με-
γάλως, ἀγκαλὰ καὶ μετὰξὺ τούτων νὰ παρεπιπίπτωσι σχε-
δὸν τρεῖς Αἰῶνες, ἐπεὶδὴ ἡ Καρχηδὼν ἀποδομηθῇ σχεδὸν
τριακοσία ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρῳάδος. Λαμβά-
νει ὁμως ταχέως τὴν συγγνώμην διὰ τὴν τοιαύτην ἐλευθε-
ρίαν, ἥτις εἶναι συγγνωστὴ εἰς ἓνα Ποιητὴν, ὁ ὅποιος δὲν

ἀναβέβη καίρην, μᾶς ἡτοίμασεν ἐν πλοῖον διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πατρίδα μας, μᾶς ἔδωσε πολλὰ δῶρα, καὶ μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἀναχωρήσωμεν ταχύτερον, διὰ νὰ προλάβωμεν κάθε ἐνδεχόμενον κίνδυνον· δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς δώσῃ οὔτε Ναύκληρον οὔτε Ναύτας ἐδικούς του, φοβούμενος νὰ μὴν κινδυνεύσωσιν εἰς τὰ ἀκροθαλάσσια τῆς Ἑλλάδος.

Μᾶς

εἶναι ὑπόχρεως νὰ φυλάττῃ τὴν ἐντελὴ ἀκρίβειαν τῶν Ἱστορικῶν. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Πόλιν τῶν Κομμάτων, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν Σιβύλλαν, διὰ τῆς ὁποίας ἠθέλεε δυνηθῇ νὰ πορευθῇ εἰς τὰ Ἠλύσια, νὰ ἴδῃ τὸν Πατέρα του, καὶ νὰ μάθῃ τὰ ἀκόλουθα τῆς Τύχης του, τὸ ὅποιον καὶ συνέβη αὐτῷ εὐτυχῶς, ἀφ' οὗ πρῶτον εὗρηκε τὸν χρυσοῦν κλόνον, ὡς πρᾶγμα πολὺ ἀναγκαῖον, διὰ νὰ τὸν προσφέρῃ δῶρον εἰς τὴν Περσεφόνην. Ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὰ Ἠλύσια, ἐπλευσε διὰ θαλάσσης, ἔφθασεν εἰς τὸν Τίβεριν Ποταμὸν καὶ ὑπῆγεν ἕως εἰς τὴν Πόλιν Λαύρεντον, ὅπου ἐξουσίαζεν ὁ Βασίλεὺς Λατίνος, ὃς τις τὸν ἐδέχθη φιλοφρόνως, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς ὁδοιπορίας του, τῷ ὑπεσχέθη διὰ νόμιμον Γυγάικα τὴν θυγάτηρα του Λαβινίαν, τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ ἐδιώρισαν εἰς τοῦτον τὸν ξένον, ἀγκυλὰ καὶ νὰ ἦτο ἐξ ὑποσχίσεως πεφυλαγμένη νὰ δοθῇ εἰς τὸν Τύρρον, Βασιλεῖα τῶν Ρουτούλων. Ἡ τοιαύτη εὐτυχία ἠγεῖρε τὰς ἐλπίδας τοῦ Αἰνείου, ὥστε δὲν ἐνθυμῆτο πλέον τὰς πολλὰς δυστυχίας, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασεν εἰς τοσοῦτον διάστημα χρόνου. Μετὰ τὸν Λατίνον διδέχθη τὴν Βασιλείαν ὁ Αἰνείας, ἀφ' οὗ ευδοκίμησεν εἰς πολλοὺς πολέμους. Αἰνεῖαδαι Βασιλεῖς μετ' αὐτὸν ἐχρημάτισαν δεκαπέντε, τῶν ὁποίων ὁ θρόνος ἦταν εἰς τὴν Ἀλβαν (Alba Longa), τὴν ὁποίαν ἐκτίσεν ὁ Ἀσκάνιος, Τίος τοῦ Αἰνείου. Ἐσχατος ἦτον ὁ Πρόκας, ὁ ὁποῖος ἤρπτε δύο Τίους, Νουμήτορα καὶ Ἀμούλιον. ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰς αὐτοῦ Νουμήτορος ἐγεννήθησαν (ὡς τινες γινώσκουσιν) διὰ τῆς συζυγίας τοῦ Ἀρείου (ἴσως στρατιώτου τινός) ὁ Ρώμης καὶ Ῥεμύλος, αἱ δεμελιωταὶ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. — Fastus Capitolinus. Annales Ennei. T. Livius, Annacus Florus. Διογένης Ἀλικαρνασεύς. Εὐτρόπιος.

Μᾶς ἔδοικε μερικοὺς πραγματευτὰς Φοίνικας, οἱ
ὅποιοι ἐμπορευόμενοι μὲ καθε γένος, δὲν ἐφοβοῦν-
τό τινα· οἱ αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψωσι πρὸς
τὸν Ἀχέστην τὸ πλοῖον, ἀφ' οὗ ἤθελον μᾶς φέρει
εἰς τὴν Ἰθάκην· ἀλλ' οἱ Θεοὶ, οἵτινες περιπαίζου-
σι τὰς βουλὰς τῶν ἀνθρώπων, μᾶς ἐφύλαττον εἰς
ἄλλους νέους κινδύνους.

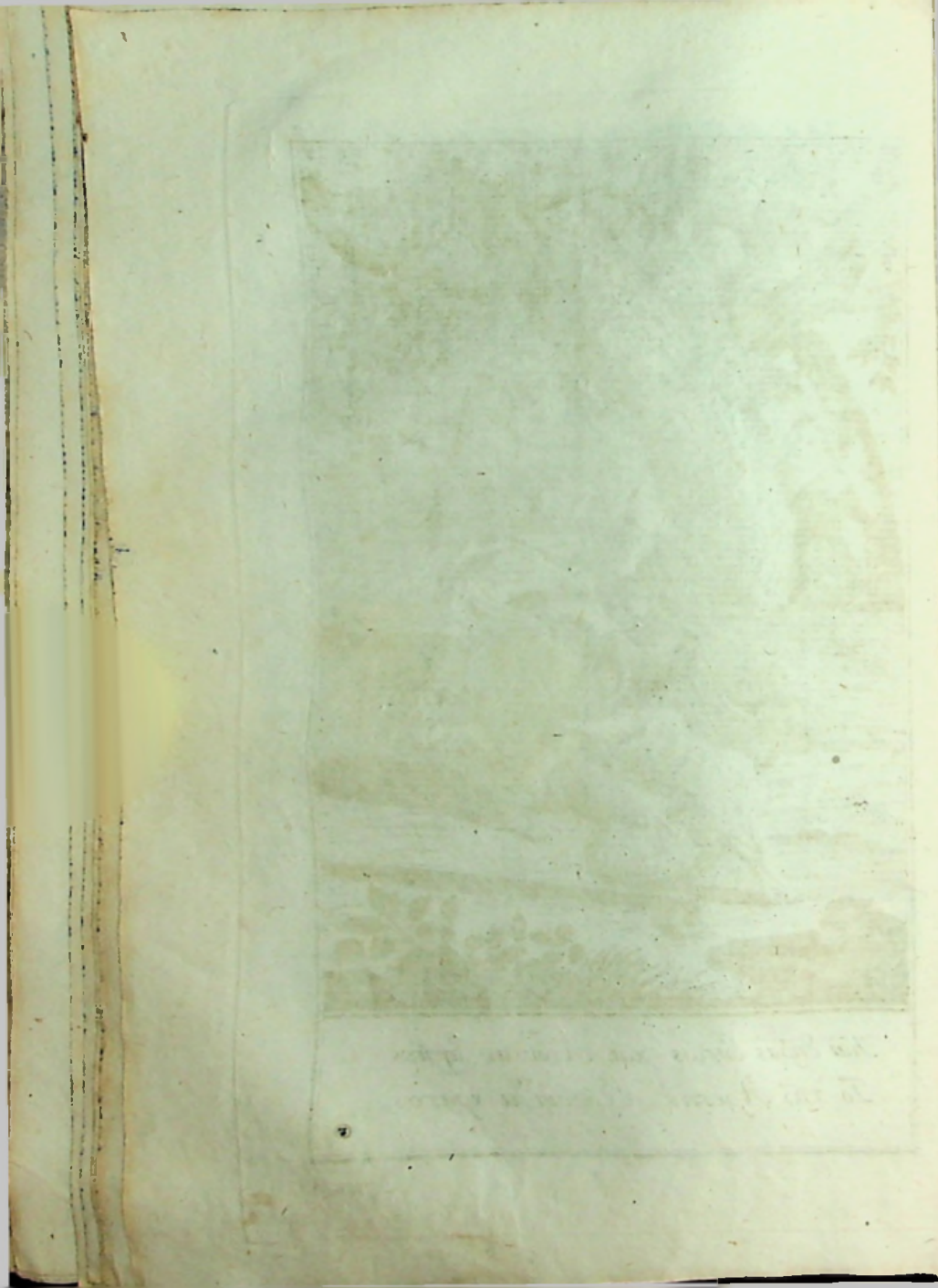
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Τηλέμαχος διηγείται, ὅτι πλέων μὲ τὸ Τύριον πλοῖον διὰ τὴν πατρίδα του, ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν στόλον τοῦ Σεσώστριδος καὶ ἀπῆχθη εἰς τὴν Αἴγυπτον αἰχμάλωτος. Περιγράφει τὴν ὠραιότητα αὐτοῦ τοῦ τόπου, καὶ τὴν σοφὴν διοίκησιν τοῦ Βασιλέως του, καὶ προσθέτει, ὅτι ὁ Μέντωρ, χωρισθεὶς ἀπ' αὐτοῦ διὰ τῆς προδοσίας τοῦ Μετόφιδος, ἀπῆχθη εἰς τὴν Αἰθιοπίαν αἰχμάλωτος, καὶ ὅτι ὁ ἴδιος κατήντησε νὰ ποιμαίνει πρόβατα εἰς τὴν ἐρημίαν τοῦ Ὁάσιδος, ὅπου ὁ Θερμόσιρις, Ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν παρηγόρησε, παρακινῶν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ μιμηθῇ τὸν Ἀπόλλωνα, ὅς τις ἐχρημάτισε ποτὲ ποιμὴν τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου· ἐκεῖ θανατῶναι ἕνα Λέοντα, διὰ τῆς φήμης τοῦ ὁποίου ἔργου ἀνακαλεῖται ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ὅς τις τοῦ ὑπόσχεται ἓν πλοῖον διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν θαλασσοπορίαν του· ὁ θάνατος ὅμως αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως τὸν ἔρριψεν εἰς νέας δυστυχίας, ἐπειδὴ καὶ ὡς αἰχμάλωτον τὸν κατέκλεισαν πάλιν εἰς ἕνα πύργον πλησίον εἰς τὸν αἰγιαλὸν· ἀπὸ ἐκεῖ εἶδε τὸν νέον βασιλέα Βόηχοριν, κατασφαγέντα εἰς μίαν μάχην, τὴν ὁποίαν εἶχε κινήσει ἐναντίον τῶν ἀποστατησάντων, καὶ βοηθουμένων ὑπὸ τῶν Τυρίων ὑπηκόων του.

καὶ ὄντως καὶ Λέοντας ἄγριος
 τὸ τῆς Ἀρετῆς ἐξαγαγίλει κράτος.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Οἱ Τύριοι μὲ τὴν ὑπερήφανόν τους γνώμην ἐθύ-
μωσαν τὸν Βασιλέα Σέσωστριν, ὃς τις ἐβασίλευεν
εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἶχεν ὑποτάξει τόσα ἄλ-
λα Βασίλεια. Τὰ πλούτη, τὰ ὅποια διὰ τοῦ ἐμ-
πορίου ἐκέρδησαν, καὶ τὸ φρούριον τῆς Τύρου (1),
τὸ

(1) Τύρος, κοινῶς Σούρ, πόλις ἀρχαιοτάτη τῶν Φοινίκων,
καὶ τὸ παλαι διὰ τὸ εἰς αὐτὴν ἐμπόριον περίφημος· τινὲς
μὲν λέγουσιν, ὅτι πρῶτος οἰκοδόμος ταύτης ἐστάθη ὁ Τύ-
ρος, νεώτερος ὁ Ἰάπετος τοῦ Ἰαπετοῦ, ἄλλοι δὲ, ὁ Ἀγίνωρ, ὁ
Πατήρ τοῦ Φοίνικος Κάδμου καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἐκεῖτο ἐπὶ
ἀποτόμῳ πέτρας σκληροτάτης, περιζωννυμένη κύκλῳθεν ὑπὸ
τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἐμπορίου τῆς εὐ-
ρίσκοντο Ἀποικίαι καὶ Πόλεις Τυρίων εἰς καθε μέρους· ἀνα-
φέρεται πολλάκις καὶ ἀπὸ τὴν ἱερὰν γραφὴν μὲ τὸ ὄνομα Γάρ-
ρα καὶ Ζόρ· διὰ τὴν καλὴν τοποθεσίαν τῆς ἦτον ἰσχυρωτά-
τη καὶ ἐνομιζέτο ἀνίκητος. Κατεπολεμήθη πρῶτον ὑπὸ Νε-
βουχοδονόσορ, τοῦ Βασιλέως τῶν Χαλδαίων, ἔπειτα ὑπὸ
τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου· αὐτὸς εἰσέειρε τρόπον νὰ γεμίσῃ
μὲ χῶμα τὸν ἰσθμὸν (ἢ στενὸν) μετὰ τῆς πόλεως καὶ
τῆς ξηρᾶς, διὰ τὸ ὅποιον καὶ τὴν ὑπεδούλωσεν ὕστερον ἀπὸ
ἐπταμηνιαίαν πολιορκίαν· τελευταῖον ἐκ διμελείων κατηδα-
φίσθη ἐν ἔτει 1292 ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ
τῆς στυαυροφορίας, καὶ φαίνεται τὴν σήμερον, ὅτι ἐπληρώθη
ἐν αὐτῇ ἡ Προφητεία τοῦ Προφήτου Ἰεζεκιήλ, κεφ. κδ. ἐδ. 5.
διότι ὅπου πρότερον ἐκεῖτο δὲν φαίνεται τανῦν ἄλλο, εἰμὴ
μερικαὶ καλύβαι φαραῶν· Βασιλεὺς ταύτης ἐστάθη ποτε ὁ
Χιράμ, ὁ ὅποιος ἐβοήθησε τὸν Σολομῶντα πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ
μεγάλου Ναοῦ· εἰς μεγάλην τιμὴν ἦσαν τὸ παλαι ἡ Πορφύ-
ρα ταύτης καὶ ἡ Κογχύλη· οἱ Τύριοι ἐστάθησαν οἱ ἐξαίρε-
τοι εἰς τὴν Ναυτικὴν καὶ εἰς τὴν ἐπιτηδεύσασθαι τῶν ὀπλῶν·
ἦλθε

τὸ ὅποῖον, κτισμένον πλησίον τῆς θαλάσσης, διὰ τὴν τοποθεσίαν του ἦτον ἀνίκητον, κατέσταινον ὑπερήφανον ἐκείνο τὸ γένος· Ἡρήθησαν νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸν Σέσωστριν τὸν ἐνιαύσιον φόρον, εἰς τὸν ὅποιον, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὰς νίκας του, τοὺς εἶχε καθυποβάλλει, καὶ ἔδωκαν βοήθειαν στρατιωτικὴν εἰς τὸν ἀδελφόν του, ὅς τις ἐπάσχισε νὰ τὸν φονεύσῃ μὲ δόλον εἰς τὴν χαρὰν ἐνὸς τυμπασίου· ἡ Σέσωστρις, διὰ νὰ τοὺς ταπεινώσῃ, ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τὸ ἐμπόριον, καὶ νὰ τοὺς πολεμήσῃ εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας, κατατρέχων αὐτοὺς πανταχόθεν μὲ τὰ πολεμικά του πλοῖα. Ἕνας Αἰγύπτιος στόλος μᾶς ἀπήντησεν, ἐν ᾧ ἐρίνοτο ἄφαντα ἀπὸ τὰ ὄμματά μας τὰ βουνὰ τῆς Σικελίας· ὁ λιμὴν καὶ ἡ γῆ ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐφευγον ὀπισθέν μας, καὶ νὰ ἐχάνοντο εἰς τὰ νέφη· καὶ τότε ἐφάνησαν ἔμπροσθέν μας τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα, ὅμοια μὲ πόλιν πλέουσαν. Οἱ Φοίνικες τὰ ἐγνώρισαν καὶ ἠθέλησαν νὰ μακρύνουν, ἀλλὰ οὐκ ἦτον πλέον καιρὸς· τὰ πλοῖα τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν

κα-

ἦλθε κατ' αὐτῶν ἡ φυλὴ τοῦ Ἀσὴρ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς δευλώσῃ· αὐτοὶ ἔδειξαν μεγάλην περιποίησιν εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, συντροφισοῦντες αὐτὸν ἀπερχόμενον εἰς Ἱερσέλυμα σὺν γυναίξί καὶ τέκνοις μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ. Ἐστάθησαν σταθεροὶ ὑπερασπισταὶ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἕως ὅτου πειλευταῖον ἐδουλώθησαν ὑπὸ τῶν Σαμαριτῶν. Πατρὶς ἐστάθη ἡ Τύρας τοῦ φιλοσόφου Πορφύριου, Μαξίμου τοῦ Πλατωνικοῦ φιλοσόφου, τοῦ Οὐλπιανοῦ, καὶ ἄλλων. Ἀπέχει τῆς Παλαιστίνης, πρὸς ἀνατολὰς κειμένης, 30 σταδίους· μετὰξὺ αὐτῶν ἐξέρχονται ὕδατα, τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον φρέαρ καλεῖται Φρέαρ ὕδατων ζώντων. — Βασίλ: γ', Κεφ: ε'. Πλίνιος βιβλ: 5, κεφ: 13. Διοδώρος βιβλ: 13. Κούρτιος βιβλ: 8. Βιργίλιος. Ὀβίδιος, Τίβουλλος στίχ: 7. Μελέτ. ἐν Γεωγραφία σελ: 499.

καλήτερα καὶ ἔτρεχον ταχύτερον ἀπὸ τὰ ἐδικά μας· ὁ ἀνεμος ἦτον εἰς βοήθειάν των, καὶ οἱ ναῦται περυσσότεροι κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας, ὅθεν πλησιάσαντες μᾶς λαμβάνουσι, καὶ μᾶς φέρουσιν αἰχμαλώτους εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀνωφελῶς τοὺς ἐφανέρωσα, ὅτι δὲν ἤμουν Τύριος, μόλις κατεδέχθησαν νὰ μὲ ἀκούσωσιν. αὐτοὶ μᾶς ὑπέλαβον ὡς αἰχμαλώτους, τοὺς ὁποίους ἐπραγματεύοντο οἱ Φοίνικες, καὶ δὲν ἐστοχάσθησαν ἄλλο παρὰ τὸ ὄφελος τοιούτων λαφύρων. Ἐβλέπομεν ἤδη τὰ νερά τῆς Θαλάσσης, ὅτι ἐλευκαίνοντο διὰ τῆς μίξεως τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου, καὶ παρετηρούσαμεν μακρόθεν τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου, ἰσόμαλα μὲ τὴν Θάλασσαν. Ἐφθάσαμεν ἔπειτα εἰς τὸ Νησίον τῆς Φάρου (1), ἡ ὁποία εἶναι πλησίον τῆς

Πό-

(1) Φάρος, Νῆσος τὸ πάλαι τῆς Αἰγύπτου κειμένη πλησίον τῆς Κανωπικῆς εἰσόδου τοῦ Ποταμοῦ Νείλου, τανὺν δὲ κεχερωμένη· συνεζευχθῆ διὰ Γεφύρας μὲ τὴν Ἀλεξανδρείαν πόλιν ἀπὸ τῆς Βασιλισσᾶς Κλεοπάτρας· εἰς αὐτὴν ὠκοδόμηστο τὸ πάλαι Πύργος ὑψηλότατος, ἀνωθεν τοῦ ὁποίου ἐκαίοντο τὴν νύκτα φῶτα, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν Πλεόντων, τὸν ὁποῖον ἀνηγείρεν ὁ περίφημος Ἀρχιτέκτων Σώστρατος ὁ Κνίδιος ἐκ λίθου λευκοῦ ἐπάνω εἰς τέσσαρας ὑαλίνους Καρκίνους, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὡς ἡ ἐπιγραφὴ αὐτοῦ, Σώστρατος Κνίδιος Δεξιφάνους, Θεοῖς Σωτηρσιν, ὑπὲρ τῶν πλωζομένων· εἰς τὴν οἰκοδομήν αὐτοῦ ἐζωδεδύθησαν ὀκτακῶσια Τάλαντα· ὁ Ἡγήσιππος παράγει τὴν ἐτυμολογίαν ταύτης τῆς λέξεως ἀπὸ τοῦ φανός, καὶ μεταβολῇ τῶν ὑγρῶν Φάρος, διὰ τοὺς πολλοὺς φανούς δηλοῦναι, οἱ ὁποῖοι τὴν νύκτα ἀνέπτοντο· Ἡ δὲ κατασκευὴ ταύτης ἦτον τόσον τεχνικὴ καὶ μεγαλοπρεπής, ὥστε συνηριθμεῖτο μὲ τὰ ἑπτὰ θάυματα τοῦ Κόσμου, καὶ ἐκίνει πάντας τοὺς ὀρῶντας εἰς θαῦμα καὶ ἔκστασιν· ἐκ ταύτης ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ Πύργοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐν αὐτοῖς φῶτα τὴν νύκτα χάριν τῶν πλεόντων· εἰς αὐτὴν ἠδὲλυθεν ὁ

Με-

Πόλεως Νῶ (1), ἐκεῖθεν ὑπήγαμεν διὰ τοῦ ποταμοῦ

Μέγας Ἀλέξανδρος νὰ χτίσῃ τὴν Πόλιν του, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ διάστημα τοῦ τόπου δὲν ἦτον ἱκανόν, τὴν ἐκτίσεν ἀντικρὺ ταύτης, ὅπου τὴν σήμερον εὐρίσκεται. — Ὅρα Ὅβιδ· Βιβλ· β'. ἐρωτ· στίχ· 3. Λουκιανὸν βιβλ· 10. Εὐστάθ· Σχολιαστὴν Διογυσίου. Σπράβ· βιβλ· 15. Μελετίου Γεωγραφ· σελίδ· 577.

(1) Ἡ Νῶ 372 (Ἀμμων παρὰ τῇ θείᾳ Γραφῇ) ἐφέρετο τὸ πάλαι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν διασημῶν πόλεων, (Ἱερὲμ· κεφ· μτ'. 25· Ναούμ γ', 8.) ἐκ τινος εἰδώλου τοῦ Διὸς Ἀμματος ὀνομασθεῖσα, λατρευομένου εἰς τὰ ἐκεῖ πλησίον μέρη· ἡ αὕτη φέρεται καὶ παρὰ τῷ Ἰεζεκ· κεφ· λ'. 14, 16, Διόσπολις, οἷονεὶ Διὸς Πόλις· ὁ Βοχάριος εἰννεῖ τὴν μεγαλωτάτην πόλιν τῶν Αἰγυπτιακῶν Θιβῶν, οὕτω λαμβανομένην παρὰ τε τῷ Πτολεμαίῳ καὶ Σπράβωνι· ὁ Ἱερώνυμος εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ Ἰεζεκ· στοχάζεται, ὅτι οἱ ἐξηγηταὶ νὰ ὑπέλαβον ἄλλην Διόσπολιν, μαλίστα ἀπορεῖ, διότι εἰς τὴν μέσσην τοῦ 15 ἐδαφίου συμπίπτει εἰς τὸ ἐβραϊκόν τὸ ἴδιον ὄνομα Νῶ, καὶ δὲν ἐξηγείται Διόσπολις, ἀλλὰ Μέμφις· εἰς τὴν λέγει, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι ἀρχαῖον, καὶ σημαίνει Ἀιτὸν, κατὰ τὴν τοῦ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίανος ἐξήγησιν, κυρίως ὁμῶς ἐννοεῖται ἡ Ἀλεξάνδρεια, καθὼς καὶ εἰς ἄλλο μέρος τῆς θείας Γραφῆς ἐξηγείται ἐκ τοῦ ἐβραϊκοῦ ἡ Νῶ, Ἀλεξάνδρεια· Αὕτη λοιπὸν ἡ Πόλις ὀνομάζετο οὕτω μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀφ' οὗ ὁμῶς ἐκτίσεν ἐκεῖ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὴν Πόλιν του καὶ τὴν ὀνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπικράτησε τοῦτο τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς ὕστερον. Αὕτη τὸ πάλαι ἦτον Μητρόπολις τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ πρώτη Πόλις τῆς Ἀφρικῆς, ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Μ· Ἀλεξ· μετὰ τὸν ἀφανισμόν τῆς Καρχηδόνας, πρὸ Χριστοῦ ἐλευσεως ἐτὶ 331, εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Αἰγυπτίου Πελάγους, ἀντικρὺ τῆς Φάρου Νήσου, ἐγγὺς τοῦ Κανωπίου στόματος, καὶ τῆς Μαριώτιδος Λίμνης, ὅπου ὁ Νεῖλος δι' ἐνὸς μεγάλου Βραχίονος χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν. Ἐσχεδιάσθη ὑπὸ τοῦ Μαθηματικοῦ Δημοκράτους μὲ μεγάλην ἐπιτηδεύουσαν καὶ τεχνουργίαν, ὕστερον ἦλθεν εἰς αὐξήσιν καὶ πλῆθος ἀνδρῶπων ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην πόλιν· ἠνώσεν αὐτὴν μὲ τὴν Φάρων Κλεοπάτρα ἡ Βασίλισσα· Τὸ σχῆμα τοῦ ἐδαφίου ταύ-

της εἶναι χλαμυδοειδές κατὰ τὸν τύπον τῆς Μακεδονικῆς χλαμύδος, τὰ ἐπὶ μήκους πλευρὰ εἶναι ἀμφίκλωστα (βρέχονται πάντοθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης) καὶ ἔχουσι τὴν διάμετρον τῶν τριάκοντα σταδίων, τὰ δὲ ἐπὶ πλάτος, οἱ ἰσῆμοι, ἑπτὰ ἢ ὀκτὰ σταδίων. τὰ Δημόσια ταύτης Τεμένη ἦσαν ωραιότατα, μάλιστα τὸ Ἱερὸν τοῦ Σαραπίδος, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν μεγαλοπρεπὴ του καὶ θαυμάσιον κατασκευὴν ἐκίνει καθ' ἕνα εἰς θαῦμα· κατὰ τὸν ὁμοίον τρόπον ἦσαν καὶ τὰ Βασιλικά Παλάτια, τὰ ὅποια ἦσαν τὸ ἐν τέταρτον, ἢ καὶ τρίτον μέρος ἀπώσης τῆς Πόλεως, ὡς νυξημένα μεγαλοπρεπῶς ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν Βασιλεῖς· ἐξω τῆς πόλεως ἦτον καὶ τὸ περίφημον Μουσεῖον τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἐξέλαμψαν τόσοι σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες ἄνδρες, αὐτὸ εἶχε Περίπατον, καὶ Ἐξέδραν, καὶ οἶκον μέγιστον, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον τὸ συσσίτιον (ἐστιάτοριον) τῶν μετεχόντων τοῦ Μουσείου φιλολόγων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον χρηματα κοινὰ, καὶ Ἱερεὰ διωρισμένον ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς, τὴν σήμερον ὁμῶς ἔχῃ σινὰ αὐτοῦ φαίνονται· ἐστάθη περιφανεστάτη καὶ ἐνδοξατάτη αὐτῇ ἡ Πόλις, ὥστε καὶ κατ' ἐξοχὴν Πόλις ἐκαλεῖτο· κατεκόσμησεν αὐτὴν ὁ Πτολεμαῖος, καὶ ἐπειτα ἡ Κλεοπάτρα μίαν ἀξιόλογον Βιβλιοθήκην, ἡ ὁποία εἶχεν ἑπτακοσίας χιλιάδας βιβλίων· Μέρος τῶν Βασιλείων ἦτον καὶ τὸ καλούμενον Σῶμα, εἰς τὸ ὅποion ἦτον ὁ τάφος τοῦ Μ: Ἀλεξάνδρου, καὶ τῶν λοιπῶν Βασιλείων· Ὄνομάσθη ποτὲ Ῥακῶτις, Φάρος, καὶ Λεοντόπολις· Ἦτον δὲ εἰς αὐτὴν, πρὶν τῆς ἐγέρσεως τοῦ Καύρου, καὶ Ἐμπόριον περίφθονον, ὑπέρπλουτον ἀπὸ Ἀρώματα παντὸς εἶδους, καὶ λοιπὰς Πραγματείας, αἱ ὁποῖαι ἤρχοντο εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, καὶ ἀπ' ἐκεῖ διεμοιράζοντο εἰς ὅλον τὸν Κόσμον· καλεῖται ὑπὸ τῶν Τούρκων Σκενδεριτζ· ἐπαινεῖται εἰς διάφορα νομίσματα, τὰ ὅποια ἐχαράχθησαν εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας τῶν Ῥωμαίων· ἐν μέρει τῆς Πόλεως, ἢ μάλλον εἰπεῖν Προάστειον, καλεῖται Νεκρόπολις, εἰς τὸ ὅποion ἦσαν κηποὶ, τάφοι, καὶ καταγωγὰ πρὸς τὰς παριχειάς τῶν νεκρῶν ἐπιστηδεῖα· ἔχει Λιμένα περίφθονον, εἰς τὸ στόμα τοῦ ὁποῖου εἶναι ἡ Φάρος Νῆσος, τανὺν κρημνισμένη· ἐπάνω εἰς τὰ ἔχῃ ταύτης κατεσκευάσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων Φρούριον, οἷτινες ἔχουσι καὶ ἄλλο Φρούριον πλησίον τοῦ Λιμένος· τὸ πρὸς αὐτὴν στόμα τοῦ Νείλου εἶναι τὸ τελευταῖον καὶ δυτικώτατον, Κανώτιον τὸ πάλαι καλούμενον, τανὺν εἶναι λεπτότατον, καὶ ὅχι ὡς τὸ πρῶτον

μοῦ Νείλου ἕως εἰς τὴν Μέμφιν (1)· καὶ ἂν ἡ
θλίψις τῆς αἰχμαλωσίας δὲν ἔθελε μοῦ ἀφαιρέσει
τὴν αἰσθησιν πάσης χαρᾶς, τὰ ὄμματά μου ἤθε-
λον λάβει μεγαλωτάτην εὐχαρίστησιν νὰ θεωρῶσιν
ἐκεῖνην τὴν εὐκαρπον γῆν τῆς Αἰγύπτου, παρομοίαν
μὲ ἀνθηρὸν περιβόλιον ποτιζόμενον ἀπὸ ἀναριθμή-
τους σωλῆνας· δὲν ἦτον δυνατόν νὰ ρίψαμεν τὰ
ὄμματά μας ἐπάνω εἰς τὰς δύο ὀχθὰς τοῦ ποτα-
μοῦ,

πλωτόν, ἐπειδὴ καὶ τὰ ὕδατα ἔκλιναν εἰς τὸ στέμα τὸ ρέον
πρὸς τὸ Ραχίτ· — Πλούταρχ. ἐν βίῃ Ἀλεξ: σελ: 679.
Ἰώσηπ: βιβ: β', κεφ: 18. Ἀθηναῖος κεφ: 20. Orosius VI.
cap. 19. pag: 473. Διόδωρος· Ἀρριανός· Λατιν: Marcelli-
nus XXII. Σίνεκας ἐν ἐπιστ: 102. Ἰερώνυμος ἐν ἐπιταφ: Παύλου·
Σπράβ: βιβ: 17. γεωγρ: σελ: 920. Χριστόφορος· Κελλάριος ἐν
Γεωγρ: τομ: β', βιβ: δ', κεφ: α', σελ: 679. Μελέτ: σελ:
577. Ἰουστίνος ἐν Φιλιπ: ἱστορ: βιβ: β'.

(1) Μέμφις, πόλις τῆς Αἰγύπτου, τὸ πάλαι διάσημος,
κτισθεῖσα παρὰ τοῦ Βασιλέως Ὀγδόου, τοῦ καὶ Βοχαιῖου
ἐπαινομαζομένου, καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς
θυγατρὸς αὐτοῦ Μέμφιδος· αὕτη μετὰ τῶν πόλεων τῆς Αἰ-
γύπτου ἦτον δευτέρα μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, κοινῶς καλου-
μένη Ἀλκαῦρον· εἰς αὐτὴν ἦσαν αἱ Πυραμίδες καὶ οἱ τάφοι
τῶν Βασιλέων, δώδεκα μίλια ἐπὶ δυσμὰς ἀφίσταμεναι τοῦ
Νείλου, ἀπὸ τῶν ὁποίων τρεῖς μόνον μέγισται σώζονται·
αὗται ἦσαν πύργοι πρὸς ὅξυ λήγοντες, ἐπέκεινα πάσης ὑψη-
λότητος τεχνητῆς· λέγει ὁ Πλίνιος, ὅτι, διὰ νὰ κτίσῃσι
μόνον μίαν Πυραμίδα, ἐσυμφώνησαν οἱ ἐργάται νὰ λάβουν
διὰ τὴν τροφὴν τῶν 1800 τάλαντα· καλοῦσιν αὐτὰς οἱ Τοῦρ-
χοι Φαραὼν Ταγλάρ· εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἦσαν καὶ Ὀβε-
λίσχοι πολλοί, ἐγκεχαραγμένοι μὲ τοὺς ἱερογραμματισ-
μοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἐσημαίνετο ἡ σοφία τῶν Αἰγυπτίων·
ἡ περίμετρος αὐτῆς λέγουσιν, ὅτι ἦτον ἑκατὸν πεντήκοντα
σταδίων· εὐρίσκειτο εἰς τὸν ἀρμοδιώτερον καὶ ὠραιότερον τό-
πον τῆς Αἰγύπτου, ἵθα ὁ Νεῖλος εἰς δύο μέρη διαιρούμενος
σχηματίζει τὸ γράμμα Δ. τὴν σήμερον ἴχνη τινα σώζονται·
Διόδ: βιβ: β'. Πλίνιος βιβ: λς'. Μελέτ: ἐν Γεωγρ: σελ: 577.

μοῦ, χωρὶς νὰ ἰδῶμεν καὶ πόλεις εὐπόρους, καὶ χωρικάς οἰκίας οἰκοδομημένας εἰς θέσιν τερπνοτάτην, καὶ ἀγρούς, οἳ τινες ἔδιδον χρονικῶς ἀφθονίαν καρπῶν ἀκατάπαυστον, καὶ βοσκὰς γεμάτας ἀπὸ ποίμνια, καὶ γεωργούς πλουσίους ἀπὸ καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἡ γῆ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς ἔδιδε, καὶ ποιμένας, οἳ τινες μὲ τὴν γλυκεῖαν ἀρμονίαν τῶν αὐλῶν καὶ συρίγγων τῶν ἐγέμιζον ἀπὸ ἡδογῆν ὁλοῦς τοὺς περίξ τόπους.

Εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὁ λαὸς, ἔλεγεν ὁ Μέντωρ, ὅς τις διοικεῖται ἀπὸ ἑνα φρόνιμον Βασιλέα· αὐτὸς εὐρίσκεται πάντοτε εἰς εὐπορίαν, ζῇ εὐτυχέστερος ἀπὸ κάθε ἄλλου, καὶ ἀγαπᾷ ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι χρεώστης τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνει εὐτυχίας· τοιοῦτῳ τρόπῳ, μοι ἔλεγεν, ὦ Τηλέμαχε, πρέπει νὰ βασιλεύσῃς καὶ νὰ γενῇς ἡ χαρὰ πῶν ὑπηκόων σου· ἀνίσως ποτὲ οἱ Θεοὶ θέλουν σὲ ἀξιώσει νὰ ἐξουσιάσῃς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Πατρός σου, Ἀγάπα τοὺς λαούς σου ὡς τέκνα σου, εὐφραίνου εἰς τὸ νὰ ᾔσαι ἀπ' αὐτοὺς ἠγαπημένος, καὶ κατόρθωσε νὰ μὴν ἡμποροῦν ποτὲ νὰ λάβωσιν αἴσθησιν εἰρήνης, καὶ εὐφροσύνης, χωρὶς νὰ ἐνθυμῶνται ἐκεῖνον τὸν καλὸν Βασιλέα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβον τόσον πλούσια δῶρα· Οἱ Βασιλεῖς, οἳ τινες ἄλλο δὲν στοχαζόνται παρὰ πῶς νὰ καταδυναστεύωσι τοὺς ὑπηκόους των, διὰ νὰ τοὺς ταπεινώσωσι, καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάζωσι νὰ τοὺς φοβῶνται, εἶναι αἱ μάστιγες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· τοὺς φοβοῦνται βέβαια ὡς τὸ ἐπιθυμοῦσι, πλὴν τοὺς μισοῦν ἐν ταυτῷ, καὶ τοὺς ἀποστρέφονται· καὶ πρέπει νὰ φοβῶνται αὐτοὶ περισσότερον τοὺς ὑπηκόους των, παρὰ οἱ ὑπήκοοί των αὐτοὺς.

Οἱ μοι! ἀπεκρίθην εἰς τὸν Μέντορα, δὲν εἶναι καιρὸς νὰ στοχαζώμεθα τοὺς κατόνας, μὲ τοὺς ὁποίους

ποιούς πρέπει οἱ Βασιλεῖς νὰ βασιλεύωσι· δὲν εἶναι δι' ἡμᾶς πλέον ἡ Ἰθάκη· δὲν θέλομεν ἰδεῖ ποτὲ οὔτε τὴν πατρίδα μας, οὔτε τὴν Πηλελόπην· ἂν καὶ ὁ Ὀδυσσεύς δεδοξασμένος γυρίσῃ εἰς τὸ Βασίλειόν του, δὲν θέλει λάβει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μὲ ἰδῇ, οὔτε ἐγὼ τὴν χαρὰν νὰ τὸν ἱποτάσσωμαι διὰ νὰ μάθω νὰ ἐξουσιάζω· ἅς ἀποθάνωμεν, ὡς ἡγαπημένε Μέντωρ, πλέον δὲν μᾶς συγχωρεῖται ἄλλος στοχασμός ἀπὸ τοῦτον, μήτε ἡμποροῦμεν νὰ ἐλπίσωμεν καλῆτέραν κατάστασιν, ἅς ἀποθάνωμεν, ἐπεὶ καὶ οἱ Θεοὶ δὲν λαμβάνουσιν ἔλεος διὰ ἡμᾶς· Ἐν ὧ ἀμίλου τοιοῦτω τρόπῳ, βαθεῖς ἀναστεναγμοὶ διέκοπτον τοὺς λόγους μου· ἀλλ' ὁ Μέντωρ, ὅς τις ἐφοβεῖτο τὰς δυστυχίας πρὶν νὰ ἀκολευθῇσωσιν, ἀφ' οὗ συνέβαινον ὁμως, δὲν τὰς ἐφοβεῖτο μὲ τελειότητα, Ἀνάξιε Τίε τοῦ φρονίμου Ὀδυσσεώς, μοι εἶπε μὲ φωνὴν ὑψηλὴν, ἀφίεσαι λοιπὸν νὰ νικηθῇς ἀπὸ τὴν δυστυχίαν σου; γίνωσκε, ὅτι μίαν ἡμέραν θέλεις ἰδεῖ τὴν Ἰθάκην, καὶ τὴν Πηλελόπην τὴν μητέρα σου, θέλεις ἰδεῖ καὶ ἐκείνον, τὸν ὁποῖον ποτὲ δὲν ἴδες, τὸν ἀνίκητον Ὀδυσσεά τὸν Πατέρα σου, ὅς τις δὲν καταδαμάζεται ἀπὸ τὴν τύχην, καὶ μὲ τὰς δυστυχίας του τὰς πολλὰ μεγαλητέρας ἀπὸ τὰς ἐδικὰς σου σὲ διδάσκει νὰ μὴν ἀπελπίζεσαι· ὦ! ἂν εἰς ἐκείνους τοὺς μακρυνοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδιώχθῃ ἀπὸ τὰς κακοκαιρίας, ἠδύνατο νὰ μάθῃ, ὅτι ὁ Τίος του δὲν δύναται νὰ μιμηθῇ οὔτε τὴν ὑπομονήν του, οὔτε τὴν μεγαλοφυλίαν του, αὐτὴ ἡ εἰδησις ἤθελε τὸν συγχίσει καὶ τὸν λυπήσει περισσότερο ἀπὸ ὅλας τὰς δυσυχίας, τὰς ἐποίας ὑποφέρει ἀπὸ πολὺν καιρόν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μέντωρ μὲ ἐπαρακίνει νὰ παρατηρῶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐκαρπίαν τῆς γῆς τῆς Αἰγύπτου,

πλουτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἤριθμοῦντο ἕως εἴκοσι δύω χιλιάδες πόλεις· αὐτὸς ἐθαύμαζε τὴν πολιτικὴν εὐταξίαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἐγκατοικοὶ εἶχον, τὴν ἀσκησιν τῆς δικαιοσύνης εἰς ὑπεράσπισιν τῶν πτωχῶν ἐναντίον εἰς τὰς ἀδικίας τῶν πλουσίων, τὴν θαυμαστὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδῶν, τὰ ὅποια συνειδίζοντο εἰς τὴν ὑποταγὴν, εἰς τὸν κόπον, εἰς τὴν σωφροσύνην, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τῶν τεχνιῶν καὶ ἐπιστημῶν, τὴν ἐπιμελὴ διατήρησιν τῶν ἱεροπραξιῶν, τὴν ἐπιθυμίαν τῆς τιμῆς, τὴν πίστιν πρὸς τὸν πλησίον, τὸν φόβον εἰς τοὺς Θεοὺς, τὸν ὁποῖον ἕκαστε Πατὴρ ἐπέπνεεν εἰς τὰ τέκνα του· Αὐτὸς δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ θαυμάζῃ ταύτην τὴν εἰς τὴν εὐμορφὴν τάξιν. Εὐτυχὴς εἶναι, μοι ἔλεγεν ἀπαύστως, ἐκεῖνος ὁ λαὸς, τὸν ὁποῖον τοιοῦτοτρόπως κυβερνᾷ ἓνας ἔμφρων Βασιλεὺς· ἀλλ' εὐτυχέστερος ἐκεῖνος ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις εἶναι αἴτιος τῆς εὐτυχίας τόσου πλήθους, καὶ ὅς τις εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν ὑπηκόων του εὐρίσκει τὴν ἰδίαν του εὐδαιμονίαν· ὁ τοιοῦτος πολὺ περισσότερον ὑποχρεώνει τοὺς ὑπηκόους του διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς ἀγάπης, παρὰ διὰ τοῦ φόβου, ἐπεὶ τότε τοῦ ὑποτάσσονται ὅχι μὲ βίαν, ἀλλὰ μὲ προθυμίαν καὶ ἀγάπην· αὐτὸς εἶναι κύριος τῶν καρδιῶν ὅλων, καὶ καθ' εἰς μακρὰν τοῦ νὰ ἐπιθυμήσῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' αὐτὸν, φοβεῖται μάλιστα μὴν τὸν χάσῃ, καὶ δι' αὐτὸν ἤθελε δώσῃ εἰς καιρὸν ἀνάγκης καὶ τὴν ἰδίαν του ζωὴν.

Ἐγὼ ἤκουον μετὰ προσοχῆς ὅσα μοι ἔλεγεν ὁ Μέντωρ, καὶ ὅσον ὁ φρόνιμος οὗτος φίλος μου ὠμίλει, τόσον ἠσθάνομην, ὅτι ἡ καρδιά μου ἀνέλαμβανε τὴν προτέραντις γενναϊότητα. Εὐθὺς ὅπου ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Μέμφιν, Πόλιν πλουσίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ, ὁ Διοικητὴς ἐπρόσταξε νὰ ὑπά-
γω-

γῶμεν ἕως εἰς τὰς Θήβας (1), διὰ τὰ παραστα-
θῶμεν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Βασιλέα Σέσωστριν, ὅς-
τις ἤθελε τὰ ἐξετάζει ὁ ἴδιος τὰ πράγματα, καὶ
ἦτον κατὰ πολλὰ θυμωμένος ἐναντίον τῶν Τυ-
ρίων· ἀνέβημεν λοιπὸν διὰ τοῦ Νείλου ἕως εἰς ἐ-
κεῖνας τὰς περιφέρειας Θήβας, αἵτινες ἔχουσιν ἐκα-
τὸν πύλας, εἰς τὴν ὁποίαν πόλιν κατῴκει αὐτὸς
ὁ μέγας Βασιλεὺς· ἡ περιφέρεια ταύτης τῆς πό-
λεως ἐφάνη εἰς ἡμᾶς, ὅτι περιεῖχεν ἓν διάστημα
ἀπερόντου μεγέθους, καὶ ὅτι ἦτον κατοικημένη
πε-

(1) Θῆβαι Αἰγυπτιακαί· (πρὸς διαφορὰν τῶν Βοιωτικῶν
ἐπτατύλων Θιβῶν, καὶ ἐτέρων ἄλλων) ἐκαλοῦντο καὶ με-
γάλῃ Διόσπολις, κτισθεῖσαι παρὰ τοῦ Βασιλέως τῆς Αἰ-
γύπτου Βουσίριδος, ἐλέγοντο καὶ ἐκατόμυλοι διὰ τὸ ἔχειν
αὐτὰς ἑκατὸν πύλας· Ταύτης ἡ περίμετρος ἦτον, κατὰ τὸν
Ἡρόδοτον, ἑκατὸν τεσσαράκοντα σταδίων, κεφαλὴ καὶ Μη-
τροπολις τῆς Θιβαΐδος πρὸς τὸν Νεῖλον ποταμὸν εὐρισκομένη,
ἀναμέσον τῆς Μιέμφιδος πρὸς Βορέαν, καὶ τῆς Συήνης πρὸς
Νότον, ἐκείνης μὲν ἀπέχουσα 100. σχοίνους (κατὰ Μελέτ.
Γεωγρ. σελ. 579) ταύτης δὲ 60, ἦτοι μίλια 159, τῆς δὲ
Κόπτου 44, τανῦν ἐρίπειον· ἀπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἐκλήθη
καὶ ὁ πλησίον τόπος, τευτέστιν ἡ ἀνωτέρω Αἰγύπτος, Θι-
βαῖς, κύκλωθεν περιεζωσμένη με' Ὀρη, καὶ ἐκτεινομένη ἀπὸ
τῆς Συήνης μέχρι τῆς νέας Βαβυλώτος· εἰς αὐτὰς τὰς Θήβας
ἐσυνείδιζον οἱ Βασίλεις τῆς Αἰγύπτου τὸ πρῶτον τὰ κατοι-
κοῦν, ὕστερον εἰς τὴν Μίμφιν, καὶ τελευταῖον εἰς τὴν Ἀλε-
ξάνδρειαν· αὕτη ἡ πόλις εἶχε τὸ πάλαι καὶ ἑκατὸν αὐλαίς,
ἦτοι παλάτια Ἡγεμόνων, καὶ καθε αὐλὴ εὐαζεν εἰς καιρὸν
ἀνάγκης διακρίσεις ὀπλίτας, κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐν τῷ Δ. τῆς
Ἰλιάδος.

Αἰθ' οὐκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ.

Ἀνέρες ἐξιχέουσι σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσβιν· λέγεται κοι-
τᾶς τανῦν Δία, ἢ κατ' ἄλλους Μίνο· ἦτον καὶ ἑτέρα πόλις
αὐτῆς Αἰγύπτου Διόσπολις, μικρὰ λεγομένη, πρὸς ἀντιδιαστο-
λὴν τῆς μεγάλης·

περισσότερον ἀπὸ τὰς πολυανθρωποτέρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ἐκεῖ διατηρεῖται ἐντελής πολιτικὴ Διοίκησις διὰ τὴν καθαρότητα τῶν ὁδῶν, διὰ τοὺς ὀχετοὺς τῶν ὑδάτων, διὰ τὴν εὐχρηστίαν τῶν λουτρῶν, διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν τεχνῶν, καὶ διὰ τὴν δημόσιον ἀφοβίαν· Αἱ πλατεῖαι εἶναι στολισμέναι ἀπὸ βρύσεις, καὶ πυραμίδας· Οἱ Ναοὶ εἶναι ἀπὸ μάρμαρα, τεχνουργημένοι μὲ μίαν μεγαλοπρεπῆ, ἀγκαλὰ καὶ ἀπλὴν, ἀρχιτεκτονικὴν. Μόνον αὐτὸ τὸ παλάτιον τοῦ Βασιλέως ἔδιδε θεωρίαν μιᾶς μεγαλοπρεποῦς πόλεως· δὲν ἐφαίνετο ἐκεῖ ἄλλό τι, εἰμὴ στύλοι ἀπὸ μάρμαρον, Πυραμίδες, Ὀβελίσκοι, ἀγάλματα κολοσσιαῖα, καὶ σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ.

Ἐκεῖνοι, οἵτινες μᾶς ἠχμαλώτευσαν, εἶπον εἰς τὸν Βασιλέα, ὅτι μᾶς εὗρον εἰς ἓνα πλοῖον Φοινικικόν· Αὐτὸς ἠκροᾶτο κατ' ἡμέραν εἰς διωρισμένας ὥρας, ὅτους ἐκ τῶν ὑπηκόων του εἶχον τί νὰ τῷ ἀναφέρωσιν, ἢ καμμίαν ἀγγελίαν νὰ τῷ δώσωσιν· οὐδένα κατεφρόνει, οὐδένα ἀπεδίωκεν, οὐδέ ἐστοχάζετο ὅτι ἐγινε Βασιλεὺς δι' ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ εὐεργετῇ τοὺς ὑπηκόους του, τοὺς ὁποίους ἠγάπα ὡς τέκνα του· μήτε ἀπεστρέφετο τοὺς ξένους, ἀλλὰ τοὺς ἐδέχετο μὲ καλοκάγαδίαν καὶ ἰλαρότητα, καὶ ἤθελε νὰ βλέπῃ ὅλους, ἐπεὶδὴ ἦτον βέλαιος, ὅτι, διδασκόμενος εἰς τὰ ἥθη καὶ νόμους τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐμάνθανέ τι ὠφέλιμον· αὐτὴ ἡ περιέργεια τοῦ Βασιλέως ἐστάθη ἡ αἰτία τοῦ νὰ μᾶς παραστήσωσιν ἔμπροσθέν του· αὐτὸς ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ἓνα θρόνον ἐλεφάντινον, ὅταν ἡμεῖς παρεστάθημεν ἔμπροσθέν του, καὶ ἐβάστα εἰς τὰς χεῖρας σκῆπτρον χρυσοῦν, ἦτορ ἡδὴ Γέρων, ἀλλ' εὐχαρις, γεμάτος ἀπὸ γλυκύτητα καὶ μεγαλοπρέπειαν· ἔκριε κατ' ἡμέραν τοὺς λαοὺς

μέ τóσπν ὑπομονήν καὶ φρόνησιν, ὥστε χάρις πο-
λακείαν ἐθαυμάζετο ἀπὸ ὅλους· ἀφ' οὗ ἐκοπίαζε
ὄλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν διάταξιν τῶν ὑποθέσεων
τῆς Βασιλείας του, καὶ εἰς τὰς δικαίας κρίσεις
ἀνεπαύετο τὸ ἐσπέρας ὑκρώμενος σοφοὺς ἀνδρας,
ἢ συνομιλῶν με τοὺς πλέον τιμίους καὶ ἐναρέτους,
τοὺς ὁποίους ἤξευρε νὰ ἐκλέγη πρὸς συναναστρο-
φὴν του. ἄλλο δὲν εὗρίσκετο ἀξιόμεμπτον εἰς αὐ-
τὸν καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν, παρὰ τὸ ὑπεροπτικόν,
μέ τὸ ὁποῖον ἐθριάμβευεν εἰς τὰς νίκας του ἐναν-
τίον τῶν ἄλλων ὑποχειρίων Βασιλέων, καὶ ἡ πολ-
λὴ πίστις, τὴν ὁποίαν ἔδοσεν εἰς ἑνα του ὑπήκουον,
τὸν ὁποῖον θέλω σοὶ περιγράψει μετ' ὀλίγον· ὁ
Βασιλεὺς βλέπων με ἐλυπήθη τὴν νεότητά μου, καὶ
ἐκινήθη εἰς εὐσπλαγχνίαν διὰ τὰς δυστυχίας μου·
μέ ἠρώτησε τὴν πατρίδα μου, καὶ τὸ ὄνομά μου·
ἡμεῖς ἐθαυμάσαμεν τὴν σοφίαν, μέ τὴν ὁποίαν ὡ-
μίλει. Μέγιστε Βασιλεῦ, τῷ ἀπεκρίθη ἐγὼ, σοὶ
εἶναι γνωστὴ ἡ πολιορκία τῆς Τρωάδος (1), ἥτις
ἐπε-

(1) Τρωάς, ἐπαρχία τῆς μικρᾶς Ἀσίας, κατὰ τὸν Σίρ-
βιον, τῆς ὁποίας κεφαλὴ ἦτον τὸ Ἴλιον, ἥτοι ἡ Τροία, ὁμο-
νύμως καλούμενον, ὑπόθεσις τῶν Πειητῶν Ὀμήρου καὶ Βιρ-
γιλίου· Ἐκαλεῖτο οὕτω παρὰ τοῦ Τρωῆς, Υἱοῦ τοῦ Ἐριχθε-
νίου, μέ τὸ νὰ ἐλέγετο τὸ πρότερον Τευκρίς παρὰ τοῦ Τεύ-
χρον, καὶ Δαρδανίς παρὰ τοῦ Δαρδάνου· ὕστερον δὲ ὠνομάσθη
Ἴλιον ἀπὸ Ἴλου, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Τρωῆς καὶ τῆς Καλλιρρόης,
δυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου· ἐστὶ δὲ καὶ Βαυπλακώτιστος, ἀ-
πὸ τῆς πλάνης τῆς Βοός τῆς διωκομένης ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν
χρησμόν τοῦ Ἀπόλλωνος· Πόλις περίφημος τὸ πάλαι, κειμένη
μεταξὺ τοῦ Ὄρου τῆς Ἰδης καὶ τῆς παραθαλασσίας Ἀκρῆς
τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀφ' ἧς ἀφίστατο 1500. βήματα.
Ταύτην τὴν πόλιν ἐπύργωσαν οἱ Θεοί, κατὰ τοὺς μύθους
τῶν Ποιητῶν, εἴτα ἐπόρθησεν αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν ἐκ
τῆς Ἑλλάδος μέ ἐξ πλοῖα καὶ στρατεύματα, μὴ λαβὼν τὰ
ὑπο-

ἐπεκράτησε δέκα χρόνους, καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς
 δια τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἔχυσαν τόσον αἷμα. Ὁ
 Ὀδυσσεύς ὁ πατὴρ μου ἦτον ἓνας ἀπὸ τοὺς πρῶ-
 τούς Βασιλεῖς, οἵτινες ἠφάνισαν ἐκείνην τὴν Πό-
 λιν· Αὐτὸς πλανᾶται εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας
 μὴ δυνάμενος νὰ εὕρῃ τὸ Νησίον τῆς Ἰθάκης (1)
 εἰς

ὑποσχεθέντα ὑπὸ τοῦ Λαομέδοντος· Τελευταῖον ἐπολιορκήθη,
 ἐπὶ Πριάμου τοῦ Βασιλέως, διὰ τὴν ἀσέλγειαν τοῦ Υἱοῦ του
 Παρίδος, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων δέκα ἔτη, καὶ ἠχμαλωτίσθη
 ἀπ' αὐτῶν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἔτει 1282. μακρὰν
 ταύτης τῆς πόλεως 30. στάδια, ἡ κατ' ἄλλους 16. μίλια
 κατὰ τὴν θαλάσσαν, εἶναι τὸ νέον Ἴλιον, κτισθὲν παρὰ Ἀλε-
 ξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, τὴν σήμερον δὲ εἶναι καὶ αὐτὸ κρη-
 μνισμένον, καλεῖται ὅμως Τρωάδα, καὶ παρὰ τῶν Τούρκων
 ἐσχί σταμπόλ. Τὸ Βασίλειον τῶν Γρωαδιτῶν εἰς τὸν καιρὸν
 τοῦ Πριάμου περιεῖχεν ἑννέα. Δυναστείας κατηγοροῦνται αὐτοὶ
 διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ἀσωτίαν των, ὅθεν καὶ Παροιμία, Χοῖρος
 Τρωϊκός· εἶχε καὶ φρούριον ἐν τῷ Ὄρει τῇ Ἰδμ Περγάμῃ
 καλυμμένον, ἄλλον τὸ τῆς Περγάμης πόλεως· Ὅμηρ. ἐν Ἰ-
 λιάδ. Βιργίλ. Αἰνείαδ. 3. καὶ 9. Ὀβίδιος ἐν ἐπιστ. Πηνελ
 πρὸς Ὀδυσ. Μελέτ. ἐν Γεωγρ. σελ. 455.

(1.) Ἡ Ἰθάκη, κοινῶς Θιάκη, κεῖται μετὰ τῆς Κεφαλ-
 ληνίας πρὸς Δυσμαί, καὶ τῶν Ἐχινάδων Νήσων πρὸς Ἀ-
 νατολάς· ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τοῦ Ἰθάκου, Ἡρώος τοῦ πρώτου
 οἰκήσαντος ἐν αὐτῇ, ἔλεγτο καὶ Νηριτος, καὶ Νηριτίς, κα-
 τὰ τὸν Περιγητινὴν ἀπὸ τοῦ διασήμευ ὅρους αὐτῆς Νηρίτου,
 ἃς οὐ καλεῖται καὶ ὁ Ὀδυσσεύς Νηρίτιος Στρατηγός, τοῦ
 ὁποίου πατρὶς ἦτον αὕτη ἡ Ἰθάκη. Ἡρακλεὼν ὁ Γλαυκῶν,
 κατὰ τὸν Στέφανον περὶ Πόλεων, λέγει τὴν Ἰθάκην τετρα-
 μερῇ, τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον μέρος ἐπὶ Μεσημβρίαν, καὶ
 θαλάσσαν· τὸ δεῦτερον ὀνομάζει Νήϊον, ἐκ τοῦ ὅρους αὐτοῦ·
 τὸ τρίτον Κροκύλειον· καὶ τὸ τέταρτον Αἰγιήρην· εἰς αὐτὴν
 τὴν Νήσον οἱ λαγωοὶ δὲν ζῶσιν, αἱ Αἶγες πληθύνονται· ὁ
 Ποταμός ἡ ὁ χειμαρρὸς ταύτης, ὁ ἐκ τοῦ Νηίου ὅρους τρέ-
 χων, ρεῖθρον καλεῖται· ὁ δὲ λιμὴν αὐτῆς, Κέρακος Πέτρα,
 τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχει καὶ τόπος τις αὐτῆς, τοῦ ὁποίου οἱ
 κά-

εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ Βασίλειόν του· Ἐγὼ ζητῶ αὐτὸν, περιέπεσον εἰς δυστυχίας ὁμοίας μετὰ τὰς ἐδικάς του. Ἀπόδος με εἰς τὸν Πατέρα μου καὶ εἰς τὴν Πατρίδα μου· οὕτως οἱ Θεοὶ νὰ σὲ διαφυλάξωσιν ἀβλαβῇ χαρίζοντές σε εἰς τοὺς Τίους σου, τοὺς ὁποίους εἶδε νὰ ἀξιώσωσι νὰ ζῶσι μίαν γλυκυτάτην ζωὴν ὑποκάτω εἰς ἓνα τοιοῦτον εὐμενῇ καὶ ἐπεικῇ Πατέρα.

Ὁ Σέσωστρις ἐξηκολούθη νὰ μὲ θεωρῇ μὲ εὐσπλαγχνικὸν ὄμμα, ἀλλὰ θέλων νὰ γνωρίσῃ ἂν ἦσαν ἀληθεῖ ὅσα ἔλεγον, μᾶς ἐπέμψεν εἰς ἓνα τῶν ἀξιωματικῶν του, τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξε νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες ἐκυρίευσαν τὸ πλοῖόν μας, ἀνίσως ἤμεθα τῶ ὄντι Ἕλληνες ἢ Φοίνικες· Ἀνίσως εἶναι Φοίνικες, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, πρέπει διπλάσιως νὰ τιμωρηθῶσιν καὶ ὡς ἐχθροί μας, καὶ ἐπειδὴ ἠθέλησαν νὰ μᾶς ἀπατήσωσι μετὰ τὸ ψεῦδος· ἀλλ' ἐὰν ἐκ τοῦ ἐναντίου ἦναι Ἕλληνες, θέλω νὰ τιμηθῶσι, καὶ μὲ ἐν ἀπὸ τὰ πλοῖά μου, νὰ σταλθῶσιν εἰς τὴν Πατρίδα των, ἐπειδὴ ἀγαπῶ κατ' ὑπερβολὴν τὴν Ἑλλάδα (1). Ἐκτὶ ἐδόθησαν

Νό-

κάτοικοι Κορακοπετραῖοι ὀνομάζονται, ἀπέχει τοῦ Ἀρχεῦ Ἀκρωτηρίου 30. μίλια πρὸς Δυσμᾶς. — Βιργίλιος Αἰνείαδ. 3. Μελέτ. ἐν Γεωγρ. σελ. 327.

(1) Ἑλλάς, τὸ μέγα καὶ πολυδρῦλλον ὄνομα εἰς τοὺς ἀρχαίους καιροὺς, τὸ πολυπαδίς καὶ οὐχ ἥττον ἐνδοξον εἰς τοὺς σημερινούς, καλεῖται Γραικία ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, λαβούσα τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τοῦ Βασιλευσάντος ἐν αὐτῇ Γραικοῦ, ὡσπερ καὶ Ἑλλάς ἀπὸ Ἑλλης τοῦ Υἱοῦ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας, κοινῶς δὲ ταῦν λέγεται ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἄλλων, Ρούμελη, ἀπὸ τῆς Νέας Ῥώμης, ἡτοι ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου τοῦ μετακομίσαντος τὴν Αυτοκρατορίαν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ῥώμης εἰς τὴν Νέαν, ἡτοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 555. Πρῶ-

του

του Ἑλλάς ἐκαλεῖτο ἡ ἰδία Ἑλλάς καὶ ἡ Θεσσαλία μετὰ τὸν ὄνομα, ὡς μία ἐπαρχία, αἱ ὁποῖαι ὕστερον ἀπ' ἀλλήλων ἐχωρίσθησαν· ὁδὲν καὶ ὁ Ὅμηρος Ἕλληνας καλεῖ μόνον τοὺς Φθιώτας· ὁ δὲ Ἡρόδοτος τοὺτους καὶ τοὺς Πελασγούς, ὁ Ἀθηναῖος δὲ, βιβλ. ιδ'. τρία γένη τῶν Ἑλλήνων ἀριθμεῖ, τοὺς Δωριεῖς, τοὺς Αἰολεῖς, καὶ τοὺς Ἴωνας· ὕστερον δὲ Ἑλλάς ἐκλήθη καὶ ἡ Πελοπόννησος, ὁμοίως καὶ ἡ Ἡπειρος καὶ ὅλη ἡ Μακεδονία· Τελευταῖον Ἑλλάς ἐκλήθη καὶ ἡ Κρήτη, καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους Νῆσοι· διεβη τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, καὶ ἀρκετὸν μέρος τῆς Ἰταλίας ὠνομάσθη μεγάλη Ἑλλάς, τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐδόθη καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Ἀσιατική Ἑλλάς, πρὸς διαφορὰν τῶν ἄλλων· Ὀλικῶς λοιπὸν λαμβανομένη ἡ Ἑλλάς, περατοῦται ἀπ' Ἀνατολῶν ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἀπὸ Μεσημβρίας ὑπὸ τοῦ Κρητικῆς, ἀπὸ Δυσμῶν ὑπὸ τοῦ Ἰονίου, καὶ ἀπὸ Βορείας ὑπὸ τῶν Σαρδικῶν Ὄρων, δι' ὧν χωρίζεται τοῦ Ἰλλυρίου, καὶ τῆς Μυσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Νέσσου Ποταμοῦ, δι' οὗ διακρίνεται τῆς Θράκης· Πρῶτερον τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Εὐρώπης κατεφθίσθη ἡ Ἑλλάς ὑπ' ἀνθρώπων, ὡς πλησιεστέρα τῆς Ἀσίας, καὶ εἶχε τὸ πάλαι μεγάλην καὶ ἀσύγκριτον δύξαν καὶ λαμπρότητα εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς· διότι αὐτὴ ἐστάθη τὸ κατοικητήριον τῆς Σοφίας, ἡ πηγὴ καὶ ἡ βρύσις ὅλων τῶν Ἐπιστημῶν, καὶ ἀπ' αὐτῆς διεδόθησαν αἱ Ἐπιστημαὶ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ ἄλλων τόπων· ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπέμφθησαν ἀποικίαι Ἑλλήνων εἰς διαφόρους τόπους· ἐστολίσθησαν τὰ ἥδη τῶν ἀνθρώπων διὰ τῶν Ἱνδομῶν τῶν Νομοθετῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐλαμψεν ἡ Ἑλλάς εἰς ὅλον τὸν Κόσμον καὶ διὰ τῶν λόγων, καὶ διὰ τῶν ἔργων, καὶ διὰ τῶν ἐκστρατειῶν· ἐπειδὴ πρώτη ἐκστρατεία ἐστάθη ἡ Κολχικὴ, διὰ τῆς ὁποίας ὑπήγον οἱ Εὐγενεῖς Νεοὶ τῆς Ἑλλάδος νὰ λάβωσι παρὰ τῶν Βαρβάρων τὸ χρυσοῦν δέρκε· δευτέρα περίφημος ἐκστρατεία ἐστάθη ἐκείνη τοῦ πολυδρυλλήτου Τρωϊκοῦ Πολέμου· μετὰ τοῦτον τὸν Πόλεμον, ἐδοκίμασεν ὁ Βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἑλλάδα· καὶ μετὰ τοῦτο, ὀλίγου καιροῦ παρελθόντος, ἐκστρατεύει κατ' αὐτῆς μετὰ στρατεῦμα ἄπειρον Ξέρξης, ὁ Υἱὸς τοῦ Δαρείου, καὶ μετ' αὐτόν, ἄλλοι πόλεμοι ἠκολούθησαν μεταξύ τῶν Βασιλέων τῆς Περσίας, καὶ τῶν Ἑλλήνων· Ὑστερον ἔγινεν ὁ ἐνδογενὴς καὶ ἐμφύλιος πόλεμος τῶν

Νόμοι ἀπὸ πολλοὺς Αἰγυπτίους· μοι εἶναι γνω-
στη

Ἑλλήνων, ὁ Πελοποννησιακός, τοῦ ὁποίου αἰτία ἐφάνη ἡ εἰ-
λονεικία τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων περὶ τῶν πρω-
τείων τῶν δὺν αὐτῶν Πόλεων, καὶ ὁ ὁποῖος ἐστάθη ὁ ἀ-
φανισμός των· παρατρέχω τὴν ἐκστρατείαν τῶν Μακεδόνων καὶ
Ἑλλήνων διὰ τοῦ Μακεδόνο· Ἀλεξάνδρου κατὰ τῆς Ἀσίας,
ὅστις ἐκυρίευσεν οὐ μόνον αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ὅλην σχεδὸν τὴν
Οἰκουμένην· Πρῶτον τὰς Πόλεις τῆς Ἑλλάδος τὰς ἐξουσία-
ζον Βασιλεῖς αὐτῶν μερικοὶ καὶ ἐντέπιοι, ὕπερον Ἠγεμόνες
καὶ Αὐθένται κατὰ τὴν τότε τάξιν, τελευταῖον ἐδιοικούντο
διὰ Ἀριστοκρατιῶν, καὶ Δημοκρατιῶν, τὰς ὁποίας ἐπίστα
εὐρὴν ἀδυνάτους Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀμύντα, Βασιλεὺς τῶν Μα-
κεδόνων, μὴ τὸ γὰρ εἶχαν σχεδὸν ἀπονήσει ἐκ τοῦ ἐμφυλίου
Πολέμου, τὰς ὑπεδούλωσεν εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Μακεδόνων·
τελευταῖον εἰς τὸν καιρὸν Περσέως, τοῦ ἐσχάτου Βασιλέως
τῶν Μακεδόνων, ὑπέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Αὐτοκρατο-
ρίαν αὐτῶν οὐ μόνον τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν
Ἑλλάδα, οὐ τὴν τυχεύσαν φεράν εἰς αὐτὴν ἐμποήσαντες·
μετὰ τούτων Ῥωμαῖους ἦλθον κατ' αὐτῆς οἱ Γότθοι, καὶ οἱ
Οὐνοὶ, καὶ τὴν ὑπέταξαν, τοὺς ὁποίους ἐδίδωσαν ἐκείδον πάλιν
οἱ Βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· τελευταῖον δὲ ἐλ-
θόντες οἱ Τούρκοι, καὶ κυριεύσαντες αὐτὴν, τὴν ἐξουσίαζον
ἕως πρὸ δέκα χρόνων Δεσποτισμῷ· ἀλλ' ἤδη πάλιν ἀνακύπτει
ἀπὸ τοῦ σκότος τῆς βαρβαρότητος, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν εἶχεν
βυθίζει οἱ Τύρανοί τῆς, καὶ ἀπελαμβάνουσα τὰ ἀγαθὰ τῆς
ἐλευθερίας, προβαίνει γιγαντιαίοι βήμασιν εἰς τὴν ἡδικὴν αὐ-
τῆς ἐκπαίδευσιν. Οὕτω λοιπὸν θεωρουμένη ἡ Ἑλλάς, περιέ-
χει Ἐπαρχίας, ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἠπειρον, τὴν
Αἰτωλίαν, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Πελοπόννησον, τὰς Νήσους
τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ τοῦ Αἰγαίου, τὴν Θησαλίαν,
καὶ εἴτις ἄλλη εἶναι παρὰ ταύτας· Ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ Ῥω-
μαῖοι ἀφ' οὗ ἐξουσίασαν αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα, τὴν διήρθεσαν
εἰς δύο Ἐπαρχίας, εἰς τὴν Μακεδονίαν δηλαδὴ, εἰς τὴν ὁ-
ποίαν περιέλαβον τὴν τε Ἠπειρον, καὶ Θησαλίαν, καὶ
εἰς τὴν Ἀχαΐαν, μὴ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα περιέκλειον τὰς
κυρίως Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον, τὴν Βοιωτίαν, καὶ τὰς
περὶ αὐτὰς Νήσους· — ὅρα πλασύτερον Μελετίου Γεωγράφου
σμύμ. iii. Πλίσιον βιβλ. γ. καὶ δ.

στὴ ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἡρακλέους (1), ἔφθασεν ἕως ἡ-
μᾶς ἡ λαμπρὰ καὶ ἀξιέπαινος φήμη τοῦ αἰδρειο-
τά-

(1) Ὁ Ἡρακλῆς ἐφάνη ὁ ἐκλαμπρότερος καὶ ἐνδοξότερος
πάντων τῶν παλαιῶν Ἠρώων· ὁ Κικερὼν βιβ. γ'. περὶ φι-
σεως Θεῶν, ἐξ ἀναφέρει ὑπὸ τούτῳ τῷ ὀνόματι, αὐτὸν δὲ
πάντων ἐσχατόν· εἶχε Μητέρα τὴν Ἀλκμήνην, θυγατέρα
τοῦ Ἡλεκτρυῶνος καὶ τῆς Λυσιδίκης, ἡ ὅποια ὑπανδρεύθη
μὲν τὸν Ἀμφιτρυῶνα, Ἠγεμόνα τῶν Θηβῶν, μὲ ὑπόσχε-
σιν διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ εἰς
τὸν καιρὸν, καὶ ὃν ὁ Ἀμφιτρυῶν εὕρισκετο μὲ τοιαύτην φρον-
τίδα εἰς τὸν πόλεμον, ὁ Ζεὺς ἀγαπήσας τὴν Ἀλκμήνην, με-
τεσχηματίσθη καὶ ἔλαβε τὸ εἶδος τοῦ Ἀμφιτρυῶνος, καὶ
ἀπατήσας συνευρέθη μετ' αὐτῆς· ἐπειδὴ ὅμως ἐχρειάζετο πο-
λὺ καιροῦ διάστημα εἰς τὴν πλάσιν τοιοῦτου ἀνδρός, ἐμά-
χρυνε τὴν νύκτα τριπλασίως, διὰ νὰ μὴν προληφθῇ ἀπὸ τὴν
ἡμέραν, ὅθεν ἐπανομάσθη τριέσπερος, καὶ ἀγκαλὰ ἡ Ἀλκ-
μήνη νὰ ᾔητον ἐγκυος εἰς τὸ βρέφος Ἰφικλον ἀπὸ τὸν Ἀμφι-
τρυῶνα, συνέλαβεν ὅμως καὶ παρὰ τοῦ Διὸς, καὶ αὐτὸς ἐ-
γέννησεν ὁμοῦ καὶ τοὺς δύο Υἱούς· ἀλλὰ καὶ μ' ὅλον τοῦτο
οἱ Ποιηταὶ καλοῦσιν Ἀμφιτρυονίδην τὸν Ἡρακλέα, μὴν ἐ-
χοντες καὶ ἐν ἐμποδίων, εἰάν ὁ Ἀμφιτρυῶν δὲν ᾔητον Πατὴρ
τοῦ· τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Σθένελος, Βασιλεὺς τῶν Μυκητῶν,
ἐμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν Εὐρυσθέα, καὶ ὁ Ζεὺς εἶχε κάμει
ὅραον, ὅτι ὁποῖος ἀπὸ τὴν γενεάν τοῦ Περσέως, ἡ ὁ Εὐρυ-
σθεὺς διηλονότι, ἡ ὁ Ἡρακλῆς ἠδὲλε πρωτογεννηθῇ, ἐκεῖνος ἠ-
δὲλε βασιλεύσει καὶ κυριεύσει τὸν ἄλλον· τὸ ὅποιον ἀκούσα-
σα ἡ Θεὰ Ἥρα, ἐχθρὰ σκληροτάτῃ τῶν Παλλακίδων τοῦ
ἀνδρός της, καὶ τῶν τέκνων, τὰ ὅποια ἐξ αὐτῶν ἐγεννῶντο,
ἐπεμελήθη νὰ γεννηθῇ ὁ Εὐρυσθεὺς ἐπτά μηνῶν, καὶ ἀκο-
λουθῶς κατήντησε τὸ σκηπτρον εἰς τὰς χεῖράς του· Ἐπειτα
ἡ Θεὰ Ἥρα διὰ παρακλήσεως τῆς Ἀθηνᾶς κατετραύνθη πρὸς
τὸν Ἡρακλέα, καὶ διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀγάπην της, τὸν ἐ-
γαλακτοτρόφησε μὲ τοὺς μαστούς της, ὅθεν συνεβη, κατὰ
τὴν γνώμην τῶν Ποιητῶν, ὅτι ὁ μικρὸς Ἡρακλῆς ἄφησε τὰ
πίσιν κατὰ τύχην ἐν μέρος τοῦ γαλακτος, καὶ ὅσον μὲν ἐ-
πέσεν εἰς τὸν Οὐρανόν, ἐλεύκανεν ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ Οὐ-
ρανοῦ, τὸ ὅποιον ἡμεῖς ὀνομάζομεν Γαλαξίαν, ὅσον δὲ εἰς

τὴν Γῆν, ἔκαμε νὰ βλαστήσουν τὰ Κρίνα, τὰ ὅποια καὶ ὀνομάζονται Ἑρπιδόδα· ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἀγῆστη ἐφαίνετο πλαστὴ μόνον διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Ἀθηνᾶν, ἐπεὶ δὴ ὕστερον ἀπέστειλε δύο φεβρωτάτους δράκοντας, διὰ νὰ καταφάγουν τὸν Ἡρακλῆα, ὅταν ἀκόμη εὐρίσκετο εἰς τὰ σπαργαῆα· πλὴν ἡ τοιαύτη κακοπραγία δὲ ἐλαβε τέλος, ἐπεὶ τὸ Βρέφος χωρὶς νὰ φοβηθῇ, τοὺς ἐπίασε μὲ βίαν, καὶ τοὺς κατέκοψεν· Εὐθύς δὲ ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἔφθασεν εἰς δόκιμον ἡλικίαν, ὁ Εὐρύσθεὺς ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαφείρῃ, ὥστε ὁ Ἡρακλῆς ἀπεφάσισε νὰ μὴν ὑποταχθῇ πλέον εἰς αὐτόν, ἀλλ' ὁ Χρησμός τῷ προεῖπε, ὅτι ἡ δέλησις τῶν Θεῶν ἦεν ἀμιταβλήτος, καὶ ὅτι ἐμελλεν ἀκόμη νὰ ὑποταχθῇ δωδεκάκις εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Εὐρύσθεως· Τὸ ὀνόματόν του εἶναι διπλοῦν, τὰ ἐπίθετά του ὁμῶς εἶναι ἀναριθμητὰ· Ὄνομασθη πρῶτον ἀπὸ τοὺς γεννήτοράς του Ἀλκείδης, ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀλκῆς καὶ δυναμείας, ἔπειτα Ἡρακλῆς, ἐκ τοῦ ὀνόματος Ἡρα καὶ κλέος, ὅτι δηλονότι τὴν ἀνδρείαν του καὶ τὴν δόξαν ἐλάμπρυνε τὸ μῖσος τῆς Θεᾶς Ἑρπιδόδας, ὅσας τὸν ἐβάλεν εἰς μεγάλους κινδύνους· παρατρέχω συντομίας χάριν τὰ ἐπίθετα, ὅσα ἐλάβεν ἢ ἐκ τῶν τόπων, ἐν οἷς ἠδύνησεν, ἢ ἐκ τῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια ἀνδρείως ἐτέλεσε· τὰ δώδεκα μόνον αὐτοῦ ἄλλα θέλω ἀναφέρει ὡς ὄντα ἀξία διηγήσεως· Ἐν πρώτοις λοιπὸν ἐπροστάχθη νὰ ἐμποδίσῃ τὰς πολλὰς ἐπιδρομὰς τοῦ Λέοντος, ὁ ὅποιος πεσὼν ἐκ τοῦ ὕψους τῆς Σελήνης μέσα εἰς τὸ δάσος, καλούμενον Νεμέα, ἐπροξένει ἀμετρὴν φθορὰν εἰς ἐκείνον τὸν τόπον, καὶ δὲν ἠδύνετο νὰ πληρωθῇ μὲ ὅσα βέλη τοῦ ἔρριπτον· ὁ Ἡρακλῆς ὁμῶς τὸν κατέδραμε καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐμβῇ μέσα εἰς ἐν σπήλαιον, ἐκ τοῦ ὅποιου δὲν ἠδύνατο νὰ φύγῃ, καὶ ἐκεῖ μὲ κοῦφχρυσον ἀνδρείαν τὸν κατέπνιξε· καὶ διὰ τὸν θρίαμβον τούτον ἠθέλησε νὰ περικταῖ πάντοτε ἐνδεδυμένος τὴν λεοντήν, ἥτοι τὸ δέρμα τοῦ αὐτοῦ λέοντος, καὶ καθὼς μυθολογοῦσιν, αὐτὸς εἶναι ὁ Λέων, ὅστις συναριθμεῖται μὲ τὰ δώδεκα σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ· Βεῖσταλθη δὲ νὰ φονεύσῃ τὴν Ὑδραν, δράκοντα φεβρωτάτον, καὶ ζῶον παραδόξου φύσεως, εὐρισκομένην εἰς τὴν λιμνὴν Λέρνην, πλησίον τοῦ Ἀργεῦς, ἡ ὅποια εἶχεν ἑπτὰ κεφαλὰς, καὶ ὅταν ἐκσπτετο μία, ἀνιγεννῶντο ἐκ τοῦ τμήματός ἀλλὰ ἐπτά, ὥστε, διὰ νὰ ἀπολέσῃ τὸ θηρίον τοῦτο, ἔπρεπε νὰ τὸ φονεύσῃ ὅλην μὲ μίαν πληγὴν, βάλλον μετὰ τὴν μαχαίραν εὐθύς τὴν φρυγίαν, τὸ ὅπερ καὶ ἔκαμεν, ἔχων συμ-

βελθέν τὸν Ἰσλεων, Τὸν τοῦ Ἰφίκλου. Γ'. παρίστησεν εἰς τὸν Εὐρυσθέα ζωντανόν ἕνα κῆπρον ἢ ἀγρίοχοιρον ἀμέτρου μεγέθους, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειτο ἐπάνω τοῦ ἔρους τῆς Ἀρχαδίας Ἐρυμάνδους, καὶ ἐπροξένει μεγάλην φθοράν εἰς ὅλην τὴν γῆν· αὐτός, βλεπὼν τὸ τοιοῦτον τερατῶδες ζῶον, ἐκινδύνευσε νὰ ἀποδάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον του. Δ'. ἔφθασε μία ἑλαφὸς ἐξυτάτης σαχύτητος εἰς τὰ ὄρη Μέλανα, ἡ ὁποία εἶχε τοὺς πόδας χαλκίνους. καὶ τὰ κέρατα χρυσα· ὁ Ἡρακλῆς διώκων αὐτὴν εἰς ἐνὸς χρόνου διάστημα, τὴν ἔφθασε, καὶ βασιλῶν τὴν εἰς τοὺς ὤμους του τὴν ἔφερε εἰς τὰς Μυκήνας. Ε'. ἐβαλεν εἰς φυγὴν ὅλα τὰ ὄρεια τῆς Λίμνης οὐμαζομένης Στυμφαλίδος, τὰ ὅποια ἦσαν τόσον πολυάρωμα, καὶ ὑπερμεγέθη, ὥστε ἐκρυπτον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καλύπτοντα τὸν Ἥλιον ὅταν ἐπετεῦσαν, καὶ ἐκλεπτον τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔσθρωνον. Ϛ'. Ἐνίκησε μὲ τὴν συνδρομὴν τοῦ Θησέως τὰς Ἀμαζόνες, καὶ διὰ προσταγῆς τοῦ Εὐρυσθέως ἠχμαλώτισσε τὴν Βασιλίσσαν των Ἰσπολύτην, τὴν ὁποίαν ἄφησε νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ τὸν Θησέα. Ζ'. ἐκαθάρισεν ἀπὸ τὴν κῆπρον τὰς ἐπαύλεις, ἡ σταύλους τοῦ Αὐγείου, Βασιλέως τῆς Ἠλίδος, εἰς τοὺς ὁποίους πηλίζοντο τριάντα χρόνους τρεῖς χιλιάδες βόες, διὰ τὸ ὅποιον ἡ κῆπος συναδροιζομένη ἐμόλυνε τὸν αἶρα· ὁ Ἡρακλῆς ἐστρεφεν ἐκεῖ δύο ποταμούς, τὸν Ἀλφειὸν καὶ τὸν Πηνειόν, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐκαθάρισε τὴν ἀμέτρον ἐκείνην ἀπαστρίαν. Η'. ἐνίκησεν ἕνα μεγαλώτατον Ταῦρον, ὁ ὁποῖος εὐγαζε φλόγας ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ ἀπὸ τὴν μύτην του, καὶ ἐπροξένει μεγάλην φθοράν εἰς τὸ νησίον τῆς Κρήτης. Θ'. ἐνίκησε τὸν Διομήδην, ὠμότατον Τύραννον τῆς Θράκης, καὶ τὸν ὑπέβαλεν εἰς ὅσα ἐκείνος ἐπραττεν ἀνέμῳ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὥς τις εἶδε διὰ τρεφὴν τῶν ἀλόγων του ὅλους τοὺς ξένους, οἵτινες ἤρχοντο εἰς τοὺς τόπους του· ὁμοίως καὶ τὸν Βούσιριν, Βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, ὅστις παρομῶς ἐδυσίαζεν ὅλους τοὺς ξένους ἐμπροσθεν τῶν δυσιαστηρίων τοῦ Διὸς, διὰ νὰ καλυφῇ ὅλα του τὰ κακούργηματα μὲ πρόσφιν εὐσεβείας. Ι'. Ἐνίκησε τὸν Γηρῶνν, Βασιλέα τῆς Ἰσπανίας, περὶ οὗ ἐμυθολογοῦν, ὅτι εἶχε τρία σώματα, διαπὶ ἐκυρίευε τρία Βασίλεια· αὐτὸς ἐτρεφε μὲ σκληροκαρδίαν μερικὰ βόδια, ἕνα τρικέφαλον σκύλον, καὶ ἕνα δράκοντα μὲ ἐξ κεφαλῆς· ὁ Ἡρακλῆς ὅμως, διὰ προσταγῆς τοῦ Εὐρυσθέως, τὸν ἡμεταχειρίσθη κατὰ τὸν ἀρέπην, καὶ ὃν μετεχειρίσθη τὸν Διομήδην καὶ Βούσιριν. ΙΑ'. Ἐφεβεν εἰς τὸν Εὐ-

ρυσθέα τὰ χρυσὰ μῆλα, τὰ ὅποια ἐρύλασσαν αἱ Νύμφαι
 Ἑσπερίδες, θυγατέρες τοῦ Ἑσπέρου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀτλαν-
 τος, πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων ἦτον ἀνάγκη πρῶτον νὰ κα-
 ταδαμασθῇ ἕνας φοβερώτατος δράκων, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὴν
 εἰσοδὸν τοῦ περιβολίου, εἰς τὸ ὅποιον τὰ ρηθέντα μῆλα
 εὐρίσκοντο. 1Β. Τελευταῖον ἐπροστάχθη ἀπὸ τὸν Εὐρύσθεια
 διὰ νὰ κατέβῃ εἰς τὸν Ἄδην, καὶ νὰ εὐγάλῃ τὸν τρικέφαλον
 κύνα Κέρβερον, φύλακα τοῦ Ἄδου· αὐτὸς χωρὶς ἀναβολῆς
 καιροῦ κατέβῃ, καὶ δέσας αὐτὸν με διπλὴν αλυσσον, τὴν
 εὐγαλὴν εἰς τὸ φῶς, ὁ ὁποῖος ἅμα εἶδε τὸ φῶς, λέγεται νὰ
 ἐξέρασε, καὶ ἀπὸ ἐκείνου τὸν ἐμετὸν νὰ ἐβλάστηεν τὸ θα-
 νασυφόρον χόρτον Ἀκόνιτιν. Ἐπέρασεν ἐπειτα ἀπὸ τὸ Καυ-
 κασον Ὅρος, καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Προμηθεά, θανατῶντων τὸν
 Αἰτῶν, τὸν πρῶτοντα αὐτοῦ τὸ σῆκοτι. Ἐπολέμησε μὲ τὸν
 Ἀνταῖον, γιὸν τῆς γῆς, ἀμετρήτου μεγέθους, πάσης ἀνομίας
 αἰτίον, ὁ ὁποῖος εἶχεν πρὸς τοῖς ἄλλοις τοιοῦτον ἰδίωμα, ὅτι
 ὁσάκις τὸν ἐρρίπτουν κάτω, ἅμα ἠγγίζε τὴν γῆν, ἐγείρετο μὲ
 δύναμιν διπλασίαν, τὸ ὅποιον καταλαμβάνων ὁ Ἡρακλῆς, ὑ-
 ψώσας αὐτὸν εἰς τὸν Ἄερα, τὸν ἐπνίξεν. Ἡρπασεν ἕνα βουνὸν
 ἀπὸ τὸν Θεοδάμαντα, ἐν ᾧ ἠργάζετο τὴν γῆν, τὸν ὅποιον βα-
 λὼν πρῶτον εἰς τοὺς ὤμους του, τὸν ἔραγεν ἐλόκληρον, χωρὶς
 νὰ δῶσῃ ἀκράσιν εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ ἐλέγξεις, τὰς ὁ-
 ποίας ὁ δυστυχὴς Θεοδάμας μὲ ἄκραν λύπην τοῦ ἔκαμνε, ἐκ
 τοῦ ὅποιου συμβεβηκότος οἱ κατοικοῦντες ἐκείνην σὴν χώραν
 εὐσεβεύοντες νὰ θυσιάζουσιν εἰς τὸν Ἡρακλέα ἕνα Βουνὸν μὲ βα-
 σσημίας καὶ κατάρας· ὑπῆγεν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ
 ἐχώρισε τὰ δύο βουνὰ Κάλπην, καὶ Ἀβύλην, δίδων τὴν εἰ-
 σοδὸν εἰς τὸν Ὠκεανὸν πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν διὰ τοῦ
 στενοῦ τῆς Γιβελτῆρας· τὰ δύο ταῦτα βουνὰ, κείμενα τὸ ἐν
 ἐμπροσθεν εἰς τὸ ἄλλο, ἦγουν ἡ Κάλπη εἰς τὴν Ἰσπανίαν,
 καὶ ἡ Ἀβύλη εἰς τὴν Μαυριτανίαν, ἐφαίνοντο ὡς ἂν δύο στή-
 λαι, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται αἱ δύο στήλαι τοῦ Ἡρακλέους,
 εἰς τὰς ὁποίας ἔβαλε τὴν ἐπιγραφὴν, ΜΗ' ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ,
 φανεράναι μ' αὐτὰς τὰς λέξεις, ὅτι ἐκεῖ ἦτον τῆς Οἰκουμένης
 τὸ τέλος, καὶ ὅτι αὐτὸς ἔδεσεν ἐκεῖ τὸν ὄρον τῶν ἐνδοξοτά-
 τω του κατορθωμάτων· καὶ ἄξιον θαυμασμοῦ εἶναι, πῶς δὲν
 μετεχειρίσθη ποτὲ ἄλλης ὕλης ὄπλα, εἰμὴ μόνον ἐν δέρμει
 λεόντειον, καὶ μίαν ράβδον Ἑλαίας, τὴν ὅποιαν ἀφίερσε τέ-
 λος πάντων εἰς τὸν Ἑρμῆν, Θεὸν τῆς εὐγλωττίας, στοχα-
 ζόμενος καὶ τιμῶν τὴν ἀρετὴν τοῦ λόγου ἰσοδύναμον μὲ τὴν
 ἰσχύν

ἰσχύοντων ὅλων· ἡ Θεὰ Ἥρα, θλιβομένη διὰ τὴν τσαού-
 την δόξαν τοῦ Ἡρακλέους, ἐζητεῖ αἰτίαν τῆς ἀπωλείας του,
 ἢ καὶ καμμίας του δυστυχίας· ὤδεν ὅταν κατέβη ὁ Ἡρα-
 κλῆς εἰς τὸν Ἄδην, καθὼς ἀνωτέρω ἐρρέθη, παρῶζυνε τό-
 τε ἡ Θεὰ τὸν Λύκον, ἐξωρισμένον ἀπὸ τὰς Οἰβάς, διὰ
 νὰ πολιορκήσῃ τὴν πόλιν ταύτην, ὅς τις πορευθεῖς, ἐφόνευσε
 τὸν Κρέοντα καὶ τὰ τέκνα του, δέλων νὰ δυναστεύσῃ τὴν
 θυγατέρα τοῦ Κρέοντος, γυναῖκα οὖσαν τοῦ Ἡρακλέους· ὁ-
 μως, ἐν ᾧ ἐγίνοντο ταῦτα, ὑπέστρεψεν ἀπὸ τὸν Ἄδην ὁ
 Ἡρακλῆς, καὶ οὕτως ἐθανάτωσε τὸν Λύκον ἐμοῦ καὶ τοὺς
 συντρόφους του ὅλους. Ἀλλ' ὁ ποσούτος καὶ τοιοῦτος Ἄνιρ,
 ὁ μετὰ τῶν Ἡρώων ἐξαίρετος, καὶ θριαμβευτὴς ὑπερβαύ-
 μαστος, τέλος πάντων κατεστάθη παίγνιον εὐκαταφρόνητον
 τοῦ παιδαρίου Ἐρως· ἡ Ὀμφάλῃ, Βασιλίσσα τῆς Λυδίας,
 τὸν ἐκυρίευσεν εἰς τρόπον, ὥστε τὸν κατέπεισε νὰ γνέθῃ,
 καὶ φορῶν γυναικεῖον ἔνδυμα, ἐξῇ ὡς μία ποταπὴ καὶ ἀχρεῖα
 δούλῃ τῆς Βασιλίσσης ταύτης· Ἠγάπησεν ἐπειτα τὴν Δηϊά-
 νειραν, διὰ χάριν τῆς ὁποίας ἐπολέμητε μὲ τὸν Ἀχελῶν,
 Τῖόν τῆς Θετιδος, ὅς τις στοχαζόμενος τὸν ἑαυτόν του ἀδύ-
 νατον, μετεβαλλετο ποτὲ εἰς δράκοντα, καὶ ποτὲ εἰς ταῦ-
 ρον· ὁ Ἡρακλῆς ὁμως τοῦ εὐγαλῆν ἐν κέρατον, διὰ τὸ ὅτι οὖν
 ὁ Ἀχελῶς ἐλυπηθῇ τόσον, ὥστε ἔμεινεν ὕστερον εἰς εἶδος
 ποταμοῦ· αἱ Νηϊάδες δὲ αἱ θυγατέρες του, λυπούμεναι διὰ
 τὴν τσαούτην δυστυχίαν, ἔδωκαν τὸ κέρατον τῆς Ἀρχι-
 δείας διὰ νὰ ἐξαγοράσωσι τὸ κέρατον τοῦ Πατρός των. Στρα-
 τεύει ἐπειτα μετὰ Καλυδωνίων ἐπὶ Θεσπρωτοῦς, καὶ κυριεύων
 τῆς πόλεως Εὐφύρας, ἧς ἐβάσιλευ Φύλας, γίνεται πατὴρ
 Τληπολεμου, ἀφ' οὗ συνῆλθε μὲ τὴν Ἀστυόχην, τὴν θυγα-
 τέρα τοῦ Βασιλέως· Θανατῶνει Εὐνομον, τὸν Ἀρχιτέλους
 παῖδα, καυτήσας αὐτὸν μὲ τὴν χεῖρά του εἰς ἐν συμπόσιον·
 φεύγων ἀπὸ ἐκεῖ, μῆδελισε νὰ πηγαίῃ εἰς Κήϋκα, πόλιν Τρα-
 χινίων, ὁμοῦ μὲ τὴν Δηϊάνειραν· ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸν πο-
 ταμόν Εὐήνον, αὐτὸς μὲν διεπέρασε περὶ, τὴν δὲ Δηϊάνει-
 ραν ἐπέστρεψε τὸν Κένταυρον Νέσσον διὰ νὰ τὴν ἀπεράσῃ·
 ἀλλ' αὐτὸς ἠδελὲ ἀποτελεσεὶ μίαν αἰσχροουργίαν, ἐὰν ὁ Ἡρα-
 κλῆς δὲν τὸν ἐφόνευε μὲ τὸ βέλος· ὁ Κένταυρος, αἰσθανόμε-
 νος τὸν θάνατον πλησιάζοντα, ἔδωκεν εἰς τὴν Δηϊάνειραν τὸ
 ἔνδυμά του βαμμένον μὲ τὸ αἷμά του, τὸ ὅτι οὖν ἔτρεχεν ἀ-
 πὸ τὴν φαρμακερὰν πληγὴν, καὶ τῇ εἶπεν, ὅτι, ἐὰν ἰδῇ τὸν
 Ἡρακλῆα νὰ δοθῇ πρὸς ἀγάπην ἄλλῃς γυναικός, νὰ τοῦ ἀ-
 λεί-

τάτου Ἀχιλλέως (1) μοι φαίνονται θαυμαστά,
ὅσα

λείπει τὰ ἱμάτια μέν αὐτό, διὰ τὰ ἀγαπήσῃ πάλιν αὐτήν·
διὰ τοῦτο ἡ Διὶάναιρα μαδούσα, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ ὁρμήσῃ
τὴν Οἰχαλίαν πόλιν, καὶ ἠγάπα τὴν Ἰόλην, θυγατέρα τοῦ
Εὐρίτου, ἠλείφε τὰ ἐνδύματά του μέν τὸ φαρμακερὲν αἶμα
τοῦ Κενταύρου, καὶ τὰ ἐστειλε πρὸς αὐτὸν μέν τὸν δούλον
τῆς Λίχαν, καὶ τὸ ῥηθὲν αἶμα, ὃν θανατηφόρος, διεπέρα-
σεν ὅλον τὸ σῶμα τοῦ Ἡρακλείους, καὶ τῷ ἐπροξέεινε μίαν
θέρμην τόσον τρομεράν καὶ μανιώδη, ὥστε ἐρρίφθη διὰ τὴν
ἄμετρον ἀπελπησίαν εἰς μίαν πυρκαϊάν, καὶ κατεκαύθη· ἀλ-
λά, πρὶν τοῦ ἀποθανεῖν, ἐρρίφε τὸν Λίχαν εἰς τὸν Ποτα-
μόν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀνομάσθησαν αἱ Λιχάδες,
αἱ ὁποῖαι εἶναι τρία Νησιδία· ἡ δὲ Διὶάναιρα ἐκ τῆς λύπης
ἐθανατώθη μέν τὸ ῥόπαλον, ἥτοι ῥάβδον τοῦ ἀνδρὸς τῆς. —
Ἀπολλοδ.: βιβ: β'. Διόδωρ: Σικ: βιβ: δ'. Βόσσιος Θεολ.: Ἑθνικ:
βιβ: γ'. Σέρβιος. Τυώνιος μυθ: 31. Σίνεκ: ἐν Ἡρακλεῖ κλέ-
πτοντι. Ὀβιδ: Ἡρ: 3. Αὐγουστιν: περὶ πόλεως, βιβ: ιη'.
κεφ: ιθ'. Μακρόβ: βιβ: α'. κεφ: κ'. Μελέτ: ἐν Γεωγρ: σελ: 36¼
καὶ 398. Σφοκλ: Τραχίνιαι. Ὀρφ: ἐν ὕμνῳ. Εὐριπίδ: ἐν Ἡ-
ρακλ: Ροιναγ μυθολ: σελ: 232. Θεόκριτ. εἰδυλλ: κδ'.

(1) Ὁ Ἀχιλλεύς ἦτον γίος τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θετι-
δος· ἡ ὁποία ἐκ πρώτης ἡλικίας τὸν παρεδωκεν ὁμοῦ μέν τὸν
Πάτροκλον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ἀνδρὸς
ἐμπειροτάτου ὅχι μονοῦ εἰς τὴν ἱατρικὴν καὶ Μουσικὴν, ἀλ-
λά προσέτι καὶ δοκιμωτάτου καὶ τὸν καταστήσῃ τέλειον εἰς
τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας, καὶ εἰς τὴν πολιμικὴν· ἀντὶ γάλακ-
τος λοιπὸν καὶ ἄλλης τροφῆς τὸν ἐτρέφε μέν μυσλὸν Λεόντων
καὶ Ἀγριοχοίρων διὰ τὰ περισσεύσῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν σου
ἡ δύναμις τῶν τοιούτων ζώων· αὐτὸς μετήλλαξεν τὸ ὄνομα
σου, τὸ ὅποιον ἦσαν Λιγυρίων, μετωνομάσας αὐτὸν Ἀχιλ-
λέα· ἐκτός τούτων, ἡ μήτηρ τοῦ Θεῆος τὸν ἔφερεν εἰς τὴν
Ἄδην καὶ τὸν ἐβούτισε μέσα εἰς τὰ ὕδατα τῆς πηγῆς Στυ-
γός, διὰ τοῦ ὅποιου τὸν κατέστησεν ἀπλήρωτον εἰς ὅλα τὰ
μέρη τοῦ σώματος, ἔξω τῆς στήνης τοῦ ποδός σου, ἐκ τῆς
ὁποίας τὸν ἐκράτει, ὅταν τὸν ἐβούτισεν εἰς τὴν πηγὴν Στυ-
γας· ἔπειτα μαδούσα ἐκ τοῦ Μαντείου, ὅτι δελεῖ φονεῦσθαι
εἰς αὐτὴν ἐκστρατείαν τῆς Τρωάδος, τὸν ἐνεδυσσε μέν γυναικεία

φορέματα, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν νῆσον Σκύρον, ὅπου κα-
τάκει μετὰ τῶν παίδων τοῦ Βασιλέως Λυκομήδους· συναχ-
θέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρα-
τείαν, ἐμάντευσεν ὁ Κάλχας, ὅτι ἦτον ἀπόρρητος ἡ Τρωάς
ἀνευ τοῦ Ἀχιλλέως· ὁ Ὀδυσσεὺς ὁμως τὸν εὗρηκε διὰ τῆς
συνήθους τοῦ πανουργίας, ἀφ' οὗ ἔρριψε πρὸ τοῦ Παρθενῶνος
τοῦ Λυκομήδους ἀτράκτους καὶ ἠλακάτας, ἦτοι ἀδράχδια
καὶ ῥάκας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐργαλεῖα τῶν γυναικῶν, ὁμοίως
τόξα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐργαλεῖα ἀνδρῶν, τὰ ὅποια ὁ Ἀχιλ-
λεὺς βλέπων, εὐθύς ἠπλωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὰ ὅπλα, καὶ
λαβὼν ξίφος ἐδοκίμαζε νὰ τὸ κινή ἐπιστηδεύων, ἐκ τοῦ ὅποιου
γνωρισθεὶς, ἐφέρθη εἰς τὸ στράτευμα· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι
πλάσμα, ἐπεὶ ὁ Ὅμηρος ἀγνοεῖ τὴν κρύψιν τοῦ Ἀχιλ-
λέως, τὴν δηλοστολίαν, καὶ τὴν ἐν Γυναικωνίτιδι διαδαλά-
μεισιν· οὔτε τὸν Ἀχιλλέα κατηγαγκασμένως πλεύσαι, ἀλλ'
ὕπὸ πρίσβευσιν ἐσταλμένον παρὰ τοῦ Πατρός του. τὸ δὲ ἀ-
ληθές ἔχει οὕτω. τότε πρὸ ολίγου εἶχε λάβει γυναῖκα ὁ
Ἀχιλλεὺς τὴν Διπιδάμειαν, θυγατέρα τοῦ Βασιλέως Λυκο-
μήδους, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Πύρρον, τὸν καὶ Νεοπτόλεμον,
καὶ συνδιετριβεν ἐν τοῖς θαλάμοις καὶ παρθενῶσι, πῶς τῆς
νεογαμίας· ὁθεν ἐμυθεύοντο, ὅτι γυναικεία ὑπεῖδον· ἀκούσας
δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεὺς τὴν ἐκστρατείαν, προθύμως ὤρμησεν
εἰς τὸν πόλεμον, μετ' ὅλον ὅτι ἤξευρεν ἐκ τοῦ χρησμοῦ, ὅτι
βραχυχρόνιος ἐστί, εἰ πρὸς τὴν Τροίαν ἀπελεύσεται. Ἐ-
συγχίσθη ἔπειτα μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐπεὶ τοῦ ἦρπα-
σε τὸ δῶρόν του, τὴν Βρυσηίδα, διὰ τοῦτο ὀργισθεὶς, ὁλο-
κληρὸν σχεδὸν χρόνον ἐμεινεν εἰς τὸ στρατόπεδον, χωρὶς νὰ
εὗρεθῃ παρῶν εἰς κάμμιν μάχην. Αὕτη ἡ ἐχθρα, ἡ ἀναμείσον
τῶν δύο τούτων Ἡγεμόνων, ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸν Ὅμηρον
διὰ νὰ καλλωπίσῃ πλεον λαμπρῶς καὶ χαριέντως τὸ ποίημά
του, καλούμενον Ἰλιάς· τὸ ὅποιον τόσον ἐτίμησεν ὁ Μέγας
Ἀλεξάνδρος, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον ἠδύνατο νὰ τὸ ἀφίσῃ
ἀπὸ τὰς χεῖράς του, ἀλλὰ νύκτα καὶ ἡμέραν περιεφερεν μα-
ζὶ του. Ἐπειτα, διὰ παρακλήσεως τῶν ἄλλων Συμμάχων,
δίδει τὰ ὅπλα του, τὰ ὅποια ἦσαν ἔργον ὑπερδαύμαστον τοῦ
Ἡραίστου, εἰς τὸν ἠγαπημένον του φίλον Πάτροκλον, διὰ νὰ
πολεμήσῃ ἀντ' αὐτοῦ· αὐτὸς ἔρχεται εἰς ἀμιλλαν μετ' αὐ-
τοῦ Ἐκτορα, μὴ ἔχων ὁμως τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἀχιλλέως φονεύε-
ται παρὰ τοῦ Ἐκτορος. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐλυπήθη διὰ τὴν δυ-
στυχίαν τοῦ ἠγαπημένου του φίλου, καὶ διὰ νὰ ἐκδικήσῃ
τὸν

τὸν θάνατόν του, λαμβάνει νέα ὄπλα παρὰ τῆς Μητρὸς του
Θέτιδος, ἔργον καὶ αὐτὰ τοῦ Ἡραίστου, καὶ ἀπερχεται
εἰς τὸν πόλεμον· φορεῖ πολλοὺς Τρῶας, ζωγρεῖ δώδεκα νε-
ανίας εἰς ποινὴν τοῦ Πατρόκλου, καὶ φονεῖ τὸν Ἑκτορα,
μονομαχίᾳς προτέρων μετ' αὐτοῦ, δένων ἔπειτα ὅτις δὲν τῆς
ἀμάξης του τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Ἑκτορος, τὸ περιτριγύρισε
τρὶς ὁλόγυρα εἰς τὴν Πόλιν, καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ Πατρό-
κλου, μῆτε τὸ ἐδίδεν εἰς τὸν Πρίαμον, εἴν δὲν ἐλάμβανε
πρότερον μεγάλην ποσότητά χρημάτων· Ἐνίκηθη ἀπὸ τὰ
ὄπλα τοῦ Ἀχιλλεύου καὶ ἡ Πενθησιλία, Βασίλισσα τῶν Ἀ-
μαζόνων, μὲ ἀρκετόν τῆς στρατεύμα· εἰς τὴν αὐτὴν δυστυ-
χίαν ὑπέπεσε καὶ ὁ Μέμνων, θέλων νὰ ἀνορθώσῃ καὶ νὰ
ἐκδικήσῃ τὴν τοιαύτην φθοράν· Ἐντεῦθεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἔγινε
φοβερὸς εἰς ὅλην τὴν Πόλιν· Ἀντιθανάτῳδῃ ὅμως καὶ αὐτὸς
ἀπὸ τὸν Πάριδα· ἐπειδὴ ἐνόησας, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἠγάπα
τὴν ἀδελφὴν του Πολυξένην, ὡραιότατην παρ' ἑνὸς τοῦ τότε
καιροῦ, τῷ ἔδωκεν ἐλπίδα νὰ τὴν λάβῃ διὰ γυναῖκά του, καὶ
τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, διὰ νὰ συνημιλή-
σῃσι πλατύτερον περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως· ἀλλ' ὅταν ὁ
Ἀχιλλεὺς συνωμίλει μετὰ τῆς Ἀνδρομάχης, γυναῖκος τοῦ
Ἑκτορος, μὴ στοχαζόμενος κακοπραγίαν τινά, τότε ὁ Πάρις
τὸν ἐτόξευσεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ποδός, τὸ ὅποιον δὲν
εἶχε βραχὴν εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγίς· ὁ Αἴας ὅμως τοῦ
Τελαμώνος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ἤρπασαν εἰς τοὺς ὤμους των,
καὶ τὸν ἔφερον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, ἀρ' οὐ ἐ-
φόνευσαν πολλοὺς Τρῶας, οἱ ὅποιοι ἠδέλησαν νὰ τοὺς ἐμποδί-
σουν· τὸν ἔθαψαν ἔπειτα εἰς τὸ Ἀκρωτήριον Σίγειον, κοινῶς
παντὺν λεγόμενον Κάβο Γενίσσαρι, ὅπου ἐνταφιάσθη ὁ Αἴας,
καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἑρῶες· περὶ αὐτὸ ἦτον ὁ σταθμὸς τῶν
Ἑλληνικῶν Νηῶν, καὶ ὁ Λιμὴν τῶν Ἀχαιῶν· δι' αὐτοῦ
ποτὲ διερχόμενος ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, λέγεται, ὅτι ἐστάθη·
ἐπάνω τοῦ Ἀχιλλείου τάφου, καὶ νὰ εἶπεν, ὃ ἐνδοξότατε,
καὶ εὐτυχέστατε πάντων τῶν Ἡρώων, ἀγκαλὰ καὶ νικητῆς
ἂν πολλῶν Βασιλέων, μ' ὅλον τοῦτο ἐμολογῶ ὅτι εἰμαι κα-
τώτερός σου, ἐπειδὴ ἐσύ μὲ ὑπερέβης, ἔχων τὸν Ὀμηρον κη-
ρυκα καὶ ἐπαινέτην τῆς ἀνδρείας σου καὶ τῆς ἀρετῆς· Τὸν
θάνατόν του τὸν ἠκλαυσαν ὅλαι αἱ Μοῦσαι, καὶ αἱ Νύμφαι·
καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον, συναχθεῖσαι, ἐβαλλαν ἐπάνω τοῦ
τάφου ἐν ἔπος ἐπιτάφιον· Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος
ἰδυσίασαν ἐπάνω αὐτοῦ τοῦ τάφου οἱ Ἕλληνες τὴν Πολυξέ-
νην,

ἅσα ἤκουσα περὶ τῆς σοφίας τοῦ δυστυχοῦς Ὀδυσ-
σέως δὲν αἰσθάνομαι μεγαλητέραν ἡδονήν, παρ' ὅ-
ταν βοηθῶ τὴν ἀρετὴν δυστυχούσαν.

Ὁ Ἀξιώματικός, τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξεν ὁ Βα-
σιλεὺς νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ πληροφορηθῇ τὰ περὶ
ἡμῶν, ἦτο ψυχῆς τόσον διεστραμμένης καὶ πανούρ-
γου, ὅσον ὁ Σέσωσρις ἦτον εὐεργετικὸς καὶ εἰλικρι-
νής· αὐτὸς ὠνομάζετο Μέτοφρις· μᾶς ἐξετάζε μετ' ἐν-
δοξον δολερὸν, πάσχων νὰ μᾶς πλανήσῃ, καὶ εὐθύς
ὅπου ἐκατάλαβεν, ὅτι ὁ Μέντωρ ἀπεκρίνετο μετ' ἐν-
δοξότεραν φρόνησιν ἀπὸ ἐμὲ, συνέλαβε κατ' αὐτοῦ
μῖσος καὶ δυσπιστίαν, ἐπεὶ οἱ κακοὶ ὀργίζον-
ται ἐναντίον τῶν καλῶν, ὁπόταν τοὺς βλέπωσι
σταθεροὺς εἰς τοὺς λόγους των· Αὐτὸς μᾶς ἐχώ-
ρισε, καὶ πλέον ἔκτοτε δὲν ἔμαθον τί συνέβη εἰς
τὸν Μέντορα· οὗτος ὁ ἀνέλπιστος χαρισμὸς μοὶ
ἐφάνη ὡς πληγὴ κεραυνοῦ· ὁ Μέτοφρις ἠλπίζεν, ὅτι
ἐρωτῶν μᾶς χωριστὰ, ἤθελε μᾶς ἀναγκάσει νὰ
εἰπῶμεν πράγματα ἐναντία, καὶ μάλιστα ἐπίστευε
νὰ μεθαρβύσῃ μετὰς θωπευτικὰς του ὑποσχέ-
σεις νὰ φανερώσω πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Μέντωρ ἐσιώ-
πησεν· ἐν βραχυλογίᾳ δὲν ἠρέυνα τὴν ἀλήθειαν,
ἀλλὰ ἐζήτην νὰ εὕρῃ πρόφασιν νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Βα-
σιλέα, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα Φοίνικες, διὰ νὰ μᾶς κα-
ταστήσῃ δούλους του· καὶ τῷ ὄντι, μετ' ὅλην τὴν
ἀθωό-

νην, θυγατέρα τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἀντεκδικῶντες
μετὰ τοῦτο τὸν φόρον τοῦ Ἀχιλλέως. — Ἀπολλών· δ'. ἀρ-
γοναυτῶν· Εὐριπίδ· Ἰφιγένεια, καὶ Ἑκάβη. Λυκόφρ· ἐν Ἀλε-
ξάνδρᾳ. Romay Bannier. Ὑγίν· μυθ· 96. Ὀμηρ· ἐν Ἰλιάδι·
Κικέρων ὑπὲρ τοῦ Ἀρχίου. Ὀβιδ· περὶ τεχν· βιβ· α'. καὶ
Μεταμορφ· 12. Μελέτ· ἐν Γεωγρ· σελ· 401. καὶ 455. Ἀ-
πολλόδωρ· βιβ· δ'. Σέρβ· εἰς τὸ ε'. Αἰνείαδ· Στάτις ἐν Ἀ-
χιλ. βιβ· β'.

ἀθωότητά μας, καὶ με ὅλην τὴν σοφίαν τοῦ Βασιλέως, εὔρε τὸν τρόπον νὰ τὸν ἀπατήσῃ. Οἱμοὶ! πόσον εἶναι εὐκολοὶ οἱ Βασιλεῖς εἰς τὸ νὰ πλατύνωνται, καὶ ἐὰν ἤθελον εἶναι ἔξοχοι κατὰ τὴν σοφίαν. Οἱ πλέον φρόνιμοι ἀπὸ αὐτοὺς συχνὰ ἀπατῶνται ἀπὸ ἄνδρας πανούργους καὶ φιλαργύρους, οἱ ὁποῖοι τοὺς περικυκλώνουν· οἱ καλοὶ μακρύνουσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαστάς, διότι δὲν εἶναι φιλοκτήμονες, μήτε κόλακες, καὶ ἀναμένουν νὰ ζητηθῶσι, ἀλλ' οἱ Βασιλεῖς δὲν ἰξεύρουν νὰ τοὺς εὕρωσι. Ἐκ τοῦ ἐναντίου οἱ κακοὶ εἶναι ἀνδράδεις, δολεροὶ, ἐπιμελεῖς νὰ ἀποκτήσωσι τῶν ἄλλων τὴν γνωριμίαν καὶ τὴν ἀγάπην, ἐπιδέξιοι εἰς ὑπόκρισιν, καὶ πρόθυμοι νὰ κάμωσι καθεὶ πρᾶγμα ἐναντίον τῆς τιμῆς καὶ συνειδήσεώς των, διὰ νὰ εὐχαριστήσωσι τὰ πάθη τῶν Βασιλέων· ὧ μεγάλη δυστυχία εἰς ἓνα Βασιλέα, τὸ νὰ εὐρίσκηται ὑποκείμενος εἰς τὰ τεχνάσματα ἀνδρῶν ἀνόμων· εἶναι ἀφανισμένος, ἀρίσως δὲν διώξῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τοὺς κολακείαν, καὶ ἂν δὲν ἀγαπᾷ ἐκείνους, οἳ τινες με ἐλευθερίαν λέγουσι τὴν ἀλήθειαν· Αὐτὰ ἐστοχαζόμεν εἰς τὴν δυστυχίαν μου, ἐνθυμούμενος ὅσα εἶχον ἀκῆσαι ἀπὸ τὸν Μέντορα.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Μέτοφίς με ἔπεμψεν εἰς τὴν ἔρημον, καλουμένην Ὀασιν, τρομερὰν διὰ τὰ μέγала βουρὰ, τὰ ὁποῖα τὴν περιτειχίζουσιν, εἰς συντροφίαν τῶν δούλων του, διὰ νὰ φυλάττω ὁμοῦ με ἐκείνους τὰ μεγάλα του ποίμνια. Εἰς καιρὸν ὅπου διηγεῖτο αὐτὰ ὁ Τηλέμαχος, διακόπτουσα ἡ Καλυψὼ τὴν διήγησίν του, τῷ εἶπε· τί ἔκαμες τότε ὦ Τηλέμαχε, ἐσὺ ὅς τις ἐπρόκρινες εἰς τὴν Σικελίαν τὸν Θάνατον καλῆτερον παρὰ τὴν δουλείαν; ἡ δυστυχία μου, ἀπεκρίθη αὐτὸς, ἤυξανε πάντοτε, καὶ δὲν εἶχον καὶ τὴν παρηγορίαν νὰ ἐκλέξω

τὸν Θάνατον· ἠναγκαζόμεν νὰ δουλεύω, καὶ νὰ ὑποφέρω με ὑπομονὴν ὅλην τὴν σκληρότητα τῆς δυστυχίας μου· πλεον δὲν μοι ἔμεινεν ἐλπίς, οὔτε ἦτον δυνατόν νὰ εἰπῶ καὶ ἓνα λόγον περὶ τῆς ἐλευθερίας μου· ὁ Μέντωρ μοι ἐδινγήθη ἔπειτα, ὅτι ἐπωλήθη εἰς τινὰς Αἰθίοπας, καὶ ὅτι τοὺς ἠκολούθησεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν.

Ἐγὼ ἔφθασα εἰς ἐρημίας φοβεράς, ὅπου εὐρίσκεται ἀναμέσον εἰς τὰς πεδιάδας ἡλίουκαυστος ἄμμος· εἰς τὰ βουνα χιόνια, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἀναλύουσι, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτελοῦσι παντοτεινὸν χειμῶνα εἰς τὰς κορυφάς των. Βοσκαὶ μόνον ὀλίγαι εὐρίσκονται ἀναμέσον τῶν κρημνῶν πρὸς τροφήν τῶν Ποιμνίων· πρὸς τὸ μέσον ἐκείνων τῶν δυσβάτων Ὀρέων αἱ κοιλάδες εἶναι τόσον βαθεῖς, ὥστε μόλις αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου δύνανται νὰ φθάσωσι. δὲν ἦυρον ἄλλους ἀνθρώπους εἰς ἐκεῖνους τοὺς τόπους, εἰμὴ μόνον Ποιμένας τόσον ἀγρίους, ὅσον ἦτον ὁ τόπος. Ἐκεῖ ἀπερνοῦσα τὰς νύκτας κλαίων τὰς δυστυχίας μου, καὶ τὰς ἡμέρας ἀκολουθῶν ἐν Ποίμνιον, διὰ νὰ ἀποφύγω τὸν θηριώδη θυμὸν ἐνὸς συνδούλου, ὁ ὁποῖος ἐλπίζων νὰ λάβῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν, κατηγορεῖ τοὺς ἄλλους ἀκατάπαυστα, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καλὴν ὑπόληψιν κοιτᾶ εἰς τὸν αὐθεύτην του, ὅτι εἶχε ζῆλον καὶ ἐπιμέλειαν διὰ τὸ ὄφελός του· ὁ δούλος οὗτος ὠτομάζετο Βούτις· Εἰς αὐτὴν τὴν δυστυχίαν ἠλπίζον νὰ τελειώσωσι τὰ δεινά μου. Μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν μου λύπην, ἀλησμόνησα τὸ ποίμνιον, καὶ ἐξαπλωθεῖς ἐπάνω εἰς τὸν χόρτον πηλίσιον ἐνὸς σπηλαίου, ἀνέμενον τὸν Θάνατον, μὴ δυνάμενος πλεον νὰ ὑποφέρω τὰς θλίψεις μου. Εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἶδον ὅτι ὅλον τὸ Βουνὸν ἔτρεμεν. Ἐφάνετο, ὅτι ἡ Δρυς, καὶ ἡ Πίτυς κατέ-

βαινον ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ Βουνοῦ, καὶ ὅτι οἱ
 ἄνεμοι ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ πνέωσιν. Εὐγῆκεν ἀπὸ
 τὸ σπήλαιον μία φωνὴ μυκαμένη, καὶ μοι ἐβόη-
 σεν εἰς τὰ αὐτὰ μου τούτους τοὺς λόγους. Πρέ-
 πει, ὦ Τιε τοῦ φρονίμου Ὀδυσσέως, μὲ τὴν ὑπο-
 μονὴν νὰ φθάσῃς τὴν δόξαν τοῦ Πατρός σου. Οἱ
 Βασιλεῖς, οἳ τινες ποτὲ δὲν ἐδοκίμασαν καμμίαν
 δυστυχίαν, εἶναι ἀνάξιοι τῆς εὐτυχίας· ἐπεὶδὴ ἡ
 τρυφὴ φθείρει τὰς δυνάμεις των, καὶ ἡ ὑπερηφά-
 ρεια σκοτίζει τὸ λογικόν των. Ὡ πόσον θέλεις εἶ-
 σαι εὐτυχῆς, ἀνίσως νικήσῃς τὰς παρούσας σου
 δυστυχίας, καὶ δὲν τὰς ἀφίσῃς ποτὲ νὰ φύγωσιν
 ἀπὸ τὴν ἐνδύμνησίν σου! Ἐσὺ θέλεις ἰδεῖ πάλιν
 τὴν Νῆσον τῆς Ἰθάκης, καὶ θέλει ἀναβῆ ἡ δόξα
 σου ἕως εἰς τοὺς ἀστέρας· ἀλλ' ὅποτεν ἐξουσία-
 σῃς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, μὴ λησμονήσῃς τῆς
 παροῦσάν σου κατάστασιν, ἀλλ' ἐνδύμῃς, ὅτι
 ἐστάθῃς ποτὲ ἀδύνατος, πτωχὸς, καὶ ὅτι ἔπα-
 θες ὅχι ὀλιγώτερα ἀπὸ αὐτούς. Ἀγάπα τοὺς ὑ-
 πηκόους σου, καὶ μὴ λείπῃς νὰ τοὺς παρηγορῇς·
 μίσει τὴν κολακείαν, καὶ γνῶρίζε πῶς τότε θέ-
 λεις γενεῖ ἐνδοξος, ὅποτεν μὲ μετριοσύνη καὶ μὲ
 μεγαλωτάτην εὐτολμίαν νικήσῃς τὰ πάθη σου.

Αὐτὰ τὰ θεῖα λόγια ἐμβῆκαν μέσα εἰς τὸ βρά-
 χος τῆς καρδίας μου, εἰς τὴν ὁποίαν τότε ἀνέζη-
 σεν ἡ χαρὰ καὶ τὸ θάρρος· μῆτε αἰσθάνθηκα τὸ
 φόβον, ὁ ὁποῖος σπικῶνει τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς,
 καὶ παγώνει τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας ἐκείων τῶν
 θνητῶν, ὅσοι ἀξιώνονται νὰ συνομιλοῦν μὲ τοὺς
 Θεούς. Ἐσηκώθηκα γαλήνως, ἐπροσκύνησα γονα-
 τιστὸς τὴν Ἀθηνᾶν μὲ τὰς χεῖρας σηκωμένας εἰς
 τὸν Οὐρανόν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔκρινε τὸν ἑαυτὸν μοι
 χρεώστην καὶ διὰ αὐτὴν τὴν μαντείαν· παρευθύν-
 ῃς ἐκατάλαβα ὅτι ἔγινα νέος ἄνθρωπος, διάφορος παρὰ
 ὅτι

ὅ,τι πρότερον ἤμην. Ὁ νοῦς μου ἦτον φωτισμένος ἀπὸ τὴν Σοφίαν, καὶ ἠσθάνομην εἰς τὸν ἑαυτὸν μου μίαν γλυκυτάτην δύναμιν, διὰ τὰ πρᾶντα τὰ πάθη μου, καὶ τὰ κρατήσω τὴν ὁρμὴν τῆς νεότητός μου. Ὅλοι οἱ Ποιμένες ἄρχισαν τὰ με ἀγαποῦν, ἡ γλυκύτης, ἡ ὑπομονή, καὶ ἡ ἐπιμέλεια, τὴν ὁποίαν ἐδειξα, κατεπράϋναν τὸν σκληροκάρδιον Βοῦτιν, ὅς τις εἶχε τὴν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους δούλους, καὶ ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἀρχὴν ἠθάλησε τὰ με βασανίσῃ ἀπανθρώπως· Διὰ τὰ ὑποφέρω εὐκολώτερον τὴν λύπην τῆς αἰχμαλωσίας μου, καὶ τῆς ἐρημίας, ἐζήτουν τὰ εὖρω καὶ ἐν βιβλίον, ἐπεὶδὴ ἤμην καταβεβαρημένος περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀθυμίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον διὰ τὴν ὑστέρησιν τινὸς διδασκαλίας, ἥτις ἠδύνατο τὰ μου θρέψῃ τὸν νοῦν, καὶ τὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ ἐναντίον εἰς τὰς δυστυχίας μου, παρὰ ἀπὸ τὴν δουλείαν, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζον. Εὐτυχεῖς, ἐγὼ ἔλεγον, ἐκεῖνοι, ὅσοι μισοῦσι τὰς ὁρμητικὰς ἐπιθυμίας, καὶ δύνανται τὰ ἦναι εὐχαριστημένοι εἰς μίαν ζωὴν ἀκακὸν. Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, ὅσοι χαίρουσι διδασκόμενοι, καὶ ἔχουν διὰ τρυφὴν τὰ καλλιεργῶσι τὸν νοῦν τῶν με τὰς Ἐπιστήμας. Ὅπου καὶ ἂν ἦθελε τοὺς ρίψῃ ἡ κακότητων τύχη, φέρουσι μαζῇ τὴν ψυχαγωγίαν, καὶ τὸν ἀναφαίρετον πλοῦτον τῆς μαθησεως. Ἡ ἀργία, ἥτις κατατῆκε τοὺς τρυφηλοὺς καὶ ἀσάτους, εἶναι ἀγνώριστος εἰς ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι με τὴν ἀνάγνωσιν ἀπερινοῦσιν εὐχαρίστως τὸν καιρόν των. Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι πρόχειρος ἡ ἀνάγνωσις τῶν βιβλίων, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐμὲ λείπει. Ἐν ᾧ εὕρισκόμεν εἰς τοιοῦτους στοχασμοὺς, ἐμβῆκα εἰς ἓν σκοτεινὸν δάσος, εἰς τὸ ὁποῖον εἶδον ἐξαίφνης ἑτα Γέροντα, ὅς τις εἰράτει εἰς τὰς χεῖράς του ἓν Βιβλίον.

Ὁ Γέρων οὗτος εἶχε μέταπον μέγα, φαλακρὸν, καὶ ὀλίγον ρυτιδωμένον· ἔφθανεν ἕως εἰς τὴν ζώνην του ἢ λευκὴ του γενειάς· ἦτον ὑψηλὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ στάσις τοῦ σώματός του· ἦσαν αἱ παρειαὶ του γεάζουσai καὶ ἐρυθραί· εἶχε τὰ ὄρματα του χαροπὰ καὶ διαυγῇ· ἡ φωνὴ του ἦτον γλυκεία, οἱ λόγοί του ἀπλοῖ καὶ φιλικοί· δὲν ἐνθυμούμαι γὰρ εἶδον ποτὲ οἱ ὀφθαλμοί μου Πρεσβύτην τὸσον σεβάσμιον· Αὐτὸς ὠνομάζετο Θερμόσιρις, καὶ ἦτον Ἰερεὺς εἰς ἓνα Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (1), οἰ-

κο-

(1) Λητῶ, ἡ θυγάτηρ Κοίου τοῦ Τιτάνος, βιασθεῖσα παρὰ τοῦ Διὸς, συνέλαβε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτέμιδα· ἔλαβε διὰ ταύτην τὴν ὑπόδεισιν τὴν ζήλοτυπιαν ἡ Θέα Ἥρα, ὥστε ἠγεῖρε κατ' αὐτῆς τὸν Πύδωνα, φοβερῶτατον δράκοντα, γεγεννημένον ἀπὸ διαφόρων ἀκαθαρτίας· αὐτὴ μὴ δυναμένη γὰρ φυλαχθῆναι, παρεκάλεσε τὴν Γῆν διὰ τὴν δώσῃ τὸσον τινα πρὸς καταφυγὴν· αὐτὴ τὴν ὑπεσχεθῆναι τὸν Νῆσον Δῆλον, ἡ τις τότε ἐκυματίζετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ Ποσειδῶν ἔκαμε τὸ ρηθὲν Νησίον καὶ ἐπαυσε τὴν κίνησίν του, διὰ τὴν χρησιμεύσῃ ὡς καταφυγίον καὶ κητεικία τῆς πτωχῆς ταύτης φυγάδος· ἐκεῖ λοιπὸν διασωθεῖσα, ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτέμιδα ὑποκάτω εἰς τὸ δένδρον, ὀνομαζόμενον Φοῖνικα, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ὑπὸντισεν· Ἐρχόμενος ὁ Ἀπόλλων εἰς μεγάλην ἡλικίαν, ἔμαθεν, ὅτι ὁ Πύδων εἶχεν ἀδικήσει τὴν μητέρα του, καὶ τὸν ἐφόβησε, πολὺ μῶν, μὲν τὰ τοῦ ἄλλου εἰς τὸν ὅποιον πόλεμον ἠκούοντο αἱ φωναὶ αὐταί, ἸΕ ΠΑΙΔΑΝ. Ἐντεῦθεν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια γὰρ λέγεται, ἸΩ ΠΑΙΔΑΝ, εἰς τὰ δημόσια παιγνίδια, εἰς τὰς νίκας καὶ εἰς τοὺς θριάμβους. Ἐδοξάσθη ὁ Ἀπόλλων διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῶν τεσσάρων τούτων Τεχνῶν, Ἰατρικῆς, Μουσικῆς, Ποιητικῆς, καὶ Ῥητορικῆς, διὰ τοῦτο ὠνομάζετο καὶ Πατήρ τῶν Μουσῶν· ἐδίδαξεν ἐπὶ τὴν τέχνην τῆς Μαντικῆς καὶ τῆς Τοξευτικῆς, διὰ τὰ ὅποια τὸσον εἴλκυσε πρὸς ἑαυτὸν τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε τὸν συνηρῆσαι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Θεῶν· ἀπέκτησε ἓνα Τίον, ὀνομαζόμενον Ἀσκληπιόν, τὸν ὅποιον παρέδωκεν εἰς τὸν Κένταυρον Χεί-

ρῶ-

ρῶνα, διὰ τὴν τὸν ἀναδρέφει, καὶ τὴν διδάξῃ τὴν τέχνην
 τῆς ἱατρικῆς, εἰς τὴν ὅποιαν εἶχε μεγάλην δόξαν. Ἀλλ' ὁ
 Ζεὺς ἐκεραύνωσε τὸν Ἀσκληπιόν, ἐπεὶδὴ ἀνέστησε τὸν ταλαι-
 πῦρον Ἰππόλυτον καταστυμμένον καὶ ξεσχισμένον ἀπὸ τὰ ἴδια
 τοῦ ἀλογα, ὅταν ἐφύγε τὴν ὀργὴν τοῦ Πατρός του· ὁ θά-
 νατος τοῦ Υἱοῦ του ἐλύπησε πολλὰ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ μὴ
 δυνάμενος νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Δία, ἐφύευσεν τοὺς Κύκλωπας, οἵ-
 τινες κατεσχέυαζον τοὺς Κεραυνούς, τὸ ὅποιον στοχαζόμενος
 ὁ Ζεὺς μεγάλην του ὕβριν, ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν τὸν Ἀ-
 πόλλωνα, καὶ τὸν ὑστέρησε πρὸς καιρὸν τῆς θεότητος. Ἐρ-
 χόμενος εἰς τὴν ἐξορίαν, ἐδοκίμασε μεγάλην ταλαιπωρίαν, ἡ-
 ναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ κατὰστασιν διὰ τὴν πορίζηται τὰ πρὸς
 τροφήν, καὶ ἀπεφάτισε νὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν Ἀδμήτην, Βασι-
 λέα τῆς Θεσσαλίας, βόσκων τὰς ἀγέλας του, ὅθεν ἐπαινο-
 μάσθη Θεὸς τῶν Ποιμένων, οἱ ὅποιοι τῷ ἐθυσίαζον τὸν λύ-
 κον ἐχθρὸν τοῦ προβατοῦ. Μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς καιρὸν ὅπου
 ἐφυλάττε τὰς δαμάλεις, τοῦ ἐκλεφεν ὁ Ἑρμῆς μίαν, καὶ
 ὅταν ὁ Ἀπόλλων ἐπαπαυεῖτο, τοῦ ἐκλεφεν ὁ Ἑρμῆς ἐπι-
 τιθεῖν ἀπὸ τὸν ὠμὸν του τὴν φάρετραν, ὥστε ἡ παρα-
 πόνσις μετετρέπῃ εἰς γέλωτα. Ἡ ταλαιπωρία του ὁμῶς
 δὲν τὸν ἐμπόδισεν νὰ ἀγαπήσῃ τὴν Παρθένον Δάφνην, θυγα-
 τέρα τοῦ ποταμοῦ Πηνειοῦ· αὐτὴ μὴ ὑπακούουσα εἰς αὐτόν,
 ἀλλὰ θέλουσα νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην, μετεβλήθη εἰς τὸ δέν-
 δρον δάφνην, τὸ ὅποιον μῆτε ἀπὸ τὴν βίαν τοῦ ψύχους, μῆ-
 τε ἀπὸ τὴν δυνάμιν αὐτοῦ καύματος φθείρεται, ἀλλ' εἰς μακρ-
 οῦρον τῆς σωφροσύνης φυλάττει τὸ χρῶματός του ζωηρὸν καὶ
 ἀνθηρὸν. Ἐλυπηθὲν ἐπειτα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀραιοτάτου
 Νέου Κυπαρίσσου· αὐτὸς ἠγάπα μίαν ἑλαφον, τὴν ὅποιαν
 μόνος του εἶχεν ἀναδρέφει· ὁ Ἀπόλλων τὴν ἐθανάτωσεν ἀ-
 χουσῶς, διὰ τὸ ὅποιον συμβεβηκὸς λυπηθεὶς ὁ Νεὸς σφοδρῶς,
 ἀπέθανεν, ὅθεν ὁ Ἀπόλλων εὐσπλαγχνίᾳ κινούμενος, τὸν με-
 τέβαλεν εἰς τὸ εὐώδες δένδρον κυπαρίσσον· Ἠγάπησε τὴν
 Λευκοδόην, καὶ τὴν Κλυτίαν, θυγατέρας τοῦ Ὀρχάμευ,
 βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων· μαθὼν τεύτο ὁ Πατήρ των, ἔδα-
 ψε τὴν Λευκοδόην ζωντανὴν, διὰ τὸ ὅποιον λυπηθεὶς ὁ Ἀ-
 πόλλων, ἀνεχώρησεν· ἡ Κλυτία δὲ μείνασα ὑστερημένη τοῦ
 Ἀπόλλωνος, διὰ τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ὅποιαν εἶχε, καὶ
 διότι ἐστρέφετο πάντοτε πρὸς τὸν ἥλιον, μετεβλήθη εἰς τὸ
 ἄνθος κελούμενον Ἡλιοτρόπιον· Ἐπιλανθίσκει μὲ τὸν Μαρ-
 σύαν Σάτυρον, ὅς τις ἐκαυχᾶτο, ὅτι ὑπερβῆκε τὸν Ἀπόλ-
 λωνα.

λωνα εἰς τὴν Μουσικὴν, καὶ νικήσας αὐτόν, τὸν ἐγδαρε· ὁ-
 μοίως εὐγαλε καὶ τὰ αὐτὰ τοῦ Μίδα, Βασιλέως τῆς Φρυ-
 γίας, καὶ τὰ προήγαγεν εἰς τὸ σχῆμα τῶν ὀνίκων ὠτίων,
 ἐπειδὴ ἔκρινεν ἀνοήτως, ὅτι ὁ Πᾶν ὑπερέβαινε τὸν Ἀπολλώ-
 να κατὰ τὴν Μουσικὴν· τοῦ ἔτυχε καὶ ἄλλη ἐναντία περί-
 σσιασις, ἐπειδὴ παίζων τὸν Δίσκον μὲ τὸν ὠραίον παῖδα
 Ἰάκινθον κατὰ δυστυχίαν τὸν ἐθανάτωσε κτυπήσας αὐτὸν
 ἐξ ἀπροσεξίας εἰς τὴν κεφαλὴν· ὤθεν ἡ Γῆ λυπηθεῖσα διὰ τὸ
 τοιοῦτον ἀξιοδρήνητον συμβεβηκός, καὶ εὐσπλαγχνυθεῖσα τὸν
 Νέον, ἀνέδωκε τὸ εὐμορφον ἄνδρος, καλούμενον Ἰάκινθον· ὁ
 Ἀπόλλων ἔπειτα φοβούμενος ἐκείνους, οἵτινες ἠγανάκτουν διὰ
 τὸν θάνατον τοῦ Ἰακίνθου, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ
 ἐκεῖ ἤρρε τὸν Ποσειδῶνα, μισοῦμενον ἀπὸ τὸν Δία. Καταν-
 τήσαντες λοιπὸν εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην, ἀπεφάσισαν νὰ δευλευ-
 σουν τὸν Βασιλέα Λαομέδοντα, κτίζοντες τὰ τεῖχη τῆς Πέ-
 λεώς του· ἀλλ' ὑστερηθέντες τῆς πληρωμῆς, ἠθέλησαν νὰ τὸν
 ἐκδικηθῶσι· καὶ ὁ μὲν Ποσειδῶν ἐμελέτησε νὰ τὸν καταπον-
 τίσῃ με ἐλον τοῦ τὸν λαόν, ὁ δὲ Ἀπόλλων ἐστείλε ροβερὰς
 θανατικόν, τὸ ὅποιον ἐπροξένει μεγάλην φθοράν· ἔχων ὁ Λαο-
 μέδων μεγάλην θλίψιν διὰ τὰ τόσα δαινά, προσέδραμε διὰ
 θεράπειαν πρὸς τὸν χρησμόν, παρ' οὗ ἠκούσεν, ὅτι ὁ τρόπος
 νὰ εἰρηνεύσῃ καὶ τὰ καταπραῦνῃ τὸν θυμὸν ἐκείνων τῶν Θεῶν
 δὲν ἦτον ἄλλος, παρὲς νὰ βάλῃ καθεὶ χρόνον μίαν παρθε-
 νον Τρωαδίτισσαν εἰς τὰς μεγάλας πέτρας τῆς θαλάσσης, διὰ
 νὰ τὴν καταπνέωσιν τὰ θυρία. Τὰ ὀνόματά του εἶναι δια-
 φορα. Ὀνομαζέτο Ἀπέλλων παρὰ τοῦ Ἀστερητικοῦ, καὶ
 τοῦ, Πολλοί, ὅτι δηλ· ἔχει πολλοί, ἀλλ' αὐτὸς μόνος ἐλαβὶ
 μεγάλην δόξαν καὶ λαμπρότητα, ἢ παρὰ τοῦ ἀπαλλάττει
 τὰς νόσους, ἢ παρὰ τοῦ πάλλιν τὰς ἀκτῖνας, Διήλιος, ἀπὸ
 τὴν Νῆσον Δῆλον, ἐνθα ἐγεννήθη, ἢ καὶ παρὰ τοῦ διηλε-
 ποιεῖν τὰ κεκρυμμένα. Δελφικός, παρὰ τοῦ ἐν Δελφοῖς, πᾶ-
 λει τῆς Βοιωτίας, περιφύμου Μαντείου. Νόμιος, ἀπὸ τοῦ
 Νομῆος, ὁ ἐστὶ Ποιμὴν. Παῖαν, παρὰ τοῦ παύειν τὰς α-
 νίας, ἢ παρὰ τοῦ παίνει τοὺς βέλεις, καδῶς ἀνωτέρω πε-
 τοῦ δράκοντος Πύθωνος εἰρήκαμεν. Φοῖβος, παρὰ τοῦ φοιτε-
 βία, ἢ καὶ παρὰ τοῦ φοιβᾶν, τὸ καθάρειν. Πύθιος, παρὰ
 τοῦ δράκοντος Πύθωνος, ἢ παρὰ τοῦ πυνθάνεσθαι εἰς τὸν
 Δελφοῖς Νᾶον, εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκετο καὶ μία Ἱέρια
 καλουμένη Πυθία, ἣτις πληρουμένη ἐνδουσιασμοῦ καὶ κα-
 μῆνι ἐπάνω εἰς ἐνὰ Τρίποδα, ἐνδεδυμένη τε μὲ τὸ δέρι

κοδομημένον ἀπὸ μάρμαρον, ὁ ὁποῖος εἰς ἐκείνην τὴν ἐρημίαν καθιερώθη εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῆς Αἰγύπτου. Εἰς ἐκεῖνο τὸ Βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του, ἦτον μία συλλογὴ ὕμνων εἰς ἐπαινον τῶν Θεῶν· ἐπλησίασεν εἰς ἐμὲ μὲ ἀγάπην, καὶ ἀφ' οὗ μὲ προσηγόρευσε φιλικῶς, ἀρχίσαμεν νὰ συνομιλῶμεν· ἐδιηγείτο τόσον καλῶς τὰ ἀπερασμένα, ὥστε ὅς τις τοῦ ἤκουε, τὸν ἐφαίνετο, πῶς τὰ ἐβλεπεν ὀφθαλμοφανῶς· τὰ διηγείτο ὅμως τόσον συνοπτικῶς, ὥστε αἱ Ἱστορίαι του ποτὲ οὐκ ἐβάρυνον. Ἐπρόβλεπε τὸ μέλλον μὲ τὴν πολλήν του μάθησιν, ἡ ὁποία ἐδίδεν εἰς αὐτὸν ευκολίαν διὰ νὰ καταλαμβάνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς κεκρυμμένους διαλογί-

γί-

τοῦ δράκοντος Πύθωνος, ἐδίδε τὰς ἀποκρίσεις τῶν μελλόντων πρὸς πάντα τὰ ἐρωτήματα· (ἐντεῦθεν καὶ τὸ παρὰ τῷ Θεῷ Ἀποστ.: Λουκᾶ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων: κεφ: ις. ἐδ: 16. πνεῦμα Πύθωνος·) εὐθύς ὁμοῦ ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐπαυσε ἀπὸ τὸ νὰ διδῇ τοὺς χρησμούς, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἱστορ: τοῦ Νικηφ: βιβ: α. Ἐτι δὲ καὶ Οὐλίου παρὰ Μιλησίοις, ὡς ὑγιαστικός, τὸ γὰρ οὐλεῖν ὑγιαίνειν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ οὐλε, καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ὀδυσ: ω. σιχ: 401.

Οὐλίτε καὶ μάλα χαῖρε

Εἶχε καὶ ἄλλα πολλὰ ὀνόματα ἐκ τῶν τοπῶν, ἐν οἷς ἐτιμᾶτο, ὡς, Ἀλεξίκακος, Ἐκαστοί, Ἰσμήνιος, Πάτριος, Χρυσόλυρος, Γρύνιος, Σμινθεύς, Μουσαγάτης, Ἐκχιβόλος· καὶ τλ: — ὅτε Ὁρρέα ἐν ὕμνῳ 33. Ἡσιόδ: ἐν Θεογοσίᾳ. Ὁβιδίου 4. 6. 10. Μεταμορφ: Λουκιαν: εἰς Νεκρική: Διαλ: Ὁμηρ: Τρην: εἰς Ἀπόλλ: Ὁράτιον ἐν ἐπει α. Ὁβίδ: ἐν Ἐτίστ: Παρίδ: Διβάνιον ἐν Προγυμνάσι: Παύσαν: βιβ: ζ. Διόδωρ: Σικελ: ις. Ὁργέν: κατὰ Κέλσου. Bannier. Βότσο. Οἰολ: Ἑθνικ: βιβ: 5. Μακρόβ: βιβ: α. κεφ: 17. σελ: 295. Τγίν: μεθ: 274. Κικέρ: περὶ φύσε: Θεῶν. Θεογνιδ: Μεγαρ: γνώμας. Στράβ: βιβ: 14.

γισμούς των. μὲ ὅλον ὅτι ἦτον πλήρης τοσαύτης φρονήσεως, ἦτον ὅμως χαροποιὸς καὶ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ἀκολουθήσῃ τῶν ἄλλων τὴν θέλησιν. ἡ πλέον χαροποιὰ Νεότης δὲν ἔχει τόσας χάριτας, ὅπόσας εἶχεν αὐτὸς εἰς τοιαύτην γεροντικὴν ἡλικίαν, διὰ τοῦτο ἠγάπα τοὺς σώφρονας Νέους, τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν μάθησιν. με ἠγάπησεν εὐθύς με εὖσπλαγχνίαν, καὶ μοι ἔδωκε μερικὰ Βιβλία διὰ νὰ με παρηγορήσῃ. με ἀνέμαζεν Υἱόν του, καὶ ἐγὼ συχνὰ ἔλεγον εἰς αὐτόν. οἱ Θεοὶ, ὦ Πάτερ μου, ὑστερήσαντές με τὸν Μέντορα, ἔλαβον λύπην δι' ἐμέ, καὶ εἰς ἐσὲ μοι ἔδωκαν νέαν βοήθειαν. Ὁ γέρων οὗτος, ὅμοιος με τὸν Ὀρφέα ἢ τὸν Λῆνον (1), εἶχε βέβαια θείαν ἐμπνευσιν. Αὐτὸς μοι ἀνεγίνωσκεν ἀπὸ μνήμης τοὺς στίχους, τοὺς ὁποίους εἶχε συνθέσει, καὶ μοι ἐδίδεν ἄλλους τῶν πλέον ἐξόχων Ποιητῶν, τοὺς ὁποίους ἐμπνεον αἱ Μοῦσαι (2). Ὅταν ἐνδύετο τὸν

(1) Ὁ Λῆνος ἦτον Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μούσης Τερψιχόρης, ἢ κατ' ἄλλους, τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Οὐρανίας Μούσης, διδάσκαλος τοῦ Θαμύριδος, τοῦ Ἡρακλέους, καὶ τοῦ Ὀρφέως. φέρεται, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἔφερε τὰ Γράμματα ἀπὸ τῆς Φοινίκης εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐχρημάτισεν ὁ πλέον περίφημος μεταξὺ εἰς τοὺς λυρικοὺς Ποιητάς. Ἐδίδαξε τὸν Ἡρακλέα, ἐπὶ παιδαῶντα, τὸ κιθάριζεν (νὰ παίξῃ τὴν κιθάραν). ὅθεν μίαν ἡμέραν τὸν ἐπεπληξεν, ἐπειδὴ ἀπείρως ἐκιδάριζεν, ὁ Ἡρακλῆς δὲ θυμωθεὶς, τὸν ἐκτύπησε μετὰ τὸ πλῆκτρον (δοξάρι) εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. Ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς στίχους σου, ἄξιοι μνήμης φέρονται ἀπὸ τὸν Ἰωάνν. Στοβαῖον, οἱ ἐν λόγῳ ε. περὶ Σωφροσύνης· καὶ οἱ ἐν λόγῳ ρδ'. περὶ Ἑλπίδος. — Αἰλίαν. βιβ: γ'. Διογέ: Λαέρτ: ἐν Προομίῳ, καὶ βιβ: α. περὶ Βίων τῶν Φιλοσόφων. Πausan: βιβ: 3.

(2) Αἱ Μοῦσαι πλάττονται παρὰ τῶν Ποιητῶν, ὥς.

εἶναι θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νυμφῆς Μνημασύνης, δι-
 λαθὴ τῆς ἐνθυμήσεως, μετὰ τὸ ἐποῖον φανερώμεται, ὅτι ὁ πε-
 παιδευμένος πρέπει νὰ ὑπερέχῃ εἰς τὴν ὀξύνοϊαν· παρὰ δὲ τι-
 τῶν, ἐν αἷς ἐστὶ καὶ ὁ Ἀλκμαίων, θυγατέρες τοῦ Οὐρανίου
 καὶ τῆς Γῆς. Ἐγενήθησαν εἰς τὴν Πιερίαν, Ὅρος διασημὸν
 τῆς Μακεδονίας πλησιόχωρον μετὰ τὸν Ὀλύμπον, ἐντεῦθεν ὠ-
 νεμάσθησαν καὶ Πιερίδες· εἶχον τὴν κατοικίαν των εἰς τὸν
 Ἐλικῶνα καὶ Παλαιεβούνη, εἰς τὸ ἐποῖον ὕμνου τὸν Πα-
 τέρα αὐτῶν διὰ χορῶν καὶ μουσικῶν ἐργάνων, παρὰ Ἐλι-
 κωνίδες, καὶ κατ'ἐπέκτασιν Ἐλικωνιάδες. Ἔτι λέγονται,
 ὅτι εἶχον τὴν καθέδραν των καὶ εἰς τὸ πολυδρύλλητον Ὅρος
 Παρνασσόν, κληθέν ἀπὸ Παρνασσὸς τοῦ ἐνδοπίου Ἡρώος, ἢ
 ἀπὸ τῆς λάρνακος τοῦ Δευκαλίωνος, ἥτις μετὰ τὸν κατα-
 κλισμὸν προσωρμίσθη ἐκεῖ· Λαρνασσός, καὶ τροπὴ τοῦ Λ
 εἰς Π, Παρνασσός· ἐτι Πηγασσίδες καὶ Ἴπποκρηνίδες, ἐκ
 τῆς ὡραιοστάτης πηγῆς, ἥτις εὕρισκετο εἰς τὸν Ἐλικῶνα, ἥτις
 παρὰ μὲν Ἕλλησι καλεῖται Ἴπποκρήνη, ἢ Ἀγανίππη, παρὰ
 δὲ Λατίνοις Fons Caballinus. ἐκεῖ ᾔδεται, ὅτι ὁ πτερωτός
 Ἴππος Πηγασσός, γεγεννημένος ἀπὸ τοῦ αἵματος τῆς κεφαλῆς τῆς
 Μεδούσης, μετὰ ἕνα κτύπον τοῦ ποδὸς ἔκαμε νὰ ἀναβλύσῃ
 ἀπὸ μίαν μεγάλαν πέτραν αὐτὴ ἢ Πηγὴ. Ἡ Ἐτυμολογία
 τοῦ ἐνμάτος των εἶναι διάφορος, ὁ Ὀρφεὺς ἐν ὕμνοισι, Μοῦ-
 σαι, κατὰ συγκεκλήνην οἰοῦνται μελεῦσας λέγεσθαι βούλεται, διό-
 τι ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὶ μέλος ἀρμονικόν, ἕτεροι, παρὰ τὸ
 μῶσθαι, τὸ ζητεῖν, ἢ ἀπὸ τοῦ μέμμαι, τὸ προθυμεῖσθαι
 καὶ ἐφίεμαι, ζητητικὴ γὰρ ἡ μοῦσα καὶ ἡ γῆσις, καὶ ἀπὸ
 τῆς ζητήσεως καὶ προθυμίας γίνεται· Εὐσίβιος δὲ ἀπὸ τοῦ
 μῦθου, τοῦ διδάσκειν καὶ παιδεύειν, Μοῦσαν, ὁ δὲ Κασσιό-
 δωρος οἰοῦνται ὁμοιούσας, διὰ τὴν ἐν ταῖς Μυθίσεσιν ἐνυπάρ-
 χουσαν ὁμοιότητα, δι' ἧς πᾶσαι συνδέονται· Ἐνθεν τοὶ καὶ
 ζαγραρίζονται ὡς νὰ κρατῶνται ἀμειβαδὸν μία ἀπὸ τῶν ἄλ-
 λων εἰς σχῆμα χοροῦ, καὶ εἰς τὴν μέσσην αὐτῶν ὁ ἀρχηγός
 των καὶ μουσηγέτης Ἀπέλλων κιθάραν κατέχων. Κατ' αὐ-
 τὸν τὸν τρόπον καὶ ἡ φύσις τὰς ἐπασφράγισεν εἰς τὸν πολὺ-
 σίμον λίθον Ἀχάτην, τὸν ἐποῖον ἐβαστοῦσεν εἰς τὸν δακτυ-
 λόν του ὁ Πυρρὸς, ὅστις ἐπήγαγε πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων·
 εἰς ἐκεῖνον τὸν λίθον (λέγει ὁ Πλίνιος) ἐφαίνοντο αἱ ἐννέα
 Μοῦσαι, καὶ ὁ Ἀπέλλων, κιθάραν κατέχων, τὸ ἐποῖον δὲν
 ἦσαν τεχνητὸν, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως πεποιημένον διὰ
 τῶν

τῶν ῥυτίδων, αἱ ὁποῖαι εἰς αὐτὸν τὸν λῖθον εὐρίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο μῆτε ἀπὸ Ζωγράφου ἢ Ἀνδριαντοποιὸν ἐπλασθῆσαι ποτέ αἱ Μοῦσαι ὀπλοφόροι, διὰ τοῦ ὁποῖου δηλοῦται, ὅτι ὅσοι δίδουν εἰς τὴν μάθησιν, πρέπει νὰ ἦναι ἡσυχοὶ καὶ πρᾶξις ὁμοίως φέρονται, ὅτι ἦσαν παρθένοι, δι' οὗ δηλοῦται, ὅτι οἱ περὶ τὰς Μαθησεις φερόμενοι πρέπει νὰ ἦναι σώφρονες, κόσμιοι, καὶ ἀλλότριοι ἀπὸ κάθε αἰσχρότητα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Μουσῶν πάλαι ἐφέρετο παρά τινων τριαδικός, ἐπεὶ ὁ ἦχος, παρ' οὗ γεννᾶται τὸ μέλος, κατὰ τὴν φύσιν εἶναι τριμορφος, δηλονότι ἢ εἶναι μὲ μίαν μόνην φωνὴν, ἢ ευρίσκεται εἰς τινὰ διωρισμένην στάσιν, καθὼς εἰς τοὺς αὐλοὺς, ἢ γίνεται μὲ τὴν πληξίν, καθὼς εἰς τὰς κιθάρας καὶ τυμπανα, ἢ ἀπὸ τὴν τριπλὴν ἑκτασιν τῆς φωνῆς καὶ ὄλων τῶν ὀργάνων, ἀνιούσαν δηλ. κατιούσαν, καὶ μίσην, ἢ ἀπὸ τῆς ἐντέλειαν αὐτοῦ τοῦ τριαδικοῦ ἀριθμοῦ, ὅς τις ἀναγεται καὶ εἰς τὸν ὑπερτελείστατον ἐν Τριάδι Θεόν· ἢ τελευταῖον, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ μαθήσεις διακρίνουνται κυρίως εἰς τρία μέρη, εἰς τὴν Φιλοσοφίαν δηλονότι, εἰς τὴν Θεωρητικὴν, καὶ εἰς τὴν Μαθηματικὴν, αἱ ὁποῖαι πάλιν ὑποδιαιροῦνται εἰς ἄλλα τρία μέρη, ἢ μὲν Φιλοσοφία, εἰς τὴν Λογικὴν, Ἠθικὴν, καὶ Ψυχικὴν· ἢ δὲ Θεωρητικὴ, εἰς τὸ Ἀποδεικτικὸν γένος, εἰς τὸ Συμβουλευτικὸν, καὶ εἰς τὸ Κριτικόν· ἢ δὲ Μαθηματικὴ, εἰς τὴν Μουσικὴν, Γεωμετρίαν, καὶ Ἀριθμητικὴν· ἐντεῦθεν ἐγενήθη, ὅτι οὐ μόνον τρεῖς, ἀλλ' ἐννέα ἐχρημάτισαν· ὅθεν ἐπικράτησε καὶ ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμῶν ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν βεβηκίμενος. Ὀμηρος μὲν γὰρ (ὕμνῳ εἰς Ἀπόλλωνα) λέγει.

Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ. Ἱσίοδος δὲ (ἐν Θεογονίᾳ στίχ. 57.) καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀποφθίνεταί, λέγων.

Κλειώ τ', Εὐτέρπη, Θάλεια τε, Μελοποιμένη τε

Τερψιχόρη τε, Ἐρατώ τε, Πολυμήνια τε, Θυράνια τε,

Καλλιόπη δ', ἢ δὲ προφερεστάτ' ἐστ' ἀπάσων· αὐτὰ ἦσαν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς αὐτὰς ἐκ τοῦ ἐπιτηδεύματος, καθ' ὃ ἐκάστη ὑπερέβαινε τῶν ἄλλων· ἢ μὲν Κλειώ, διὰ τὸν ἐκ τῆς παιδείας τῶν ἐγκωμιαζομένων ἐπαινον, μέγα κλέος πεποιθεῖν τοῖς ἐπαινουμένοις, ἢ ὁποῖα λέγεται καὶ Ἱστορικὴ· Εὐτέρπη δὲ, ἀπὸ τοῦ τερπῆν τοῦ ἀκρουμένου τοῖς ἀπὸ τῆς παιδείας ἀγαθοῖς, τινὲς δὲ καλοῦσι παύτην αὐλήτριαν, ὡς προηγουμένη εἰς τοὺς αὐλοὺς, ἀνέ-

γούσιν ἔτι εἰς αὐτὴν καὶ τὴν εὐρεσιν τῆς Διαλεκτικῆς. Ὀξ-
 λεια δέ, ἀπὸ τοῦ θάλλειν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τοὺς διὰ τῶν
 ποιημάτων ἐγκωμιαζομένους, εἰς αὐτὴν ἀνάγουσι τὴν εὐρεσιν
 τῆς Κωμωδίας. Μελπομένη δέ, ἀπὸ τοῦ μέλος ποιεῖν, διό-
 τι εὐρῆκε τὰ μέλη, ἢ ἀπὸ τῆς μελωδίας, δι' ἧς τοὺς ἀκούον-
 τας ψυχαγωγῆσαι. Τερψιχόρῃ δέ, ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοῖς
 χοροῖς, ἀπ' ἐνίων δέ λέγεται καὶ Κιθαρίστρια, ἢ ἀπὸ τοῦ
 τέρπειν τοὺς ἀκροατὰς τοῖς ἐκ παιδείας παραγενομένοις ἀγα-
 θοῖς. Ἑρατῷ δέ, ἀπὸ τοῦ τοὺς παιδευθέντας ποδηνούς καὶ
 ἐπεράστους ἀποτελεῖν, λέγεται ἔτι καὶ Ὀρχηστρίς, καθὼς
 εἶρε τὴν τέχνην τοῦ ὀρχεῖσθαι. Πολύμνια δέ, ἀπὸ τοῦ πο-
 λὺς καὶ μνεῖα ὡς ὑπερέχουσα τὰς ἄλλας τῇ μνήμῃ, ἢ ἀπὸ
 τοῦ διὰ πολλῆς ὑμνήσεως ἐπιφανεῖς κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν
 ποιημάτων ἀπαθανατιζομένους τῇ δόξῃ. Οὐρανία δέ, ἀπὸ
 τοῦ τοὺς παιδευθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐξαίρεσθαι πρὸς οὐρανόν·
 τῇ γὰρ δόξῃ καὶ τοῖς φρονήμασι μετεωρίζεσθαι τὰς ψυχὰς
 πρὸς ὕψος οὐράνιον. Καλλιόπῃ δέ, ἀπὸ τοῦ καλὴν ὅσα προ-
 ῖεσθαι, τούτεστι, τῇ εὐτελείᾳ διάφορον οὖσαν, ἀποδοχῆς
 τυγχάνειν παρὰ τῶν ἀκούοντων· προηγείται τῆς θεωρητικῆς
 καὶ τῆς ποιήσεως, καὶ εἶναι ἀπασῶν ἀρίστη. Ἀλλὰ καὶ οἱ
 Νεώτεροι Συγγραφεῖς τὰς διήρσαν μὲ διαφόρους περιγραφάς,
 ἐξ ὧν μία εἶναι ἀξιόλογος, ἢ ὅποια ἀντεγρῆφῃ ἀκριβῶς ἀπὸ
 ἑνα χειρογράφου κώδικα ἀνέκδοτον, ὅστις σώζεται εἰς τὴν ἐν
 Ὁξονίᾳ Βιβλιοθήκῃ, ποίημα οὖσα τοῦ Νικολάου Μελαζοῦ,
 Πρωτοπατὰ Ναυπλίου, καὶ ἔχουσα ὡς ἀκολούθως· „ Τὰ
 „ ὀνόματα τῶν ἐννέα Μουσῶν, καὶ ποίους τέχνης ἐκαστῇ
 „ ἐπιστάτει, καὶ τίς ὁ ταύτης ἐν βίῳ ἐφευρετῆς· Κλειώ,
 „ ἱστορίας, Ἡρόδοτος· Ὀξλεια, κωμωδίας, Μένανδρος. Μελ-
 „ πομένη, τραγωδίας, Εὐριπίδης· Εὐτέρπη, αὐλῶν, Σπη-
 „ σίχορος· Τερψιχόρῃ, λύρας, Πίνδαρος· Ἑρατῷ, κινβὰ-
 „ λων, Ἑρμῆς· Καλλιόπῃ, ποιήσεως, Ὀμηρος· Οὐρανία,
 „ ἀστρονομίας, Ἀρατος· Πολυμνία, γεωμετρίας, Εὐκλεί-
 „ δης· „ Περὶ αὐτῶν φέρεται καὶ παροιμία, ἄρθνοιο Μου-
 „ σῶν θύραι, καὶ ἀνεφγμέναι Μουσῶν θύραι, δι' ὧν εὐκόλως φε-
 „ νεράνευμεν ἀγγίγουν τινα· καὶ ὁ Θεόκριτος ἐν Θαλυσίᾳ (ἐί-
 „ δουλ. ζ'. στίχ. 47.) ἐν εἰδῇ παροιμίας, Μουσῶν ἐριδας,
 καλεῖ τοὺς ποιητὰς μεταφορικῶς· ἐναεῦθεν φιλόμους οὐ δη-
 ρατῆς λόγων καὶ Μουσῶν φίλοι, καὶ ἀμους οὐ ἀπαιδευτοί.
 — Κικέρ. περὶ Μουσ. in Tusculan. lib. 3 de natura Deo-
 rum,

τὸν μακρόν του καὶ διάλευκον χιτῶνα, καὶ ἐλάμβανεν εἰς τὰς χεῖράς του τὴν χρυσὴν λύραν, αἱ Πάρδαλεις, αἱ Ἄρκτοι καὶ οἱ Λέοντες ἤρχοντο καὶ τὸν ἐκολάκευον, λείχοντες μὲ τὴν γλώσσάν των τοὺς πόδας του. Οἱ Σάτυροι (1) εὐχαινοιν ἀπὸ τῆς δάσῃ διὰ νὰ χορεύσωσιν ἔμπροσθέν του. Ἐφαίνετο, πῶς ἐκινουῦντο τὰ ἴδια δένδρα, καὶ ἐνόμιζε τινὰς, ὅτι αἱ πέτραι, λαμβάνουσιν αἰσθησιν, καὶ ἐλκόμεναι ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς του, ἡσαν

gum. Eoban. idyl. 2. καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει Götting der freyen Künste. Αἴλιαν. πικίλ. ἱστορ. βιβλ. ιβ'. Τζέτζ. ἐν ἱστορ. Εὐσέβ. εὐαγγελ. προπαρ. β'. Πλάτ. ἐν Κρατύλῳ. Κασσιόδ. βιβ. δ'. Πλίν. βιβ. 57. κεφ. α'. Σχολιαστ. Ἀπολλων. Ὀβίδ. β'. περὶ τεχν. Πρόκλος εἰς Ἡσιόδον. Πλούταρχ. ἐν συμποσ. Περσ. ἐν προοιμ. Διόδωρ. Σικελ. βιβλ. δ'. Μακρόβ. βιβλ. β'. κεφ. γ'. Μέλας. Γρονόβιος περὶ τῶν Ἑλληνικ. ἀρχαιοτήτων.

(1) Οἱ Σάτυροι ἐφέροντο ἀπὸ τοὺς παλαιούς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἡμιθέων, οἵτινες προΐσταντο τῶν βουνῶν καὶ τῶν ἐρήμων· ἦσαν ὅμοιοι κατὰ τὸ σῶμα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, εἶχον τὸ πρόσωπόν των κοκκινώτατον, οὐράς παρομοίας ταῖς τῶν ἵππων, πόδας αἰγῶς, χεῖρας καμπύλους, καὶ ὅλον τὸν τὸ σῶμα δασύ· οἱ εἰς μεγάλην ἡλικίαν φθάσαντες, ἐκαλοῦντο Σειληνοί. Περιγράφονται ἀπὸ τὸν Πausanίαν καὶ Πλίνιον, ὅτι ἦναι ζωὰ ἀσελγέστατα, τόσον ἐκείνοι, οἵτινες εἰχουσι τίσσας πύδας, ὅσον καὶ οἱ τοῖς δυοῖ· ἐνθεν ἐλάβον καὶ τὸ αὐτῶν ὄνομα παρὰ τὸ σάβη, ὃ σημαίνει τὸ αἰδοῖον παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας εἰς τὸν βίον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, ἐπὶ δὲ καὶ ὁ Θεὸς Ἰερώνυμος θελοῦσι τοὺς Σατύρους γενέσθαι ἀνητούς· πιδανώτεροι φαίνονται καὶ ὅσοι λέγουσι τοὺς παρὰ Παιταῖς Σατύρους ὑπαρῆσαι γένος τι ὅμοιον μὲ τοὺς Πιθήκους. — Πλίν. βιβ. ζ'. κεφ. β'. καὶ ιβ'. Μέλας ἐν περιγραφῇ τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ δὲ πλείστα ἐν τῷ Götter der Weibde. Pausan. ἐν Ἀττικ. Μελέτ. ἐν Γεωγρ. σελ. 404. Εὐσέβιος εὐαγγελ. προπαρ. κεφ. ι.

σαν ἔτοιμαι νὰ καταβῶσιν ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν. Αὐτὸς δὲν ἔβαλεν ἄλλο, εἰμὴ τὴν μεγαλειότητα τῶν Θεῶν, τὰς ἀρετὰς τῶν Ἑρώων, καὶ τὴν φρόνησιν ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι προέκριναν τὴν ἀθάνατον δόξαν περισσότερον ἀπὸ τὰς τρυφὰς καὶ ἡδονάς.

Μοὶ ἔλεγε συνεχῶς, ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ γένω μεγαλοκάρδιος, καὶ ὅτι οἱ Θεοὶ δὲν ἠθέλον ἀφήσει χωρὶς βοήθειαν οὔτε τὸν Ὀδυσσεά, οὔτε τὸν Υἱόν του· μετέδιδάξε τέλος πάντων νὰ μάθω τοὺς Ποιμένας (τὸ ὅποῖον ἐγινέ ποτε καὶ ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα) διὰ νὰ θεραπεύωσι τὰς Μούσας· ὁ Ἀπόλλων, ἔλεγεν αὐτὸς, ὀργιζόμενος, ὅτι ὁ Ζεὺς (1) εἰς τὰς πλέον γαληνὰς ἡμέρας ἐτάραττε τὸν Οὐρανὸν με τοὺς κεραυνούς, ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ ἐναντίον εἰς τοὺς Κύκλωπας, οἵτινες τοὺς κατεσκεύαζον· διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ἐτόξευσε μετὰ βέλη του.

ἀθωό-

(1) Ὁ Ζεὺς ἦτον Υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, ἐγεννήθη ὁμοῦ μετὰ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἦραν εἰς τὴν Νῆσον Κρήτην, καὶ ἀνετράφη εἰς τὸ ὄρος Ἴδην ἀπὸ τοὺς Κορυβάντας, χωρὶς νὰ ἰδεύρῃ ὁ Πατὴρ τοῦ Κρόνος, ὅστις, κατὰ τὴν συμφωνίαν τὴν ὑποίαν εἶχε κάμει μετὰ τὸν πρωτόγονον ἀδελφόν του Τιτάνα, κατέπιπεν ὅλα τὰ ἀρσενικὰ παῖδια ὅσα ἐγεννῶντο, ὅθεν καὶ οἱ Κορυβάντες φοβηθέντες μήπως ὁ κλαυθμηρισμὸς ἠδὲ φανερώσει τὸ βρέφος, ἐπενέσχον ἐν παιγνίδιον, τὸ νὰ περιπατοῦν μετὰ καίποιαν εὐταξίαν καὶ ρυθμὸν, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται δάκτυλος, ὅθεν ἐπωνομάσθησαν δακτυλοῖδαοι, καὶ οὕτω μετὰ χάλκινα ὄργανα καὶ μετὰ τραγοῦδια εὐταχτα καὶ ἀρμονικὰ κάμνοντες παραχρῆν, ἐμπόδιζον καὶ δὲν ἠκούετο εἰς τὰ ὅσα τοῦ Κρόνου ὁ κλαυθμηρισμὸς τοῦ βρέφους· ἐτι δὲ λέγεται, ὅτι ἀπετράφη ἀπὸ τὴν Νύμφην Ἀμάλθειαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν τῆς, καθὼς σελ. 52. ἐρρέθη· ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς μεγαλήν ἡλικίαν, ἐδίδωκε τὸν Πατέρα τοῦ ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐμισίρασε τὴν Βασιλείαν τοῦ μετὰ τοὺς ἄλλους δύο ἀδελφεούς

Ποσειδῶνα καὶ Πλούτωνα, καὶ αὐτὸς μὲν ἔλαβεν εἰς κληρονομίαν τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν, ὃ δὲ Ποσειδῶν τὴν Θάλασσαν, καὶ ὁ Πλούτων τὸν Ἄδην· αἰνομασθῆ Πατὴρ τῶν Θεῶν, καὶ Βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων, ἔχων μόνος αὐτὸς τὴν δύναμιν νὰ ἀκουσθῇ καὶ νὰ ρίπτῃ τοὺς κεραυνούς· Ἐθανάτωσε τοὺς Τιτάνας, καὶ κατεπολέμησεν ἀνδρείως μὲ τὰ ἀστροπελέκια τοὺς τερατώδεις Γίγαντας, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐξώσουν ἀπὸ τοῦ Οὐρανόν, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσεν εἰς τὸν Ἄδην καταπλακῶσας αὐτοὺς μὲ βαρὺτάτα βευνά, καθὼς ἐκείνο τῆς Αἴτης, διὰ νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ ἐγερθῶν· Ἀκούων τὰς κακίας καὶ ἀσεβείας τῶν ἀνθρώπων, ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ καλῆτερον τὸ πρᾶγμα, ὅθεν κατέβη ἀπὸ τοῦ Οὐρανὸν εἰς τὴν Γῆν, καὶ ἐξενίσθη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λυκάου, Βασιλείας τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἐκεῖ ἐφάνερυσεν τὸν εαυτόν του, ὅτι εἶναι Θεός· περιπαίζεται ὁμως ἀπὸ τὸν Λυκάοντα, ὁ ὅποιος, θέλων νὰ βεβαιωθῇ, ἀνίστα αὐτὸς ἦτον ὁ ἴδιος Θεὸς Ζεὺς καθὼς ἐμεγαλορρημόνει, ἐσφαζεν ἕνα ἀπὸ τοὺς οἰκέλους του, καὶ ψῆσας τὰ κρέατα αὐτοῦ, παρεθήκεν αὐτὰ εἰς τὸν Δία πρὸς εὐχίαν. τοῦτο τὸ παράνομον ἔργον βδελυχθεὶς ὁ Ζεὺς, ρίπτων κεραυνὸν καίει τὴν Βασιλείαν του, καὶ αὐτὸν τὸν μετέβαλεν εἰς λύκον· Τὸν αὐτὸν καιρὸν Προμηθεὺς, ὁ γίγας τοῦ Ἰαπετοῦ, πλάσας τοὺς πρῶτους ἀνθρώπους ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, ἐκλεῖψεν τὸ πῦρ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ τοὺς ἐμφύχασεν, ὅθεν ὁ Ζεὺς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε τὸν Ἥφαιστον νὰ τὸν δέσῃ μὲ δεσμὰ σιδηρὰ ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Καύκασον, καὶ περιπλῆεν ἕνας Ἀετὸς νὰ τοῦ κατασπῶγῃ καθ' ἡμέραν μέρος τοῦ ἥπατος (ἀπὸ τοῦ σπῆκος), τὸ ὅποιον, διὰ νὰ μὴν ὀλιγοσπῇ, τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐπερίστειν, καὶ ἐγένετο τέλῃ πρὸς τροφὴν τοῦ σπλαγχνεφάγου ἐνέου· ὁ Ζεὺς, μὴ ἔχων πλέον κανένα ἐχθρόν, ἄλλο δὲν ἐφρότιζεν, εἰμὴ νὰ χαίρηται μὲ τρυφᾷ καὶ ἀγαλλιάσει, δεδομένοις εἰς παρανόμους κακοπραξίας· ἐπειδὴ, χωρὶς νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν ἀσεβείαν τὴν ὅποιαν ἐτέλεσε, λαμβάνων διὰ γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἥραν, χωρὶς νὰ εἰπῶμεν περὶ τοῦ νέου παιδὸς Γανυμήδους τὸν ὅποιον ἥρατε, μεταμορφωθεὶς εἰς αἶγόν, διὰ νὰ χορτάσῃ τὴν ἀπληροσθέν του ἀσέλγηται, ἐρρίφθηκεν εἰς εἶδος χρυσοῦ, καὶ ἐπίσεν διὰ μέσου τῶν θυρίδων εἰς τὸν κόλπον τῆς Δανάης, θυγατρὸς τοῦ Ἀκρίσιου, Βασιλέως τῶν Ἀργείων (ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Περσεύς), μὲ ὅλον ὅτι εὐρίσκετο κεκλεισμένη μέσθ εἰς ἕνα χαλκίον πύργον διὰ τὸν δοξέντα χρυσμόν

εἰς τὸν Ἀκρίσιον, ὅτι δηλ. θέλει τὸν φοβέσῃς ὁ ἐγγονός σου· ἀπὸ ἐδῶ βλέπομεν ὅτι, ποῖον πρᾶγμα δὲν διαπερνᾷ ἡ ἀσέλγεια, ὅσων καὶ ἂν ἤδενεν εἶναι τετειχισμένον, καὶ ποῖον στήδως, ὅσων καὶ ἂν ἤδενεν εἶναι στερεόν καὶ σίδηρον, δὲν μαλακώνει τὸ χρυσίον. Μεταβληθεὶς ἔπειτα εἰς Κύκνον, ἐβίασε τὴν Λήδαν, γυναῖκα τοῦ Τυνδάρου, Βασιλέως τῆς Λακεδαιμόνος· τὴν αὐτὴν τύχην ἔφερε, μεταμορφωθείς εἰς Σάτυρον, καὶ εἰς τὴν Ἀντιόπην, εὖσαν μεμνηστευμένην μὲ τὸν Λυκόν, Βασιλέα τῶν Θηβῶν· ἐμοίως μεταμορφωθείς εἰς πῦρ (ὡ μεταμόρφωσις ἀξία διὰ τὸ πῦρ), διήγειρεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ οἶονεῖ ἐφλόγισε τὴν Αἴγιναν, θυγατέρα τοῦ Ἀσωπού, Βασιλέως τῆς Βοιωτίας, καὶ οὕτω τὴν ὑστέρησε τῆς παρθενίας· ἐφείρε καὶ τὴν Καλλιστώ, θυγατέρα τοῦ Λυκάονος, Βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, ἡ ὅποια λουσμένη ποτὶ εἰς μίαν πηγὴν μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ φανεραθεῖσα ἐγκυος, ἀπεδιώχθη μετ' αἰσχύνης, καὶ μετέπειτα μετεβλήθη ἀπὸ τὴν Ἥραν εἰς Ἀρκτον, τὴν ὅποιαν ὁ Ζεὺς διὰ εὐσπλαγχνίαν μετέφερεν εἰς τοὺς ἀστέρας, καὶ εἶναι ἐκείνη, ἥτις περιστρέφεται περὶ τὸν Ἀρκτικόν Πόλον, ἀγκαλὰ καὶ ἄλλαι τὴν ἐνομαζέουσιν Ἀράξαν διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἀστέρων, μὲ τοὺς ὅποιους παραστάνει τὸ σχῆμα μιᾶς ἀμάξης, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἀστὴρ ὅστις τὴν ἀκολουθεῖ καλεῖται Ἀρκτοφύλαξ, ἡ Βοότης τὸ ὅποιον σημαίνει Βουκόλον, δηλαδὴ, ὅστις βόσκει τοὺς Βόας καὶ ἔχει τὴν ἐργασίαν νὰ ὀδηγῇ τὸ ἀμάξι. Μετεσχηματίσθη ἔπειτα εἰς σχῆμα Ταύρου, καὶ φείρας τὴν Εὐρώπην, θυγατέρα τοῦ Ἀγνύορος, Βασιλέως τῶν Φοινίκων, (ἐκ τῆς ὁποίας μετανομάσθη τὸ κάλλιστον μέρος τοῦ Κόσμου), τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Κρήτην· δὲν ἤδενεν τελειώσει ποτέ, ἀνίσσας καὶ διηγουμένη πᾶσαι τὰς ἀνθρώπους κακοπραγίας τοῦ Διός, μὲ τὰς ὁποίας ἐγέμισε τὴν αἰκουμένην, ἀλλὰ τοῦτο μόνον λέγω μὲ τὸν Τερτυλλιανόν, ὅτι δὲν ἦτον παράδειξον, εἰάν ἐφαινότο οἱ τότε ἄνθρωποι πεπληρωμένοι ἀνερμῶν καὶ βδελυρῶν αἰσχρορρηγμάτων, ἐπειδὴ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸ παράδειγμα ἐκείνων τῶν Θεῶν, τοὺς ὁποίους ἐλότρευον. Τὰ ἐπίδετα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ συντεμνίου χάριν τὰ παρατρέχω, ἐπειδὴ εἶναι ἀναρίθμητα· μόνον τὸν μῦθον θέλω φέρει εἰς τὸ ἀληθές· ὁ Ζεὺς ἐχρημάτισεν ἀληθῶς Βασιλεὺς τῶν Κρητῶν εἰς τὸν κακίον τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, ὁ ὅποιος διώξας τὸν πατέρα τοῦ, διμερίσασε τὴν Βασιλείαν μὲ τοὺς δύο ἀδελφεοὺς τοῦ Περσεύδαν καὶ Πελούταν· ἐπειδὴ ἔμοις ὁ Ζεὺς ἐκλήραξεν τὰς

πρὸς Ἀνατολὴν οὐσας πόλεις, ὁ Πλούτων δὲ τὰς πρὸς Δύσιν, καὶ ὁ Ποσειδὼν τὰς παραθαλασσίους, ἐντεύθεν ἐπλάσθη παρὰ τῶν Ποιητῶν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἐβασίλευε τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Πλούτων τοῦ ᾧδου, καὶ ὁ Ποσειδὼν τῆς θαλάσσης· καὶ εἰς τὸσον ἐφθασε τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς παρὰ τοῖς ὕστερον, ὥστε ὅλοι οἱ μετ' αὐτὸν Βασιλεῖς μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα ὠνομάζοντο. Ὑπὸ τῷ τοῦ Διὸς ὀνόματι φυσικοὶ τινες ἐννοοῦσι τὸν Οὐρανόν, ἔτεροι δὲ, τὸν Ἀέρα, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ γινόμενα, ὡς ἀστραταί, ἑμβροὺς, βρονταί, καὶ τὰ λοιπὰ παρόμοια μετέωρα· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔτεροι λέγουσι τὸν Ἀέρα εἶναι τὴν Ἥραν, καὶ τὸ Πῦρ τὸν Δία, δι' οὗ θερμαίνόμενος ὁ Ἄηρ χρησιμεύει εἰς τὴν γέννησιν πολλῶν πραγμάτων· ἔτεροι πάλιν τὸν Αἰθέρα ὀνομάζουσι Δία, καὶ τὴν Ἥραν γῆν, ἐξ ὧν ἐκβλάστανουσιν ἅπαντα, τὸ ἴδιον φανερώνει καὶ ὁ Εὐριπίδης λέγων τὸν Αἰθέρα εἶναι ἀνώτατον Θεόν· Ἀλλὰ καὶ ὁ Φιλόστρατος (σελ. 695) τῆς αὐτῆς ἐστὶ γνώμης, ἐνθα φησὶ· „Καὶ μὴ „καὶ Παμφῶ σοφῶς μὲν ἐνδυμηδέντος, ὅτι Ζεὺς εἴη τὸ ζωο- „γενεῖν, δι' οὗ ἀνίσταται ἐκ τῆς γῆς πάντα, εὐηδέστερον „δὲ χρῆσάμενου τῷ λόγῳ, καὶ καταβεβλημένα ἐπὶ εἰς τὸν Δία ἄσαντος· ἐστὶ γὰρ τὰ τοῦ Παμφῶ ἐπὶ.

„Ζεὺς κῦδιστε, μέγιστε Θεῶν, εἰλεμμένε κόπρῳ,
„Μηλείη τε, καὶ ἱππείη, καὶ ἡμιονεῖη. σπλ. τὸ ὅποιον
„ὁ Ἄγιος Γρηγόριος· ὁ Ναζιανζηνὸς λόγῳ στηλιτευτικῶς α.
„κατὰ Ἰουλιανῶν, ἀνάγει εἰς τὸν Ὀρφεα λέγων (σελ. 104).
„Ὀρφεὺς παρίτω μετὰ τῆς χιδάρας, καὶ τῆς πάντα ἐλκυσ-
„σῆς φῶς, ἐπιβρεμέτω Διὶ τὰ μεγάλα καὶ ὑπερρυτὴ τῆς
θεολογίας ῥήματα καὶ νοήματα.

„Ζεὺς κῦδιστε, μέγιστε Θεῶν, εἰλεμμένε κόπρῳ, ὅσητε
„μηλείη, ὅσητε ἱππων, ὅσητε ἡμιόνων· ἵν' ἐντεύθεν οἶμαι,
„δειχθῇ τὸ ζωογενεῖν τοῦ Θεοῦ καὶ φερέσβιον· ἔτεροι θελευ-
ταῖον ἠδίκησαν νὰ φανερώσωσι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς μίαν
Ψυχὴν, ἢ ὅποια εὐρίσκειται διακεχυμένη διὰ μέσον ὅλων τῶν
ἀνθρωπίνων σωμάτων, καὶ ἀκόμῃ δι' ὅλων τῶν μερῶν τῆς
Οἰκουμένης. Βιργίλ. Αἰνείαδ. 16. καὶ Γεωργ. 2. Πανσαι.
ἐκ Ἑλιακ. Κικέρων περὶ φύσ. Θεῶν. Λουκιαν. ἐν διαλόγοις.
Εὐσέβ. Καισαρ. βιβλ. γ'. Ὀβιδ. α. μεταμορφ. Ἀπολλων. δ.
Ἀργον. Ὀρχτ. ἐπει 15. Ἀρπτοι ἐν φαιτομ. καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς
Ἀστρον. Boccac. Lib. 1. de Gent. Deor. Apulejus de Mun-
do. Λουκρέτ. βιβλ. α. Ὅμηρ. ἐν Ὀδυσ. α. Πλάτ. ἐν Φαί-
δρῳ. Ἡσιόδ. ἐργ. καὶ ἡμέρῃ. Αἰτχύλ. ἐν Προμηθεΐ. Gell. 5.
cap. 12.

εὐθώνετο ἴσως δι' αὐτὸ τὸ κίνημά του, ἐὰν ὁ Ἡ-
φαιστος δὲν ἤθελε παραπονεθῇ πρὸς τὸν Δία ἐ-
ναντίον του· ἐπεὶ δὲ εὐθύς ἔπαυσεν ἡ Αἴτνη (1)
ἐπὶ τὸ νὰ εὐγάζῃ τοὺς πυρίνους της λαίλαπας
καὶ

(1) Ἡ Αἴτνη, ἰακιστὶ Μογγιβέλο (mongibello), εἰ-
ναι ὅρος τῆς Σικελίας ἀντρώδες, καθὼς διαλαμβάνει ὁ Βελ-
τεριατός (Volaterianus), καὶ προμερὸν διὰ τὸ ὅποιον εὐγάζει
παντοταπὸν πῦρ, ὥστε ἐνίοτε ρίπτει μακρὰν σφαίρας πυρός
καὶ φλόγας, δι' ὧν προξενεῖ μεγάλην φθοράν εἰς τὰ πέριξ
μέρη, καθὼς καὶ ἐν ἔτει 1669 ἐξηρῦξατο τέσσαρας πυρίνους
τοπαμούς, διὰ τῶν ἐπείων ἐτέφρωσε πολλοὺς τόπους πλησιοχώ-
ρους, μάλιστα εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς Κατάνης, ὅπου ἐκάησαν 15
φρούρια. περὶ τὴν ὑπάρειαν ὅμως ἔχει τερπνότητάτην θερίκην διὰ
τὰς διαφόρους πηγὰς, καὶ διὰ τὴν πλευσιότητα τῶν καρπί-
μων δένδρων· οἱ Ποιηταὶ μυθολογοῦσιν, ὅτι οἱ Γίγαντες, κε-
ραυνωθέντες ὑπὸ τοῦ Διός, κατεπλακῶθησαν ὑποκάτω εἰς αὐ-
τὸ τὸ ὄρος, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κλαυδιανὸς τὸ ὀνομάζει τυμ-
βον τοῦ Ἑγκελάδου. Ἡ αἰτία ὅμως, δι' ἣν ἡ Αἴτνη ἀεν-
νάς ἐξηρῦγεται φλόγας, εἶναι αὕτη· ἐπεὶ δὲ ἡ Σικελία εἶναι
ἐντρωδὴς καὶ σπριγγώδης, ἐντεῦθεν ἀκολουθεῖ νὰ ᾔται καὶ
ὑποκειμένη εἰς τὰς πνοάς τῶν ἀνέμων· ἐκτός τούτου, ἔχει
ἐσθλὸν θεῖον (θεῖαφι) καὶ ἀσφαλτον (πίσταν), ὅπου ὁ ἀὴρ
διὰ τῶν φυσιτηρίων τῶν ἀντρῶν ἐγκείμενος, καὶ ἐπὶ πολὺ
διωδόμενος, γίνεται αἷσιος τῆς τοῦ πυρός συλλήψεως, καὶ
οὕτω διαχρονίζει ὁ ἐμπρησμός, τοῦ ὁποῖου αἰτία εἶναι ἡ
βίαιος ταραχὴ τῶν ἀνέμων. Ἐντεῦθεν καὶ παροιμία (παρ'
Ἀριστοφ.), Αἰτναῖος Κάνθαρος, ἐπὶ τῶν ρυπαρῶν λεγόμε-
νη, καὶ ἐπὶ τῶν βουλομένων ἑαυτοὺς μεγάλους δεικνύειν. Τὸ
ὕψος τούτου τοῦ ὄρους εἶναι μιλίων ὀκτώ, καὶ ἡ περίμε-
τρος 60. ἀφίσταται τῆς Κατάνης 15 μίλια, καὶ 50 τῆς
Μεσσήνης· εἰς αὐτὸ τὸ πάλαι ἦτον ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου, ὁ-
περ ἐτελεύτησε καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς. — Μελίτ. ἐν Γεωγρ.
σελ. 295. Claudianus Lib. 1. de raptu Proserpinae. Trogus
Lib. 4. Βιργίλ. βιβ. 4. Γεωργ. καὶ Αἰν. γ'. Julius Solius
polihistor. cap. 11. Gellius Lib. 12. cap. 10. Ὁβίδ. μι-
ταμ. 15. Ἀριστοφ. ἐν Εἰρήνῃ στίχ. 12.

καὶ τὰ φλογερά της νέφη· οὔτε πλέον ἠκούοντο οἱ κτύποι τῶν φοβερῶν σφυρίων, τὰ ὁποῖα, κτυπῶντα τοὺς ἄκμονας, ἐπροξένουν μεγάλους ἤχους καὶ ἀντιμυκησμούς εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς καὶ εἰς τὰς ἀβύσσους τῆς θαλάσσης· ὁ σιδήρος καὶ ὁ χαλκός, μὴν ὄντες πλέον λελαμπρυσμένοι ἀπὸ τοὺς φιλοπόνους Κύκλωπας, ἀρχισαν νὰ σκουριάζωσιν· εὐγῆκεν ὀργιζόμενος ὁ Ἥφαιστος (1) ἀπὸ τὸ φλογερόν του χαλκεῖον, καί, μ. ὁ-

(1) Ὁ Ἥφαιστος ἦτον Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας· ἀφ' οὗ ἐγεννήθη, βλέπων αὐτὸν ὁ Πατήρ του ἀσχημένον, τὸν ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ πῖσων, εἰσόντριψε τὸν ἑναυτοῦ πόδα, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἔμεινε πάντοτε χαλός· κατὰ τύχην ἔμως ἔπεσεν εἰς τὴν Νῆσον Λῆμνον· οἱ Λῆμνιοὶ τὸν ἀνέλαβον, καὶ τὸν ἐπεριποιήθησαν, ὅθεν καὶ ὁ Ἥφαιστος, θέλων νὰ τοὺς ἀντιυχαριστήσῃ, ἐπῆξεν ἐκεῖ τὴν καταικίαν του, καὶ τοὺς ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ πυρός. Νηπίος ὢν, ἀνεντράφη ἀπὸ τὴν νύμφην Εὐρυπύρην, θυγατέρα τοῦ Ὀκεανοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν Θείτιδα, ἥ κατ' ἀλλοίους, ἀπὸ τὰς Πιθήκους τῆς Νήσου Λήμνου· ἀφ' οὗ ἐφθασεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν, ἐγίνε χαλκεύς, ὑπηρετῶν τοὺς Θεούς, καὶ κατασκευάζων τοὺς κεράνιους τοῦ Διὸς ὁμοῦ μὲ τοὺς συντροφούς του Κύκλωπας· τὰ ἐργαστήριά του δὲν ἦσαν μόνον εἰς τὴν Λῆμνον, καὶ Λιπάραν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ὄρος τῆς Αἴτης. Ἐλαβε διὰ γυναῖκα τὴν Ἀφροδίτην, τὴν ὁποίαν ἔδισε μὲ ἀλύσσους, ὅταν τὴν ἦρε μοιχευομένην μετὰ τοῦ Ἀριως, καὶ ἐπροξέτισε μεγαλώτασιν γέλωτα εἰς τοὺς ἐπιλοίτους Θεούς· Ἀξιόλογοι ἐργασίαι αὐτοῦ φέρονται τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως, τὰ ὅποια ἐχάλκευσε διὰ παρακλήσεως τῆς Θέτιδος, τὰ ὅπλα καὶ ἡ ἀσπίς τοῦ Αἰνείου διὰ δειήσεως τῆς Ἀφροδίτης, τὸ σκῆπτρον τοῦ Πέλοπος διὰ προσταγῆς τοῦ Διὸς, ὁ ἐρμίσκος (γιουρσάνι) τῆς Ἑρμιόνης, ὁ σφέφανος τῆς Ἀριάδνης, καὶ ἡ ἀμαξα τοῦ Ἥλιου. Ἐπλάσε καὶ μίαν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἐπειτα ἐκαλλάπισαν οἱ Θεοὶ διὰ τῶν δώρων, καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν τὴν σοφίαν, ὁ Ἀπόλλων τὴν εἰτέλειαν τῆς Μουσικῆς, ὁ Ἑρμῆς τὴν τέχνην του

του καλῶς λέγειν, ἡ Ἀφροδίτη τὴν ὠραιότητα, καὶ ἕκαστος ἑτερον ὄνομα, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὠνομάσθη Πανδώρα. Ἀφ' οὗ ὅμως ὁ Προμηθεὺς ἔκλεψε τὸ πῦρ ἀπὸ τῶν Οὐρανῶν, ἐσσεύετο ὁ Ζεὺς τὴν Πανδώραν εἰς αὐτὸν μὲν ἐν κιβώτιον, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν ὅλαι αἱ δυστυχίαι κεκλεισμέναι· αὐτὸς ὅμως δὲν ἠδελύσθη νὰ τὸ ἀνοίξῃ· αὐτὴ ἔπειτα εὗρηκε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἐπιμηθέα· αὐτὸς τὸ ἠνοίξεν, καὶ ἐν τῷ ἅμα εὐγῆκαν ὅλαι ἐκεῖναι αἱ δυστυχίαι, καὶ διεσπάρησαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐξω μόνον ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ἡ ὅποια ἐμείνεν εἰς τὸ βᾶθος τοῦ κιβωτίου. Ἐρωτάζεται ὁ Ἡφαίστος παρ' Ἀθηναίους μὲ τὴν εορτὴν ὀνομαζομένην τῶν Χαλκείων, ὁμοίως καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δι' ἐτησίων εορτῶν καλουμένων Ἡφαιστείων (Vulcanalia festa), εἰς τὰς ὁποίας ἔρριπτον πολλὰ ζῶα εἰς τὸ πῦρ· Λαμβάνεται κατὰ μετωνυμίαν ὁ Ἡφαίστος ἀντὶ τοῦ πυρός, καθὼς καὶ τὸ ἴδιόν του ὄνομα φανεραίνει, ἔχον τὴν παραγωγὴν παρὰ τοῦ ἀπῆν· διὰ τοῦτο καὶ ἐξωγραφίζετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς χωλός, μὲ πῖλον κυκνεον εἰς τὴν κεφαλὴν· καὶ ὁ μὲν κυκνεος πῖλος ἦτον σύμβολον τοῦ οὐρανίου πυρός καθαροῦ ὄντος· ἡ δὲ χωλότης, τοῦ γίνου, ὡς ἀσθενούς καὶ δεομένου ὑλῆς· λέγεται δὲ, ὅτι ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ἐπειδὴ καὶ ὁ κεραυνὸς ἀπὸ τῶν αἶρα πίπτει, καὶ ἐπειδὴ συχνάκις πίπτει εἰς τὴν νῆσον Λήμνον, διὰ τοῦτο πιστεύεται, ὅτι, καταφερόμενος, ἐδέχθη παρὰ τῶν Λημνίων. Εἶχε διὰ γυναῖκα τὴν Ἀφροδίτην, τοιούτῃς ὁ Ἡφαίστος, ὅς τις σημαίνει τὸ πῦρ, συνεζεύχθη μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, δηλαδὴ τῆς φλογός· εἰς τοιοῦτον Ἡφαιστειὸν καὶ Κυκλωπικὸν πῦρ καίονται καὶ βασανίζονται ὅποιοι ὑποδουλοῦνται εἰς τὰς φλογαίς τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ἀκόμη οἱ τοιοῦτοι κατακρημνίζονται μετὰ τοῦ Ἡφαιστου ἀπὸ τῶν Οὐρανῶν εἰς τὴν γῆν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν εὐτυχίῃ καὶ μακαρίαν στάσιν, εἰς τὴν κατωτάτην δυστυχίῃ καὶ ἀθλίαν κατάστασιν, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ πτώματος χωλαίνουσιν ἔπειτα δυστυχῶς. Ἰδοὺ πρὸς βεβαίωσιν τῶν εἰρημένων καὶ τὸ ἐντεχνον δίστιχον ἐνὸς Ποιητοῦ, δι' οὗ θεατρίζεται ἡ ζωὴ τῶν τοιούτων.

Τὸν ἔχεις τὸν Ἐρωτα, γυναῖκα δὲ τὴν Ἀφροδίτην.
Οὐκ ἀδίκως, Χαλκεῦ, τὸν πόδα χωλὸν ἔχεις. — Πάλλ. βιβλ. β'. τῶν Ἐπιγραμ. Φουριούτ. περὶ φύσ. θεῶν. Βιργίλ. Αἰνείαδ. 8. καὶ Γεωργ. 3. Λουκιανὸς βιβλ. α'. Πολυδεύκ. βιβλ. 7. Πausan. ἐν Ἀττικ. Εὐσεβ. εὐαγγ. προτ. Κικέρ. περὶ φύσ. θεῶν. Λακτάντ. βιβλ. α'. Ὅμηρ. Ὀδυσ. 3.

μὲν ὅλον ὅτι χαλός, ἀναβάς σπουδαῖος εἰς τὸν Οὐρανόν, ἔφθασεν ἰδρωμένος, καὶ γεμάτος ἀπὸ μαύρην κόριν, εἰς τὴν σύναξιν τῶν Θεῶν, εἰς τοὺς ὀποίους βαρέως ἐπροσκαύθη· ὁ Ζεὺς, ὀργιζόμενος ἐναντίον τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν γῆν. Ἡ κερὴ τοῦ ἄμαξα ἔτρεχε τὸν συνήθη δρόμον ἰδιοκίμητος, διὰ τὰ φέρη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας, μαζῇ μὲ τὴν τακτικὴν ἐναλλαγὴν τῶν τεσσάρων Ὡρῶν τοῦ χρόνου. Ὑστερημένος ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ ὅλας τοῦ τὰς ἀκτῖνας, ἠναγκάσθη νὰ γένῃ ποιμὴν καὶ νὰ φυλάττῃ τὰ ποίμνια τοῦ Ἀδμήτου (1), Βασιλέως τῆς Θεσσαλίας

στίχ. 267. Αἰσχύλ. ἐν Προμηθεΐ. Varro de Lingua Lat. lib. 4. Ἡσίοδ. ἐν θεογ. Λουκιαν. περὶ θυσιῶν, καὶ ἐν Διαλόγοις.

(1) Ὁ Ἀδμητος ἦτον γιὸς τοῦ Φέρητος καὶ τῆς Περιχλωμένης, θυγατρὸς τοῦ Μίνωος, Βασιλέως τῶν Κρητῶν, εἰς τῶν 55. Ἀργοναυτῶν· ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν πολὺν καιρὸν. Τοῦτου γὰρ ποίμνια ἐποίμανεν ὁ Ἀπόλλων ἐν τῇ χρόνῳ, ὅτε τὴν ἐδίωχθη ἀπὸ τὸν Οὐρανόν διὰ τὸν φόνον τῶν Κυκλώπων. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ὁ Ἀδμητος εἰδείξε μεγάλην φιλοφροσύνην εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ἠξιώθη παρ' αὐτοῦ ταύτης τῆς χάριτος, ὅτι δηλαδὴ, ἀφ' οὗ ἤθελεν εἰσελθεῖν ἡ διωρισμένη ἡμέρα τοῦ θανάτου του, νὰ ἡμπορῇ νὰ τὸν ἀποφυγῇ, αἰσῶς ἤθελε προαιρεθῇ ἕτερος ἀντ' αὐτοῦ νὰ ἀποθάνῃ· ἐλθούσης λοιπὸν τῆς διωρισμένης ἡμέρας τοῦ θανάτου του, ὅλοι οἱ φίλοι του ἠνέθησαν αὐτὴν τὴν χάριν, μόνον ἡ γυνὴ του Ἀλκίπαις ἐπρόκρινε νὰ ἀγοράσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνδρός τῆς μὲ τὸν θάνατόν της. Ἀποθαιούσης αὐτῆς, ἐτραγῶδον συνεχῶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀδμήτου μονοψῆδαι καὶ ἄσμεντα ἐπικηδεῖα κατὰ πολλὰ λυπηρά, πρὸς ἐνδύμνησιν τοιαύτης χάριτος καὶ ἀγάπης, τὴν ὅποιαν ἡ γυνὴ του εἰδείξεν εἰς αὐτόν, ἕως ὅπου κινηθεῖσα πρὸς οἶκτον δι' αὐτῶν ἡ Περσεφόνη, ἤφησε τὴν Ἀλκίπαιν, ἢ, κατ' ἄλλους, ἕως ὅπου ὁ Ἡρακλῆς καταβάς

λίαν (1). Αὐτὸς ἔπαιζε τοὺς αὐλοὺς, καὶ ἡ ἡδὺς
 τῆς τῆς φωνῆς του ἔσυρεν ὅλους τοὺς Ποιμένας ὑπὸ
 τὴν σκιάν των πετελέων εἰς τὸ χεῖλος μιᾶς καθαρᾶς
 βρύσεως εἰς τὸ νὰ ἀκούωσι τὰ τραγούδια του·
 ἕως τότε ἐζοῦσαν ζωὴν ἀγρίαν καὶ θηριώδη· ἄλ-
 λο δὲν ἤξευρον παρὰ νὰ βόσκωσι, νὰ κουρεύωσι,
 νὰ ἀρμέγωσι τὰ πρόβατά των, καὶ νὰ ἐργάζων-
 ται τὸν τυρόν· ὅλη ἡ πεδιάς παρωμοίαζε με φρι-
 κώδη ἐρημίαν.

Ὁ Ἀπόλλων ἐδίδαξεν εἰς ὀλίγον καιρὸν τοὺς Ποι-
 μένας ὅλους πῶς νὰ καταστήσωσι τὸν βίον των
 εὐδαίμονα. Τώρα ἐπερίγραφε τραγῶδων τὴν ὡραιό-
 τητα τῶν ἀνθέων, τὰ ὅποια στέφουσι καὶ καλ-
 λωπίζουσι τὸ Ἑαρ· ἄλλοτε τὴν ἀβρότητα τῆς εὐω-
 δίας, τὴν ὅποιαν αὐτὰ πέμπουσι, καὶ τὴν πρασιναδα
 τῶν χόρτων, ἀπὸ τὰ ὅποια χρωματίζονται αἱ πε-
 διαδες. Ἐτραγῶδει ἔπειτα τὰς λαμπρὰς νύκτας
 τοῦ καλοκαιρίου, εἰς τὰς ὁποίας πνέουσιν οἱ ἥσυ-

χοι

εἰς τὸν ἄδην τὴν ἀνήγαγεν. Ἐντεῦθεν παρὰ τοῦ τόπου ἐ-
 λήφθη καὶ παροιμία, Ἀδμήτου μέλος, ἀνήκουσα εἰς καθε-
 λυπηρὰν ᾠδὴν καὶ λόγον ἐπιτάριον, κινεῖντα τοὺς ἀκούοντας
 εἰς θρήνον. ὁ Καλλίμαχος ὁμοίως ἀντιφερόμενος εἰς τὴν γνώ-
 μιν τῶν λοιπῶν Ποιητῶν, οὕτω λέγει, ὕμνῳ εἰς Ἀπόλλωνα,
 στίχ. 46.

Φοῖβον καὶ Νόμιον κικλήσκομεν ἐξ ἔτι κείνου,
 Ἐξότ' ἐπ' Ἀμφρυσιῶ ζευγίτιδας ἔτρεφεν ἵππους,
 Ἡΐδεῦ ὑπ' ἔρωτι κεκαυμένος Ἀδμήτοιο.

(1) Ἡ Θεσσαλία ἐλέγετο τὸ πάλαι καὶ Αἰμονία, κλη-
 θείσα ἀπὸ τοῦ Αἰμονος, καὶ Ἄργος Πελασγικόν, καὶ Πε-
 λασγία, ἀπὸ Πελασγοῦ τοῦ Βασιλεύσαντος ἐκεῖ, ἢ ἀπὸ τῶν
 Πελασγῶν, οἱ ὅποιοι ἐστάθισαν πολυπλήνῃτοι, καὶ ἐκατοί-
 κησαν εἰς διαφόρους τόπους· ἐτι καὶ Δρυοπίς, ἀπὸ Δρύσπος,
 τοῦ Λυκάονος, καὶ Δίας τῆς Λυκαονίας· ὁμοίως ἐλέγετο
 Ἑλλάς, Γραικία, Πυρραία, καὶ Πυρρίδις, ἀπὸ Πύρρος,
 τῆς

τῆς γυναικὸς τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ τελευταῖον Θεσσαλίαν,
 ἀπὸ Θεσσαλῶν, τοῦ Τίου τοῦ Αἰῶνος, ἢ ἀπὸ τοῦ Ἀντί-
 φου, τοῦ Τίου τοῦ Θεσσαλοῦ, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὴν πόρῃσιν τῆς
 Τρωάδος, ἦλθεν εἰς τοὺς Πελασγούς, καὶ χώραν κατασχών,
 ὠνόμασεν αὐτὴν Θεσσαλίαν. Αὕτῃ ἡ ἐπαρχία ἔχει ἀπὸ Βε-
 ρέως τὴν Μακεδονίαν, ἀπ' Ἀγατολῶν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος,
 ἀπὸ Δυσμῶν τὴν Ἠπειρον, ἀπὸ τῆς ὁποίας χαρίζεται διὰ
 τοῦ ὄρους Πίνδου (τοῦ Μετζόβου), ἀπ' Ἀρκτου τὸ ὄρος Ὀ-
 λυμπον, καὶ ἀπὸ Μεσημβρίας τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Οἴαν
 (Βάννα, ἔξωκτις). Διαιρεῖται εἰς μέρη πέντε, εἰς τὴν Θεσ-
 σαλιῶτιν, Φθιώτιν, Πελασγιῶτιν, Ἑσθιωτιν, καὶ Μαγνη-
 τιδα. Ποταμοὶ ἀξιολογώτεροι τῆς Θεσσαλίας εἶναι οὗτοι, ὁ
 Πηνειὸς, κοινῶς λεγόμενος Σαλαμβρία, ἔχων τὰς ἀρχὰς ἐκ
 τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ δεχόμενος ἐν αὐτῷ Ποταμούς, τὸν
 Ἴον, τὸν Παμισσόν, τὸν Φοῖνικα, τὸν Κουράλιον, καὶ τὸν
 Ἀπιδανόν. Ὅρη διάσημα εἶναι ὁ Ὀλυμπος, ὄρος ὑψηλότα-
 τον, τοῦ ἐποίου τὴν ἀκρόρειαν εἰ Ποιεῖται καλοῦσιν Οὐρά-
 νον, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον ποτὲ Βαμὸς τοῦ Διὸς· ἐκλήθη οὐ-
 τως ἀπὸ τῆς λάμψεως, οἶονεῖ Ὅρος ὀλόλαμπον· αὐτὸ διαι-
 ρεῖ τὴν Θεσσαλίαν τῆς Μακεδονίας, καὶ ἀπτεται τῆς Πιε-
 ρίας, ἐπαρχίας οὗσης τῆς Μακεδονίας, εἰς αὐτὸ λυκοὶ δὲν
 γεννῶνται, καὶ Δάφνη γίνεται πολλή· τὸ Πήλιον Ὅρος, εἰς
 τὸ ὁποῖον ἦτον τὸ ἄντρον τοῦ Χείρωνος, Ὅρος ὑψηλόν, εἰ-
 νεσίφυλλον, καὶ διάσημον διὰ τὸ συμπόσιον τῶν Γάμων τῆς
 Θείδος, καὶ τοῦ Πηλεΐος· εἰς αὐτὸ ἐδίδασκεν ὁ Κεῖταυρος
 Χείρων τοὺς ἴκους τῶν Ἡρώων, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Ἀχιλ-
 λέα, τὰς ἀρμοζούσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας εἰς τοὺς Ἡγε-
 μέτας, τῆς εἰρήνης δηλαδὴ καὶ τοῦ πολέμου· ἐπ' αὐτὸ εἰς μίαν
 ἀπὸ τὰς κορυφῶν τοῦ ὑψοῦται ἕνας Νεὸς εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς
 πλησίον τοῦ σπηλαίου τοῦ Χείρωνος· ὁ Ὅθρυς, ἀντικρὺ
 εὐρισκόμενον τῆς Ὀσσης· εἰς αὐτὰ τὰ Ὅρη λέγουσιν, ὅτι
 ἐγένετο ὁ πόλεμος τῶν Γιγάντων· ἡ Ὄσσα (Κίσσαβος) ἀπέ-
 χε τῶν στομάτων τοῦ Πηνειοῦ δυ σταδίους, λέγουσιν, ὅτι
 ἦτον ποτὲ ἠνωμένη μετὰ τὸν Ὀλυμπον, καὶ ἀπεσπίασθαι ἀπ'
 αὐτοῦ ὑπὸ σεισμῶν τῆς Γῆς, εἰς τῶν ὁποίων τὸ χάσμα τρέ-
 χει ὁ Πηνειός, ὅς τις, προτοῦ ἐλθεῖν εἰς αὐτὸ τὸ χάσμα,
 διαπερνᾷ τὴν περίφυμον πεδιάδα, (γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα,
 Τέμπη Θεσσαλικά, καὶ κοινῶς Μπαμπά, ἀπὸ τῆς Κώμης,
 ὅπου εἶναι τὸ Παιδοχείον, τόπος διάσημος εἰς τοὺς Συγγρα-
 φεῖς, καὶ ὡραϊστότατος, ἐστὶς οἰσμέτες μετὰ αἰδαλὴ φυτὰ καὶ με-

ἀλση

ἀλση κατὰ σκία, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα εἶναι ψυχρά καὶ ἡδίστα, συμβάλλοντα εἰς τὴν υγίαν τῶν λουομένων ἐν αὐτοῖς), καὶ διαπερνῶν διὰ ταύτης, διέρχεται διὰ τοῦ χάσματος, ἥτοι τῆς Κοιλιάδος τῶν Τεμπῶν, ἀφ' ἧν ἐκ δεξιῶν τὴν Ὀσσάν, καὶ ἐξ ἀριστερῶν ἕνα ἀραιότατον Δαρωνῶνα. Οἱ Θεσσαλοὶ ἐχρημάτιζαν ποτὲ δῖσσοι εἰς τὴν ἀνδρείαν, ἠδυναντο εἰς μικρὸν διάστημα νὰ συνάξωσιν ἐξ χιλιάδας ἵππους καὶ δεκά χιλιάδας πεζοὺς, χωρὶς νὰ ἀριθμηθῶν οἱ Τοξόται, οἱ τινες ἦσαν ἐξαιρετοί, ὄντες συνειδισμένοι παιδεύειν εἰς τὸ νὰ ρίπτωσι τὸ τόξον· δὲν εἶναι πρᾶγμα περιφημότερον ἀπὸ τῆν ἵππασίαν τῶν Θετταλῶν· ὅλοι συμφωνοῦσι, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀντισταθῇ τις εἰς τὴν ἰσχυρότητά τῃ· ἐκατηγοροῦντο ὅμως ὡς Μαγοὶ καὶ Γοῖτες, ἀκόμη καὶ διὰ τὰ φαρμακερὰ καὶ βλαπτικὰ χόρτα, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζον καὶ ἐμεταχειρίζοντο, μάλιστα ὀνομασθῆναι ἦσαν αἱ Γυναικες αὐτῶν εἰς τὰς μάχας, τὸ ὅποιον καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται. Αὐτοὶ πρῶτοι ἦσαν τὴν ευκολίαν νὰ βάλωσι τὸν χαλινόν εἰς τὸ ἄλογον, καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν πόλεμον, ἐκ τούτου ἐπλάσθη, ὅτι ὑπῆρχον ποτὲ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἄνθρωποι τὸ ἡμισυ ἄνθρωποι καὶ πᾶ ἡμισυ ἵπποι, οἵτινες ὀνομαζόντο Ἴπποκένταυροι· αὐτὸ τὸ πλάσμα φανερώνει τὴν ἀρχαιότητα τῆς ἵππικῆς παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς. Ἡ Θετταλία προάγει κρασί, λάδι, μετὰξι, καρποὺς διαφόρων εἰδῶν, ἡ γῆ εἶναι ευρωπιάτη, τὰ γεννηματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μὲν ὅλον ὅτι εἶναι πολλότατα, τρέγονται συχνὰ ἀπὸ τὰ σκωλήκια· ἡ Θεσσαλία ἐστάθη ἡ καθέδρα τῶν Ἡρώων, καὶ τὸ θάνατον τῶν πλεόν μεγάλων κατορθωμάτων· ἐκεῖ ἐφάνησαν οἱ Κένταυροι καὶ Λαπίθαι, ἐκεῖ δὲν ἐξέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται, ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ Ἡρακλῆς, ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ Ἀχιλλεὺς, ἐκεῖ ἐζητεῖ ὁ Πυρίθοος, ἐκεῖ ἐφάνη ὁ ἀνδρείοτατος ἀθλητὴς Πολυδάμας, ὅς τις ἐθανάτωνε τοὺς Λέοντας ὡς Ἄρνας, ἐκεῖ οἱ πολεμιστὰι ὑπῆγαγον ἀπὸ τοὺς πλεόν μακρυνούς τόπους νὰ δοξασθῶσι διὰ τὰς ἀνδραγαδίας των. Οἱ Ἀχαιοί, οἱ Αἰολεῖς, οἱ Δαριεῖς, καὶ ἄλλα ἰσχυρὰ ἐθνη ἔχουσι τὴν ἀρχὴν των ἀπὸ τῆν Θεσσαλίαν. Εἰς τοὺς πλεόν ἀρχαίους χρόνους των ἐκαλλιέργουν τὴν Ποιητικὴν· αὐτοὶ δῖσχυρίζονται, ὅτι ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ Θάμυρις, ὁ Ὀρφεὺς, ὁ Λίνος, καὶ τόσοι ἄλλοι, οἵτινες ἐζησαν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν Ἡρώων. Εἰς τὸ κυνῆγι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ σέβωνται τοὺς Πελαργούς (λελέκια), μάλιστα οἱ Τούρκοι, ἀποφασίζοντες ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες ἡ-

χαι καὶ λεπτοὶ Ζέφυροι (1), οἱ ὅποιοι μὲ τὰς
 γλυκείας τῶν δρέσους καταψύχουσι τοὺς καταπε-
 ποιημένους ἀνθρώπους, καὶ δίδουσι μεγάλην βοή-
 θειαν εἰς τὴν ἡροτριωμένην γῆν. "Αλλοτε ἐπαινοῦ-
 σε διὰ τῶν ῥόδων τοὺς χρυσοειδεῖς καρπούς, διὰ
 τῆς τιμῆς τῶν ὁποίων ανταμείβει τὸ φθινόπωρον
 τὴν φιλοπορίαν τῶν Γεωργῶν, καὶ ὑπερύψωνε πολ-
 λάκις τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ χειμῶνος, εἰς τὸν ὅποιον
 οἱ χαρούμενοι Νέοι χορεύουσι πλησίον τῆς φωτίας.
 ἐπαράσταινε τελευταῖον τὰ σκοτεινὰ δάση, τὰ ὁ-
 ποῖα σκιάζουσι τὰ βουνὰ καὶ τὰς βαθεῖας κοιλά-
 δας, ὅπου οἱ ποταμοὶ, συρόμενοι διὰ μυρίων κυ-
 κλο-

Διόν φονεύσει ἀπὸ αὐτὰ τὰ πτηνὰ, τὴν ἰδίαν τιμωρίαν με-
 τὴν εἰς τοὺς φορεῖς. Αὕτῃ ἡ συνήθεια σάζεται ἀκόμη ἀπὸ τοὺς
 παλαιούς, οἱ ὅποιοι τοὺς ἐτίμων, ἐπειδὴ ἐκαθάρισαν ὅλην τὴν
 Θισσαλίαν ἀπὸ τὰ ὑπερμιγεθὴ ῥοφίδια, τὰ ὅποια τὴν κατη-
 γώχλουν προτιήτερα. — Νέας Ἀνάχαρος: τομ: δ'. κεφ: λέ.
 Ἡρόδοτ: ἐν Πολυμνίᾳ βιβ: ζ'. Πλίν: βιβ: 4. κεφ: 8. σελ: 193.
 Αἰλίαν: ποικίλ: ἰστορ: βιβ: 2. Θουκυδ: βιβ: 4. κεφ: 78. Ξε-
 νοφῶν ἑλλ: βιβ: 5. σελ: 581. Ἰσοκρ: τομ: α'. σελ: 4. Πολύβ:
 βιβ: 8. σελ: 278. Σολίν: κεφ: 8. Λίβ: βιβ: 5. κεφ: 19. Θιό-
 φρ: ἰστορ: φυσ: βιβ: 8. κεφ: 10. Μιλέτ: ἐν Γεωγρ: σελ: 384.

(1) Ὁ Ζέφυρος ἦτον Υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἥως
 (Αὐγῆς), ἵνα ἀπὸ τοὺς τέσσαρας Γενικούς ἀνέμους, ὃς τις
 ὀνομάζεται καὶ Δυτικός· αὐτοῦ πτόντος ἐκ τοῦ Ἰσημερινοῦ,
 ὃ Ἄρ γίνεται διῦγρος, καὶ αἱ Νεφέλαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 ἐπισπνδιόταται εἰς βροχὴν. Καλεῖται Ζέφυρος, οἷον εἰς ζωὴν
 φέρων, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ὅλα τὰ φυτὰ βλαστάνουσι καὶ φυ-
 λορροοῦσι. Ζωγραφίζεται εἰς εἶδος Μίρακος, ἔχοντος ὄφιν
 ἐλευδέραν καὶ πτερά ταχύτατα· ἡ κεφαλὴ του εἶναι ἰστέ-
 φανώμενη μὲ ἱνα στίφανον συνηθειμένον ἀπὸ διάφορα ἀνθη,
 τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἀνευ ἐνδύματος· ἴσταται ἑσθιος, καὶ μὲ
 τὰς δύο του χεῖρας βαστάζει μίαν σινδόνα λευκὴν ἐπάνω τῆς
 κεφαλῆς του αἰς σκίπασμα. — Φιλόστρ: ἐν εἰκόσι. Gell:
 Lib: 2. cap: 21. Nolle in Mytholog: cap: 3, pag. 154.

κλοπερῶν δρόμων, φαίνονται, ὅτι παίζουσιν εἰς τὴν μέσσην τῶν γελώντων λειμώνων· καὶ οὕτως ἀπέδειξε πόσον ἡδὺ εἶναι τὸ νὰ ζῇ τις μὲ μόνην τὴν ἀπλὴν εὐφροσύνην τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς, ὅποταν ἡξέυρῃ νὰ δοκιμάσῃ τὰς θελκτηρίους ἡδοιάς τῆς ἀπλῆς φύσεως. Εὐθύς οἱ Ποιμένες διὰ τῆς ἡδυτήτος τῶν αὐλῶν των ἠσθάνθησαν ἑαυτοὺς πλέον εὐτυχεῖς ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς. Αἱ καθαφαῖ τρυφαί, φεύγουσαι τὰ κεχρυσωμένα παλάτια τῶν Ἡγεμόνων, ἔτρεχον σωρηδὼν εἰς τὰς ταπεινάς καλύβας τῶν Ποιμένων. Οἱ ἔρωτες, οἱ γέλωτες, καὶ αἱ χάριτες ἠκολούθουν τὰς ἀκάκους καὶ ἀπλᾶς Βοσκοπούλας· ὅλαι αἱ ἡμέραι ἦσαν ἡμέραι ἐορτῆς, ἄλλο τι δὲν ἠκούετο, εἰμὴ τὸ εὐλαλον κελάδισμα τῶν Πουλίων, ἢ τὸ γλυκὺ φύσημα τῶν Ζεφύρων, οἱ ὅποιοι μὲ τὰς ἡσυχους των πνοὰς ἐφαίνοντο, ὅτι ἔπαιζον ἐπάνω εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ἢ τὸ μουρμούρισμα ἐνὸς καθαροῦ ρεῖθρου πίπτοντος ἀπὸ καμμίας ὑψηλὴν πέτραν, ἢ τὰ εὐρυθμα τραγουδία, ὅσα ἔμπνεον αἱ Μοῦσαι εἰς τοὺς Ποιμένας, οἱ ὅποιοι ἠκολούθουν τὸν Ἀπόλλωνα. Αὐτὸς ὁ Θεὸς προσέτι τοὺς ἐδίδαξε νὰ κερδαίνωσι τὸ βραβεῖον τοῦ δρόμου, καὶ νὰ τοξεύωσι τὰς Δορκάδας καὶ Ἐλάφους μὲ τὰ βέλη των· διὰ τοῦτο οἱ ἴδιοι Θεοὶ ἐφθόνησαν τοιαύτην εὐτυχίαν τῶν Ποιμένων, ἐπεὶδὴ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς εὐτυχέστερος ἐκεῖνος ὁ νέος τρόπος τῆς ζωῆς, παρὰ ὅλη ἡ δόξα, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τοὺς Ἀστέρας· ὅθεν διὰ νὰ μὴ καταφρονηθῇ παντάπασιν ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ τοὺς θνητοὺς, προσκαλεῖται ἀπὸ τὴν φυγὴν ὁ Ἀπόλλων, καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἰδίαν του τάξιν.

Πρέπει, ὦ Τέκνον μου, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν σοὶ ἐδιηγῆθην, νὰ διδαχθῇς τὰ πρακτέα, ἐπεὶδὴ εὐρίσκεισαι εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν τοῦ

τοῦ Ἀπόλλωνος. Γεώργησον ταύτην τὴν ἄκαρπον γῆν, στόλισον ταύτην τὴν ἐρημίαν, καὶ δίδαξον, καθὼς καὶ ἐκεῖνος ὁ Θεὸς, εἰς ὅλους τοὺς Ποιμένας νὰ γνωρίσωσι τὴν γλυκύτητα τῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας. Δάμασον τὰς θηριώδεις τῶν καρδίας βάλλων ἔμπροσθεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπιθυμητὴν γλυκύτητα τῆς ἀρετῆς· γενοῦ αἵτιος νὰ αἰσθανθῶσι πόσον εἶναι γλυκὺ τὸ νὰ ἀπολαμβάνωσιν εἰς τὴν ἐρημίαν τὰς ἀβλαβεῖς καὶ ἀπλᾶς τερπνότητας, ἀπὸ τὰς ὁποίας οὐδεὶς δύναται νὰ τοὺς ὑστερήσῃ. Μίαν ἡμέραν, ὦ Υἱέμου, μίαν ἡμέραν, ὅταν ἀναβῆς εἰς τὸν θρόνον, αἱ κακοπαθεῖς καὶ κατατήκουσαι φροντίδες θέλουν σὲ κάμει νὰ λυπηθῇς διὰ τὴν ὑστέρησιν τῆς ποιμενικῆς ταύτης ζωῆς.

Ἀφ' οὗ ὁ Θερμόσιρις ἀμίλησε ταῦτα, μοὶ ἔδωκεν ἓνα αὐλὸν γλυκύφωνον τόσον, ὥστε ἡ ἡχώ ἐκείνων τῶν βουνῶν, ἀντιβοῦσα εἰς ὅλα τὰ περίξ μέρη, συνηθροίσε πλησίον μου ὅλους τοὺς ποιμένας· ἡ φωνή μου εἶχε μίαν ἀρμονίαν οὐράνιον. Εὐρίσκαμην εἰς ἑκστασιν ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὸ νὰ ἴδω τὰς καλλονὰς τῆς ἐρασμίας Φύσεως, διὰ τῶν ὁποίων ἐστόλισε τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς πεδιάδας. Ἐπερνούσαμεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας, καὶ πολὺ μέρος τῆς νυκτὸς τραγουδοῦντες ὅλοι ὁμοῦ· οἱ Ποιμένες, λησμονοῦντες τὰς καλύβας τῶν καὶ τὰ ποίμνιά τῶν, συνηθροίζοντο περὶ ἐμέ, καὶ ἔμενον ἀκίνητοι καὶ ἑσταμβοὶ ἐν ᾧ ἐγὼ τοὺς ἐδίδασκον. "Ολαὶ αἱ ἐρημίαι καὶ οἱ τόποι, ἀφήνοντας τὴν προτέραν ἀγριότητα, ἐλάμβανον μορφὴν ἡμερον καὶ τερπνοτάτην· καὶ ἐφαίγετο, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν κατοίκων ἔκαμνεν ὁμαλὴν καὶ ἡμερον καὶ αὐτὴν τὴν ἀγρίαν γῆν.

Ἐν τούτοις πολλάκις συνηθροίζομεθα διὰ νὰ
 θυ-

Θυσιάσωμεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπάλλωνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἱεράτευεν ὁ Θερμόσιρις· ἐπροπορεύοντο οἱ Ποιμένες ἐστεφανωμένοι με δάφνας εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ μετ' αὐτοὺς ἠκολούθουν αἱ Βοσκοποῦλαι χορεύουσai, καὶ, ἐστεφανωμένοι με ἄνθῃ, ἔφερον ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς των εἰς κἀνίστρα τὰ ὀλοκαυτώματα. Τελειωθεῖσης τῆς Θυσίας, εὐφραινόμεθα εἰς ἓν ἀγροτικὸν συμπόσιον, συνιστάμενον ἀπὸ τὸ γάλα τῶν αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἠμέγαμεν, καὶ ἀπὸ ὀπωρικᾶ, ὡς φοῖνικας, σῦκα, καὶ σταφυλὰς, τὰ ὅποια ἐμαζώναμεν με τὰς χεῖράς μας, καὶ ἦτον ἡ πλέον ὀρεκτικὴ μας τροφή. Ὅποτεν ἐκαθήμεθα εἰς τὰ χόρτα καὶ θάμνους, τὰ πολύφυλλα δένδρα ἐοίδον εἰς ἡμᾶς μίαν σκιάν, ἄχ! πλέον ἐπιθυμητὴν παρ' ὁποῖαν δίδουσι τὰ χρυσωμένα τῶν Βασιλέων παλάτια· ἐκεῖνο ὁμως, τὸ ὁποῖον με ἐδόξασε περισσότερον εἰς ἐκείνους τοὺς Ποιμένας, ἐστάθῃ τὸ ἐφεξῆς.

Μίαν ἡμέραν ἓνας πεινασμένος Λέων ὥρμησε μετὰ μέγαλόν βρυχησμόν εἰς τὸ ποίμνιον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐφύλαττον, καὶ ἄρχισε νὰ φθείρῃ ὡμῶς πολλὰ θρέμματα. Ἐγὼ ἄλλοτι δὲν εἶχον εἰς τὰς χεῖρας, παρὰ μόνον τὴν ράβδον μου, μὲ ὅλον τοῦτο με εὐτολμίαν ὥρμησα κατ' αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐσήκωσε τὴν μεγάλην του χεῖρην, ἥτις ἦτον ἐξαπλωμένη ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν του, ἐτρύξε τοὺς ὀδόντας του, ἠττίμασε τοὺς ὀνυχάς του, ἠνοιξε τὸν φλογερὸν του φάρυγγα, καὶ ἐκτύπη τὰς πλευράς του μετὰ τὴν μακρὰν καὶ κυκλοειδῶς γυρισμένην οὐράν του. Ἦστραπτον οἱ ὀφθαλμοί του ἀπὸ φοβερᾶς φλόγας, ὡς νὰ ἦσαν διακεχυμένοι με αἷμα· περιλαβὼν τὸν ἑρρίφα κατὰ γῆς. Ἐδοκίμασε νὰ με καταξέσχισῃ, πλὴν τὸ μικρὸν σιδηροῦν ὑποκάμισόν, μετὰ τὸ ὁποῖον

ἡμουν ἐνδεδυμένοις κατὰ τὴν οὐνήθειαν τῶν ποιμένων τῆς Αἰγύπτου, τὸν ἐμπόδισεν γὰρ με καταξέσχισεν. Τρὶς τὸν ἔρριψα, καὶ τρὶς πάλιν ἐσηκώθη· ὥρνετο τέσσον δυνατὰ, ὥστε ἀντιβοοῦσαν ὅλα τὰ δάση. Τελευταῖον μὲ τὸ ἀπόθλιμμα (ζούλιγμα) τῆς χειρὸς κλείσας τὸν φάρυγγά του, τὸν ἐνίκησα καὶ τὸν ἐπρίξα. Οἱ Ποιμένες, ὄντες μάρτυρες τῆς τοιαύτης μου νίκης, μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἐνδυθῶ τὸ δέρμα ἐκείνου τοῦ τοσοῦτον φοβεροῦ καὶ θηριώδους ζώου.

Διεσπάρη εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αἰγύπτου
(1) ἡ φήμη τοῦ τοιοῦτου λαμπροῦ ἀνδραγαθήματος,

(1) Ἡ Αἰγυπτος εἶναι ἡ πρώτη ἐπαρχία τῆς Λυβίας, καὶ ἐπισημωτέρα τῶν ἄλλων. Καλεῖται Ἑβραϊστὶ Μισραῖμ καὶ Μαζέρ (μὲ τὰ ὅποια ὀνόματα συμπίπτει πολλάκις εἰς τὰς θείας Γραφάς), ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Χιμπιλί, ὑπὸ τῶν Ἀράβων Βαρδαμασσάρ, καὶ ὑπὸ τῶν Τούρκων Μισίρ, ἐκ τῶν παραθαρέντος τοῦ Ἑβραϊκοῦ ὀνόματος Μισραῖμ, ληρζίντες ἐκ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Χαμ Μισραῖν. Αἰγυπτος δὲ ἐκλήθη ἀπὸ Αἰγύπτου, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Βήλου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Δαναοῦ, ὁ ὅστις ἐγέννησεν Υἱοὺς 50, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῶν Βήλου, ὁ μὲν Δαναὸς βασιλεῦει τῆς Λιβύης, ὁ δὲ Αἰγυπτος τῆς Ἀραβίας, ὅπου καταστρεφόμενος πῇν τῶν Μελαμπέδων χώραν τὴν ὀνόμασεν ἀφ' ἐαυτοῦ. Αἰγυπτος ἐκαλεῖτο πρότερον καὶ ὁ Νεῖλος Ποταμός. Τὰ σημαινόμενα τῆς Αἰγύπτου τρία εἶναι, ἡ Χώρα, ὁ Ποταμός, καὶ ἡ Ἀμερτία. Τὰ σύνορα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐπαρχίας εἶναι ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα, ὁ Ἰσθμὸς τῆς χώρας Σουεῖζ λεγόμενος Σούρ, καὶ ἡ Πετραία Ἀραβία ἀπὸ τὴν Μεσημβρίαν, ἡ Αἰθιοπία ἀπὸ τὴν Δύσιν, ἡ Λυβία, καὶ ἀπὸ τὸν Βορῆαν, ἡ Μεσόγειος Θάλασσα· ὁ Ποταμὸς Νεῖλος τρέχει ἀπὸ τὴν Μεσημβρίαν πρὸς τὸ Βόρειον μέρος, καὶ περὰ ἀπὸ ὅλον τὸ μακρὸς τῆς Αἰγύπτου, τὸ ὅποιον κρατεῖ σχεδὸν 300 μίλια. Ἡ Αἰγυπτος εἶναι περικυκλωμένη ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἄλλο μέρος μὲ δύο

σειράς Βουνῶν, ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος εἶναι πεδιάς, ἥτις κρα-
ται εἰς μερικοὺς τόπους 45 μίλια, καὶ μετρεῖται ἀπὸ τὴν
Ἀλεξάνδρειαν ἕως τὸ Δαμιάτι, τὸ ὅποιον ἤδη λέγεται Βελ-
βαῖς· μὲν ὅλον ὅτι ἡ Αἴγυπτος δὲν εἶναι κατὰ τὸ πλάτος
τόσον μεγάλη, μὲν ὅλον τοῦτο τὸν παλαιὸν καιρὸν εἶχε πολ-
λοτάτας Πόλεις (18 χιλιάδ,) καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος ἐγ-
κατοίκων (7 μιλιούνια)· ἡ Παλαιὰ Αἴγυπτος διαιρεῖται εἰς
τρία καὶ κυριώτερα μέρη, εἰς τὴν ἀνωτέραν Αἴγυπτον, ἥτις
ὀνομάζεται Θηβαῖς, καὶ νεύει πρὸς τὸ Μεσημβρινὸν μέρος·
εἰς τὴν Μέσιν Αἴγυπτον, λεγομένην Ἑπτάνομον, ὡς περιέ-
χουσιν ἑπτὰ Νόμους, ἥτις Σπαρταεῖας· καὶ εἰς τὴν κατωτέ-
ραν Αἴγυπτον, ἥτοι τὸ μέρος, λεγόμενον Ἑλληνιστὶ Δίλτα,
καὶ ὅλον ἐκείνον τὸν τόπον, τὸν ἐκτεινόμενον ἕως τὸ Ἐρυ-
θραῖον Πέλαγος, καὶ πρὸς τὴν Μεσόγειον Ὀκάσσαν ἕως τὰ
Ῥινόκολουρα, ἡ ἕως τὸ Κάσσιον ὄρος. Αἱ χῶραι τῆς Συήνης
καὶ τῆς Ἐλεφαντίνης, διεχωρίζον τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὴν Αἰ-
διοτίαν, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου ἕως
ἐκεῖ ἐφθασε τὸ Βασιλεῖον τῆς Ῥώμης, καὶ αὐταὶ αἱ δύο
χῶραι ἦσαν πάλαι τὰ ὅρια τῆς Βασιλείας τῶν Ῥωμαίων. Οἱ
Αἰγύπτιοι διίσχυρίζοντο τὸ πάλαι μετὰ τῶν Σκυθῶν περὶ
Ἀρχαιότητος τοῦ ἔθνους αὐτῶν, καὶ ἠδύλον, ὅτι αὐτοὶ ἦ-
σαν ἀρχαιότεροι πάντων. Αὐτὰ τὸ ὑπερήφανον ἔθνος, τὸ
ὅποιον ἀνοήτως ὑψηλοφρόνει διὰ τὴν ἀρχαιότητά του καὶ διὰ
τὴν εὐγένειαν, ἐβλεπεν, ὅτι ἦσαν πολλὰ εἰσφορὰν πράγμα καὶ
κρυπτήται μέσα εἰς μίαν ἀπειρον ἄβυσσος αἰώνων, ἡ ὁποία
ἐφαίνετο, ὅτι τὸ ἔκαμνε καὶ πλησιάζει σχεδὸν εἰς τὴν αἰδιό-
τητα. Οἱ Ἱερεῖς καὶ φύλακες τῶν Ἱερῶν Γραμματοφυλακίων
τῆς Αἰγύπτου ἐπλάτταν, ὅτι τοὺς ἐκυβέρνησαν κατὰ διαδο-
χὴν εἴκοσι χιλιάδες χρόνους πρῶτον οἱ Θεοὶ, καὶ ἐπειτα οἱ
ἡμίθεοι ἦγον οἱ Ἡρωεῖς· καὶ εἰς γνωρίζει καλῶτα πόσον
μάταιον καὶ μυθῶδες εἶναι ἐν τοιοῦτον αἴτημα. Οἱ Αἰγύπτιοι
εἶχον νοῦν ὀξύτατον καὶ ἐφευρετικώτατον πολλὰν ὠφελίμων
πραγμάτων, ἐστάθισαν εὐρεταὶ τῆς Ἀστρονομίας, Γεωμε-
τρίας, καὶ πολλῶν ἑτέρων Ἐπιστημῶν. Οἱ Ἑρμεῖς τῶν ἐ-
γεμίσαν τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ θαυμαστάς ἐφευρίσεις, δὲν ἐπεν-
νόουν ἄλλο τι εἰμὴ τὴν ἐφεύρεσιν ὅσων ἐχρησιμεύον εἰς τελειό-
τητα τοῦ νῆος, καὶ εἰς τὸ καὶ καταστήσουν εὐχάριστον καὶ
εὐτυχὴ τὴν ζωὴν. Εἶχον τὴν τῆς χυμείας τέχνην καὶ τὴν
χρυσοποιάν, δι' ἧς ἐγίναν πλουσιώτατοι. Οἱ ἐφευρεταὶ τῶν
ὠφελίμων πραγμάτων ἐλαμβανον καὶ ζῶντες καὶ μετὰ θάνα-

γεν βραβεῖα ἀξία τῶν πόνων των, τούτου χάριν ἦσαν ἱερὰ
 τὰ Βιβλία τῶν δὺν Ἑρμῶν, καὶ τὰ ἐστοχάζοντο Θεία.
 Πρῶτος λαὸς ἀπὸ ὅλους εἶναι ὁ Αἰγύπτιος, ὅστις ἐπιμελήθη
 διὰ συνάξιν Βιβλιοθηκῶν, καὶ ἡ ἐπιγραφὴ, τὴν ὅποιαν ἐβα-
 ρυνε ἐπάνω εἰς αὐτάς, παρεκίνει τὸν ἀναγινώσκοντα εἰς περισ-
 στέραν περιέργειαν. Τὰς ἀνόμαζον Ἀποδήκας τῶν Ἰατρικῶν
 τῆς Ψυχῆς, ΨΥΧΗΣ ΙΑΤΡΕΙΟΝ, καθὼς ἰατρεύουσι τὴν
 ψυχὴν ἀπὸ τῆς ἀμάθειαν, ἥτις εἶναι ἡ πλέον κινδυνώδης ἀ-
 σθένεια ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ ἡ πηγὴ ὧν τῶν κακῶν.
 Ἐπειδὴ ὁ πῶτος των ἦεν πεδινός, καὶ ὁ οὐρανός ἀνεφαλός διὰ
 πάντας, διὰ τοῦτο ἐστάθησαν οἱ Αἰγύπτιοι οἱ πρῶτοι πα-
 ρατηρηταὶ τοῦ δρόμου τῶν Ἀστέρων, καὶ αὐταὶ αἱ ἀξίαι
 παρατηρήσεις τοῦ ἐδῶκαν αἰτίαν νὰ διορθώσωσι τὸν δρόμον
 τοῦ ἐτους κατὰ τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου. Πάλιν διὰ νὰ γνω-
 ρίζωσι τὰ ὑποστατικά των, τὰ ὅποια ἐσχεπάζοντο καθε χρῶ-
 νον διὰ τῆς πλημμύρας τοῦ Νείλου, ἠναγκάσθησαν νὰ τὰ
 μετρούν, διὰ τοῦτο ἐγιναν ἐμπειροὶ εἰς τὴν Γεωμετρίαν· τὸ
 ἴδιον αἶτιον τοὺς ἔκαμε νὰ ἐφεύρωσιν, ἢ νὰ φέρωσιν εἰς τε-
 λειότητα τὴν Ἰατρικὴν· οἱ Ἰατροὶ των εἶχον κανόνας τιτὰς
 διαρισμένους, μὲ τοὺς ὁποίους ἐχρεωστοῦσαν νὰ κυβερνῶνται,
 καὶ αὐτοὶ οἱ κανόνες ἦσαν παρατηρήματα παλαιὰ σοφῶν δι-
 δασκάλων, γεγραμμένα εἰς τοὺς Ἱεροὺς Κώδικας. Οἱ Παλαιοὶ
 ἐστοχάζοντο πάντοτε τὴν Αἰγυπτον διὰ τὸ πλέον περιφρ-
 μον σχολεῖον εἰς τὴν Σοφίαν καὶ τὴν Πολιτικὴν, καὶ ὡς
 ἀρχὴν τοῦ περισσοτέρου μέρους τῶν τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν.
 Ἡ Ἑλλὰς ἦεν τοσοῦτον καταπεισμένη εἰς τοῦτο, ὥστε οἱ
 μεγαλήτεροι τῆς ἀνθρωπείας οὐδὲν ἄλλο, ὁ Δαίδαλος, ὁ Μελάμπους, ὁ Ὀ-
 μῆρος, ὁ Πυθαγόρας, (ὅς τις ἐκεῖθεν εὐγάλε καὶ τὴν περι-
 μετρίαν ψυχώσεως διδασκαλίαν), ὁ Πλάτων, ἐκεῖνοι οἱ δὺν πε-
 ριφημοὶ Νομοθέται, ὁ Λυκούργος καὶ ὁ Σόλων, καὶ πολλοὶ
 ἄλλοι ὑπῆγον ἐπὶ ταυτοῦ εἰς τὴν Αἰγυπτον, διὰ νὰ λάβω-
 σιν τὴν τελειότητα, καὶ νὰ ἀποκτήσωσι τὰς πλέον ἐξαιρέτους
 μαθήσεις. Ὁ ἴδιος Θεὸς τοὺς ἔκαμε μίαν ἐνδοξὸν μαρτυρίαν,
 ἐπαίνων τὸν Μωϋσῆν, καὶ ἐπαίδευσεν πᾶσιν σοφίᾳ Αἰγυ-
 πτίων, (Πράξ. κεφ. ζ'. 22.). Ἐφαίνεται, ὅτι ἡ Αἰγυπτὸς
 ἔβαλε μεγάλην ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ ἐγείρῃ μνημεῖα καὶ ἐν-
 θυμώσεις πρὸς δόξαν τῆς. Οἱ Ὀβελίσκοι τῆς τοσόν διὰ τὴν
 εὐμορφίαν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ὕψος, ἦσαν ὁ πρῶτος τῆς στο-
 λισμὸς, καὶ μάλιστα αἱ Πυραμίδες, αἱ ὅσαι ἦσαν ἐν σῶ-
 μα στερεῇ καὶ ἀδείῳ, ἔχον βάσιν πλατείαν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ

πλείστον τετράγωνον, ἡ ὅποια ἦτον εἰς τὴν κερυφὴν ὀξεία (σουβλερί). Τρεῖς Πυραμίδες ἦσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον πλεον περιφῆμοι ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας· μία ἀπὸ τὰς ὅποιαις ἐστάθη ἀξία νὰ συναριθμηθῇ εἰς τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ Κόσμου· αὕτη ἦτον συντεθειμένη ἀπὸ τὰς πλεον μεγαλωτάτας πέτρας, ὥστε ἡ μικροτέρα ἦτον ἀπὸ 30 ποδάρια, αὐταὶ ἦσαν πελεκημέναι μὲ μιαν θαυμασίαν τέχνην, καὶ σκεπασμέναι ἀπὸ ἱερογλυφικὰ· καθε πλευρὴν εἶχεν 800 ποδάρια εἰς τὸ πλατὺς, καὶ ἄλλα τόσα εἰς τὸ μακρὸς· ἅς θεωρήσῃ ὁ φιλοίστωρ Ἀναγνώστης τὸ μέγεθος, τὸ ὅποιον μᾶς ἄφησεν ὁ Κύρ δὲ Χαζέλης εἰς τὴν Ἀκαδαμίαν τῶν Ἐπιστημῶν, ὁ ὅποιος υπῆγεν ἐπὶ ταυτοῦ ἐκεῖ ἐν τῷ 1695 ἔτει· Ἀλλὰ τὸ ἀξιοθαυμάστοτερον εἰς αὐτὰ τὰ παλαιὰ μνημεῖα εἶναι ἡ βεβαία καὶ ἀσφαλὴς ἀπόδειξις τῆς ἐντελούς ἐπιδόσεως τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὴν Ἀστρονομίαν· ὁ Κύρ δὲ Χαζέλης μετρήσας τὴν μεγάλην Πυραμίδα, (περὶ ἧς ἀνωτέρω διελέαβμεν) ὑῤῃεν, ὅτι τὰ τέσσαρα πλευρὰ αὐτῆς ἦσαν γυρισμένα πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ ἀκολουθῶς ἐσημαῖνον τὸν ἀληθῆ Ἰσημερινὸν ἐκείνου τοῦ τόπου· (ὅρα τὰς γνώμας τοῦ Κυρίου Φοντανέλλι εἰς τὸ ἐγκώμιον τοῦ Κυρ δὲ Χαζέλη.) Αἱ εὐμερφίαι αὐτῶν τῶν τεχνουργημάτων δείχνουσιν εἰς πόσῃ τελειότησῃ εἴερεν ἡ Αἴγυπτος τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν Ζωγραφικὴν, τὴν Γλυπτικὴν, καὶ τὰς λοιπὰς Ἐπιστήμας· Αὐτοὶ δὲν ἐφρόντιζον μῆτε περὶ τῆς Γυμναστικῆς ἢ Παλαιστικῆς, ἔσαν δὲν ἐπρόξεναι εἰς τὸ σῶμα μιαν στερεάν καὶ εὐρωστον δύναμιν, οὔτε περὶ τῆς Μουσικῆς, τὴν ὅποιαν ἐσσεχάζοντο διὰ μιαν ἐνασχόλησιν ὅχι μόνον ἀναφελῇ, ἀλλὰ καὶ κινδυνώδῃ εἰς τὸ νὰ ἐκδηλῶνῃ τὰς ψυχάς. Δὲν ἐστάθη ἄλλο Γένος δεισιδαιμονέστερον ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου· αὐτοὶ εἶχον μέγαν ἀριζμόν Θεῶν διαφόρων βαθμῶν, μεταξὺ τῶν ὅποιων ἦσαν δύο οἵτινες ἐτίμῳντο κοινῶς ἀπὸ ὅλην τὴν Αἴγυπτον, ὁ Ὀσίρις καὶ ἡ Ἴσις, τοὺς ὅποιους ἐσσεχάζοντο Ἡλιον καὶ Σελήνην. Ἐκπὸς τούτων κοιτώτεροι Θεοὶ ἦσαν ἐκ μὲν τῶν τετροπέδων τρεῖς, ὁ Βεῦς, ὁ Κῦαν, καὶ ὁ Αἰλκυρες, ἐκ δὲ τῶν πτηνῶν δύο, Ἱέραξ, καὶ Ἴβις, καὶ ἐκ τῶν ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὴς ἰχθύς, καὶ Ὀξύρυγχες. Ἐν ταύταις ὁ Βεῦς Ἀπτις, Ἑλληνιστὶ καλούμενος Ἐπαφος, ἦτον ὁ πλεον περιφῆμος· ἦτον μαῦρος, ἀνέμοις μὲ τοὺς ἄλλους, εἶχεν ἐπάνω εἰς τὸ μέτωπον ἐν λευκῇ σημεῖον ὡς τὸ ἱμικύκλιον τῆς Σελήνης, ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην τὸ σχῆμα ἐνὸς Ἀετοῦ, καὶ ἐπὶ

πάνω εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ σχῆμα ἐνὸς Κανθάρου· δὲν εὐχαριστοῦντο οἱ Αἰγύπτιοι νὰ φέρωσι τιμὰς μόνον εἰς τὰ ζῶα, ἀλλ' ἡ ἀγνωσία των τοὺς ἔφερε νὰ ἀποδίδωσι τὴν δευτέτητα καὶ εἰς τὰ λαχάνα τῶν κήπων· παρ' αὐτοῖς ἦτον ἀπαισιον γὰρ κόψῃ τινὰς μὲ τοὺς ἐδόντας τὸ πράσσον, ἢ τὸ κρομμυδιον. Οἱ Αἰγύπτιοι πρῶτον ὑπετέλουν εἰς Βασιλεῖς, ποτὲ μὲν ἐδικούων, ποτὲ δὲ Αἰδιοτάς, εἴτα ἐξουσίασαν αὐτοὺς οἱ Πέρσαι, ἐπειτα οἱ Μακεδόνες, ὕστερον μετῆλθε τὸ Βασιλεῖον πάλιν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ἕως οὗ οἱ Ῥωμαῖσι, μοναρχήσαντος τοῦ Αυγούστου, μετέβαλον τὸ Βασιλεῖον τῆς Αἰγύπτου εἰς Σατραπείαν· μετὰ τοὺς Ῥωμαίους ἐξουσίασαν αὐτοὺς οἱ Σαρακηνοί, ἐπειτα οἱ Σουλτάνοι, ἤτοι οἱ Μαμαλούκοι· (τὸ ὁπεῖον αὐτὸ ὄνομα κατὰ τὴν Συριακὴν διαλεκτὸν σημαίνει ὑπηρέτην)· τότε στρατεύσας κατ' αὐτῶν ὁ πρῶτος Σελίμ, Βασιλεὺς τῶν Τούρκων, τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς Σουλταίους. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐνομιζόντο κακὸς τροποι, καὶ παυροῖ, ὅθεν καὶ Παροιμία, Αἰγυπτιάζειν, τὸ κακοτροπεύειν καὶ πανουργεῖσθαι. Διάσημος Ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου εἶναι ὁ Νεῖλος, ὁ μέγιστος πάντων τῶν Ποταμῶν τῶν εἰσερχομένων εἰς τὴν ἑσῶ Θάλασσαν. Ὀνομάζεται παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ Γεῶν ἢ Γηῶν, καὶ εἶναι ὁ δευτερος Ποταμὸς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ Παραδείσου (Γέν. κεφ. β'. 15.) καὶ κυκλῶν πᾶσαν τὴν Γῆν Αἰθιοπίας· μαρτυρεῖ τούτο καὶ Ἰερεμίας (κεφ. β'. 14.) λέγων, „τίσοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πλεῖν ὕδαρ Γηῶν;“ Αἱ πηγαὶ αὐτοῦ εἰς τοὺς παλαιούς ἦσαν ἀγνωστοί, ὕστερον δὲ ἐγνωσθησαν, ὅτι εἰσὶ δύο, εὐρισκόμεναι εἰς τὴν ἀνωτέραν Αἰθιοπίαν, καὶ εἰς τὸ Βασιλεῖον τῶν Χαμπισίων εἰς τὸν τόπον, ὃς τις καλεῖται Σακαχάλα, μεταξὺ ὑψηλοτάτων ὄρων καλουμένων κοινῶς Βετ, καὶ Ὀρη τῆς Σελήνης. Πλημμυρεῖ ὁ Νεῖλος κατ' ὅλην τὴν Αἰγύπτου ἐν διωρισμένῳ καιρῷ τοῦ ἔτους, καὶ ἰλὺν νεᾶν κατὰ γαί, παρ' οὗ ἐκλήθη Νεῖλος, οἷον εἰπεῖν, Νεᾶ ἰλὺς, ἐκ τῆς ὁποίας γίνεται ὅλος ὁ τοπος ἐκεῖνος εὐφορὸς καὶ γεννητικὸς. Οἱ Πηλαιαὶ ἐστοχάζθησαν πολλὰς αἰτίας διὰ τὴν πλημμύραν τοῦ Νεῖλου, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἰδῇ ἐκαστος εἰς τὸν Σιχελ. Διόδωρον, εἰς τὸν Ἡρόδοτον, καὶ εἰς τὸν Σένεκαν· μὲν ὅλον τούτο αὐτὴ εἶναι μία ὑπόθεσις ἀμφισβητήσιμος· ὅλοι σχεδὸν ἐμολογοῦντιν, ὅτι ἡ Πλημμύρα τοῦ Νεῖλου προέρχεται ἀπὸ μίγδαλις ἐπιτίους βροχάς, αἱ ὁποῖαι πίπτουσιν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν ὅπου λαμβάνει τὴν ἀρχὴν του· αὐταὶ αἱ βρο-

τος, καὶ ἐκείνη τῆς μεταλλαγῆς τῶν ποιμένων, καὶ τελευταῖον ἔφθασεν ἕως εἰς τὰ ὠτα τοῦ Βασιλεως Σεσώστριδος· Ἐμαθεν, ὅτι ἕνας ἀπὸ τοῦς δύο

καὶ τὸν αὐξάνουσιν πόσον, ὥστε πλημμυρίζει τὴν Αἴθιοπίαν, καὶ ἀκολουθῶς τὴν Αἴγυπτον· ἡ αὐξήσις αὐτοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον γίνεται εἰς τὴν Ἰσημερίαν τοῦ Καλοκαίριου, ὥστε πρὸς τὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου, καὶ ἀκολουθεῖ ἕως εἰς τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ τότε παύει, καὶ ἀρχίζει νὰ ὀλιγοστέυη εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου, καὶ, τελειωθέντος τοῦ Νοεμβ., ἐμβαίνει εἰς τὰ ὄρια τοῦ, καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν συνειδισμένον του δρόμον. Τὸ δίκαιον μέτρον τῆς αὐξήσεως εἶναι 16 πύχυν, ὅταν ᾖναι 12. ἢ 13, φθινύσκει ἀκριβείαν, καὶ ὅταν πάλιν περῇ τὰς 16, εἶναι βλαβερὸν. Οἱ Βασιλεῖς τῆς Αἴγυπτου εἶχον στήσει ἕνα μέτρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσημείωναν τὰς διαφορὰς αὐξήσεις, καὶ ἐκεῖθεν ἐδηλοποιούν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ διὰ τοῦτου ἤξευρον οἱ ἄνθρωποι, πόσον ἔπρεπε νὰ φθινύσκει, ἢ νὰ ἐλπίσκει διὰ τὸν θέρμερον. Ἐως καὶ τὴν σημεῖον ἡμέραν φυλάσσει ἡ αὐτὴ συνήθεια εἰς τὸ Κεῦρον. Εἰς τὴν αὐτὴν ἐνὸς ἡμέρας εἶναι ἕνα στύλος, εἰς τὸν ὁποῖον σημειώνονται οἱ βαθμοὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ Νείλου, καὶ καθ' ἡμέραν διαλαλοῦσιν οἱ Δημόσιοι Κήρυκες εἰς ὅλην τὴν Πόλιν, πόσον ὁ Νεῖλος ἤξησεν. Οἱ ἐθνικοὶ ἀπέδιδον εἰς τὸν Θεόν τους, τὸν Σέραπιν, τὴν πλημμύραν τοῦ Νείλου, καὶ ὁ στύλος, ὃς τις ἐσημείωνε τὰς αὐξήσεις, ἐφυλάττετο μὲ εὐλάβειαν μίσα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Εἰδώλου. Ἀλλ' ὅταν ἐβασίλευσεν ὁ χριστιανικῶς τῆς Βασιλείας Μ. Κωνσταντῖνος, διὰ προσταγῆς του τὸν μετέφερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας· αὐτοὶ διελάλησαν, ὅτι ὁ Νεῖλος δὲν ἠδελὸν αὐξηθῇ πλέον διὰ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Σεράπιδος, ἀλλ' εἰς τὰ ἀκόλουθα ἐτὴ ἐπλημμύρισε μὲ τὴν συνειδισμένην του αὐξήσιν. — Πλούταρχ. ἐν συμποσιακ. βιβ. δ'. σελ. 600. ἐπὶ περὶ Ἰσιδ. σελ. 358. Σωκράτης βιβλ. α'. κεφ. 18. Σωζόμενος βιβ. ε'. κεφ. 3. Διόδ. βιβ. α'. Σίνεκ. φυσικ. ζητημ. βιβ. δ'. κεφ. α'. καὶ β'. Στράβ. βιβ. 17. Τακτικός ἐν τοῖς χρονικοῖς βιβ. β'. Ἰουβενάκιος. Ποιήμ. σατυρικ. ιε'. Ἡρόδ. βιβ. β'. Bossuet. Prideaux. et Rollin's Hist. Vetus.

δύο αἰχμαλώτους, τοὺς ὁποίους ἐστοχάζοντο δια-
 Τυρίους, ἔφερε τὸν χρυσοῦν αἰῶνα εἰς τὰς ἀκαρ-
 πους τοῦ καὶ ἀοικήτους ἐρήμους. Ἡθέλησε γὰρ μὲ
 ἰδῆναι, ἐπεὶδὴ ἡγάπα τὰς Μούσας· καὶ ὅτι δύναται
 γὰρ διδάξῃ τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, παρεκίνει τὴν
 καρδίαν τούτου τοῦ Βασιλέως. Μὲ εἶδε, μὲ ἤκουσε μεθ'
 ἡδονῆς, καὶ ἐκατάλαβε, ὅτι ὁ Μέτοφισ τὸν ἐξηπά-
 τησε διὰ φιλαργυρίαν, τὸν ὁποῖον εὐθὺς καταδικά-
 σας εἰς αἰώνιον φυλακὴν, τὸν ὑστέρησεν ἀπὸ ὅλα
 τοῦ τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὁποῖα ἀδίκως ἐξουσίαζεν. ὦ!
 πόσον εἶναι δυστυχὴς, ἔλεγεν, ὅς τις εἶναι μεγα-
 λήτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους· συχνάκις δὲν
 δύναται γὰρ ἰδῆναι μὲ τὰ ὄμματά του τὴν ἀλήθειαν,
 ἐπεὶδὴ εἶναι περικυκλωμένος ἀπὸ ἀνδρας, οἵτινες τὴν
 ἐμποδίζουσι γὰρ φθάσῃ εἰς τὴν Βασιλικήν του Σεω-
 ρίαν. Καθ' εἰς παρακινεῖται ἀπὸ τὸ ἰδιόν του ὄφε-
 λος γὰρ τὸν ἀπατᾷ. Ἐκαστος ἐν προσχίματι ζή-
 λου καλύπτει τὴν φιλοδοξίαν του καὶ προσποιεῖ-
 ται, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Βασιλέα, καὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ
 διὰ ἄλλο, εἰμὴ διὰ τὰ δῶρα του, μάλιστα τὸν ἀ-
 γαπᾷ πολλὰ ἐλίγον, καὶ τὸν κολακεύει μόνον διὰ
 γὰρ ἀπολαύσῃ τὰς χάριτάς του, καὶ ἔπειτα τὸν
 προδίδει.

Μὲ ἔλαβεν ἔπειτα ὁ Σέσωστρις εἰς μεγάλην ἀ-
 γάπην, καὶ διώρισε μερικὰ πλοῖα πολεμικὰ διὰ
 γὰρ μὲ πέμψῃ εἰς τὴν Ἰθάκην, τὰ ὁποῖα ἦσαν
 συντροφευμένα μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας, δι' ὧν ἠθε-
 λον δυνηθῆναι γὰρ ἐλευθερώσω τὴν Πηνελόπην ἀπὸ
 τὰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν της· ἦτον ἑτοιμος ἡ ναυ-
 τικὴ δύναμις, καὶ ἄλλο δὲν ἐστοχάζομεθα, εἰμὴ
 τὴν ἀναχώρησιν. Ἐγὼ ἐθαύμαζον τῆς τύχης τὰς
 μεταλλαγὰς, ἡ ὁποῖα ὑψώνει ἐν ἀκαρεῖ ἐκείνους,
 τοὺς ὁποίους κατέτρεξε. Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ τῶν
 πραγμάτων μοι ἔδιδεν ἐλπίδα, ὅτι ἦτον δυνατόν
 γὰρ

να ἐπιστρέψῃ ποτὲ καὶ ὁ Ὀδυσσεύς εἰς τὴν Πα-
τρίδα του ὕστερον ἀπὸ μακροῦς κόπους καὶ κινδύ-
ιους· ἤλπιζον προσέτι, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἰδῶ
καὶ τὸν Μέντορα, μὲ ὅλον ὅτι τὸν εἶχον στείλει
εἰς τὰ ἔσχατα καὶ πλεον ἄγνωστα μέρη τῆς Αἰ-
θιοπίας. Ἐν ᾧ δὲ ἐγὼ ἐβράδυνα τὴν ἀναχώρησίν
μου, διὰ νὰ λάβω, ἂν ἦτον δυνατόν, εἰδισίην τινα
δι' αὐτὸν, ὁ Σέσωστρις (1) ἀπέθανέν ἐξαίφνης,
ἐπεὶδὴ ἦτον ὑπέρβηρος, καὶ ὁ θάνατός του μὲ ἔρ-
ρίψεν εἰς νέας δυστυχίας. Ὁλη ἡ Αἴγυπτος ἐφά-

υη

(1) Ὁ Σέσωστρις, ἰοι, ἢ κατὰ τὸν Διόδωρον, Σείσω-
σκι, ἰοι, ἦτον Υἱὸς πρωτότοκος τοῦ Βασιλέως Ἀμενόφιου·
Αὐτοῦ ὁ Βασιλεὺς ἐγέννησε δύο Υἱούς τὸν Σέσωστριν, καὶ
τὸν Ἀρμάϊδα. Παρ' Ἑλλήσιν ὁ μὲν Ἀμενόφις καλεῖται Βῆ-
λος, οἱ δὲ Υἱοὶ του Αἰγύπτου καὶ Δαναός. Ὁ Σέσωστρις
ἐχρημάτισεν ὄχι μόνον ἕνας ἀπὸ τοὺς δυνατωτέρους Βασιλεῖς
τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' ἕνας καὶ ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους Νικη-
τάς, οἱ τινες ἐστάθησαν εἰς τοὺς παλαιούς καιροὺς. Ὁ Πα-
τήρ του, ἢ ἀπὸ φυσικὴν ὁρμὴν, ἢ ἀπὸ κλίσιν, ἢ ἀπὸ τὴν
προσταγὴν ἐνὸς χρησμοῦ, ἐφρόντισε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸν
Υἱόν του μεγάλον Νικητὴν. Ἐπειδὴ διὰ προσταγῆς αὐτοῦ
ἔφερον εἰς τὴν αὐλήν του ὅλους τοὺς ἀρσενάς παῖδας, οἱ τινες
ἐγεννήθησαν τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν εὐγίχεν εἰς
φῶς ὁ Υἱός του, ὁ Βασιλεὺς ἐπεμελήθη νὰ ἀνατραφῶν ὁμοῦ
μὲ τὸν Σέσωστριν μὲ ὁμοίαν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα· τοὺς
ἐσυνείδισαν ἐξ ἀπαλῶν ἀνύχων εἰς μίαν κοπιαστικὴν καὶ σκλη-
ρὰν ζωὴν, δὲν τοὺς ἐδίδον νὰ φάγουν, εἰς δὲν ἔτρεχον πρό-
τερον ἕνα ἀρκετὸν δρόμον ἢ πεζοί, ἢ ἐπ' αἶμα εἰς τὰ ἄλογα,
καὶ ἢ πλεον συνειδισμένῃ τους ἀσκήσει ἦτον τὸ κυνῆγι. Ὁ
Αἰλιανός (βιβλ. ἱβ'. κεφ. θ'.) λέγει, ὅτι ὁ Σέσωστρις ἐδίδαχ-
θη ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν τὴν Πολιτικὴν καὶ τὴν τέχνην τοῦ Βα-
σιλεύειν. Ὃταν ὁ Σέσωστρις ἠνύχσεν, ὁ Πατήρ του τὸν ἔ-
βαλε νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν εἰς ἕνα πόλεμον κατὰ τῶν Ἀρά-
βων. Οὗτος ὁ νέος Βασιλεὺς ὑπέταξεν αὐτὸ τὸ γένος, τὸ
ὁποῖον ἕως τότε ἦτον ἀκαταδάμαστον, ἔχων συμβεηδούς τοὺς

μετ' αὐτοῦ ἀνατραφέντας νέους, οἵτινες τὸν ἠκολούθουν πάν-
 ποτε εἰς καθε μᾶχην. Ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ Πατήρ του, ἐστο-
 χάσθη νὰ ὑποτάξῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ περίξ μέρη· ὅθεν πρὸτε-
 ρον ἐπεμελήθη νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπην τῶν Στρατιηγῶν καὶ
 Στρατιωτῶν. Μετὰ τοῦτο διεμοίρασεν ὅλον τὸν τόπον σου
 εἰς 56 Ἑγεμονείας (Νόμους), τὰς ὁποίας παρέδωκεν εἰς κυ-
 βέρνησιν ἀξίων καὶ πιστῶν ὑποκειμένων. Ὑπέταξεν ἐπειτα
 τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἠνάγκασε τοὺς λαοὺς νὰ τῷ πληρώσωσι
 καθε-χρόνον μίαν διωρισμένην ποσότητα χρυσοῦ, ἐλεφαντίνου
 κοκκαλοῦ, καὶ ἐβανου. Ἐκυρίευσεν τὰς Νήσους τῆς Ἐρυθρᾶς
 Θαλάσσης, καὶ ὅλας τὰς παραθαλασσίους χώρας· περιεκύκλωσε
 τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ὑπέταξε δαυμασίως· ἐπροχώρησεν εἰς
 τὰς Ἰνδίας περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆα, Βάκχον, καὶ
 Ἀλέξανδρον, ἐπειδὴ ὑπέταξε τὸν τόπον, ὅς τις εἶναι πέραν
 ἀπὸ τὸν Γάγγην, καὶ ἔφθασεν ἕως τὸν Ὠκεανόν· ὁ Ἡρόδο-
 τος εἶδεν εἰς τὴν ἐλασσόνα Ἀσίαν ἀπὸ τὴν μίαν θάλασσαν
 ἕως εἰς τὴν ἄλλην τὰ σημεῖα τῶν Ὠριάντων· εἰς πολλοὺς
 τόπους ἦτον κεχαραγμένη ἐπάνω εἰς στύλους αὐτῇ ἢ Ἐπι-
 γραφῇ, „ Σέσωστρις, ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλείων, καὶ Κύ-
 ριος τῶν Κυρίων, ἐκυρίευσεν μὲ τὴν ἰσχὺν τῶν ὀπλων σου
 „ τοῦτον τὸν τόπον. “ Ἐμπορούσαμεν νὰ στοχασθῶμεν
 τὸν Σέσωστριν ὡς ἓνα ἀπὸ τοὺς Ἡρώας τοὺς πλέον ἐνδόξους
 καὶ περιβοητοὺς παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀνίσως αὐτὸς ὁ ἴδιος
 δὴν ἠδελὸν ἀμαυρώσει τὴν λαμπρότητα τῶν πολεμικῶν κατορ-
 θωμάτων του, ἔχων μίαν τυφλὴν δόξαν διὰ τὴν μεγαλειότη-
 τά του, ἥτις τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ, ὅτι ἦτον ἄνθρωπος.
 Οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ Πρῶτοι τῶν ὑποτεταγμένων ἔθνων ἤρ-
 χοντο εἰς διωρισμένους καιροὺς προσφέροντες εἰς τὸν Νικητὴν
 τῶν τὴν ἐτήσιον πληρωμὴν. Αὐτοὶ εἰς καθε ἄλλην περίστα-
 σιν τοὺς μετεχειρίζετο φιλοφρόνως, ἀλλ' ὅταν ὑπήγαιεν εἰς
 τὸν Ναόν, ἢ ἐμβαίνειν εἰς τὴν Πόλιν, ἐξευγεν εἰς τὸ ἀμύξι
 σου αὐτοῦ τοὺς Ἑγεμόνας ἀπὸ τέσσαρας τέσσαρας ἀντὶ ἀ-
 λόγων στοχαζόμενος τὸν ἑαυτόν του ἐνδόξον διὰ τῆς τοιαύτης
 αἰσχρᾶς καὶ ἀτίμου προπομπῆς. Ἀλλ' ἐκεῖνα, τὸ ὅποιον μοὶ
 προξενεῖ περισσότεραν ἐκπληξιν, εἶναι, ὅτι ὁ Ἱστορικός Διο-
 δωρὸς συναριθμεῖ μὲ τὰς πλέον ἐνδόξους πράξεις του αὐτὴν τὴν
 ἀνόητον καὶ ἀπάνθρωπον ματαιότητα. Εἰς τὴν πρεσβυτικὴν του
 ἡλικίαν κατεστᾶθη τυφλός, καὶ ἐφονεύθη ἰδιοχείρως, ἀφ' οὗ ἐ-
 βασίλευσε τριάκοντα χρόνους, καὶ ἄφησε τὴν Αἴγυπτον πλου-
 ριωτάτην. -- Διδδ. Σικ. βιβ. α. Prideaux. et Rollin. Histor. Vetus,

νῆ ἀπαρηγόρητος διὰ τὸν θάνατόν του. Ἐκάστῃ οἰκογένειᾳ ἐστοχάζετο, ὅτι ἔχασε τὸν καλῆτερόν της φίλον, τὸν ὑπερασπιστήν της, τὸν πατέρα της. Οἱ Γέροντες, ὑψώνοντες πρὸς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας, ἐφώναζον· ἡ Αἴγυπτος δὲν ἔλαβε ποτὲ οὕτω καλὸν Βασιλέα, οὔτε θέλει τὸν ἐπιτύχει πλέον. Ἐπρεπεν, ὦ Θεοί, ἢ ποτὲ νὰ μὴν ἠθέλετε δεῖξει εἰς τὴν Γῆν τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἢ δείχνοντές τον, νὰ μὴν ἠθέλετε τῆς τὸν ἀποστερήσει· διατί νὰ ἐπιζήσωμεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Σεσώστριδος; ἡ ἐλπίς τῆς Αἰγύπτου ἠφανίσθη, ἔλεγον οἱ Νέοι, οἱ Πατέρες μας ἐστάθισαν εὐτυχεῖς, ἐπειδὴ ἔζησαν ὑποκάτω εἰς ἓνα Βασιλέα τόσον ἐνάρτερον. Ἡμεῖς τὸν εἶδομεν μόνον διὰ νὰ αἰσθάνωμεν περισσότερον τὴν ζημίαν τῆς στερήσεώς του. Οἱ δοῦλοι του ἔκλαιον ἡμέραν καὶ νύκτα. Ὅταν ἐτελέσθη ἡ κηδεία τοῦ Βασιλέως, τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα ἔθνη συνέρρεον εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτήν· καθεὶς ἠθέλε νὰ εἶδῃ ἀκόμη μίαν φοράν τὸ σῶμα τοῦ Σεσώστριδος. Καθεὶς ἠθέλε νὰ φυλάξῃ τὴν ἐνθύμησιν τούτου τοῦ Βασιλέως, καὶ πολλοὶ ἐπεθύμουν νὰ ἔρβασιμαζῇ του εἰς τὸν τάφον. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἠύξησε τὴν λύπην τοῦ θανάτου του, ἐστάθην, ὅτι ὁ Υἱὸς του Βόκχορις δὲν εἶχε μήτε φιλανθρωπίαν πρὸς τοὺς ξένους, μήτε ἔφειν εἰς τὰς Ἐπιστήμας, πολλὰ ὀλίγον ἐφρόντιζε καὶ ἐτίμα τὴν ἀρετὴν, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὴν ἀληθῆ δόξαν. Ἡ μεγαλειότης τοῦ Πατρός του τὸν ἔκαμεν ἀνάξιον τῆς βασιλείας. Οὗτος ἀνετράφη εἰς γυναικῶδη τρυφερότητα καὶ εἰς θηριώδη ὑπερηφάνειαν. Οὐδενὸς ἀξίους ἐλογίζετο τοὺς ἀνθρώπους, στοχαζόμενος, ὅτι δὲν ἐγεννήθησαν διὰ ἄλλο τι εἰς τὸν κόσμον, παρὰ διὰ αὐτόν, καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτον ἐτέ-

ρας φύσεως ἀπὸ αὐτοὺς. Δὲν ἐφρόντιζεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ εὐχαριστῇ τὰ πάθη του, νὰ φθεῖρῃ ἀσώτως τοὺς ἀμέτρους θησαυροὺς, τοὺς ὁποίους ὁ Πατῆρ του μὲ τόσην ἐπιμέλειαν ἐσύναξε, νὰ παιδεύῃ τοὺς λαοὺς, νὰ βυζάνῃ τὸ αἷμα τῶν δυστυχῶν, νὰ ἀκολουθῇ τὰς φθοροποιᾶς συμβουλὰς, ὅσας τῷ ἔδιδον οἱ κόλακες καὶ ἀστόχαστοι νέοι, μὲ τοὺς ὁποίους πάντοτε συνανεστρέφετο, ἐπειδὴ εὐρίσκοντο ἀποδεδιωγμένοι καὶ μεμακρυσμένοι ἀπ' αὐτὸν ὅλοι οἱ σοφοὶ καὶ συνετοὶ γέροντες, οἵτινες εἶχον τὸ θάρρος τοῦ Πατρός του. Αὐτὰ ἦσαν, τὰ ὁποῖα ἔκαμον τὸν Βόκχοριν νὰ μισῇται ἀπὸ ὅλους· αὐτὸς ἦτον θῆρσον καὶ ὄχι Βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἐπροξέ- νει εἰς ὅλους λύπας. Καὶ μ' ὅλον ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός του Σεσῶστριδος, οὕτω φίλον εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ὑποφέρωσι τὴν ἀτιμον καὶ ἀπάνθρωπον ζῶν τοῦ Υἱοῦ του, αὐτὸς ὅμως ἔτρεχεν ἀνοήτως εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ἐνας Βασιλεὺς, οὕτως ἀνάξιος τοῦ θρόνου, δὲν ἠδύνατο πολὺν καιρὸν νὰ βασιλεύσῃ.

Δὲν μοὶ ἦτον συγκεχωρημένον πλέον νὰ ἐλπίσω τὴν ἐπιστροφὴν μου εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἐμείνα κελεισμένος εἰς ἓνα Πύργον παραθαλάσσιον πλησίον εἰς τὸ Πηλούσιον (1), ἀπὸ τὸ ὁποῖον μέρος ἐμέλ-
λο-

(1) Τὸ Πηλούσιον εἶναι Πόλις τῆς Αἰγύπτου, χεῖμἐνη πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ Νείλου· τὸ παλαιὸν ἔκαλετο Ἡλιούπολις, οἰοῦντι Πόλις Ἡλίου· ὁ Βασιλεὺς Περτίναξ Αἰλίας τὴν ἀνακοδόμησε καὶ τὴν ἀνόμασε Πηλούσιον, τανὺν δὲ λέγεται Βελβαίς, καὶ ὄχι Δαμιάτ, καθὼς τινεὶ σφαλερῶς οἰοῦνται, τὸ ὁποῖον τὸ παλαιὸν Ὀαμιάττις ἐλέγγοτο, χεῖμἐνον ἰσθμὸν τοῦ Δίλτα, κατὰ τὸ Τανικὸν στόμα, εἰς αὐτὴν γίνεταί μεγάλον ἐμπόριον διὰ τὸν καλὸν λιμένα, πρὸν ὁποῖον ἔχει. Ἀφίσταται τῆς θαλάσσης 5 ὥρας. οὐ μα-

λομεν νὰ κινήσωμεν, ἐὰν δὲν ἀπέθνησκεν ὁ Σέσω-
στρις. Τοσαύτη δὲ ἐστάθη ἡ πανουργία τοῦ Με-
τόφιδος, ὥστε ὄχι μόνον ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυ-
λακὴν, ἀλλ' ἔλαβε τὴν χάριν τοῦ νέου Βασιλέως
καὶ τὴν προτέραν του ἀξίαν. Αὐτὸς, διὰ νὰ ἐκδι-
κηθῇ κατ' ἐμοῦ διὰ τὴν δυστυχίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ
ἐπροξένησα, ἐστάθη αἷτιος καὶ μὲ ἐκλείσαν εἰς αὐ-
τὸν τὸν Πύργον. Ἐπερνούσα τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας
εἰς ἄκραν θλίψιν· ὅσα ὁ Θερμόστρις μοὶ προεῖπε,
καὶ ἐγὼ ἤκουσα εἰς τὸ σπήλαιον, δὲν μοὶ ἐφαί-
νοντο ἄλλοι, εἰμὴ ὄνειρον. Ἦμην βεβυθισμένος
εἰς πικροτάτην λύπην· ἐβλεπον τὰ κύματα, τὰ
ὅπῃα ἐκτύπουν τὰ θεμέλια τοῦ Πύργου, ὅπου ἡ-
μην φυλακωμένος. Πολλάκις, ἐπερνούσα τὸν και-
ρὸν, θεωρῶν τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα, ταραττόμενα
ἀπὸ τοὺς ἀνέμους, ἐκινδύνεουν νὰ συντριφθῶσι
κατὰ τῶν βράχων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦτον κτισμέ-
ιος ὁ Πύργος. Ἐγὼ ὄχι μόνον δὲν ἐλυπούμην τοὺς
ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἐβλεπον εἰς κίνδυνον
τοῦ νὰ ναυαγῇσωσιν, ἀλλ' ἐζήλευον τὴν τύχην των.
Μετ' ὀλίγον, ἔλεγον, αὐτοὶ ἢ θέλουσι τελειώσει
τὰς δυστυχίας τῆς ζωῆς ταύτης, ἢ θέλουσι φθά-
σει εἰς τὴν Πατρίδα των. Οἱ μοι! ἐγὼ δὲν ἐλπίζω
οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο.

Εἰς καιρὸν, ὅπου περιέστρεφον εἰς τὸν νοῦν μου
αὐτοὺς τοὺς ἀνωφελεῖς στοχασμοὺς, παρετήρησα
πληθὺς καταρτίων, τὰ ὁποῖα ἐσχημάτιζον ὡς ἓν
δάσος. Ἡ θάλασσα ἦτον σκεπασμένη ἀπὸ τὰ ὑ-
πὸ τῶν ἀνέμων φουσκαμένα πανία· ἀφρίζον τὰ
κύματα ὑποκάτω ἀναριθμήτων κουπίων, καὶ ἠκούον-
το φωναὶ συγκεχυμέναι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. Εἰς τὰ
παραθαλάσσια ἐβλεπον ἓνα μέρος τῶν Αἰγυπτίων,
ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι φοβισμένοι ἔτρεχον εἰς
τὰ ὅπλα, καὶ ἄλλοι ἐφαίνοντο πῶς ὑπήγαινον εἰς

προϋπάιτησι· τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἥτις ἔμβαλ-
ει· εἰς τὸν λιμένα. Ἐκατάλαβα εὐθὺς, ὅτι ἐκεῖ-
τα τὰ ξένα πλοῖα ἦσαν ἄλλα ἀπὸ τὴν Φοινίκην,
καὶ ἄλλα ἀπὸ τὴν Κύπρον (1), τὸ ὁποῖον καὶ

δέν

κρὶν ταύτης, εἶδα ὁ Νεῖλος εἰσρέει εἰς τὴν θάλασσαν, εἶναι
μία πόλις, καλεσμένη Βακάς, ἀπὸ τὴν ἵποιον φαίνονται ὅλα
τὰ καράβια, ὅσα εἰσέρχονται εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐξέρχονται,
καὶ κατὰ τὸ πλᾶσμα τοῦ Συγγραφέως, ἐκεῖ εἰς εἰς Πύργον
ἦσαν κεκλεισμένοις ὁ Τηλεμαχος. Ἀπέχει τῆς Ἀλεξανδρείας
πρὸς ἀνατολὰς 150 μίλια, καὶ 120 τῆς Μέμφιδος πρὸς τὸν
Καίχιν· ἐκ τούτου ἦσαν Κλαύδιος ὁ Πτελεμι, Ἰσίδωρος,
καὶ ἄλλοι.

(1) Ἡ Κύπρος εἶναι μία τῶν μεζόνων Νήσων τῆς ἐσθ-
ραλάσσης, καὶ μεγίστη πασῶν τῶν Νήσων τῆς Ἀσίας. Πρό-
σθεν ἐλέγγοτο Μακαρία, διὰ τὴν εὐκрасίαν καὶ εὐφορίαν τοῦ
τόπου, μὲν ἐπὶ ὅ αὐρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι θερμός,
πλὴν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κερίνης καὶ εἰς τὰ ὄρη εἶναι ὁ
αὐρ ψυχρότατος, ὡς διερχόμενος διὰ τῆς θαλάσσης. Σφί-
κεια, ἀπὸ τοῦ ἔθνους, λεγόμενου Σφικῶν, τῶν ἐνοικισάντων
αὐτήν. Κεραστία, ἀπὸ τῶν Κεράτων, ἡτοι τῶν μεγάλων ὄ-
ρεων καὶ ἔσοχων, τὰς ἐποίας ἔχει αὐτὴ ἢ Νήσος. Κύπρος
τιλιταῖον ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ κύπρου (Cyprius), ἔπειτα παρὰ
Λατίνοις σημαίνει χαλκόν, ὡς βρῖδουσα μετὰλλων, χαλκαν-
θης τε, στυπτηρίας, καὶ τῶν ἐμοίων· ἢ ἀπὸ τοῦ ἔχειν γῆν
κυεφέρον καὶ λιπαρὰν. Περιορίζεται πάντοτε πελάγει ἀπὸ
μὲν Δύσεως ὑπὸ τοῦ Παμφυλίου πελάγους, ἀπὸ Ἀνατολῶν
ὑπὸ τοῦ Συριακοῦ, καὶ ἀπὸ Ἀρκτῶν ὑπὸ τοῦ Κιλικίου Αὐ-
λώνος· τὸ Μῆκος αὐτῆς εἶναι μιλίων 210, τὸ πλάτος 65,
καὶ ἡ περίμετρος 500. Αὐτὴ ἀνεμάζεται καὶ δευτέρα Ἰου-
στινιατὴν εἰς τιμὴν Θεοδώρας, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἰουστινιανου·
εἶναι εὖοις, εὐέλαιος, καὶ πάμφερς. Οἱ Κύπριοι ἐστάθη-
σαν πάντοτε καταφερεῖς ὑπερβαλλόντως εἰς τὰ ἀφροδίσια,
τόσον οἱ ἄνδρες, ὅσον καὶ αἱ γυναῖκες, ὥστε ἐκ τούτου οἱ
παλαιοὶ ἀφιέρωσαν τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ὅθεν καὶ
ἢ Ἀφροδίτη Κύπρις ποτανομάσθη. Ἐξουσιαζεται ἡ Κύπρος
ἤδη παρὰ τῶν Τούρκων, εἰς ἐποιοὶ τὴν ἐλαβὲν ἀπὸ τοῦ Βε-
νιστοῦ ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 1570 τῇ 22 τοῦ Σεπτεμβρίου
διὰ τοῦ Σουλτάνου Σελίμ.

δὲν μὲ ὑπάτισεν, ἐπεὶ αἱ δυστυχίαι μου ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἄρχισαν γὰρ μὲ κάμνουν πρακτικὸν εἰς τὴν Ναυτικὴν. Οἱ Αἰγύπτιοι μοὶ ἐφαίνοντο μεμερισμένοι καὶ ἀσύμφωτοι, ὅθεν δὲν ἔλαβον κάμνιαν δυσκολίαν γὰρ πιστεύσω, ὅτι ὁ ἀνόητος Βασιλεὺς Βόκχορις μὲ τὰς δυναστείας του ἐπροξέειπεν ἐπαγαστᾶσιν τινα, καὶ διήγειρε πόλεμον ἐμφύλιον. Περὶ ἐργεία λοιπὸν κινοῦμενος, ἀνέβην εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Πύργου, καὶ κειῖθεν εἶδον ἕνα πόλεμον ἀνδρωπεφθόρον.

Οἱ Αἰγύπτιοι, οἳ τινες ἐκάλεσαν τοὺς ξέτους εἰς βοήθειάν των, ἀφ' οὗ τοὺς ἐβοήθησαν γὰρ εὐγώσιν ἀπὸ τὰ πλοῖα, ἠρμίσαν ἐναντίον τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων, τῶν βοηθούτων τὸν Βόκχοριν. Ἐβλεπον ἐγὼ αὐτὸν τὸν Βασιλέα, ὅμοιον μὲ τὸν Ἄρην, ὅς τις μὲ τὸ παράδειγμά του ἔδιδε τόλμην εἰς τοὺς ἐδικοὺς του. Ἐτρεχε περὶ αὐτὸν ὡς ποταμὸς τὸ αἷμα. Οἱ τροχοὶ τοῦ ἀμαξίου του ἦσαν βεβαμμένοι ἀπὸ αἷμα μαῦρον, πυκνὸν καὶ ἀφρώδες, καὶ μόλις ἠδύνατο γὰρ διέλθασιν ἐπάνω τῶν νεκρῶν σωμάτων, τὰ ὅποια ἦσαν ἐξαπλωμένα ἐν ἐπάτω εἰς τὸ ἄλλο. Αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ἦτον νέος, εὐμορφος, ἀνδρεῖος, εἶχε τὸ εἶδος ἐπερήφανον καὶ θηριῶδες, ἔφερε τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὰ ὄμματα, καὶ ἀμοίραζεν ὡς ἓν εὐμορφον καὶ ἀχαλίωτον ἄλογον. Τὸν ἐκυρίευν ἀνοήτως ἡ τόλμη, καὶ δὲν ἐδιοικεῖτο ἡ ἀνδρεία του ἀπὸ τὴν φρένυσιν. Δὲν ἤξευρε γὰρ διορθᾶσαι τὰ πταίσματά του, οὔτε γὰρ δάσῃ πρὸς ταγὰς σταθεράς, οὔτε γὰρ προῖδῃ τὰ κακὰ, τὰ ὅποια τὸν ἐπαπειλοῦσαν, οὔτε γὰρ φέρνται πρὸς νῆς μὲ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἦσαν εἰς αὐτὸν ἀναγκαῖοι περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα. Δὲν τοῦ ἔλειπεν ἡ ἀγχίνοια, ἐπεὶ μὲ

τὴν τόλμην εἶχε καὶ τὸ ὄξύ τοῦ νοός, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ διδαχθῇ ἀπὸ τὰς δυστυχίας. Οἱ διδάσκαλοί του μὲ τὰς κολακείας καὶ τὸ κακόντων παράδειγμα διέφθειρον τὴν ἀγαθὴν του φύσιν, καὶ τὰ σπάνια χαρίσματα, τὰ ὅποια εἶχε. Διεφθαρμένος ἀπὸ τὴν μεγάλην του εὐτυχίαν, ἐστοχάζετο, ὅτι κάθε πράγμα ἔπρεπε νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς ὀρμητικὰς του ἐπιθυμίας, καὶ μία παραμικρὰ ἐναντιότης ἀναπτε τὸν θυμόν του. Τότε πλέον δὲν τὸν ἐξουσίαζε τὸ λογικόν, ἀλλ' ἐγένετο ἄλλος ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ Θηριώδης του ὑπεριφάνεια τὸν μετέμorfωνεν εἰς ἀδάμαστον Θηρίον. Ἡ φυσικὴ του ωραιότης καὶ τὸ ὀρθόν τοῦ λογικοῦ του τὸν ἀφηναι εἰς μίαν στιγμὴν. Οἱ πλέον πιστοὶ του δοῦλοι ἠναγκάζοντο νὰ φύγωσι, καὶ πλέον δὲν ἠγάπα ἄλλους, παρὰ ἐκείνους, οἱ τινες ἐκολάκευον τὰ πάθη του, διὰ τοῦτο πάντοτε προετίμα συμβουλὰς ἐναντίας τοῦ συμφέροντός του, καὶ ἐβίαζεν ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀποστρέφονται τὰς μωρὰς πράξεις του. Ἡ ἀνδρεία του τὸν ἐβοήθησε πολὺν καιρὸν ἐναντίον τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ τέλος πάντων ἐνίκηθη. Ἐγὼ τὸν εἶδον νὰ ἀποθάνῃ πληγωθέντα εἰς τὸ στῆθος ἀπὸ τὸ βέλος ἐνὸς Φοίνικος στρατιώτου, καὶ οὕτω μὴ δυνάμενος νὰ κρατῇ τοὺς χαλινούς, ἔπεσεν ἀπὸ τὴν ἅμαξαν, ἥτις ἀκόμι ἔτρεχε, καὶ εἰς καιρὸν, ὅπου τὸν κατεπατοῦσαν τὰ ἄλογά του, ἕνας στρατιώτης Κύπριος ἐκοψεν τὴν κεφαλὴν του, τὴν ὁποίαν κρατήσας ἀπὸ τὰ μαλὶα τὴν ἔδειξεν εἰς ὅλον τὸ στράτευμα πρὸς Θρίαμβον τῆς νίκης του. Εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν θέλω ἐνθυμεῖσθαι ἐκείνην τὴν κεφαλὴν, ἥτις ἔπλεεν εἰς τὸ αἷμα, τὰ κεκλεισμένα ὄμματα, τὸ ὠχρὸν καὶ ἄμορφον πρῶσωπον, τὸ μισοκλεισμένον στόμα, τὸ ὁποῖον ἐφαίμετο ὡς νὰ ἔτε-
λείω-

λείωνε τὸν ἥδη ἀρχινημένον λόγον, τὸ ὑπερήφανον καὶ φοβερόν εἶδος, τὸ ὁποῖον οὔτε ὁ Θάνατος ἠδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ. Ἔως ὅπου ἀναπνέω τοῦτον τὸν αέρα, θέλω ἐνδυμεῖσθαι ἐκείνην τὴν φοβερὰν θέαν· καὶ ἂν οἱ Θεοὶ μοὶ ἐδίδον τὸ Βασίλειον, δὲν ἤθελον λησμονήσῃ, ὕστερον ἀπὸ τοιοῦτον φρικτὸν παρὰδειγμα, ὅτι ἓνας Βασιλεὺς δὲν εἶναι ἀξίος νὰ ἐξουσιάζῃ τοὺς ἄλλους, ὁπόταν δὲν ὑποτάττῃ τὴν ἐξουσίαν του εἰς τὸ λογικόν. ὦ! τί δυστυχία εἰς ἓνα ἄνθρωπον διωρισμένον εἰς τὸ νὰ ἦναι τῶν Λαῶν ἡ εὐτυχία, καὶ αὐτὸς ἀντ' εὐτυχίας νὰ τοὺς προξενῇ δυστυχίαν!

Παύλος

Διὰ τοῦτο

ωαίνω

Ἡ αἰδέσθαι αὐτὸν ἰσχυρὰ

ὁμολογῶν

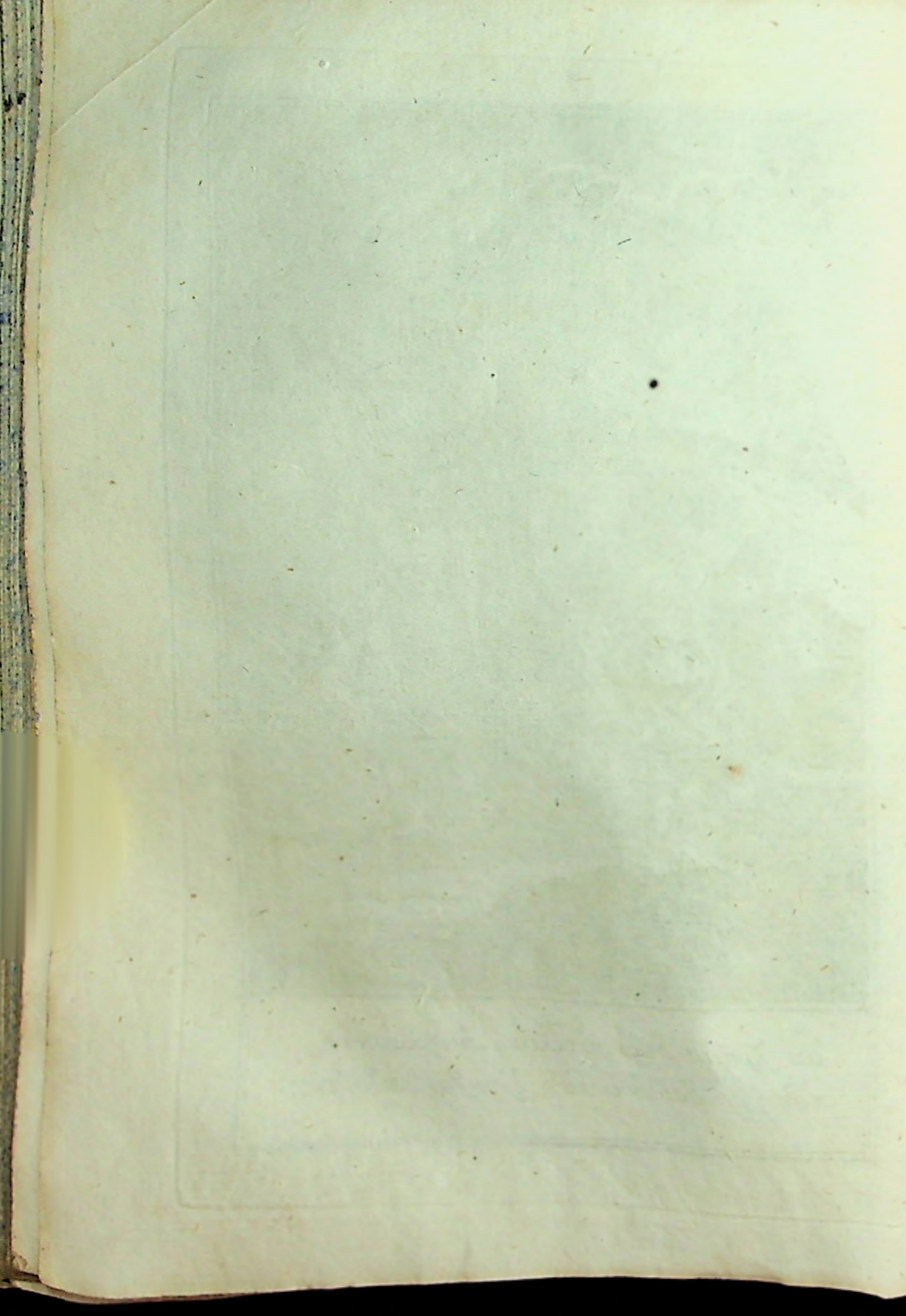
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Τηλέμαχος διηγεῖται, ὅτι, ἀφ' οὗ ὁ διάδοχος τοῦ Βοκχόριδος ἀπέδωκεν ὅλους τοὺς Τυρίους αἰχμαλώτους, ἠλευθερώθη καὶ αὐτός, καὶ ἀπήχθη μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Τύρον μὲ ἓν πλοῖον τοῦ Ναρβάλου, ὅς τις ἐκυβέρνηα τὸν στόλον τῶν Τυρίων· ὅτι ὁ Ναρβάλης τῷ ἐπερίγραψε τὸν Βασιλέα των Πυγμαλίωνα, τοῦ ὁποίου τὴν σκληρὰν φιλαργυρίαν ἔπρεπε νὰ φοβῶνται· ὅτι ἀκολουθῶς ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τοὺς τρόπους, κατ' οὓς πραγματεύονται οἱ Τύριοι, καὶ ὅτι, ἐν ᾧ ἡτοιμάζετο νὰ ἔμβῃ εἰς ἓν καράβι Κύπριον διὰ νὰ ὑπάγῃ ἀπὸ τὸ Νησίον τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἰθάκην, μαθὼν ὁ Πυγμαλίων, ὅτι ἦτον ξένος, ἠθέλησε νὰ τὸν πιάσῃ, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐκινδύνευσε νὰ χάσῃ· Ἀλλ' ὅτι ἡ Ἀστάρβη, παλλακὶς τοῦ Τυράννου, τὸν ἠλευθέρωσε, προστάζουσα νὰ θανατωθῇ ἀντ' αὐτοῦ ἓνας Νέος, τοῦ ὁποίου ἡ καταφρόνησις εἶχε τὴν παροργίσει.

ὡς χοῆμα θεῶν ἡριλὶά ἀνθρώποις,
καὶ γὰρ θανάστ' ὅς ἐχονθας λυθρῶται.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Η Καλυψώ ἤκουε τοὺς φρονίμους λόγους τοῦ Τηλεμάχου μὲ μέγαν θαυμασμόν· ἔτι μᾶλλον ἐδέλγεται, ἀκούουσα τὸν Τηλέμαχον ἵα διηγήται μὲ ἀλήθειαν ὅσα πταίσματα ἔκαμεν, ἐπειδὴ δὲν ἐξέτασε μὲ προσοχήν τὰ πράγματα, καὶ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὰς ἱουνεχεῖς ἱουθεσίας τοῦ Μέντορος. Αὐτὴ εὗρισκεν εὐγενὴ τιὰ καὶ θαυμάσιον μεγαλοψυχίαν εἰς αὐτὸν τὸν νέον, ὃς τις κατέκρινε τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ὠφελήθη ἀπὸ ἐκείνων, ὅσα ἀγνώστως ἔπραξε, γενόμενος φρόνιμος, προβλεπτικός, καὶ μέτριος· ὅθεν καὶ τῷ εἶπεν· Ἀκολουθεῖ, ὦ φίλτατέ μου Τηλέμαχε, ἐγὼ εἶμαι ἀνυπόμονος ἵα μάθω πᾶς εὐγῆκες ἀπὸ τὴν Αἰγύπτον, καὶ ποῦ ἦν τὸν φρόνιμον Μέντορα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὑστέρησιν τοσοῦτον ἐλυπήθης,

Ὁ Τηλέμαχος ἀνέλαβε τὸν λόγον τοῦ εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ πλέον ἐνάρετοι, καὶ ὑπήκοοι εἰς τὸν Βασιλέα ταν Βόρχοριν, ὄντες οἱ ἀδυνατώτεροι, καὶ βλέποντές τον ἀπεθαμμένον, ἠναγκάσθησαν ἵα δώσωσι τόπον εἰς τοὺς Νικητάς. Βασιλεύσαντος ἔπειτα ἐτέρου Βασιλέως, καλουμένου Θερμούθιδος, οἱ Φοίνικες μὲ τὴν Ναυτικὴν δύναμιν τῆς Κύπρου ἀνεχώρησαν, κάμνοντες πρότερον συμμαχίαν μετὰ τοῦ νέου Βασιλέως. Αὐτὸς ἔπειτα ἀπέλυσεν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους Φοίνικας, ἐν οἷς συνηριθμήθην καὶ ἐγὼ. Ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν Πύργον, ἐμβῆκα εἰς τὰ πλοῖα μετὰ τῶν λοιπῶν, καὶ εὐθύς ἄρχισε ἵα ἀναγεννᾶται εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου ἡ ἐλπίς. Ἐνας ἄνεμος βο-

Θητικὸς ἄρχισε νὰ φουσκάει τὰ ἱστία τῆς Νηὸς· οἱ Κωπηλάται ἔσχιζον τὰ ἀφρίζοντα κύματα τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ἦτον γεμάτη ἀπὸ πλοῖα· οἱ Ναῦται εὐχαζον φωνὰς μεγίστης χαρᾶς, ἐφευγον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς τὰ ἀκροθαλάσσια τῆς Αἰγύπτου, οἱ λόφοι καὶ τὰ βουνὰ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἐχαμήλωναν ἐμπροσθέν μας. Ἡμεῖς ἐβλέπομεν μόνον τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν θάλασσαν, καθ' ἣν στιγμήν, ἀνατέλλων ὁ ἥλιος, ἐφαίνετο, ὅτι ἀπέπεμπεν ἐκ τῆς θαλάσσης τὰς σπινθηροβολοῦσας ἀκτῖνας του, καὶ μὲ αὐτὰς ἐχρύσωνε τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, αἵτινες μόλις ἐφαίνοντο ἐπάνω εἰς τὸν Ὀρίζοντα· ὁ Οὐρανὸς, ὅλος κεχρωματισμένος μὲ χρῶμα γαλάζιον (1), ὑπέσχετό εἰς ἡμᾶς εὐτυχὴ θαλασσοπορίαν.

Μ' ὁ-

(1) Χρῶμα λέγεται πᾶν τὸ προερχόμενον ἐκ τινος ποιήσεως τῶν Σωματίων, ἐκ τῆς ὁποίας λαμβανουσι τὴν διάθεσιν τοῦ νὰ προσδιδρίξωσι καὶ νὰ ἀντανακλῶσι τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον προσιπτεῖ ἐπ' αὐτὰ, καὶ κτυπᾷ τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως, εἰς τρόπον ὥστε προξενεῖ εἰς ἡμᾶς τὴν αἰσθησιν τοῦ χρώματος, ἡ ὁποία καλεῖται ὁμοίως χρῶμα. Κάθε χρῶμα παραγίνεται προκαταρκτικῶς ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτός, ἐπειδὴ αὐταὶ περιέχουσιν ἐν ἑαυταῖς ὅλα τὰ πρωτότυπα προκαταρκτικὰ, καὶ ἀπολύτως καθαρά καὶ ἀμιγῆ Χρώματα. Ἐγὼ ἀφίπων τὰ πλεῖστα εἰς τοὺς Φυσικοὺς, τινὰ ὀνόματα τῶν χρωμάτων μόνον θέλω ἐκθῆσαι ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους Ἑλληνιστί, καὶ πρὸς κατάληξιν τῶν περισσotέρων ἐκ τοῦ ἐτέρου Τουρκιστί, ὡς ἀκολουθῶς.

Δίχρουν. Γιαλαμί.
Ἐπιβλιγές. Ἀτισί.
Ζοφερόν. Τουμανί.
Λευκόρυθρον. Αἰβαγκιουλί.
Μελίχρουν. Μπαλρεγλί.
Οἰνωπὸν. Σαραπί.
Ὀρφινον. Μόρ.

Πῶδες. Τζιμενί.
Υπόχλωρον. Σαματί.
Υφαίμον. Τεργιαμπολουτ.
Τευφρόν. Ζιντζαπί.
Κυάνιον. Λατζιβερτί.
Κιναβάρινον. Κερεμητί.
Πιτῶδες. Νευτί.

Κού

Μ' ὅλον ὅτι ἔλαβον τὴν ἐλευθερίαν μου ὡς Φοῖ-
 ριξ, οὐδεὶς ὁμῶς ἀπὸ ἐκείνους τοὺς Φοῖνικας μὲ
 ἐγνώριζεν. Ὁ Ναρβάλης, ὅς τις ἐξουσίαζε τὸ
 πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἤμουν, ἠρώτησε νὰ μά-
 θῃ τὸ ὄνομά μου καὶ τὴν Πατρίδα μου. Ἀπὸ ποίαν
 χώραν τῆς Φοινίκης εἶσαι ἐσύ; μοὶ εἶπεν αὐτός.
 Δὲν εἶμαι ἀπὸ τὴν Φοινίκην, τῷ ἀπεκρίθην, ἀλλ'
 οἱ Αἰγύπτιοι μὲ ἤχμαλώτευσαν εἰς τὴν Θάλασ-
 σαν εὐρίσκοντές με εἰς ἓν ἀπὸ τὰ πλοῖά σας. Δι-
 ἤρκεσα πολὺν χρόνον αἰχμαλώτος εἰς τὴν Αἴγυ-
 πτον ὡς Φοῖνιξ. Ὑποκάτω εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα ἐ-
 δοκίμασα μεγάλην θλίψιν πολὺν καιρὸν, καὶ ὑ-
 ποκάτω εἰς τὸ αὐτὸ ὄνομα τώρα ἠλευθερώθην ἀπὸ
 τὴν αἰχμαλωσίαν μου. Ἀπὸ ποῖον τόπον λοιπὸν
 εἶσαι; προσέθηκεν ὁ Ναρβάλης. Εἶμαι, τῷ ἀπε-
 κρίθην εὐθύς, ὁ Τηλέμαχος, γιὸς τοῦ Ὀδυσσεως,
 ἐκ τῆς Ἰθάκης μιᾶς τῶν Ἑλληνικῶν Νήσων· ὁ Πα-
 τήρ μου ἐδοξάσθην ἀναμέσον ὅλων ἐκείνων τῶν Βα-
 σιλέων, οἵτινες ἐπολιόρκησαν τὴν Πόλιν τῆς Τρωά-
 δος· οἱ Θεοὶ ὁμῶς δὲν τῷ ἐσυγχώρησαν νὰ ἰδῇ τὴν
 ἠγαπημένην του Πατρίδα. Ἐγὼ τὸν ἐζήτησα εἰς
 πολλοὺς τόπους, καὶ ὅχι ὀλιγώτερον ἀπὸ αὐτὸν
 κα-

Κύπρινον. Σαρί.
 Κερασινον. Κερες ρεγκί.
 Ὑάνθινον. Μενεξελί.
 Σιδηρόχροον. Τεμερί.
 Ἀργυρόχροον. Γχιουμουσί.
 Ἐλαΐνον. Ζεΐτουνί.
 Πυρόν. Ἀτεσί.
 Αἰματόχροον. Ταουσάν καπί.
 Ῥοδόχροον. Γχιουλγκιουλί.
 Θειόχροον. Κυμπριτί.
 Πράσινον. Γεσιλί.
 Μελαϊνόν. Γιουρέν καπί.

Χλωρόν. Τζιμενί.
 Αἰρόχροον. Χαβαί.
 Ἀφεγγές καὶ ἐξίστηλον. Σοχμουί.
 Χρυσόχροον. Ἀλτίν παρί.
 Καστανόχροον. Καΐβεν ρεγκί.
 Γλευκόχροον. Σαυμαβί.
 Μελυβδόχροον. Κουρσούμ ρεγ-
 χί.
 Ἰσγινωβαρές. Ζεμπουλί.
 Πιστακόςχροον. Φιστικί.
 Πορφυρόχροον. Μενεβί.
 Τερμινθευδής. Παντζεχρί.

κατατρέχομαι ἀπὸ τὴν Τύχην. Σὺ βλέπεις ἓνα
 δυστυχῆ, ὅστις ἄλλο δὲν ἐπιθυμεῖ, εἰμὴ τὴν εὐ-
 τυλίαν τὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς οἰκείους του, καὶ τὰ
 εὖρη τὸν Πατέρα του. Ὁ Ναρβάλῃς μὲ παρετήρει
 μὲ θαυμασμόν, καὶ τῷ ἐφάνη, ὅτι εὗρεν εἰς ἐμὲ
 ἐξοχόν τι χάρισμα τῶν Θεῶν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶδεν
 εἰς ἄλλους ἀνθρώπους. Αὐτὸς ἦτον ἐκ φύσεως ἀ-
 ποτήρευτος καὶ γενναῖος. Εὐσπλαγχνίσθη τὴν
 δυστυχίαν μου, καὶ μοὶ ὤμίλησε μὲ εἰλικρίνειαν,
 τὴν ὁποῖαν οἱ Θεοὶ τῷ ἐνέπνευσαν, διὰ τὰ μὲ φυ-
 λάξωσιν ἀπὸ ἑνα μεγάλου κίνδυνου.

Τηλέμαχε, εἶπε, δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν
 εἰς ὅσα μοὶ λέγεις, ἀλλὰ μήτε δύναμαι τὰ λάβω
 ποτέ. Ἡ Ξλίψις καὶ ἡ ἀρετὴ, ζωγραφισμένα εἰς
 τὸ πρόσωπόν σου, δὲν μοὶ συγχωροῦσι τὰ δυσπι-
 στήσω εἰς τοῦτο. Καταλαμβάνω περιπλέον, ὅτι
 σὲ ἀγαπῶσιν οἱ Θεοὶ, τοὺς ὁποῖους πάντοτε τι-
 μῶ, οἵτινες θέλουσι τὰ σὲ ἀγαπήσω ὡς γησίον
 μου τέκνον. Σοὶ δίδω μίαν συμβουλήν ὠφέλιμον,
 οὐδὲ ἄλλην ἀνταμοιβὴν ζητῶ παρὰ τὴν σιωπὴν.
 Μὴν φοβεῖσαι, τῷ εἶπον, τὰ λάβω δυσκολίαν εἰς
 τὸ τὰ σιωπήσω τὰ πράγματα, ὅσα μέλλεις τὰ
 μὲ φανερώσῃς. Μ' ὅλον ὅτι νέος, ἐσυνείθισα ὁμῶς
 τὰ φυλάττω τὰ μυστικά, καὶ μάλιστα τὰ μὴν προ-
 δίδω ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μοὶ ἐμπιστεύονται ἄλλοι.
 Πῶς ἰδυήθῃς, μοὶ εἶπε, καὶ ἐσυνείθισες εἰς τὸ τὰ
 ἴσαι μυστικὸς εἰς μίαν ἄωρον νεότητα; εἶμαι πε-
 ριέργος τὰ μάθω, μὲ ποῖον τρόπον ἀπέκτησες
 αὐτὴν τὴν ἀρετὴν, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἄχρηστος
 καθεὺς εὐφυὲς νοῦς.

Ὅποτεν ὁ Ὀδυσσεύς, τῷ ἀπεκρίθην, ἀνεχώρη-
 σε διὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος,
 μὲ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του (καθὼς μοὶ ἐδιη-
 γήθησαν); καὶ καταφιλήσας με πρότερον, μοὶ εἶπε
 τὰ

τὰ ἐφεξῆς λόγια, μὲν ὅλον ὅτι δὲν ἦμιν ἀκόμη εἰς
 ἡλικίαν διὰ τὰ καταλάβω. Παρακαλῶ τοὺς
 Θεοὺς, ὦ Τέκνον μου, νὰ μὲ διαφυλάξωσιν ἀπὸ
 τὴν δυστυχίαν τοῦ νὰ σὲ εἰδῶ μεμικρυσμένον ἀπὸ
 τὴν ἀρετὴν· κάλλιον αἱ σκληραὶ Μοῖραι (1) νὰ
 κόψωσι τὸ νῆμα τῆς ζωῆς σου τῶρα ὅτε μόλις ἐ-
 κλώσθῃ, καθὼς ἕνας θειοστῆς θερὶζει μὲ τὸ κο-
 πτερόν του δρέπανον ἐν τρυφερόν ἄνθος, τὸ ὁποῖον
 ἀρχίζει νὰ ἀνθῇ. Οἱ ἐχθροί μου εἴθε νὰ σὲ κα-
 τακόψωσιν ἐμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τῆς Μητρός
 σου,

(1) Αἱ τρεῖς Ἀδελφαί, ὀνομαζόμεναι Μοῖραι, ἡ Κλωθῶ
 δηλαδὴ, ἡ Λαχεσις, καὶ ἡ Ἀτροπος, ἦσαν θυγατέρες τῆς
 Νυκτὸς καὶ τοῦ Ἑρέβου, καὶ εἶχον τὴν κατοικίαν των εἰς
 τὸ παλάτιον τοῦ Πλούτωνος. Αὐταὶ ἦσαν αἱ Εἰμαρμέναι
 Θεαί, καὶ Δέσποιναι τοῦ μέλλοντος, αἱ ὅποιαι κατὰ τὴν
 θέλησίν των διέταττον ὅλα τὰ συμβεβηκότα τῶν ζῶντων, καὶ
 ὅ, τι ἀπεφάτιζον κατὰ τὴν θέαν κρίσιν δὲν ἠδύνατο νὰ με-
 ταβληθῇ καὶ νὰ ἀλλάξῃ πλέον· Ἐφεξῆς, Εἰμαρμένη εἶναι,
 κατὰ τὸν Χρυσίππον (apud Boetium in Topogr.), μία ἀ-
 μετάβλητος σειρά καὶ ἀλυσσος πραγμάτων, ἡ ὅποια περιφέ-
 ρεται καὶ περιπλεκεται εἰς αἰώνιους δεσμούς ἐπακολουθημέ-
 νων, ἥτοι συμβεβηκότων, ἐξ ὧν συνεχεται. Εἶχον διὰ τέ-
 χην νὰ κλώσῃ τὸ Νῆμα, δηλαδὴ τὸν δρόμον τῆς ἀνθρω-
 πίνης ζωῆς· ἡ Νεωτέρα ἐβάστα τὴν ἡλεκτήν (ρόκαν), ἡ
 Δευτέρα ἐστρεφε τὸ νῆμα μὲ τὸ ἀδράκτιον, καὶ ἡ Τρίτη ἡ
 πλέον γερόντισσα τὸ ἐκσπτεν, ὅθεν ἠκολούθει ὁ Θάνατος·
 τουτέστιν, ἡ μία μᾶς προσκαλεῖ εἰς τὴν ζωὴν, ἡ ἄλλη προ-
 ρίζει τὸν κλῆρον, ἡ τρίτη τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καὶ ἡ τε-
 λευταία διαρρήγνυσιν τὴν ζωὴν. Ἐκ τὰ ὅποια καὶ ὀνομαζέοντο
 οὕτως, ἡ μὲν Κλωθῶ, παρὰ τοῦ κλῶειν, ἡ δὲ Λαχεσις,
 παρὰ τοῦ λαγχάνειν, καὶ ἡ Ἀτροπος, παρὰ τοῦ τρέπω καὶ
 τοῦ α. στερητικοῦ, ἵγουν τὰ παρ' αὐτῆς ὀρισθέντα μεταβλη-
 θῆναι οὐκ ἠδύνατο· οἱ Λατῖνοι τὰς ὀνομαзоῦσι. Nonum.
 Decimum, Mortali. — Cesellinus Vind. apud Gyrum. Ki-
 ker. de fatali καὶ πρῶτον de Divinitate. Varr. ap. Liliup.
 Tom. I.

σου, καὶ ἐμοῦ τοῦ Πατρός σου, ἀνίσως μέλης νὰ διαφθαρήs, καὶ νὰ δοθῇs εἰς τὴν κακίαν. Εἰς ἐσᾶs (στρέφων τὸν λόγον του πρὸς τοὺς παρόντας), ὦ φίλοι μου, παραδίδω τὸν κατὰ πολλὰ ἡγαπημένον μου Υἱόν· ἔχετε φροντίδα, ἂν μὲ ἀγαπᾶτε, διὰ τὴν νεότητά του. Μακρύνετε ἀπ' αὐτόν ὅσον δυνατόν τὰς ἐπιβλαβεῖς συναναστροφάς, καὶ διδάξετέ τον νὰ νικᾷ τὸν ἑαυτόν του. Ἐπιμεληθῆτέ τον ὡς ἐν τρυφερόν δένδρον, τὸ ὁποῖον, ὅταν αὐξάνῃ, μεταστρέφουσι πολλάκις διὰ νὰ τὸ ἰσιάσασι. Πρὸ πάντων παρακαλῶ νὰ μὴ σᾶs ἦναι βαρετὴ καθε ἐπιμέλεια τῆς ἀνατροφῆs του εἰς τὸ νὰ ἦναι δίκαιος, εὐεργετικὸς, ἀπονήρευτος, καὶ πιστὸς εἰς τὴν διατήρησιν τῶν μυστικῶν, ἐπειδὴ ὁποῖος ψεύδεται εἶναι ἀνάξιος νὰ συναριθμῆται μὲ τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς καὶ ὁποῖος δὲν φυλάττῃ τὰ μυστικά, εἶναι ἀνάξιος διὰ νὰ βασιλεύῃ.

P. φρεν.
 Σοὶ διηγοῦμαι αὐτὰ τὰ λόγια, ἐπειδὴ οἱ φίλοι τοῦ Πατρός μου ἐπεμελήθησαν νὰ μοὶ τὰ εἰπῶσι πολλάκις, θέλοντες νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τὸ βᾶθος τῆς διανοίας μου τὰς Ὀδυσσεύους ἐντολάs, καὶ ἐκοπίασαν νὰ μὲ διδάξωσι νὰ φυλάττω εἰς τὰ βᾶθῃ τῆς καρδίας μου τὰ τῶν ἄλλων μυστήρια. Βρέφος ἔτι ἦμην, ὅποτε μοὶ ἐφανερώναν, ὅσας λύπας ἐδοκίμαζον, βλέποντες τὴν πείραξιν, τὴν ὁποίαν ἔδιδον εἰς τὴν Μητέρα μου θρασέως τόσοι ἄτακτοι Μνηστῆρες, Ἱζητοῦντες τὴν διὰ γυναῖκά των. Ἀπ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν αὐτοὶ μὲ ἐστοχάζοντο ὡς ἄνδρα σῶον κατὰ τὰς ἐρένας, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδυνοντο νὰ ἐμπιστεύωνται ὅλα τὰ μυστήριά των ἀφόβως. Μὲ ἐσυμβουλεύοντο περὶ πραγμάτων μεγάλων, καὶ μοὶ ἐφανερώναν ὅ,τι ἀπεφασίζον εἰς τὸ νὰ ἀποδιώκωσι μακρὰν τοὺς Μνηστῆρας. Ἐγὼ ἡσθάνομην μεγάλην χαρὰν, βλέπων, ὅτι ἔχουσιν εἰς

εἰς ἐμὲ τοσαύτην πίστιν, ἀλλ' οὐδὲ ἐμεταίωσα πο-
 τὲ τὰς ἐλπίδας των, καταχράμενος τὴν ἐμπιστο-
 σύνην των. Τοσοῦτον ἐτίμων τοὺς Νόμους τῆς σιω-
 πῆς, ὥστε ποτὲ δὲν ἔφυγεν ἀπὸ τοῦ περίφραγμα
 τῶν ὀδόντων μου παραμικρὸς λόγος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
 νὰ ὑποπτεύσωσίν τι εἰς ἐμέ. Σύχνακις οἱ Ἐρασταὶ
 τῆς Μητρός μου ἐδοκίμαζον νὰ μὲ κάμωσι νὰ ἐμι-
 λήσω, ἐλπίζοντες, ὅτι δὲν ἦτον δυνατόν ἐν βρέφος
 νὰ μὴ φανερώσῃ ὅσα ἠθέλεν ἰδεῖ ἢ ἀκούσει, ἀλλ'
 οἱ κόποι των ἔμενον ἀνωφελεῖς. Ἐγὼ ἤξευρον καὶ
 ἀπεκρινόμην εἰς αὐτοὺς, χωρὶς νὰ εἰπῶ τὸ ψευ-
 δος, ἢ νὰ φανερώσω ὅ,τι δὲν ἔπρεπε νὰ φανερωθῇ.

Τότε ὁ Ναρβάλης μοι εἶπεν. Ἐσὺ βλέπεις, ὦ
 Τηλέμαχε, ποῖαι εἶναι αἱ δυνάμεις τῶν Φοινίκων.
 Αὐτοὶ εἶναι φοβεροὶ εἰς ὅλα τὰ πλησιόχωρα Γένη
 διὰ τὰ πολυάριθμα πλοῖά των. Τὸ ἐμπόριόν των,
 τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἕως εἰς τὰς στήλας τοῦ Ἡρα-
 κλέους, δίδει εἰς αὐτοὺς τόσα πλούτη, ὥστε ὑπερ-
 βαίνουσιν κατὰ τὸν πλοῦτόν τὰ πλουσιώτερα Ἑ-
 θνη. ὁ Μέγας Βασιλεὺς Σέσωστρις ὅστις ποτὲ δὲν
 ἠθέλε δυνηθῇ νὰ μᾶς νικήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν,
 ἔλαβε μεγάλην δυσκολίαν νὰ μᾶς νικήσῃ εἰς τὴν
 ξηρὰν μὲ τὰ στρατεύματά του, τὰ ὁποῖα ὑπέτα-
 ξαν ὅλην τὴν Ἀσίαν. Αὐτὸς μᾶς ἐβάρυνε μὲ φό-
 ρον, ὅστις δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Οἱ Φοινικες
 ἦσαν κατὰ πολλὰ πλούσιοι καὶ δυνατοὶ, διὰ τοῦ-
 το δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσι τὸν δουλικὸν ζυγόν,
 τὸν ὁποῖον τοὺς ἐπέβαλέν, ὅθεν καὶ ἐπανέδραμον
 εἰς τὴν προτέραν των ἐλευθερίαν. ὁ Θάνατος δὲν
 ἄφησε τὸν Σέσωστριν νὰ τελειώσῃ τὸν πόλεμόν,
 τὸν ὁποῖον ἐναντίον μας διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν διή-
 γειρεν. Ὁμολογῶ, ὅτι ἔπρεπε νὰ φοβηθῶμεν πο-
 λὺ περισσότερον τὴν φρόνησίν του, παρά τὴν δύ-
 ναμίν του. Ἀλλ' ἀφ' οὗ μετέβη ἡ ἐξουσία εἰς τὰς

χειρας τοῦ Υἱοῦ του, ὅς τις ἦτον ὑστερημένος ἀπὸ
κάθε φρόνησιν, ἐσυμπεράναμεν, ὅτι δὲν εἰχομεν
πλέον τινὰ νὰ φοβηθῶμεν. Οἱ Αἰγύπτιοι, ἀντὶ
νὰ ἔμβωσι πάλιν ὠπλισμένοι νὰ μᾶς ὑποτάξωσιν,
ἠναγκάσθησαν νὰ μᾶς προσκαλέσωσιν εἰς βοήθειαν
των, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσωμεν ἀπὸ ἑνα Βασιλέα
ἄνομον καὶ λυσομανῆ. Ἡμεῖς ἐστάθμευον οἱ ἐλευ-
θερωταί των, τὸ ὅποιον ἔργον, ὦ! πόσῃν δόξαν
ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὸν πλου-
τον τῶν Φοινίκων.

Ἀλλ' εἰς καιρὸν ὅπου ἐλευθερώνομεν ἄλλους, ἡ-
μεῖς αὐτοὶ εὐρισκόμεθα εἰς δουλείαν. Φοβοῦ, ὦ
Τηλέμαχε, μὴ πέσῃς εἰς τὰς βαρβάρους χειρας
τοῦ Βασιλέως μας Πυγμαλίωνος. Αὐτὸς τὰς ἔβα-
ψεν εἰς τὸ αἷμα τοῦ Σιχέως, ἀνδρὸς τῆς ἀδελφῆς
του Διδῶς (1). Ἡ Διδῶ, καιομένη ἀπὸ τὴν ἐπι-
θυ-

(1) Ἡ Διδῶ ἦτο θυγάτηρ Βήλου, τοῦ Βασιλέως τῶν
Τυρίων, καὶ γυνὴ τοῦ Σιχέως, Ἰερέως τοῦ Ἡρακλέους. Πυγ-
μαλίων ὁ ἀδελφός της, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς θησαυροὺς τοῦ ἀνδρὸς
τῆς Σιχέως, τὸν ἀπεκεφάλισεν ἐμπροσθεν εἰς τὸν θυσιαστή-
ριον· ἡ Διδῶ ὁμῶς προσπαχθεῖσα κατ' ὕψους ἔλαβε κρυφίως
τοὺς θησαυροὺς του, καὶ ἀνιχώρησι διὰ Νηὸς με' ὅλους ὅτους
ὁ Πυγμαλίων ἐφθόνη, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ μέρος τῆς Ἀφρικῆς
πρὸ καλοῦμενον Ζευγίτανῃ. Μὴ θελόντων δὲ τῶν ἐκεῖσε κα-
τοίκων νὰ τῇ δάσωσι τόπον πρὸς κατοικίαν, αὐτὴ ἐζήτησε
τὴν χάριν διὰ νὰ λάβῃ μόνον τὸσον μέρος τόπου, ὅσον ἡ-
δίε περικυκλᾷ ἐν ταυρικόν δέρμα· τοῦτου γεγομένου, αὐτὴ
ἐχώρισε λεπτῶς ὅλον τὸ δέρμα καὶ τὸ ἔκκεμεν ἐν λουρὶ, καὶ
τὸν τόπον, τὸ ὅποιον περιέλαβεν ὁ κύκλος του, ἐκείνον ἐπὶ τὰ
ἐλαβεν εἰς κατοικίαν, καὶ ἐκεῖ ἐκτίσε μεγαλυτάτην Πόλιν,
τὴν ὅποιαν καὶ ὀνόμασε Καρχηδόνα, καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς
Πόλεως ἐκτίσεν ἐν φρούριον, τὸ ὅποιον ἐκ τοῦ δέρματος Βύρ-
σαν ὠνόμασε. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐφανεύθη ἰδιοχείρως μὴ θέλου-
σα νὰ συζυχθῇ μετὰ τοῦ Ἰάμβρα Βασιλέως τῆς Γετουλίας,
— Virgilius Aeneid. 1. Carulus Stephanus in suo Dictione
maritima,

θυμίαν τῆς ἐκδικήσεως, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Τύρον με
πολλὰ πλοῖα, καὶ πολλοὶ ἀπ' ἐκείνους, ὅσοι ἠγά-
πων τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἠκολού-
θησαν. Ἐκτίσεν αὐτὴ εἰς τὰ ἀκροθαλάσσια τῆς
Ἀφρικῆς τὴν θαυμαστὴν Πόλιν Καρχηδόνα. Ὁ Πυγ-
μαλίων τυραννούμενος ἀπὸ ὑπερβολικὴν δίψαν τοῦ
νὰ πλουτήσῃ, περισσότερον δυστυχεῖ καὶ γίνεται
ἀξιομίσητός πρὸς τοὺς ὑπηκόους του. Εἰς τὴν Τύ-
ρον τὸ νὰ ἦναι τὶς πλούσιος εἶναι ἔγκλημα. Ἡ
φιλαργυρία τοῦ Πυγμαλίωνος τὸν ἀναδεικνύει τυ-
ραννον εἰς τοὺς ὑπηκόους του, ὕποπτον, καὶ ὠμόν·
διώκει τοὺς πλουσίους καὶ φοβεῖται τοὺς πτωχοὺς·
κάθε πρᾶγμα τὸν ταραττεῖ, τὸν συγχίζει, καὶ
τὸν κατατρώγει· φοβεῖται τὴν σκιάν του, καὶ διέρ-
χεται τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας αὔπιος· οἱ Θεοί,
διὰ τὸν τὸν τιμωρήσωσι, τὸν ἐπιφορτίζουσι με πλού-
τη, τὰ ὅποια δὲν τολμᾷ νὰ μεταχειρισθῇ· καὶ ὅ-
σον αὐτὸς ἀγωνίζεται διὰ τὸ νὰ γένη εὐτυχὴς, τόσον
περισσότερον δυστυχεῖ. Λυπεῖται νὰ ἀφαιρέσῃ ἀ-
πὸ τοὺς θησαυροὺς του μικρὸν ὀβολόν, φοβούμενος
μὴν ὑστερήσῃ τὸ παραμικρόν· δὲν παύει ἀπὸ τοῦ
νὰ αἰσχροκερδῇ, καὶ πάντοτε βασανίζει τὸν ἐαυ-
τόν του διὰ τὸ κέρδος. Ἀποφεύγει τὴν παρουσίαν
τῶν ἀνθρώπων, μέγει μόνος, ἔντρομος, μελαγχολι-
κός, εἰς τοὺς πλέον κρυφοὺς τόπους τοῦ παλατίου
του. Οἱ ἰδιοὶ του συγγενεῖς καὶ φίλοι δὲν τολμῶσι
νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτόν, φοβούμενοι μὴ τοὺς
ὑποπτευσθῇ. Πολὺς ἀριθμὸς φυλάκων με ξίφει γυ-
μνά, καὶ με ὀρθὰ κοντάρια φύλαττει τὸ παλάτιόν
του. Τριακόντα κοιτῶνες, οἱ ὅποιοι συνέχονται ὁ
ἕνας με τὸν ἄλλον, καὶ ὁ καθ' εἷς ἔχει σιδηρὰν
θύραν με ἑξ̄ παχεῖς πασσάλους, εἶναι ὁ τόπος,
ὅπου κλείεται. Δὲν εἶναι γνωστὸν εἰς ποῖον ἀπὸ
αὐτοὺς τοὺς κοιτῶνας λαμβάνει ὕπνον, καὶ λέγε-
ται

ται διὰ βέβαιον, ὅτι οὐδέποτε δύο ἡμέρας κατὰ
σειράν ἐκοιμήθη εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν, φοβούμε-
νος μὴ τὸν πνίξωσιν. Αὐτὸς δὲν ἐδοκίμασε ποτέ
τοῦ μόνιμον ἡδονήν, οὔτε ἐγνώρισε καμμίαν ἀληθῆ
φιλίαν, ἢ ὅποια εἶναι γλυκυτέρα ἀπὸ κάθε ἡδο-
νῆς. Ἀνίσως τις τῷ εἶπῃ νὰ ζητήσῃ τὴν χαρὰν,
καταλαμβάνει, ὅτι αὐτὴ δὲν θέλει νὰ ἐμβῇ εἰς
τὴν καρδίαν του, καὶ ὅτι φεύγει μακρὰν ἀπ' αὐ-
τόν. Τὰ βαδουλά του ὄμματα γέμουσιν ἀπὸ
ζωηρότητα ἀγρίαν καὶ θηριώδη, καὶ περιπλαγῶν-
ται ἀδιακόπως εἰς κάθε μέρος· δίδει ἀκρόασιν
εἰς κάθε παραμικρὸν κτύπον, καὶ ταραττεται ὅ-
λος· εἶναι ὠχρὸς, ἰσχνὸς, καὶ αἱ θλιβεραὶ μέρι-
μναι εἶναι ἐζωγραφισμέναι εἰς τὸ ζαρωμένον του
πρόσωπον. Σιωπᾷ, ἀναστενάζει, εὐγάζει ἀπὸ τὴν
καρδίαν του πικρὰς οἰμωγὰς, οὔτε δύναται νὰ κρύ-
ψῃ τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς του, οἵτινες
τοῦ ξεσχίζουσι ἀδιαλείπτως τὰ σπλάγχνα. Τὰ
πλέον ἐκλεκτὰ φαγητὰ τοῦ προξενοῦσιν ἀηδίαν.
Τὰ τέκνα του, ἀντὶ νὰ ἦναι τὰ θεμέλια τῆς Πα-
τρικῆς του ἐλπίδος, εἶναι ἡ αἰτία τοῦ φόβου του,
καὶ τὰ στοχάζεται τοὺς πλέον κινδυνώδεις τοῦ ἐχ-
θρούς. Δὲν ἀπέρασε μίαν στιγμὴν τῆς ζωῆς του
χωρὶς φόβον, καὶ δὲν κρατεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου
μὲ ἄλλον τρόπον, εἰμὴ χύνων τὸ αἷμα ἐκείνων,
ἀπὸ τοὺς ὁποίους φοβεῖται μὴ θανατωθῇ. Ἀναί-
σθητος! δὲν γνωρίζει, ὅτι θέλει τὸν ἀφανίσει ἐ-
κείνη ἡ ὠμότης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλπίζει. Πολλοὶ
ἀπὸ τοὺς οἰκιακοὺς καὶ φίλους του θέλουν σπουδά-
σει νὰ ἐλευθερώσωσι τοὺς ὑπηκόους του ἀπὸ αὐτὸ
τὸ τέρας.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, ἐγὼ φοβοῦμαι τοὺς Θεοὺς,
καὶ μὲ κάθε τρόπον θέλω φανῇ πιστὸς εἰς τὸν
ὅποῖον μοι ἔδωκαν Βασιλεία· εἶμαι εὐχαριστημένος
καλ-

καλλίτερον νὰ λάβω ἀπὸ αὐτὸν τὸν θάνατον, παρὰ νὰ τοῦ ἀφαιρέσω τὴν ζωὴν, ἢ νὰ λείψω ἀπὸ τὸ νὰ τὸν ὑπερασπισθῶ εἰς κάθε περίστασιν. Ἐσὺ ὅμως, ὦ Τηλέμαχε, πρόσσεχε μὴ φανερωθῇς πῶς εἶσαι Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐπειδὴ ἂν τοῦ γένῃ γνωστὸν τοῦτο, δύναται νὰ στοχασθῇ, ὅτι ὁ Πατήρ σου, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἰθάκην, ἤθελε τῷ πληρώσει ποσότητα ἱκανὴν ἀργυρίου διὰ τὴν ἐλευθερίαν σου, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ σὲ κρατήσῃ ὡς αἰχμάλωτον.

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Τύρον, ἔβαλα εἰς ἔργον τὰς φρονίμους τοῦ συμβουλᾶς, καὶ ἐγνώρισα, ὅτι ἦσαν ἀληθῆ ὅσα μοὶ ἐδιηγήθη. Ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ καταλάβω, πῶς ἓνας ἄνθρωπος ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ τοσαύτην δυστυχίαν, ἐπέσῃν εἶχεν ὁ Πυγμαλίων. Ἐκπληττόμενος εἰς τοιοῦτον φρικτὸν καὶ δι' ἐμὲ νέον θέαμα, ἔλεγον κατ' ἑαυτόν. Αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἔβαλεν ὅλην τοῦ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ γένῃ εὐδαίμων καὶ μακάριος· ἐστοχάσθη νὰ φθάσῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν διὰ μέσου τοῦ πλούτου, καὶ τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας. καὶ πάλιν, μὲ ὅλα τοῦ τὰ πλούτη καὶ τὴν ἐξουσίαν εἶναι δυστυχής· ἂν ἦτον ποιμὴν, ὡς ἦμην ἐγὼ ὁλίγον πρότερον, ἤθελεν ἦναι εὐτυχής, ὡς ἐμέ, ἤθελε γευθῇ τὴν ἀθάνατον χαρὰν τῆς χωρικῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ τὸν τύπτῃ ἡ συνείδησις, δὲν ἤθελε φοβῆται οὔτε τὴν μάχαιραν, οὔτε τὸ φαρμάκι, ἀλλ' ἤθελεν ἀγαπᾶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἤθελεν ἀνταγαπᾶται ἀπὸ αὐτούς· δὲν ἤθελεν ἔχει τόσα μεγάλα πλούτη, τὰ ὁποῖα τοῦ εἶναι ἀνωφελῆ ὡς ὁ πηλὸς καὶ ἡ ἄμμος, ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ τὰ μεταχειρισθῇ, ἀλλ' ἤθελεν ἦναι ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε ἄλλης χρείας, εὐφραινόμενος μὲ τοὺς καρπούς τῆς γῆς. Θαρρῆναι, ὅτι κάμνῃ ὅ, τι τῷ φαίνεται ἀρεστόν,

πλὴν κατὰ ἀλήθειαν πράττει ὅσα τὸν προστάζουσι τὰ πάθῃ του· ἀναρπάζεται τῶρα ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν του, ἄλλοτε ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τὰς ὑποψίας του· στοχάζεται, ὅτι ἐξουσιάζει τοὺς ἄλλους, καὶ δὲν γνωρίζει, ὅτι δὲν εἶναι ἐξουσιαστὴς τοῦ ἑαυτοῦ του· ἐπειδὴ κυριεύεται ἀπὸ τὰς βιαίας του ἐπιθυμίας, ὡς ἀπὸ ἐξουσιαστὰς καὶ δυνάμεις.

Οὕτως ἐγὼ ἔκρινα διὰ τὸν Πυγμαλῖωνα χωρὶς τὰ τὸν εἰδῶ, ἐπειδὴ δὲν τὸν ἐβλεπεν ἄνθρωπος. Ἐφαίνοντο μόνον οἱ φοβεροὶ ἐκεῖνοι καὶ ὑψηλοὶ Πύργοι, οἱ ὅποιοι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἦσαν περικυκλωμένοι ἀπὸ φύλακας, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμβῆκεν αὐτὸς, καὶ ἐφυλακώθη μὲ τοὺς θησαυροὺς του. Ἐγὼ ἐσύγκρινα τοῦτον τὸν ἀόρατον Βασιλέα μὲ τὸν Σέσωστριν, ὁ ὁποῖος ἦτον τόσον φιλάνθρωπος, περίεργος εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τοὺς ξένους, πρόθυμος νὰ ἀκούῃ τὸν καθ' ἓνα, καὶ νὰ εὐγάξῃ ἀπὸ τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀλήθειαν, ἣ ὁποία κρύπτεται ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς. Ὁ Σέσωστριν, ἐγὼ ἔλεγον, οὐδὲν ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οὔτε ἔπρεπε νὰ φοβῇται. Ἐπαρρησιάζετο πρὸς ὅλους τοὺς ὑπηκόους του ὡς πρὸς τέκνα του· ἀλλ' οὗτος ἐκ τοῦ ἐιαρτίου καὶ φοβεῖται καὶ πρέπει νὰ φοβῇται, μάλιστα πρέπει νὰ φοβῇται πικρὸν θάνατον ἕως μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ἀπρόσιτόν του παλάτιον, καὶ εἰς τὴν μέσσην τῶν φυλάκων του. Τὸ ἐναιτίον ὁ καλὸς Βασιλεὺς Σέσωστριν ἐστέκετο ἄφοβος ἀγαμέσων εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ του, ὡς ἕνας καλὸς Πατὴρ εἰς τὸν οἶκόν του, περικυκλωμένος ἀπὸ τοὺς οἰκιακοὺς του.

Ὁ Πυγμαλίων ἐπρόσταξε νὰ πέμψωσιν ὀπίσω τὸν στόλον τῶν Κυπρίων, ὅς τις ἦλθε πρὸς συμμαχίαν του. Ὁ Ναρβάλης μετεχειρίσθη αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ μοι δάσῃ τὴν ἐλευθερίαν μου.

Μὲ

Με συνηρίθμησε λοιπὸν με τοὺς Κυπρίους, ἐπεὶδὴ ὁ Βασιλεὺς εἶχεν ὑπόψιν καὶ εἰς τὰ παραμικρὰ πράγματα. Τὸ ἐλάττωμα τῶν ὀκνηρῶν Βασιλέων εἶναι ἡ τελεία ἐμπιστοσύνη, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν εἰς μερικοὺς τῶν ἀγαπητοὺς ὑπηρετάς πανούργους καὶ κακοτρόπους· τὸ ἐναντίον ἐλάττωμα εἶχεν ὁ Πυγμαλίων, ἐπεὶδὴ ἀμφίβαλεν εἰς κάθε ἔντιμον καὶ πιστὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸς δὲν ἤξευρε γὰρ τιμᾶ τοὺς δικαίους καὶ ἡσυχούς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα εἶναι ἀπλᾶ καὶ χωρὶς δόλον· διὰ τοῦτο καὶ ποτὲ δὲν συνανεστράφη με ἐναρέτους, ἐπεὶδὴ τοιοῦτοι δὲν παρρησιάζονται εἰς Βασιλεῖς τόσον ἀνόμους. Ἀφ' οὗ ἄρχισε γὰρ βασιλεύη, εὗρεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μετεχειρίζετο, τόσῃν ὑπόκρισιν, τόσῃν ἀπιστίαν, καὶ τόσα φοβερὰ ἐλαττώματα, κεκρυμμένα ὑποκάτω εἰς τὸ πρόσχημα τῆς ἀρετῆς, ὥστε ἐστοχάζετο ἔπειτα ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς ἐξαίρεσιν, ὅτι εἶχον ὕπουλον καρδίαν καὶ ἀκολούθως ἐνόμιζεν, ὅτι δὲν ἦτον καμμία ἀρετὴ καθαρά ἐπάγω εἰς τὴν γῆν. Ἀλλ' ἄς ἔλθω εἰς τὴν ὑπόθεσίν μου.

Ἀφ' οὗ συνηρίθμηθην με τοῖς Κυπρίοις, ἐφυλάχθην με τοῦτο τὸ μέσον ἀπὸ τὰς ὑποψίας τοῦ Πυγμαλίωνος. ὁ Ναρβάλης ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον μὴ φανερωθῶ, ἐπεὶδὴ τοῦτο ἐπροξέγει τὸν θάνατον καὶ εἰς τοὺς δύο ἡμᾶς. Ἡ ἀνυπομονησία του εἰς τὸ γὰρ μᾶς εἶδῃ γὰρ ἀναχωρίσωμεν ἦτον ὑπερβολικὴ, ἀλλ' οἱ ἐναντίοι ἄγεροι μᾶς ἐμπόδισαν πολὺν καιρὸν. Αὐτὸ τὸ ἐμπόδιον τοῦ ἀναχωρισμοῦ μου μοὶ ἔδωκεν εὐκαιρίαν γὰρ ἐξετάσω τὰ ἥδη τῶν Φοινίκων, τῶν τόσοι οἰομαστῶν εἰς ὅλα τὰ γνωρισμένα ἔθνη. Ἐγὼ ἐθαύμαζον τὴν ἀξιόλογον τοποθεσίαν ἐκείνης τῆς μεγάλης πόλεως, ἡ ὅποια κεῖται εἰς τὴν μέσην τῆς θαλάσσης ἐπάγω εἰς μίαν ἡσσαν. Τὸ πλη-

σιόχωρον ἀκροθαλάσσιον εἶναι εὖμορφον διὰ τὴν εὐκαρπλίαν του, διὰ τοὺς ὁποίους φέρει γλυκυτάτους καρπούς, διὰ τὰς πολλὰς Πόλεις, καὶ Κώμας, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν εἶναι ἠνωμέναι ἢ μία μὲ τὴν ἄλλην, καὶ τελευταῖον διὰ τὴν εὐκрасίαν τοῦ κλίματος, ἐπεὶ τὰ βουνὰ, ἀμοιβαδὸν συνδεόμενα, προφυλάττουσιν αὐτοὺς τοὺς τόπους ἀπὸ τὰς Φερινὰς φλογας. Αὐτοὶ δροσίζονται ἀπὸ τὸν Βορέαν ἄνεμον, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Θαλάσσης. Ὁλος αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Λιβάνου, τοῦ ὁποῖου ἡ κορυφή, σχίζουσα τὰ νέφη, φθάνει σχεδὸν ἕως εἰς τοὺς Ἀστέρας· πάγος παντοτεινὸν τοῦ σκεπάζει τὸ μέτωπον, καὶ ποταμοὶ, γεμάτοι ἀπὸ χιόνας, πίπτουσιν ὡς χεῖμαρροι ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν κρημνῶν, οἱ ὁποῖοι τοῦ περικυκλώνουσι τὴν κεφαλὴν.

ὑποκάτωθεν φαίνεται ἐν μέγαλον δάσος ἀπὸ Κέδρους, αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον παλαιαί, ὅσον εἶναι καὶ ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι φυτευμέναι, καὶ ὑψώνονται εἰς τὰ Νέφη. Αὐτὸ τὸ δάσος ἔχει εἰς τὰς ποδιάς του, εἰς τὸν κατήφορον τοῦ ὄρους, βοσκὰς παχείας. Πανταχοῦ φέρονται ἀγέλαι βοῶν μυκωμένων, καὶ προβάτων βληχωμένων, ὁμοῦ μὲ τὰ τρυφερά των ἀρνία, τὰ ὁποῖα περιπατοῦν πηδῶντα ἐπάνω εἰς τὰ ἀπαλὰ χόρτα, καὶ διάφοροι ρύακες χύνουσιν πανταχόθεν νερὸν καθαρῶτατον. Φαίνονται τέλος πάντων ἐκεῖνα τὰ βοσκήματα, τὰ ὁποῖα κλίνουσιν ἕως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, ὅμοια μὲ ἐν περιβόλιον· τὸ Ἑαρ μὲ τὸ Φθινόπωρον ἐκεῖ βασιλεύουσι, καὶ συμπαρέχουσι τὰ ἄνθη καὶ τοὺς καρπούς. Ποτὲ οὔτε ὁ μεσημβρινὸς ἄνεμος, ὅς τις ἀφανίζει καὶ ξηραίνει μὲ τὰς θανατηφόρους του πνοὰς κάθε χλωρὸν πρᾶγμα, οὔτε ὁ σκληρὸς Βορέας ἐτόλμησαν νὰ δείξουν ἄμορφον αὐ-

αὐτὸ τὸ περιβόλιον. Τὸ Νησίον, εἰς τὰ ὁποῖον εἶναι κτισμένη ἡ Πόλις τῆς Τύρου, ὑψώνεται πλησίον εἰς τὰ οὕτως εὐμορφα ἀκροθαλάσσια. Αὕτῃ ἡ μεγάλη Πόλις φαίνεται πῶς πλέει ἐπάνω εἰς τὰ νερά, καὶ ὅτι εἶναι ἡ βασίλισσα τῆς θαλάσσης. Ἀράσσουν εἰς αὐτὴν οἱ Πραγματευταὶ ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ οἱ ἴδιοί τῃς κάτοικοι εἶναι οἱ πλέον περίφημοι Πραγματευταὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

Εὐθύς ὅπου ἤθελεν ἔμβει τις μέσα εἰς τὴν Πόλιν, πείθεται, ὅτι δὲν εἶναι μία Πόλις ἐνὸς μόνοι λαοῦ, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἐν κοινὸν ἐμπόριον ὅλων τῶν Γενῶν, καὶ τὸ κέντρον τῶν πραγματευομένων Πόλεων. Ἐχει δύο μεγάλους τάφρους (χαρακώματα) ὡς δύο βραχίονας, οἱ ὁποῖοι ἐκτεινόμενοι πρὸς τὴν Θάλασσαν ἀγκαλίζουσιν ἓνα μέγαν Διμένα, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἰσέρχονται ἀνεμοί. Εἰς αὐτὸν τὸν Διμένα φαίνονται ὡς ἐν δάσος τὰ κατάρτια τῶν παραβίων, τῶν ὁποίων παραβίων ὁ ἀριθμὸς τοσοῦτος εἶναι, ὥστε μόλις φαίνεται ἡ φέρουσα αὐτὰ θάλασσα. Ὅλοι οἱ πολῖται δίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ τὰ μεγάλατων πλούτη τόσον περισσότερον τὸ αὐξάνουσι. Φαίνονται ἀφ' ὅλα τὰ μέρη ὁ Βύσσης, τὰ λεπτότατα πανία τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ Τυρία Πορφύρα δις βεβαμμένη μὲ ἐν χρῶμα λαμπρὸν καὶ θαυμαστόν· αὕτῃ ἡ διπλὴ βαφὴ εἶναι τόσον λαμπρά, ὥστε ὁ καιρὸς δὲν δύναται νὰ τὴν μεταλλάξῃ, οὔτε νὰ τὴν ξεχρωματίσῃ. Αὐτοὶ τὴν μεταχειρίζονται διὰ νὰ βάπτωσι τὰ λεπτὰ μάλινα ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα κεντοῦν μὲ χρυσάφι, ἢ μὲ ἀσῆμι. Οἱ Φοινικες πραγματεύονται μὲ ὅλα τὰ γένη ἕως εἰς τὸ στενὸν τοῦ Ἡρακλέους· καὶ μάλιστα διεπέρασαν καὶ αὐτὸν τὸν Ὠκεανὸν, ὅστις περικυκλῶναι ὅλην τὴν γῆν. Ἐκαμαν ἀκόμη πολλὰς μακρὰς θαλασ-

σοπορίας εἰς τὴν ἐρυθραίαν θάλασσαν, διὰ τῶν ὁποίων λαμβάνουσιν ἀπὸ ἀγνώριστα Νησιά χρυσοί, θυμιάματα, καὶ διάφορα γένη ζώων, τὰ ὅποια ἀλλαχοῦ δὲν εὐρίσκονται.

Εγὼ δὲν ἐχέρταιον, θεωρῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν ταύτης τῆς Πόλεως, καὶ τὴν θαυμαστὴν φιλοπονίαν τῶν κατοίκων. Ἀλλὰ μῆτε ἐβλεπον, καθὼς εἰς τὰς Πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἀνθρώπους ἀργούς καὶ περιέργους, οἳ τινες περιφέρονται εἰς τὰς ἀγορὰς ζητοῦντες νὰ μάθωσι γέας εἰδήσεις, καὶ νὰ περιεργάζωνται τοὺς ξένους τοὺς φθάνοντας εἰς τὸν Διμένα. Οἱ ἄνδρες καταγίνονται εἰς τὸ νὰ ξεφορτῶνται τὰ καράβιά των, εἰς τὸ νὰ πωλῶσι τὰςπραγματείας των, ἢ νὰ τὰς πέμπωσιν εἰς ἄλλο μέρος, εἰς τὸ νὰ γεμίζωσι τὰς ἀποθήκας των, καὶ εἰς τὸ νὰ κρατῶσιν ἐπιμελέστατον λογαριασμόν τῶν ὅσων χρεωστοῦνται εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ξένουςπραγματευτάς. Ἀλλὰ μῆτε αἱ γυναῖκες παύουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ κάμνωσι σχέδια κεντητὰ, καὶ νὰ ἰψώσωσι λεπτὰ καὶ πολύτιμα μαλία.

Πόθεν προέρχεται, ἐγὼ ἔλεγον εἰς τὸν Ναυβάλην, τοῦτο τὸ μέγα ἐμπόριον τῶν Φοινίκων, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν γῆν, καὶ πλουτοῦσι τόσον διὰ τῶν κόπων καὶ δαπανῶν τῶν ἄλλων ἔστων; Σὺ βλέπεις, μοῖ ἀπεκρίθη, πόσον εἶναι εὐκόλος εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ τοποθεσία τῆς Τύρου. Ἡ πατρίς μας δοξάζεται ὡς ἐφευρετὴς τῆς θαλασσοπολείας. Οἱ Τύριοι ἐ χρημάτισαν οἱ πρῶτοι, (αἰίσως πρέπη νὰ πιστεύσωμεν ὅτι παρελάβομεν ἐξ ἀρχαιοτάτης παραδόσεως), οἳ τινες κατεδάμασαν τὰ κύματα πολὺ πρότερον τοῦ Τίφους καὶ τῶν Ἀργοναυτῶν, τῶν τοσοῦτον παρ' Ἑλλήσιν ἐπαινουμένων. Αὐτοὶ, λέγω, ἐστάθησαν οἱ πρῶτοι, οἳ τινες ἐτόλμησαν νὰ ἐμβῶσιν εἰς ἐν οὐτίδα

νὸν πλοῖον καὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν αἰέμων καὶ τῆς θαλάσσης, οἵτινες κατεμέτρησαν τὰς ἀβύσσους, παρετήρησαν ἀπὸ τὰ πελάγη τὴν διάθεσιν τῶν ἀστέρων, ἀκολουθοῦντες τὴν ἐπιστήμην τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων· αὐτοὶ τελευταῖον ἠνωσαν τόσους λαοὺς, τοὺς ὁποίους ἡ θάλασσα διεχώριζεν. Οἱ Τύριοι εἶναι ἐπιτηδέιοι, ὑπομονητικοὶ, κοπιαστικοὶ, μέτριοι, καὶ οἰκονόμοι. Ζῶσι ζωὴν εὐτακτον, καὶ εἶναι ἀνάμεσόν τους σύμφωνοι. Δὲν ἐστάθη ποτὲ κἀνὲν γένος περισσότερον ἀπὸ τοὺς Τυρίους φιλάληθες, σταθερόν, πιστόν καὶ φιλόφρον πρὸς τοὺς ξένους.

Ἰδοὺ, χωρὶς νὰ ζητῆς ἄλλην αἰτίαν, τὸ μέσον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἀποτελεῖ ἐξουσιαστὰς τῆς θαλάσσης, καὶ τοὺς δίδει τόσα πλούτη διὰ μέσον τοῦ ἐμπορίου. Ἀνίσως ἐμβρινεῖν ἀναμεταξύ των ἡ ἀσυμφωνία καὶ ὁ φθόνος, ἀνίσως ἐδίδοντο εἰς τὴν τρυφὴν καὶ εἰς τὴν ῥαθυμίαν, ἀνίσως οἱ προύχοντες τῆς πόλεως κατεφρόιουν τὸν κόπον καὶ τὴν οἰκονομίαν, ἀνίσως αἱ τέχναι ἔπαυον ἀπὸ τὸ νὰ τιμῶνται καὶ νὰ εὐρίσκωνται ἐν χρήσει, ἀνίσως ἐφαίνοντο ἄπιστοι πρὸς τοὺς ξένους, ἀνίσως μετέβαλλον τὸ παραμικρὸν ἀπὸ τοὺς κανόνας ἐνὸς ἐλευθέρου ἐμπορίου, βέβαια ἤθελες εἰδεῖν νὰ ἀμβλυθῇ αὐτὴ ἡ δύναμις, τὴν ὁποίαν ἦδη θαυμάζεις.

Σαφηνίσόν μοι, ἐγὼ τῷ ἔλεγον, τοὺς τρόπους, μὲ τοὺς ὁποίους ἤθελον δυνηθῇ νὰ καταστήσω καὶ ἐγὼ ποτὲ παρόμοιον ἐμπόριον εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἀκολουθεῖ, μοὶ ἀπεκρίθη, τὰ ἦδη τῶν Τυρίων, δέχου καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς τοὺς ξένους· ὥς εὐρίσκωσιν αὐτοὶ εἰς τοὺς λιμένας σου τὴν ἀσφάλειαν, τὴν ευκολίαν, τὴν ἐλευθερίαν ὅλην· ὥς μὴ σὲ νικήσῃ ποτὲ οὔτε ἡ φιλαργυρία, οὔτε ἡ ὑπερηφάνεια. Τὸ ἀληθές μέσον, τοῦ νὰ κερδίῃ τις πολλὰ, εἶναι,

ναι, τὸ νὰ μὴν πλεονεκτῇ ποτὲ, καὶ τὸ νὰ ἡξεύρῃ
 νὰ χάσῃ ἐν καιρῷ. Κατάστησον σεαυτὸν ἀγαπητὸν
 πρὸς ὅλους τοὺς ξένους, ὑπόφερε μάλιστα καὶ τι
 ἀπὸ αὐτοῦς. Φοβοῦ μὴ τοὺς παρακηινήσῃς μὲ τὴν
 ὑψηλοφροσύνην σου εἰς φθόρον· διαφύλαττε μὲ στα-
 θερότητα τοὺς κανόνας τοῦ ἐμπορίου ἀδιαφθόρους,
 καὶ αὐτοὶ ἄς ᾖναι ἀπλοὶ καὶ εὐκολοί· συνείθιζε
 τοὺς λαοὺς σου νὰ τοὺς φυλάττωσιν ἀπαραβάτως·
 παίδευε αὐστηρῶς τοὺς δόλους, καὶ μάλιστα τὴν
 ἀμέλειαν, καὶ ὑπερηφάνειαν τῶν πραγματουτῶν,
 τὰ ὅποια ἀφανίζουσι τὸ ἐμπόριον, ἐπεὶ δὴ βλα-
 πτουσιν ἐκείνους, οἵτινες τὸ ἐνεργοῦν· πρὸ πάντων
 μὴ ταραττῇς τὸ ἐμπόριον, θέλων νὰ τὸ μεταβά-
 λῃς κατὰ τὴν θέλησίν σου. Ἀρμόζει μᾶλλον εἰς
 τὸν Ἠγεμόνα νὰ μὴ συμπλέκηται εἰς τὰ τοῦ ἐμ-
 πορίου, ἀλλὰ νὰ ἀφίγῃ ὅλον τὸ κέρδος εἰς τοὺς
 ὑπηκόους τοῦ, οἱ ὅποιοι ὑποφέρουσι καὶ τοὺς εἰς
 αὐτὸ κόπους· ἀλλέως τοὺς ἀφαιρεῖ τὴν προθυμίαν·
 φερόμενος μὲ τοῦτον τὸν τρόπον, κερδίζει τὰ μέ-
 γιστα ἀπὸ τὰ ὅποια ἐμβαίνουσιν εἰς τὸ βασιλείον
 τοῦ ἄπειρα πλούτη. Τὸ ἐμπόριον εἶναι ὅμοιον μὲ
 τινὰς πηγᾶς· ἐὰν θελήσῃς νὰ ἀνατρέψῃς τὸ τρέξι-
 μόν των, τὰς κάμνεις καὶ ξηραίνονται. Τὸ κέρδος
 μόνον καὶ ἡ εὐκολία ἐλκύουσιν εἰς τοὺς τόπους σου
 τοὺς ξένους· ἐὰν τοὺς ἀφαιρέσῃς τὴν εὐκολίαν τοῦ
 ἐμπορίου ἢ τὸ κέρδος, ἀναχωρῶσιν ὀλίγον κατ' ὀ-
 λίγον, καὶ δὲν ἐπιστρέφουσιν πλέον· ἐπεὶ δὴ ἄλλα
 ἔθνη, ἀφειλούμενα ἀπὸ τὴν ἀνοσίαν σου, τοὺς ἐλ-
 κύνουσι πρὸς ἑαυτὰ, καὶ τοὺς συνειθίζουσιν νὰ μὴ
 σὲ ἐνθυμῶνται πλέον. Πρέπει νὰ σοὶ ὁμολογήσω
 πρὸς τούτοις, ὅτι πρὸ χρόνων τινῶν ὅχι ὀλίγον ἡ-
 μαυράθῃ ἡ διζα τῆς Τύρου.

Ὡ καὶ ἂν ἐβλεπες, ὦ ἡγαπημένε μου Τηλέμαχε,
 ταύτην τὴν Πόλιν πρὶν νὰ βασιλεύσῃ ὁ Πυγμαλίων,

πολύ περισσότερον ἡθελες μείνει ἐπιστατικός. Τώρα δὲν βλέπεις ἄλλο, εἰμὴ τὰ θλιβερά λείψανα μιᾶς μεγαλειότητος, ἣτις εἶναι εἰς κίνδυνον νὰ ἀφανισθῇ. Ἀθλία Τύρος φεῦ! εἰς ποίας χεῖρας ἐπέσες· εἰς ἐσὲ ἄλλοτε ἢ θάλασσα ἐκόμιζε τοὺς φόρους ὅλων τῶν ἔθνων τῆς γῆς. Ὁ Πυγμαλίων φοβεῖται τόσον ἀπὸ τοὺς ἰδίους του ὑπηκόους, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ξένους· ἀντὶ νὰ ἀνοίξῃ τοὺς λιμένας του εἰς τὰ πλεόν μακρυὰ ἔθνη, αὐτὸς ἐξ ἐναντίας τοὺς κλείει, θέλων νὰ μανθάνῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὄσων ἔρχονται πλοίων, τὸν τόπον πόθεν ἔρχονται, τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιβατῶν, τὸ εἶδος καὶ τὴν τιμὴν τῶν πραγματειῶν των, καὶ πόσον καιρὸν θέλουν διατρίψῃ εἰς τὴν Πόλιν· καὶ τὸ χεῖριστον εἶναι, ὅτι μεταχειρίζεται δόλους καὶ συκοφαντίας διὰ νὰ ἀδικῇ τοὺς πραγματευτάς, καὶ νὰ δημεύῃ τὰς πραγματείας των. Ταράττει ἐκείρους, τοὺς ὁποίους νομίζει πλουσιωτέρους, καὶ τοὺς ἐπιφορτίζει ἐπὶ διαφοροῖς προφάσεσι μὲ πολλὰς εἰσπράξεις (δοσίματα). Θέλει νὰ ἐμβαίῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ καθ' εἰς φοβεῖται νὰ ἔχῃ μὲ αὐτὸν δοσοληψίας. Διὰ τοῦτο τὸ ἐμπόριον ἀδυνατεῖ, καὶ οἱ ξένοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀλησμονοῦν τὸν δρόμον τῆς Τύρου, ὅστις ἄλλοτε τοὺς ἦτον τόσον γνωστός· καὶ ἀνίσως ὁ Πυγμαλίων δὲν μεταβάλλῃ τὰς πράξεις του εἰς τὸ κρεῖττον, ἢ δόξα καὶ ἡ δύναμις μας μετ' οὐ πολὺ θέλουν μεταβῇ εἰς κατὰ ἄλλο ἔθνος διοικούμενον καλῆτερα ἀπὸ ἡμᾶς.

Μετὰ ταῦτα ἠρώτησα τὸν Ναρβάλιν, τίνι τρόπῳ οἱ Τύριοι ἔγιναν τοσοῦτον ἰσχυροὶ εἰς τὴν θάλασσαν; ἐπειδὴ ἐγὼ ἠθέλον νὰ ἡξεύρω ὅλα ὅσα αἰνέκουσιν εἰς κυβέρνησιν μιᾶς Βασιλείας. Ἐχομε, μοὶ ἀπεκρίθη, τὰ δάση τοῦ Λιβάνου, τὰ ὅποια φυλάττομεν μεγάλως, ἐπειδὴ μᾶς δίδουσι τὴν ἀναγκαίαν

καίαν ὕλην πρὸς κατασκευὴν τῶν πλοίων. Δὲν κόπτομεν τὰ δένδρα, ὁπότεν δὲν τὸ ἀπαιτῇ ἡ κοινὴ χρεῖα. Εἰς τὴν Ναυτικὴν ἔχομεν ἐμπείρους τεχνίτας. Καὶ πῶς, τῷ εἶπον, ἡδυνάσθητε νὰ εὑρητε αὐτοὺς τοὺς τεχνίτας; Αὐτοί, μοὶ ἀπεκρίθη, ἐμορφώθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸν ἴδιον τοῦτον τόπον. Ἀρίσως ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶναι ἔξοχοι εἰς τὴν τέχνην των, ἀνταμείβονται καλῶς διὰ τοὺς κόπους των, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι ταχέως εὐρίσκονται ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι φέρουσι τὰς τέχνας εἰς τελειότητα, ἐπειδὴ οἱ ὀξύνοες δίδονται μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν εἰς ἐκείνας τὰς τέχνας, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι διωρισμέναι μεγάλοι ἀνταμοιβαί. Ἐδῶ εἰς τὸν ἡμέτερον τόπον τιμῶνται ὅλοι, ὅσοι προκόπτουσιν εἰς τὰς τέχνας, καὶ ἐπιστήμας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν Ναυτικὴν.

Τιμᾶται ἓνας καλὸς Γεωμέτρης, δοξάζεται ἓνας ἔξοχος Ἀστρονόμος, πλουτεῖ ἓνας Ναυκληρος, ὃς τις εἰς τὴν τέχνην του ὑπερβαίνει τοὺς ἄλλους. Ὁ καλὸς ξυλουργὸς ὄχι μόνον δὲν καταφρονεῖται, ἀλλὰ μάλιστα λαμβάνει ἐλευθέριον καὶ καλὴν πληρωμὴν. Ἀκόμη καὶ οἱ καλοὶ Ναῦται ἔχουσι βεβαίους τοὺς μισθοὺς των καὶ ἀναλόγους μὲ τοὺς πόρους των. Δίδονται εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς τροφὴν ἐπιτηδεῖα ὅταν ἀσθενῶσιν, γίνεται δὲ αὐτοὺς μεγάλη ἐπιμέλεια, καὶ εἰς τὴν ἀπουσίαν των δὲν ἀμελοῦνται αἱ γυναῖκες των καὶ τὰ παῖδιά των. Ἀρίσως ἀποθάνωσιν, ἢ πνιγῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, βοηθοῦνται αἱ οἰκογένειά των. Ἐκεῖνοι πάλιν, οἵτινες ἐδούλευσαν ἕως εἰς ἓνα διωρισμένον καιρὸν, λαμβάνουσιν ἄδειαν νὰ ἀναπαυθῶσι τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς των εἰς τὰς οἰκίας των. Τοιοῦτοτρόπως ἔχομεν ἱκανὸν ἀριθμὸν κοπιηλατῶν. Οἱ Πιχτέρες χαίρουσι νὰ ἀνατρέφουν τοὺς υἱοὺς των εἰς

τέχνας τόσον ὠφελίμους . Εἰς τὴν παιδικήν των καὶ νεαρὰν ἀκόμη ἡλικίαν τὰ διδάσκουσι τὴν κωπηλασίαν, τὴν ἐπιμέλειαν τῶν παραβοσχοίων καὶ τὴν καταφρόνησιν τῶν θαλασσίων κινδύνων· καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀνταμείψεως καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας ἀναγκάζονται οἱ ἄνθρωποι νὰ ὑπακούωσιν ἐκουσίως . Ἡ ἐξουσία μόνη ποτὲ δὲν ὠφελεῖ, καὶ ἡ ὑποταγὴ τῶν ὑποκειμένων δὲν ἐξαρκεῖ· πρέπει νὰ αποκτῶμεν τὰς καρδίας των, ἀποκατασταίνοντες πρὸς αὐτοὺς ὠφέλιμα ἐκεῖνα τὰ πράγματα, εἰς τὰ ὁποῖα θέλομεν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἀξιοτιμότητά των .

Μετὰ ταύτην τὴν συνομιλίαν, ὁ Ναρβάλης μὲ ἔφερε νὰ ἰδῶ τὰς Ἀποθήκας, τοὺς Ναυστάθμους, καὶ τὰς Ὀπλοθήκας . Ἐγὼ ἡρώτων περιέργως περὶ ἐκάστου πράγματος, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀλησμονήσω καπὲν πρᾶγμα ὠφέλιμον, ἢ ἄλλην τινὰ περιίστασιν ἀξιόλογον, ἔγραφα ὅσα ἤκουον .

Ἐν τούτοις ὁ Ναρβάλης, ὅστις ἐγνώριζε καλῶτα τὰ ἥθη τοῦ Πυγμαλίωνος, καὶ μετὰ ἡγάπα ἐκ καρδίας, ἀνέμενεν ἀνυπομόνως τὴν ἀναχωρήσιν μου, φοβούμενος μὴ ἡθελὼν γνωρισθῇ ἀπὸ τοὺς κατασκόπους τοῦ Βασιλέως, οἱ ὁποῖοι κατεσκόπευον νυκτὸς καὶ ἡμέρας εἰς ὅλην τὴν Πόλιν . ἀλλ' οἱ ἐναντίοι ἄνεμοι δὲν μᾶς ἐσυγχώρουν ἔτι νὰ ἀναχωρήσωμεν . Ἐν ᾧ ἐπεσκεπτόμεθα τὸν λιμένα, καὶ ὠμιλοῦσαμεν μετὰ τινος ἐμπόρου, ἰδοὺ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς ἓνας ὑπηρέτης τοῦ Πυγμαλίωνος, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς τὸν Ναρβάλην· ὁ Βασιλεὺς ἔμαθεν ἀπὸ ἑνα Ναύαρχον ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες μετὰ σοῦ ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὅτι ἔφερες ἐδῶ ἓνα ξένον, ὁ ὁποῖος ψευδῶς νομίζεται Κύπριος . Προστάζει λοιπὸν νὰ βαλθῇ αὐτὸς ὁ ξένος εἰς φυλακὴν, ἕως ὅπου νὰ γερῇ γνωστὴ ἡ ἀληθινὴ Πα-

τρὶς τοῦ· καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐσέναι θέλει ἐγγυητὴν μὲ
κίνδυνον τῆς ζωῆς σου. Ἐγὼ τότε εἶχον ἀπομακρύ-
νει ὀλίγον, διὰ τὸ παρατηρήσω πλησιέστερον τὴν
ἀναλογίαν, τὴν ὁποῖαν ἐφύλαξαν οἱ Τύριοι εἰς τὴν
κατασκευὴν ἐνὸς νέου πλοίου, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐβε-
βαίουν, διὰ τὴν ἐντελῆ κατασκευὴν κατὰ τοὺς κα-
νόνας τῆς Ναυτικῆς τέχνης, ὑπερέβαινον εἰς τὴν
ταχύτητα ὅλα τὰ ἄλλα, ὅσα εἰς ἐκεῖνον τὸν Λι-
μένα ἐφάνησαν, καὶ ἡρώτων περί τινων πραγμάτων
τὸν τεχνίτην, ὅς τις ἔδωκε τὴν ἀναλογίαν εἰς ἐκεῖ-
νο τὸ πλοῖον.

Ὁ Ναρβάλης, ἐκστατικὸς καὶ ἔντρομος, ἀπεκρίθη·
ἐγὼ πηγαίνω παρευθὺς εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ξένου, ὁ
ὁποῖος βεβαίως εἶναι ἀπὸ τὴν Κύπρον. Ἀλλ' ὅταν
πλέον δὲν ἐφαίνετο ἐκεῖνος ὁ ὑπηρέτης, ἔτρεξε πρὸς
με διὰ τὸ φανερώσῃ τὸν κίνδυνόν μου. Καλῶς
ἐγὼ τὸ προεῖδον, μοὶ εἶπεν, ὦ ἡγαπημένε μου Τι-
λέμαχε· ἡμεῖς, φεῦ! εἴμεθα χαμένοι. Ὁ Βασι-
λεὺς, ὅς τις ἡμέραν καὶ νύκτα τυραννεῖται ἀπὸ τὴν
δυσπιστίαν, ὑποπτεύει πῶς ἐσὺ δὲν εἶσαι Κύπριος·
ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ σὲ φυλακώσουν, καὶ μοὶ ἐφο-
βήρισε τὸν θάνατον, εἰάν δὲν σὲ παραδώσω εἰς τὰς
χεῖράς του. Τὶ πρέπει λοιπὸν νὰ κάμωμεν; δότε
μας, ὦ Θεοί! τὴν ἀναγκαίαν φρόνησιν διὰ νὰ ἀπο-
φύγωμεν ἕνα τοιοῦτον κίνδυνον. Πρέπει, ὦ Τιλέ-
μαχε, νὰ σὲ ὑπάγω εἰς τὸν Πυγμαλίωνα. Ἐσὺ
θέλεις τὸν βεβαιώσῃ, ὅτι εἶσαι ἀπὸ τὴν Νῆσον
τῆς Κύπρου, γεννημένος εἰς τὴν Χώραν τῆς Ἀμα-
θούντος, υἱὸς ἐνὸς Ἀγαλματοποιοῦ τῆς Ἀφροδίτης
(1)· ἐγὼ θέλω μαρτυρήσει, ὅτι ἐγνώρισα ποτὲ
τὸν

(1) Ἡ Ἀφροδίτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Διὸς, καὶ τῆς Θεᾶς
Διώνης. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ Κρόνος δι' ἄκραν ἀσέβειαν
νό-

τὸν Πατέρα σου· καὶ οὕτως ἴσως ὁ Βασιλεὺς σε ἀφήσει νὰ ἀναχωρήσης, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ περισσότερον καταλεπτῶς τὴν ἀλήθειαν· ἐγὼ δὲν βλέπω ἄλλον τρόπον νὰ φυλάξω τὴν ἐδικήν σου καὶ ἐδικήν μου ζωὴν.

Ἄφες, τῷ ἀπεκρίθην, ὦ Ναρβάλη, ἄφες νὰ χαθῇ ἓνας δυστυχὴς, τὸν ὁποῖον θέλει νὰ ἀφανίσῃ ἡ Μοίρα· ἤξεύρω νὰ ἀποθάνω. Πολλαὶ εἶναι αἱ χάριτες, τὰς ὁποίας σοὶ χρεωστῶ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ σύρω καὶ ἐσὲ εἰς τὴν δυστυχίαν μου. Δὲν ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ τὸ ψευδος· δὲν εἶμαι Κύπριος, μήτε δύναμαι νὰ τὸ βεβαιώσω, πῶς εἶμαι. Οἱ Θεοὶ βλέπουσι τὴν φιλαλήθειάν μου, καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν των εἶναι νὰ φυλάξωσι τὴν ζωὴν μου μετὰ τὴν δυνάμιν των· ἀλλ' ἐγὼ δὲν

κόψας τὰ πεκνογόνα μόρια τοῦ Πατρὸς τοῦ Οὐρανοῦ τὰ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης ἐγεννήθη ἡ Ἀφροδίτη. Ὀνομάζεται Θεὰ τῶν ἐρώτων καὶ τῶν ἠδονῶν, διὰ τὴν ἀσύγκριτόν της εὐμορφίαν. Τὸ ἀμάξι της τὸ ἑσυρον κύκνοι καὶ περιστεραὶ, δηλαδὴ πετεινά ὑπ' ἀσελγείας κυριεύοντα. Ἐλατρεύετο εἰς τὴν Ἀμαθούντα, εἰς τὴν Κυθηρὴν, εἰς τὴν Πάφον, καὶ εἰς ἄλλους τρυφεροὺς καὶ χαριστάτους τόπους. Ἐγέννησε τὸν Ὑμέναιον, Θεὸν τοῦ γάμου, καὶ τὰς τρεῖς Χάριτας, αἱ ὁποῖαι τὴν συνώδευον, καὶ εἶχε διὰ Υἱοὺς τοὺς δύο Ἐρωτας, ἐξ ὧν ὁ ἓνας ἦτον σῶφρων, καὶ ὁ ἄλλος ἐπιστάτης τῶν σαρκικῶν ὀρεξέων, πτερωτὸς καὶ μετὰ φανερὰν γεμάτην ἀπὸ βέλῃ φλογερά, διὰ νὰ πληγῶνῃ καὶ νὰ φλογίζῃ τὰς καρδίαις μετὰ ἐρωτικὴν ἀσελγειαν. Ὁ αἰτιμος καὶ ἀναίσχυντος Πρίαπος ἦτον καὶ αὐτὸς Υἱὸς της, καὶ ἄλλην δυσίαν δὲν ἐλάμβανεν, εἰμὴ Ὀνους. Ὁ Αἰνείας, ὁ τῶσον ἐπαινούμενος ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατον τῶν Λατίνων Ποιητῶν Βιργίλιον, ἐκαυχᾶτο, ὅτι ἦτον Υἱὸς της, ὡς ἐδηλώσαμεν σελίδ. 34. καὶ ἀγκαλὰ ἡ αἰσχροτάτη αὐτῇ Θεᾷ ἐποτρύνετο ἀμέτρως ὡς μία Λύκαινα, ἦτον ὁμῶς γυνὴ τοῦ Ἑφαιστου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἐλάβε κατ' ἐν τέκνον.

δὲν θέλω νὰ τὴν φυλάξω μὲ τὸ ψεῦδος. Εἶναι τελείως ἀκατηγόρητον αὐτὸ τὸ ψεῦδος, ὦ Τηλέμαχε, ἀνταπεκρίθη ὁ Ναρβάλης· οἱ ἴδιοι Θεοὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ τὸ κατακρίνουν· εἶναι ἀβλαβές, φυλάττει τὴν ζωὴν δύω ἀθώων, καὶ δὲν πλανᾷ τὸν Βασιλέα δι' ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ πράξῃ μίαν μεγάλην παρανομίαν· πᾶν μέτρον ἄριστον· ὁ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔρωσ σου, καὶ ὁ φόβος μὴ προσκρούσῃς εἰς τοὺς Θεοὺς, ὑπερβαίνουσιν, ὦ Τηλέμαχε, τὰ ὅρια τῆς μετριότητος.

Τὸ ψεῦδος, ἐγὼ τῷ ἔλεγον, εἶναι πάντοτε ψεῦδος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ τὸ μεταχειρίζωνται οἱ ἄνθρωποι. Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ὁμιλῇ, ἔχει τοὺς Θεοὺς παρόντας, διὰ τὸ ὅποιον ποτὲ δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν χωρὶς τινος βλάβης· ὅς τις ὑβρίζῃ τὴν ἀλήθειαν, ὑβρίζει τοὺς Θεοὺς, καὶ βλάπτει τὸν ἑαυτόν του, ἐπεὶ ὁμιλεῖ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς του. Παῦσαι, ὦ Ναρβάλη, ἀπὸ τὸ νὰ μὲ παρακινήσῃς εἰς πρᾶγμα ἀτάξιον καὶ διὰ τοὺς δύο μας. Ἀνίσως οἱ Θεοὶ ἔχωσιν εὐσπλαχνίαν πρὸς ἡμᾶς, θέλουν εὐρεῖν τὸν τρόπον νὰ μᾶς ἐλευθερώσωσιν· ἀνίσως θέλουν νὰ μᾶς ἀφήσασιν νὰ χαθῶμεν, ἀποθνήσκοντες, γινόμεθα θύματα τῆς ἀληθείας, καὶ ἀφίνομεν μέγαλον παράδειγμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι πρέπει νὰ προτιμοῦν τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον ζωὴν. Ἡ ἐδική μου εἶναι πολυχρόνιος οὔσα οὕτω δυστυχισμένη· δι' ἐσὲ μόνον, ὦ ἡγαπημένε μου Ναρβάλη, ταραττεται ἡ καρδιά μου. Ἐπρεπε τάχα ἡ ἀγάπη σου πρὸς ἕνα δυστυχῆ ξέγον νὰ σοὶ ἀποβῇ τόσον ὀλέθριος;

Ἐμείναμεν πολὺν καιρὸν εἰς αὐτὴν τὴν διαφιλορειαλίαν· ἀλλὰ τέλος πάντων ἰδοὺ φθάνει τις δρομαῖος, ὅς τις ἦτον ἕνας τῶν ὑπουργῶν τοῦ βασι-

λέως,

λέως, καὶ ἀπεσταλμένος πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆν Ἀστάρβην. Αὕτῃ ἡ γυνὴ ἦτον εὖμορφος ὡς Θεά. τὰ προτερήματα τοῦ πνεύματός της ἠύξανον τὰς σωματικὰς της χάριτας· εἶχε τὸ κολακευτικόν, τὸ εὖθυμον, τὸ ἐλκυστικόν· ἀλλὰ μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ἐξωτερικὴν γλυκύτητα, εἶχεν, ὡς αἱ Σειρῆνες, καρδίαν σκληράν, καὶ γεμάτην ἀπὸ κακίαν, μὲ ὅλον ὅτι ἤξευρε νὰ κρύπτῃ τὰς πονηράς της γνώμας μὲ βαθεῖαν προσποίησιν. Κατάρθωσε νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Πυγμαλίωνος μὲ τὴν ἀγκινοιδίαν της, μὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς της, καὶ μὲ τὴν ἡδύφωνον ἀρμονίαν τῆς λύρας της. Ὁ Πυγμαλίων, τυφλωθεὶς ἀπὸ βίαιον πρὸς αὐτὴν ἔρωτα, ἄφησε τὴν Βασίλισσαν Τόφην, τὴν γυναῖκά του. Αὐτὸς δὲν ἐστοχάζετο ἄλλο, παρὰ νὰ εὐχαριστῇ τὰ πάθη τῆς ὑπερφάνου Ἀστάρβης· ἡ ἀγάπητις δὲν τοῦ ἦτον ὀλιγώτερον ὀλέθριος ἀπὸ τὴν αἰσχράν του φιλαργυρίαν· ἀλλὰ, μὲ ὅλον ὅτι αὐτὸς ἐθυσιάζετο δι' αὐτὴν, αὕτῃ ὅμως τὸν ἐμίσει καὶ τὸν ἐστοχάζετο οὐδενὸς ἄξιον, κρύπτουσα τὰ ἀληθῆ της αἰσθήματα μὲ μίαν ἐπίπλαστον ἀγάπην, καὶ προσπιουμένη, ὅτι δι' αὐτὸν μόνον ἔζη, ἐν ᾧ δὲν ἡδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρῃ.

Εὐρίσκετο εἰς τὴν Τύρον ἓνας νέος Λύδιος, μιᾶς ἐξαισίου ὠραιότητος, Μαλάχων ὀνεμαζόμενος, τρυφيلὸς ὅμως, ἄναιδρος, καὶ βεβυθισμένος εἰς τὰς ἡδονάς. Αὐτὸς δὲν ἐφρόντιζε δι' ἄλλο, παρὰ πῶς νὰ φυλάττῃ τὴν ἀπαλότητα τοῦ σώματός του, νὰ κτενίσῃ τὰ ξανθὰ του μαλῖα, τὰ ὅποια ἐκυματοῦσαν εἰς τοὺς ὤμους του, νὰ ἀλείφεται μὲ μῦρα, νὰ δίδῃ εἰς τὰ φορέματά του σχῆμα εὖμορφον, καὶ τελευταῖον νὰ τραγοδῇ μὲ τὴν ἡδύφωνόν του Λύραν στίχους ἐρωτικούς. Ἡ Ἀστάρβη τὸν εἶδε, καὶ τὸν ἠγάπησε μὲ μανικὸν ἔρωτα· ἀλλ' αὐτὸς τὴν κα-

τεφρόνεια, ἐπεὶδὴ ἡγάπα περισσότερον μίαν ἄλλην
 γυναῖκα, καὶ προσέτι ἐφοβεῖτο τὴν σκληρὰν ὀργὴν
 τοῦ Πυγμαλίωνος. Ἡ Ἀστάρβη, βλέπουσα ἑαυτὴν
 καταφρονουμένην, ἔλαβε μῖσος ἐναντίον του, καὶ
 ἐστοχάσθη, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ τὸ νὰ ἐκλη-
 φθῇ ὁ Μαλάχων διὰ τὸν ξένον, τὸν ὁποῖον ὁ Βα-
 σιλεὺς ἐζητεί, καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου ἔλεγον, ὅτι
 ἦλθε μὲ τὸν Ναρβάλην. Δὲν ἐσφαλεν εἰς τὸν στο-
 χασμόν της, ἐπεὶδὴ ὁ Πυγμαλίων τὴν ἐπίστευσε,
 καὶ αὐτὴ ἐσύρεν εἰς τὸν σκοπόν της ὅλους ἐκείνους,
 οἵτινες ἠδύνατο νὰ τῷ φανερώσωσι τὴν ἀλήθειαν·
 ἐπεὶδὴ αὐτὸς δὲν ἡγάπα, μῆτε ἤξευρε νὰ διακρίνῃ
 τοὺς ἐναρέτους ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο εὗρίσκετο πε-
 ριτριγυρισμένος ἀπὸ ἀνθρώπους πλεονέκτας, δολε-
 ροὺς, καὶ ἐτοίμους εἰς τὸ νὰ ἐπτελῶσι τὰς σκλη-
 ρὰς καὶ ἀδίκους του προσταγὰς. Αὐτοὶ φοβούμενοι
 τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀστάρβης, τὴν ἐβοήθουν νὰ τὸν
 πλανᾷ, θέλοντες νὰ φανῶσιν εὐάρεστοι εἰς αὐτὴν
 τὴν ὑπερήφανον γυναῖκα, ἥτις εἶχεν ὅλην τὴν ἀγά-
 πην του. Τοιουτρόπως λοιπὸν ὁ νέος Μαλάχων, μὲ
 ὅλον ὅτι γνωρισμένος ἀπὸ ὅλους ὡς Λύδιος, ἐκατη-
 γαρήθη, ὅτι ἦτον ἐκεῖνος ὁ ξένος νέος, τὸν ὁποῖον
 ὁ Ναρβάλης ἔφερεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ ὑπο-
 κάτω εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα ἐφυλακώθη.

Ἡ Ἀστάρβη, φοβουμένη μὴν ὑπάγῃ ὁ Ναρβά-
 λης καὶ φανερώσῃ εἰς τὸν Βασιλέα τὴν δολιχότητά
 της, ἐπεμψεν εἰς αὐτὸν ταχέως ἓνα ὑπηρετήν, ὁ
 ὁποῖος τῷ εἶπεν αὐτὰ τὰ λόγια. Ἡ Ἀστάρβη σὲ
 ἐμποδίζει νὰ φανερώσῃς εἰς τὸν Βασιλέα ποῖος εἶ-
 ναι ὁ ξένος σου. Αὐτὴ δὲν ζητεῖ ἄλλο τι ἀπὸ ἐσέ-
 να, εἰμὴ τὴν σιωπὴν, καὶ δι' αὐτὸ θέλει κάμει
 τρόπον νὰ μείνῃ εὐχαριστημένος ὁ Βασιλεὺς εἰς ἐ-
 σέ· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ, διὰ νὰ μὴ φανῇ πλέον εἰς
 τὴν Πόλιν ὁ νέος ξένος, τὸν ὁποῖον ἔφερες ἀπὸ τὴν

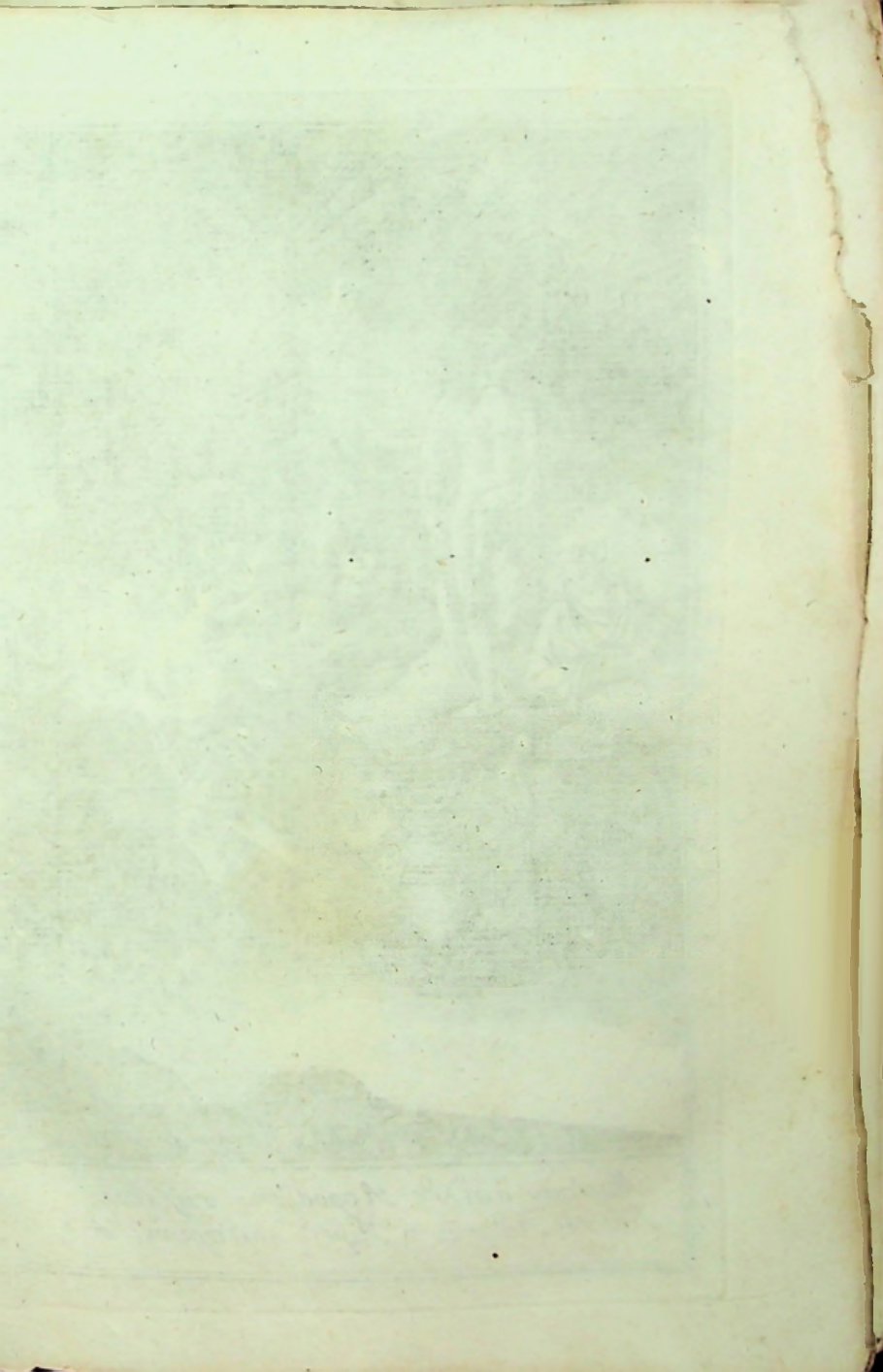
Αἴγυπτον, σπούδαςον νὰ τὸν ἐξαποστείλῃς ταχέως
 μὲ τοὺς Κυπρίους· ὁ Ναρβάλῃς, χαίρων δι' αὐτὸ
 τὸ συμβεβηκός, διὰ τοῦ ὁποίου ἠδύνατο νὰ φυλάξῃ
 τὴν ἐδικήν του ζωὴν καὶ τὴν ἐδικήν μου, ὑπέσχθη
 νὰ σιωπήσῃ. Τούτου γενομένου, ὁ ὑπὲρ τῆς ὑπέ-
 στρεφε διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Ἀστάρβην τὸ γε-
 γονός, εὐχαριστημένος, ὅτι ἐπέτυχε τοῦ ζητουμένου.

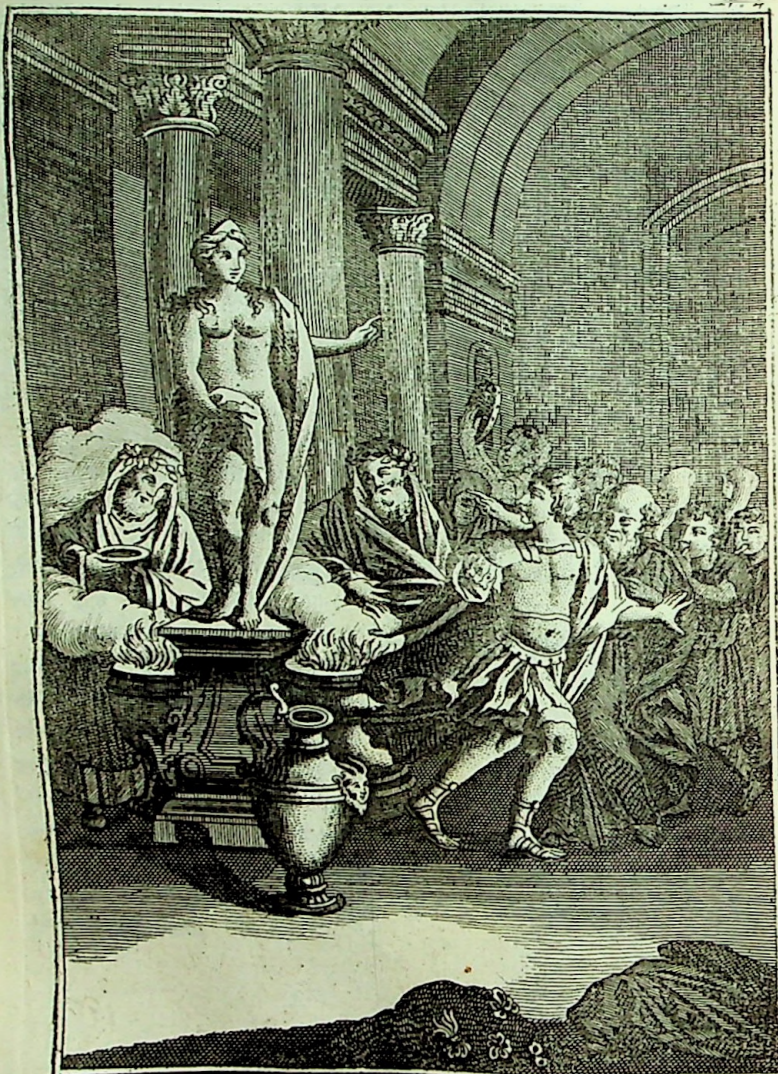
Ὁ Ναρβάλῃς καὶ ἐγὼ ἐθαυμάσαμεν τὴν εὐσπλαγ-
 χνίαν τῶν Θεῶν, οἵτινες ἀντέμειβον τὴν φιλαλή-
 θειάν μας, καὶ ἐλάμβανον μεγίστην φροντίδα διὰ
 ἐκείνους, οἱ ὅποιοι διὰ τὴν ἀρετὴν ἐβέλλον καὶ
 τὴν ἰδίαν των ζωὴν εἰς κίνδυνον. Ἐβδελυττόμεθα
 ἓνα Βασιλεῖα, ὅς τις ἦτον κυριευμένος ἀπὸ τὴν φι-
 λαργυρίαν, καὶ ἀπὸ τὴν φιληδονίαν. Ὅς τις φοβῆ-
 ται καὶ προσέχῃ ἐπιμελῶς νὰ μὴν ἀπατηθῇ, ἐλέ-
 γομεν, ἀξίος εἶναι νὰ ἀπατᾶται, καὶ μάλιστα ὁ
 τοιοῦτος ἀπατᾶται μὲ τὸν πλέον εὐκολον τρόπον·
 δυσπιστεῖ πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ δίδει πίστιν εἰς
 τοὺς κακοποιούς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς μόνος μένει
 εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν πραγμάτων. Παρατήρησον τὸν
 Πυγμαλίωνα, αὐτὸς εἶναι τὸ παίγνιον μιᾶς γυναι-
 κὸς ἀναισχύτου. Ἀλλ' οἱ Θεοὶ μεταχειρίζονται
 ὡς ὄργανον τὸ ψεῦδος τῶν κακοτρόπων, διὰ νὰ φυ-
 λάξωσι τοὺς καλοὺς, οἱ ὅποιοι προτιμοῦν καλῆτε-
 ρον νὰ ἀποθάνωσι παρὰ νὰ ψευθῶσιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ παρετηρήσαμεν, ὅτι μετεβάλλον-
 το οἱ ἄνεμοι, καὶ ἐγένοντο βοηθοὶ πρὸς ἀπόπλευ-
 σιν τῶν καραβίων τῆς Κύπρου. Οἱ Θεοὶ φαγερώ-
 νονται βοηθοὶ σου, ἐφώναξε τότε ὁ Ναρβάλῃς, καὶ
 θέλουσι νὰ σὲ λυτρώσωσιν, ὡς ἠγαπημένε μου Τη-
 λέμαχε! Φύγε ἀπὸ αὐτὴν τὴν βάρβαρον καὶ κα-
 τηραμένην γῆν. Εὐτυχὴς ἐγώ, εἰν ἠδυνάμην νὰ σὲ
 ἀκολουθήσω ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ πέρατα τῆς γῆς,
 καὶ εἰν ἦτον δυνατὸν νὰ συζήτωμεν, καὶ νὰ συνα-

ποθάνωμεν· ἀλλ' ἡ σκληρὰ μου τύχη με κρατεῖ εἰς
 μίαν τοιαύτην δυστυχῇ Πατρίδα· πρέπει νὰ συμ-
 πάσχω με αὐτὴν, καὶ ἴσως μοὶ εἶναι πεπρωμέ-
 νον νὰ ἀπολεσθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἀφανισμόν της.
 Τοῦτο ὅμως δὲν με συγχίζει· με ἀρκεῖ νὰ ἦμαι
 φιλαλήθης καὶ δίκαιος. Διὰ ἐσένα, ὦ ἠγαπημένε
 μου Τηλέμαχε, παρακαλῶ τοὺς Θεούς. Αὐτοὶ ἄς
 σέ ὀδηγήσωσι, καὶ ἄς σοὶ χαρίσωσι μέχρι θανά-
 του τὸ πλεόν πολύτιμον των δῶρον, τὴν καθαρὰν,
 λέγω, καὶ ἀκηλίδωτον ἀρετὴν. Ὑγίαινε, ἐπίστρε-
 φὸν εἰς τὴν Ἰθάκην, παρηγόρησον τὴν Πηνελόπην,
 καὶ ἐλευθέρωσαί την ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τολμηροὺς
 καὶ ἀχρεῖους ἐραστὰς, οἵτινες τὴν κατατρέχουσιν.
 Εἶθε οἱ ὀφθαλμοί σου νὰ ἰδῶσι, καὶ αἱ χεῖρές σου
 νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὸν φρόνιμον Ὀδυσσεά, καὶ
 αὐτὸς νὰ εὕρῃ εἰς ἐσέ ἕνα Υἱὸν ὅμοιον με αὐτὸν
 εἰς τὴν φρόνησιν· ἀλλ' εἰς τὴν εὐτυχίαν σου ἐνδυ-
 μοῦ τὸν δυστυχῇ Ναυβάλην, καὶ μὴ παύσης ἀπὸ
 τοῦ νὰ τὸν ἀγαπᾷς.

Μετὰ τοῦτον τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν, ἐ-
 γὼ τὸν ἔβρεξα με τὰ δάκρυά μου, μὴ δυνάμενος
 νὰ τῷ ἀποκριθῶ· βαθεῖς ἀναστεναγμοὶ διέκοπτον
 τὸν λόγον μου, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἐσιωπῶμεν ἐ-
 νηγκαλισμένοι. Αὐτὸς ἔπειτα με συνάδευσεν ἕως
 εἰς τὸ καράβι, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ· καὶ
 ὅταν ἐσήκωσαν οἱ Ναῦται τὰς ἀγκύρας, καὶ ἄρ-
 χισε τὸ πλοῖον νὰ ἀπομακρύνεται, ἡμεῖς δὲν ἐπαύ-
 σαμεν θεωροῦντες ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἕως ὅπου ἐ-
 βλεπόμεθα.

Μακρὰν ἄσελδε Ἀφροδίτης ταχέως,
Καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἢ Ἀγνὸς λαμσρυνεῖ σε.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

II. Καλυψώ, εὐχαριστηθεῖσα εἰς τὴν διήγησιν τοῦ
 Τηλέμαχου, μεταφέρει εἰς τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν
 τὸ ἐπίλοιπον τῆς διηγήσεως, καὶ τοὺς παρακιεῖ
 νὰ ἀναπαυθῶσιν. Ὁ Μέντωρ μέμφεται κρυφίως
 τὸν Τηλέμαχον, ἐπειδὴ ὑπεσχέθη νὰ διηγηθῇ εἰς
 τὴν Θεάν τὰ συμβάντα του, καὶ τὸν συμβουλεύει
 νὰ τὰ τελειώσῃ ἀφοῦ τὰ ἄρχισε. Τὴν ἀκόλουθον
 ἡμέραν διηγεῖται ὁ Τηλέμαχος, ὅτι εἰς τὸ διάστη-
 μα τοῦ ταξιδίου του ἀπὸ τὴν Τύρον ἕως εἰς τὴν
 Νῆσον τῆς Κύπρου, εἶχεν ἰδεῖ κατ' ὄναρ τὴν Ἀφρο-
 δίτην μετὸν Ἑρώτα, καὶ ὅτι ἡ Ἀθηναῖα τὸν ὑπε-
 ρασπίζετο· ὅτι πρὸς τούτοις εἶδε κατ' ὕπνον τὸν
 Μέντορα, ὃς τις τὸν παρεκίλει νὰ ἀποφύγῃ τὴν νῆ-
 σον Κύπρον· ὅτι ὅταν ἐξύπνησε, μία ζάλη ἤθε-
 λε νὰ βυθίσῃ τὸ πλοῖόν των, εἰς δὲν ἐλάβανεν ὁ
 ἴδιος εἰς χεῖράς του τὸ Τιμῶνι, ἐπειδὴ οἱ Κύπριοι
 ἦσαν βεβαρυμένοι ἀπὸ τὴν μέθην· ὅτι τελευταῖον
 φθάσας εἰς τὴν Κύπρον εἶδε μετὰ φρίκης τὰ ὀλε-
 θριώτατα παραδείγματα· ὅτι ὁ Σύρος Ἀζαήλ, εἰς
 τὸν ὁποῖον ἐπωλήθη ὁ Μέντωρ, ἔλαβεν ἀγάπην
 πρὸς τὸν Τηλέμαχον, καὶ τὸν ἐδέχθη εἰς τὸ πλοῖ-
 όν του, διὰ νὰ υπάγῃσιν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὴν Κρή-
 την, καὶ ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν πλοῦν εἶδον τὸ ὠραῖον
 θέαμα τῆς Ἀμφιτρύτης, ἐλκυομένης ἐπὶ τῆς ἀμά-
 ξης της ὑπὸ θαλασσίῳν ἵππων.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἡ Καλυψώ, ἀκούουσα τὰ θαυμάσια συμβάντα τοῦ Τηλεμάχου, ἔμεινεν ἕως ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀκίνητος καὶ ὅλη ἐκστατικὴ ἀπὸ τὴν ἡδύτητα τῆς διηγήσεώς του· ὅθεν διακόπτουσα τὸν λόγον του, διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ λάβῃ ἀνάπαυσιν, εἶναι καιρὸς, τῷ εἶπε, νὰ ὑπάγῃς νὰ δοκιμάσῃς τὴν γλυκύτητα τοῦ ὕπνου διὰ τοὺς τοσοῦτους καὶ τοιοῦτους κόπους σου. Ἐδῶ κἀνὲν πρᾶγμα δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς, δὲς ὀλοκλήρως τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὴν χαρὰν καὶ εἰς τὴν εἰρήνην, καὶ ἐτοιμάσου νὰ ἀπολαύσῃς ὅλα τὰ ἄλλα χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα θέλουν σὲ πλουτίσει οἱ Θεοὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν. Αὐρίον ὅταν ἦ Ῥοδodάκτυλος Ἡώς (Αὐγή) (1)

Θέ-

(1) Ἡ Ἡώς (Αὐγή, Ὁρθρος), ἦτο θυγάτηρ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Τιτάτος, ἀδελφῇ τοῦ Ἡλίου τῆς Σελήνης, καὶ τῶν Ἀνέμων. Προηγείται πάντοτε τοῦ Ἡλίου, καὶ, καθὼς λέγουσιν οἱ Ποιηταί, φέρεται ἐπάνω εἰς μίαν χρυσὴν ἀμαξάν, προμυθούσα τὸν ἐρχομὸν αὐτοῦ, ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνόμασαν Ῥοδodάκτυλον. Ἠρπασε δὺς ὠραιότατους νέους τὸν Κέφαλον δηλαδὴ καὶ τὸν Τιδωνόν. Τὸν μὲν Κέφαλον, ἀφ' οὗ ὑπανδρεύθη μὲ τὴν Πρόκλῃν θυγατέρα τοῦ Βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, τὸν ὅποιον καὶ ἐπέμψεν ὀπίσω πρὸς τὴν γυναῖκά του μὴ δουληθεῖσα νὰ τὸν ἀπατήσῃ διὰ νὰ ἀδεύσῃ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποῖαν πρὸς αὐτὴν ἔφερε. Τὸν δὲ Τιδωνόν, διὰ τὴν μεγάλην σου ὠραιότητα· αὐτὸς ἦτο γιὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πριάμου, καὶ ἀρπαχθεὶς παρὰ τῆς Ἡούς, ἔλαβεν αὐτὴν εἰς γυναῖκα, καὶ μετ' αὐτῆς ἐγέννησε τὸν Μένονα· ὁ Ζεὺς ἐπέετα παρακληθεὶς ἀπὸ αὐτὴν, τὸν ἔκαμεν ἀθάνατον, ἀφίγγων αὐτὸν ὅμως νὰ γένη ὑπέργηρος, ὅθεν μὴ δύνα-

μι-

Θέλει φανῆ εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ ὁ ἥλιος ἐκβαίρων ἀπὸ τὴν Θάλασσαν θέλει χύσει τὸ λαμπρότατόν του φῶς, διὰ τὴν διώξιν ἀπ' ἐμπροσθέντου ὅλα

μενος τὰ ὑποφέρειν τὰ βάσανα τοῦ μακροῦ γηρατειοῦ, μετεβλήθη καὶ ἐγινε ἰερατὶς (τρίτη ζῆλος). Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια κεκρυμμένη μέσα εἰς αὐτὸν τὸν Μῦθον μᾶς τὸν φανεῖται, ὅτι ὁ ὁ Τιδωνὸς ἐραστὴς ὑπερβολικῶς τῆς Αστρονομίας, ἐσυνείδιζε τὰ ἐγείρηται τὴν αὐγὴν διὰ σπουδὴν τῆς Ἐπιστήμης ταύτης, καὶ διὰ μιᾶς τοιαύτης ἀγρυπνίου ζωῆς ἐφθασεν εἰς μακρὰ γηρατεία μετὰ καλὴν υγίαν· ὅμως ἐπειδὴ τὸ γῆρας ὑπὸκειται εἰς ἄμετρον φλυαρίαν, διὰ τοῦτο ἐμυθεύσαντο, ὅτι ἐγινε Τεταρτὶς. Ὁ δὲ Τίος αὐτοῦ Μίμων, πορευθεὶς εἰς τὴν πολιορχίαν τῆς Γρωάδος πρὸς βοήθειαν τοῦ Πριάμου, καὶ μονομαχίᾳς μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐθανατώθη· καὶ εἰς ἐκείνον τὸν ἴδιον τόπον, λέγουσι, τὰ ἐξῆλθε μία πηγὴ, ἡ ὅποια κάθε χρόνον τὴν ἰδίαν ἡμέραν, καθ' ἣν αὐτὸς ἐροῦντο, εὐγαζεν αἷμα ἀντὶ ὕδατος· εἵτα, λυπούμενη ἡ Μήτηρ του, τὸν μετέβαλεν εἰς πετεινόν, ὅταν ἐβάλλη ἐπάνω εἰς τὴν πυρκαϊάν τὸ σῶμά του διὰ τὴν ἀναλυθῆ. Οἱ Αἰγύπτιοι, θέλοντες τὰ τιμῆσαι τὴν ἀρετὴν του, ἐπλασαν ἐν ἀγαλμα ἀπὸ μαῦρον μάρμαρον καὶ τὸ ἀνεστήλωσαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ Σεράπιδος, οὗτα εἰς τὰς Αἰγυπτιακὰς Θέβας, τὸ ὅποιον, ὅποταν αἱ ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου τὸ ἡγγίζον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, εἶδε μίαν φωνὴν ἡδυατήν καὶ πολλὰ εὐάριστον· Πρὸς τοῦτοις λέγουσιν, ὅτι τὸ ἄστρον, καλούμενον Ἀφροδίτη, ἥτο θυγάτηρ τῆς Αὐγῆς· τὸ ὅποιον, ὅποταν μὲν προηγείται τοῦ Ἡλίου, καλεῖται Φωσφῆρος, ὅταν δὲ φθάσῃ πρὸς τὴν Δύσιν ὁ ἥλιος, Ἔσπερος· τοῦ Ἐσπεροῦ ἡ ἐπιστοσία εἶναι τὰ ὅλην τοὺς ἀστέρας οἵτινες λάμπουσιν τὴν νύκτα· Δὲν εἶναι θαυμαστόν, εἰάν οἱ Ἑθνικοὶ συνηρίθμυσαν μὲ τοὺς Θεοὺς τὴν Αὐγὴν, ἐπειδὴ οὗτοι ἐνέμιζον καὶ διὰ τὸν ἥλιον καὶ Σελήνην καὶ διὰ τὰ ἄλλα Οὐρανία σώματα, τὰ ὅποια, ἔλεγον, ὅτι, ἄλλο τι δὲν ἦσαν, εἰμὶ ἄνθρωποι τινες καὶ ζῶα, μεταφερθέντες ἀπὸ τὴν Γῆν πρὸς τὸν Οὐρανόν, καὶ μεταμορφωθέντες εἰς ἀστέρας· — Θεοκρ. ἐν Ἑλλά, εἰδὼλ. 19. Ὁρ. ἐν ὕμνοις· Ἡσίοδ. ἐν Θεογονίᾳ· Σαπφώ παρὰ Νάσσῳ. Ὁρίδ. Μεταμ. 7. Ὁράτ. βιβ. 3. σὺν ἑσὺν.

ἔλα τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, τότε θέλομεν ἀναλάβει, ὦ ἡγαπημένε μου Τηλέμαχε, τὴν Ἱστορίαν τῶν συμβεβηκότων σου· ὁ Πατήρ σου ποτὲ δὲν ὠμοίασε τὴν φρόνησίν σου, οὔτε ὁ Ἀχιλλεύς, ἱκνητὴς τοῦ Ἑκτορος (1), Οὔτε ὁ Θησεύς (2), ὅστις
 ὑπέ-

(1) Ὁ Ἑκτωρ ἦτον Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἀνδρείοτατος πάντων τῶν Τρῶων. Ὄνομασθη οὕτω, κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἀπὸ τοῦ ἔχειν τὴν Πόλιν ασφαλῆ κατὰ τῶν ἐχθρῶν· Εἶχε διὰ γυναῖκα τὴν Ἀνδρομάχην, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀστυάνακτα τὸν ὁποῖον, ἀλωθείσης τῆς Τρωάδος, ἐκρήμνισεν ὁ Ὀδυσσεύς ἀπὸ τῆν κορυφὴν ἐνὸς Πύργου· ἐν ὧν ἔζη, τὸν εἶχον οἱ Τρῶες ὡς στήριγμα πάσης τῆς Πόλεως. Αὐτὸς μόνος ἔφερε πρόμον εἰς τὸ στράτευμα τῶν Ἑλλήνων, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ Ἀχιλλεύς εἰς τὸ στράτευμα τῶν Τρῶων· ἐθανάτωσε τὸν Πρωτεσίλαον, τὸν Πάτροκλον, καὶ ἄλλους· τελευταῖον ἐλθὼν εἰς μονομαχίαν μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ παλαίσας ἱκανῶς μετ' αὐτοῦ, ὑστερον ἐνίκηθη· ὁ Ἀχιλλεύς ἐπειτα δέσας τὸ νεκρὸν του σώμα ὀπισθεν τῆς ἀμάξης του, τὸ περιετριγύρισεν ἐλόγυρα εἰς τὸν σάφον τοῦ Πατρόκλου, καὶ εἰς τὰ τεῖχη τῆς Πόλεως, καὶ τὸν ἄφησε δώδεκα ἡμέρας ἄσφατον, ἕως ὅπου ὁ Πατὴρ του Πρίαμος δι' ἱκανῆς ποσότητος χρυσίου τὸ ἐξηγόρασε καὶ τὸ εἶδεν ἐντίμως κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν.

(2) Ὁ Θησεύς ἦτον Υἱὸς τοῦ Αἰγέως, Βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῆς Αἰδρας, θυγατρὸς τοῦ Πιτθέως, εἰς τῶν 55. Ἀργεναυτῶν· ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡρακλέους, ἦτον συγγενὴς αὐτοῦ, καὶ μιμητὴς ἀριστος τῆς γενναϊότητός του, ἀφ' οὗ ἐξέφυγε τὸ ποτεῖν, τὸ ὁποῖον τῷ εἶχεν ἐτοιμάσει ἡ Μητριὰ τοῦ Μίδεια, διὰ νὰ μὴ γένῃ διάδοχος τῆς Βασιλείας. Ὁ Θησεύς εἶχε μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων, ὅσοι ἐξοῦσαν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, ἦτον πλήρως ἀγαθότητος καὶ μεγαλοφυχίας, ὅθεν καὶ ἀπεφάσισε νὰ παπεινώσῃ τὴν ἀλαζονείαν ὧν ἐκείνων τῶν Τυράννων. Τῇ ᾗγεν εὐδὺς ἐναντίον τοῦ κλεῖπτου Σκίρως, ὅστις ἐλάμβανε μεγάλην χαρὰν, πνίγων εἰς τὸ πέλαιος ὅλους τοὺς ξένους· ἐπαίδευσεν τὴν σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπίαν τοῦ Προχρούστου,

ὅς τις διεσπάραττε καὶ κατέκοπτεν ὅσους εὗρισκεν, ἢ τοὺς ἠπλωνεν ἐπάνω εἰς ἓτα κράββατον, καὶ εἰάν ἐπερίσσειον ἀπὸ τὸ μάκρος τοῦ κραββάτου, ἐκοπτε τὸ περισσὸν μέρος τοῦ σώματος, καὶ εἰάν ἦτον ἐλλειπές καὶ κοντότερον, τὸ ἐσυρε βιαίως, διὰ νὰ χορτάσῃ τὴν ἀχρείαν του καὶ ἀπάνδρῳπον ἐπιθυμίαν. Ἐπεριπάτει ὁ ἀξιέπαινός μας Θεσεύς ἐλευθερώων τοὺς τόπους ἀπὸ βλαβερά θηρία· οὕτως ἔκαμε μὲ τὸν Ταῦρον τοῦ Μαραθῶνος, ζῶν δυσμετρήτου μεγέθους· Ὁμοίως καὶ μὲ τὸν ἀγριόχοιρον τῆς Καλυδῶνος, τὸν ὅποιον ὁ Μελέαγρος δὲν ἠδυνήθη νὰ φονεύσῃ ἀνευ τῆς βοήθειας τοῦ Θεσεύς. Τὸ μεγαλύτερον καὶ ἐνδοξότερον κατόρθωμα ἐφάνη ἡ νίκη ἐναντίον τοῦ Μινωταύρου, τὸν ὅποιον ἐγέννησεν ἡ Πασιφάη, γυνὴ τοῦ Μίνως, Βασιλεῦς τῆς Κρήτης, διὰ τῆς συνουσίας ἐνός ταύρου· Ἀλλὰ διὰ νὰ μάθωμεν καλλίτερον τὴν Ἡρωϊκὴν αὐτὴν ἀνδραγαδίαν τοῦ Θεσεύς, πρέπει νὰ φανερώσωμεν ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν· Μίνως ὁ Βασιλεὺς ἐκίνησε πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνδρίγεω ὑπ' αὐτῶν φονευθέντος, καὶ ἀφ' οὗ ἐγένεν ἐξουσιαστὴς τῶν Μεγαρέων, καὶ νικητὴς τῶν Ἀθηναίων, τοὺς ὑποχρέωσε νὰ πεμπῶσι κάθε χρόνον διὰ δόσιμον ἑπτὰ νέους πρὸς τροφήν τοῦ Μινωταύρου. Τὸν τρίτον χρόνον ἔπεσεν ὁ κληρὸς εἰς τὸν Θεσεά, ὅς τις πορευθεὶς ἠλευθέρωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὸ βαρύνσαστον τοῦτο χρέος, θανατώσας τὸν Μινωταύρον· τοῦτο τὸ φοβερόν ζῶν κατῴκει εἰς τὸν Λαβύρινθον, τεχιούργημα τοῦ Δαίδαλου θαυμαστίον, τὸ ὅποιον εἶχε πολλοὺς ἐμπεπλεγμένους γύρους καὶ ἀδιалуτους· προβλέπων ὅμως ὁ Θεσεύς τὸ ταιούτον μηχανήμα, ἐκέρδισε τὴν ἀγάπην τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Βασιλεῦς, ἡ ὁποία τῷ ἔδωκε μίαν κλωστήν, ἐκ τῆς ὁποίας βοηθούμενος ὑπέστρεψε διὰ τῆς ἰδίας ὁδοῦ μετὰ τὸν φόνον τοῦ Μινωταύρου, καὶ ὠδήγησε μετ' αὐτοῦ τὴν Ἀριάδνην εἰς τὸ Βασιλείον τῶν Ἀθηναίων, ὑποσχόμενος πρὸς αὐτὴν μεγάλας χάριτας· ἀλλ' ἀγαπήσας περισσότερον τὴν ἀδελφὴν τῆς Φαίδραν, τὴν ἔλαβε καὶ αὐτὴν μετ' αὐτοῦ. Τὸ καράβιον, μὲ τὸ ὅποιον ὁ Θεσεύς ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, εἶχε πανία μαῦρα, καὶ ὁ Αἰγεὺς ἐπρόσταξε τὸν Κυβερνήτην, ὅτι, ἀνίσας ἐπιστρέψῃ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεσεύς, νὰ ἐξείρῃ πανία λευκά εἰς τὸσον τῶν λυπηρῶν. Ἀλλ' ὑποστρέφοντες, ἐκ τῆς πολλῆς ἀγαλλιάσεως δὲν ἐνδυμήθησαν νὰ ἀλλάξωσι τὰ πανία· ὅθεν μακρόθεν εἰδὼν ὁ Αἰγεὺς ὑφ' ἡμετέροις ἐρχόμενον μὲ τὰ μαῦρα πανία, καὶ ὑποπτεύσας,

ὑπέστρεψεν ἀπὸ τὸν ἄδην, μάλιστα μήτε ὁ μέγας Ἀλκίδης ὅστις ἐκαθάρισε τὴν γῆν ἀπὸ τὰ τέρατα, ἔδειξαν τὴν αἰδρεῖαν καὶ τὴν ἀρετὴν. Σοὶ ἐπεύχομαι ὑπὸν βαθύν, διὰ τὰ ἀπεράσης αὐτὴν τὴν νύκτα μὲ ἀνάπαυσιν· ἀλλ' οἶμοι, πόσον θέλει εἶναι ἀγίαρ καὶ μακρὰ δι' ἐμέ! Πόσον θέλει μοι φαῖν βαρετὸν τὸ μακρὸς τοῦ καιροῦ, ἕως τὰ σέ μεταῖδω, τὰ σέ ἀκούσω, τὰ σέ ἐνθυμήσω τὰ διηγηθῆς ἐκ δευτέρου ὅσα ἤκουσα, καὶ τὰ σέ ἐρωτήσω δι' ὅσα ἀκόμη δὲν μοι εἶναι γνωστά. Ὑπα-
γε,

ὅτι ἐθανατώθη ὁ Υἱὸς τοῦ, ἐκ τῆς λύτης τοῦ ἐκρεμίσθη εἰς τὸ πέλαγος, τὸ ὅποιον ἀπ' αὐτοῦ Αἰγαῖον ὠνομάσθη. Μετὰ ταῦτα Πυρίδοι, ὁ Βασιλεὺς τῶν Λαπίδων, ἐδῶν τῆς Θεσσαλίας, ἐπιθυμῶν νὰ ἰδῇ τοιοῦτον θαυμάσιον ἄνδρα, ὑπῆγε πρὸς αὐτόν, καὶ συναπαντηθέντες, ἐθαύμασεν ὁ υἱὸς τοῦ ἄλλου τὴν εὐμορφίαν, ἀνδρείαν, καὶ μεγαλοψυχίαν, ὥστε ἐββαίωσαν ἀνάμεσόν των δι' ὄρκων μίαν ἀκριβεστάτην φιλίαν καὶ ἀμοιβαίαν βοήθειαν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν ταύτης τῆς ἐνώσεως, ὁ Πυρίδοι διὰ συνδρομῆς τοῦ Θησεῦς ἐταίδευσεν αὐστηρῶς τοὺς Κένταυρους, καθὼς διηγῆθημεν σελ. 18. Ἄλλο σημεῖον τῆς ἀληθοῦς ὁμοιοῦς ἐγναρίσθη, ὅταν συνέδραμεν ὁ Θησεὺς νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ Πυρίδου εἰς τὸν ἄδην, διὰ τὰ ἀρπάσῃ τὴν Περσεφόνην· ἐπεὶ δὲ ὅμως δὲν ἐπέτυχον τοῦ ποδουμένου, ἡχημαλώπισθησαν παρὰ τοῦ Πλούτωνος, καὶ κατεδικάσθησαν εἰς τιμωρίαν· καὶ ὁ μὲν Πυρίδοις ἐδέδωκε εἰς ἕνα τροχὸν φεικνῆτον, καθὼς καὶ ὁ Ἰξίων· ὁ δὲ Θησεὺς, βουλομένος νὰ καθίσῃ ἐπάνω εἰς ἕνα λίδον, μετὰ τοὺς πολλοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους ὑπέφερε εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μιτασηκῶν, ἕως ὅπου ὁ Ἡρακλῆς, καταβάς εἰς τὸν ἄδην διὰ τὰ εὐγάλη τὸν Κέρβερν, τὸν ξεκόλλησεν ἀπὸ ἐκείνου τὸν λίδον, μὲ τὴν ὁμῶς δυσκολίαν, ὥστε ἄφησε τὸ δέρμα τοῦ· καὶ πάλιν μετὰ δάκρυον ὑποστρέψας εἰς τὸν ἄδην, κατεδικάσθη παρὰ τοῦ Πλούτωνος εἰς τὴν ἰδίαν τιμωρίαν διὰ τὴν τόλμην τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἐναντίον τῆς γυναικὸς τοῦ, θείαν νὰ τὴν ἀρπάσῃ.

γε, ὦ ἠγαπημένε μου Τηλέμαχε! ὁμοῦ μὲ τὸν φρόνιμον Μέντορα, τὸν ὁποῖον σοὶ ἐπέστρεψαν οἱ Θεοὶ, ὕπαγε εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ σπηλαίου μου, τὸ ὁποῖον εἶναι κεχωρισμένον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, καὶ ἐπιμελῶς ἡτοιμασμένον πρὸς ἀνάπαυσίν σου. Παρκαλῶ τοὺς Θεοὺς, διὰ νὰ χύσωσι τὰς πλέον ἐξαιρέτους ἡδύτητας τοῦ ὕπνου ἐπάνω εἰς τὰ βεβαρυμένα σου βλέφαρα, νὰ δράμῃ ἕνας ἀτμός θεῖος εἰς ὅλα σου τὰ κεκοπιακότα μέλη, καὶ ὁ Μορφεὺς (1) νὰ θέλῃ τὰς αἰσθήσεις σου μὲ τὰς πλέον εὐα-

(1) Μυθολογοῦσιν οἱ Ποιηταί, ὅτι ἡ Νύξ ἦτον ἡ παλαιότερα ὅλων τῶν θυγατέρων τοῦ Χάους καὶ τοῦ Ἑρέβου, καὶ μήτηρ πολλῶν ἄλλων, οἵτινες ἐκυρίευον τὴν εἰσόδον τοῦ αἵματος, καθὼς τοῦ φθόγου, τῆς λύπης, τῆς πενίας, τῆς οἰκίας, τῆς ἀσθενείας, τῆς ἀμνηστίας, τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ ὕπνου· ἀλλ' ὁ Ὑπνος ἐτίματο ὡς Θεὸς ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ὁποίαν μετ' αὐτοῦ φέρει· εἰς τῶν ἐπιστατῶν αὐτοῦ ἦτον ὁ Μορφεὺς, Θεὸς τῶν ὀνείρων, ὅς τις ἐτρέπετο καὶ ἐλάμβανε καθεὶς σχῆμα· ἀδελφὸς αὐτῶν ἦτον ὁ Θάνατος· Αὐτὸς ζωγραφίζεται εἰς εἶδος ἀνδραπίνου σκελεθροῦ μὲ κόκκαλα γυμνά μόνον, χωρὶς ὀφθαλμοῦς, καὶ χωρὶς καρδίας, εἰς τὰς χεῖρας κρατῶν τόξον· ὥστιν παρ' ἡμῶν ἐπιγεγραπταίποτε τὸ ἐφεξῆς τετραστιχίδιον.

Βαβαί! τίς οὗτος, καὶ τυφλὸς καὶ τοξότης;

Οἶμοι! τὸ εἶδος τοῦ ἀγρίου θανάτου.

Τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ μηδὲν διακρίνειν,

Τὸ δ' ἵνα ἀπαντᾷς εὐστόχως τούτω βάλη.

Ἄλλοι τὸν ζωγραφίζουσιν εἰς τὴν μίαν χεῖρα βαστάζοντα δρέπανον, καὶ εἰς τὴν ἄλλην κλεψύδραν (ὠρολόγιον)· καὶ ἐκ τοῦ ἐνός, καὶ τοῦ ἑτέρου μέρους φαίνεται καπνὸς ἐξερχόμενος ἀπὸ μίαν καινὴν ἡδὴ ἐσβυσμένην, ὁμοίως φουσκαλίδες καὶ μαραμμένα ἄνθη, καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ εἶναι ἐρριμμένοι οἱ στέφανοι καὶ τὰ πορφυρὰ ἱμάτια τῶν Βασιλέων, καὶ τῶν Λοιπῶν Ἡγεμόνων. Αὕτη εἶναι μίᾳ εἰκὼν, ἣς παρῶται εἰς ἡμᾶς τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος τούτου βίου.

εὐαρέστους εἰκόνας τῶν ἐνυπνίων, καὶ νὰ ἀποδιώ-
ξῃ μακρὰν ἀπὸ ἐσέγα κάθε ἐναντίον φάντασμα,
τὸ ὁποῖον δύναται νὰ σὲ ἐξυπνήσῃ ταχέως.

Ἐπειτα μόνητις ἡ Θεὰ συγώδευσε τὸν Τηλέμα-
χον μέχρι τοῦ σπηλαίου, τὸ ὁποῖον ἦτον κεχωρι-
σμένον ἀπὸ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἡ ἰδία εἶ-
χε τὴν κατοικίαν της, καὶ εἶχε τὴν τεχνητὴν ὥραι-
ότητα συγκερασμένην μετὰ τὴν τῆς φύσεως ἀπλοῦκόν
στολισμόν. Μία βρύσις τρέχουσα ἀπὸ μίαν γω-
νίαν τοῦ σπηλαίου μετὰ ἓνα γλυκὺν μурμουρισμόν,
ἔφερεν εἰς τὰ ὄμματα κατ' ἐνὸς τὸν ὕπνον. Ἄι
Νύμ-

βίου, καὶ ὅτι ἔλοι ὑποκείμεθα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ θανάτου.
Τὸ κρανίον τὸ ὁποῖον εἶναι χωρὶς ὀφθαλμούς, φανερώνει, ὅτι
δὲν βλέπει μήτε διακρίνει ποῖον τοῦ ζεύει, Βασιλεῖα ἡ στρατιώ-
την, πλούσιον ἢ πτωχόν, ὥραιον ἢ ἄμορφον, ἀλλ' ὅλους ἰσους
τοὺς στοχαζέται, ὁδὸν τῶρα τὸν βλέπεις εἰς τὸ πτωχόν οἰ-
κίδιον τοῦ πένητος, καὶ τῶρα τὸν ἀκούεις εἰς τὰ μεγάλα τῶν
Βασιλέων παλάτια· δὲν ἔχει ὧτα, διὰ νὰ μὴν ἀκούῃ τοὺς
θρήνους τῶν συγγενῶν, ἀλλὰ μήτε καρδίαν, διὰ νὰ μὴ μα-
λίσσῃται λυπούμενος. Ὁ καπνὸς φανερώνει τὴν ματαιότητα,
ἡ ὁποία πᾶν, ἀφ' οὗ τελειώσῃ τὸ λάδι τῆς παρουσίας ζωῆς.
αἱ δὲ φουσκαλίδες καὶ τὰ ἐξηραμένα ἄνθη, τὴν βραχυτητα
καὶ τὸ εὐδαμνὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἀπὸ τῶ ὁποῖον εἶδα-
σκόμμεθα, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ εὕρισκώμεθα ἐτοιμοί, διὰ
νὰ μὴ μᾶς εὕρῃ ὁ θάνατος ἀνέτοιμους. Ἀχ! πόσοι ἀπέρασεν
τὴν νύκτα χαίροντες εἰς μαλακὸν στρώμα, καὶ τὸ πρῶν ἐ-
ξυπνήσαν εἰς τὰς πύλας τοῦ ἄδου! καὶ πόσοι Νυμφεῖοι ὄντες,
εὐρτάσαν τοὺς γάμους των μετὰ τὸν Πλούτωνα, καὶ μετὰ τὴν
Περσεφόνην! ὁδὸν αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐπιμελῶς τρέ-
φομεν, θέλει ελθεῖν καιρὸς, κατ' ὃν ὁ θάνατος, ὡς καλὸς μάγει-
ρος, νὰ τὸ ἱτοιμάσῃ τροφὴν διὰ τοὺς σκώληκας. Ἀς διδά-
σκω λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς περισσώτερον ἐπιμελεῖν καὶ φροντίδα
διὰ τὴν ψυχὴν, ἥτις εἶναι ἄλως καὶ ἀθάνατος, καὶ πολὺ
ἐνωτέρω καὶ τιμιωτέρω τοῦ σώματος, παρὰ διὰ τὸ φθαρτὸν
καὶ σκωληκόφρωτον σῶμα.

Νύμφαι εἶχον ἐτοιμάσει δύο κραββάτους ἀπὸ τρυφερόν χορτάρι, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον στρώσει δύο μεγάλα δέρματα, τὸ ἐν Λέοντος διὰ τὸν Τηλέμαχον, καὶ τὸ ἄλλο Τίγριδος διὰ τὸν Μέντορα.

Πρὶν νὰ σφαλίσωσι τοὺς ὀφθαλμούς των, ὁ Μέντωρ ὠμίλησε τὸν Τηλέμαχον οὕτως. Ἡ ἐπιθυμία εἰς τὸ νὰ διηγηθῇς τὰ συμβεβηκότα σου σὲ ἐπαράκλινε νὰ εἰπῇς πλεόν τοῦ δέοντος. Ἐσὺ ἔδωκες μεγάλην εὐχαρίστησιν εἰς τὴν Θεάν, διηγούμενος τοὺς κινδύνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ μεγαλοφυχία σου καὶ ἡ ἐπιδεξιότης σὲ ἠλευθέρωσαν· διὰ τοῦτου ἄλλο δὲν ἐπροξένησες, εἰμὴ νὰ φλογίσῃς τὴν καρδίαν της περισσότερον, καὶ νὰ προετοιμάσῃς διὰ τὸν ἑαυτόν σου μίαν δουλείαν ἐπικίνδυνον· πῶς ἐλπίζεις ἐσὺ τῶρα νὰ σὲ ἀφήσῃ αὐτὴ νὰ εὕρῃς ἔξω ἀπὸ τοῦτο τὸ Νησίον, ἀφ' οὗ τὴν ἐμάγευσες, οὕτως εἰπεῖν, διηγούμενος αὐτῇ τὰ συμβάντα σου; Ἡ ἀγάπη μιᾶς δόξης ματαίας σὲ ἔκαμε νὰ ὀμιλήσῃς χωρὶς φρόνησιν· πότε, ὦ Τηλέμαχε, θέλεις γένει ἀρκετὰ φρόνιμος, διὰ νὰ μὴν ὀμιλῇς πρὸς κενοδοξίαν, καὶ διὰ νὰ ἡξεύρῃς νὰ σιωπᾷς ὅ,τι δύναται νὰ αὐξήσῃ τὴν ὑπόληψίν σου, ὅταν δὲν ἦναι ὠφέλιμον νὰ τὸ φανερώσῃς; Οἱ ἄλλοι θαυμάζουν τὴν φρόνησίν σου εἰς μίαν ἡλικίαν, ἡ ὁποία, εἴαν καὶ ἦναι ὑστερημένη ἀπὸ τοιαύτην ἀρετὴν, δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτος· ἐγὼ (ὅσον ἀνῆκει εἰς ἐμέ) δὲν ἠμπορῶ νὰ σοὶ συγχαρῶ καὶ νὲν πρᾶγμα, καὶ εἶμαι μόνος, ὅστις σὲ γνωρίζω, καὶ σὲ ἀγαπῶ, ἐλέγχων σε καὶ φανερώνων τὰ πταιίσματα τὰ ὁποῖα κάμνεις. Ὡ! πόσον εἶσαι μακρὰν ἀκόμη ἀπὸ τὴν φρόνησιν τοῦ Πατρός σου! Ἡδυνάμην τάχα ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος, νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὸ αἶτημα τῆς Καλυφούς, καὶ νὰ μὴν θελήσω νὰ τῇ διηγηθῶ τὰς δυστυχίας μου; Ὁχι, εἶπεν

ὁ Μέντωρ, ἔπρεπε νὰ τὰς διηγῆθῃς, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ εἰπῇς περισσότερον ἅφ' ὅ, τι ἦτον ἀρκετὸν διὰ νὰ παρακινήσῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν της· ἡ δύνασο νὰ τῆς εἰπῇς, ὅτι τὰρα ἦσουν πλανώμενος εἰς διαφόρους τόπους, τὰρα ὑπόδουλος εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἄλλοτε δεσμώτης εἰς τὴν Αἴγυπτον· τόσον μόνον ἤρκει, τὸ δὲ ἐπίλοιπον ἄλλο δὲν ἐνήργησεν, εἰμὴ νὰ αὐξήσῃ τὸ φαρμάκι, τὸ ὁποῖον ἄρχισε νὰ φθεῖρῃ τὴν καρδίαν της· ἄμποτες οἱ Θεοὶ νὰ διαφυλάξωσι τὴν καρδίαν σου. Τὶ νὰ κάμω λοιπόν; ἀντεπεκρίθῃ ὁ Τηλέμαχος μὲ ἓνα τόνον φωνῆς πρᾶον καὶ γλυκύν. Δὲν εἶναι πλέον καιρὸς τῷ ἀπεκρίθῃ ὁ Μέντωρ, νὰ κρύψῃς τὸ ὑπόλοιπον τῆς Συμβάντων σου· αὐτὴ προέμαθεν ὅσον ἔπρεπε, καὶ δὲν δύναται νὰ γελασθῇ εἰς ὅσα ἀκόμη δὲν τῇ εἶναι γνωστά. Ἡ διήγησίς σου δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν της· αὐριον λοιπόν ἐξιστόρησον εἰς αὐτὴν ὅλας τὰς δυστυχίας, καὶ τὴν ἀντίληψιν τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ σοὶ ἔδωκαν, καὶ μάθε εἰς τὸ ἐρχόμενον νὰ ὀμιλῇς μετρίως, καὶ νὰ μὴ μεγαλοφρονῇς περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ὅσα δύνανται νὰ σοὶ προξενήσωσιν ἔπαινον. Ὁ Τηλέμαχος ἔλαβε φιλικῶς μίαν τοιαύτην ἀγαθὴν συμβουλήν· μετὰ ταῦτα δὲ ἠκούθησε καὶ εἰς τοὺς δύο ὁ γλυκὺς ὕπνος.

Εὐθὺς ὅπου ὁ Ἥλιος μὲ τὰς πρώτας του χρυσοεἰδεῖς ἀκτῖνας ἐφώτισε τὴν γῆν, ὁ Μέντωρ, ἀκούων τὴν φωνὴν τῆς Θεᾶς, ἥτις ἔκραζεν ὅλας τὰς Νύμφας εἰς τὸ δάσος, ἐφώνησε τὸν Τηλέμαχον, λέγων πρὸς αὐτόν· εἶναι καιρὸς νὰ ἐξυπνήσῃς. Ἄς ὑπάγωμεν! ἐπίστεψον εἰς τὴν Καλυψῶ, μὴ πιστεύσης ὅμως εἰς τὰ γλυκὰ της λόγια, μὴ τῇ φανερώσῃς τὴν καρδίαν σου, καὶ φοβοῦ τὸ θελητικὸν φαρμάκι τῶν ἐπαίνων της· αὐτὴ χθρὲς σὲ ὑπερύψω-

ἤωσε περισσότερον ἀπὸ τὸν φρόνιμον Ὀδυσσεά τὸν Πατέρα σου, ἀπὸ τὸν ἀνίκητον Ἀχιλλέα, ἀπὸ τὸν περίφημον Θησέα, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον Ἡρακλέα, ὅς τις ἔγινεν ἀθάνατος. Ἐκατάλαβες πόσον ἦτον αὐτὸς ὁ ἔπαινος ὑπερβολικός; κατεπέισθης εἰς ὅσα σοὶ ἔλεγεν ἡ Καλυψώ; Γνώριζε, ὅτι δὲν πιστεύει οὔτε αὐτὴ ἡ ἰδία ὅσα εἶπεν, οὔτε σὲ ἐπαινεῖ διὰ ἄλλο, παρὰ ἐπειδὴ σὲ βλέπει ἀδύνατον, μάταιον, καὶ εὐκόλον νὰ ἀπατηθῇς ἀπὸ ἐπαίνους, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς πράξεις σου.

Μετὰ ταῦτα ὑπῆγον εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἡ Θεὰ τοὺς ἀνέμενεν. Αὐτὴ ἐγέλασεν, ἀφ' οὗ τοὺς εἶδε, καὶ ἔκρυψεν ὑποκάτω εἰς μίαν ἐπιπόλαιον χαρὰν τὸν φόβον καὶ τὴν ταραχὴν τῆς καρδίας της· ἐπειδὴ προέβλεπεν, ὅτι ὁ Τηλέμαχος, συναδευμένος ἀπὸ τὸν Μέντορα, ἔμελλε νὰ τῆς φύγῃ, καθὼς ἔκαμε καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. Ὁδεν, μὴ βραδύνῃς, τῷ εἶπεν, ὦ ἡγαπημένε μου Τηλέμαχε, νὰ εὐχαριστήσῃς τὴν περιέργειάν μου· μοὶ ἐφαίνετο ὅλην τὴν νύκτα πῶς σὲ ἔβλεπον, ὅτι ἀνεχώρησες ἀπὸ τὴν Φοινίκην, καὶ ἐξήτεις εἰς τὴν Κύπρον νέαν τύχην. Εἰπέ λοιπὸν εἰς ἡμᾶς ὅποια ἐστὰθι ἡ θαλασσοπορία σου, διὰ νὰ μὴ παρέρχεται ὁ καιρὸς ματαίως. Τότε ἐκάθισαν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα, τὰ ὅποια ἦσαν ἀναμεμιγμένα μὲ ἴα, ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐνὸς πυκνοῦ δάσους. Ἡ Καλυψὼ ἐθεώρει ἀπαύστως τὸν Τηλέμαχον μὲ ἐρωτικὸν βλέμμα, καὶ παρεθέρει μὲ ὀργὴν τὸν Μέντορα, ὅς τις ἐσημείωνε καὶ τὴν παραμικρὰν κίνησιν τῶν ὀμμάτων τοῦ Τηλεμάχου. Αἱ Νύμφαι, ἰστάμεναι μὲ σιωπὴν, ἔκλινον τὰς κεφαλὰς των, διὰ νὰ ἀκούωσι μὲ μεγαλητέραν προσοχὴν, καὶ ἐσχημάτιζον ἕν ἡμικύκλιον, διὰ νὰ βλέπωσι καλῆτερα. Ὅλων τὰ ὄμματα ἴσταντο ἀκίνητα ἐπάνω εἰς αὐτὸν τὸν Νέον. Ὁ Τηλέμαχος,

θεωρῶν κάτω, καὶ ἐρυθριῶν, ἀνέλαβε χαριέντως τὴν ἀκολουθήσιν τῆς διηγήσεώς του κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Μόλις τὸ γλυκὺ φύσημα ἐνὸς βοήθοῦ ἀνέμου ἐφούσκωσε τὰ ἱστία (πανία) τοῦ Πλοίου, καὶ εὐθὺς ἡ γῆ τῆς Φοινίκης ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ τὰ ὄμματά μας. Εὐρισκόμενος μετὰ τῶν Κυπρίων, τῶν ὁποίων τὰ ἦθι μοι ἦσαν ἀγνώστα, ἀπεφάσισα νὰ σιωπῶ, νὰ παρατηρῶ περιέργως κάθε πρᾶγμα, καὶ νὰ φυλάξω ὅλους τοὺς κανόνας τῆς διακρίσεως, διὰ νὰ κερδίσω τὴν ἀγάπην των. Εἰς καιρὸν ὅπου σιωπῶν ἐθεώρων, μέ ἐκυρίευσεν ἓνας γλυκὺς καὶ βαθὺς ὕπνος· Αἱ αἰσθήσεις μου ἦσαν βεβαρυμέναι· Ἐγὼ ἐδοκίμαζον μίαν χαρὰν, καὶ μίαν τελείαν εἰρήνην, ἥτις μοῦ περιεκύκλωσε τὴν καρδίαν. Ἐξαίφνης μοι ἐφάνη, ὅτι εἶδον τὴν Ἀφροδίτην σχίζουσαν τὰ νέφη, καὶ καθεμένην μέσα εἰς τὴν πτερωτὴν της ἄμαξαν, τὴν ὁποίαν ἐσυρον δύο περιστεραί. Αὕτη εἶχεν ἐκείνην τὴν λαμπρὰν εὐμορφίαν, ἐκείνην τὴν ζωηρὰν Νεότητα, ἐκείνας τὰς τρυφεράς καὶ θελκτικὰς χάριτας, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν, ὅπου-
ταν, εὐγαίνουσα ἀπὸ τὸν ἄφρον τῆς θαλάσσης, ἐσκοτίσε καὶ τὸν ἴδιον Δία.

Κατέβη δρομαίως μέ τὴν ταχεϊάντης ἄμαξαν πρὸς ἐμέ, ἔβαλε χαμογελῶσα τὴν χεῖρά της ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην μου, καὶ καλοῦσά με κατ' ὄνομα, μοι εἶπε τὰ λόγια ταῦτα. Σὺ, ὦ Νέε Ἑλλη-
νην, θέλεις ἐμβῆ μέσα εἰς τὸ Βασιλείόν μου, καὶ θέλεις φθάσει ταχέως εἰς ἐκείνην τὴν εὐτυχὴ Νῆ-
σον, εἰς τὴν ὁποίαν γεννῶνται αἱ ἡδοναί, τὰ παι-
γνίδια, αἱ τρυφαί, καὶ οἱ χαροποιοὶ γέλωτες ὑ-
ποκάτω εἰς τὰ πατήματά μου· ἐκεῖ θέλεις καύσει
θυμιάματα ἐπάνω εἰς τὰς τραπέζας μου, καὶ θέ-
λεις βαλθῇ παρ' ἐμοῦ ἐκεῖ, εἰς ἓνα ποταμὸν χα-
ρᾶς.

ρᾶς. "Ανοιξον τὴν καρδίαν σου εἰς τὰς πλέον γλυκαίς ἐλπίδας, καὶ φυλάξου νὰ μὴν ἐναντιωθῇς εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀπὸ ὅλας τὰς Θεάς, ἡ ὁποία θέλει σὲ κάμει εὐτυχῇ καὶ μακάριον.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν εἶδον τὸν Ἑρωτα (1), ὃς

τις

(1) Ὁ Ἑρως, Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, εἶχε Γεννήτορας ἀγνωρίστους, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἦτον διάφορος. Ὁ Πλάτων γνωμοδοτεῖ, ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Πενίαν καὶ ἀπὸ τὸν Πόρον, τὸν Υἱὸν τοῦ ὀρθοῦ φρονήματος καὶ τῆς εὐτυχίας. Ὁ Ἡσιόδος, ἀπὸ τοῦ Χάος καὶ ἀπὸ τὴν Γῆν· ἡ Σαπρῶ, ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτῃ καὶ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν. Ὁ Ἀλκαίος, ἀπὸ τὴν Ἑρίδα, καὶ ἀπὸ τὸν Ζεφυρον· ὁ Σιμωνίδης, ἀπὸ τὸν Ἄρην καὶ ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην· ὁ Ἀλκμαίων, ἀπὸ τὸν Ζεφυρον καὶ ἀπὸ τὴν Χλωρίδα, Θεὰν τῶν χορτῶν. Πλάττεται παρὰ τῶν Ποιητῶν δίδυμος, ὁ ἓνας, ὁ Υἱὸς δηλαδὴ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Διὸς, σώφρων καὶ ὡραῖος· καὶ ὁ ἄλλος, ὁ τῆς Νυκτὸς καὶ τοῦ Ἑρέβου, ἀναιδὴς καὶ δυσειδής· αὐτὸς ἔχει ὀπαδοὺς τὴν μέδην, τὴν λύπην, τὸ μῖσος, τὴν ἐχθρὰν, τὴν ἐρίδα, καὶ ἄλλας παρομοίας βλάβας. Τελευταῖον ὁ μὲν εἰς καλεῖται Ἑρως, ὁ δὲ ἕτερος Ἀντέρως, καὶ ὁμφοτέροι εἶναι παῖδες (ἡτοι ἄφρονες), γυμνοί, τυφλοί, πτερόεντες, καὶ ὀπλισμένοι μὲ τόξα, καὶ βέλη. Αὐτοῦ τοῦ εὐτιδανοῦ καὶ μικροτάτου Θεοῦ τόσον μεγάλη εἶναι ἡ δύναμις, ὥστε φέρεי τὰ προτεία, καὶ νομίζεται δυνατώτερος πάντων. Ἀλλὰ μήτε ἡ ἰδία του Μήτηρ χωρὶς αὐτοῦ ἢμπορεῖ νὰ ἐξουσιάσῃ τινός, καὶ κατὰ τὸν Λατίνον Ποιητὴν (Βιργίλ. Αἰν. γ.), αὐτὸς εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ μεγάλη της ἐξουσία· ἀλλὰ διατὶ γυμνός· ἐπεὶ ὅποιοι ἐρᾷ, τουτέστιν ἀγαπᾷ, ἐκείνος γυμνοῦται ἀπὸ ὅλα τὰ ἐσωτερικά καὶ ἐξωτερικά χαρίσματα, ὅσα ἔχει. Παραδειγμα ἴστω ὁ Σαμφών, ὁ ὅποιος ἐφανέρωσεν εἰς τὴν Δαλιδὰν τὸ μυστικόν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκρέματο ὅλη του ἡ ζωὴ (Κριτ. κεφ. 15. 17.)· διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ ἴδιος Ποιητὴς ἐρωτᾷ μὲ ἰκστασιν· διατὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ οἱ Ἑρωτες ζωγραφίζονται γυμνοί; καὶ κάμει τὴν ἀπόκρισιν ὁ ἴδιος, ἐπεὶ ἐκείνους, ὅσοι τὴν ἀγαποῦν, τοὺς ἀπολυεῖ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον γυμνοὺς καὶ ἀπὸ χρημάτων καὶ ἀπὸ νοῦν.

τις κινῶν τὰς μικράς του πτέρυγας ἵπτατο ὁλόγυρα εἰς τὴν Μητέρα του ὁμοῦ με τὰς Χάριτας (1).

Μ' ὅ-

Ἔτι δὲ πλάττεται Παις (ἦτοι μαρός), διὰ τοῦ ὁποίου φερεῖται, ὅτι ὅσοι ἐρῶσιν εἶναι μωροὶ καὶ χωρὶς νοῦν. Τυφλός, ἐπεὶ οἱ ἐρῶντες δὲν δύνανται νὰ προῖδῶσι τὰ ὀλέθρια ἐπακολουθήματα καὶ τέλη τοῦ ἐρώτος. Πτερσεῖς, ἐπεὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι ταχύτατον καὶ εὐμετάβλητον ἀπὸ τὸν ἐρώτα· σήμερον μισεῖ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν χθὲς ἠγάπα· καὶ τί λέγω; τὴν ἰδίαν ἄρῃν ὅπου τὴν ἀγάπα, τὴν αὐτὴν μεταβάλλεται καὶ δὲν θέλει νὰ τὴν ἰδῇ, καθὼς ἔκαμεν ὁ Ἄμων, Υἱὸς τοῦ Δαβὶδ, εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Θάμαρ (Βασιλειῶν β. κη. ιγ. 15.). Ὀπλισμένους δὲ, ἐπεὶ μακρόθεν τοξεύει τοὺς ποδούντας αὐτόν. — Φιλόστροφ. ἐν εἰκόσι. Πλάτ. ἐν Φαίδρῳ. Πλούτ. παρ' Ἰωάν. τῷ Στοβαίῳ, Σχολιαστ. Θεοκρίτου εἰδ. 10.

(1) Αἱ Χάριτες ἦσαν τρεῖς, θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νύμφης Εὐρυνόμης, ἢ κατὰ τὸν Ὀρφέα (ὕμνῳ 59.), τῆς Εὐνομίας· κατ' ἄλλους, τοῦ Βακχοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης. Ἀπὸ αὐτῶν ἡ πρώτη ἀνομάζετο Ἀγλαΐα ἐκ τῆς ἀραιότητος· ἡ δευτέρα Θαλία (διὰ τοῦ ἰ· ἐπεὶ διὰ τοῦ εἰ σημαίνει μίαν τῶν ἐννέα Μουσῶν) ἐκ τῆς εὐθαλείας ἢ εὐρυθμίας, ὅτι δηλ. ἡ μνήμη τῆς χάριτος (εὐεργεσίας) πάντοτε πρέπει νὰ σώζεται εἰς τὴν μνήμην τῶν εὐεργετουμένων χλοερά καὶ εὐδαλὺς· καὶ ἡ τρίτη Εὐφροσύνη ἐκ τῆς τέρψεως, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχῃ ἕκαστος, ὅταν εὐεργετηθῇ παρ' ἄλλων μάλλον, ἢ ὅπῃ αὐτὸς εὐεργετῇ. Ζωγραφίζονται Νεανίδες, γυμναί, ἢ μετὰ φορέματα ἀνοικτὰ, ἱλαρώταται παρθενοί, καὶ συνεχόμεναι ἀμοιβαδόν ἐκ τῶν χειρῶν. Ἡ μία ζωγραφίζεται μετὰ τὸ σῆμα ἀντικείμενον, ὡς τροπὸν τινὰ ἀποδημῆ παρήμον· αἱ δὲ δύο δὲ πρὸς ἡμᾶς γυρισμέναι· δι' οὗ δηλοῦται, ὅτι ὅπου ἦσαν μία εὐεργεσία δίδεται, διπλὴ ἀνταποδίδεται ἡ χάρις. Γυμναί δὲ, ἢ μετὰ φορέματα ἀνεωγμένα, ὅτι αἱ εὐεργεσίαι πρέπει νὰ ἦναι ἀπλοῖκαί καὶ χωρὶς δόλου. Νεανίδες, ἐπεὶ ἡ ἐνδύμνσις τῆς χάριτος πρέπει νὰ φυλάττηται πάντοτε νεάζουσα καὶ ἀνδούσα εἰς τὴν μνήμην, ἢ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λαμβάνῃ τις χάριτας αἰσχροῦ καὶ ἀτίμου. Συννημμέναι δὲ ἀλλήλοις, ὅτι, ὡς φεσι, χάρις χάριν γίγνεται· ἢ, ὅτι πρέπει νὰ φυλάττηται αἰώνιος ἡ ἀμοιβαῖος γινομένη εὐεργεσία.

Μ' ὅλον ὅτι εἶχε κατὰ πολλὰ τρυφερὰν τὴν εὐμορφίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς νεότητος εἰς τὸ πρό-
 πωπον, εἶχεν ὁμως κάποιόν τι εἰς τὰ λαμπρά του
 ὄμματα, τὸ ὁποῖον μὲ ἐφόβιζεν· αὐτὸς ἐγέλα
 θεωρῶν με, ἀλλ' ὁ γέλας του ἦτον δολερὸς, ὑπερο-
 πτικὸς καὶ σκληρὸς. Εὐγαλεν ἀπὸ τὴν χρυσῆν του
 φαρέτραν τὸ ὀξύτατον του βέλος, ἐτέντωσε τὸ τόξον
 του, καὶ ἐτοιμάζετο νὰ μὲ πληγώσῃ· τότε ἐξαί-
 φνης ἐφάνη ἡ Ἀθηνᾶ (1), ἀπροσδόκητος βοήθεια,
 διὰ νὰ μὲ σκεπάσῃ μὲ τὴν ἀθάνατον Αἰγίδα·

Τὸ

(1) Ἡ Ἀθηνᾶ ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς, γεγεννημένη ἐκ
 τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τὴν ὁποῖαν ἐσχισεν ὁ Ἥφαιστος μὲ ὀξύ-
 τατον πέλεκυν, καθὼς χαριέστατα περιγράφει ὁ Λουκιανὸς εἰς
 τοὺς διαλόγους (διαλ. Ἥφαιστος καὶ Διὸς), καὶ ἐξ ἐκείνης
 τῆς τομῆς ἐξῆλθεν αὐτὴ ἐνοπλος μὲ ἀσπίδα καὶ τόξον, πη-
 δούσα τὸ Πυρρίχιον (χωρὸν ἴδιον τῶν πολμιστῶν)· δὲν ἐ-
 γεννήθη ὁμως εὐθύς, ἀλλὰ μετὰ τρεῖς μῆνας, διὰ τὸ ὁποῖον
 καὶ ἐκλήθη Τριτόνια, οἰονεῖ, Τριτόμηνος. Λέγουσί τινες, ὅτι
 ὁ Ζεὺς, καταφαγὼν τὴν Θεὰν Μῆτιν, μίαν τῶν γυναικῶν
 του, ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὴν Νῆσον Ῥόδον, εἰς τὸν
 ὁποῖον καιρὸν φέρεται, ὅτι νὰ ἔβρεξε χρυσίον· ἀλλ' ἡ δύναμις
 τοῦ νοήματος τούτου, κεκρυμμένη ὑποκάτω εἰς τὸν Μῦθον,
 μᾶς φανερῶνει τὴν Σοφίαν καὶ τὴν γνῶσιν ὅλων τῶν θεῶν τε
 καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἐπειδὴ, ὅταν οἱ Ποιηταὶ λε-
 γουσιν, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, φα-
 νερῶνουσιν, ὅτι αἱ Μαθήσεις δὲν ἐγεννήθησαν ἀπὸ νοῦν ἀν-
 θρώπινον, ἀλλ' ἀπὸ τὸν νοῦν τοῦ Διὸς, τουτέστιν διεδόθησαν εἰς
 τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον καὶ θεῖαν πηγὴν τῆς
 ἀληθοῦς Σοφίας· καὶ ὅχι μόνον αἱ Μαθήσεις καὶ αἱ λοιπαὶ
 Ἐπιστῆμαι, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰ ἐξαιρετὰ δῶρα τῶν ἀρετῶν
 τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἔχουσιν. Ὁ Λαυαούριος Lauaurius in L.
 Historie de la Fable conseree avec l'histoire Sainte) ἠγω-
 νίσθη νὰ ἀποδείξῃ γενναίως, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ εἶχον γνῶσιν τῆς
 Θεῖας Σοφίας, ἥτοι, τοῦ Υἱοῦ καὶ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι
 ὅλας τὰς ιδιότητας, τὰς ὁποίας ἀνάγουσιν εἰς αὐτὸν αἱ Θεῖαι
 Γραφαί, αὐτοὶ τὰς ἔδωκαν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν. Ἐγὼ ὁμως κττ'

οὐδένα τρόπον δύναμαι νὰ δεχθῶ τὴν γνώμην τούτου τοῦ πολυμαθοῦς Συγγραφίως, εἰς καιρὸν ὅπου οἱ ἴδιοι Ἑβραῖοι δὲν εἶχον γνώσιν τινα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, πολλὰ μᾶλλον οἱ Ἑθνηκοί; Ὀνομάσθη Ἀθηνᾶ, παρὰ τοῦ θηλάζειν, καὶ τοῦ Ἀσπερητικοῦ, ὡς μὴ θηλάσασα κατὰ τὴν τῶν λοιπῶν νηπιῶν συνήθειαν· ἐντεῦθεν ἐκλήθη ἁμήτρος ἢ ἁμήτωρ· ὁ Πλάτων στοχάζεται, ὅτι ἐκλήθη Ἀθηνᾶ, οἶονεὶ θεοῦν ἢ ἡθεῖον, τουτέστιν ἢ τὰ θεῖα εἶδῃα. Ἄλλοι, ἐκ τοῦ θήναι, τοῦ ὑπηρετεῖν, καὶ τοῦ Ἀσπερητικοῦ, ὅτι δηλ. οἱ Σοφοὶ δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὑποκείμενοι εἰς δουλείαν, κατὰ τὴν τῶν Σποίκων γνώμην τὴν λέγουσαν, ὅτι ἐλεύθερος οὐδεὶς, εἰμὶ ὁ Σοφός. Ἔτι καλεῖται καὶ Παλλὰς, ἀπὸ τοῦ πᾶλλειν τὸ δόρυ, ὡς Θεὰ τοῦ πολέμου. Θυσίαι εἰς αὐτὴν προσφερόμεναι ἦσαν γλαυκαὶ (κουκουβάγια), δράκοντες, καὶ ἀλεκτρυόνες· μάλιστα ὁ Ἀλεκτρυὼν ἦτον ἀφιερωμένος εἰς αὐτὴν τὴν Θεάν ὡς μαχητῆς. Ἐτιμᾶτο πάλαι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις μὲ μεγαλωτάταις τιμαῖς καὶ ἡ ἐπιγραφὴ, ἣτις ἐσώζετο εἰς τὸν Ναόν της, ἐφανερώωνε τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς Σοφίας, καὶ εἶχεν ὡς ἀκολουθῶς. „ Ἐγὼ εἰμὶ τὸ ἐν, τὸ ὑπάρχον, καὶ τὸ ἐσόμενον· τὸν ἰσὺν, τὸν ὅποιον ὕψος οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν ξεσχίσῃ, ὁ δὲ ἐξ ἐμοῦ γεννηθεὶς καρπός, ἐστὶν ὁ Ἥλιος“. Αὐτὰ τὰ λόγια, ὡς Συμβολικὰ καὶ Μυστηριώδη, τὰ ἀφίνω εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα νὰ τὰ ἐξηγήσῃ εἰς βούληται. Ὁ Κεχωφᾶ ἐπειτα μετέφερε τὴν δόξαν αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν πρώτην Πόλιν, τὴν ὅποιαν ἐκτίσει, τὴν ἀφιερώσεν εἰς αὐτὴν τὴν Θεάν, ὀνομάσας αὐτὴν Ἀθῆνας, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἐτίμων σεβασμίως, διαρίσαντες πρὸς δόξαν αὐτῆς τὰς εορτὰς, καλουμένας Παναθηναῖα. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν αὐτὸς ὁ περιχλίστατος καὶ περιώνυμος τόπος, τὸ καύχημα καὶ ἡ Ἑλλὰς πάσης τῆς Ἑλλάδος, δικαίως ἐκληρώθη προστατὶδα τὴν Σοφίαν, ἐπειδὴ ἐχρημάτισε τὸ καταγώγιον αὐτῆς, εἰς τὸ ὅποιον πρῶτως ἀνέβη ἡ Ποιητικὴ, ἡ Ῥητορικὴ, ἡ Ζωγραφικὴ, ἡ Μουσικὴ, ἡ Χορευτικὴ, ἡ Τορτεία (χαλκογραφικὴ), καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι Ἐπιστήμαι. Ζωγραφίζεται ἡ Ἀθηνᾶ ἐντεπὺς καὶ μὲ περιχρῆλαιαν, δι' οὗ δηλοῦται, ὅτι ὁ νοῦς τοῦ Σοφοῦ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ὥπλισμένος μὲ ὀρθὰ φρονήματα καὶ μὲ ἀρετὰς ὡς μὲ ὅπλα, διὰ νὰ μὴ φοβῇται τὰς ἐναντίας προσβολὰς τῆς Τύχης, εἰάν καὶ ἠδεδε-
 ριπίσει εἰς μεγαλωτάταις δυστυχίαις. Ἔτι καὶ Παρθένης, καθὼς καὶ αἱ Μοῦσαι, διὰ τοῦ ὅποιου φανεροῦται, ὅτι ἡ θεῖα

Τὸ πρόσωπον αὐτῆς τῆς Θεᾶς δὲν εἶχεν ἐκείνην τὴν γυναικεῖαν ὡραιότητα καὶ τὴν ἐρωτικὴν ἀνανδρίαν, τὴν ὁποῖαν εἶχε τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος τῆς Ἀφροδίτης, ἀλλὰ τοῦναντίον εἶχε μίαν ἀπλοϊκὴν ὡραιότητα, ἄθρυπτον καὶ εὐτακτον. Κάθε πρᾶγμα ἦτον εἰς αὐτὴν σεμνόν, αἰδρεῖον, εὐγενές, καὶ πλήρες μεγαλοπρεποῦς ἀξίας. Τὸ τόξον τοῦ Ἑρώτος μὴ δυνάμενον νὰ διαπεράσῃ τὴν Αἰγίδα, ἔπεσε χαμαί. Ὁ Ἑρως θυμωθεὶς, ἀρεστέναξε πικρῶς, καὶ ἐντράπη πῶς ἐνίκηθη. Μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ! ἐφώναξεν ἡ Ἀθηνᾶ, μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ! αὐθάδες παιδίον· ἐσὺ ποτέ δὲν θέλεις νικήσῃς ἄλλους, εἰμὴ ψυχὰς οὐτιδανὰς, αἱ ὁποῖαι προτιμῶσι περισσότερον ἀπὸ τὴν σοφίαν, ἀρε-

Σοφία δὲν δίδεται εἰς καρδίας ἀκαθάρτους καὶ πονηράς, ἀλλ' εἰς παρθέτους. Λέγεται, ὅτι ὁ μάντις Τειρεσίαις, εὐθύς ὅπου εἶδε τὴν Ἀθηνᾶν γυμνὴν, ἐτυφλώθη, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ φανερώσῃ, ὅτι ὁποῖος ἠδελὸν εἶδε καλῶς μόνον ἀπαξ τὴν Σοφίαν, σπουτέστιν ὅς τις ἠδელὸν δεχθῇ καθαρῶς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τὴν ὡραιότητα αὐτῆς, ἐκεῖνος χαριέντος ὑπερεῖται τὴν χρῆσιν τῶν ὀφθαλμῶν, μὴτε εὐφραίνεται εἰς τὴν θεωρίαν τῶν σωματικῶν καὶ γήινων πραγμάτων, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν ἐνατενίζει μακρύτερον εἰς τὰ μέλλοντα, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀρχεται νὰ δέχῃται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τοῦς τυποῦς τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν. Δίδεται εἰς αὐτὴν τὴν Θεᾶν καὶ ἡ ἐλαία, ὡς πρώτη αὐτὴ δειξάσα τὸ φυτὸν τοῦτο. Ἐπειδὴ, θελούσης νὰ βαλθῇ τὸ ὄνσματὸς εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, τὴν ὁποῖαν τότε νεωστὶ ὁ Κέκρωψ εἶχεν ὠκοδομήσει, ἀντεῖπεν ὁ Ποσειδῶν, θέλαν νὰ τεθῇ τὸ ἐδικόν του· ὅθεν ἐσυμφώνησαν, ὅτι, ὅς τις ἐκ τῶν δύο ἠδελὸν δεῖξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους δῶρόν τι ὠφελιμώτερον, ἐκεῖνου τὸ ὄνομα νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν Πόλιν· καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ προήγαγεν Ἑλαίαν, ὁ δὲ Ποσειδῶν Ἴππον· καὶ κριθέντος τοῦ δῶρου τῆς Ἀθηνᾶς ὠφελιμωτέρου ἀπὸ τοῦ δῶρου τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκληράσθη τὴν Πόλιν τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἄνω εἰρήκαμεν.

ἀρετὴν καὶ δόξαν, τὰς αἰσχροὺς ἡδονὰς. Ἀκούσας αὐτοὺς τοὺς ἐπιπληκτικοὺς λόγους ὁ Ἑρως, ἐπέταξεν ὠργισμένος, καὶ ἡ Ἀφροδίτη, τῆς ὁποίας, εἰς καιρὸν ὅπου ἀνέβαινεν πρὸς τὸν Οὐρανὸν, εἶδον ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὴν ἄμαξαν, ἥτις ἐσύρετο ἀπὸ περιστερὰς εἰς ἓν σύνεφον λευκὸν καὶ γλαυκόν, ἐπειτα μοὶ ἔγινεν ἄφαντος. Ἐπιστρέψας τὰ ὄμματά μου εἰς τὴν γῆν, δὲν εἶδον πλέον τὴν Ἀθηναίαν, μὴ ὅλον ὅτι τὴν ἐζήτησα εἰς ὅλα τὰ μέρη.

Μοὶ ἐφάνη τότε, ὅτι ἐφέρθην εἰς ἓν λαμπρὸν περιβόλιον, παρόμοιον μὲ τὸ Ἠλύσια πεδία (1). Ἐκεῖ ἐγνώρισα τὸν Μέντορα, ὃς τις μοὶ εἶπε. Φύγε αὐτὴν τὴν ὀλέθριον γῆν, αὐτὴν τὴν μεμολυσμένην Νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλο δὲν ἀναπνέει τις, εἰμὴ ἡδονή. Ἡ πλέον μεγαλόψυχος ἀρετὴ ἐδῶ πρέπει νὰ τρέμῃ, καὶ δὲν δυναταί τις κατ' ἄλλον τρόπον νὰ σωθῇ, πάρεξ μὲ τὴν φυγὴν. Εὐθύς ὅπου τὸν εἶδον, ἠθέλησα νὰ πέσω εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, πλὴν ἡσθάνομην τοὺς πόδας μου καὶ τὰ γόνατά μου ἀδύνατα· καὶ αἱ χεῖρές μου πᾶσχουσαι νὰ σφίξωσι τὸν ἡγαπημένον μου Μέντορα, ἐδήρευον μίαν σκιὰν ματαίαν, ἥτις μου ἔφευγε πάντοτε.

Εἰς

(1) Τὰ Ἠλύσια πεδία ἦσαν τόποι ὠραιότατοι, κεχωρισμένοι τοῦ ἄδου, ἀνομασθέντες παρὰ τῆς λύσεως, ὅτι δηλ. ὅσοι ἐξοῦσαν βίον ἀγνόν καὶ δίκαιον, ἀφ' οὗ ἐλύοντο ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τοῦ σώματος, ἐτίθεντο εἰς ἐκείνους τοὺς μακαρίους τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσώζετο ἀνδρὸν καὶ παντοτεινὸν Ἑρως, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος. Μετὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ αἱ ψυχαὶ ἐπὶ λείωναν τὸν διωρισμένον των καιρὸν εἰς ἐκείνους τοὺς εὐφροσύνης τόπους, ἔτινον ὕδωρ ἀπὸ τὸν ποταμὸν τῆς Λήδης, καὶ οὕτω λησμονοῦσαι ὅλα τὰ ἀπερασμένα, μετέβαινον εἰς τοὺς ζῶντας καὶ εἰσέρχοντο εἰς νέα σώματα, κατὰ τοὺς Πυθαγορείους.

Εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα εὐρισκόμενος ἐξύπνησα, καὶ ἐκατάλαβα, ὅτι ἐκεῖνο τὸ μυστηριώδες ἐνύπνιον ἦτον Θείατις νουθεσία. Ἡσθάνθην μεγαλωτάτην ἀνδρίαν ἐναντίον εἰς τὰς ἡδονάς, δυσπιστίαν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ μῖσος ἐναντίον εἰς τὴν τρυφηλὴν ζωὴν τῶν Κυπρίων· με κατεπλήγωσεν ὁμῶς τὴν καρδίαν ἢ ὑποψία τὴν ὁποίαν συνέλαβον μήπως ὁ Μέντωρ ἀπέθανεν, καὶ διαπεράσας τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς (1), ἐφθασεν εἰς τὴν μακαρίαν νῆσον τῶν δικαίων· ἡ ἰδέα αὕτη μ' ἐπροξένησεν ἀπαρηγόρητα δάκρυα· οἱ Κύπριοι μὲ ἠρώτησαν, διατὶ ἐκλαιον;

Ἐγώ

(1) Πρὶν νὰ θάσῃσιν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀπειθαμμένων εἰς τὸν ἄδην, ἐπρεπε πρότερον νὰ διαπεράσῃσι τέσσαρας ποταμούς, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἐκαλεῖτο Ἀχέρων. Αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς ἓν σπήλαιον ἀπὸ τὴν Ἀρτέμιδα, ἢ ἀπὸ τὴν Γῆν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, κατέβη εἰς τὰ καταχθόνια, καὶ μετεβλήθη εἰς πικρότατον ποταμὸν. Ὁ δευτέρος εἶναι μία λίμνη, καλουμένη Στύξ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ ὁποία περιεκύκλωσε μὲ ἑννέα κύκλους τὸν ἄδην· αὕτη, ἐπειδὴ ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Πάλλαντος μίαν θυγατέρα, καλουμένην Νίκην, ἢ ὁποία ἐβοήθησε τὸν Δία εἰς τὴν κατὰ τῶν Γιγάντων μάχην, ἐγίνε κατὰ πολλὰ αἰδέσιμος, ὥστε οἱ Θεοὶ ὀμνύοντες εἰς τὰ ὕδατα αὐτῆς, ἠναγκαζόντο νὰ φυλάττωσι τὸν ὅρκον, εἰδὲ καὶ τὸν παρεβαίνον, ἐμὲν ἑστερημένοι τοῦ Νέκταρος, καὶ τῆς τραπέζης τῶν Θεῶν εἰς διαστήμα ἑκατὸν χρόνων. Κατὰ ἀληθεῖαν ὁμῶς ἡ Στύξ, ἐλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ μίαν πηγὴν τῆς Ἀρκαδίας θανατηφόρον καὶ οὕτω παράδοξον, ὥστε δὲν εὐρίσκεται μεταλλὸν ἄξιον διὰ νὰ ὑποφέρῃ τὴν δύναμιν αὐτοῦ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶναι νὰ φυλαχθῇ κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ μέσα εἰς ἀγγεῖον κατεσκευασμένον ἐξ ὀνυχὸς ἡμιόνου. Ὁ Τρίτος ὀνομαζεται Κωκυτός, ὁ ὁποῖος ἠύξανε μόνον μετὰ τὰ δάκρυα τῶν κολαζομένων. Καὶ ὁ τέταρτος Πυριφλεγέθων, ἐκ τοῦ πυρ, καὶ φλέγω, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἐβράζον πάντοτε σφοδρῶς. Πλάτ. ἐν Φαίδρῳ. Πaus. ἐν Ἀττ. Ἡσιόδ. ἐν Θοογ. στίχ. 383. Silius Ital. 1. 13.

Ἐγὼ τοὺς ἀπεκρίθην, ὅτι τὰ δάκρυα ἀνήκουσιν εἰς ἓνα δυστυχῆ ξένον, ὅστις δὲν ἔχει ἐλπίδα νὰ ἰδῇ ἐκ δευτέρου τὴν Πατρίδα του. Ἐν τοσούτῳ ὅλοι οἱ Κύπριοι, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ Πλοῖον, παρεδίδοντο εἰς ἄλογον χαράν. Οἱ Ναῦται, ἐχθροὶ τοῦ κόπυ, ἀπεκοιμῶντο ἐπάνω εἰς τὰ κωπία, καὶ ὁ Ναύκληρος, ἐστεφανωμένος ἀπὸ ἄνθη, ἄφινε τὸ πιδάλιον, ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του ἀγγεῖον γεμάτον ἀπὸ οἶνον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἥδη καταρρόφήσει, καὶ ἐτραγωδοῦσεν ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους, βεβαρυμένους ἀπὸ τὴν μέθην, στίχους τινὰς εἰς ἔπαινον τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἑρωτος, φέροντας φρικτὴν πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἀρετὴν.

Εἰς καιρὸν ὅπου εὕρισκοντο εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ δὲν ἐστοχάζοντο κανένα θαλάσσιον κίνδυνον, μία αἰφνίδιος καταιγὶς (ἀνεμοζάλη) ἐσκότισε τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἐτάραξε τὴν θάλασσαν. Οἱ ἀχαλίνωτοι ἄνεμοι, χυνόμενοι μὲ μεγάλην ὀρμὴν εἰς τὰ πανία τῆς Νηὸς, ἀντεμυκᾶντο σφοδρότερον παρ' ὅσον ἤχοῦσιν εἰς τὰ σπήλαια τοῦ Αἰόλου (1), καὶ τὰ ἀφρίζοντα κύματα ἐκτύπων τὰ πλε-

(1) Ὁ Αἰόλος ἦτον γιὸς τοῦ Ἰππότου, Βασιλέως τοῦ Ρηγίου τῆς Ἰταλίας, καὶ ἕγγονος τοῦ Μίνως. Ἐνεμίζετο Θεὸς τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποίους ἐφύλαττε κεκλεισμένους εἰς τὰ μέρη τῆς Θράκης εἰς ἓν μεγαλῶτατον σπήλαιον. Ἐχρημάτισε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· κατ' ἄκρην εἰς τὰς Ἥφαιστιάδας Νήσους, αἱ ὁποῖαι μετὰ ταῦτα ὠνομάσθησαν παρ' αὐτοῦ Αἰολίαι. Ἦσαν περίφημος ἀστρονόμος, μάγος, καὶ πολυτεπρος. Ἐδέχετο ἀσμένως ἐκείνους, οἵτινες ἐπηγαῖνον πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐσυμβουλευόντο περὶ τῆς Ναυτικῆς, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἰκανῆς καὶ πολυχρονίου πείρας, ἦν εἴχε περὶ τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων, προεγνώριζεν ὁποῖοι ἄνεμοι ἐμελλον νὰ πνεύσωσι, καὶ ὁποῖος καιρὸς ἤθελεν ἀκολουθῆσαι, ὥστε ὅσοι ἠκολούθησαν τὰ συμβουλὰς του δὲν ἐπαθόν

πλευρὰ τοῦ Πλοίου σφοδρῶς. Ποτὲ μὲν ἐφερόμεθα εἰς τὰ ὕψη τῶν φουσκωμένων κυμάτων, ποτὲ δὲ ἐφαίνετο, ὅτι ἡ Θάλασσα ἔφευγεν ὑποκάτω ἀπὸ τὸ Πλοῖον, καὶ μᾶς ἐκρήμνιζεν εἰς τὴν ἄβυσσον. Περισσότερον δὲ πῦξanon τὸν φόβον μας μερικοὶ σκόπελοι, πλησίον μας εὕρισκόμενοι, εἰς τοὺς ὀποίους ἐσυντρίβοντο τὰ ἄγρια κύματα μὲ κρότον τρομερόν. Τότε ἐκατάλαβη ἐμπράκτως ὅσα ἤκουον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Μέντορος, ὅτι δηλ. εἰς τοὺς κινδύνους ἡ ἀνδρεία λείπει ἀπὸ τοὺς γυναικώδεις καὶ τρυφηλοὺς ἄνδρας. "Ολοὶ οἱ Κύπριοι μας, πεφοβισμένοι, ἐκκλιον ὡς γυναῖκες. "Αλλο δὲν ἤκουον, εἰμὴ φωνὰς Ἐλιβεράς, πικροὺς ὀλολυγμοὺς, ὅτι ἐμελλον νὰ ὑστερηθῶσι τὰς ἡδυπαθείας τῆς ζωῆς, ὑποσχέσεις ματαίας εἰς τοὺς Θεοὺς νὰ τοὺς κάμωσι θυσίας, ἐὰν ἤθελον τοὺς βοηθήσει νὰ φθάσωσιν ἀβλαβεῖς εἰς τὸν Λιμένα. Δὲν εὕρίσκετο εἰς αὐτοὺς παρουσία νοῦς, ἀλλ' οὔτε ἡδύνατό τις νὰ δώ-

τι κακόν. "Οθεν ἐκλήθη δεσπότης τῶν ἀνέμων, ὥστε ἡδύνατο νὰ τοὺς κλείῃ καὶ εἰς τὸν ἄσκον εἰς αὐτὸν ἐπῆγε καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δεδιωγμένος ἀπὸ τὴν κακοκαιρίαν, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοὺς ἀνέμους δεδεμένους εἰς τὸν ἄσκον (ὡς ἐδηλώσαμεν σελ. 6.), ἐκτὸς μόνου τοῦ Ζεφύρου. Ἀλλ' οἱ σύντροφοὶ του, κοιμωμένου αὐτοῦ, ἔλυσαν τὸν ἄσκον, νομίζοντες ὅτι εἶχε χρυσίον, ὅθεν εὐθὺς ἐξελθόντες οἱ ἀνέμοι καὶ ἀντιπνεύσαντες, τοὺς ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Αἰολίαν Νῆσον. τοὺς ὁποίους εἰδὼν ὁ Αἰόλος εἶπε πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα. (Ὅμηρ. Ὀδ. Κ. στιχ. 73. καὶ 75.

Ἐρρ' ἐκ Νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζώντων!

Ἐρρε, ἐπεὶ ἄρα Θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τὸ ἰκάνεις. Ὑπὸ τῷ ἐνόματι ὅμως τοῦ Αἰόλου ἐννοεῖται, ὁ Σοφὸς καὶ προβουλευτικὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἠξεύρει νὰ χαλινώῃ τὰς ἀσάκτους ἐρμᾶς τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὰ διάφορα φαινόμενα τῆς υπερηφάνειας. — Παλαίφατος περὶ ἀπίστ. ἱστοριῶν. Ὁρίδ. 11. μεταμ. Βιργ. Αἰν. 1. Varro et Strabo. ap. Servium.

δώσῃ τὰς ἀναγκαίας συμβουλάς, ἢ νὰ διοικήσῃ τὸ πλοῖον εἰς τοιοῦτον κίνδυνον· ἐστοχάσθην λοιπὸν, πῶς ἔπρεπε νὰ φυλάξω καὶ τὴν ἐδικήν μου ζωὴν καὶ τῶν ἐπιλοίπων· ἔλαβον εἰς τὰς χεῖρας τὸ πηδάλιον, ἐπειδὴ ὁ Ναύκληρος, βεβυθισμένος εἰς τὴν μέθην, δὲν ἠδύνατο νὰ γιωρίσῃ τὸν κίνδυνον τοῦ πλοίου. Ἐθάρρυνα τοὺς πεφοβισμένους Ναύτας, ἐπρόσταξα καὶ κατέβασαν τὰ πανία τῆς Νηὸς, καὶ ἐκωπηλάτουν μὲ δύναμιν. Διήλθομεν διὰ τῶν σκοπέλων, καὶ εἶδομεν μὲ τοὺς ἰδίους μας ὀφθαλμοὺς ὅλους τοὺς φέβους τοῦ Θανάτου· ἀλλὰ τέλος πάντων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κύπρον.

Αὐτὸ τὸ συμβᾶν ἐφάνη ὡς ὄνειρον εἰς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες μοὶ ἦσαν ὑπόχρεοι τῆς σωτηρίας τῆς ζωῆς των, καὶ μὲ ἐθεώρουν μὲ θαυμασμόν. Ἀράξαμεν εἰς τὴν Νῆσον τῆς Κύπρου τὸν Ἀπρίλλιον Μῆνα, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀφροδίτην· αὕτη ἡ ὥρα τοῦ χρόνου, ἔλεγον οἱ Κύπριοι, ἀρμόζει εἰς αὐτὴν τὴν Θεάν, ἐπειδὴ φαίνεται, ὅτι ἀναζωογονεῖ ὅλην τὴν φύσιν, καὶ ἀναφύει τὰς ἡδονὰς ὡς καὶ τὰ ἄνθι. Φθάσας εἰς τὴν Νῆσον, ἡσθάνθην ἕνα γλυκὺν αἶρα, ὁ ὁποῖος ἠδυνάτει τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔκαμνεν ὀκνηρὸν, ἐπροξένει ὅμως ἠδονὴν καὶ τέρψιν. Αἱ πεδιάδες μοὶ ἐφάνησαν ὠραῖαι ἐκ φύσεως καὶ εὐκαρποὶ, ἀλλὰ παντάπασιν ἀγεώργητοι, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι ἦσαν ἐχθροὶ τοῦ κόπου. Ἐβλεπον εἰς κάθε μέρος γυναικάς καὶ κοράσια, ἐνδεδυμένας ἀσέμνως, αἱ ὁποῖαι, ψάλλουσαι ὕμνους εἰς τιμὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἐπήγαινον νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς τὸν Ναόν της. Ἡ ὠραιότης, αἱ χάριτες, ἡ χαρὰ, αἱ ἠδοναὶ ἔλαμπον συνημμέναι ἐπάνω εἰς τὰ πρόσωπα αὐτῶν· ἀλλ' αὐταὶ αἱ χάριτες δὲν ἦσαν φυσικαί· δὲν ἐφαίνετο εἰς αὐτάς οὔτε εὐγενὴς ἀπλότης, οὔτε ἐρασμία αἰδῶς, τὰ ὁποῖα δίδουσιν

εἰς τὴν εὐμορφίαν τὰς πλέον θελκτικὰς χάριτας· τὸ τρυφιλὸν τῶν προσώπων, ὃ ἔντεχνος καὶ ἀκόλαστος σχηματισμὸς, ἢ ματαία φιλοκόσμῃσις, τὸ ἄτονον βάδισμα, τὰ βλέμματά των, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐζητοῦσαν τὰ τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀμοιβαία των ζηλοτυπία εἰς τὸ νὰ διεγείρωσι πρὸς ἀτιμον ἐπιθυμίαν τὴν καρδίαν τῶν ἄλλων, ἐν συντόμῳ, ὃ, τι ἔβλεπον εἰς αὐτάς, μοὶ ἐφαίνετο οὐτιδανὸν καὶ ἀξιολίσκτον, καὶ ὅσον αὐταὶ ἐσπούδαζον καθ' ὅλους τοὺς τρόπους νὰ μοὶ ἀρέσωσι, τοσοῦτον μοὶ ἐφαίνοντο μισηταί.

Μὲ ἔφερον ἔπειτα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Θεᾶς. Αὐτὴ ἔχει πληθὺς ναῶν εἰς ἐκείνην τὴν Νῆσον, ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὴν Κυθήρην, εἰς τὴν Ἰθαλίαν, καὶ εἰς τὴν Πάφον· ἐγὼ ὁμῶς ἐφέρθην εἰς τὴν Κυθήρην. Ὁ Ναὸς ὅλος εἶναι κατεσκευασμένος ἀπὸ μάρμαρα, καὶ παρασταίνει ἐντελὲς περιστύλιον. αἱ στηλαὶ εἶναι τόσοι παχεῖς καὶ ὑψηλαί, ὥστε ἀποκατασταίνουσι μεγαλοπρέστανον ἐκεῖνο τὸ κτίριον. Ἐπάνω εἰς τὸ Ἐπιστύλιον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται καὶ δοκὸς μέγιστος, περιφέρονται βόστρυχες (κροσσοὶ) καὶ μερικὰ στέφανα ὡς μεγάλα μέτωπα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνονται λεπτῶς τετορνευμένοι ὅλοι αἱ εὐφρόσυνοι τύχαι τῆς Θεᾶς· εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ ἴσταται πάντοτε πολὺ πληθὺς ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προσφέρουσι τὰ δῶρά των. Δὲν εἶναι ἄδεια νὰ σφάζωσι ποτὲ κανὲν ἱερεῖον εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἱεροῦ τόπου, ἢ νὰ καίωσι (κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἄλλων Γενῶν) τὸ πάχος τῶν δαμάλεων καὶ ταύρων, ἢ νὰ μολύνωσι μὲ τὸ αἷμά των τὸ θεῖον ἐκεῖνο ἔδαφος, ἀλλὰ μόνον φέρονται ἔμπροσθεν εἰς τὴν τράπεζαν ἐκεῖνα τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα μέλλουσι νὰ θυσιασθῶσιν. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἦναι νέα, λευκά, καὶ χωρὶς ἐλάττωμα ἢ
μο-

μολυσμόν . Σκεπάζονται μὲ μικρὰ σκεπάσματα πορφυρᾷ καὶ κεντημένα μὲ χρυσίον . Στολίζονται τὰ κέρατά των μὲ ἄνθη εὖσσμα, καὶ ἀφ' οὗ παρρησιασθῶσιν εἰς τὸ θυσιαστήριον, πέμπονται εἰς κεχωρισμένον τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον σφάττονται διὰ τὰ συμπόσια τῶν ἱερέων τῆς Θεᾶς .

Προσφέρεται πρὸς τοῦτοις εἰς τὴν Θεάν καὶ καθε εἶδος πιотῶν εὖσμων, καὶ οἶνος γλυκύτερος ἀπὸ τὸ Νέκταρ . Οἱ ἱερεῖς ζώννουσι μὲ χρυσᾶς ζώνας τὰ λευκὰ φορέματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνδύονται· εἰς τὰ ἄκρα τῶν φορεμάτων κρέμανται χρυσοὶ χρυσοῖ, οἱ ὁποῖοι φθάνουσιν ἕως εἰς τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν . Καίονται ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπάνω εἰς τὰς τραπέζας τὰ πλέον πολυτιμα θυριάματα τῆς Αἰγύπτου, ὁ καπνὸς τῶν ὁποίων σχηματίζει ἓν εἶδος Νεφέλης, ἡ ὁποῖα ὑψώνεται πρὸς Οὐρανόν . Ὅλαι αἱ στῆλαι εἶναι ἐστολισμέναι τεχνιέντως ἀπὸ τοὺς γλύπτας μὲ διάφορα εἶδη ἀνθέων· τὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται πρὸς ὑπουργίαν τῶν θυσιῶν, εἶναι χρυσᾷ· ἐν ἱερὸν Δάσος, γεμάτον ἀπὸ Μύρτους, περιτριγυρίζει ἐκεῖνο τὸ Τέμενος . Οἱ Νέοι, καὶ τὰ Κοράσια, οἱ ὁποῖοι παρρησιάζουσι τὰς θυσίας εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἀνάπτουσι τὸ πῦρ εἰς τὰς τραπέζας, πρέπει νὰ ἦναι ἐκλελεγμένοι, καὶ μιᾶς ἐξόχου ὠραιότητος . Πρὸς τοῦτοις ὅμως ἡ ἀναίδεια, ἡ ἄμετρος ἐλευθερία, καὶ ἡ διεφθαρμένη ζωὴ ἀτιμάζουσιν ἓνα τόσον μεγαλοπρεπῆ Ναόν .

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔλαβον μῖσος εἰς τὰ ὀρώμενα, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἄρχισα νὰ συνειθίζω . Τὸ ὄνομα τῆς κακίας πλέον δὲν μὲ ἐφόβιζεν· ὁπότεν συνανεστρεφόμην μὲ αὐτοὺς, οἱ χαλινοὶ τῆς σωφροσύνης ἐρρίπτοντο μακρὰν, καὶ ἡ συναναστροφή των μοί ἐδίδε κλίσιν εἰς τὴν ἡδονήν· περιέπαι-
ζον

ζον αὐτοὶ τὴν ἀθωότητά μου· ἡ μετριότης καὶ ἡ αἰδώς μου ἐφαίνετο ἀξιογέλαστος εἰς ἐκείνους τοὺς ἀχαλινώτους λαούς. Δὲν παρέτρεχον αὐτοὶ κἀνὲν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὰ πάθη μου, νὰ μὲ παγιδεύσῃ, καὶ νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν ὄρεξιν τῆς ἐπιθυμίας εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἡσθάνομην ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὅτι ἔχανα τὴν δυνάμιν μου. Ἡ καλὴ ανατροφή, τὴν ὁποίαν νηπιόθεν ἔλαβον, σχεδὸν πλέον δὲν μοὶ ἐβοήθει, καὶ ὅλαι αἱ καλαὶ αποφάσεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐστερέωνον τὸν νοῦν μου, ἠφανίζοντο. Δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ἀντισταθῶ εἰς τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα πάντοθεν μὲ περιεκύκλωναν, διὸ καὶ ἐστοχαζόμην τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ἄτιμον, καὶ ἤμουν ὡς ἓνας ἀνθρώπος, ὅς τις πολυμῶς εἰς ἓνα βαθὺν καὶ ὀρμητικὸν ποταμόν· αὐτὸς κατ' ἀρχὰς σχίζει τὰ ὕδατα, καὶ προχωρεῖ ἐναντίον εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ρεύματος· ἀνίσως ὅμως αἱ ὀχθαὶ τοῦ ποταμοῦ ἦναι δυσανάβατοι, καὶ δὲν ἠμπορῇ νὰ εὕρῃ τινὰ βοήθειαν, ἐκλείπει κατὰ μικρὸν, τὸν ἀφίνει ἡ δυνάμις του, τὰ μέλη του ἀδυνατισμένα ναρκῶσι, καὶ τὸ ρεῖθρον τοῦ ὕδατος τὸν τραβᾷ μὲ ὀρμὴν. Τὸ ἴδιον ἐπασχον καὶ ἐγώ· ἄρχισαν νὰ σκοτίζωνται οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ νὰ ἀδυνατῇ ἡ καρδία μου· δὲν ἠδυνάμην νὰ σταθερώσω τὸ λογικόν μου, τὸ ὁποῖον ἐπλανᾶτο ἐνδὲν κακείθεν, ἀλλ' οὔτε νὰ ἐνθυμηθῶ πλέον τὰς δυστυχίας, ὅσας ὑπέφερε γενναίως ὁ Πατήρ μου. Τὸ ἐνύπνιον, εἰς τὸ ὁποῖον μοὶ ἐφάνη, ὅτι εἶδον τὸν φρόνιμον Μέντορα εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, μοὶ ἐπροξένει ἄμετρον φόβον. Μία κρυφὴ καὶ γλυκεῖα ἀδυναμία, αὐξάνουσα, μὲ ἐκυρίευσεν, καὶ ἠγάπων ἐκεῖνο τὸ θελητικὸν φαρμάκι, τὸ ὁποῖον ἐχύνετο ἀπὸ φλέβα εἰς φλέβα, καὶ διαπεροῦσεν ἕως μέσας εἰς τὸν μυελὸν τῶν ὀστέων μου· μὲ ὅλα ταῦτα ἀνε-

στέναζον ἐκ βάθους καρδίας, ἔχονα πικρότατα δάκρυα, καὶ ὠρυόμην ἀπὸ τὸν θυμόν μου, ὡς Λέων. Ὡ δυστυχῆς νεότης! ἔλεγον. Ὡ Θεοὶ, οἵτινες περιπαίζετε σκληρῶς τὰ ἀνθρώπινα, διατὶ ἀφίνετε τοὺς ἀνθρώπους καὶ διαβαίνουσιν ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῆς νεότητος, ἥτις εἶναι ἡλικία ἀφροσύνης, ἢ νὰ εἰπῶ καλῆτερα, μιᾶς φλογερᾶς θέρμης; Ὡ! διατὶ δὲν εἶμαι ὁμοίος κατὰ τὴν ἡλικίαν μὲ τὸν Λαέρτην τὸν πάππον μου, λελευκωμένος κατὰ τὰς τρίχας, κυρτός, καὶ πλησιέστερος εἰς τὸν τάφον; Περισσότερον εὐχάριστος μοὶ ἦτον ὁ θάνατος, παρέξ ἢ αἰσχρὰ ἀδυναμία, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι.

Μόλις προσέφερον αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ εὐθὺς ἔπαυσεν ἡ λύπη, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζα. Ἡ καρδιά μου, οὕσα μεμεθυσμένη ἀπὸ μίαν μαρὰν ἐπιθυμίαν, ἀπεδίωχεν ἀπὸ τὴν ἑαυτῆς τὴν αἰδῶ, καὶ πάλιν ἐβυθίζομην, εἰς μίαν ἄβυσσον δριμυτάτων ἐλέγχων τῆς συνειδήσεώς μου. Εἰς αὐτὴν τὴν ταραχὴν εὐρισκόμενος, ἔτρεχον ἔνθεν κακεῖθεν μέσα εἰς τὸ ἱερὸν δάσος, ὡς μία Ἐλαφος, ἡ ὁποία, οὕσα τοξευμένη ἀπὸ τὸν κυνηγόν, τρέχει μέσα εἰς τὰ μεγάλα δάση διὰ νὰ πραύνη τὸν πόνον της, φέρει ὅμως μεθ' ἑαυτῆς τὴν θανατηφόρον πληγὴν. οὕτω καὶ ἐγὼ ἔτρεχον ματαίως, διὰ νὰ λησμονήσω, εἴαν ἦτον δυνατόν, τὴν πληγὴν μου, ἀλλὰ καὶνὲν πρᾶγμα δὲν ἠδύνετο νὰ καταπαύσῃ τὸ τραῦμα, τὸ ὁποῖον εἶχον μέσα εἰς τὴν καρδίαν μου.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶδον μακρόθεν εἰς τὴν σκίαν τοῦ πυκνοῦ δάσους τὴν μορφήν τοῦ φρονίμου Μέντορος, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του μοὶ ἐφάνη τοσοῦτον ὡχρόν, μελαγχολικόν, καὶ αὐστηρόν, ὥστε δὲν ἐρέχυσεν εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν ἐλπιζομένην χαράν. Ἐσένα, ὦ ἀγαπητέ μου φίλε! ἂ! ἔσένα βλέπω; ἐσύ ὁ ἴδιος εἶσαι; ἢ ἄραγε τοῦτο εἶναι
μία

μία σφαλερὰ φαντασία, ἥτις πλανᾷ τοὺς ὀφθαλμοῦς μου; Σὺ εἶσαι ὁ Μέντωρ; ἢ μήπως εἶναι τὸ πνεῦμά του, τὸ ὁποῖον ἦλθεν εὐσπλαγχνιζόμενον τὰς συμφοράς μου; Δὲν εἶσαι ἀκόμη εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων τῶν μακαρίων ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι εὐφραίνονται διὰ τὴν ἀρετὴν των, ἐκείνην τὴν μακαρίαν χαρὰν εἰς τὰ Ἑλύσια πεδία, τὴν διδομένην εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Θεοὺς μὲ μίαν παντοτεινὴν εἰρήνην; Μέντωρ! ἀποκρίθητι, ζῆς ἀκόμη; σὲ ἀπολαμβάνω τῷ ὄντι ζῶντα, ἢ τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλο, πάρεξ ἡ σκιά τοῦ φιλτάτου μου φίλου; Λέγων αὐτὰ, ἔτρεξα πρὸς αὐτὸν ὅλος ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ μου μὲ τὴν ὀρμὴν, ὥστε μόλις ἠδυνάμην νὰ ἀναπνέω. Αὐτὸς μὲ ἀνέμενεν ἀκίνητος καὶ ἀτάραχος. Ἐσεῖς γνωρίζετε, ὦ Θεοί! ὅποιαν χαρὰν ἔλαβον, ὁπότε οἱ βραχίονές μου φιλαφῶντές τον μοὶ ἐφάνεραν, ὅτι ἦτον αὐτός. Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶναι μία μάταιος σκιά, ἐφώναξα, ἐγὼ τὸν κρατῶ σφικτὰ, ἐγὼ τὸν ἔχω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, τὸν ἡγαπημένον μου Μέντορα! Ταῦτα λέγων, τοῦ ἔβρεχον τὸ πρόσωπον μὲ πολὺ πλῆθος δακρύων, καὶ ἐκρεμάμην ἀπὸ τὸν λαιμόν του μὴ δυνάμενος νὰ τῷ ὁμιλήσω.

Ὁ Μέντωρ μὲ ἐθεώρει μὲ πρόσωπον μελαγχολικόν, καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς γεμάτους ἀπὸ φιλικὴν συμπάθειαν. Τελευταῖον τῷ εἶπον μὲ ἀναστεναγμόν. Οἱμοι! ἀπὸ ποῖον τόπον ἔρχεσαι; εἰς ποίους κινδύνους μὲ ἄφησες, ἀφ' οὗ ἀνεχώρησες; καὶ τώρα τί ἠθέλον κάμει χωρὶς ἐσέ; Ἐκείνος ὁμως, χωρὶς νὰ μοὶ ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου, φύγε, μοὶ εἶπε μὲ φωνὴν τρομεράν, φύγε μὲ μεγαλωάτην σπουδὴν. Ἐδῶ ἡ γῆ δὲν γεννᾷ ἄλλο, εἰμὴ φαρμάκι· ὁ αἷρ, τὸν ὁποῖον ἀναπνέουσιν οἱ ἀνδραποὶ, εἶναι θανατηφόρος· οἱ ἐγκάτοικοι, ὄντες

διεφθαρμένοι, δὲν συνομιλοῦσι δι' ἄλλο, εἰμὴ πῶς
 νὰ μεταδώσῃ ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον τὴν θανατηφό-
 ρον λύμην. Ἡ αἰσχρὰ ἡδονή, ἡ ὁποία εἶναι τὸ
 χειρότερον αἰπὸ ὅλα τὰ κακὰ, ὅσα ἐξῆλθον ἀπὸ
 τὴν θήκην τῆς Παρθώρας, ἀδυνατεῖ τὰς καρδίας,
 καὶ δὲν ἀφίνει νὰ ριζώσῃ ἐδῶ καμμμία ἀρετή. Φύ-
 γε, τί ἀναμένεις; μάλιστα μὴτε νὰ γυρίσῃς ὀπί-
 σω-νὰ ἰδῆς, ἀλλὰ φεύγων ἐξάλειψον ἀπὸ τὴν μνή-
 μυν σου καὶ τὴν παραμικρὰν ἐνθύμησιν ταύτης τῆς
 φθοροποιοῦ καὶ ἀξιομισήτου Νήσου.

Εἶπε, καὶ ἐν τῷ ἅμα μοι ἐφάνη ὡς νὰ διελύθῃ
 ἐν πυκνὸν νέφος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ μὲ
 ἀφινεν εἰς ἐλευθερίαν νὰ ἰδῶ τὸ καθαρόν φῶς· χα-
 ρὰ γλυκεῖα καὶ γεμάτη ἀπὸ σταθερὰν μεγαλοψυ-
 χίαν πάλιν ἀνεγεννᾷτο εἰς τὴν καρδίαν μου. Αὕτη
 ἡ χαρὰ ἦτον κατὰ πολλὰ διάφορος ἀπὸ ἐκείνην τὴν
 τρυφίλην καὶ ἡδονικὴν, ἐκ τῆς ὁποίας ἦσαν φαρμα-
 κευμένοι αἱ αἰσθήσεις μου. αὕτη εἶναι χαρὰ μέθης
 καὶ ταραγμοῦ, διακοπτομένη ἀπὸ ἄλογα πάθη,
 καὶ ἀπὸ πικροτάτην τύψιν τοῦ συνειδότος· ἐκείνη
 ἐξ ἐναντίας εἶναι χαρὰ εὐλογος καὶ ἔχει ἐν ἑαυτῇ
 κάποιόν τι μακάριον καὶ Οὐράνιον. Εἶναι πάντοτε
 καθαρὰ, εὐθαλὴς, καὶ ἴση, οὔτε δύναται τι ἐναν-
 τίον νὰ τὴν μαράνῃ, ἀλλ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος βυθί-
 ζεται εἰς αὐτὴν, τόσον περισσότερον τὴν εὐρίσκει
 γλυκεῖαν, διότι κυριεύει τὴν ψυχὴν, χωρὶς νὰ τὴν
 ταραττή. Τότε ἔχυσα δάκρυα χαρᾶς, καὶ ἐγνώρι-
 σα, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο τι γλυκύτερον ἀπὸ τὰ τοι-
 αῦτα δάκρυα· εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, ἔλεγον, ὅσοι θεω-
 ροῦσι τὴν ἀρετὴν καθ' ὅλην τὴν ὠραιότητα! Δύ-
 νатаί τις νὰ τὴν ἰδῇ, χωρὶς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ; δύ-
 νатаί νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, χωρὶς νὰ μὴν ἦναι εἰς τὸν
 ἴδιον καιρὸν εὐτυχής;

Τότε ὁ Μέντωρ μοι εἶπε· πρέπει νὰ σὲ ἀφήσω,
 ταύ·

ταύτην τὴν στιγμήν ἀναχωρῶ, ἐπεὶ δὲν μοὶ εἶ-
 ναι συγκεχωρημένον νὰ βραδύνω περισσότερον. Ποῦ
 ὑπάγεις; τῷ ἀπεκρίθην· ποῖα θέλει εἶναι ἐκείνη
 ἡ ἀκατοίκητος γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελον σὲ
 ἀκολουθήσει; μὴ στοχάζεσαι, ὅτι θέλεις δυνηθῇ
 νὰ φύγῃς ἐκ τῶν χειρῶν μου· προτίτερα ἢ μπορεῖ
 νὰ εὕρῃ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸ σῶμα, παρὰ ἐγὼ νὰ
 ἀποχωρισθῶ ἀπὸ τὸν Μέντορα. Λέγων αὐτὰ, τὸν
 ἐκράτουν σφικτὰ μὲ τὰς δύο μου χεῖρας. Ματαίως,
 μοὶ εἶπεν, ἐλπίζεις νὰ μὲ κρατήσῃς· ἡ ἀσπλαγ-
 χνος φιλαργυρία τοῦ Μετόφιδος μὲ ἐπώλησεν εἰς
 τινὰς Λιδίους· αὐτοὶ πορευθέντες εἰς τὴν Δα-
 μασκὸν τῆς Συρίας δι' ἐμπορικὰς τῶν ἐργασίας, ἡ-
 θέλουν νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ ἐμὲ, καὶ ἐλπί-
 ζοντες νὰ κερδήσωσι πολλὰ ἀργύρια, μὲ ἐπώλη-
 σαν εἰς κάποιον, ὀνομαζόμενον Ἀζαήλην· αὐτὸς
 ἐπιθυμῶν νὰ εὕρῃ κανένα δοῦλον Ἕλληνα, διὰ νὰ
 διδαχθῇ τὰς συνηθείας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπιστή-
 μας, μὲ ἠγόρασε μὲ πολυέξοδον ἀγοράν. Ὅσα
 παρ' ἐμοῦ ἤκουσε διὰ τὰ ἥθη μας τόσον ἐξύπνησαν
 τὴν περιέργειάν του, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ διαβῇ εἰς
 τὴν Νῆσον τῆς Κρήτης (1), διὰ νὰ σπουδάσῃ τοὺς

Σο-

(1) Ἡ Κρήτι Νῆσος, κοινῶς Κάνδια, ἐκλήθη οὕτως, ἢ
 ἀπὸ τοῦ εὖ κεκρασθαι τὸν ἐπὶ τὴν Νῆσον αἶρα, κατὰ τὸν
 Ἀπολλόδωρον, ἢ ἀπὸ Κρήτης τῆς Νυμφικ, τῆς θυγατρὸς τῆς
 Ἑσπερίδος, ἢ ἀπὸ Κρήτου, τοῦ Βασιλέως τῶν Κουρητῶν· ἡ
 περίμετρος ταύτης εἶναι μυριάων 600, ἢ μόνον 520. ἀπέχει
 τῶν Κυθῆρων 100. τῆς δὲ Ῥόδου 300. Ἐπαινετὴ καὶ διαση-
 μος διὰ τὴν εὐφορίαν τοῦ καλλίστου οἴνου, διὰ τὸ πλῆθος
 τῶν Κυπαρίσσεων, καὶ διὰ τὸ ἐν ταύτῃ μὴ γεννᾶσθαι θανα-
 τηφόρα ζῶα, πλὴν τοῦ Φαλαγγίου· ἐτι δὲ καὶ διὰ τοὺς μύ-
 θους τῶν Ποιητῶν, ἤγουν διὰ τὸν ἐρχομὸν τῆς Εὐρώπης ἐν
 αὐτῇ (τὴν ὁποίαν ὁ Ζεὺς ταῦρος γενομένος, καὶ ἀρπάσας ἔ-

Σοφούς Νόμους τοῦ Βασιλέως Μίνως (1). Εἰς
 καιρὸν ὅπου ἐπλέομεν, οἱ ἄνεμοι μᾶς ἠνάγκασαν
 νᾶ

φερεν εἰς Κρήτην), τῆς Πασίφαις, τῆς Ἀριάδνης, καὶ ἄλλων.
 Οἱ Κρήτες ὑπέκειντο εἰς Βασιλεῖς καὶ Δυναστείας ἐδικούστων,
 ἐξ ὧν περίφημος ἐστάθη ὁ Μίνως, ὃς τις ἐδέσπισεν εἰς τοὺς
 Κρήτας Νόμους καλλίστους, τοὺς ὁποίους ἐλεγεν, ὅτι ἐλα-
 βεν ἐκ τοῦ Διὸς, ὃθεν καὶ ὡς θεῖους αὐτοὺς ἐτίμων οἱ Ἕλ-
 λησιες. Ἀρχῇθεν ἐστάθησαν οἱ Κρήτες Φευσταί, διὰ τοῦτο
 καὶ τὸ, κρητίζειν, ἀντὶ τοῦ Φεῦδεσθαι, λεγεται· καὶ ὁ Ἀ-
 πόστολος ἐκ τοῦ Ποιητοῦ Ἐπιμενίδου λαβὼν γράφει πρὸς Τι-
 τον (κεφ. α. 12.), Κρήτες αἰὶ Φευσταί, κακὰ θηρία, γα-
 στέρες ἀργαί· καὶ ἐν Ἐπιγράμ. βιβ. γ. Λεωνίδου· „ αἰὶ
 „ λησταί καὶ ἀχθοφόροι οὐδέ δίκαιοι Κρήτες· τίς Κρητῶν
 „ οἶδε δικαιοσύνην; „ Τοῦτο ὁμως ἐννοεῖται περὶ ἐνίων, ὅχι
 ἐν γένει. Ἐν ἔστει δὲ ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης 422, ἐξουσίασε
 τὴν Κρήτην Δαρεῖος ὁ Βασιλεὺς, διὰ τὸ ὅτι οἱ Κρήτες γε-
 γότασιν λησταί καὶ πειραταί, ἐχρημάτισαν κακίστοι, ὃθεν
 καὶ παροιμία ἀπ' αὐτῶν ἐρρέθη, Κρῆς Κρητὶ, ἦγουν κακὸς
 μὲ κακὸν, συνεβη δὲ αὐτοῖς τοῦτο ἐκ τῆς τυραννίδος, ἣν ἐ-
 λαβον. Λέγουσι προσέτι, ὅτι τὰ πλοῖα ἐν πρώτοις ἐφευρέ-
 θησαν καὶ κατεσκευάσθησαν εἰς τὴν Κρήτην, ὁμοίως καὶ τὰ
 τῶξα καὶ βέλη, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤρξαντο οἱ ἐν γῇ καὶ θαλάσ-
 σῃ πόλεμοι· ἐτι αἱ μαδιῖσαι, καὶ ἄλλα ἀξιώλογα.

(1) Ὁ Μίνως ἦτον Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης· ἐ-
 τερὸν βεβύλονται τοῦ Ξάνδου, Βασιλέως τῶν Κρητῶν, καὶ
 τῆς Εὐρώπης, οὗτινος ἀποθανόντος, ἔγινε διάδοχος τῆς Βασι-
 λείας· ἐχρημάτισε σεφώτατος καὶ ἐπικεικίστατος τῶν τότε
 Ἠγεμόνων, δὲν εἶχε φροντίδα ἄλλων πραγμάτων, εἰμὴ πᾶς
 νᾶ κυβερνᾷ τοὺς Λαοὺς μὲ φρόνησιν, καὶ μὲ δικαιοσύνην· ἐ-
 δωκεν εἰς αὐτοὺς Νόμους δικαιοτάτους, τοὺς ὁποίους οἱ ὑπὴ-
 κοῦί του ἐβύλαττον μὲ μεγάλον σεβας. Ἐκεῖνο ὁμως, τὸ ὁ-
 ποῖον ἠύξησε τὴν εὐλάβειαν τῶν λαῶν του πρὸς αὐτόν, ἐστά-
 θη τὸ ἀκόλουθον. Εἰς τὴν Κρήτην ἦτον ἐν σπηλαίον, εἰς τὸ
 ὅποιον αὐτὸς εἶχε τὴν κρυφὴν του κατοικίαν. Ἐκεῖ μετερρύ-
 θμισε πολλοὺς παλαιοὺς Νόμους, ἄλλους μὲν διορθώσας, ἄλ-
 λους δὲ ἐκ νέου αὐξήσας, καὶ οὕτω διέσπειρεν εἰς τὸ πλῆθος,
 ὅτι τοὺς ἐλάβεν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ ὑπέλαβον, ὅτι ὑ-

πρὸ

καὶ σταματήσωμεν εἰς ταύτην τὴν Νῆσον, ἕως ὅπου
νὰ ἐπιτύχωμεν ἄνεμον βοηθόν. ἐν τοσούτῳ ἦλθεν
νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Ναόν, καὶ ἰδοὺ εὐ-
γαίνει ἐκεῖθεν. Οἱ ἄνεμοι μᾶς προσκαλοῦν, τὰ
πανία τῆς Νηὸς μας ἀρχισαν νὰ φουσκώτουν. Ἐχε
ὕγείαν, ὦ ἡγαπημένε μου Τηλέμαχε! ὁ δούλος, ὃς

τις

πρὸ τοῦ ὀνόματι τοῦ Μίνως ἐννοεῖται ὁ Προφήτης Μωϋσῆς,
ὡς λαβὼν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ τοὺς θεογράφους Νόμους. Ἐλαβεν
ὁ Μίνως εἰς γυναῖκα αὐτὴν Πασιφάνην, θυγατέρα τοῦ Ἥλιου,
καὶ ἐξ ἐκείνης ἐγέννησε πολλοὺς Υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Ὑστε-
ρον δὲ αὐτὴ ἐρασθεῖσα αἰσχρῶς ἕνα Ταύρον, ἐγέννησεν ἐκ
τούτου τὸν Μινώταυρον, Τέρας φρικωδέστατον, ἔχον τὴν
κατοικίαν του εἰς τὸν Δαιδάλειον Λαβύρινθον. Μαθὼν δὲ ὁ
Μίνως, ὅτι ὁ Δαίδαλος συνήργησε πρὸς τὴν ἀδέμιτον ταύτην
συνουσίαν τῆς Πασιφάνης μετὰ τοῦ Ταύρου (ἐπειδὴ ἐτεχνούρ-
γησε μίαν δάμαλιν ξυλίην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάσκα ἡ Πασι-
φάη συνουσιάσθη μετὰ τοῦ Ταύρου), τὸν ἐκλείσεν ἐμοῦ με-
τὸν Υἱόν του Ἴκαρον εἰς τὸν Λαβύρινθον, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος
ἐκτίσε μετὰ θαυμασίον τεχνουργίαν. Αὐτὸς ὁμῶς ἐφεῦρε τὸν
τρόπον νὰ φυγῇ κατασκευάσας πτερὰ ἀπὸ κηρὸν διὰ τὸν ἑαυ-
τόν του καὶ διὰ τὸν Υἱόν του, μετὰ τὰ ὅποια βοηθοῦμενοι ἐπέ-
ταξαν ἐξω τῆς φυλακῆς. Ἀλλὰ τὸ ἐφεῦρεμα δὲν ἐτελείωσεν
εὐτυχῶς, ἐπειδὴ ὁ νέος Ἴκαρος, ἀδεήσας τὴν προσπαγὴν τοῦ
Πατρός του, ὑψοῦτο ὑπερῆλάνως, καὶ ἐπλητρίαζεν εἰς τὸν Ἥ-
λιον, ἐκ αἷς δέρμης τοῦ ὁποῖου ἀναλυδέντων τῶν κηρίων
πτερῶν, ἐπέσεν ὁ δυστυχὴς Ἴκαρος εἰς τὸ πέλαγος, τὸ ὁποῖον
ἐξ αὐτοῦ ἐκλήθη Ἰκάριον πέλαγος. Τὸ ἀληθές ὁμῶς οὕτως
ἔχει. Ὁ Ταῦρος ἦτον γραφεὺς (γραμματικὸς) τοῦ Βασιλέως
Μίνως, καὶ ἀπόντος αὐτοῦ, συνευρέθη μετὰ τῆς Πασιφάνης
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δαιδάλου, ἡ ὁποία ἐπειτα ἐγέννησε διδύ-
μους Υἱοὺς, ἐξ ὧν ὁ ἕνας ὠμοίαζε τὸν Μίνωα, καὶ ὁ ἄλλος
τὸν Ταύρον, ἐντεῦθεν ἐπλάσθη ὁ Μινώταυρος τέρας διμόρφον,
πρόσωπον ἔχον ταύρου, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνδρός. Μετὰ τὸν θά-
νατόν του ὁ Μίνως, διὰ τὴν μεγάλην του δικαιοσύνην, ἐκλη-
ρώθη παρὰ τοῦ Πλούτωνος νὰ ἦναι κριτὴς τῶν νεκρῶν εἰς τὴν
ἀδην.

τις φοβεῖται τοὺς Θεοὺς, πρέπει νὰ ἀκολουθῇ πιστῶς τὸν δεσπότην του. Οἱ Θεοὶ πλέον δὲν μοὶ συγχωρῶσι νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. εἰάν ἦμην ἐλεύθερος, (αὐτοὶ τὸ ἠξεύρου), δὲν ἦμην διὰ ἄλλον, εἰμὶ διὰ σέ μόνον. Ἐχε ὑγείαν, ἐνθυμοῦ τοὺς κόπους τοῦ Πατρός σου Ὀδυσσέως, καὶ τὰ δάκρυα τῆς Μητρός σου Πηνελόπης, καὶ ποτὲ μὴ λησμονήσης τοὺς μακαρίους Θεοὺς. ὦ Θεοί, προστατάται τῆς ἀθωότητος! εἰς ποῖον τόπον ἀναγκάζομαι νὰ ἀφήσω τὸν Τηλέμαχον.

Ὅχι, ὅχι, τῷ ἀπεκρίθην, ὦ ἠγαπημένε μου Μέντωρ! δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ μέ ἀφήσης εἰς τούτους τοὺς τόπους. Προκρίνω κάλλιον νὰ ἀποθάνω, παρὰ νὰ σέ ἀφήσω νὰ ἀναχωρήσης χωρὶς ἐμοῦ. ἄράγε τόσον ἄσπλαγχνος εἶναι αὐτὸς ὁ Σῦρος; ἐθῆλασε τάχα, βρέφος ὦν, τὸ γάλα τινὸς Παρδάλεως; Θέλει τάχα σέ πάρει μὲ βίαν ἀπὸ τοὺς βραχιονάς μου; Πρέπει νὰ μοὶ δώσῃ τὸ θάνατον, ἢ νὰ εὐχαριστηθῇ νὰ σέ ἀκολουθήσω, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς. Σὺ ὁ ἴδιος μὲ παρακαλεῖς νὰ φύγω, καὶ δὲν θέλεις νὰ φύγω ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη σου; Θέλω ὁμιλήσει μετὰ τοῦ Ἀζαήλου· αὐτὸς ἴσως εὐσπλαγχνισθῇ τὴν Νεότητά μου, καὶ τὰ δάκρυά μου. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ καρδίαν θηριώδη καὶ ἀναίσθητον, ἀφ' οὗ ἀγαπᾷ τόσον τὴν ἀρετὴν, καὶ τρέχει εἰς μακρυνοὺς τόπους πρὸς ἀναζητήσιν της. Θέλω πέσει εἰς τοὺς πόδας του, καὶ θέλω ἐναγκαλισθῇ τὰ γόνατά του, οὔτε θέλω τὸν ἀφήσει, εἰάν δὲν μοὶ δώσῃ θάλημα νὰ τῷ ἀκολουθήσω. Θέλω ὑποδολουθεῖ, ὦ ἠγαπημένε μου Μέντωρ! μαζήσου, καὶ θέλω τῷ εἰπεῖ νὰ μέ λάβῃ εἰς τὴν δούλευσίν του. εἰάν μοὶ ἀρνηθῇ τὸ ζήτημά μου, δὲν εἶναι ἄλλη ἰατρεία δι' ἐμέ εἰμὶ ὁ θάνατος.

Ἐκεί-

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Ἀζάλης ἐφώνησε τὸν Μέντορα. Ἐγὼ τότε ἔπεσον ἔμπροσθέν του, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν ἐκστατικὸς βλέπων ἕνα ἀγνώριστον εἰς τοιαύτην θέσιν. Τί θέλεις; μοι εἶπε· τὴν ζῶν, τῷ ἀπεκρίθην, ἐπεὶ δὲν δύναμαι νὰ ζήσω, εἰδὲν δὲν μοι συγχωρήσης νὰ ἀκολουθήσω τὸν δοῦλόν σου Μέντορα. Ἐγὼ εἶμαι Υἱὸς τοῦ μεγάλου Ὀδυσσεύος, τοῦ ὁποίου τὴν σοφίαν καὶ δόξαν, ὅσιν ἐδείξεν εἰς τὴν λαμπρὰν Πόλιν τῆς Τρωάδος, περίφημον εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν, δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν μιμηθῇ κανένας ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος. Δὲν σοὶ λέγω τὴν γέννησίν μου διὰ νὰ καυχήθω, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ σὲ παρακινήσω εἰς εὐσπλαγχνίαν τῶν δυστυχιῶν μου. Ἐρεύνησα τὸν Πατέρα μου εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας, ἔχων διὰ ὁδηγὸν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, ὅστις μοι ἦτον ὡς ἄλλος πατήρ. Ἡ Τύχη (1), διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰς δυστυχίας μου, μοῦ τὸν ἥρπασεν, καὶ τὸν κατέστησε δοῦλόν σου. Εὐχαριστήσου λοιπὸν νὰ σοὶ γένω καὶ ἐγὼ τοιοῦτος. Ἀνίσως ἦναι ἀληθές, ὅτι ὑπάγεις εἰς τὴν Κρήτην, διὰ νὰ διαχθῇς τοὺς Νόμους τοῦ δικαίου Μίνως, μὴ σκληρύ-

(1) Ἡ Τύχη ἐλατρεῖτο ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὡς Θεά, ἐπεὶ δὲ ἐκυρίευσεν τῶν τιμῶν, τοῦ πλούτου, καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος βίου, τὰ ὅποια ἐδίδεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἐλάμβανε κατὰ τὴν θέλησίν της. Εἶναι ἀκατάστατος, καὶ ἔχει τὴν ἐπιστάσιν νὰ στρέφῃ πάντοτε ἕνα τροχόν, καὶ νὰ φέρῃ τὴν κατάστασιν κατ' ἐνός ἄνω καὶ κάτω, χωρὶς καμμίαν σταθερότητα καὶ ἀσφάλειαν. Οἱ περισσότεροι τὴν ἐλατρεῖον εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἐκτιζον πρὸς τιμὴν τῆς Ναοῦς μετὰ διαφόρους ἐπωνυμίας κατὰ τὰ συμβεβηκότα. Κάθε Βασιλεὺς καὶ Ἡγεμὼν ἐφύλαττε πάντοτε εἰς τὸν οἶκόν του μίαν χρυσοῦν Τύχην, διὰ νὰ τὴν ἔχῃ βοηθὸν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ.

ρῆγης τὴν καρδίαν σου εἰς τοὺς ἀναστεναγμούς μου καὶ εἰς τὰ δάκρυά μου. Βλέπεις τὸν Υἱὸν ἐγὼς Βασιλέως νὰ ζητῇ τὴν δουλείαν ὡς μόνον του ἐλπίδα· προλαβόντως εἰς τὴν Σικελίαν ἐπροτίμησα νὰ ἀποθάνω, διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν δουλείαν· ἐκεῖναι ὅμως αἱ πρῶταί μου δυστυχίαι δὲν ἦσαν ἄλλο τι, εἰμὴ μικρὰ προσίμια τῶν μελλόντων κακῶν τῆς Τύχης μου· τῶρα φοβοῦμαι μὴ τύχη καὶ δὲν με δεχθῇς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων σου. ὦ Θεοί! ἐπιβλέψατε εἰς τὰς δυστυχίας μου. ὦ Ἀζαήλ! σὲ παρακαλῶ, μή με παραβλέψῃς διὰ ἀγάπην τοῦ Μίνως, τοῦ ὁποίου τὴν σοφίαν τόσον θαυμάζεις, καὶ ὁ ὁποῖος θέλει κρίνει δικαίως ἀμφοτέρους ἡμᾶς εἰς τὸν Ἀδην.

Ph. Ὁ Ἀζαήλ θεωρῶν με μὲ γλυκὺ πρόσωπον, ἠπλώσῃ τὴν δεξιάν του χεῖρα, καὶ μὲ ἀσῆκωσεν ἀπὸ τὴν γῆν. Μοὶ εἶναι γνωστὴ, εἶπεν, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Πατρός σου· ὁ Μέντωρ μοὶ διηγήθη πολλάκις ὁποῖαν δόξαν ὁ Ὀδυσσεὺς ἔλαβεν ἀναμέσον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· περὶ πλεον ἢ φήμῃ ἔφερε τὸ ὄνομά του εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Ἀσίας. Ακολούθησόν μοι, ὦ Υἱὲ τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐγὼ θέλω σοὶ εἶμαι ἄλλος Πατήρ, ἕως νὰ εὕρῃς ἐκεῖνον, ἐν τοῦ ὁποίου ἔλαβες τὴν ὑπαρξιν. Γὰν ὅμως μήτε ἡ δόξα τοῦ Πατρός σου, μήτε αἱ ἐδικαί του καὶ ἐδικαί σου δυστυχίαι, ἤθελον εἶσθαι ἱκαναὶ νὰ με παρακινήσωσιν εἰς συμπάθειαν, ἀλλ' ἡ ἀγάπη τὴν ὁποῖαν ἔχω πρὸς τὸν Μέντορα, ἤθελε μὲ ἀναγκάσει νὰ μὴν σὲ ἀμελήσω· εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸν ἠγόρασα ὡς δοῦλον, τὸν στοχάζομαι ὅμως ὡς πῖστον καὶ ἀναγκαῖόν μου φίλον· τὰ ἀργύρια, τὰ ὁποῖα δι' αὐτὸν ἐπλήρωσα, μοὶ ἔφερον τὸν πλεον ἠγαπημένον καὶ πολῦτιμον φίλον, ἀφ' ὅσους ἔχω ἑπάρνω εἰς τὴν γῆν· εἰς αὐτὸν κῆρον τὴν σοφίαν, ἥτις

ἥτις εἶναι τιμιωτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ, καὶ εἰς αὐτὸν εἶμαι χρεώστης διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποῖαν ἔχω εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τὸν κηρύττω ἐλεύθερον, καὶ τοιοῦτος θέλεις εἶσαι καὶ ἐσύ, μὴτε ζητῶ ἄλλην ἀνταμοιβὴν ἀπὸ ἐσᾶς, εἰμὶ τὸ νὰ με ἀγαπᾶτε πάντοτε.

Εἰς μίαν στιγμὴν μετέβην ἀπὸ τὴν πλεόν πικρὰν θλίψιν εἰς τὴν μεγαλωτάτην χαρὰν, τὴν ὁποῖαν δύναται νὰ λάβῃ ἡ ἀνθρώπινος καρδιά. Ἐβλεπον τὸν ἐαυτὸν μου ἐλεύθερον ἀπὸ φοβερῶν κινδύνων, εὑρισκον μίαν ὁδὸν, διὰ τῆς ὁποίας βοηθούμενος ἡδυνάμην νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν γλυκυτάτην μου Πατρίδα καὶ εἰς τοὺς ἐδικούς μου, ἐδοκίμαζον μεγάλην εὐχαρίστησιν εὑρισκόμενος πλησίον εἰς ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις ἄρχισε νὰ με ἀγαπᾷ διὰ μόνην ἀγάπην τῆς ἀρετῆς, καὶ τελευταῖον εἶχον κάθε πρᾶγμα, ἀφ' οὗ εἶχον τὸν Μέντορα, τὸν ὁποῖον δὲν ἐφοβούμεν νὰ ὑστερηθῶ πλεόν. Ἐπειτα ὑπήγαμεν, ἀκολουθοῦντες τὸν Ἀζαήλην, εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ ἐμβήκαμεν ὅλοι εἰς τὸ πλοῖον. Οἱ Ναῦται ἄρχισαν ἥδη νὰ σχίζωσι τὰ ἥσυχα νερὰ τῆς θαλάσσης· ἐπαίζον οἱ γλυκεῖς Ζέφυροι μὲ τὰς πνοάς των ἐπάνω εἰς τὰ παρὰ τῆς Νῆος, καὶ ἐμψυχώνοντες τρόπον τινὰ τὸ πλοῖον, ἔδιδον εἰς αὐτὸ μίαν κίνησιν γλυκεῖαν καὶ ἐλαφράν, ὥστε ἡ Νῆσος τῆς Κύπρου εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐγένεν ἄφαντος ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μας. Ὁ Ἀζαήλης, ἀνυπόμονος ὢν νὰ μάθῃ τὰ βάθη τῆς καρδίας μου, ἄρχισε νὰ με ἐρωτᾷ διὰ τὰ ἥθη ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ πῶς μοὶ ἐφάνησαν. Ἐγὼ τῷ ἐφαρέωσα χωρὶς ὑπόκρισιν εἰς τοῖους κινδύνους εὑρέθη ἡ νεότης μου εἰς τὴν Κύπρον, καὶ τὸν ἐσωτερικὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασα. Αὐτὸς, βλέπων πόσον ἐγὼ ἐμίσουν τὴν κακίαν,

εὐηρεστήθῃ, καὶ εἶπε τοὺς ἀκολούθους λόγους, Γνωρίζω, ὦ Ἀφροδίτη, τὴν δυνάμίν σου, καὶ ἐκείνην τοῦ Υἱοῦ σου· ἔκαυσα λίβανον εἰς τὰς τραπεζὰς σου πρὸς τιμὴν σου· ἀλλὰ συγχώρησόν μοι, ὅτι μισῶ τὰς ἡδονὰς τῶν οἰκητόρων τῆς Νήσου σου, καὶ τὴν κτηνώδη ἀναισχυντίαν, μὲ τὴν ὁποίαν πανηγυρίζουσι τὰς ἐορτάς σου.

Μετὰ ταῦτα ἄρχισε νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Μέντορος περὶ τῆς πρώτης ἐκείνης δυνάμεως, ἡ ὁποία ἐπλασε τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν· περὶ τοῦ ἀπλοῦ, ἀπεράντου, καὶ ἀναλλοιώτου φωτὸς, τὸ ὁποῖον μεταδίδεται ἀδιαίρετως εἰς ὅλους· περὶ τῆς ὑπερτάτης ἐκείνης καὶ γενικῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία φωτίζει ὅλους τοὺς Νόας, καθὼς ὁ Ἥλιος ὅλα τὰ σώματα. Ὅστις, ἔλεγεν, δὲν εἶδε ποτὲ ἐκείνο τὸ καθαρὸν Φῶς, εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, καὶ ζεῖ εἰς τὰ σκότη βαθείας νυκτὸς, καθὼς ἐκείνα τὰ Ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν φωτίζονται ἀπὸ τὸν Ἥλιον διὰ πολλοὺς μῆνας τοῦ χρόνου· αὐτὸς, νομίζει, ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀληθοῦς γνώσεως, ἀλλὰ τὸναντίον εὐρίσκεται βεβυθισμένος εἰς νηπιῶδεις στοχασμούς· τῷ φαίνεται πῶς διακρίνει κάθε πρᾶγμα, καὶ διακρίνει οὐδέν· καὶ τελευταῖον κλείει τοὺς ὀφθαλμούς του ὁ Θάνατος, τοὺς ὁποίους δὲν ἡνοιξεν μὲ ὀφέλειαν εἰς κανέν πρᾶγμα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς σκοτεινὰς καὶ σφαλτὰς ἰδέας, εἰς ματαίας σκιὰς, καὶ εἰς πεπλανημένας φαντασίας, αἱ ὁποῖαι δὲν περιέχουσιν πραγματικόν τι καὶ ἀληθές. Τοιοῦτοι εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι ἐλκύονται ἀπὸ τὰς ἡδονὰς τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἀπὸ τὰ θέλγητρα τῆς φαντασίας. Ὅστις δὲν συμβουλευέται αὐτὸν τὸν αἰώνιον Νοῦν, δὲν τὸν ἀγαπᾷ, καὶ δὲν τὸν ἀκολουθεῖ, δὲν δύναται νὰ ἐνομασθῇ ἄνθρωπος, ἀλλ' εἰκὼν μόνον τῆς ἀνθρωπίν-

πίνης μορφῆς. Αὐτὸς εἶναι ἐκείνη ἡ αἰτία, ἥτις φωτίζει τὸν νοῦν μας διὰ τὰ νοώμεν ὀρθῶς, δὲν μᾶς ἀφίνει τὰ νοώμεν κακῶς καὶ ἐσφαλμένως, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλάβομεν ὄχι μόνον τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ λογικόν. Αὐτὸς εἶναι ὡς ἓνας μέγας Ὑπερανὸς φωτὸς, καὶ οἱ Νόες μας εἶναι ὡς μικρὰ ρεύματα, τὰ ὁποῖα ἐκεῖθεν ἐξερχόμενα, ἐπιστρέφουσι πάλιν ἐκεῖσε διὰ τὰ ἐνωθῶσιν μετ' αὐτόν.

Ἐγὼ μ' ὅλον ὅτι δὲν ἐννόουν ἀκόμη καλῶς τὴν σοφίαν καὶ τὰ βαθέα νοήματα ταύτης τῆς ἐμφορονος διαλεξέως, μ' ὅλον τοῦτο ἡσθάνομην κάποιόν τι καθαρόν καὶ ὑψηλόν. Ἡ καρδιά μου ἐφλέγετο ἀπὸ τὰ λεγόμενα, καὶ μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι εἰς ὅλα αὐτὰ ἔλαμπεν ἡ ἀλήθεια. Ἡκολούθουν αὐτοῖ τὴν διὰλεξιν, διηγούμενοι περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ γεννήσεως τῶν Θεῶν, περὶ τῶν Ἡρώων (1), περὶ τῶν Ποιητῶν,

(1) Οἱ Ποιηταὶ (ἐξόχως δὲ ὁ Ἡσίοδος) πλάττουσιν, ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἑθνικοὶ ἐγνώριζον τρεῖς τάξεις Θεῶν. Ἡ πρώτη ἦτον ἐκείνων, οἵτινες ὠνομάζοντο Θεοὶ μέγιστοι, ὅτι δηλ. ἐδίδετο εἰς αὐτοὺς μεγαλύτερον σέβας παρὰ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰ μέγαλα τῶν κατορθώματα. Οἱ αὐτοὶ ἐλέγοντο καὶ ἐκκληγόμενοι, ὡς κατοικοῦντες πάντοτε εἰς τὸν Οὐρανόν. Ἐκ τούτων δώδεκα ἦσαν οἱ καλούμενοι ὁμογεννοῦντες ἢ ὁμόδοξοι, διότι ὁ Ζεὺς ἐσυμβουλευέτο μετ' αὐτῶν περὶ μεγάλων πραγμάτων, καὶ ἦσαν ἐξ ἄρσενες, καὶ ἐξ θήλειαι, οἵτινες ἀνευ τινὸς προσδήκης ὠνομάζοντο κοινῶς Θεοὶ δώδεκα, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἦσαν ταῦτα. Ζεὺς, Ποσειδῶν, Ἀπόλλων, Ἑρμῆς, Ἡφαιστος, Ἄρης, Ἥρα, Ἀθηνᾶ, Ἑστία, Δημήτηρ, Ἀρτεμις, Ἀφροδίτη. Αὐτοὶ ἐνομίζοντο, ὅτι προΐσταντο τῶν δώδεκα Μηνῶν. Τῷ Ἰαννουαρίῳ, ἢ Ἥρᾳ τοῦ Φεβρουαρίου, ὁ Ποσειδῶν τοῦ Μαρτίου, ἢ Ἀθηνᾶ τοῦ Ἀπριλλίου, ἢ Ἀφροδίτη τοῦ Μαΐου, ὁ Ἀπόλλων τοῦ Ἰουνίου, ὁ Ἑρμῆς τοῦ Ἰουλίου, ὁ Ζεὺς τοῦ Αὐγούστου, ἢ Δημήτηρ τοῦ Σεπτεμβρίου, ὁ Ἡφαιστος τοῦ Ὀκτωβρίου, ὁ Ἄρης τοῦ Νοεμβρίου, ἢ Ἀρτε-

τῶν, περὶ τοῦ Χρυσῶ ἀιώματος (1), περὶ τοῦ Κα-
τα-

Ἀρτεμις. καὶ τοῦ Δεκεμβρίου, ἡ Ἑστία. Προστιθέμενοι δὲ καὶ οἱ ὀκτῶ, ὁ Ἴανός, ὁ Κρόνος, ὁ ἀγαθὸς Δαίμων, ὁ Ἡλίας, ὁ Πλούτων, ὁ Διόνυσος ἢ Βάκχος, ἡ Γῆ, καὶ ἡ Σελήνη, γίνονται οἱ πάντες εἴκοσι. Ἡ δευτέρα τάξις περιέχει τοὺς λεγομένους μικροτέρους Θεοὺς, οἱ ὅποιοι ἐκλήρωθησαν τὴν ἀθανασίαν καὶ ἐδοξάσθησαν ὡς Θεοί, ἐπεὶδὴ ἦσαν γεγεννημένοι ἐκ σπέρματος θεοῦ. ἅς προστεθῶσιν ἐτι εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκεῖνοι οἱ μικροὶ Θεοί, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν Δαίμονας, καὶ ἐδοξάζον, ὅτι κατῴκουν μέσα εἰς τὸν αἶρα, καὶ κατεγίνοντο εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ὑποθέσεις. Τρίτη τάξις ἐλέγετο ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν Ἡμιθέους· αὐτοὶ δὲν ἐγεννῶντο κυρίως ἐκ τῶν Θεῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκ μέρους τινὸς θεοῦ, ἢ τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς μητρὸς, μεθ' ὧν προσέτι συνηρῶθουν καὶ ἐκείνους, οἵτινες διὰ τὰς μεγάλας τῶν ἀρετῶν, καὶ θαυμασία κατορθώματα ἐπλησίαζον εἰς τὴν τελειότητα τῶν Θεῶν, καὶ τοὶ γεγεννημένοι ἐκ μόνῃς ἀπλῆς καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζον Ἡρώας, οἵονεὶ ἐρῶντας τῆς ἀρετῆς. Τὰ ἀγάλματα ὅσα ἀνεστήλωναν πρὸς τιμὴν τῶν, ἦσαν μεγαλήτε-
ρα τοῦ φυσικοῦ μεγέθους. Πάντοτε ἀφιερῶντο εἰς αὐτοὺς ὁ δράκων πρὸς σημεῖον τῆς ἀθανασίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον φθάσει· καθὼς βλέπομεν εἰς τὸν Βιργίλιον, ὅστις ὅταν ὁμιλῇ περὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀγχίσου, λέγει, ὅτι ἐξῆλθεν ἓνας μέ-
γας δράκων. Καὶ ὁ Κλεμένης, ὡς γράφει ὁ Πλούταρχος, ἐ-
λατρεύθη ὡς Θεὸς παρὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἐπειδὴ, ἀποθανόν-
τος, ἐγεννήθη ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἓνας δράκων. Οἱ Πε-
ριφανέστεροι τῶν Ἡμιθέων καὶ Ἡρώων ἦσαν, ὁ Περσεύς, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησεύς, οἱ Ἀργοναῖται, καὶ πόσοι ἄλλοι στρα-
τάρχαι, οἵτινες ἐδοξάσθησαν εἰς τὸν πόλεμον τῶν Οἰβῶν κα-
τὰ τῆς Τρωάδος.

(1) Ὁ Κρόνος ἐξωσθεὶς τῆς Βασιλείας παρὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Διός, κατέβη εἰς τὴν Γῆν, καὶ ἐκρύβη εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ὁ Ἴανός, Βασιλεὺς τοῦ τόπου ἐκείνου, τὸν ἐδέχθη μετὰ χα-
ρᾶς, καὶ τὸν ἔκαμε συγκαίωνα τῆς Βασιλείας του. Τότε ὁ Κρόνος μετεῤῥυθμισε πρὸς τὸ πολιτικώτερον τὰ ἦδη τῶν κα-
κοῖκαν, τὰ ἔντα πρότερον ἄγρια καὶ θυρώδη, καὶ ἐδίδαξε
τὴν πρόπον τοῦ καλλιεργεῖν τὴν γῆν, καὶ πρῶτος ἐχάραξε

ἑακλυσμοῦ (1), καὶ τῶν πρώτων Ἱστοριῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, περὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Λήθης, εἰς τὸν ὁποῖον ἐβυθίζοντο αἱ ψυχαὶ τῶν ἀπεθαρμένων, περὶ τῶν αἰωνίων τιμωριῶν, αἱ ὁποῖαι εἰναι ἡτοιμασμέναι διὰ τοὺς κακοὺς εἰς τὸν κατώτατον τόπον τοῦ Ἄδου, καὶ περὶ τῆς μακαρίας ἐκείνης εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, καὶ θέλουσιν ἀπολαμβάνει αἰωνίως.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅπου ὁ Ἀζαήλης διελέγετο μετὰ τοῦ Μέντορος, εἶδομεν μερικοὺς Δελφῖνας, σκεπασμένους ἀπὸ λέπη γλαυκόχρυσα, οἱ ὁποῖοι παίζοντες ἐσήκωναν τὴν θάλασσαν μὲ πολὺν ἄφρόν. Μετ'

νομίσματα χρυσᾶ καὶ χάλκινα, τὰ ὅποια ἐκ τοῦ ἐνός μέρους εἶχον τὸν Ἰανόν διπρόσωπον, καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου ἐν πλοῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπῆγεν ὁ Κρόνος εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐκ τούτου εἶτα ἐπλάσθη, ὅτι ἔφερεν ὁ Κρόνος εἰς τὴν γῆν τὸν περίφημον Χρυσοὺν αἰῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαρποφόρει ἡ γῆ χωρὶς νὰ τὴν ἐργάζωνται, καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐβασίλευε, ζώντων τῶν ἀνθρώπων ἀναμεταξύ των μὲ τελείαν ἀγάπην. Οὗτος ὁ Ἰανὸς ἦτον Υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῆς Ἑκάτης, καὶ συνηριθμῆθη μετὰ τῶν ἄλλων Θεῶν, τόσον διὰ τὴν πρὸς τὸν Κρόνον εὐεργεσίαν, ὅσον διότι ἐφάνη ὁ φρονιμώτερος Ἡγεμὼν τοῦ καιροῦ ἐκείνου, καὶ ἐγνώριζε τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα. Ναυμάς ὁ Πομπηῖος, Βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τῷ ὠκοδόμησεν ἕνα Ναὸν, τὸν ὁποῖον ἐκράτουν ἀνοικτὸν, ὅταν ἡ Ἀριστοκρατεία εἶχε πόλεμον, καὶ δὲν εὐρίσκετο κεκλεισμένος ἄλλοτε, εἰμὴ μόνον εἰς καιρὸν εἰρήνης.

(1) Δευκαλίωνος, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Προμηθεύς, βασιλεύοντος εἰς τὴν περίφημον Θεσσαλίαν, συνέβη μία μεγαλωπία δυστυχία, ἐπειδὴ τὰ νερά πύξισαν τόσον, ὥστε ἐσκέπασαν ὅλην τὴν γῆν· ὁ Δευκαλίων λοιπὸν καὶ ἡ γυνὴ του Πύρρα, ἐμβάντες εἰς ἓν πλοῖαριον, διεσώθησαν ἀβλαβεῖς εἰς τὸ ὄρος Παρνασσόν. Μετὰ ταῦτα βλέποντες, ὅτι ἔμειναν μόνον οἱ δύο

Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο μερικοὶ Τρίτωνες (1), οἱ ὅποιοι μὲ τὰς ἐλικοειδεῖς τῶν κόγχας ἐμιμοῦντο τὴν κλαγὴν τῶν σαλπίγγων. Περιεκύκλουν αὐτοὶ τὴν ἄμαξαν τῆς Θεᾶς Ἀμφιτρύτης, τὴν ὁποίαν ἔσυρον μερικοὶ θαλάσσιοι ἵπποι λευκότεροι τῆς χιόρος. Αὐτοὶ, σχίζοντες τὰ ἀλμυρὰ νερά, ἀφινον ὀπισθέντων εἰς τὴν θαλάσσαν μακρὰς καὶ μεγάλας αὐλάκας. Τὰ ὄμματά των ἦσαν φλογερὰ καὶ τὰ στόματά των γεμάτα ἀπὸ ἀφρόν. Ἡ ἄμυξα τῆς Θεᾶς ἦτον μία κόγχη θαυμασίου σχήματος, λευκότερα ἀπὸ τὸ ἐλεφάντινον κόκκαλον, καὶ οἱ τροχοὶ τῆς ἦσαν χρυσοῖ· ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐπετοῦσεν ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων· ἐκολυμβοῦσαν ὁμοῦ ὀπισθεν ἀπὸ τὴν ἄμαξαν τῆς Θεᾶς

δύω εἰς ὅλην τὴν γῆν, παρεκάλεσαν τοὺς Θεοὺς ἢ νὰ λάβωσι τὴν ζωὴν των, ἢ νὰ ζωογονήσωσι καὶ ἄλλους πρὸς συντροφίαν των. Ἡ Θέμις λοιπὸν, Θεὰ τῆς δικαιοσύνης, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς νὰ καταλάβωσιν, ὅτι ἄλλος τρόπος δὲν εὐρίσκετο, εἰμὴ νὰ ρίψωσιν ὀπισθεν αὐτῶν τὰ κόκκαλα τῆς μεγάλης Μητρος των. Αὐτοὶ ἐρευνήσαντες ἐπιμελῶς ἐκατάλαβαν, ὅτι ἄλλη μεγαλητέρα Μήτηρ δὲν ἦτον, παρὲξ ἡ Γῆ, τῆς ὁποίας κόκκαλα ἐννοεῦντο αἱ πέτραι· καὶ ἀκολουθῶς αἱ πέτραι, τὰς ὁποίας ἐρρίπτεν ὀπισθέντου ὁ Δευκαλίων, ἐτρέπαντο εἰς ἀνδρας, καὶ ἐκείναι τῆς Πύρρας εἰς γυναῖκας· καὶ οὕτω ἐγένισαν πάλιν τὸν Κόσμον. Οὗτος ὁ Κατακλυσμὸς, καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐγένετο εἰς τὸν κειρὸν τοῦ Ὠγύγου, Βασιλέως των Θηβῶν, εἶναι οἱ πλέον περιβόητοι ἀφ' ὅσους ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς Ἱστορίας τῶν Παινητῶν.

(1) Οἱ Τρίτωνες ἦσαν Υἱοὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρύτης, καὶ ἀκόλουδοι αὐτῶν. Εἶχον τὸ πρῶτον των αἰνθρώπινον, τὸ δὲ ἐπίλοιπον σῶμα ἰχθύος, οἱ ἐμπροσθεν αὐτῶν πόδες ἦσαν ὡς ἀλόγου, αἱ οὐραὶ των διηρημέναι εἰς δύο καὶ μαλλισαί, καὶ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς των σελινέχρεα.

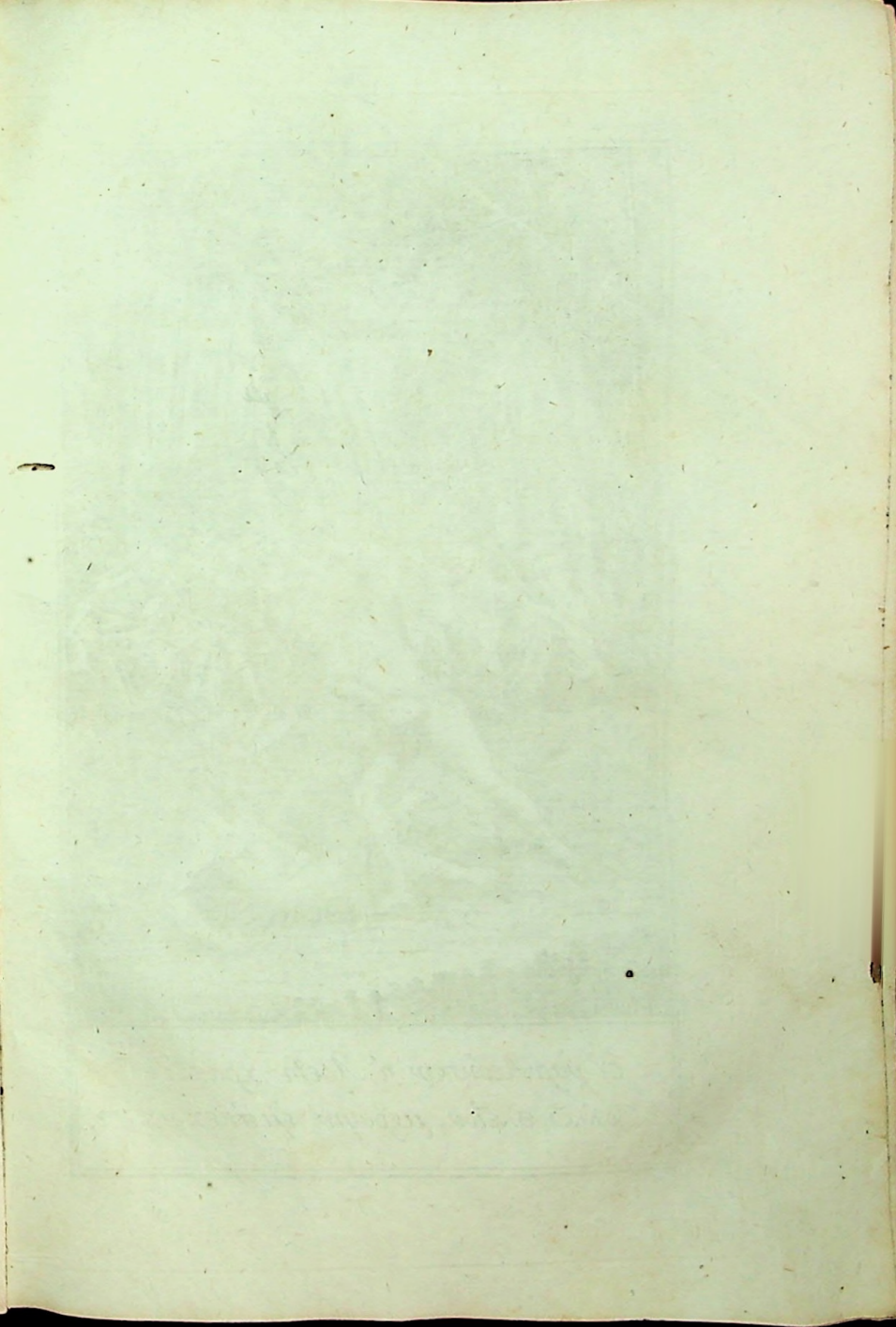
Θεᾶς πολλαὶ Νύμφαι (1) ἐστεφανώμεναι μὲν ἄν-
 θη, τῶν ὁποίων τὰ εὐμορφα μαλὶα ἐκυματοῦσαν
 κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἀνέμων. Ἡ Θεὰ ἐκράτει
 μὲ τὴν μίαν τῆς χεῖρα ἐν σκήπτρον χρυσοῦν διὰ
 τὰ προστάζειν τὰ νερά, καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὸν μι-
 κρὸν Θεὸν Παλκίμονα τὸν Υἱόν τῆς, καθεήμενον εἰς
 τὰς ἀγκάλας τῆς, καὶ κρεμάμενον ἀπὸ τοὺς μα-
 σθοῦς τῆς· εἶχεν πρόσωπον χαλκινεῖον, καὶ μίαν
 γλυκεῖαν μεγαλοπρέπειαν, ἡ ὁποία ἐδίωχνε τοὺς
 πλέοντα παραχῶδεις ἀνέμους, καὶ τὰς σκοτεινοτάτας
 τρικυμίας. Οἱ Τρίτωνες ἐσυρον τοὺς ἵππους, καὶ
 ἐκράτουν τοὺς κεχρυσωμένους τῶν χαλινούς. Ἐπά-
 νω εἰς τὴν ἄμαξαν ἐφέρετο ἐν πορφυροῦν καὶ κυ-
 ματούμενον ἰστίον, τὸ ὁποῖον ἐφούσκωναν ἀναρί-
 θμητοὶ Ζέφυροι, καὶ ἐδοκίμαζον νὰ τὸ κινῶσι μὲ
 τὰς πτοάς των. Ἐφαίνετο εἰς τὴν μέσσην τοῦ ἀέρος
 ὁ Αἰόλος, προσεκτικὸς, τεθορυβημένος, καὶ ὀρμη-
 τικὸς. Τὸ ζαρωμένον καὶ μελαγχολικόν του πρόσω-
 πον,

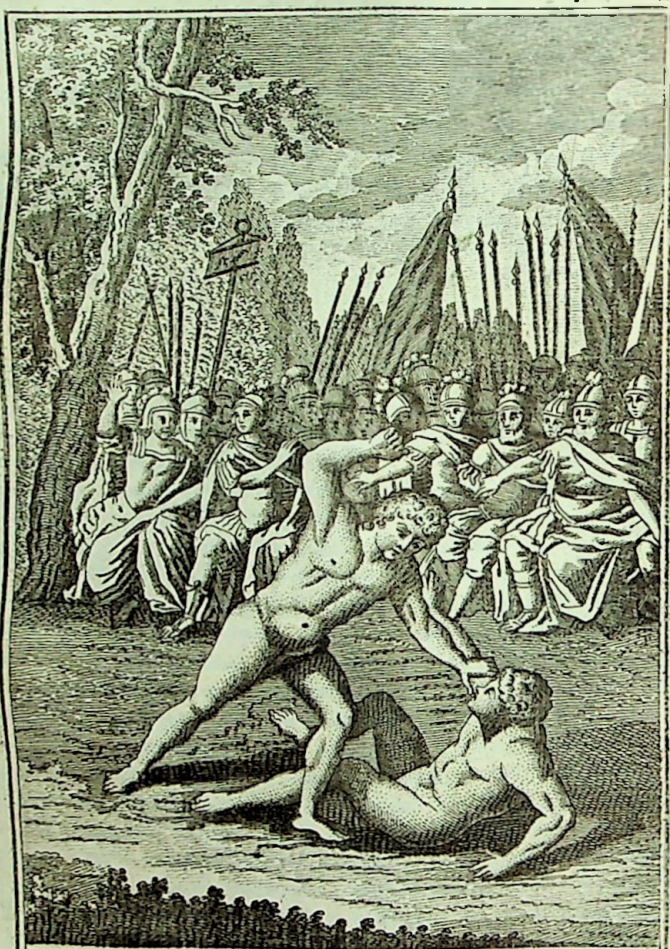
(1) Αἱ Νύμφαι ἦσαν θυγατέρες τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δυ-
 ρίδος, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἄλλαι μὲν ἀνεβιβάσθησαν εἰς τὸν Οὐ-
 ρανόν, ἄλλαι δὲ, ὅσαι εἶχον τὴν κομὴν πράσινην, ἐμείναν εἰς
 τὴν Γῆν, εἰς τὰ ὕδατα δηλ. εἰς τοὺς λειμῶνας, καὶ εἰς τὰ
 δάση. Ὡς μάλιστα οὕτω ἀπὸ τοῦ αἵματος φαίνεσθαι, ἢ
 ἀπὸ τοῦ φαίνειν, διὰ τὴν μεγάλην τῶν λαμπρότητα. Αἱ
 Νηπαῖαι, αἱ Δρυάδες, καὶ αἱ Ἀμαδρυάδες ἐρύκνυτον τὰ
 ἄλσιν, τοὺς λειμῶνας, τὰ ἄνθη, καὶ τὰ λαμπρά χέρσα. Αἱ
 Νηιάδες, τὰς πηγὰς καὶ τοὺς ποταμούς, καὶ αἱ Νηρηίδες
 ἦσαν διωριμέναι διὰ τὴν θάλασσαν, καὶ ἠγάπων πολλὰ τὰς
 Ἀλκυόνας, θαλασσίους ὄρνεις. Αὐτῶν ἡ εὐγενεστέρη ὀνομά-
 ζετο Θέτις, καὶ διὰ τὴν εὐμορρίαν τῆς ἠγαπήθη κατ' ὑπερβο-
 λὴν παρὰ τοῦ Διός. Ἄλλ' αὐτὸς μαθὼν ἀπὸ τῆς Εἰμαρμέ-
 νης, ὅτι ἀνίσως αὐτὴ ὑπανδρευθῇ θέλει γεννήσει εἰς Υἱὸν γεν-
 ναιότερον καὶ ἀξιώτερον τοῦ Πατρός του, τὴν ἔδωκε διὰ γυ-
 ναῖκα εἰς τὸν Πηλέα, παρ' οὗ ἐγεννήθη ὁ θαυμέσιος Ἀχιλ-
 λεύς, τοῦ ὁποίου τὰ ἀνδρεῖα κατορθώματα διηγήθημεν σελ. 60.

πον, ἡ τρομερὰ φωνή του, αἱ κρεμάμεναι καὶ δα-
σεῖαι του ὀφρύες, οἱ πλήρεις ἀπὸ πυρῶδες καὶ σο-
βαρὸν φῶς ὀφθαλμοί του, ἠνάγκαζον τοὺς ὀρμητι-
κοὺς Βορέας (1) νὰ σιωπῶσι, καὶ ἐδίωκαν ὅλα
τὰ νέφη· τὰ μεγάλα Κῆτι, καὶ τὰ θαλάσσια
τέρατα, χύνοντα διὰ τῶν ρινῶν ἀπαύστως τὰ ἀλ-
μυρὰ νερά, εὐχαιρον σπουδαίως ἔξω ἀπὸ τὰ βα-
θέα σπήλαια, διὰ νὰ ἰδῶσι τὴν Θεάν.

ΒΙ-

(1) Ὁ Ἄνεμος καλούμενος Βορρᾶς ἢ Βορέας, ἔλαβε τὸ ὀ-
νομά του ἀπὸ τοῦ μεγάλου βρόντου, ἢ ἀπὸ τῆς βοῆς. Ἦτον
αὐτὸς Υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἡούς, εἶχεν ἀδελφοὺς
τὸν Ζέφυρον, τὸν Νότον, καὶ τὸν Ἀπηνιώτην, ὡς φησιν ὁ
Ἵγνίσιος. Κοινῶς πιστεύεται, ὅτι εἶναι ἄνεμος ἀρκτῶς, κυ-
ρίως ὅμως εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις πνέει ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, εἰς
τὸ ὁποῖον ὁ ἥλιος ἀποτελεῖ μεγαλωτάτην ἡμέραν κατὰ τὸν
Πλίνιον (ἐν τῇ φυσ. ἱστορ. βιβ. 18. κεφ. 54). Οἱ Ποιηταί,
καθὼς καὶ οἱ Ζωγράφοι, τὸν πλάττουσι μὲ πρόσωπον ἀνδρός,
τοῦ ὁποίου τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, τὰ γενεῖα, καὶ τὰ πτε-
ρὰ γεμουσι χιόνων. Τὸ ἐνδυμὰ του εἶναι ἀπὸ σύρμα, διὰ
τοῦ ὁποίου ἀνακατῶνει τοὺς κονιορτοὺς, καὶ φυσῶν μὲ τὰ
πτερά του γεμίζει τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν· ὁ Μῦθος αὐ-
τος ἐπιστηρίζεται ὅλος εἰς τὴν φυσικὴν ἀλήθειαν. Τὸ σχῆμά
του δὲν σημαίνει ἄλλο, εἰμὴ τὰς ιδιότητας· τὰ πτερά ση-
μαίνουν τὴν ταχυτάτην του κίνησιν· τὸ συρματένιον ἐνδυμα,
καὶ ἡ διέγερσις τῶν κονιορτῶν· τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὀρμὴν,
καὶ τὰ κεχισσώμενα μαλλία τῆς κεφαλῆς του, τοῦ γενεῖου του,
καὶ τῶν πτερῶν του, τὴν μεγαλήν του δριμύτητα. Ὁμοίως,
ὅταν οἱ Ποιηταί πλάττωσι τὴν Χλωρίδα, θυγατέρα τοῦ
Ἀρχτούρου, παρ' αὐτοῦ ἀρπαγείσαν, φανερώνουσιν, ὅτι τὰ
ἄνθη, τῶν ὁποίων Θεὰ εἶναι ἡ Χλωρίς, εἰς τὰ Ἀρκτῶα μέ-
ρη δὲν γίνονται τοσοῦτον πολλὰ, ἐπεὶδὴ αὐτὸς ὁ ἄνεμος
βλάπτει τὴν αὐξησίν των.

Εἰ γὰρ Λεόντειν ἢ Ἀρετὴν κρατέει
Πολλῷ θλείουν, μέρογιν ἐμσλεχομένῃ;

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Τηλέμαχος διηγείται, ὅτι, φθάσας εἰς Κρήτην, ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰδομενεύς, Βασιλεὺς ταύτης τῆς Νήσου, θυσιάσας τὸν μονογενῆ του Υἱὸν, διὰ νὰ εκπληρώσῃ μίαν ἀλογον εὐχὴν, ἠναγκάσθη παρὰ τῶν Κρητῶν, οἱ ὅποιοι ᾔθελον νὰ ἐδικηθῶσι τὸ αἷμα τοῦ Υἱοῦ του, νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν νῆσον· ὅτι, τῆς Κρήτης μενούσης χωρὶς Βασιλέως, ὁ Λαὸς συναθροίζεται διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἄλλον, διὰ τὸ ὅποιον προτίθενται μερικὲς ἀγῶνες, καὶ ὁ νικήσας ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὴν Βασιλείαν. Ὁ Τηλέμαχος προσθέτει, ὅτι ἐμβῆκεν εἰς ἐκείνην τὴν συνέλευσιν, καὶ ἀπέλαβε τὸ βραβεῖον εἰς διαφόρους ἀγῶνας, ὅτι ἐξήγησε τὰ προβλήματα, τὰ ὅποια ὁ Μίνως ἄφησεν εἰς τὴν Νομικὴν του Βίβλον, καὶ ὅτι οἱ Γέροντες κριταὶ τῆς Νήσου, καὶ ὅλος ὁ Λαὸς ᾔθελον νὰ τὸν ἀναγορεύσωσι Βασιλέα, βλέποντες τὴν σοφίαν του.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Unicae
Μετὰ τὴν θεωρίαν τοιούτου θαυμαστοῦ θεάμα-
 τος, ἀρχίσαμεν νὰ βλέπωμεν τὰ βουνὰ τῆς Κρή-
 τας, τὰ ὅποια μὲ πολὺν κόπον διεκρίνομεν ἀπὸ
 τὰ νέφη τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ θαλάσσια ὕ-
 δατα. Πρῶτον εἶδομεν τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ τῆς
 Ἰούς, ἡ ὁποία ὑψοῦται ὑπεράνω τῶν ἄλλων βου-
 νῶν τῆς Νήσου, καθὼς εἰς τὸ δάσος ἕνας γέρων
 ἔλαφος ὑψώνει τὰ κλαδωτά του κέρατα ὑπεράνω τῶν
 κεφαλῶν τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸν μικρῶν Ἐλάφων·
 ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἶδομεν καθαρώτερον τὰ παρα-
 θαλάσσια τῆς Νήσου, τὰ ὅποια ἐπαρρησίαζοντο
 εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας ὡς ἐν ἀμφιθέατρον. Ὅσον
 ἡ γῆ τῆς Κύπρου ἐφάνη εἰς ἡμᾶς ἡμελημένη καὶ
 ἀγεώργητος, τόσον ἐκείνη τῆς Κρήτης ἐφαίνετο εὐ-
 καρπος καὶ ἐστολισμένη ἀπὸ πλήθος διαφόρων ὀ-
 πωρικῶν, διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν κατοίκων τῆς.

Ἐθεωροῦμεν πανταχόθεν Κώμας εὐτάκτως ὡ-
 κοδομημένας, Κωμοπόλεις ἰσομεγέθεις μὲ πό-
 λεις, καὶ Πόλεις λαμπροτάτας· δὲν ἐδυνάμεθα νὰ
 εὕρωμεν κἀνένα ἀγρὸν, ὅπου νὰ μὴν ἦναι τυπωμέ-
 νη ἡ χεὶρ τοῦ φιλοπόνου γεωργοῦ· εἰς καθὲ μέ-
 ρος τὸ ἄροτρον εἶχεν ἀφήσει βαθεΐας αὐλακας·
 εἶναι ἀγνώρισται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον αἱ βάτοι,
 αἱ ἄκανθαι, καὶ ὅλα τὰ ἄχρηστα φυτά· παρετη-
 ροῦσαμεν μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν τὰς βα-
 θεΐας νάπας, εἰς τὰς πλουσίας βοσκὰς τῶν ὀ-
 ποίων αἱ ἀγέλαι τῶν βοῶν ἐμυκῶντο πλησίον εἰς
 τοὺς ρύακας· τὰ πρόβατα, βόσκοντα εἰς τὴν ρά-
 χην ἐνὸς λόφου· τὰς εὐρυχώρους πεδιάδας, σκε-
 πα-

πασμένας ἀπὸ μεστοῦς ἀστάχuas, δῶρα πλούσια τῆς καρπογόνου Δήμητρος· καὶ τελευταῖον τὰ βουινὰ, ἐστολισμένα ἀπὸ βλαστάρια καὶ σταφυλὰς ἥδη κεχρωματισμένας, αἱ ὁποῖαι ὑπέσχοντο εἰς τοὺς τρυγητάς τὰ γλυκέα δῶρα τοῦ Βάκχου, ἦτοι τὸν γλυκὺν οἶνον, ὁ ὁποῖος παύει τὰς φροντίδας τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἶναι τὸ κάλλιστον ἱατρικὸν τῶν ἀνθρωπίνων μεριμνῶν.

Ὁ Μέντωρ μοι εἶπεν, ὅτι ἐστάθη καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν Κρήτην, καὶ μοι ἐδιηγῆθη ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσεν. Αὐτὴ ἡ Νῆσος, ἔλεγε, τὴν ὁποίαν θαυμάζουσιν ὅλοι οἱ ξένοι, καὶ εἶναι περιώνυμος διὰ τὰς ὁποίας ἔχει ἑκατὸν Πόλεις, τρέφει ὅλους τῆς τοὺς οἰκήτορας μὲ μεγαλωτάτην θαφίλειαν, μὲ ὅλον ὅτι εἶναι ἀναρίθμητοι, ἐπειδὴ ἡ γῆ δὲν παύει ποτὲ νὰ ἐπιδεφίλευῃ ἀφθόνης τὰ ἀγαθά της πρὸς ὅσους τὴν καλλιεργοῦσιν· ποτὲ δὲν στεριεῦει ὁ γόνιμος κόλπος της. Ὅσον μέγας ἀριθμὸς ἀνθρώπων εἶναι εἰς ἓνα τόπον, τόσον περισσότερον ἀπολαμβάνουσιν ἀφθονίαν ὅλων τῶν πραγμάτων, ὄντες ἐπιμελεῖς καὶ φιλόπονοι· αὐτοὶ δὲν εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ ζηλεύονται ποτὲ ἀναμεταξύ των, ἐπειδὴ ἡ Γῆ, ὡς καλὴ Μήτηρ, πολλαπλασιάζει ἀφθόνης τὰ χαρίσματα της κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν παίδων της, τὰ ὁποῖα γίνονται ἄξια τῶν καρπῶν της διὰ τῆς φιλοπονίας των. Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ φιλαργυρία εἰσὶν αἱ μόναι ἀρχαὶ καὶ αἰτίαι ὅλων τῶν κακῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· αὐτοὶ ἐπιθυμοῦσι πάντα, καὶ ἀποκατασταίνονται δυστυχεῖς, ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦσι τὰ περιττά· ἀνίσως ἐζοῦσαν ἀπλῶς, καὶ δὲν ἐζήτουν ἄλλο εἰμὴ τὸ ἀναγκαῖον, παντοῦ ἠθέλην εὐρίσκει τις τὴν ἀφθονίαν, τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὴν ὁμόνοιαν.

Τοῦτο ἐγνώρισε Μίνως, ὁ φρονιμώτατος καὶ

κάλλιστος ὅλων τῶν Βασιλέων, καὶ διὰ τῆς σοφίας του ἐξετέλεσεν· ὅσα βλέπεις εἰς τὴν Κρήτην θαυμαστά καὶ ὠφέλιμα, εἶναι καρπὸς τῶν Νομοθεσιῶν του. Ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐδίδαξε τοὺς Κρήτας νὰ ἀνατρέφωσι τοὺς Υἱοὺς των, δίδει εἰς τὰ σώματα ὑγείαν καὶ δύναμιν. Συνειδίχονται ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων οἱ παῖδες εἰς μετρίαν, ἀπλὴν, καὶ κοπιαστικὴν ζωὴν· ἐμποδίζονται ἀπὸ τὴν ἀργίαν, καὶ νομίζουσιν, ὅτι καθε ἡδυπάθεια ἀδυνατεῖ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα· δὲν προτίθεται εἰς αὐτοὺς ἄλλη τις ἡδονή, εἰμὴ ἐκείνη τοῦ νὰ ἀποκατασταίνωνται ἀνίκητοι διὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ νὰ ἀποκτῶσι δόξαν μεγάλην· μήτε νομίζονται μόνοι ἀνδρεῖοι, ὅσοι καταφρονοῦσιν τοὺς μεγάλους καὶ θαυατηφόρους κινδύνους τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ ὅσοι καταπατοῦσι τὰ πλούτη, καὶ τὰς ἀτίμους ἡδονάς. Εἰς τοῦτο τὸ ἔθνος παιδεύονται τρεῖς μέγιστα κακίαι, ἡ ὑπόκρισις, ἡ ἀχαριστία, καὶ ἡ φιλαργυρία, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη μένουσιν ἀπαίδευτοι, καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε ἀυξάνουσιν.

Ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ ἀσωτία, καὶ ἡ ἀνανδρία εἶναι ἀγνώριστα εἰς τὴν Κρήτην, καὶ διὰ τοῦτο δὲν χρῆζουσι διορθώσεως. Ὅλοι κοπιάζουσι, καὶ κανεῖς δὲν ἐπιμελεῖται νὰ πλουτίσῃ, ἀλλὰ στοχάζονται ὡς θαφιλέστατον δῶρον τῶν κόπων των, τὸ νὰ ζῶσι ζωὴν ἔντιμον, γλυκεῖαν, καὶ κανονικὴν, καὶ τὸ νὰ ἀπολαμβάνωσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀφθονίᾳ, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν ζωὴν· δὲν εἶναι ἀρεστὰ πρὸς αὐτοὺς, μήτε οἰκοδομαὶ λαμπραὶ, μήτε ἱματισμοὶ πολυέξοδοι, μήτε σκευὴ πολύτιμα, μήτε τρυφὴ καὶ πολυτελὴ συμπόσια. Τὰ φορέματά των εἶναι ἀπὸ λεπτὸν μαλὶ καὶ ὠραίου χρώματος, πλὴν ἀπλᾶ καὶ χωρὶς κεντήματα. Ἐσθίουσι μετρίως, καὶ πίνουσιν οἶνον ὀλίγον· τὰ πρῶτιστα
ἀρ-

ἄρθρα τῆς τραπέζης εἶναι ἄρτος καθαρῶτατος, ὁ-
 παρικὰ, τὰ ὅποια προσφέρουσιν ὡς ἀφ' ἐαυτῶν τὰ
 δένδρα, καὶ τὸ γάλα τῶν προβάτων· τὸ περισ-
 σότερον τρώγουσιν ὀλίγον κρέας δίχως ἀρτίματα·
 προσέτι ἐπιμελοῦνται νὰ φυλάττωσι τοὺς καλητέ-
 ρους βόας ἀφ' ὧσους ἔχουν εἰς τὰς ἀγέλας των,
 ὡς ὄντας χρησίμους πρὸς γεωργίαν τῆς γῆς. Αἱ
 οἰκίαι των δὲν εἶναι τόσον λαμπραὶ, εἶναι ὁ-
 μῶς καθαραὶ, φωτειναὶ, καὶ εὐρύχωροι. Γνωρί-
 ζουσι τὴν τέχνην τῆς λαμπρᾶς Ἀρχιτεκτονικῆς, ἀλ-
 λ' αὐτὴ φυλάττεται μόνον διὰ τοὺς Ναοὺς, καὶ δὲν
 τολμῶσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχωσιν οἰκίας ὁμοίας
 με' τὰς τῶν Θεῶν. Ἡ υἱεία, ἡ δύναμις, ἡ εὐτολ-
 μία, ἡ εἰρήνη, ἡ ὁμόνοια τῶν οἰκείων, ἡ κοινὴ ἐ-
 λευθερία τῶν πολιτῶν, ἡ εὐθηνία τῶν ἀναγκαίων,
 ἡ καταφρόνησις τῶν μὴ ἀναγκαίων, ἡ μακρά συνή-
 θεια καὶ ἕξις τοῦ κόπου, τὸ μῖσος τῆς ἀργίας,
 ἡ ἐπιμέλεια, τὴν ὅποιαν δείχνουσιν εἰς τὴν ἀρε-
 τὴν, ἡ ὑποταγὴ εἰς τοὺς Νόμους, ὁ φόβος καὶ ἡ
 εὐλάβεια πρὸς τοὺς δικαίους Θεοὺς, αὐτὰ εἶναι τὰ
 μέγιστα ἀγαθὰ τῶν Κρητῶν, τὰ ὅποια ἀποτελοῦ-
 σι τὴν εὐδαιμονίαν των.

Εἰρὴν ἠρώτησα τὸν Μέγτορα, εἰς τί συνίστατο ἡ
 ἐξουσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ Βασιλέως; καὶ αὐτὸς
 οὕτω μοὶ ἀπεκρίθη. Ὁ Βασιλεὺς ἔχει ὅλην τὴν
 ἐξουσίαν εἰς τοὺς Λαοὺς, ἀλλ' οἱ Νόμοι ἔχουσι
 τὴν ἀνωτάτην καὶ μεγίστην δύναμιν ἐπάνω εἰς τὸν
 Βασιλέα· αὐτὸς ἔχει μίαν παντελεύθερον ἐξου-
 σίαν διὰ νὰ κάμῃ τὸ καλὸν, ἀλλ' ὅταν θέλῃ νὰ
 ἐνεργήσῃ τὸ κακὸν, οὐδεμίαν· οἱ Νόμοι ἐμπι-
 στεύουσιν εἰς αὐτὸν τοὺς Λαοὺς, ὡς τὴν πολυτι-
 μωτέραν παρακαταθήκην, με' ὑπόσχεσιν ὅμως νὰ
 ᾔναι κοινὸς Πατὴρ εἰς τοὺς ὑπηκόους του, καὶ θέ-
 λουσιν, ὅτι ἓνας μόνος ἄνθρωπος νὰ ὑπουργῇ με'

φρόνησιν, νηφαλιότητα, καὶ μετρίότητα διὰ τὴν εὐ-
 τυχίαν τῶσων ἀνθρώπων, καὶ ὅχι τόσοι ἀνθρω-
 ποι νὰ δουλεύωσι μὲ τὴν πενίαν των, καὶ μὲ τὴν
 οὐτιδανήν των ἀθλιότητα εἰς τὸ νὰ κολακεύωσι τὴν
 ὑπερηφάνειαν, καὶ νὰ θεραπεύωσι τὴν τρυφὴν ἐνὸς
 μόνοι ἀνθρώπου. Ὁ Βασιλεὺς δὲν πρέπει νὰ ἔχη
 περισσώτερόν τι ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του, ἔξω μόνον
 ἀφ' ὅσον εἶναι ἀναγκαῖον, ἢ διὰ νὰ τὸν ελαφρόνῃ
 εἰς τὰς κοπιαστικὰς ἐργασίας του, ἢ διὰ νὰ διεγείρῃ
 πρὸς τοὺς λαοὺς του τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸ σέβας,
 τὸ ἀνῆκον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις χρεωστεῖ νὰ ὑπερα-
 σπίζεται τοὺς Νόμους· πρέπει ὅμως ὁ Βασιλεὺς
 νὰ ἦναι σωφρονέστερος ἀπὸ ὅλους, ἐχθρὸς τῆς ἡ-
 δυπαθείας, καὶ μακρὰν ἀπὸ τὴν ὑπεροφίαν καὶ
 ὑπερηφάνειαν· δὲν πρέπει νὰ ὑπερέχῃ τῶν ἄλλων
 κατὰ τὰ πλούτη, καὶ κατὰ τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ
 κατὰ τὴν σοφίαν, τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν δόξαν· εἰς
 καιρὸν ὅπου εὐρίσκεται ἔξω τῆς Πατρίδος του, ἐπὶ
 κεφαλῇ τῶν στρατευμάτων, πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὑ-
 περασπιστὴς τῆς, καὶ πάλιν ὅταν διατρίβῃ εἰς αὐ-
 τὴν, νὰ κρίνῃ τοὺς λαοὺς, διὰ νὰ τοὺς κατασταί-
 νῃ ἀγαθοὺς, φρονίμους, καὶ εὐτυχεῖς. Οἱ Θεοὶ
 δὲν τὸν ἔκαμαν Βασιλέα πρὸς ἰδίαν του μόνον εὐ-
 τυχίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἦναι ὁ πρόξενος τῆς εὐτυ-
 χίας τοῦ λαοῦ του· δι' αὐτὸν πρέπει νὰ δαπανᾷ
 ὅλον του τὸν καιρὸν, ὅλην του τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ
 ὅλην του τὴν ἀγάπην, μῆτε εἶναι ἄξιος νὰ βασι-
 λεύῃ, ἐν ὧσ' δὲν παραβλέπει καὶ δὲν θυσιάζει
 ἑαυτὸν διὰ τὴν κοινὴν ἀφέλειαν. Ὁ Μίνως δὲν ἡ-
 δέλιξε νὰ βασιλεύσωσι οἱ παῖδες του μετ' αὐτὸν,
 εἰμὴ μὲ συμφωνίαν τοῦ νὰ βασιλεύσωσι κατὰ τοὺς
 νόμους του, ἐπεὶδὴ ἡγάπα περισσώτερον τὸν λαόν
 του ἀπὸ τὴν ἰδίαν του οἰκογένειαν, καὶ μὲ ταύτην
 τὴν φρόνησιν ἀτεβίβασεν εἰς τοιαύτην δύναμιν καὶ

εὐτυχίαν τὴν Κρήτην· μετὰ τὴν τὴν μετρίότητα ἡμαυ-
ρωσε τὴν δόξαν ὅλων τῶν Θριαμβευτῶν, οἱ ὅποιοι
θελοῦσι νὰ μεταχειρίζονται τοὺς λαοὺς τῶν ὡς ὄρ-
γανα πρὸς τὴν ἰδίαν ὕψωσιν, τουτέστι τῆς κενοδο-
ξίας τῶν· καὶ τέλος πάντων μετὰ τὴν δικαιοσύνην του
ἠξιώθη νὰ ᾔῃαι ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος κριτὴς
εἰς τὸν Ἀδὴν.

Τοιαῦτα συνομιλοῦντος τοῦ Μέντορος, ἀράξαμεν
εἰς τὴν Νῆσον, καὶ εἶδομεν τὸν περίφημον Λαβύ-
ρινθον, ἔργον τοῦ ἀρχινοστήτου Δαιδάλου, ὁ ὁ-
ποῖος ἦτον ὅμοιος μετὰ τὸν μέγαν Λαβύρινθον, τὸν
ὅποιον εἶδομεν εἰς τὴν Αἴγυπτον· θεωροῦντες αὐ-
τὴν τὴν θαυμάσιον οἰκοδομὴν, εἶδομεν πλῆθος λαοῦ
εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ὁ ὅποιος συνέρρει παρ-
πληθεὶ εἰς ἓνα τόπον πολλὰ πλησίον τοῦ αἰγια-
λοῦ. Ἠρωτήσαμεν τὴν αἰτίαν ἐκείνης τῆς σπου-
δαίας συνδρομῆς, τὴν ὁποίαν διεσάφησεν εἰς ἡμᾶς,
διηγούμενος τὰ ἐφεξῆς, ἓνας ἐκ τῆς Πόλεως, λεγό-
μενος Ναυσικράτης.

Ὁ Ἰδομενεὺς, υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ ἀνε-
ψιὸς τοῦ Μίνως, ποιήσας συμμαχίαν μετὰ τῶν
λοιπῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, ἐπορεύθη μετὰ αὐ-
τῶν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος πολιορκίαν. Μετὰ
τὸν καταδασισμόν ταύτης τῆς Πόλεως, ἠθέλησε νὰ
ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Κρήτην, τόσον βίαιος ὅμως ἐ-
στάθη ἡ κακοκαιρία καὶ ἡ ἀνεμοταραχὴ τῆς θα-
λάσσης, ὥστε ὁ Ναύκληρος τοῦ Πλοίου, καὶ ὅλοι
οἱ Ναῦται, ἐμπειρότατοι εἰς τὴν τέχνην τῆς Ναυ-
τικῆς, ἐπίστευον βεβαίως, ὅτι ἦτον ἀφρευκτον τὸ
ναυάγιόν των. Καθ' εἰς εἶχε τὸν θάνατον πρὸ ὀφ-
θαλμῶν του, ἐβλεπε τὰς ἀβύσσους τοῦ πελάγους
ἀνεωγμένας καὶ ἐτοίμους εἰς τὸ νὰ τὸν καταπίω-
σι, καὶ ἐλυπεῖτο εἰς τὴν δυστυχίαν του, μὴν ἐλ-
πίζων μετὰ θάνατον ἐκείνην τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν
ὁποί-

ὅποιαν λαμβάνουσιν αἱ ψυχαί, ὅταν λάβωσι ταφήν τὰ σώματά των. Ὁ Ἰδομενεύς, λυπούμενος διὰ ἓνα τοιςῦτον κοινὸν κίνδυνον, ὕψωσε τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖρας πρὸς Οὐρανόν, καὶ ἐπροσχάλει εἰς βοήθειαν τὸν Ποσειδῶνα (1). Σὺ, ὅς τις ἔχεις τὴν δεσποτείαν

(1) Ὁ Ποσειδῶν ἦτον Υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὸς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Πλούτωνος, καὶ Βασιλεὺς τῶν ποταμῶν, Νήσων, καὶ τῆς θαλάσσης· ἐκλήθη οὕτω παρὰ τοῦ πόσιν δεῦναι, ἢ παρὰ τοῦ σείειν τὸ πέδον, ἢ παρὰ τοῦ ποσὶ δεσμὸν δεῖναι. Ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κρόνου, εὐδοκίμησεν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ μιᾶς ναυμαχίας μετὰ τῶν Τιτάνων· ἐπειδὴ ἐμπόδισε τὴν ἑκτασιν αὐτῶν, τὴν ὅποιαν ἐμελλον νὰ κάμωσιν εἰς μερικὰς Νήσους τῆς Ἀφρικῆς, ἔχον εἰς τὰ παραθαλάσσια ταύτης ἱκανὴν ναυτικὴν δύναμιν· τὸ ὅποιον τόσον καλὴν ἑκβασιν ἔλαβεν, ὥστε μὲ τὴν συνδρομὴν καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Διὸς τοὺς κατεδίωξεν εἰς τὰ πρὸς Δύσιν κείμενα κλίματα, ὅπου εἰς τοιαύτας ἀνάγκας ὑπεβάλεν αὐτοὺς, ὥστε κατένας δὲν ἠδυνήθη νὰ φύγῃ· αὐτὸς ἐπειτα ἔλαβε τὴν βασιλείαν εἰς ὅλους τοὺς λιμένους τῆς Ἰσπανίας καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ ἀπέκλεισε πρὸς αὐτοὺς τὴν εἰς τὴν Περτογαλλίαν εἰσοδόν. Ἐντεῦθεν ἐπλάσθη, ὅτι οἱ Τιτάνες κατεκλείσθησαν παρ' αὐτοῦ καὶ παρὰ τοῦ Διὸς εἰς τοὺς Ἀδιν, ἀπὸ τῶν ὅποιον ποτὲ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξέλθωσιν. Ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας ἔλαβε θεῖας τιμὰς καὶ ὠνομάσθη Θεὸς τῆς θαλάσσης. Ὁ Βοχάρτος, ὁ Λαυαύριος, καὶ ἕτεροι ἔχουσι γνώμης, ὅτι ὁ Ποσειδῶν ἦτον ὁ Ἰάφεθ, Υἱὸς τοῦ Νῦε· ὅρα προσέτι σελ. 79-80, ἐν σχολίοις. Εἶχε διὰ σκήπτρον τὴν Τρίαιναν, ἣν ἔχον μίαν ράβδον σιδηρὰν μὲ ἀρεῖς ὀδόντας, ἔργον οὖσαν πῶν Κυκλώπων, καὶ διὰ ἀμαξάν ἐν κογχύλιον τῆς θαλάσσης, τὸ ὅποιον ἐσύρον ἢ τὰ κῆτη, ἢ οἱ θαλάσσιοι μόσχοι, ἢ ἄλογα, τὰ ὅποια ἀπὸ τὴν μέσσην καὶ κατῶ ἦσαν ὀφάρια. Ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ ἀλόγου, ὡς ἐδηλώσαμεν σελ. 153. ὅτεσταν διελέγετο μετὰ τῆς Ἀθηναῖς εἰς τὸν Ἀρειοπάγον περὶ τοῦ, τίνες ὄνομα ἐπρεπε νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν Πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Πολλοὶ βούλονται, ὅτε ὁ μὲν Ποσειδῶν σημαίνει τὸ δημόδιος καὶ ἀγοραίον πλῆθος, τὸ ὅποιον συνέστατο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὲ Ναῦταις, ἠδὲ Ἀθηναῖς

τείαν τῆς θαλάσσης, ἐφώναζεν, ὦ Θεέ δυνατώτα-
τε! εἰσάκουσον τὴν δέησιν ἐνός δυστυχούς! ἀνί-
σως μὲ ἀξιώσης νὰ μεταῖδῃ τὴν Νῆσον τῆς Κρήτης
ἀβλαβῆς ἀπὸ αὐτὸν τὸν κίνδυνον, θέλεις λάβει
ἀπὸ τὴν δεξιάν μου εἰς θυσίαν τὸν πρῶτον ἄνθρω-
πον, τὸν ὁποῖον ἤθελον ἰδεῖ οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς
τὴν Νῆσον.

Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἰδομενέως, ἀνυπόμοτος νὰ ἰδῇ τὸν
Πατέρα του, ἐσπούδαζε νὰ τὸν προῦπανθήσῃ διὰ νὰ
τὸν ἀσπαθῇ, μὴν ἠξεύρων ὁ δυστυχὴς πῶς ἔτρεχε
νὰ εὕρῃ τὸν θάνατον. Ὁ Πατήρ του, διαφυγὼν τὸ
ναυάγιον, ἐφθασεν ἀβλαβῶς εἰς τὸν Λιμένα, καὶ
εὐ-

ἐν Ἐξουσία ἔστας καὶ πρωτίστους βουλευτὰς τῆς πόλεως, με-
τὰ τῶν ὁποίων ἐμάχοντο ἐκεῖνοι περὶ τοῦ ὀνόματος. Ἐπειδὴ
ἐφάνη ποτὲ συνωμοτικὴ κατὰ τοῦ Διὸς ὁμοῦ μὲ ἄλλους, ἐξω-
ρίσθη εἰς τὴν Γῆν, ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸν ὑπεχρέωσε νὰ δουλεύῃ
εἰς τὸν Λαομεδόντα πρὸς οἰκοδομίαν τῆς Τρωάδος (ὡς καὶ
σελ. 70. ἐν τοῖς σχολίοις ἐδηλώσαμεν), τὸ ὅποιον φανερώνει,
ὅτι ὁ Λαομεδὼν, κτίζων τὴν πόλιν, ἔλαβεν ἀρκετὴν ποσό-
τητα χρυσίου ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ποσειδῶτος. Ἐλαβε διὰ γυ-
ναῖκα τὴν Ἀμφιτρυτὴν, θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Δω-
ρίδος, καλουμένην εὐτῷ παρὰ τὸ ἀμφιτριβεῖν, ἢ ἀμφιτεῖρειν,
ὡς οὕτως δηλονότι τῆς θαλάσσης περὶ πάντων τὴν γῆν· εὐτυχὲς
ὁ Ποσειδῶν τῶν γάμων τούτων διὰ μεσιτιᾶς ἐνός Δελφίτου,
ὁ ὁποῖος ἐτέθη παρ' αὐτοῦ ἑπειτα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀστέ-
ρων πλησίον τοῦ Αἰγόκερω. Οἱ Ποιηταὶ πάντοτε πλάττου-
σι τὸν Ποσειδῶνα μεταμορφούμενον ποτὲ μὲν εἰς Ταύρον, ἄλ-
λοτε δὲ εἰς Κρίον, καὶ ἄλλοτε εἰς Δελφίνα, διὰ τῶν ὁποίων
δηλοῦσιν, ὅτι ὁ Ποσειδῶν, διὰ νὰ λάβῃ τὰς γυναῖκας, ἃς ἠ-
γάπα, μετεχειρίσθη διάφορα πλοῖα, ἐξ ὧν ἄλλο εἶχε σημεῖον
ταύρου, ἄλλο κριοῦ, καὶ ἄλλο δελφίνος. Λαμβάνεται κατὰ
μετωνυμίαν ὁ Ποσειδῶν ἀντὶ τῆς θαλάσσης· ὡς, ἐγχειρίζειν
ἑαυτὸν Ποσειδῶν, τοιούστιν τῇ θαλάσσῃ, παροιμία ἐπὶ
ἡῶν πλεόντων λεγομένη.

εὐχαρίστει τὸν Ποσειδῶνα διότι τὸν εἰσήκουσε· ἀλλ' εὐθύς ἐκατάλαβε πόσον τῷ ἦτον θανατηφόρος ἡ ὑπόσχεσίς του. Ἐν προαίσθημα τῆς ἰδίας του δυστυχίας τῷ ἐπρόξενει μετάνοιαν θλιβεράν τῆς ἀλόγου του ὑποσχέσεως. Ἐφοβεῖτο νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς ἐδικούς του, ἔνευεν εἰς γῆν, καὶ νύλαβεῖτο νὰ σηκώσῃ ἄνω τοὺς ὀφθαλμούς του, φοβούμενος μήπως ἤθελεν ἰδεῖ τὸ παρὰ κάθε ἄλλο ποθεινότερον εἰς αὐτὸν ὑποκείμενον. Ἀλλ' ἡ σκληρὰ Νέμεσις, Θεὸς ἀδυσώπητος, ἡ ὁποία ἴσταται ἀγρυπνος διὰ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα τοὺς υπερηφάνους Βασιλεῖς, ἔσπραχε τὸν Ἰδομενεά μετὰ ἀόρατον καὶ ὀλεθρίαν χεῖρα. Ἀράζει, καὶ μόλις τολμᾷ νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, βλέπει τὸν Υἱόν του· ὀπισθοδρομεῖ ὅλος ἔντρομος· οἱ ὀφθαλμοί του ζητοῦσιν, ἀλλ' εἰς μάτην, ἄλλην τινὰ κεφαλὴν, ὀλιγώτερον πρὸς αὐτὸν ἀγαπητὴν, διὰ νὰ τὴν μεταχειρισθῇ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς του.

Ὁ Υἱός του ἐν τοσούτῳ ρίπτεται εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ μένει ὅλος ἐκστατικὸς, βλέπων τὸν Πατέρα του νὰ μὴν ἀνταποκρίνεται, ὡς ἔπρεπεν, εἰς τὰ ἐγκάρδια σημεῖα τῆς ὑϊκῆς του ἀγάπης· ὅθεν βλέπων αὐτὸν νὰ χύνῃ θερμὰ δάκρυα, τῷ εἶπε, πόθεν προέρχεται, ὦ Πάτερ μου! αὐτὴ ἡ θλίψις; ὕστερον ἀπὸ ἀπουσίαν τόσον πολυχρόνιον, σοὶ φαίνεται ἴσως λυπηρὸν, πῶς ἤλθες εἰς τὸ βασιλείόν σου, καὶ πῶς χαροποιεῖς μετὰ τὸν ἐρχομόν σου τὸν Υἱόν σου; ἀράγε εἰς τί εἶμαι πταίστης; διατί στρέφεις ἀλλοῦ πρὸς ὀφθαλμούς σου φοβούμενος νὰ με ἰδῇς; Ὁ Πατήρ, καταβεβαραμένος ἀπὸ τὴν λύπην, δὲν ἀπεκρίθη εὐθύς, ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ βαθεῖς ἀναστεναγμούς εἶπεν, ὦ Ποσειδῶν! ποῖαν ὑπόσχεσιν σοὶ ἔκαμα! με ποῖαν πληρωμὴν με διεφύλαξες
ἀπὸ

ἀπὸ τὸ ναυάγιον! ἐπίστρεφόν με εἰς τὰ θαλάσσια κύματα, καὶ εἰς τοὺς φοβεροὺς σκοπέλους, κατὰ τῶν ὁποίων ναυαγῶν, ἔμελλον νὰ δώσω τέλος εἰς τὴν τεθλιμμένην μου ζωὴν· χάρισόν μοι τὸν Υἱόν μου· λάβε, ὦ σκληρὲ Θεέ, τὸ αἷμά μου, καὶ ἄφες τὸ ἐδικόν του. Ταῦτα λέγων, ἐγύμνωσε τὸ ξίφος διὰ νὰ θανατωθῇ, ἀλλ' ὅλοι οἱ περιεστῶτες ἐμπόδισαν τὴν τρέμουσαν χεῖρά του ἀπὸ τοιοῦτον αἰόσιον ἔργον. Ὁ Γέρων Σωφρόνιμος, ἐξηγητὴς τῆς θελήσεως τῶν Θεῶν, τὸν ἐβεβαίωσε, ὅτι ἡδύνατο νὰ ευχαριστήσῃ τὸν Ποσειδῶνα, χωρὶς νὰ θυσιάσῃ τὸν Υἱόν του· ἡ ὑπόσχεσίς σου, τῷ εἶπεν, ἦτον ἄλογος· οἱ Θεοὶ δὲν θέλουσι νὰ τοὺς τιμῶμεν μὲ ἔργα μισάνθρωπα· φυλάξου μὴ προσθέσῃς εἰς τὸ πταῖσμα τῆς ὑποσχεσεώς σου καὶ τὸ ἁμάρτημα τοῦ νὰ τὴν ἐκπληρώσῃς ἐναντίον εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως· ἐξιλέωσον τὸν Ποσειδῶνα διὰ τῆς θυσίας ἑκατὸν βοῶν πλέον λευκῶν ἀπὸ τὴν χιόνα· ἃς τρέξῃ τὸ αἷμά των κύκλῳ εἰς τὸν ἀνδοστόλιστον Βωμόν του, καὶ καῦσον εὐώδη θυμιάματα εἰς τιμὴν τούτου τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰδομενεὺς μὲ τὴν κεφαλὴν κάτω νεύουσαν, ἤκουε σιωπῶν τοὺς λόγους τούτους· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἀναμμένοι ἀπὸ τὸν θυμὸν, τὸ πρόσωπόν του, ὡχρὸν καὶ ἄμορφον, μετῆλαττε χρῶμα κάθε στιγμὴν, καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του ἔτρεμον. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Υἱός του τῷ ἔλεγεν. Ἴδου ἐγὼ, ὦ Πάτερ! ὁ Υἱός σου εἶναι ἑτοιμος νὰ παύσῃ τὸν θυμὸν τούτου τοῦ φοβεροῦ Θεοῦ· ἐγὼ ἀποθνήσκω ευχαριστημένος, ἐπεὶ διὰ τοῦ ἐδικοῦ μου θανάτου δύναμαι νὰ σὲ διαφυλάξω τὴν ζωὴν· σφάξον με, ὦ Πάτερ, καὶ μὴ φοβεῖσαι νὰ εὔρῃς εἰς ἐμέ Υἱὸν τόσον ἀνάξιον, ὥστε νὰ φοβῆται τὸν θάνατον.

Τότε ὁ Ἰδομενεὺς, γεγόμενος ἐξω φρενῶν, καὶ ὡς ἀπὸ

ἀπὸ τὰς Ἑρινύας (1) συρόμενος, προλαμβάνει
 ὅλους ἐκείνους, οἵτινες τὸν παρεφύλαττον, καὶ δια-
 περνᾷ τὴν καρδίαν τοῦ Νέου μὲ τὸ ξίφος· τὸ τρα-
 βῆ, καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἀκόμη ἐκάπνιζε, καὶ ἦτον
 γεμάτων ἀπὸ ζεστοῦ αἵμα, θέλει νὰ διαπεράσῃ
 μὲ τοῦτο καὶ τὴν ἐδικήν του, ἀλλ' ἐμποδίσθῃ ἀπὸ
 τοὺς παρεστῶτας. Ἐπεσεν εὐθύς ὁ Νέος εἰς τὸ
 αἷμά του, καὶ τὰ σκότῃ τοῦ θανάτου ἐσκέπασαν
 τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς ὁποίους ἀνοίξας εἰς τὴν
 θεωρίαν τοῦ φωτός, μόλις τὸ εἶδε καὶ δὲν ἠδυνήθῃ
 γὰρ τὸ ὑποφέρι· καθὼς ἐν εὐμορφον κρῖνον, κεκομ-
 μένον ἀπὸ τὸ ἄροτρον σύρριζα, κείτεται ἀδύνατον
 εἰς

(1) Αἱ Ἑρινύες, αἱ καὶ Εὐμενίδες καὶ Ἀραί λεγόμεναι,
 ἦσαν τρεῖς, Τισιφὼν, Ἀληκτώ, καὶ Μεγαιρα. Αὐταὶ ἦ-
 σαν θυγατέρες τῆς Νυκτός καὶ τοῦ Ἀχέροντος. Εἶχον τὴν
 κατοικίαν των εἰς τὸν Ἄδην, ἐξόχως δὲ εἰς τὸν Τάρταρον,
 διὰ νὰ ἀποτελώσιν ἐκεῖνον τὸν τόπον πλέον φοβερόν καὶ α-
 νηρόν. Ἦσαν Θεαὶ τῶν κολασιῶν, καὶ ἐπαίδευσεν ὅλους τοὺς
 ζήσαντας αἰσχρῶς, καὶ ὑποκειμένους εἰς ποινήν. Ἐβάσταζον
 πάντοτε λαμπάδας ἀναμμένες, εὐγαζον ἐκ τοῦ στόματός των
 ἀφρόν λυσσῶδη, εἶχον τοὺς ὀφθαλμούς των σπινθηρίζοντας ὡς
 κερανοὺς, καὶ τὰς κεφαλὰς των σκεπασμένας, ὅχι μὲ τρι-
 χας, ἀλλὰ μὲ μεγάλους δράκοντας. Ὁ Κικέρων, εἰς τὸν πε-
 ρὶ τοῦ Ἀμερίνου λόγον, ἄφησε τὴν ἡδικήν ἐξήγησιν τούτου
 τοῦ Μύθου. Τὰ κέντρα τῆς συνειδήσεως, λέγει, μὲ τὰ ὁ-
 ποῖα πλήττονται αἱ ψυχαὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων, εἶναι κα-
 τὰ ἀλήθειαν αἱ Ἑρινύες. Τοῦτ' αὐτὸ ἠθέλησαν νὰ φανερώσω-
 σι καὶ αἱ Ποιηταί, πλάττοντες τὸν Ὀρέστην διὰ τὸν φόνον
 τῆς μητρός του, καὶ τὸν Οἰδίποδα διὰ τὴν ἀνόσιον συγούσιαν,
 ὅτι ἐκυριεύσαν ἀπὸ τὰς Ἑρινύας. Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώ-
 μιν, Ἑρινύες δύνανται νὰ ἐννοηθῶσι καὶ τὰ πλήκτρα τῆς συ-
 νειδήσεως, ὅσα λαμβάνουσιν αἱ κολαζόμενοι ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν
 Ἄδην. Ἐτιμῶντο εἰς τὴν Ἀρχαδίαν μὲ μεγάλας τιμὰς, ἐ-
 δυσιάζοντο πρὸς αὐτάς βόες μέλανες, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς
 δυσίας ἐφυλάττετο πάντοτε βασιεὶα σιωπῇ.

εἰς τὴν μέσσην τῆς πεδιάδος, καὶ μὲν ὅτι δὲν ἔχασεν ἀκόμη τὴν λευκότητά του, οὔτε τὴν λαμπρότητα, ἣτις θάλλει τὰ ὄμματα, μὲν ὅλον τοῦτο ἡ γῆ δὲν τὸ τρέφει, καὶ ἡ ζωὴ του εἶναι ἐσβυσμένη· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἰδομενέως ἐθερίσθη ἀσπλάγχυνος εἰς τοὺς ἀκμάζοντας χρόνους τῆς ἡλικίας του, ὡς ἐν ἀπαλὸν καὶ χαριέστατον αἶθος. Ὁ Πατήρ του ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν λύπην ἐγένετο ἀναίσθητος, δὲν ἤξευρε ποῦ εὕρισκεται, τί κάμνει, ἢ τί πρέπει νὰ κάμῃ, περιήρχετο ἔξω τοῦ ἐαυτοῦ του εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἐζητεῖ πανταχόθεν τὸν Υἱόν του.

Ὁ Λαὸς, εὐσπλαγχνιζόμενος τὸν Υἱὸν τοῦ Ἰδομενέως, καὶ φρίττων διὰ τὸ βάρβαρον ἔργον τοῦ Πατρὸς, λέγει, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς παρεδόθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐριννύων ἀπὸ τοὺς δικαίους Θεοὺς. Ὁ θυμὸς τοὺς δίδει ὅπλα, καὶ χωρὶς τινος ἀναβολῆς λαμβάνουσι ξύλα καὶ πέτρας εἰς τὰς χεῖρας. Ἡ ἀσυμφωνία χύνει εἰς τὰς καρδίας ὅλων φαρμάκι θανατηφόρον. Οἱ Κρήτες, οἱ φρόνιμοι, λέγω, Κρήτες ἀληθομνητοῦσι τὴν φρόνησιν, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησαν, καὶ δὲν γὰρ ῥίξουσιν πλέον τὸν υἱὸν τοῦ Σοφοῦ Μίνως. Οἱ φίλοι τοῦ Ἰδομενέως δὲν εὕρισκουσιν ἄλλον τρόπον διὰ νὰ φυλάξωσι τὸν Βασιλέα των, εἰμὴ νὰ τὸν ἐπιστρέψωσι πάλιν εἰς τὰ πλοῖά του· ὅθεν ἐμβαλίνοντες εἰς αὐτὰ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν, παραδίδονται εἰς τὴν θάλασσαν τῆς θαλάσσης. Ὁ Ἰδομενεὺς ἐλθὼν εἰς τὸν ἐαυτόν του, ἄρχισε νὰ τοὺς εὐχαριστῇ, ὅτι τὸν ὑπεξήγαγον ἀπὸ μίαν γῆν, τὴν ὁποίαν ἔβρεξε μὲ τὸ αἷμα τοῦ Υἱοῦ του, καὶ τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ κατοικήσῃ. Οἱ ἄνεμοι τοὺς ἔφερον εἰς τὴν Ἑσπερίαν, καὶ ἐκεῖ ἐθεμελίωσεν νέον Βασίλειον εἰς τὸν τόπον τῶν Σαλεντίνων.

Οἱ Κρήτες, μὴν ἔχοντες πλέον Βασιλέα νὰ τοὺς διοικῇ, ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξωσιν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἤθελε φυλάξει τὴν ἀκεραιότητα καὶ καθαρότητα τῶν Νόμων ἀμετάβλητον· τὴν δὲ τάξιν τῆς ἐκλογῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θέλουσι τὴν κάμει. Συνηχθῆσαν ἐδῶ ὅλοι οἱ Πρόκριτοι τῶν ἐκατὸν Πόλεων, καὶ ἤδη ἄρχισαν τὰς θυσίας. Ἐπροσκαλέσθησαν οἱ Σοφώτατοι τῶν πλησιεστέρων Γειτῶν, διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὴν φρόνησιν καὶ ἀρετὴν ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον φανῇ ἄξιοι νὰ βασιλεύσωσιν. Ἐτοιμάσθησαν δημόσιοι Ἀγῶνες, εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀγωνισθῶσιν ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι ζητοῦσι τὴν ἀξίαν, ἐπειδὴ μέλλουν νὰ δώσωσιν εἰς βραβεῖον τὴν βασιλείαν πρὸς ἐκεῖνον, ὅς τις ἤθελε κριθῇ νικητὴς τῶν ἄλλων τόσοι εἰς τὰ τοῦ νοός, ὅσον καὶ εἰς τὰ τοῦ σώματος χαρίσματα. Ζητεῖται παρ' ἡμῶν ἓνας Βασιλεὺς, ὅς τις νὰ ἦναι δυνατὸς, καὶ ἐπιτήδειος κατὰ τὸ σῶμα, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ψυχὴν ἐστολισμένην μὲ φρόνησιν, καὶ ἀρετὴν· διὰ τὴν ὁποίαν αὐτὴν αἰτίαν προσκαλοῦνται ἐδῶ ὅλοι οἱ ξένοι.

Ὁ Ναυσικράτης, ἀφ' οὗ διηγήθη εἰς ἡμᾶς αὐτὴν τὴν θαυμάσιον ἱστορίαν, οὕτως εἶπε. Σπουδάσατε λοιπὸν, ὦ ξένοι, νὰ ἔλθητε εἰς τὴν συνέλευσίν μας· θέλετε ἀγωνισθῇ μὲ τοὺς ἄλλους, καὶ εἰάν οἱ Θεοὶ ἐδιώρισαν εἰς κανένα ἀπὸ ἐσᾶς τὴν νίκην, αὐτὸς θέλει γενῇ Βασιλεὺς ταύτης τῆς Νήσου. Ἡμεῖς τὸν ἠκολουθήσαμεν χωρὶς κάμμίαν ἐπιθυμίαν νίκης, ἀλλὰ μόνη περιεργεῖα φερόμενοι, διὰ νὰ ἰδῶμεν ἐν θέαμα οὕτω παραδόξον.

Ἐφθάσαμεν, ὀδηγούμενοι παρ' αὐτοῦ, εἰς ἓνα μεγαλῶτατον τόπον περιτριγυρισμένον ἀπὸ δάσος πυκνόν. Εἰς τὴν μέσσην αὐτοῦ τοῦ τόπου ἦτον ἐν στάδιον, ἐστρωμένον μὲ ἄμμον, καὶ ἡτοιμασμένον διὰ ἐκείνους, οἵτινες ἔμελλον νὰ ἀγωνισθῶσιν. Αὐτὸ εἶ-

εἶχε κύκλωθεν ἐν μεγάλῳ Ἀμφιθέατρον μὲ κα-
θίσματα ἀπὸ χλωρὸν χόρτον, ἐπάνω εἰς τὸν ὁ-
ποῖον ἐκάθητο ἀναρίθμητος λαός. Φθάνοντες ἐκεῖ,
εἰλάβομεν μεγάλην τιμὴν παρ' αὐτῶν, ἐπειδὴ οἱ Κρή-
τες ἀναμέσον ὅλων τῶν Λαῶν τῆς Οἰκουμένης εἶναι
οἱ μόνοι, οἵτινες ἀσχοῦσι τὴν φιλοξενίαν μὲ μεγα-
λητέραν εὐγένειαν καὶ ἀκρίβειαν ἀπὸ κάθε ἄλλο
ἔθνος.

Μᾶς ἐδιώρισαν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαθήσα-
μεν, καὶ μᾶς ἐπροσκάλεσαν νὰ ἀγωνισθῶμεν. Ὁ
Μέντωρ ἐπροφασίσθη εἰς τὴν γεροντικὴν του ἡλικίαν,
ὁ Ἀζακλῆς εἰς τὴν ὀλίγην του ὑγείαν· ἡ νεότης ὁ-
μως καὶ ἡ δύναμις μου δὲν μ' ἐσυγχώρουν νὰ προ-
φασισθῶ, ἐδοκίμασα ὁμως μὲ ἐν κοίταγμα καὶ
τὴν καρδίαν τοῦ Μέντορος, διὰ νὰ καταλάβω ἀπὸ
κἀνέναν του σημεῖον τὴν γνώμην του, καὶ καταλαμ-
βάνων, ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἀγωνισθῶ, ἐδέχθη τὴν
πρόσκλησιν, ἐξεδύθη τὰ φορέματα, καὶ ἀλειφθεὶς
ὅλος μὲ γλυκὺ καὶ λαμπρὸν ἔλαιον ἐμίγην μὲ τοὺς
ἀγωνιστάς. Ἠκούσθη ἀπὸ κάθε μέρος, ὅτι ἐγὼ
ἦμην ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ἦλθον νὰ ἀγω-
νισθῶ διὰ νὰ λάβω τὸ βραβεῖον. Πολλοὶ Κρήτες
μὲ ἐγνώρισαν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὴν Ἰθάκην, ὅ-
ταν ἐγὼ ἦμην αἰόμη βρέφος.

Πρῶτος Ἀγὼν ἦτον ἡ Πάλη (1), εἰς τὸν ὁποῖον
ένας

(1) Οἱ Παλαιοὶ εἶχον διωρισμένους τινας ἀγῶνας πλησίον
τῆς Πόλεως Ὀλυμπιάδες (ἥτις λέγεται ἡδὴ Σταυρός, καὶ
κεῖται εἰς τὰς εἰχθὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ εἰς τὸν Μωρία,
εἰς τὴν τοπαρχίαν τῆς Ἠλιδ.). τοὺς ὁποίους ἐώρταζον εἰς
κάθε πέντε χρόνους. Ἐκ τούτου ὠνομάσθη αὕτη ἡ Πενταε-
τηρίς, Ὀλυμπιάς, ἥτις ἤρξατο μετὰ τὴν ἀλυσιν τῆς Τρωά-
δος ἔτεσι 408. καὶ πρὸ Χριστοῦ γεννήσεως 765. Πρῶτος Ἀ-
γὼν ἦτον ὁ Δρόμος, δηλ. νὰ πρέξῃ τις ἀπὸ τὴν μίαν ἀκρὴν

ἔτας Ῥόδιος τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἐφάνη νικητὴς ὁ
 λων τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐτόλμησαν νὰ παλαίσωσι
 μετ'

τοῦ σταδίου ἕως εἰς τὴν ἄλλην πεζῇ, ἢ ἐφιππος, ἢ μὲ το
 αλογάμαζον. Τὸ Ἄλμα, νὰ πηδήσῃ τὰς τρεῖς. Ὁ Δίσκος,
 ἢ λίθιδός, ἢ σιδηρεὺς, ἢ χαλκοὺς, ἀλλὰ στρογγυλός καὶ βα-
 ρύς, καὶ ὅσοι τὸν ἐρείπτου ὑψηλότερα, ἢ μακρύτερα, ἐλάμ-
 βονον τὸ βραβεῖον. Ἡ Πάλη, ὅταν οἱ δύο μαχηταί, ὁλ-
 γυμονοὶ καὶ ἀλειμμένοι τὸ σῶμα μὲ ἔλαιον, ἐμάχοντο, δις-
 χυριζόμενοι νὰ ρίψῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον κατὰ γῆς. Πυγμῇ,
 νὰ συναντικτυπῶνται, ἰστάμενοι; οἱ δύο ἀντίπαλοι μὲ τοὺς
 γρόδους. Οἱ τοιοῦτοι ἐκαλοῦντο Πυγμαχοί, καὶ κοινότερον
 γροθοκόποι· τοῦ Ἀλματος τὸ μέτρον ἦτον τοιοῦτον.

Ἐξ ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πηδησεφύλλος· τοῦ δὲ
 Δίσκου.

Δίσκουε δ' ἐκατὲν πέντ' ἀπολειπομένων.

Μετὰ ταῦτα προσέδηκαν καὶ ἄλλους· ὡς τὴν διὰ χειρῶν
 ἀθλῆσιν, τὸ τρέξιμον τῶν ἵππων, καὶ τὸν Παγκρατιαστὴν,
 ἢ Παγκράτιον, ἥτοι νὰ ἐρχῆται τρέχων ἀντικρὺ τοῦ ἀντι-
 παλου μὲ τὸν γρόδον σηκωμένον, καὶ πλησιάζων νὰ σηκῶνῃ
 καὶ τὸν δεξιὸν πόδα, καὶ ἢ νὰ τὸν λακτίσῃ, ἢ νὰ τὸν ὠθη-
 σῇ μὲ τὸ γόνυ, νὰ τὸν κτυπήσῃ καὶ μὲ τὸν γρόδον ἐν ταύ-
 τῳ, διὰ νὰ τὸν ρίψῃ κατὰ γῆς. Ὁ Δρόμος, ὁ Δίσκος, τὸ
 Ἄλμα καὶ τὸ Παγκράτιον παιζόνται μέχρι τῆς σήμερον εἰς
 τὴν Θεσσαλίαν, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Οὗτοι οἱ Ἀγῶ-
 νες ἐκαλοῦντο Γυμνικοί, ἐπεὶδὴ ὅσοι ἐμάχοντο ἦσαν ὁλγυμ-
 νοί. Παλαίστραν ὠνόμαζον τὸ σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμάν-
 θαιον οἱ νεοὶ τὴν τέχνην. Οἱ Διδάσκαλοι ἐκαλοῦτο Γυμνα-
 σταί, ὅσοι μετῆρχοντο τοὺς πέντε ἀγῶνας ἐλέγοντο Πέν-
 ταθλοι, καὶ ὅσοι ἐνικούσαν, Παγκρατιασταί. Αὐτοὶ οἱ Ἀ-
 γῶνες κατ' ἀρχαίς διωρίσθησαν ἀπὸ τὸν Ἡρακλεῖα εἰς τιμὴν
 τοῦ Ὀλυμπίου Διός, καὶ οἱ Νικηταί ἐστεφανωνόντο μὲ κο-
 στίνον, τρυτέστιν μὲ κλάδον ἀγριελαιίας, Πίτους, ἥτοι κου-
 κουνχρίας, μὲ σελίνον, καὶ μὲ δάφνην. Ὁ Κύκλος τῶν Ὀ-
 λυμπίων ἀγῶνων εἶχεν ἐξ ἑνὸς μέρους τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν,
 καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου ἄπειρα ξίφη γυμνά καὶ κοπτερά. Ὁ τό-
 πος, ὃθεν ἤρχίζον τὸν δρόμον τὰ ἄλογα, ἐλέγετο Ἀφειθρία,
 καὶ δὲν ἦτοιν ἄλλο, εἰμὴ μία γραμμὴ, ἢ ἐν σχοινίον ἐκτε-
 τα-

μετ' αὐτοῦ· εἶχεν ὅλην τὴν δύναμιν τῆς νεότητος οἱ βραχίονές του ἦσαν νευρώδεις καὶ παχεῖς· εἰς κάθε παραμικρὰν κίνησιν ἐφαίνοντο οἱ μύανές του· ἦτον ἐπίσης εὐλύγιστος καὶ ῥωμαλαῖος· δὲν τοῦ ἐφάνην ἄξιος οὔτε κὰν νὰ μείνω ἀπὸ αὐτὸν νικημένος. Αὐτὸς, θεωρῶν τὴν ἀδυναμίαν τῆς τρυφεράς μου νεότητος, ἠθέλησε νὰ τραβιχθῇ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τῷ ἔδωκα καιρὸν. Γενομένης τῆς ἐμβολῆς, τόσον ἐσφίξεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ὥστε ἐμείναμεν δίχως ἀναπνοήν· ἐσυνάψαμεν ὦμον μὲ ὦμον, καὶ πόδα μὲ πόδα· ἐτεντώνοντο τὰ νεῦρά ἀπὸ τὴν μεγάλην βίαν, συνήπτιοντο οἱ βραχίονες ἐλικσιδῶς, καὶ καθ' εἰς ἀπὸ ἡμᾶς ἐδοκίμαζε νὰ μετεωρίσῃ τὸν ἀντίπαλόν του. Πότε ἐπασχε νὰ μὲ προλάβῃ σπρώχνων με ἀπὸ τὸ δεξιὸν μέρος, πότε νὰ μὲ ρίψῃ ἀπὸ τὸ ἀριστερόν· ἐν ᾧ αὐτὸς οὕτω μὲ ἐδοκίμαζεν, ἐγὼ τὸν ἐσπρωῖα μὲ τόσῃν βίαν, ὥστε ἐκλιναν αἱ πλάται του, καὶ ἔπεσε κάτω, καὶ πίπτων ἐτράβιξε καὶ ἐμένα ἐπάνωθέν του· Ματαίως ἐπασχε νὰ μὲ γυρίσῃ ὑποκάτω του, ἐπειδὴ τὸν ἐκράτουν ἀκίνητον ὑποκάτω μου. Τότε ὅλος ὁ λαὸς ἐφώναζεν, ἡ νίκη εἶναι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως· Ἐγὼ ἔπειτα δίδων τὴν χεῖρά μου εἰς τὸν Ῥόδιον, τὸν ἐσήκωσα ἀπὸ τὴν Γῆν.

Ἔσται—

ταμένον πλαγίως, ἐνδον τοῦ ὀπίου ἴσταντο οἱ ἵπποι, ἢ αἱ ἀμαξαί, καὶ ἀνεμένον τὸ σημεῖον διὰ νὰ τρέξωσιν. Οὕτως εἰσέβαινον εἰς τὸν δρόμον, σπουδάζοντες μὲ ὅλην τὴν δύναμιν νὰ φθάσωσι πρὸς τὸν Ὅρον, ἢ τέλος τοῦ δρόμου, τὸ ὅποιον ἦτον ἓνας στύλος, ὁλόγυρα εἰς τὸν ὅποιον ἔπρεπε νὰ ἐλθῶσιν ἐπτάκις, διὰ νὰ λάβωσι τὸ βραβεῖον. Ἀνίσως λοιπὸν ᾠδούντο ἢ πρὸς τὸν στύλον, ἢ πρὸς ἀλλὴν ἀμαξάν, ὁλοτελῶς κατεκόπτοντο, ἐπειδὴ ἔτρεχον μὲ μεγάλην ὁρμήν. Ἐκ ταύτης τῆς ἀρχῆς πλάττει καὶ ὁ Συγγραφεὺς τὴν ἱστορίαν τοῦ Τηλεμάχου, ὅτι ἐγίνοντο οἱ αὐτοὶ καὶ εἰς τὴν Κρήτην.

Ἐστάθη πλέον δύσκολος ἢ Πυγμαχία· εἰς αὐτὸν τὸν Ἀγῶνα εἶχεν ἀποκτήσει μεγάλην φήμην ὁ Υἱὸς ἐνὸς πλουσίου πραγματευτοῦ ἀπὸ τὴν Σάμῳ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὑπεχώρισαν εἰς αὐτὸν τὴν νίκην, ἀλλ' ἐγὼ μόνος ἠλπίσα νὰ τὸν νικήσω. Κατ' ἀρχὰς μὲ ἐκτύπησεν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸν στόμαχον τόσον σφοδρῶς, ὥστε ἐξέρασα ἀρκετὸν αἷμα, καὶ περιεχύθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ζοφερά σκοτοδινίαις· ἐκινδύνευσα νὰ πέσω· αὐτὸς θεωρῶν με εἰς τοιαύτην στάσιν, ἀνεδιπλασίωζε τὰ κτυπήματα, μὲ εἶχεν εἰς τόσῃ στενοχωρίαν, ὥστε δὲν ἠμπόρουν πλέον νὰ ἀναπνεύσω. Τότε ἡ φωνὴ τοῦ Μέντορος καλοῦσά με κατ' ὄνομα, καὶ λέγουσά μοι, Υἱὲ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀφίνεσαι νὰ νικήθῃς; μὲ εἰδυνάμωσεν. Ὁ θυμὸς μοι ἔδωκε νέαν δύναμιν, καὶ ἀπέφυγον πολλὰς πληγὰς, αἱ ὁποῖαι ἠθέλουν μὲ καταβάλλει. Ἐν ᾧ ὁ Σάμιος ἐσήκωτε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ μὲ κτυπήσῃ, ἀλλ' ἀποτυχῶν, τὴν ἀφῆσε νὰ πέσῃ ἀνωφελῶς, ἐγὼ τὸν ἐπρόφθασα εἰς ἐκείνην τὴν ἐσκυμμένην θέσιν, ὕψωσα τὸν γρόφον μου διὰ νὰ ὀρμήσω μὲ περισσοτέραν δύναμιν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἢ ὅτι οἱ σφοδροῦντα, ἀλλ' αὐτὸς θελήσας νὰ προφυλαχθῇ, καὶ χάσας τὴν ἰσοσταθμίαν, μοι ἔδωκε τὸν τρόπον νὰ τὸν κρημνίσω· μόλις ἐπεσε κατὰ γῆς, ἠπλώσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά μου νὰ τὸν σηκώσω· αὐτὸς ὅμως ἠγέρθη μόνος του γεμάτος ἀπὸ αἷμα καὶ κοριορτόν· διὰ τὸ ὅποιον μεγάλως ἐντραπεῖς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀνανεώσῃ πλέον τὸν Ἀγῶνα.

Μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἄρχισεν ὁ δρόμος τῶν ἀμαξίων, τὰ ὅποια διεμοιράσθησαν κατὰ τύχην. Ἡ ἐδική μου ἄμαξα ἦτον κατωτέρα τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὴν ελαφρότητα τῶν τροχῶν, καὶ εἰς τὴν δύναμιν τῶν αἰλόγων. Ὅπουτ' ἀρχίσσαμεν τὸν δρόμον, ἐν

νέ-

νέφος ἀπὸ κοινοῦ τὸν ἠγέρθη καὶ ἐσκέπασε τὸν Οὐρανόν. Κατ' ἀρχὰς ἄφησα γὰρ μὲ ἀπεράσωσιν ὅλοι οἱ ἄλλοι. Ἐνας νέος Λακεδαιμόνιος, ὀνομαζόμενος Κράντωρ, εἰς τὴν ἀρχὴν ἄφινε τοὺς ἄλλους ὀπισθέν του, καὶ ἐφαίνετο πρῶτος πάντων, καὶ ἕνας Κρητικὸς, ὀνομαζόμενος Πολύκλητος, ἠκολούθει πλησίον αὐτοῦ. Ὁ Ἰππόμεχος, συγγενὴς τοῦ Ἰδομενέως, ἐπιδιδεν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ἵππους του, οἵτινες ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ ἰδρώτα, καὶ ἔκυπτεν ὅλος πρὸς τὰς κυματουμένας χαίτας τῶν ἢ κινήσεις τῶν τροχῶν τῆς ἀμάξης του τόσον ἥτον ὀρμητικὴ, ὥστε ἐφαίνοτο οἱ τροχοὶ ἀκίνητοι, ὡς τὰ πτερὰ ἐνδὸς Ἀετοῦ, ὁπότεν σχίζων τὰ νύμφα ἵπταται μὲ τὴν ταχύτητα, ὥστε δὲν δύναται γὰρ διαγνωσθῆ ἡ κίνησις του. Οἱ ἵπποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐγὼ ἐπαυχούμην, παρακινηθέντες ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων, ἔλαβον μεγάλην τόλμην, καὶ ἄρχισαν γὰρ τρέχωσι μὲ μεγαλητέραν ὀρμὴν, ὥστε λαμβάνων δρόμον ταχύτεον, ἄφησα ὀπισθέν μου ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶχον κινήσει μὲ τὴν βίαν.

Ὁ Ἰππόμεχος, συγγενὴς τοῦ Ἰδομενέως, εἰς καιρὸν ὅπου παρώξυνε τοὺς ἵππους του βιαίως, ἔπεσεν ὁ ἀνδρείτερος ἀπὸ αὐτοὺς κατὰ γῆς, καὶ μὲ τὸ πέσιμόν του εἰσέφερεν ἀπὸ τὸν κύριόν του τὴν ἐλπίδα τοῦ γὰρ βασιλεύσει. Ὁ Πολύκλητος, κύπτων πολλὰ ἐπάνω εἰς τοὺς ἵππους του, δὲν ἠδυνήθη γὰρ σταθῆ σταθερός, ἀλλὰ μὲ ἕνα τιναγμὸν ἔπεσε κάτω. ἔφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του ὁ χαλινός, καὶ ἐστάθη εὐτυχὴς ὅτι δὲν τῷ ἔφυγεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ ἡ ζωὴ. ὑπερέβην καὶ τὸν Κράντορα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐφοβούμην. αὐτὸς θεωρῶν με μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις θυμοῦ, ὅτι τῷ ἐπλησίασα, ἐδιπλασίασε τὴν ὀρμὴν τοῦ δρόμου του. πότε ἐκάλει εἰς βοήθειαν

τούς Θεοὺς, καὶ τοὺς ὑπέσχετο πλούσια ἀφιερώματα, καὶ τότε ἐπετίμει τοὺς ἵππους του, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ περισσοτέραν εὐτολμίαν· αὐτὸς ἐφοβεῖτο μὴ τὸν περάσῃ ἀφίνων αὐτὸν εἰς τὸ περίφραγμα τοῦ σταδίου, ἐπεὶδὴ ὄντες οἱ ἵπποι μου πεφυλαγμένοι, καὶ ὀλιγώτερον κεκοπιαότες, ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὸν περάσωσιν· δὲν τῷ ἔμεινε πλέον ἄλλη ἐλπίς, εἰμὴ νὰ μοὶ σφαλίσῃ τὴν διάβασιν εἰς τὰ ἔμπροσθεν, διὰ τὸ ὅποιον ὀλίγον ἔλλειψε νὰ συντριφῇ ὅλη του ἡ ἄμαξα εἰς τὸ περίφραγμα τοῦ σταδίου· μὲ ὅλον τοῦτο ἐσυντρίφθη ἓνας τροχός. Ἐγὼ δὲν ἐστοχάσθην ἄλλο, εἰμὴ νὰ κάμω προθυμώτατα ἓνα γύρον, διὰ νὰ μὴ μείνω περιπεπλεγμένος εἰς τὴν σύγχυσίν του· καὶ κατὰ ἀλήθειαν τὴν ἰδίαν στιγμὴν μὲ εἶδεν εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου· ὁ Λαὸς ἐφώναξε πάλιν· ἡ Νίκη εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεως, ὅς τις ἐδιωρίσθη ἀπὸ τοὺς Θεοὺς νὰ βασιλεύσῃ εἰς ἡμᾶς.

Μετὰ ταῦτα οἱ εὐγενέστεροι καὶ σοφώτεροι τῶν Κρητῶν μᾶς ἔφερον εἰς ἓν δάσος παλαιὸν καὶ σεβάσιμον, τὸ ὅποιον ἦτον κεχωρισμένον ἀπὸ τὴν θειρίαν τῶν βεβήλων ἀνθρώπων· εἰς αὐτὸ ἦσαν συνηθροισμένοι οἱ τίμιοι Γέροντες, τοὺς ὁποίους ἐδιώρισεν ὁ Μίνως κριτὰς τοῦ Λαοῦ καὶ φύλακας τῶν Νόμων. Ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ ἐκείνων, οἳ τινες ἠγωνίσθησαν, ἀδύνατον ἦτον νὰ εὔρεθῇ ἄλλος τις ἀπὸ τοὺς θειράς· οἱ Σοφοὶ ἔπειτα ἠνοίξαν τὰς Βίβλους, εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν γεγραμμένοι οἱ Νόμοι τοῦ Μίνως. Ἡσθάνθην εἰς τὸν ἑαυτὸν μου εὐλαβειαν καὶ αἰδῶ, εἰς τὴν παρουσίαν ἐκείνων τῶν σεβασμίων Γερόντων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἄξιοι εὐλαβείας περισσότερον διὰ τὸ μακρὸν γῆρας, τὸ ὅποιον δὲν ἐπροξένει εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Νοός των βλάβην τινά. Ἐκάθισαν κατὰ τάξιν εἰς τοὺς τόπους των,

καὶ

καὶ ἴσταντο ἀκίνητοι· μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν λευκώτριχες, καὶ ἄλλοι διὰ τὴν πολυετίαν τῶν ὀλοτελῶς φαλακροί· ἔλαμπεν εἰς τὸ πρόσωπόν των γλυκεῖα καὶ πειθύνιος φρόνησις· δὲν ἦσαν καταφειρεῖς εἰς τὸ ὀμιλεῖν, ἀλλ' οὔτε εἰς τὸ πολυλογεῖν ματαίως, εἰμὴ ἔλεγον ἐκεῖνα, ὅσα εἶχον ἥδη ἀποφασίσαι· ὅταν δὲν ἐσυμφῶνουν κατὰ τὰς γνώμης, ἦτον ἕκαστος τόσον μέτριος εἰς τὸ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἐδικήν του, ὥστε ἐστοχάζετό τις, ὅτι ἦσαν ὅλοι μιᾶς γνώμης· ἡ πολυχρόνιος πείρα τῶν παρελθόντων πραγμάτων, καὶ ἡ ἕξις τοῦ κόπου, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξαίρετον μάθησιν, εἰς τὸ νὰ διακρίνωσιν ὁξέως καθεὺν ὑπόθεσιν· ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον κατέσταιεν ἔτι ἐντελεστέραν τὴν δύναμιν τοῦ νοός των, ἦτον τὸ γαληνὸν τῶν καρδιῶν των, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰ ἄφρονα πάθη, καὶ ἀπὸ τὰς ἀκαταστάτους ὁρμᾶς τῆς νεότητος· ἐνήργει εἰς αὐτοὺς μόνῃ ἡ φρόνησις, καὶ ὁ καρπὸς τῆς μακρᾶς των ἀρετῆς ἦτον ἡ ὑποταγὴ τῶν αἰσχυρῶν ἐπιθυμιῶν των, ὥστε ἐχαίροντο ἀληθῆ καὶ λαμπρὰν εὐφροσύνην, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον ὑπακοήν, καὶ ἀνήκει εἰς παρρημοίας ψυχᾶς. Περιεργαζόμενος μὲ μεγάλῳ μου θαυμασμῷ αὐτὰς τὰς καλλονὰς τοῦ σεβασμίου Γήρατος, ἐπεθύμουν, ἂν ἦτον δυνατόν, νὰ βραχύνη ἡ περίοδος τῆς ζωῆς μου, διὰ νὰ φθάσω ταχύτερον εἰς τοιοῦτον αἰδέσιμον Γῆρας· οἱ χρόνοι τῆς νεότητος μοὶ ἐφαίνοντο δυστυχεῖς, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ μακρὰν ἀπὸ ἐκείνῃ τὴν ὀξυδερκὴ καὶ ἀτάραχον ἀρετὴν.

Ὁ Πρεσβύτατος ἐκείνης τῆς τιμίας συνελύσεως τῶν Γερόντων ἠνοίξε τὴν βίβλον τῶν Νόμων τοῦ Μίνωος, ἡ ὁποία ἦτον ὑπερμεγέθης, καὶ ἐφυλάττετο κεκλεισμένη εἰς χρυσὴν θήκην μὲ διάφορα ἀ-

ρώματα. "Ολοι εκείνοι οἱ Γέροντες τὴν ἡσπαύσαν μετ' εὐλαβείας, ἐπειδὴ ἔλεγον, ὅτι μετὰ τοὺς Θεοὺς, οἱ ὅποιοι εἶναι οἱ ἀνώτατοι Νομοθέται, δὲν εἶναι ἄλλοτι τόσον ἱερὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὥσον οἱ Νόμοι, οἱ ὅποιοι εἶναι διορισμένοι εἰς τὸ νὰ τοὺς καταστήσωσιν ἀγαθοὺς, φρονίμους, καὶ εὐτυχεῖς. Εκείνοι, οἵτινες ἔχουσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τοὺς Νόμους διὰ νὰ κυβερνῶσι τοὺς Λαοὺς, πρέπει καὶ αὐτοὶ νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ τοὺς Νόμους ἐπειδὴ ὁ Νόμος πρέπει νὰ βασιλεύῃ, καὶ ὅχι ὁ ἄνθρωπος· τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι ἐκείνων τῶν σωφῶν. Μετὰ τοῦτο ὁ Πρόεδρος τοῦ Συεδρίου ἐπρόβαλε τρία ζητήματα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ διαλυθῶσι κατὰ τὰς γνώμας τοῦ Μίνως.

Ἐζητεῖτο πρῶτον ποῖος εἶναι ὁ πλέον ἐλεύθερος μετὰξὺ εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Μερικοὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι ἓνας Βασιλεὺς, ὃς τις ἔχει αὐτοδέσποτον ἐξουσίαν εἰς τὸν Λαόν του, καὶ εἶναι Νικητὴς ὅλων του τῶν ἐχθρῶν. Ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, ὃς τις δὲν ὑπανδρεύετο, ἀλλ' ἔζη ἐλευθέρως περιερχόμενος εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν διαφόρους τόπους, χωρὶς ποτὲ νὰ ὑπόκειται εἰς τοὺς Νόμους τινὸς ἔθνους. Ἔτεροι ἐστοχάζοντο ἐλεύθερον ἐκεῖνοι, ὃς τις, ἔχων μεγάλη πλοῦτη, ἠδύνατο νὰ θεραπεύῃ ὅλας του τὰς ἐπιθυμίας. Ἐφαντάζοντο ἄλλοι ἓνα βάρβαρον, ὁ ὅποιος, ζῶν εἰς τὰς ἐρήμους μετὰ τὸ κυνῆγι του, δὲν εἶναι ὑποκείμενος εἰς οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἢ ἀνάγκην. Ἐπίστευον ἄλλοι, ὅτι ἓνας ἄνθρωπος, ὃς τις νεωστὶ ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν δουλείαν, εἶναι ὁ πλέον ἐλεύθερος, ἐπειδὴ αἰσθάνεται τὴν χαρὰν τῆς ἐλευθερίας περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον. Τελευταῖον, ἔλεγον, ὅτι εἶναι ὁ ἀπεθαμμένος, ἐπειδὴ τὸν ἐλευθερῶναι ὁ θάνατος ἀπὸ ὅλας τὰς δυστυχίας, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς

δεῖς πλέον ἔχει ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν τινα. Ὅποτεν ὁμως ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῶ ἐγὼ, δὲν ἔλαβον τινα δυσκολίαν, ἐπειδὴ ἐφύλαττον βαθέως ἐν-τετυπωμένον εἰς τὴν μνήμην μου ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πολλάκις παρὰ τοῦ Μέντορος ἤκουσα. Ὁ πλέον ἐλεύθερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀπεκρίθην, εἶναι ἐκεῖνος, ὅς τις δύναται νὰ ἦναι ἐλεύθερος καὶ εἰς αὐτὴν τὴν δουλείαν. Εἰς ὅποιον τόπον καὶ ἂν εὐρεθῇ, καὶ εἰς ὁποίαν κατὰστασιν ζωῆς καὶ ἂν τύχῃ, πάντοτε εὐρίσκεται ἐλεύθερος, χωρὶς νὰ φοβῆται τινα, εἰμὴ μόνον τοὺς Θεοὺς· εἰς ὀλίγα λόγια, ἀληθῶς ἐλεύθερος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὅς τις, ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε φόβου καὶ ἀπὸ κάθε ἐπιθυμίας, ὑπόκειται μόνον εἰς τοὺς Θεοὺς καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον. Οἱ Γέροντες μειδιῶντες ἐκοίταξαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, καὶ ἐθαύμασαν ἀκούσαντες, ὅτι ἡ ἀποκρισίς μου ἦτον ἡ αὐτὴ τοῦ Μίνως.

Μετὰ τὴν λύσιν τοῦ πρώτου ζητήματος, ἐπρόβαλαν οἱ Γέροντες τὸ δεύτερον ζήτημα οὕτω. Ποῖος εἶναι ὁ πλέον δυστυχὴς μεταξὺ εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Καθ' εἰς ἔλεγεν ὅτι τῷ ἐφαίμετο ἀρεστόν. Ὁ ἕνας ἔλεγεν, ὅτι δυστυχὴς εἶναι, ὅς τις δὲν ἔχει οὔτε πλούτη, οὔτε υἱεῖαν, οὔτε τιμὴν. Ὁ ἄλλος ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἓνας ὁ ὁποῖος εἶναι τελείως ὑστερημένος ἀπὸ φίλους· καὶ ἄλλος ἐστοχάζετο ἐκεῖνον, ὅς τις ἔχει Υἱοὺς ἀχαρίστους καὶ ἀεαξίους. Εἶχεν ἔλθει ἓνας Σοφὸς ἀπὸ τὴν Νῆσον τῆς Λέσβου, ὅς τις εἶπεν. Ὁ δυστυχέστατος πάιτων εἶναι ἐκεῖνος, ὅς τις στοχάζεται τὸν ἑαυτὸν του δυστυχῇ, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυστυχὴς διὰ τὰς δυστυχίας, τὰς ὁποίας πάσχει, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὴν δυσφορίαν του καὶ ἀνυπομονησίαν, τὰ ὁποῖα βαρύνουσιν αὐτὰς τὰς δυστυχίας. Τότε ὅλη ἡ συνάθροισις ὤψω-σε τὴν φωνὴν καὶ τὸν ἐπῆνεσε, καὶ καθ' εἰς ἐστο-
χά-

χάζετο, ὅτι ἐνίκησεν εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα ὁ σοφὸς Λέσβιος. Μ' ὅλον τοῦτο ἐρωτηθεὶς καὶ ἐγώ, ἀπεκρίθην κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μέντορος. Ὁ πλεον δυστυχὴς εἶναι ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις φαντάζεται ἑαυτὸν εὐτυχῇ, κατασταίνων τοὺς ἄλλους ἀνδράποους δυστυχεῖς· διὰ ταύτην τὴν τυφλότητα εἶναι διπλᾶ δυστυχὴς, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζει τὴν δυστυχίαν του, μῆτε δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ αὐτὴν, ἀλλὰ μάλιστα φοβεῖται νὰ τὴν γνωρίσῃ· ἡ ἀλήθεια δὲν εὐρίσκει διάβασιν μεταξὺ εἰς τὸ πλῆθος τῶν κολάκων διὰ νὰ φθάσῃ ἕως εἰς αὐτόν· τυραννούμενος οὕτως ἀπὸ τὰ πάθη του, δὲν γνωρίζει τὸ χρέος του, δὲν δοκιμάζει ποτὲ τὴν χαρὰν τοῦ νὰ εὐεργετῇ, οὔτε αἰσθάνεται τὰς γλυκύτητας τῆς καθαρᾶς ἀρετῆς· διὰ τοῦτο εἶναι δυστυχὴς, καὶ πρεπόντως εἶναι τοιοῦτος· ἡ δυστυχία του αὐξάνει καθ' ἡμέραν, αὐτὸς τρέχει εἰς ἀφανισμόν, καὶ οἱ Θεοὶ ἐτοιμάζονται νὰ τὸν τιμωρήσωσι με αἰώνιον παιδευσιν. Ἐμαρτύρησεν ὅλη ἡ συνάθροισις, ὅτι ὁ σοφὸς Λέσβιος ἐνίκηθι ἀπὸ ἐμὲ, καὶ οἱ Γέροντες ἐφανέρωσαν, ὅτι ἡ γνώμη μου ἦτορ ἡ αὐτὴ τοῦ Μίνως.

Τρίτον ζήτημα ἐπροβάλλετο, ποῖος Βασιλεὺς ἔπρεπε νὰ προτιμᾶται περισσότερον, ἓνας ἔμπειρος καὶ ἀήττητος εἰς τοὺς πολέμους, ἢ ἓνας ἄπρακτος τῆς πολεμικῆς, ἀλλ' ἄξιός καὶ ἱκανὸς νὰ κυβερνᾷ τοὺς Λαοὺς εἰς εἰρήνην μετὰ τὴν σοφίαν τῶν Νόμων; Οἱ περισσότεροι ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ προτιμηθῇ ὁ ἀήττητος εἰς τοὺς πολέμους· τί ὄφελος, ἔλεγον αὐτοὶ, νὰ ἔχωσιν οἱ Λαοὶ ἓνα Βασιλεῖα, ὃς τις νὰ διοικῇ μόνον εἰς εἰρήνην τοὺς ὑπηκόους του, καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τοὺς βοηθήσῃ εἰς καιρὸν πολέμου; οἱ ἐχθροὶ θέλουσι τὸν νικήσει, καὶ ὑποδούλωσι τὸ ἔθνος του. Ἐβεβαίουν ἄλλοι, ὅτι

ἓνας

ἓνας Βασιλεὺς εἰρηνικὸς ἦτον προτιμώτερος, ἐπει-
δὴ, φοβούμενος τὸν πόλεμον, ἠθέλει κάμει καὶ θε-
τρόπον νὰ τὸν ἀποφεύγῃ. Τοῦναντίον ἄλλοι ἔλε-
γον, ὅτι ἓνας Βασιλεὺς μαχητὴς καὶ νικητὴς ἀγα-
νίσζεται περισσότερον διὰ τὴν δόξαν τῶν ὑπηκόων
του, παρὰ διὰ τὴν ἐδικήν του, καὶ τοὺς ἀποτελεῖ
ἐξουσιαστὰς τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐν ᾧ ἓνας φιλήσυ-
χος Βασιλεὺς τοὺς φυλάττει εἰς ἄτιμον καὶ ράθυ-
μον ζῶν. Τελευταῖον προσκαλεσθεῖς νὰ φανερώ-
σω τὴν γνώμην μου, οὕτως ἀπεκρίθην.

Ἐκεῖνος ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις δὲν ἠξέυρει νὰ διοι-
κῇ τὸν Λαόν του, εἰμὴ ἢ εἰς τὸν καιρὸν τῆς εἰ-
ρήνης, ἢ τοῦ πολέμου, καὶ δὲν εἶναι ἄξιος καὶ εἰς
τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν, εἶναι κα-
τὰ τὸ ἥμισυ μόνον Βασιλεὺς. Ἀνίσως ὁμως συγ-
κρίνωμεν ἓνα Βασιλέα ἔμπειρον εἰς τὰ πολεμικά
μὲ ἓνα ἔμπρονα, ὁ ὁποῖος, μὴ ὅλον ὅτι ἄπειρος τῆς
πολεμικῆς, εἶναι ἱκανὸς νὰ οἰκονομήσῃ καλῶς τὰ
τοῦ πολέμου μὲ τὸ μέσον ἀξίων στρατηγῶν, μοί
φαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ προτιμῇ ὁ δεύτερος.
Ἐνας Βασιλεὺς, ὅστις εἶναι ὅλος δεδομένος εἰς τὸν
πόλεμον, καὶ θέλει πάντοτε νὰ πολεμῇ διὰ νὰ αὐ-
ξάιῃ τὸ Βασίλειόν του, καὶ τὴν ἰδίαν του φήμην,
φέρει εἰς ἀφανισμόν τοὺς ὑπηκόους του. Τί ὠφελεῖ
τὸν Λαὸν νὰ ἔχῃ Βασιλέα τροπαιοῦχον, ὅταν αὐ-
τοὶ ἦναι δυστυχεῖς; Οἱ πολυχρόνιοι πόλεμοι σύ-
ρρουσι μεθ' ἑαυτῶν πολλὰς ἀταξίας· οἱ ἴδιοι Νι-
κηταὶ εὐρίσκονται εἰς ταραχὴν κατ' ἐκείνους τοὺς
ταραχῶδεις καιροὺς. Πόσῃν ζημίαν ἐπροξένησεν εἰς
τὴν Ἑλλάδα ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τρωά-
δος! Ἐμεινε πλέον παρὰ δέκα χρόνων διάστημα ὑ-
στερημένη τῶν Βασιλέων τῆς. Ὅταν πανταχόθεν
ἀνάπτη τὸ πῦρ τοῦ πολέμου, οἱ Νόμοι, ἡ Γεωρ-
γικὴ, καὶ ὅλαι αἱ τέχναι χάνουσι τὴν δύναμίν
των.

των. Οί πλέον ἐξαίρετοι Βασιλεῖς, ἐν ὧν διαρκεῖ ὁ πόλεμος, εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ πράττωσι τὰ μεγαλῆτερα κακὰ ἐναντίον τῶν Νόμων, καὶ νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς κακοτρόπους ἀνδρας. Πόσοι κακοποιοὶ εἶναι, τῶν ὁποίων ἡ αὐθάδεια ἀνταμβέβεται εἰς τὸν πόλεμον, ἡ ὁποία ἤθελε παιδευθῇ εἰς καιρὸν εἰρήνης! Κανένα ἔθνος δὲν ἔλαβε Βασιλέα μαχητὴν, χωρὶς ἵα ὑποφέρειν πολλὰς δυστυχίας, τὰς ὁποίας ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸ ἡ ὑπερηφάνεια ἐκείνου. Ὁ Νικητὴς Βασιλεὺς, μεθυσμένος ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν, ἀφανίζει ἐπίσης τὸν θριαμβεύοντα λαὸν του, καὶ τὰ λοιπὰ ἀπὸ αὐτὸν νικημένα ἔθνη· ἕνας Ἡγεμὼν, ὃς τις δὲν ἔχει τὰ ἀναγκαῖα προτερήματα διὰ τὴν εἰρήνην, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ παρασκευάσῃ πρὸς τοὺς ὑπηκόους του ἀφελίμους τοὺς καρπούς ἐνὸς πολέμου εὐτυχῶς τελειωθέντος. Αὐτὸς εἶναι ὅμοιος μετ' ἑνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θέλων νὰ προφυλάξῃ τοὺς ἀγροὺς του ἀπὸ τὴν βλάβην τοῦ πλησίον του, ἀρπάζει καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐκείνου, καὶ ἔπειτα, μὴν ἔχων τὴν τέχνην νὰ τοὺς καλλιεργήσῃ ἢ νὰ τοὺς σπεύρῃ, ὑστερεῖται τοὺς καρπούς των. Ὁ τοιοῦτος φαίνεται ὅτι ἐγεννήθη διὰ νὰ φθείρῃ, νὰ ταραττῇ, νὰ καταστρέφῃ τὸν κόσμον, καὶ ὅχι διὰ νὰ καταστήσῃ εὐτυχές τὸ ὑπὸκόν του μετὰ μίαν συνετὴν διοίκησιν.

Ἄς ἐλθῶμεν τῶρα εἰς ἕνα εἰρηνόποιον Βασιλέα. Αὐτὸς μὲν δὲν εἶναι ἱκανὸς εἰς πολεμικὰς ἀνδραγαθίας, τουτέστι δὲν ἐγεννήθη διὰ νὰ ταραττῇ τὴν ἡσυχίαν τοῦ Λαοῦ του, ἐπιθυμῶν νέας ἐπαρχίας καὶ Βασίλεια, ἡ θέλων νὰ ὑποτάξῃ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἡ δικαιοσύνη ἐδιώρησεν εἰς ἄλλον Βασιλέα, εἶναι ὅμως ἄξιος νὰ κυβερνήσῃ τοὺς ἐδικούς του ὡς Πατὴρ· ἔχει πρὸς αὐτάρκειαν ὅλα, ὅσα τῷ εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ ὑπὸκόν του κατὰ τῶν

τῶν ἐχθρῶν. Εἶναι δίκαιος, μέτριος, καὶ εὐμετα-
 χειρίστος μὲ τοὺς γειτνιαζοντας· δὲν μεταχειρί-
 ζεται κανένα πρᾶγμα ἐναντίοντων, τὸ ὁποῖον δύ-
 νηται γὰ συγχίση τὴν εἰρήνην. Εἶναι πιστὸς εἰς
 τὸ γὰ διαφυλάττει τὰς συνθήκας· διὰ τοῦτο οἱ
 Σύμμαχοί του δὲν τὸν φοβοῦνται, οὔτε τὸν φθοροῦ-
 σιν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν ἀγαπῶσι, καὶ τὸν ἐμπι-
 στεύονται κατὰ πάντα· Ἐὰν ᾔθελεν ἦναι κανένας
 γειτνιαζων Βασιλεὺς ταραχοποιὸς, ὑψηλόφρων, καὶ
 φιλοδοξος, ὅλοι οἱ ἄλλοι Βασιλεῖς τὸν ἀποστρέ-
 φοιται. Ἐὰν ὅμως ᾔθελεν ἦναι εἰρηνοποιὸς, τὸν ἀ-
 γαπῶσι καὶ τὸν βοηθοῦσιν, ἐμποδίζοντες τοὺς ἐχ-
 θροὺς ἀπὸ τοῦ γὰ τὸν κακοποιήσωσιν. Ἡ ἀκε-
 ραιότης, ἡ φιλαλήθεια, καὶ ἡ μετριότης του, τὸν
 κάμνουσι κριτὴν εἰς τὰς διαφορὰς τῶν ἄλλων γει-
 τνιαζόντων Βασιλέων· καὶ ἐν ᾧ ὁ φιλόδοξος μισεῖ-
 ται παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ κατατρέχεται, οὗτος
 ἀπολαμβάνει τὴν δόξαν τοῦ γὰ θεωρεῖται ὡς πατὴρ
 καὶ προστάτης ὅλων τῶν ἄλλων βασιλέων. Καὶ
 αὐταὶ μὲν εἶναι αἱ ἐξωτερικαὶ ὠφέλειαι, ἀλλ' ἔτι
 μᾶλλον στερεαὶ εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας χαίρεται
 μέσα εἰς τὸ Βασίλειόν του. Κυβερνᾷ ἀξίως τοὺς
Λαοὺς του μὲ τοὺς πλέον σοφοὺς Νόμους· ἀπο-
 δίδωκει τὴν φιλοδοξίαν, τὴν ἀνανορίαν, καὶ ὅλας ἐ-
 κείνας τὰς τέχνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι προσφευῖς εἰς
 τὸ γὰ ὑποθάλλωσι τὴν καλίαν· πολλαπλασιάζει
 καὶ κοσμεῖ ἐκεῖνας τὰς τέχνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι
 ὠφέλιμα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ μάλιστα τὴν Γεωργι-
 κὴν, ἡ ὁποία χορηγεῖ πλουσιοπαρόχως τὰ πρὸς
 τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Τοιουτοτρόπως ἓνας Βασιλεὺς,
 ὅς τις ἀγαπᾷ τὴν εἰρήνην, συνειθίζει τοὺς ὑπηκόους
 του γὰ ἦναι φίλοι τοῦ κόπου, ἀπλοῖ εἰς τὰ ἥδη,
 ἀπλούστεροι εἰς τὰ φαγητὰ, καὶ γὰ κερδίζωσι τὴν
 ζωοτροφίαν των ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, διὰ τὸ ὁποῖον
 πολ-

πολλαπλασιάζονται εἰς ἄπειρον πλῆθος. Ἐπεὶ οὖν ἀκολουθεῖ, ὅτι εἰς ἓν τοιοῦτον Βασίλειον εὐρίσκεται ἄπειρον πλῆθος Λαοῦ, ὑγιᾶς, ἀνδρεῖον, ἡσκημένον νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀρετὴν, νὰ φεύγῃ τὴν οὐκηνρίαν καὶ ἡδονὴν, νὰ καταφρονῇ τὸν θάνατον εἰς τὰς ἀνάγκας, καὶ νὰ προκρίνῃ καλῆτερον νὰ ἀποθάνῃ, πᾶρεξ νὰ χάσῃ ἐκείνην τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει ὑποκάτω εἰς ἓνα ἔμφρονα Βασιλέα, ὅς τις βασιλεύεται ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον.

Τοιοῦτος Λαὸς, καὶ τοὶ ἀσυνείθιστος νὰ στρατοπεδεύῃ, νὰ βάνηται εἰς παράταξιν, νὰ πολιορκῇ πόλεις, μ' ὅλον τοῦτο εἶναι ἀήττητος ἀπὸ κάθε ἐχθρὸν διὰ τὸ πλῆθος του, διὰ τὴν εὐτολμίαν, διὰ τὴν καρτερίαν εἰς τοὺς κόπους, διὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ τὴν κακοπάθειαν, διὰ τὴν γενναιότητα εἰς τὰς μάχας, καὶ διὰ μίαν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν δὲν δύνανται νὰ ταπεινώσωσιν αἱ δυστυχίαι. Ἐὰν ὁ τοιοῦτος Βασιλεὺς δὲν ἠθέλην ἵνα ἰκανοὶ ἀρκετὰ πρακτικὸς διὰ νὰ στρατεύσῃ ὁ ἴδιος, δύναται ὅμως νὰ ἐγχειρίσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες εἶναι τῶν στρατιωτικῶν ἐμπειροί, χωρὶς νὰ σμικρύνῃ τὴν Βασιλικὴν του ἐξουσίαν. Οἱ σύμμαχοί του τοῦ δίδουσι μὲ χαρὰν βοήθειαν, καὶ οἱ ὑπὸ καὶ τοῦ εὐχαριστοῦνται καὶ προκρίνουσι κρεῖττον νὰ ἀποθάνωσι, πᾶρεξ νὰ ἀπεράσωσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐτέρου τινος βιαίου καὶ ἀδίκου Βασιλέως· καὶ τί λέγω; οἱ ἴδιοι Θεοὶ μάχονται διὰ ἓνα δίκαιον, εὐσεβή, καὶ ἀγαθὸν Βασιλέα. Ἴδου πόσους τρόπους ἔχει ὁ τοιοῦτος εἰς τὸ νὰ ἀποφύγῃ τοὺς μεγαλητέρους κινδύνους. Ἐγὼ λοιπὸν συμπεραίνω, ὅτι ὁ εἰρηνικὸς Βασιλεὺς, ὅς τις δὲν ἔχει πείραν πολέμου, εἶναι ἀτελής, ἐπειδὴ δὲν ἠξιοῦται νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ μέγιστον χρέος του εἰς τὸ νὰ πολεμῇ δηλαδὴ καὶ νὰ νικᾷ τοῦ ἐχθροῦς του, ἀλλὰ λέγω, ὅτι

ὅτι ὑπερβαίνει κατὰ πολλὰ τὸν μαχητὴν Βασιλέα, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄξιος νὰ κυβερνήσῃ τὸν Λαὸν εἰς καιρὸν εἰρήνης.

Παρετήρησα ἱκανοὺς εἰς τὴν συνάθροισιν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ βεβαιώσωσι τὴν γνώμην μου· διότι οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων, ἐκθαμβούμενοι ἀπὸ τὴν δόξαν, τὴν προερχομένην ἀπὸ τὰς νίκας καὶ πολεμικὰς ἀνδραγαθίας, τὴν προκρίνουσιν ἀπὸ τὴν ἀπλότητα, τὴν γαλήνην καὶ τὴν μονιμότητα τῆς εἰρήνης καὶ καλῆς κυβερνήσεως τῶν Ἑθνῶν· οἱ Γέροντες ὁμῶς ἐφανέρωσαν, ὅτι ἐγὼ ὠμίλησα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Μίνως. Τότε ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν ἐφώνησεν. Ἐγὼ βλέπω ἐκπληρούμενον ἓνα θεῖον χρῆσμον, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου ταύτης. Ὁ Μίνως ἠρώτησε τοὺς Θεοὺς, μέχρι τίνος ἐμελλε νὰ βασιλεύσῃ τὸ γένος του κατὰ τὰς Νομοθεσίας του; Οἱ ἐδικοί σου, τῷ ἐχρησιμοδότησαν, θέλουν παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ βασιλεύωσιν, ὁπότεν ἔμβῃ εἰς ταύτην τὴν Νῆσον ἓνας ξένος, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ βασιλεύσωσιν οἱ Νόμοι. Ἡμεῖς ἐφοβούμεθα μήπως ἡθέλῃ ἐμβῆ κανένας ἀλλογενὴς Βασιλεὺς νὰ ὑποτάξῃ ταύτην τὴν Νῆσον τῆς Κρήτης διὰ τῶν ὅπλων. Ἀλλ' ἡ δυστυχία τοῦ Ἰδομενέως, καὶ ἡ σοφία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσεως, ὅς τις καταλαμβάνει τὴν ἐννοιαν τῶν Νόμων τοῦ Μίνως καλῆτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, μᾶς φαγεράνουσι τὴν ἐννοιαν τοῦ χρήσμου. Τί βραδύνωμεν λοιπὸν νὰ στέψωμεν τοῦτον, τὸν ὁποῖον οἱ Θεοὶ μᾶς δίδουσι διὰ Βασιλέα μας;

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Τηλέμαχος διηγείται, ὅτι ἀπέφυγε τὴν Βασιλείαν τῆς Κρήτης ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἐπρόβαλεν εἰς ἐκλογὴν τὸν Μέντορα, ὅς τις ὁμοίως ἀπέφυγε τὸ διάδημα. Ὅτι τελευταῖον ἡ συνέλευσις ἐβίασε τὸν Μέντορα νὰ ἐκλέξῃ Βασιλέα δι' ὅλον τὸ Γένος. Αὐτὸς τοὺς διηγῆθη ὅσα νεωστὶ εἶχεν ἀκούσει περὶ τῆς ἀρετῆς ἐνὸς ἔμφορος Γέροντος καλουμένου Ἀριστοδήμου, ὅστις ἦτο μεταξύτων, τὸν ὁποῖον καὶ ἀναγορεύουσιν εὐθύς Βασιλέα. Ὅτι ἀκολουθῶς ὁ Μέντωρ καὶ αὐτὸς, βοηθούμενοι ἀπὸ τὸν νέον Βασιλέα ἐμβῆκαν εἰς ἓν πλοῖον διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Πατρίδα των Ἰθάκην. Ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴν παρωργισμένην Ἀφροδίτην, ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς τὸ ναυάγιον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἡ Θεὰ Καλυψὼ τοὺς ἐδέχθη εἰς τὴν Νῆσόν της.

Πορρῦρα, δόξαι, ελδότη ἀμία καὶ ζέση,
 Εἴαδλά εἶσι τοῖς Διχαίοις τῶν θούων.

13
N
nocturna

]
o
Δ
p
τ
τ
σ
p
χ
δ
τ
M
ζ
μ
Π
λ
η
δ
α
δ
μ
β
ε
ο
α
χ
ν

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Παραυτίκα, λυθείσης τῆς συνάξεως, ἐξῆλθον ἱ Γέροντες ἀπὸ τὸν περίβολον τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου δάσους. Ὁ Πρῶτος αὐτῶν κρατῶν με ἀπὸ τὴν χεῖρα ἐφάνέρωσεν εἰς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἀνέμενε ἦν ἀπόφασιν, ὅτι ἐγὼ ἐνίκησα τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸ εὐεπίβολον τῶν ἀποκρίσεων· μόλις ἐτελείω-ε τὴν ἀγγελίαν ταύτην, καὶ ἠκούσθη μέγας θόρυβος εἰς ὅλην τὴν συνέλευσιν· πανταχόθεν ἀντή-ρουν ἀλαλαγμοὶ χαρᾶς· τὸ παραθαλάσσιον καὶ λα τὰ πλησίον βουνα ἀντιβροῦσαν ἀπὸ ταύτην ἦν φωνὴν „ Ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ὁμοιος μὲ τὸν Μίνωα, ἔστω Βασιλεὺς τῆς Κρήτης “.

Ἀνέμεινα μικρὸν, ἔπειτα ἔνευσα μὲ τὴν χεῖρα, ἡτῶν νὰ μὲ ἀκούσωσιν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μέντωρ οἱ ἔλεγεν εἰς τὸ ὠτίον, ἀπαρνεῖσαι λοιπὸν τὴν πατρίδα σου; ἢ ἐπιθυμία τοῦ νὰ βασιλεύσης θε-εῖ τάχα σὲ κάμει νὰ ἀλισμονήσης τὴν Πηνελόπην, ὅποια σὲ ἀναμένει ὡς μόνην καὶ ἐσχάτην ἐλπί-ε τῆς; καὶ τὸν μέγαν Ὀδυσσέα, τὸν ὁποῖον οἱ Θεοὶ πεφάσισαν νὰ σοὶ ἐπιστρέψωσιν; Αὐτοὶ οἱ λόγοι ἐπέρασαν τὴν καρδίαν μου, καὶ κατέπαυσαν τὴν καταίαν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὸ νὰ βασιλεύσω· ἐν τοσούτῳ μία βαθεῖα σιωπὴ ὅλης εἰνης τῆς συνάξεως μοι ἔδωκεν εὐκαιρίαν διὰ νὰ μιλήσω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἕξιος, ὡ ἔνδοξοι Κρήτες, νὰ σᾶς ἐξουσιάσω. Ὁ ρητισμὸς ὅστις ὀλίγον πρότερον ἐκηρύχθη, φανερώ-ρητῶς, ὅτι τὸ γένος τοῦ Μίνωος τότε θέλει

παύσει ἀπὸ τὸ νὰ βασιλεύῃ, ὁπότεν ἔμβῃ εἰς ταύτην τὴν Νῆσον ἕνας ξένος, ὁ ὁποῖος θέλει ἐνεργήσει νὰ βασιλεύσωσιν οἱ Νόμοι ἐκείνου τοῦ Σοφωτάτου Βασιλέως, δὲν λέγει ὁμως, ὅτι αὐτὸς ὁ ξένος μέλλει καὶ νὰ βασιλεύσῃ· δὲν ἀρνεῖμαι, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ ξένος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐμύνησεν ὁ χρησμὸς· ἐπλήρωσα τὴν προφητείαν· ἦλθον εἰς ταύτην τὴν Νῆσον· ἐφανέρωσα τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῶν Νόμων, καὶ εὐχομαι ἡ ἐξήγησίς μου νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὸ νὰ βασιλεύσωσιν οὗτοι μὲ τὸν Ἄνδρα, τὸν ὁποῖον θέλετε ἐκλέξει. "Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, ἐγὼ προτιμῶ κάλλιον τὴν μικρὰν Πατρίδα μου Ἰθάκην, πᾶρεξ τὰς ἑκατὸν Πόλεις, καὶ ὅλην τὴν δόξαν καὶ πλοῦτὴν τούτου τοῦ λαμπροτάτου Βασιλείου τῆς Κρήτης. "Ἀφετέ με νὰ ἀκολουθήσω τὸ πεπραμένον μου. Ἐὰν ἡγωνίσθῃν εἰς τοὺς Ἀγῶνάς σας, δὲν ἔκαμα τοῦτο μὲ ἐλπίδα νὰ βασιλεύσω, ἀλλὰ διὰ νὰ γένω ἄξιος τῆς ὑπολήψεως καὶ συμπαθείας σας· τὸ ἔκαμα διὰ νὰ μὲ βοηθήσητε νὰ ἐπιστρέψω ταχέως εἰς ἐκείνην τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς μου. Κάλλιον θέλω νὰ ἦμαι ὑπήκοος τοῦ Πατρός μου Ὀδυσσέως, καὶ παρηγορία τῆς γλυκυτάτης μου Μητρός Πηνελόπης, παρὰ ἐξουσιαστῆς ὅλων τῶν Λαῶν τῆς Οἰκουμένης. Σεῖς βλέπετε, ὦ Κρήτες, φανερῶς τὴν γνώμην μου. Πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω, ἀλλὰ μὲ τὸν θάνατον μόνον θέλει τελειώσει ἡ πρὸς ἐσᾶς εὐγνωμοσύνη μου. Ναί, μέχρι τῆς ἐσχάτης του ἀναπνοῆς ὁ Τηλέμαχος θέλει ἀγαπᾶ τοὺς Κρήτας, καὶ θέλει φροντίζει περὶ τῆς δόξης των, ὡς περὶ τῆς ἰδίας ἰδιότητος του.

Μόλις ἔπαυσα νὰ ὁμιλῶ, καὶ ἠγέρθη εἰς τὴν συνάθροισιν ἕνας βαθεὺς θόρυβος, ὅμοιος μὲ ἐκείνον τῶν κυμάτων, ὅταν συγκτυπῶνται μεταξὺ των

εἰς τὴν θαλασσοταρχίην. Μήπως οὗτος, ἔλεγον μερικοὶ, εἶναι Θεός τις εἰς σχῆμα ἀνθρώπινον; Ἄλλοι ἐβεβαίουν, ὅτι μὲ εἶδον εἰς πολλοὺς τόπους, καὶ ὅτι μὲ ἐγνώριζον. Ἄλλοι ἐφώναζον· πρέπει νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ βασιλεύσῃ. Τέλος ἐπανελάβον τὸν λόγον, καὶ εὐθὺς ἐσιώπησαν ὅλοι, περιμένοντες ἴσως νὰ ἀκούσωσι, ὅτι ἔδεχόμην ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἀπέβαλον· Ἰδοὺ τί τοὺς ὠμίλησα.

Συγχαρήσατέ μοι, ὦ Κρήτες, νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν γνώμην μου. Ἐσεῖς εἰσθε ὁ ἐμφορονέστερος λαὸς πάντων τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ, ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, προφύλαξιν τινα, τὴν ὁποίαν ἤδη ἐλησμονήσατε. Πρέπει νὰ ἐκλέξητε Βασιλέα ὃχι ἐκεῖνον, ὃς τις ὁμιλεῖ καλῆτερον διὰ τοὺς Νόμους, ἀλλ' ἐκεῖνον, ὃς τις τοὺς βάλλει εἰς πράξιν μὲ μόνιμον ἀρετὴν. Ἐγὼ εἰμαι Νέος, καὶ ἀκολουθῶς χαρὶς πείραν πραγμάτων, πολεμουμένος ἀπὸ τὰς ὁρμαῖς τῶν παθῶν, καὶ μᾶλλον ἔχων ἀνάγκην νὰ διδαχθῶ ὑποτασσόμενος, διὰ νὰ μάθω πῶς πρέπει νὰ κυβερνῶ, παρὰ νὰ βασιλεύσω κατὰ τὸ παρόν. Μὴ ζητεῖτε λοιπὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς ἄλλους εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἢ τοὺς ὑπερέβη εἰς τὴν ὀξύτητα τοῦ νοδός, ἢ εἰς τὴν ἀνδρείαν τοῦ σώματος, ἀλλ' ἄνδρα, ὃς τις ἐνίκησε τὸν ἑαυτόν του· ζητήσατε ἄνδρα, ὃς τις νὰ φέρῃ πάντοτε τοὺς Νόμους ἐγκεχαραγμένους εἰς τὸ βᾶθος τῆς καρδίας του, καὶ τοῦ ὁποίου ὅλος ὁ βίος ἐστάθῃ μία παντοτεινὴ πρᾶξις τούτων τῶν Νόμων. Ἐν συντόμῳ ὃχι οἱ λόγοι του, ἀλλὰ τὰ ἔργα του ἄς σᾶς παρακινήσωσι νὰ ἐκλέξητε τὸν τοιοῦτον διὰ Βασιλέα.

Ὅλοι οἱ Γέροντες, θελχθέντες ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν ταύτην, καὶ θεωροῦντες, ὅτι περισσότερον πύξανον αἱ χειροκροτήσεις τῆς Συνελεύσεως, ἐβεβαίωσαν τὴν γνώ-

γνώμην μου, ὁμιλήσαντες ὡς ἀκολουθῶς. Ἐπειδὴ οἱ Θεοὶ μᾶς ἀφαιροῦσι τὴν ἐλπίδα εἰς τὸ νὰ σὲ ἰδῶμεν νὰ βασιλεύσης εἰς ἡμᾶς, βοήθησόν μας καὶ εἰς τὸ νὰ εὐρωμεν Βασιλέα, ὅστις νὰ ἐνεργήσῃ νὰ βασιλεύσωσιν οἱ Νόμοι. Γνωρίζεις ἐσὺ τοιοῦτον ἄνδρα, δυνάμενον νὰ βασιλεύσῃ με αὐτὴν τὴν μετριότητα; Γνωρίζω, εὐθύς ἀπεκρίθη, ἓνα ἄνδρα, παρ' οὗ ἐδιδάχθην ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα με ἐπαινεῖσατε. Ἡ Σοφία ἐκείνου καὶ ὅχι ἡ ἐδική μου ἦτον ἐκείνη, ἣτις σᾶς ὠμίλησε, καὶ αὐτὸς με ἐδίδαξεν ὅσας ἀποκρίσεις παρ' ἐμοῦ ἠκούσατε.

Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ὅλη ἡ Συνέλευσις ἐθεώρησε προσεκτικῶς τὸν Μέντορα, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐδείκνυον εἰς αὐτοὺς κρατῶν ἐκ τῆς χειρός. Διηγούμενν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε δι' ἐμὲ εἰς τὴν βρεφικὴν μου ἡλικίαν, τοὺς κινδύνους, ἀπὸ τούτων ὁποίους με ἠλευθέρωσε, καὶ τὰς δυστυχίας, ὅσαι με ἠκολούθησαν, ἀφ' οὗ κατεφρόνησα τὰς συμβουλὰς του. Κατ' ἀρχὰς δὲν παρετήρησαν καλῶς οἱ Κρήτες τὸν Μέντορα διὰ τὸν ἀπλοϊκὸν του ἱματισμὸν, διὰ τὸ σεμνόν του φέρσιμον, διὰ τὴν μεγάλην του σιωπὴν, καὶ διὰ τὸ ψυχρὸν καὶ συνεσταλμένον του σχῆμα. Ἀλλ' ὅταν τὸν ἐθεώρησαν περιέργως, ἀνεκάλυψαν εἰς τὸ πρόσωπόν του κάποιόν τι ἄφοβον καὶ ὑψηλόν. Παρετήρησαν τὸ ζωηρὸν τῶν ὀρμάτων του, καὶ τὸ ἀνδρεῖον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἦτον συνωδευμένη κάθε παραμικρά του πράξις. Τὸν ἠρώτησαν περὶ διαφόρων πραγμάτων, τὸν ἐθαύμασαν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν κάμωσι Βασιλέα. Αὐτὸς ἀπέφυγε τὴν βασιλείαν χωρὶς νὰ ταραχθῇ, εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι προέκρινε κάλλιον τὴν γλυκύτητα τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, παρὰ τὴν δόξαν τῆς Βασιλικῆς ἀξίας. Ἐφάνέρωσεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι οἱ κάλλιστοι τῶν Βασιλέων εἶναι ὑποκείμενοι

εἰς παντοτεινὴν δυστυχίαν, ἐπεὶ δὲν πράττουσι σχεδὸν ποτὲ ἐκείνας τὰς ἀγαθὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ἐπιθυμοῦσι νὰ πράττωσι, ἀλλὰ τὸναντίον ἀπατᾶμενοι συνεχῶς ἀπὸ τούς κόλακας, πράττουσιν ἐκεῖνα τὰ αἰσώσια καὶ ἀθέμιτα ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐναντία τῆς θελήσεώς των. Ἐπρόσθεσεν, ὅτι εἰάν καὶ ἡ δουλεία ἦναι πρᾶγμα δυστυχὲς, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον δυστυχὲς ἢ Βασιλικὴ ἀξία, ἐπεὶ δὲν εἶναι δουλεία ἐστολισμένη ἀπὸ φαντασιώδη μεγαλειότητα. "Ὅταν ἓνας ἄνθρωπος, ἔλεγεν, ἦναι Βασιλεὺς, κρέμαται ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους χρειάζεται διὰ νὰ κρατῇ εἰς ὑποταγὴν τοὺς ἄλλους. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν εἶναι βιασμένος νὰ βασιλεύῃ. Ἡμεῖς ἔχομεν χρέος νὰ φροντίζωμεν διὰ μόνην τὴν Πατρίδα· ὅποταν αὐτὴ μᾶς προσκαλῇ νὰ τὴν διοικήσωμεν, πρέπει νὰ θυσιάζωμεν τὴν ἐλευθερίαν μας, καὶ νὰ κοπιῶμεν διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος.

Τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἔφερε μεγάλον θαυμασμόν εἰς τοὺς Κρῆτας, οἱ ὁποῖοι τελευταῖον τῷ ἠρώτησαν, ποῖον ἔπρεπε νὰ ἐκλέξωσι διὰ Βασιλεῶτων; Ἐκλέξατε εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις νὰ σᾶς γνωρίζῃ (ἐπεὶ δὲν μέλλει νὰ σᾶς βασιλεύσῃ), καὶ νὰ φοβῆται τὸ διάδημα. "Ὅστις ἐπιθυμῇ τὸν βαθμὸν τῆς Βασιλείας, δὲν τὸν γνωρίζει, καὶ μὴ γνωρίζων αὐτὸν, πῶς δύναται νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ χρέος του; ἐσεῖς πρέπει νὰ εὑρίτε ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις νὰ δεχθῇ αὐτὴν τὴν ἀξίαν ὅχι διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ δι' ὑμετέραν ἀγάπην.

"Ολοι οἱ Κρῆτες ἐθαύμασαν ὑπερβαλλόντως, βλέποντες δύο ξένους, οἵτινες ἀπέφευγον τὴν βασιλικὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἄλλοι ζητοῦσι μὲ τὸ πῦρ καὶ μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας. Ἡθέλησαν νὰ μάθωσι μὲ ποῖον ἦλθομεν· ὁ Ναυσικράτης, ὅς

τις μᾶς ἀδήγησεν ἐκ τοῦ Λιμένος πρὸς τὸ Ἀμφιθέατρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτελοῦντο οἱ Ἀγῶνες, τοὺς ἐφάνεράσσε δακτυλοδεικτῶν τὸν Ἀζαήλιν, μὲ τὸν ὁποῖον ἦλθομεν ἀπὸ τὴν Κύπρον. Ἐθαύμασαν παλὺ περισσότερον μαθόντες, ὅτι ὁ Μέντωρ ἐχρημάτισε δοῦλος τοῦ Ἀζαήλου, ὅτι ὁ Ἀζαήλης, παρακινούμενος ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ ἀρετὴν τούτου τοῦ δούλου του, τὸν ἀνέδειξε σύμβουλόν του, καὶ ἀνώτερον ἀπὸ ὅλους του τοὺς φίλους, ὅτι αὐτὸς ὁ πρῶν δοῦλος, τότε δὲ ἐλεύθερος, δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὴν Βασιλείαν, καὶ ὅτι ὁ Ἀζαήλης παρακινούμενος ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῆς ἀρετῆς, ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν τῆς Συρίας ἐκεῖ, διὰ νὰ διδάχθῃ τοὺς Νόμους τοῦ Μίνως.

Τότε οἱ Γέροντες εἶπον εἰς τὸν Ἀζαήλιν. Ἡμεῖς δὲν τολμῶμεν νὰ σὲ ἀναγκάσωμεν νὰ λάβῃς τὴν διοίκησίν μας, ἐπεὶδὴ στοχαζόμεθα, ὅτι ἡ γνώμη σου εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ Μέντορος. Ἐσὺ, ὅστις καταφρονεῖς τοὺς ἀνθρώπους, δὲν θέλεις βέβαια λάβει τὴν ἐνόχλησιν νὰ τοὺς διοικήσῃς· οὔτε εἶσαι ἐραστής τοῦ πλούτου καὶ τῆς βασιλικῆς ἀξίας, διὰ νὰ θελήσῃς νὰ τὴν ἀγοράσῃς μὲ τοὺς κόπους καὶ μόχθους, οἵτινες τὴν συνοδεύουσι. Μὴ νομίσητε, ὡσωφότατοι Ἄνδρες, ἀντεῖπεν ὁ Ἀζαήλης, ὅτι ἐγὼ καταφρονῶ τοὺς ἀνθρώπους· ὄχι, ὄχι! ποτὲ δὲν θέλω φέρεи τοιαύτην ἀδικίαν εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν. Ἡξεύρω πόσον εἶναι ἐπαινετὸν καὶ θεῖον νὰ κοπιᾷς τινὰς διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ σωτηρίαν τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὗτος ὁ κόπος εἶναι πλήρης θλίψεων καὶ κινδύνων. Εἶναι ψευδὴς ἡ λαμπρότης, ἥτις τὸν συντροφεύει, οὔτε δύναται νὰ θέλῃ ἄλλους, εἰμὴ τὰς ὑπερηφάνους ψυχάς. Ἡ ζωὴ εἶναι βραχεῖα, τὰ μεγαλεῖα διεγείρουσι περισσότερον τὰ πάθη, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ τὰ εὐχαριστή-

στήσωσιν. Ἐγὼ ἤλθον ἀπὸ τόσον μακρὸν τόπον ὄχι διὰ νὰ φθάσω εἰς τὴν ἀπόκτησιν τούτων τῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια εἶναι σφαλτὰ, ἀλλὰ διὰ νὰ μάθω νὰ τὰ στοχάζομαι ὡς οὐτιδανὰ καὶ ἐπὶ κηρα· ἐγὼ δὲν στοχάζομαι ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἐπιστρέψω εἰς μίαν ἡσυχον καὶ μοναχικὴν ζωὴν. Εἰς τὴν ἡσυχίαν ἡ σοφία τρέφει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου, καὶ ὅλαι αἱ ἐλπίδες, ὅσαι γεννῶνται ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, εἶναι ἐλπίδες μιᾶς ζωῆς κρείττονος μετὰ θάνατον, καὶ αὐταὶ μὲ παρηγοροῦσιν εἰς τὰς θλίψεις τοῦ γήρατος. Ἐάν μοι ἐδίδετο ἄδεια νὰ ἐπιθυμήσωτι, δὲν ἤθελον ἐπιθυμήσει σκῆπτρα, ἢ βασιλείον δόξαν, ἀλλὰ τὴν παντοτεινὴν ἐταιρείαν τούτων τῶν δύο ἀνθρώπων.

Τελευταῖον οἱ Κρήτες ἐπιστραφέντες πρὸς τὸν Μέντορα τὸν ἐπαρακάλουν λέγοντες. Εἰπέ ἡμῖν, ὃ ἐμφρονέστατε καὶ μέγιστε πάντων τῶν ἀνθρώπων, ποῖον δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν διὰ Βασιλέα μας; δὲν θέλομεν σὲ ἀφήσει νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπὸ ταύτην τὴν Νῆσον, εἰς πρότερον δὲν μᾶς συμβουλευσῇς περὶ τῆς ἐκλογῆς, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κάμωμεν. Εἰς καιρὸν κατ' ὃν ἐγὼ ἤμην, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, μεταξύ τοῦ πλήθους τῶν θεατῶν, παρετήρησα ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις ἐφαίνετο ἀδιάφορος. Ἡ ἡλικία του ἦτο γεροντικὴ, ἀλλὰ τὸ γῆρας του εὐρωστον. Ἠρώτησα ποῖος ἦτον; καὶ μοι ἀπεκρίθησαν, ὅτι ὀνομάζεται Ἀριστόδημος. Ἠκουσα ἔπειτα νὰ τῷ εἰπῶσι, ὅτι οἱ δύο τοῦ Υἱοῦ ἦσαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ αὐτὸς ἔδειξεν, ὅτι δὲν εἶχε καμμίαν εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἶπεν, ὅτι εἰς μὲν τὸν ἓνα δὲν ἤρχετο τελείως τοὺς κινδύνους τῆς βασιλείας, διὰ δὲ τὸν ἄλλον, ὅτι διὰ τὸν πρὸς τὴν Πατρίδα ἐρωτά του, δὲν ἤθελε ποτὲ συγκατανεύσει νὰ τὸν ἰδῇ Βασιλέα. Ἐκ τού-

του ἐκατάλαβα, ὅτι αὐτὸς ὁ Πατὴρ ἡγάπα μέστοργῆν εὖλογον τὸν ἑνα τοῦ Υἱὸν, ὄντα ἐνάρετον, καὶ ὅτι δὲν ἐκολάκευε τοῦ ἄλλου τὰ ἐλαττώματα.

Αὐξανοῦσης τῆς περιεργείας μου ἠρώτησα, ὅποια ἐστάθη ἡ ζωὴ τούτου τοῦ Γέροντος; εἰς τῶν συμπολιτῶν σας μοι ἀπεκρίθη. Αὐτὸς ἐβάστασε πολὺν καιρὸν τὰ ὄπλα, καὶ τὰ κεθάρὰ σημεῖα τῆς ἀνδρείας του εἶναι αἱ πληγαί, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι σκεπασμένον τὸ σῶμά του. Ἡ καθαρά ὁμως ἀρετὴ του, καὶ ἐχθρὰ τῆς κολακείας τὸν κατέστησε μισητὸν εἰς τὸν Ἰδομενέα. Αὐτὴ ἐστάθη ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Βασιλεὺς οὗτος δὲν τὸν μετεχειρίσθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος. Αὐτὸς ἐφοβεῖτο ἕνα ἄνθρωπον, ὅς τις τῷ ἔδιδε φρονίμους συμβουλὰς, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ, ἐφθόνησε μάλιστα τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν ἀναμφιβόλως ὁ Ἀριστόδημος ἤθελεν ἀποκτήσει. Ἐλπισμόνησεν ὅλας του τὰς ἐκδουλεύσεις, καὶ τὸν ἄφησεν ἐδῶ εἰς ἐσχάτην πενίαν, καταφρονούμενον ἀπὸ τοὺς οὐτίδανους, οἱ ὅποιοι ἄλλο δὲν τιμῶσιν, εἰμὴ τὰ πλούτη. Αὐτὸς ὁμως εὐχαριστούμενος εἰς τὴν πενίαν του, ζῇ εὐαρέστως κατοικῶν εἰς ἕνα παράμερον τόπον τῆς Νήσου, ὅπου γεωργεῖ μετὰς ἰδίας του χεῖρας τὸν ἀγρόν του. Εἰς τῶν Υἱῶν του συγκοπιάζει μετ' αὐτοῦ, ἀγαπῶνται μὲ τρυφερωτάτην ἀμοιβαίαν ἀγάπην, εἶναι εὐτυχεῖς διὰ τὴν μετριότητά των, καὶ διὰ τοῦ κόπου ἔχουσι τὸ ἱκανὸν τῶν πρὸς ἀπλὴν ζωὴν ἀναγκαίων. Μεταδίδωσιν ὁ φρόνιμος Γέρον εἰς τοὺς ἡσθενημένους πτωχοὺς τῆς γειτονίας του ὅ,τι τοῦ περισσεύσει ἀπὸ τὰ δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ὑόντου ἀναγκαῖα. Παρακινεῖ τοὺς Νέους πρὸς ἐργασίαν, τοὺς διδάσκει τὰ καθήκοντα, εἶναι κριτὴς τῶν διαφορῶν τῆς γειτονίας, καὶ Πατὴρ ὅλων τῶν οἰκογενειῶν. Ἡ δυστυχία του
ἀλ-

ἄλλη δὲν εἶναι, εἰμὴ ὅτι ἔχει ἓνα δεῦτερον Υἱόν, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ τὰς συμβουλὰς του. Ὁ Πατὴρ ἀφ' οὗ τὸν ὑπέφερεν ἰκανὸν καιρὸν ἐπιμελούμενος νὰ τὸν διορθώσῃ ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά του, τελευταῖον τὸν ἀπέβαλε· αὐτὸς δὲ ἐδόθη εἰς μίαν μωρὰν ὑπερηφάνειαν, καὶ ἐγινε δοῦλος τῶν ἠδονῶν.

Ἴδου, ὦ Κρήτες, ὅσα μοι ἐδιηγῆθι ὁ ὑμέτερος πολίτης. Ἐσεῖς ἠξεύρετε βέβαια ἀνίσως αὐτὴ ἡ διήγησις ἦναι ἀληθής. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Ἀριστόδημος ἦναι τοιοῦτος ὁποῖον τὸν περιγράφουσι, διατὶ νὰ συγκροτήσετε ἀγῶνας; διὰ τί νὰ συναθροίσετε τόσους ἀγνωρίστους; Σεῖς ἔχετε μεταξύ σας ἓνα ἄνδρα, ὅς τις σᾶς γνωρίζει, καὶ τὸν γνωρίζετε, ἐμπειρον τῆς πολεμικῆς, ἀποδείξοντα τὴν ἀνδρείαν του ὅχι μόνον ἐναντίον εἰς τὰ τόξα καὶ βέλη, ἀλλ' ἐναντίον εἰς τὴν φοβερὰν καὶ σκληρὰν πενίαν, καταφρονήσαντα τὰ ἐκ τῆς κολακείας ἀποκτηθέντα πλούτη, ἀγαπῶντα τὸν κόπον, γνωρίζοντα πόσον ἡ γεωργικὴ εἶναι ὠφέλιμος εἰς ἓνα λαόν, μισοῦντα τὴν ὑπερηφάνειαν, μὴ νικώμενον ἀπὸ τυφλὴν πρὸς τὰ τέκνα του ἀγάπην, ἀγαπῶντα τὴν ἀρετὴν τοῦ ἐνὸς, καὶ καταδικάζοντα τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἄλλου· καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔχετε τοιοῦτον ἄνδρα, ὅς τις ἤδη εἶναι ὁ Πατὴρ τοῦ Λαοῦ. Ἴδου ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν, ἐὰν τῷ ὄντι ἐπιθυμῇτε νὰ βασιλεύσωσιν εἰς τὸν τόπον σας οἱ Νόμοι τοῦ σοφοῦ Μίνως.

Ὁλος ὁ Λαὸς ἐφώναξεν· ἀληθινὰ, ὁ Ἀριστόδημος εἶναι τοιοῦτος ὁποῖον τὸν εἶπες, αὐτὸς εἶναι ἄξιος νὰ βασιλεύσῃ. Οἱ Γέροντες λοιπὸν ἐπρόσταξαν καὶ ἐπαρρησιάσθη, ὁ ὁποῖος εὗρίσκετο ἀνάμεσα εἰς τοὺς κατωτέρους τοῦ πλήθους, καὶ παρεστάθη ἐμπροσθέν των ἀτάραχος. Οἱ Γέροντες τῷ εἶπον, ὅτι ἠθέλον νὰ τὸν κάμωσι Βασιλέα, αὐτὸς ὅμως

ὁμως οὕτω τοὺς ἀπεκρίθη. Δὲν δύναμαι νὰ ὑπακούσω εἰς τοῦτο, εἰ δὲν ἠθέλετε μὲ συμφωνήσῃ τα τρία ταῦτα αἰτήματά μου. Πρῶτον, νὰ μοὶ ἦναι ἐλεύθερον νὰ ἀφήσω τὴν Βασιλικὴν ἀξίαν μετὰ δύο χρόνους, εἰ δὲν δυνηθῶ νὰ σᾶς ἀποκαταστήσω καλῆτέρους ἀφ' ὅ, τι εἶσθε, καὶ εἰδὲν ἐναντιῆσθε εἰς τοὺς Νόμους. Δεύτερον, ἀφ' οὗ ἤδελον ἀφήσει τὸ Βασίλειον, νὰ ἡμαι ἐλεύθερος νὰ ζήσω ζωὴν ἀπλὴν καὶ μετρίαν. Τρίτον, οἱ υἱοὶ μου νὰ μὴν λάβωσι καμμίαν ἀξίαν, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου οὐδεμίαν ἰδιαιτέραν τιμὴν, ἀλλὰ νὰ τοὺς στοχάζεσθε ἴσους μὲ τοὺς ἄλλους πολίτας, κατὰ τὰ προτερήματά των.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους ἠγέρθησαν μυρίαί φωναὶ ἀγαλλιάσεως. Ὁ Πρώτιστος τῶν Γερόντων, ὅς τις ἦτον φύλαξ τῶν Νόμων, ἔβαλε τὸ Διάδημα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀριστοδήμου. Ἐπειτα ἔγιναν πολλαὶ θυσίαι εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς μεγάλους Θεοὺς. Ὁ Ἀριστόδημος μᾶς ἔδωκε πολλὰ χαρίσματα, ὅχι μὲ τὴν συνειδισμένην πλουσιοδωρίαν τῶν Βασιλέων, ἀλλὰ μὲ ἀπλοϊκὴν εὐγένειαν. Ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀζαήλην τοὺς Νόμους τοῦ Μίνως γεγραμμένους ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἐκείνου χεῖρα, τῷ ἔχάρισεν ἔτι καὶ μίαν ἐπιτομὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Κρήτης, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Κρόνου, καὶ ἀπὸ τὸν Χρυσοῦν αἰῶνα, καὶ ἐτελείανεν ἕως εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους. Ἐπεμψεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ πολλὰς ὁπώρας διαφόρων εἰδῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐκλεκταὶ εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἀγνώριστα εἰς τὴν Συρίαν· καὶ πρὸς τοῦτοις τῷ ὑπεσχέθη κάθε βοήθειαν, ἥτις ἠθέλε τῷ χρειασθῇ.

Ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ ἐπεθυμούσαμεν τὴν ταχεῖαν ἀναχώρησίν μας, ἐλάβομεν ἀπ' αὐτὸν ἓν πλοῖον, ἐφωδιασμένον μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν ναυτῶν ἐμπείρων
καὶ

καὶ στρατιωτῶν. ὁ Ἀριστόδημος μᾶς ἔδωκεν προσέτι ἐνδύματα καὶ ζωοτροφίας. Ἐν τῷ ἅμα ἄρχισε νὰ πνέῃ ἕνας ἄνεμος βοηθὸς διὰ τὸν πρὸς τὴν Ἰθάκην πλοῦν. Οὗτος ὁ ἄνεμος ἐναντίος ὦν εἰς τὸν Ἀζαήλην τὸν ἠνάγκασε νὰ ἀπομείνῃ. Ὅθεν βλέπων ἡμᾶς ἀναχωροῦντας, μᾶς ἐνηγκαλίσθη ὡς φίλους, τοὺς ὁποίους δὲν ἠλπίζε πλέον νὰ μεταῖδῃ. Οἱ Θεοὶ εἶναι δίκαιοι, ἔλεγε, βλέπουσι μίαν ἀγάπην, ἡ ὁποία εἶναι τεθεμελιωμένη εἰς μόνην τὴν ἀρετὴν. Μίαν ἡμέραν λοιπὸν θέλομεν ἐνωθῇ εἰς ἐκείνας τὰς εὐτυχεῖς πεδιαῖδας, εἰς τὰς ὁποίας λέγουσιν, ὅτι οἱ δίκαιοι χαίρουσι μετὰ θάνατον αἰώνιον εἰρήνην. Ἐκεῖ θέλουν ἐνωθῇ πάλιν αἱ ψυχαί μας διὰ νὰ μὴ χωρισθῶσί ποτε. ὦ! εἶδε καὶ ἡ κόνις τοῦ σώματός μου νὰ ἠνώνετο μὲ τὰς ἰδικάς σας. Προφέρων αὐτοὺς τοὺς λόγους ἔχυνε ποταμούς δακρύων, καὶ οἱ ἀναστεναγμοὶ ἔπνιγον τὴν φωνὴν του. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς δὲν ἐκλαίομεν ὀλιγώτερον ἀπὸ αὐτὸν· καὶ οὕτω συνωδεύθημεν παρ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ πλοίου. Ὁ δὲ Ἀριστόδημος μᾶς εἶπεν. Ἔσεῖς εἰσθε ἐκεῖνοι, οἵτινες ὀλίγον πρότερον μὲ ἀνεδείξατε Βασιλέα ταύτης τῆς Νήσου. Ἐνθυμούμενοι τοὺς κινδύνους εἰς τοὺς ὁποίους μὲ ἐβάλετε, μὴ παύσητε ἀπὸ τοῦ νὰ παρακαλῆτε τὰς Θεοὺς νὰ μοὶ ἐμπνεύσωσι τὴν ἀληθινὴν σοφίαν, διὰ νὰ νικήσω τοὺς ἄλλους, τόσον κατὰ τὴν μετριότητα καὶ φρόνησιν, ὅσον τοὺς ὑπερβαίνω κατὰ τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Ἐγὼ δὲ τοὺς παρακαλῶ νὰ σᾶς κατευθώσωσιν εὐτυχῶς εἰς τὴν Πατρίδα σας, νὰ διαταράξωσι τὴν αὐθάδειαν τῶν ἐχθρῶν σας, καὶ νὰ σᾶς ἀξιώσωσι νὰ ἰδῇτε τὸν Ὀδυσσεῆ νὰ βασιλεύῃ εἰς εἰρήνην μετὰ τῆς ἡγαπημένης του Πηνελόπης. Ἐγὼ σοὶ δίδω ἐν καλὸν πλοῖον, ὦ Τηλέμαχε, ὡπλισμένον καλῶς ἀπὸ στρατιώτας καὶ ναύτας, οἱ

οἱ

ὅποιοι δύνανται νὰ σοὶ βοηθήσωσιν ἐναντίον τῶν ἀδίκων ἐκείνων, οἵτινες κατατρέχουσι τὴν Μητέρα σου. Ἡ ἀρετὴ σου, ὦ Μέντωρ, καὶ ἡ σοφία σου ὡς οὔσαι ἀνευδεεῖς, δὲν χρῆζουσι τῶν ἡμετέρων εὐχῶν. Ὑπάρχετε λοιπὸν ἀμφοτέροι, ζήσατε ὁμοῦ εὐτυχεῖς, καὶ ἐνδυμεῖσθε τὸν Ἀριστόδημον, καὶ ἐὰν οἱ Ἰθακήσιοι ποτὲ λάβωσι χρεῖαν ἀπὸ τοὺς Κρήτας, ἃς ἵναι βέβαιοι, ὅτι θέλω τοὺς βοηθήσει ἕως καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀναπνοὴν τῆς ζωῆς μου. Τελευταῖον μᾶς ἐνηγκαλίσθη, καὶ ἡμεῖς τὸν εὐχαριστήσαμεν χύνοντες πολλὰ δάκρυα.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνεμος, φουσκῶνων τὰ πανία τοῦ πλοίου, μᾶς ὑπέσχετο εὐδιον πλεύσιμον. Τὸ βουνὸν τῆς Ἰδης ἐφαίνετο ἤδη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας ὡς μικρὸς λόφος, καὶ ὅλοι οἱ Ἀιγιαλοὶ τῆς Κρήτης ἔγιναν ἄφαντοι ἀπ' ἐμπροσθέν μας. Τὰ παραθαλάσσια τῆς Πελοποννήσου ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἤρχοντο πρὸς ὑπάντησίν μας· ἀλλ' ἐξαίφνης ζοφερά τρικυμία ἐσκότισε τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐξηγρίωσε τὴν θάλασσαν· ἡ ἡμέρα μετεβλήθη εἰς νύκτα, καὶ μᾶς ἐπαρρήσιάζθη ὁ Θάνατος. Σὺ ἦσουν, ὦ Ποσειδῶν, ὅς τις διήγειρες ὅλα τὰ νερά τῆς Βασιλείας σου μὲ τὴν ὑπερήφανόν σου Τρίαιναν. Ἡ Ἀφροδίτη διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὴν καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν εἰς τὴν Κυθήρην ἐδείξαμεν πρὸς αὐτὴν ἕως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ναόν της, ὑπῆγε πρὸς αὐτὸν τὸν Θεόν· τὸν ὠμίλησε μὲ λύπην, ἔχουσα βεβρεγμένα τὰ ὠραῖα ὄμματα της ἀπὸ δάκρυα, καθὼς μοὶ τὸ ἐφάνερωσεν ὁ Μέντωρ, ὡς διδαγμένος τὴν τέχνην νὰ γνωρίζῃ τὰς κινήσεις τῶν Θεῶν, καὶ νὰ καταλαμβάνῃ τὰ μυστήριά των. Θέλεις ὑπομένει, Σὺ ὦ Ποσειδῶν, αὐτὴ ἔλεγεν, νὰ ἐμπαίζωσιν αὐτοὶ οἱ ἀσεβεῖς ἀτιμωρήτως τὴν δυνάμίν μου, ἐν ᾧ οἱ ἴδιοι Θεοὶ τὴν αἰσθάνονται; οὗτοι οἱ αὐθάδεις θνητοὶ ἐτόλ-

ἐτόλμησαν νὰ κατακρίνωσι τὰ γινόμενα εἰς τὴν Νῆσόν μου· αὐτοὶ καυχῶνται εἰς μίαν φρόνησιν, ἱκανὴν νὰ ἀντισταθῇ εἰς κάθε πειρασμόν, καὶ τὸν Ἑρωτα ὀνομάζουσι μανίαν· ἐλησιμόνησας ἴσως, ὅτι ἐγὼ ἐγεννήθην εἰς τὸ Βασίλειόν σου; τί ἀργεῖς νὰ καταβυθίσῃς εἰς τὰς βαθυτάτας ἀβύσσους τούτους τοὺς δύο θνητούς, τοὺς ὁποίους δὲν δύναμαι πλέον νὰ ὑποφέρω;

Μόλις ἡ Ἀφροδίτη αἰμίλησε, καὶ ὁ Ποσειδῶν διήγειρε κύματα ἕως εἰς τὸν Οὐρανόν· καὶ ἡ μὲν ἐγέλασε, πιστεύουσα, ὅτι δὲν ἠθέλαμεν ἀποφύγει τὸ ναυάγιον· ὁ δὲ Ναύκληρος παραχθείς ἐφώναξεν, ὅτι πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιπολεμῇ μετὰ τοὺς ἀνέμους, οἱ ὅποιοι μᾶς ἐκύλιον βιαίως πρὸς τοὺς βράχους. Ἐνας σφοδρὸς ὠθισμὸς ἀέμου ἐσύντριψε τὸ κατάρτιον, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκαταλάβαμεν, ὅτι οἱ κεκρυμμένοι σκόπελοι ἤνοιξαν τὸν πᾶτον τοῦ πλοίου· ἐμβῆκε τὸ νερὸν ἀφ' ὅλα τὰ μέρη, ἄρχισε νὰ βυθίζεται τὸ πλοῖον, καὶ ὅλοι οἱ Ναῦται ὕψωναν πρὸς Οὐρανὸν φωνὰς θλιβεράς. Τότε ἐγὼ ἀγκαλιζόμενος τὸν Μέντορα τὸν εἶπον. Ἰδοὺ ὁ θάνατος, πρέπει νὰ τὸν δεχθῶμεν μετ' εὐτολμίας. Οἱ Θεοὶ δὲν μᾶς ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τόσους κινδύνους διὰ ἄλλο, εἰμὴ διὰ νὰ μᾶς ἀφανίσωσι σήμερον. Ἄς ἀποθάνωμεν, ὦ Μέντωρ, ἄς ἀποθάνωμεν! μοὶ εἶναι μεγάλη παρηγορία νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀντισταθῶμεν εἰς τὸν σφοδρὸν τοῦτον κλύδωνα.

Ὁ Μέντωρ ἀπεκρίθη· ἐκεῖνος, ὅς τις ἔχει ἀληθῆ ἀνδρείαν, ποτὲ δὲν ἀπελπίζεται, ὅτι δὲν θέλει ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὰ κακά. Δὲν ἐξαρκεῖ τὸ νὰ ἡνεί τις ἔτοιμος νὰ λάβῃ τὸν θάνατον μετ' ἀταραξίαν, πρέπει, χωρὶς νὰ τὸν φοβῆται, νὰ μεταχειρίζεται κάθε τρόπον διὰ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ. Ἄς
λά-

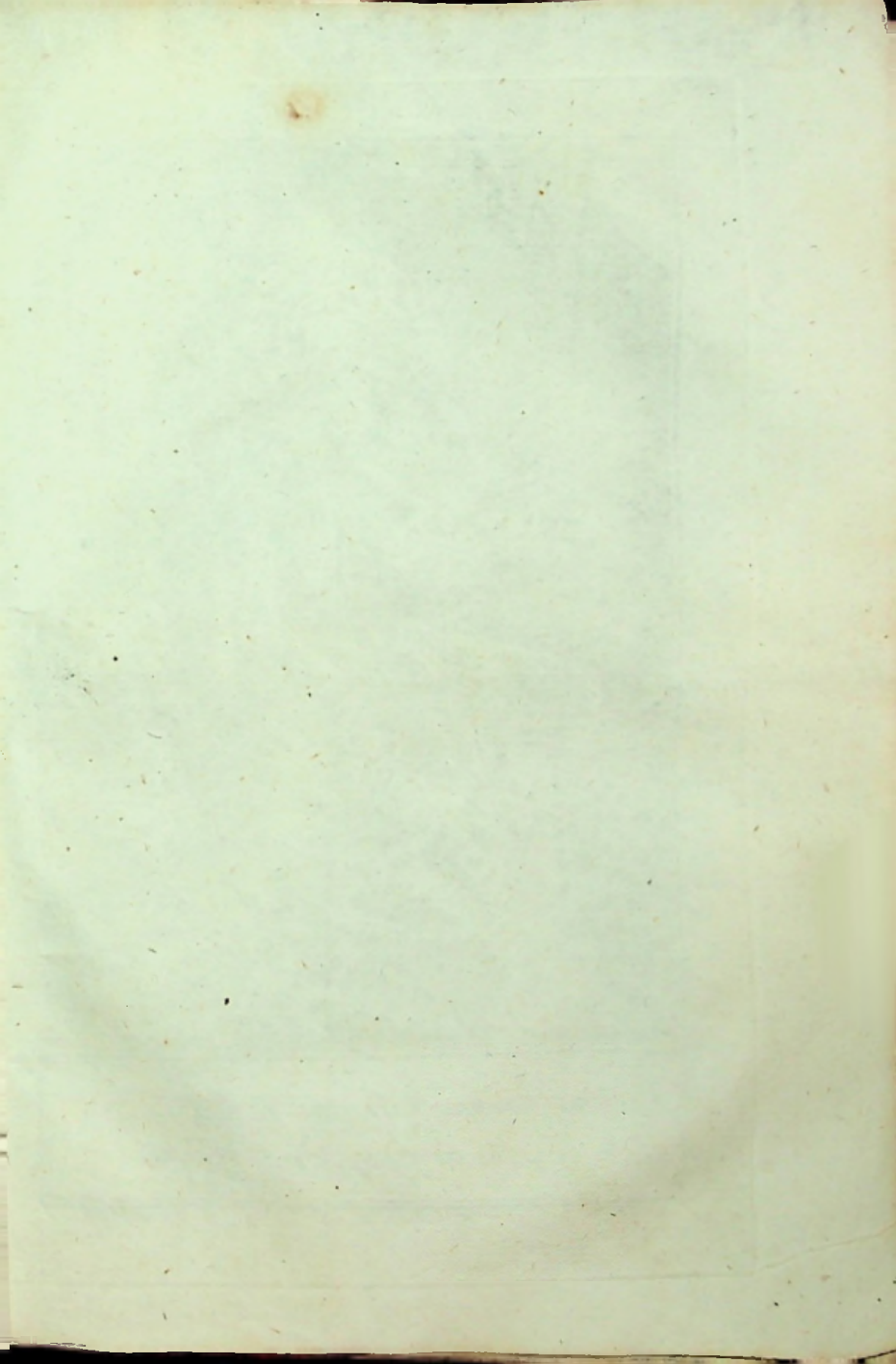
λάβωμεν σύ καὶ ἐγὼ ἐν ἀπὸ αὐτὰ τὰ μεγάλα
 καθίσματα τῶν Ναυτῶν· εἰς καιρὸν ὅπου οἱ δει-
 λοὶ οὗτοι, τέταραγμένοι, θλίβονται πῶς ὑστεροῦν-
 ται τὴν ζώην, χωρὶς νὰ ἐπιμεληθῶσι νὰ τὴν φυ-
 λάξωσι, ἅς μὴ χάσωμεν ἡμεῖς οὐδὲ μίαν στιγμὴν
 διὰ νὰ φυλάξωμεν τὴν ἐδικήν μας. Λαμβάνει εὐθὺς
 ἓνα πέλεκυν, ἀποκόπτει τὸ κατάρτιον, τὸ ὁποῖον
 εἶχε πρὸ ὀλίγου κατασπασθῇ, καὶ τὸ ὁποῖον κρε-
 μάμενον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπλαγίασε τὸ πλοῖον·
 τὸ ρίπτει ἔξω ἀπὸ τὸ πλοῖον, πηδᾷ ἐπάνω του με-
 ταξὺ τῶν ἀφρίζοντων κυμάτων, μὲ καλεῖ κατ' ὄνο-
 μα, καὶ μὲ ἐνδυναμάνει εἰς τὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσω.
 Καθὼς μία μεγάλη δρῦς πολεμουμένη σφοδρῶς ἀ-
 πὸ ὅλους ὁμοῦ τοὺς ἀνέμους, οἱ ὁποῖοι θέλουσι
 νὰ τὴν βλάψωσι, μένει ἀκίνητος ἐπάνω εἰς τὰς
 στερεὰς καὶ βαθυτάτας τῆς ρίζας, ὥστε αἱ τῶν
 ἀνέμων ταραχαὶ δὲν ἀποτελοῦσιν ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ
 τῆς ταραττώσι τὰ φύλλα· οὕτω καὶ ὁ Μέντωρ ἐ-
 φαίνετο, ὅχι μόνον σταθερὸς καὶ εὐτολμος, ἀλλὰ
 γλυκὺς καὶ πρᾶος, ὡς νὰ ἐξουσίαζε τοὺς ἀνέμους καὶ
 τὴν θάλασσαν. Ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα, καὶ ποῖος
 δὲν ἤθελε τὸν ἀκολουθήσει ἐνδυναμούμενος παρ' αὐ-
 τοῦ; Ἡμεῖς ἐπλέομεν κυβερνῶντες καὶ κρατοῦντες
 ἐκείνο τὸ κατάρτιον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδίδε μεγάλην
 βοήθειαν, διότι εἵχομεν τὴν παρηγορίαν τοῦ νὰ καθῇ-
 μεθα ἐπάνω· εἰὰν ἐκολουμβῶμεν ἀδιακόπως, ταχέως
 ἠθέλαμεν χάσει τὰς δυνάμεις μας. Μ' ὅλον τοῦτο ἡ
 ταραχὴ τῆς θαλάσσης ἀνεγύριζε συχνάκις ἐκείνο τὸ
 μέγαλον ξύλον, καὶ μᾶς κατεβύδιζεν εἰς τὴν θά-
 λασσαν. Τότε κατεπίναμεν τὰ πικρὰ νερά, τὰ
 ὁποῖα ἔτρεχον ἀπὸ τὸ στόμα, ἀπὸ τὰ ρουθούνια,
 καὶ ἀπὸ τὰ αὐτῖα μας, καὶ διὰ νὰ ἀναλάβωμεν
 τὸ ἄνω μέρος τοῦ καταρτίου, ἠναγκαζόμεθα νὰ
 πολεμῶμεν μὲ τὴν θάλασσαν. Πολλάκις τὰ φοβε-
 ρά

ρὰ κύματα, τὰ ὅποια ὑψοῦντο ὡς ὄρη, διέβαινον ἀπὸ τὰς κεφαλὰς μας, ἀλλ' ἡμεῖς τόσον περισσότερον ἰστάμεθα στερεοί, φοβούμενοι μὴν ἥθελε μᾶς φύγει τὸ κατάρτιον, τὸ ὅποιον ἦτον ἡ μόνη ἐλπίς μας.

Εἰς καιρὸν ὅπου εὕρισκόμεθα εἰς τοιαύτην τρομερὰν κατάστασιν, ὁ Μέντωρ, οὕτως ἀτάραχος ὡς εἶναι τώρα ἐπάνω εἰς τὸ χλοερὸν χορτόπλεκτον τοῦτο κάθισμα, μ' ἔλεγε. Πιστεύεις σὺ, ὦ Τηλέμαχε, ὅτι ἡ ζωὴ σου παρεδόθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀνέμων καὶ τῆς θαλάσσης; Πιστεύεις ὅτι ἔχουσί τὴν δύναμιν νὰ σὲ ἀφαιρέσωσι τὴν ζωὴν ἀνευ τῆς προσταγῆς τῶν Θεῶν; Ὁχι, ὄχι! Οἱ Θεοὶ διατάττουσι πάντα τὰ γινόμενα· πρέπει λοιπὸν νὰ φοβῆσαι τοὺς Θεοὺς, καὶ ὄχι τὴν θάλασσαν. Ἐὰν ἦσουν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἡ χεὶρ τοῦ Διὸς ἡδύνατο νὰ σὲ εὐγάλη, καὶ πάλιν εἰς αὐτὸν εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ ἔβλεπες κάτωθεν σου τοὺς ἀστέρας; ὁ Ζεὺς ἡδύνατο νὰ σὲ ρίψῃ εἰς τὴν Ἀβυσσον, ἢ εἰς τὰς φλόγας τοῦ ζοφεροῦ Ταρτάρου. Ἐγὼ ἤκουον καὶ ἐθαύμαζον τὴν οἰκίαν ταύτην, ἥτις μοὶ ἔδιδε μικρὰν παρηγορίαν, δὲν εἶχον ὅμως τὸν νοῦν τόσον ἐλεύθερον διὰ νὰ τὸν ἀποκριθῶ· μήτε αὐτὸς ἡδύνατο νὰ ἰδῇ ἐμὲ, μήτε ἐγὼ αὐτόν. Ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα τρέμοντες ἀπὸ τὸ φόβος, καὶ σχεδὸν μισοαποθαμμένοι, χωρὶς νὰ ἠξεύρωμεν ποῦ ἐρρίπτόμεθα ἀπὸ τὴν τρικυμίαν. Τελευταῖον οἱ ἀνεμοὶ ἀρχισαν νὰ πραῦνῶσι, καὶ ἡ ταραχὴ τῆς θαλάσσης ὁμοιάζε με τὴν ὀργὴν ἐνὸς ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὅποιον δὲν μένει ἄλλοτε μετὰ τὸν μέγαλον του θυμὸν, εἰμὴ ἐν μικρὸν μέρος ταραχῆς. Δὲν ἠκούετο λοιπὸν ἄλλο, εἰμὴ ἓνας ἥσυχος μουρμουρισμὸς τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ ὑπερμεγέθη αὐτῆς κύματα ἦσαν ὡς αὐ-
λα-

λακες, τοὺς ὁποίους ἀφίνει τὸ ἄροτρον σχίζον βα-
θείας τὴν γῆν.

Ἐν τοσούτῳ ἡ Αὐγὴ ἦλθε νὰ ἀνοίξῃ εἰς τὸν
"Ἥλιον τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μᾶς ἀνήγγει-
λεν ὥραϊαν ἡμέραν. Ὅλη ἡ Ἀνατολὴ ἦτον πεφωτι-
σμένη ἀπὸ τὸ Λυκαυγές, καὶ οἱ Ἀστέρες, οἵτινες
τόσον καιρὸν ἦσαν κεκρυμμένοι, πάλιν ἐφάνησαν
εἰς τὸ στερέωμα, καὶ φθάσαντος τοῦ Ἥλιου εὐ-
θὺς ἔφυγον. Παρατηρήσαμεν μαακρόθεν τὴν γῆν,
πρὸς τὴν ὁποίαν μᾶς ἐσπρωχναν αἱ πνοαὶ τῶν Ἀ-
νέμων· τότε ἄρχισε νὰ ἀναγεννᾶται εἰς τὴν καρδίαν
μου ἡ ἐλπίς· δὲν εἶδομεν ὅμως κανένα ἀπὸ τοὺς
συντρόφους μας καὶ πιστεύω, ὅτι ἀπελπισθέντες
διὰ τὴν σωτηρίαν των, ἔχασαν τὴν εὐτολμίαν των,
καὶ ἐβυθίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὴν θά-
λασσαν. Ὅταν ἐπλησιάσαμεν πρὸς τὴν γῆν, ἡ
θάλασσα μᾶς ἔρριπτεν ἐναντίον εἰς τὰς ἀποτόμους
πέτρας, αἱ ὁποῖαι ἤθελον μᾶς συντρίψει· ἀλλ' ἡ-
μεῖς ἐπασχίζαμεν νὰ προτείνωμεν ἐναντίον αὐτῶν
τὸ ἄκρον τοῦ καταρτίου μας, καὶ ὁ Μέντωρ τὸ με-
τεχειρίζετο, καθὼς ὁ σοφὸς Κυβερνήτης μεταχει-
ρίζεται τὸ καλῆτερον πηδάλιον. Οὕτως ἐλευθερω-
θέντες τῶν ἀποτόμων ἐκείνων πετρῶν, νύραμεν
μίαν ὁμαλὴν ἀκροθαλασσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐ-
κόλως κολυμβῶντες, ἐφθάσαμεν εὐτυχῶς ἐπάνω
εἰς τὴν ἄμμον. Ἐκεῖ μᾶς εἶδες, ὦ μεγάλη Θεά,
ἣτις κατοικεῖς ταύτην τὴν Νῆσον, καὶ ἐκεῖ ἠξίω-
σες νὰ μᾶς δεχθῇς φιλάνθρωπως.

Κρεῖσσον θάνατοι λαίλασες τε θαλάσσης,
 Ἦστ' ἔρωτος αἰ βλογώδεις ἐξάγεις.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Η Καλυψὼ θαυμάζει τὰ συμβάντα τοῦ Τηλεμάχου, καὶ δὲν αἰφίνει τρόπον ἀμεταχείριστον διὰ τὰ τὸν ἐμποδίσῃ εἰς τὴν Νῆσον τῆς, θέλουσα νὰ τὸν περιπλέξῃ εἰς τὸ ἐρωτικόν τῆς πάθος. Ὁ Μέντωρ ἐνοπλίζει τὸν Τηλέμαχον μὲ τὰς νουθεσίας τοῦ ἐναντίου εἰς τὰς μηχανὰς ταύτης τῆς Θεᾶς, καὶ ἐναντίον τοῦ Ἑρώτος, τὸν ὁποῖον ἡ Ἀφροδίτῃ ἔφε-
 ρεν ἐκεῖ πρὸς βοήθειαν τῆς Καλυψοῦς· μ' ὅλον τοῦτο ὁ Τηλέμαχος καὶ ἡ Νύμφη Εὐχαρίς ἡσθάνθησαν εὐθὺς ἀμοιβαῖον ἔρωτα, ὅς τις πρῶτον μὲν διεγείρει τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Καλυψοῦς, ἀκολουθῶς δὲ καὶ τὴν ὀργὴν τῆς ἐναντίον τῶν δύο ἐραστῶν. Ὡρκίσθη· τὸν ἀμετάθετον ὅρκον τῆς Στυγὸς, ὅτι δηλ. ὁ Τηλέμαχος πρέπει νὰ εὕρῃ ἀπὸ τὴν Νῆσόν τῆς. Ὁ Ἑρως τρέχει πρὸς παρηγορίαν τῆς, καὶ βιάζει τὰς Νύμφας διὰ νὰ καύσωσι τὸ ἐτοιμασθὲν πλοῖον παρὰ τοῦ Μέντορος, ἐν ᾧ οὗτος λαμβάνει τὸν Τηλέμαχον διὰ νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτὸ καὶ νὰ ἀναχωρήσωσι. Ὁ Τηλέμαχος βλέπων τὸ πλοῖον καιόμενον, ἡσθάνθη μίαν κρυφίαν χαράν. Ὁ Μέντωρ εὐρισκόμενος μετὰ τοῦ Τηλεμάχου ἐπάνω εἰς μίαν ἀκρότομον πέτραν πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐννοήσας τοῦτο, τὸν κρημνίζει εἰς τὴν θάλασσαν, πίπτων καὶ αὐτὸς μετ' αὐτόν, διὰ νὰ προφθάσωσι κολυμβῶντες ἐν ἄλλῳ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἴστατο πλησίον εἰς ἐκεῖνο τὸ παραθαλάσσιον.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἀφ' οὗ ὁ Τηλέμαχος ἐτελείωσε ταύτην τοῦ τὴν διήγησιν, αἱ Νύμφαι ὅλαι, αἵτινες ἕως τότε ἔσπεκον ἀκίνητοι, καὶ εἶχον τοὺς ὀφθαλμούς των προσηλωμένους εἰς αὐτὸν, ἐθεώρησαν μὲ θαυμασμὸν ἢ μία τὴν ἄλλην, καὶ ἔλεγον μεταξύ των. Ποῖοι ἄρά γε εἶναι οὗτοι οἱ δύο ἄνδρες, οἱ τόσον φίλοι τῶν Θεῶν; Ποῖος ἤκουσε τοιαῦτα θαυμάσια συμβεβηκότα; Ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως ὑπερβαίνει τὸν Πατέρα του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὸ ζῆν, εἰς τὴν εὐγλωττίαν, εἰς τὴν φρόνησιν, καὶ εἰς τὴν ἀνδρείαν. Τί πρόσωπον! ὅποια ὠραιότης! ὅποια γλυκύτης! ὅποια σεμνότης! ὅποια εὐγένεια! ὅποια μεγαλειότης! Ἐὰν δὲν ἤξεύραμεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι Υἱὸς ἐνὸς Θνητοῦ, εὐκόλως ἠθέλαμεν πιστεύσει, ὅτι εἶναι ὁ Διόνυσος, ἢ ὁ Ἑρμῆς (1), ἢ ὁ μέγας Ἀπόλ-

(1) Ὁ Ἑρμῆς ἦτον Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαιίας, θυγατρὸς τοῦ Ἀτλαντος· ἐκ ταύτης τῆς Μαιίας ἐκλήθη ὁ Μαιῖος Μῆν, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Παλαιοὶ εὐνοεῖδιζον νὰ ἐορτάζωσι τὸν Ἑρμῆν. Ἡ ὑπευργία του ἦτον, τὸ νὰ μνηστῆται βουλάς των Θεῶν, διὰ τὸ ὁποῖον εἶχε πτερὰ εἰς τοὺς πόδας καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν, δηλ. μίαν ῥάβδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν συμπεπλεγμένοι δύο δράκοντες πρὸς σύμβολον εἰρήνης καὶ ὁμονοίας. Διὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὁμῶς ἐννοεῖται ὁ προφορικός λόγος, ὁ ἐρμηνεύων τὰ κεικρυμμένα νοήματα τῆς ψυχῆς, καὶ φαίνεται, ὅτι ἱπτάται, ἐπεὶ δὲν εὐρίσκεται πρᾶγμα ταχύτερον τοῦ λόγου καὶ ἐπιτυχεότερον εἰς τὸ νὰ κερδίζῃ καὶ νὰ ἐνῶνῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Εἶχε καὶ ἄλλο ἐπιτηδεύμα,

μα, νὰ ὀδηγῇ τὰς ψυχὰς εἰς τὸν ᾠδὴν, καὶ (καθὼς ἐμυθολόγουν οἱ Ποιηταί), δὲν ἀπέδνησεν ὁ ἄνθρωπος, εὖν δὲν διέλυε πρότερον ὁ Ἑρμῆς διὰ τῆς ράβδου τὰ δισμὰ, μὲ τὰ ὅποια ἡ ψυχὴ κατὰ θείαν χάριν εὐρίσκετο ἠνωμένη μετὰ τοῦ σώματος. Ἐστάθῃ ἐφευρετὴς τῆς εὐγλωττίας, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἦτον Θεὸς τῶν ρητόρων. Πρῶτος ἐδίδαξε τὸ ἐμπόριον, τὴν τέχνην διηλ. τοῦ πωλεῖν καὶ ἀγοράζειν, ὡς εὐρὼν τὰ σταθμὰ, καὶ ἐκ τούτου πιστεύεται Θεὸς τῶν ἐμπόρων, καὶ τοῦ κέρδους, διὰ τοῦτο τὰ κέρδη καὶ οἱ θησαυροί, οἳ ὁποιοὶ ἀπροσδοκίτως αποκτώνται λέγονται Ἑρμαῖα, ἢ Ἑρμεία. Ἦτον Θεὸς τῶν κλεπτῶν, ὡς ὦν ἀριστὸς κλεπτῆς. Μαρτυροῦσι τὴν κλεψίαν αὐτοῦ ὅσα ἔκαμαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ὅποτεν ἔβασκε τὰς ἀγέλας τοῦ Ἀδμήτου (ὡς καὶ σελ. 69. ἐν τοῖς σχολίοις ἐδηλώθη), ἐπειδὴ τοῦ ἐκλεφεῖν ἐν μέρος χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ τις, ἐκτὸς μόνου τοῦ ποιμένου Βάττου, τὸν ὅποιον ὁ Ἑρμῆς μετέβαλεν εἰς λίθον, ἐπειδὴ τὸν ἐφάνερωσε, μὲ ὅλον ὅτι ὑπεσχέθη νὰ σιωπήσῃ τὴν ὑπόδεσιν. Παῖς ἐτι ὦν, ἐκλεφεῖν ἀπὸ τὸν Ἑρμαιοῦ τὰ σιδηρικὰ ἐργαλεῖα, καὶ τὸ σκῆπτρον τοῦ Διὸς, ἐτι δὲ ἤθελε λάβει καὶ τοὺς κεραυνούς, εὖν δὲν τὸν ἐτρόμαζεν ἡ καυστικὴ σφοδρότης τῶν φλογῶν ἐκλεφε τὸ ξίφος τοῦ Ἀρεως, τὴν τρίαῖναν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τὴν ζώνην τῆς Ἀφροδίτης. Ὁ Βασυπρίριος στοχάζεται, ὅτι οἱ Ποιηταί διὰ τούτων τῶν κλεμμάτων ἠδέλυσαν νὰ φανερῶσιν τὴν μεγάλην ἐπιδειξιότητα τοῦ Ἑρμοῦ, διὰ τῆς ὁποίας περιεπαίζον ὅχι μόνον τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Μαμμάκουδων καὶ ἀβελτερῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Θεῶν, δηλ. τῶν ἐγρηγόρων καὶ ὀξυτάων ἀνδρῶν. Ἐγέννησε τὸν Ἑρμαφρόδιτον μιγείς μετὰ τῆς Θεᾶς Ἀφροδίτης, τὸν ὅποιον, εἰς καιρὸν ὅπου εὐρίσκετο εἰς μίαν πηγὴν μετὰ τῆς Σαλμακίδος Νύμφης, οἱ Θεοὶ διὰ τῶν πολλῶν παρακλήσεων τῆς Σαλμακίδος τὸν ἠνώσαν μετ' αὐτῆς, καὶ ἐσχημάτισαν εἰς τὰ δύο σώματα ἐν καὶ μόνον, εἰς τὸ ὅποιον ἐσάζοντο καὶ τὰ δύο γένη τοῦ Ἀρσεικοῦ καὶ τοῦ Θηλυκοῦ ἠδέλυσαν διὰ τούτου οἱ Ποιηταί νὰ φανερῶσιν τὴν ἔνωσιν καὶ ὁμόνοιαν, τὴν ὁποίαν χρεωστοῦσι νὰ φυλάττωσι τὰ ἀνδρόγυνα ἀνάμεσόντων, διὰ νὰ ἦναι τὰ δύο σώματα μία σὰρξ καὶ μία γνώμη. Ἀλλ' ἐπανίσταται ἐπὶ τὸ ἀληθές. Ὁ Ἑρμῆς, ἀποθανόντος τοῦ Πατρὸς τοῦ Διὸς, ἵλαβε διὰ κληρονομίαν τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν, καὶ Ἰσπανίαν, ὁμοίως καὶ τὴν Μαυριτανίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀτλαντος. Ἦτον

Ἀπόλλων. Ἀλλὰ ποῖος τάχα εἶναι οὗτος ὁ Μέντωρ, ὁ ὁποῖος φαίνεται ἓνας ἄνθρωπος ἀπλούς, ἀσήμαντος, καὶ εὐτελοῦς καταστάσεως; Ὅποιος ὅμως τὸν Θεωρῇ περιέργως πλησιέστερον, βλέπει εἰς αὐτὸν κάποιόν τι θεῖον καὶ ὑπεράνθρωπον.

Ἡ Καλυψώ ἤκουε τούτους τοὺς λόγους μὲ μίαν ταραχήν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ. Τὸ ἀνίσυχόν της βλέμμα διήρχετο ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὸν Μέντορα εἰς τὸν Τηλέμαχον, καὶ ἀπὸ τὸν Τηλέμαχον εἰς τὸν Μέντορα. Πότε ἤθελεν, ὅτι ὁ Τηλέμαχος νὰ ἀρχίσῃ πάλιν τὴν μακρὰν διήγησιν τῶν συμβάντων του, καὶ πότε αὐτὴ ἡ ἰδία αἰφνιδίως μετενόει. Τελευταῖον ἐγερθεῖσα μὲ ὀρμήν, ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς τὸν Τηλέμαχον μόνον εἰς ἓν δάσος γεμάτον ἀπὸ Μύρτους, καὶ ἐκεῖ ἐμεταχειρίσθη ὅλα τὰ τεχνάσματά της διὰ νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ, εἴαν ὁ Μέντωρ ἦτον κανένας Θεὸς κεκρυμμένος εἰς ἀνθρώπινον μορφήν. Ὁ Τηλέμαχος ὅμως δὲν ἤξευρε νὰ τῇ φανερώσῃ τὸ ἀληθές, ἐπειδὴ ἡ Ἀθηναῖα, συνοδεύουσα αὐτὸν ὑπὸ τὸ εἶδος τοῦ Μέντορος, δὲν ἤθε-

θεουργός, ὀξύρους, καὶ πανούργας. Περιηγήσατο πολλάκις τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ διδαχθῇ καλῶς τὰ ἔθιμα καὶ τὰς τέξεις ἐκείνου τοῦ παλαιοῦ ἔθνους. Ἐπαίδευσεν τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὡάν, καὶ τὴν Μαγικὴν τέχνην, ἣ ἐποία ἠνθει τότε παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις μεγάλως. Εἰς αὐτὸν ἀνάγουσι τὴν ἐφεύρεσιν, ἣ ἐντέλειαν πολλῶν πραγμάτων. Οἱ Γάλλοι τὸν ἱστοχάζοντο ὡς εἰσηγητὴν τῶν χαριέντων καὶ κομψῶν τεχνῶν. Εἰς αὐτὸν ἀνάγουσι τὴν εὐρεσιν τῆς Λύρας (τὴν ὁποίαν καὶ ἐχάρισεν τῷ Ἀπόλλωνι), τῆς Μουσικῆς, τῆς Πάλης, τῆς Ἰατρικῆς, τῆς Χυμείας, τῶν Γραμμάτων, τῆς Ἐμπορείας, καὶ ἐτέρων οὐκ ἐλίγων. Ἐπειτα ὡς φθονήσαντες αὐτὸν οἱ λοιποὶ Ἠγεμόνες ἠγείραν μάχην κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἠνάγκασαν διὰ τῆς φυγῆς νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτησεν.

ἤθελσε νὰ φανερωθῇ, καθότι ἦτον πολλὰ Νέος, καὶ δὲν τὸν ἐστοχάζετο ἀκόμη ἱκανὸν νὰ φυλάξῃ μυστικὰ ὅσα ἤθελε τῷ φανερώσει. Περιπλέον αὐτῇ ἤθελε νὰ τὸν δοκιμάσῃ μὲ μεγαλητέρους κινδύνους, καὶ εἰάν ὁ Τηλέμαχος ἤξευρεν, ὅτι συνωδεύετο ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶν, μία τοιαύτη βοήθεια ἤθελε τῷ δώσει μέγαν Θάρρος διὰ νὰ καταφρονῇ τὰ πλέον φοβερά συμβάντα. Αὐτὸς λοιπὸν δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι ἦτον ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλ' ἐστοχάζετο, ὅτι ἦτον ὁ Μέντωρ· διὰ τὸ ὅποιον ὅλα τὰ τεχνάσματα τῆς Καλυψῆς, τὰ ὅποια μετεχειρίσθη εἰς τὸ νὰ ξεσκεπάσῃ ὅτι ἐπεθύμει, ἔμειναν ἀνωφελῇ.

Εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ, ὅλαι αἱ Νύμφαι, περιτριγυρίσασαι τὸν Μέντορα, ἐλάμβανον εὐχαρίστησιν νὰ τῷ ἐρωτῶσι περὶ διαφορῶν πραγμάτων. Ἀλλ' ἡ τῷ ἐρωτοῦσε διὰ τὰ περιστατικά τῆς ὁδοπορίας του εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ἄλλη ἤθελε νὰ τῇ διηγηθῇ ὅσα εἶδεν εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ ἄλλη τὸν ἐξέταζεν εἰάν ἐγνώριζε τὸν Ὀδυσσεά πρὶν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Αὐτὸς ἀπεκρίνετο εἰς ὅλας μὲ γλυκύτητα, καὶ οἱ λόγοι του, ἀγκαλὰ ἀπλοῖ, ἦσαν ὅμως χαριέστατοι. Ἡ Καλυψὶς δὲν τὰς ἄφηνεν ἐπὶ πολὺ εἰς αὐτὴν τὴν συναασροφὴν, ἀλλ' ἐπιστρέψασα μετὰ τοῦ Τηλεμάχου, εἰς καιρὸν ὅπου αἱ Νύμφαι τραγωδοῦσαι ἐμάζωναν ἄνθ' ἑαυτῶν νὰ τὸν τέρψωσιν, ἔλαβε τὸν Μέντορα κατὰ μέρος καὶ ἠγωνίζετο νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ὁμιλήσῃ, ἢ νὰ φανερώσῃ κἀνένα ἀπόκρυφον. Δὲν περιχύνεται ποτὲ μὲ τόσῃν γλυκύτητι ὁ Θεραπευτικὸς ὕπνος εἰς τὰ βεβαρυμένα ὄμματα, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀδύνατα μέλη ἐνὸς κεκοπιακότος ἀνθρώπου, μὲ ὅσῃν θέλξιν ἔρρεον οἱ Θεραπευτικοὶ λόγοι τῆς Θεᾶς, διὰ νὰ μαγεύσωσι τὴν καρδίαν τοῦ Μέντορος. Αὐτὴ ὅμως ἠσθάνετο κάποιόν τι, τὸ ὅποιον ἀποκατέσταινε μα-

ταίους τοὺς κόπους της, καὶ περιέπαιζε τὰ Θέλην-
 τρά της. Καθὼς ἓνας ἀπότομος σκόπελος, ὅς τις
 κρύπτει ἀνάμεσα εἰς τὰ νέφη τὴν ὑψηλήν του κο-
 ρυφὴν, καὶ καταφρονεῖ τὸν θυμὸν τῶν ἀνέμων, οὕτω
 καὶ ὁ Μέντωρ, ἀκλόνητος εἰς τοὺς σοφοὺς σκοποὺς
 του, ἄφινε τὴν Καλυψῶ νὰ τὸν πειράζῃ καὶ νὰ
 δοκιμάζῃ τὴν σταθερότητά του. Ἐνίστε ἐστοχάζε-
 το, ὅτι αἱ ἐρωτήσεις τὸν ἐθορύβουν, ἄλλοτε ἤλπι-
 ζε νὰ εὐγάλη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας του τὴν
 αἰλήθειαν, ἀλλ' εἰς τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἤλπιζε
 νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν της, αἱ ἐλπίδες
 της ἠφανίζοντο. Ἐφευγεν ἀπ' αὐτὴν ἐκεῖνο, τὸ ὁ-
 ποῖον ἤλπιζε νὰ μάθῃ, καὶ μία ἀπόκρισις τοῦ
 Μέντορος τὴν ἄφινε πλέον ἀμφίβολον παρὰ πρότε-
 ρον. Οὕτω διήρχετο τὰς ἡμέρας, τῶρα κολακεύου-
 σα τὸν Τηλέμαχον, τῶρα ζητοῦσα τρόπον νὰ τὸν
 χωρίσῃ ἀπὸ τὸν Μέντορα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπελ-
 πίσθη πλέον νὰ μάθῃ τὸ ἀληθές. Ἐμεταχειρί-
 ζετο αὐτὴ τὰς ὠραιότατας Νύμφας διὰ νὰ ῥίψῃ
 εἰς ἔρωτα τὸν Τηλέμαχον, καὶ μία ἰσχυρατέρα
 Θεὰ ἦλθεν εἰς βοήθειαν της διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτὸν
 τὸν σκοπὸν της.

Ἡ Ἀφροδίτη, οὕσα ἀκόμῃ ὠργισμένη διὰ τὴν
 καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Μέντωρ, καὶ ὁ Τηλέ-
 μαχος τῆς ἔδειξαν εἰς τὴν Κύπρον, δὲν ἠδύνατο νὰ
 παρηγορηθῇ βλέπουσα αὐτοὺς τοὺς δύο αὐθάδεις
 θνητοὺς, διασωθέντας ἀπὸ τὰς καταγίδας τῆς
 θαλάσσης, τὰς ὁποίας ὁ Ποσειδῶν ἐναντίον αὐτῶν
 ἤγειρεν. Αὐτὴ ἐπροσκλαύθη πρὸς τὸν Δία, ἀλλ' ὁ
 Πατὴρ τῶν Θεῶν μειδιῶν, καὶ μὴ θέλων νὰ τῇ
 φανερώσῃ, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύς ἐβοηθεῖτο ἀ-
 πὸ τὴν Ἀθηναίαν ὑπὸ τὸ εἶδος τοῦ Μέντορος, ἔδω-
 -κεν εἰς αὐτὴν ἄδειαν νὰ ἐφεύρῃ τρόπον, ἃν ἦτον
 δυνατόν, νὰ τοὺς ἐδικηθῇ. Αὐτὴ λοιπὸν εὐθὺς ἀ-

νεχώρησεν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, μηδόλως φροντίζουσα διὰ τὰς εὐωδίας τῶν θυμιαμάτων, ὅσα εἰς τὴν Πάφον, εἰς τὴν Κηθύρην, καὶ εἰς τὴν Ἰδαλίαν καίονται ἐπάνω εἰς τὰς τραπέζας της, ἀλλ' ἐμβαίνουσα εἰς τὴν πτερωτὴν της ἁμαξάν, ἥτις ἐσύρετο ἀπὸ τὰς Περιστεράς, ἐπέταξεν· ἔπειτα καλέσασα τὸν Υἱὸν της Ἑρώτα, καὶ φανεραίνουσα εἰς τὸ πρόσωπόν της, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐστολισμένον ἀπὸ νέας χάριτας, τὴν Θλίψιν της, οὕτω τῷ εἶπε. Βλέπεις σὺ, ὦ Τέκνον μου, ἐκείνους τοὺς δύο θνητοὺς, οἵτινες καταφρονοῦσι καὶ περιπαίζουσι τὴν ἐδικήν σου καὶ ἐδικήν μου δύναμιν; καὶ ποῖος θέλει μᾶς τιμήσει εἰς τὸ ἐρχόμενον; Ὑπαγε, πλήγωσαι μὲ τὰ βέλη σου ἐκείνας τὰς δύο ἀναισθήτους καρδίας. Κατάβα μετ' ἐμοῦ εἰς ἐκείνην τὴν Νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἢ ἰδίᾳ θέλω ὑπάγει νὰ ὁμιλήσω μετὰ τῆς Καλυψοῦς. Ταῦτα εἰπούσα, καὶ σχίσασα τὸν ἀέρα σκεπασμένη μὲ ἓν ὁλόχρυσον νέφος, ἐφανέρωθη εἰς τὴν Καλυψῶ, ἡ ὁποία τότε εὕρισκετο μόνη εἰς τὸ χεῖλος μιᾶς κρήνης πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήλαιόν της, καὶ τὴν ὠμίλησεν οὕτω.

Ἀθλία Θεά! ὁ ἀχάριστος Ὀδυσσεὺς σὲ κατεφρόνησε, καὶ ὁ Υἱὸς του, σκληρότερος ἀπὸ αὐτὸν, σοὶ ἐτοιμάζει παρομοίαν καταφρόνησιν. Ἀλλ' Ἰδοὺ! ὁ ἴδιος Ἑρως ἦλθε πρὸς βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισίν σου. Τοῦτον λάβε. Αὐτὸς θέλει σταθῇ ἀνάμεσα εἰς τὰς Νύμφας σου, καθὼς ποτε ὁ νέος Βάκχος ἐστάθη ἀνάμεσα εἰς τὰς Νύμφας, αἱ ὁποῖαι τὸν ἀνέδρεψαν εἰς τὴν Νῆσον Νάξον. Ὁ Τηλέμαχος θέλει τὸν ἰδεῖ ὡς ἓν βρέφος κοινόν, δὲν θέλει λάβει εἰς αὐτὸν ὑποψίαν τινα, καὶ εὐθὺς θέλει αἰσθανθῇ τὴν δύναμίν του. Ταῦτα εἰπούσα, καὶ ἐμβαῖσα πάλιν μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ χρυσοῦν νέφος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξῆλθεν, ἄφησε μίαν εὐωδίαν Ἀμ-

βροσίας, ἡ ὁποία διεσπάρη εἰς ὅλα τὰ δάση τῆς Καλυψοῦς. Ὁ Ἑρως ἔμεινεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Καλυψοῦς. Αὐτὴ, μὲν ὅλον ὅτι ἦτον Θεά, ἠσθάνθη ὁμως τὴν φλόγα, ἥτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐχύνετο εἰς τὴν καρδίαν της. Διὰ τὴν ἐλαφρώδη ἀπὸ τὸν πόνον της, τὸν ἔδωκεν εἰς τὴν Νύμφην Εὐχαριν πλησίον της ἰσταμένην· ἀλλ' οἱμοὶ! χιλιάκις ἐμετανόησεν ἔπειτα διὰ τοῦτό της τὸ κίνημα. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὸ τὸ βρέφος ἐφαίνετο ἀπλοῦν, γλυκὺ, ἀξιαγάπητον, φιλάληδες, καὶ χαρίεν κατ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. Καθ' εἰς βλέπων αὐτὸ κολακευτικὸν, ἀστεῖον, καὶ πάντοτε χαροπὸν, ἐστοχάζετο, ὅτι ἄλλο δὲν ἐπροξένει εἰμὴ χαρὰν, ἀλλ' ἅμα ἐδέχετο τὰς δολεράς του κολακείας, ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ καποιοῦν τι φαρμακερόν.

Αὐτὸ τὸ δολερὸν βρέφος δὲν ἐκολάκευε δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ τὴν προδόσιν, καὶ δὲν ἐγέλα, εἰμὴ διὰ τὰ θανατηφόρα κακὰ, τὰ ὅποια ἐπροξένει, ἢ ἔμελλε τὰ προξενήσει. Δὲν ἐτολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν Μέντορα, τοῦ ὁποίου τὸ σοβαρὸν τὸ ἐφόβιζεν, ἀλλ' ἐκαταλάμβανεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἀγνώριστος ἀνὴρ ἦτον ἀπλήγωτος, ὥστε κἀνὲν ἀπὸ τὰ βέλη του ἠδύνατο νὰ τὸν πληγώσῃ. Αἱ Νύμφαι ὁμως εὐθὺς ἠσθάνθησαν τὴν φλόγα, τὴν ὁποίαν ἐξάπτει τὸ δολερὸν τοῦτο βρέφος, ἀλλ' ἔκρυπτον ἐπιμελῶς τὴν βαθεῖαν πληγὴν, ἡ ὁποία ἤυξανεν εἰς τὴν καρδίαν των. Ὁ ἴδιος Τηλέμαχος ἐνικήθη ἀπὸ τὴν γλυκύτητα καὶ αἰραιότητα τοῦ βρέφους, βλέπων αὐτὸ νὰ παίξῃ μετὰ τῶν Νυμφῶν. Αὐτὸς τὸ ἐνηγκαλίζετο, καὶ πότε τὸ ἐλάμβανεν ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά του, πότε εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἠσθάνετο μίαν ἐσωτερικὴν ἀνησυχίαν, τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν δὲν ἠδύνατο νὰ εὔρῃ, καὶ ὅσον ἀστείζετο μετ' αὐτοῦ, τοσοῦτον περισσότερον ἐταράττετο
καὶ

καὶ ἐκνευρίζετο ἡ καρδία του. Βλέπεις τὰς Νύμφας ταύτας, ἔλεγεν εἰς τὸν Μέντορα, πόσον διαφέρουσιν ἀπὸ ἐκείνας τὰς γυναῖκας τῆς Κύπρου, ἡ αὐθάδεια τῶν ὁποίων ἐδείκνυεν ἄσχιμον τὴν ὡραιότητά των; Αὗται αἱ ἀθάνατοι ὡραιότητες πνέουσι μίαν ἀθωότητα, μίαν σεμνότητα, καὶ μίαν ἀπλότητα, δι' ὧν κατὰ πολλὰ θέλγουσι τοὺς ὁρῶντας. Οὕτως ὁμιλῶν, ἐρυθρία εἰς τὸ πρόσωπον, χωρὶς νὰ ἡξεύρῃ τὴν αἰτίαν. Δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, οὔτε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἄρχιζε νὰ εἰπῇ, ἀλλ' οἱ λόγοι του ἦσαν διακεκομμένοι, σκοτεινοὶ, καὶ πολλάκις ἀσήμαντοι.

Οἱ κίνδυνοι τῆς Κύπρου, τῷ εἶπεν ὁ Μέντωρ μετ' ἀναστεναγμόν, ἦσαν οὐδὲν, ὦ Τηλέμαχε, εἰὰν παραβληθῶσι μετ' αὐτοὺς, τοὺς ὁποίους δὲν φοβεῖσαι. Ἡ ἀπερικάλυπτος κακία φέρει φρίκην, ἡ κτηνώδης ἀναίδεια προξενεῖ ὀργὴν, ἀλλ' ἡ σεμνὴ ὡραιότης εἶναι πλέον κινδυνώδης. Ἀγαπῶντές την οἱ ἄνθρωποι στοχάζονται, ὅτι δὲν ἀγαπῶσιν ἄλλο, εἰμὴ τὴν ἀρετὴν, αὐτοὶ ὅμως σύρονται ἀνεπαισθήτως ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ θέλγητρα ἐνὸς πάθους, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζουσιν, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅπότεν δὲν δύνανται πλέον νὰ τὸ σβύσωσι. Φύγε! ὦ ἡγαπημένε μου Τηλέμαχε, φύγε αὐτὰς τὰς Νύμφας, αἱ ὁποῖαι σὲ περιποιούνται μόνον καὶ μόνον, διὰ νὰ σὲ ἀπατήσωσιν εὐκολώτερον. Φύγε τοὺς σκοπέλους τῆς ἡδονῆς, εἰς τοὺς ὁποίους κινδυνεύει ἡ Νεότης σου! πρὸ πάντων ὅμως φύγε αὐτὸ τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζεις! Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἔρως, τὸν ὁποῖον ἡ μήτηρ του Ἀφροδίτη ἔφερεν ἐδῶ διὰ νὰ σ' ἐκδικηθῇ διὰ τὴν καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ἐδειξες εἰς τὰς λατρείας, τὰς γινομένας πρὸς τὴν μήν της εἰς τὴν Κυθήρην. Αὐτὸς ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν τῆς Θεᾶς Καλυψοῦς, ἡ ὁποία πάσχει

διὰ

διὰ σέ. Ἄναψε τὴν καρδίαν ὅλων τῶν Νυμφῶν, ὅσαι τὴν περικυκλοῦσι, καὶ τί λέγω; σὺ ὁ ἴδιος, ὦ δυστυχῇ Νέε! φλογίζεσαι, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃς.

Ὁ Τηλέμαχος διέκοπτε συνεχῶς τὸν λόγον τοῦ Μέντορος, καὶ τῷ ἔλεγε· διατί δὲν μένομεν εἰς ταύτην τὴν Νῆσον; Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν εἶναι πλέον ἐν τοῖς ζῶσιν, ἀλλ' ὡς φαίνεται ἀπὸ πολλὸν καιρὸν κατεποντίσθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ Πηνελόπη ἀπελπισθεῖσα διὰ τὴν ἐδικήν του καὶ ἐδικήν μου ἐπιστροφὴν, στοχάζομαι, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ πλῆθος τῶν Μνηστήρων, οἱ ὅποιοι τὴν ἐζήτουν, καὶ ὁ Πατὴρ τῆς Ἰκαρος ἴσως τὴν ἠνάγκασε διὰ νὰ λάβῃ ἄλλον ἄνδρα· πρέπει ἀραγῇ ἐγὼ, ἀφ' οὗ ἠθέλον ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἰθάκην, νὰ τὴν ἰδῶ μετ' ἄλλου ἀνδρὸς συνευγμένῃν, καὶ παρὰ τὸ χρέος τῆς ἀγάπης, τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸς τὸν Πατέρα μου; Οἱ Ἰθακήσιοι ἔχασαν τὴν ἐνθύμησιν τοῦ Ὀδυσσεύς, καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν ἐπιστρέφει δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ βέβαιον κίνδυνον θανάτου, ἐπειδὴ οἱ ἐρασταὶ τῆς Πηνελόπης διὰ νὰ ἔχωσι βέβαιον τὸν ἀφανισμόν μας ὅταν ἐπιστρέψωμεν, κατέλαβον ὅλας τὰς διαβάσεις, διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἐμβῶμεν εἰς τὸν Λιμένα.

Τοῦτο εἶναι βέβαια, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, τὸ ἀποτέλεσμα ἐνός τυφλοῦ πάθους· ἐρευνᾷ ὁ ἄνθρωπος ἀκριβῶς ὅλα τὰ δικαιολογήματα, ὅσα τῷ βοηθοῦσι, καὶ ἀποτυφλοῦται πρὸς ὅλα, ὅσα τὸν κατακρίνουσι· γίνεται ἀγχινούστατος ὅχι δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ νὰ ἀπατᾷ τὸν ἑαυτόν του, καὶ νὰ καταπνίγῃ τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς του. Δὲν ἐνθυμεῖσαι τὰς ἀπείρους χάριτας τῶν Θεῶν, ὅσας πρὸς σέ ἔδειξαν, διὰ νὰ μὴν ἀπωλεσθῇς ἔξω ἀπὸ τὴν Πατρίδα σου; Πῶς ἠλευθερώθης ἀπὸ τῆς Σι-

κελίαν; αἱ δυστυχίαι, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασας εἰς τὴν Αἴγυπτον, δὲν μετεστράφησαν αἰφνιδίως εἰς εὐτυχίας; Ἀράγε δὲν ἦτον θεία χεὶρ, ἥτις σέ ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τοῖς κινδύνους τοὺς ἐπαπειλοῦντας τὴν ζωὴν σου εἰς τὴν Πόλιν τῆς Τύρου; Καὶ ὕστερον ἀπὸ τόσα θαύματα, ἀγνοεῖς ἀκόμη τί σοι ἠτοίμασεν ἡ Τύχη; ἀλλὰ τί λέγω; γίνεσαι ἀνάξιος τούτων. Ὅσον δι' ἐμέ, ἐγὼ ἀναχωρῶ καὶ ἡξεύρω τὸν τρόπον νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ αὐτὴν τὴν Νῆσον. Γιὲ ἀνάξιε ἐνὸς Πατρὸς τέσον φρονίμου, καὶ μεγαλοφύχου, ἀπέρνα ἐδῶ εἰς τὸ μέσον γυναικῶν μίαν ζωὴν τρυφηλὴν καὶ ἄτιμον, δεῖξον τὰ τρόπαια τῆς ἀθανάτου σου δόξης, σὺ ὁ Ἡμίθεος Ἡρῶς τῆς Ἑλλάδος, ἀναμεταξὺ εἰς ταύτας τὰς Νύμφας, καὶ ποίησον ἐναντίον τῆς βουλῆς τῶν Θεῶν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Πατήρ σου ἐστοχάσθη ἀνοίκειον τῆς δόξης του.

Αὐτοὶ οἱ ὀνειδιστικοὶ καὶ καταφρονητικοὶ λόγοι διεπέρασαν βαθέως τὴν καρδίαν τοῦ Τηλεμάχου, ὁ ὁποῖος ἡσθάνετο τὸν ἑαυτόν του μεμαλακωμένον ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Μέντορος· ἡ λύπη του ἦτον μεμιγμένη μὲ ἐντροπὴν· ἐφοβεῖτο τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἀναχώρησιν ἐνὸς φίλου τοσοῦτον ἔμφρονος, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον μεγάλως ὑπόχρεως· ἀλλ' ἐν πάθῳ νεογενὲς, καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἄγνωστον, τὸν μετήλαττεν εἰς ἄλλον ἄνθρωπον διάφορον ἀφ' ὅ,τι ἦτον πρότερον. Τί λοιπόν; ἔλεγε δακρυρρόων εἰς τὸν Μέντορα, στοχάζεσαι διὰ τὸ οὐδὲν τὴν ἀθανασίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Καλυψὼ μοὶ προσφέρει; Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, λογίζομαι ὡς οὐδὲν ὅ,τι εἶναι ἐναντίον εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν θέλησιν τῶν Θεῶν· ἡ ἀρετὴ σέ προσκαλεῖ εἰς τὴν Πατρίδα σου, διὰ νὰ μεταϊδῇς τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὴν Πηνελόπην· ἡ ἀρετὴ σέ ἐμποδίζει νὰ πα-
ρα-

ραδοῦν εἰς ἓν τυφλὸν πάθος. Οἱ Θεοί, οἵτινες σέ ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τόσους κινδύνους, διὰ τὰ σοὶ ἐτοιμάσωσι μίαν δόξαν ὁμοίαν μετ' ἐκείνην τοῦ Πατρὸς σου, σέ προστάζουσι νὰ ἀφήσῃς ταύτην τὴν Νῆσον. Ὁ Ἑρως μόνος, ἐκεῖνος ὁ ἀναίσχυτος Τύραννος, δύναται νὰ σέ κρατήσῃ ἐδῶ. Καὶ τί σέ χρησιμεύει μία ζωὴ ἀθάνατος χωρὶς ἐλευθερίαν, χωρὶς ἀρετὴν, καὶ χωρὶς δόξαν; μάλιστα ἡ τοιαύτη ζωὴ εἶναι πλέον δυστυχὴς, καθὼς ἀτελευτήτος.

Ὁ Τηλέμαχος δὲν ἀπεκρίνετο εἰς τούτους τοὺς λόγους, εἰμὴ μόνον ἀνεστέναζεν. Ἐνίοτε ἐπεθύμει νὰ τὸν εὐγάλῃ ἐκεῖθεν ὁ Μέντωρ καὶ μὴ θέλοντα, καὶ ἄλλοτε πάλιν περιέμενεν ἀνυπομόνως τὴν στιγμήν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Μέντορος, μὴ θέλων νὰ ἔχῃ πλέον ἐμπροσθέν του ἓνα τοιοῦτον φίλον αὐστηρὸν, ὅς τις τὸν ἤλεγχε διὰ τὴν ἀδυναμίαν του. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐναντίοι λογισμοὶ ἐτάραττον ἀμειβὰδὸν τὴν καρδίαν του, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἦτον βέβαιος. Ἡ καρδιά του ἦτον παίγνιον τῶν ἀστάτων λογισμῶν, καθὼς ἡ θάλασσα ὅλων τῶν ἐναντίων ἀνέμων. Ἐμενε πολλάκις ἐξαπλωμένος εἰς τὸ περιγιάλιον, ἄλλοτε εἰς τὸ βάθος δάσους τινὸς πυκνοτάτου, χύνων πικρὰ δάκρυα, καὶ εὐγάζων φωνὰς ὁμοίας μετ' οὓς βρυχησμούς ἐνός λέοντος. Ἐγινεν ἰσχνός· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐβάθυναν, καὶ ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ φθοροποιᾶν καῦσιν· εἴαν ἤθελε τὸν ἰδεῖ τις οὕτως ὥχρον, ἀδύνατον καὶ μετελλαγμένον, δὲν ἤθελε πιστεύσει, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Τηλέμαχος. Ἡ ὠραιότης του, τὸ χαρίεν τοῦ ἥθους τοῦ, ἡ εὐγενὴς μεχαλοφυχία του ἔφευγον μακρὰν ἀπ' αὐτόν. Ὡς ἄνθος, τὸ ὁποῖον, ἀνοίγον τὸ πρῶτ' εἰς τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου, χύνει εἰς ὅλην τὴν πεδιάδα εὐωδίαν γλυκυτάτην, καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ὀλίγον κατ' ὀλίγον μαραίνεται, χάνει τὰ ζωηρά του χρώματα,
ἀδυ-

ἀδυνατεῖ, ξηραίνεται, καὶ κλίνει τὴν ὠραίαν τοῦ κεφαλὴν, μὴ δυνάμενον πλέον νὰ βασταχθῇ ὄρθιον· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως εὕρισκετο ἤδη πλησίον τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.

Ὁ Μέντωρ βλέπων, ὅτι ὁ Τηλέμαχος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πάθους του, συνέλαβε σκοπὸν ἀγχινούστατον, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τόσοις μεγάλῳ κίνδυνον. Παρετήρησεν, ὅτι ἡ Καλυψὼ ἠγάπα ὑπερβαλλόντως τὸν Τηλέμαχον, καὶ ὅτι ὁ Τηλέμαχος ἠγάπα ὅχι ὀλιγώτερον τὴν Νύμφην Εὐχαριν, ἐπειδὴ ὁ σκληρὸς Ἔρως, διὰ νὰ βασανίσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἐνεργεῖ ἐνίοτε νὰ ἀγαπῶμεν ὀλίγον ἐκείνο τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μεγάλως ἀγαπώμεθα. Ὁ Μέντωρ λοιπὸν ἀπεφάσισε νὰ παροξύνῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Καλυψούς. Ἡ Εὐχαρις ἔμελλε νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς τὸν Τηλέμαχον εἰς τὸ κυνῆγι. Τότε ὁ Μέντωρ, ἐλθὼν εἰς συνομιλίαν μετὰ τῆς Καλυψούς, τὴν εἶπεν. Παρετήρησα εἰς τὸν Τηλέμαχον τοιαύτην ἔφесιν διὰ τὸ κυνῆγι, ὁποῖαν ποτὲ μου εἰς αὐτὸν δὲν εἶδον. Ἡ ἡδονὴ αὕτη ἄρχισε νὰ ἀποκατασταίῃ πρὸς αὐτὸν ἀνδρὲς πᾶν ἄλλο πρᾶγμα· εἰς τὰ δάση μόνον καὶ εἰς τὰ πλέον ἄγρια ὄρη εὐχαριστεῖται νὰ διατρίβῃ. Ἀράγε σὺ, ὦ Θεά, ἐνέπνευσας εἰς τὴν καρδίαν του ταύτην τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν;

Ἡ Καλυψὼ, ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους, ἀναφεν ἀπὸ ὀργῆν τραχεῖαν, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ. Αὐτὸς ὁ Τηλέμαχος, ἀπεκρίθη, ὅς τις κατεφρόνησεν ὅλας τὰς ἡδονὰς τῆς Κύπρου, δὲν δύναται νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν μετρίαν ὠραιότητα μιᾶς τῶν Νυμφῶν μου. Πῶς λοιπὸν τολμᾷ νὰ καυχᾶται, ὅτι ἐτέλεσε τόσα ἔργα θαυμάσια, αὐτὸς, τοῦ ὁποῖου ἡ καρδιά μαλθακώνεται χαμερπῶς ἀπὸ τὰς ἡδονὰς, καὶ ὁ ὁποῖος δὲν φαίνεται γεννημένος δι

δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ τὴν ζήσιν ζῶν ἄδοξον καὶ οὐτι-
 δανὴν μεταξὺ γυναικῶν; Ὁ Μέντωρ, παρατηρῶν
 μὲ χαρὰν πόσον ἡ ζήλοτυπία ἐτάραττε τὴν καρ-
 δίαν τῆς Καλυψοῦς, δὲν ἀμίλησε περισσότερον, φο-
 βούμενος μὴ τὴν βάλῃ εἰς δυσπιστίαν πρὸς αὐτόν,
 ἀλλ' ἐδείκνυε τὸν ἑαυτὸν του μελαγχολοῦντα καὶ τε-
 θλιμμένον. Ἡ Θεὰ ἐπαραπονεῖτο πρὸς τὸν Μέν-
 τορα πάντοτε δι' ὅσα ἐβλεπεν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ
 κυνῆγι, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Μέντωρ τὴν εἰδοποίησεν,
 τὴν ἐβάλεν εἰς θηριωδὴ μανίαν. Ἐμαθεν, ὅτι ὁ
 Τηλέμαχος, διὰ τὴν ὁμιλήσιν μετὰ τῆς Εὐχάρεως,
 ἤρε τὸν τρόπον τὴν παραμερίσῃ ἀπὸ τὰς ἄλλας
 Νύμφας. Ὅθεν ἐπρόβαλε καὶ δεύτερον κυνῆγι, εἰς
 τὸ ὁποῖον ἐπρόβλεπεν, ὅτι ὁ Τηλέμαχος ἤθελε κά-
 μει τὸ ἴδιον, καὶ, διὰ τὴν ματαιώσῃ τὰς βουλὰς του,
 ἐφανέρωσεν, ὅτι καὶ αὐτὴ ἤθελεν ὑπάγει μετ' αὐ-
 τῶν. Ἀλλ' ἐξαίφνης μὴ δυναμένη πλέον τὴν χαλι-
 νῶσιν τὸν θυμὸν της, οὕτω τῷ εἶπε.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν, ὦ Νέε αὐθάδη, ἡλθεῖς εἰς
 τὴν Νῆσον μου διὰ τὴν ἀποφύγῃς τὸ δίκαιον ναυά-
 γιον, τὸ ὁποῖον ὁ Ποσειδῶν σοὶ ἐπέφερε, καὶ τὴν
 θεῖαν ἐκδίησιν; δὲν ἐμβῆκες δι' ἄλλο εἰς ταύτην
 τὴν Νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐμβαίνει κανένας ἀ-
 πὸ τοὺς θνητοὺς, εἰμὴ διὰ τὴν καταφρονήσῃς τὴν
 δυνάμιν μου, καὶ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν σοὶ ἐ-
 δεῖξα; Ἀκούσατε, ὦ Θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς
 Στυγῆς, μίαν δυστυχῆ Θεάν, καὶ σπουδάσατε τὴν
 τιμωρήσατε τοῦτον τὸν ἄπιστον, τὸν ὑχάριστον,
 τὸν ἱερόσυλον. Ἐπεὶ δὲ εἶσαι σκληρότερος καὶ ἀδι-
 κώτερος ἀπὸ τὸν Πατέρα σου, παρακαλῶ τοὺς Θεοὺς
 τὴν ὑποπέσῃς εἰς δυστυχίαν πολυχρονιωτέρους, καὶ
 χείρονας τῶν ἐδικῶν του. Ὅχι, ὄχι, ποτὲ τὴν μὴν
 ἀξιώθῃς τὴν ἰδῆς τὴν Πατρίδα σου, ἐκείνην τὴν
 πτωχὴν καὶ δυστυχῆ Ἰθάκην, τὴν ὁποίαν δὲν ἐν-

τράπης νὰ προτιμήσῃς ἀπὸ τὴν Ἀθανασίαν, ἥτις ἀπὸ ἐμὲ σοὶ προσφέρεται! Ἡ μᾶλλον ἄμποτε νὰ ἀφανισθῇς εἰς τὴν μέσιν τῆς θαλάσσης, θεωρῶν αὐτὴν μακρόθεν, καὶ τὸ σῶμά σου, γενόμενον παῖ-
γνιον τῶν κυμάτων, νὰ ριφθῇ ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ παραθαλάσσιον χωρὶς ἐλπίδα ταφῆς· ἄμποτε νὰ τὸ ἰδῶσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, κατατρωγόμενον ἀπὸ τοὺς Γύπας, καὶ νὰ τὸ ἰδῇ ὁμοίως καὶ ἐκεῖνη, τὴν ὁποίαν τόσον ἀγαπᾷς. Αὐτὴ θέλει τὸ ἰδεῖ, θέλει διασπαραχθῇ τὴν καρδίαν, καὶ ἡ θλίψις τῆς θέλει εἶναι ἐδική μου χαρά.

Ἡ Καλυψὼ οὕτως ὁμιλοῦσα, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς βλοσυροὺς καὶ φλογῶδεις, τὰ βλέμματά της περιεπλανῶντο πανταχόθεν, καὶ εἶχον κάποιόν τι ταραχῶδες καὶ ἄγριον. Αἱ παρειαί της, τρέμουσαι, ἦσαν σκεπασμέναι ἀπὸ μελανὰς κηλίδας· κάθε στιγμήν μετήλαττε χρῶμα, καὶ πολλάκις διεχύνετο εἰς τὸ πρόσωπόν της ἡ ὠχρότης τοῦ θανάτου. Τὰ δάκρυά της δὲν ἔτρεχον ὡς πρότερον με ἀφθονίαν, ἀλλ' ἐφαίνετο, ὅτι ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἀπελπισία ἐξήρναν τὰς πηγὰς των, καὶ μόλις ὀλίγα τινὰ ἐστάλαζον ἐπάνω εἰς τὰς παρειὰς της. Ἡ φωνή της ἦτον βραχνή, τρέμουσα, καὶ διακεκομμένη. Ὁ Μέντωρ περιεργάζετο ὅλα ταῦτα τὰ κινήματα, οὔτε πλέον συνωμίλει μετὰ τοῦ Τιλεμάχου, ἀλλὰ τὸν ἐστοχάζετο ὡς ἀσθενῇ ἀπηλπισμένον, καὶ μόνον ἐνίοτε ἐρρίπτειν ἐπάνω εἰς αὐτὸν βλέμματά τινα συμπαθείας.

Ὁ Τιλέμαχος ἐγνώριζε πόσον ἦτον πταίστης καὶ ἀνάξιος τῆς ἀγάπης τοῦ Μέντορος, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἰψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, φοβούμενος μὴν ἀπαντήσῃ τὰ βλέμματα τοῦ φίλου του, τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἡ σιωπὴ τὸν κατέκρινεν. Ἐνίοτε ἐπεθύμει νὰ ὀρμήσῃ, καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὸν λαϊμόν
του,

του, νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ, καὶ νὰ τῷ φανερώσῃ πόσον ἐθλίβετο διὰ τὸ πταῖσμά του· ἀλλ' ἐμποδίζετο πότε ἀπὸ ἄλογον ἐντροπὴν, πότε δὲ φοβούμενος μὴν κάμῃ περισσότερον ἀπὸ ὅσον ἤθελε, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ἐπειδὴ τοιοῦτος κίνδυνος τῷ ἐφαίνετο γλυκὺς, καὶ ἀκόμη δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφασίσῃ εἰς τὸ νὰ καταβάλλῃ τὸ μανιῶδες ἔπαθός του.

Οἱ Θεοὶ καὶ αἱ Θεαὶ τοῦ Ὀλύμπου, συναθροισθέντες, ἴσταντο εἰς βαθεῖαν σιωπὴν, καὶ εἶχον προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς των εἰς τὴν Νῆσον τῆς Καλυψοῦς, διὰ νὰ ἰδῶσι ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἤθελε νικήσῃ εἰς ἐκείνον τὸν ἀγῶνα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ ὁ Ἔρως. Ὁ Ἔρως, παίζων μὲ τὰς Νύμφας, εἶχεν ἀνάψῃ τὴν φλόγα του εἰς ὅλας. Ἡ Ἀθηνᾶ, ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος, μετεχειρίζετο τὴν ζηλοτυπίαν (ἡ ὁποία εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Ἔρωτα) ἐναντίον τοῦ ἰδίου Ἑρωτος, καὶ ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ θεατῆς ἐκείνης τῆς μάχης, καὶ νὰ σταθῇ οὐδέτερος καὶ ἀδιάφορος.

Ἐν τούτοις ἡ Εὐχαρις, φοβουμένη μὴν χάσῃ τὸν Τηλέμαχον μετεχειρίζετο πᾶσαν μηχανὴν νὰ τὸν κρατῇ εἰς τὰ δεσμά της. Ἡτοιμάζετο ἦδη νὰ ὑπάγῃ μετ' αὐτοῦ εἰς ἄλλο δεύτερον κυνήγι, καὶ ἦτον ἐνδεδυμένη ὡς ἡ Ἀρτεμις (1). Ἡ Ἀφροδίτη καὶ

(1) Ἡ Ἀρτεμις, ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος, εἶχε κοινῶς τρία ὀνόματα, καθὼς μυθολογοῦσιν οἱ Ποιηταί, ἢ διὰ τὰ διάφορά της ἐπαγγέλματα, ἢ διατὶ συγχέουσι τρεῖς τάξεις εἰς μίαν καὶ μόνην θεότητα, ὀνομάζοντες αὐτὴν τριχέφαλον Ἑκάτην, ὡς οὖσαν εἰς τὸν Οὐρανόν, Σελήνην· Ἀρτεμίδα, εἰς τὴν Γῆν καὶ εἰς τὸν Ἄδην, Περσιφόνην. Καὶ καθὼς Σελήνη εἰς τὸν Οὐρανόν, καλεῖται διαφόρως, τουτέστιν Φοῖβη, διὰ τὸν ἀδελφὸν τῆς Φοῖβον, παρ' οὗ ἐδανείσθη τὸ φῶς. Κυν-
δαία

δια καὶ Διηλία, διὰ τὸ ὅρος Κύνθον, καὶ διὰ τὴν Νῆσον Δῆλον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς σελ. 70. ἐν τοῖς σχολίοις δεδηλωται. Ἠγάπησε τὸν Ποιμένα Ἐνδυμίωνα, τὸν ὁποῖον ὁ Ζεὺς κατεδίκασεν εἰς παντοτεινὸν ὕπνον διὰ τὴν μεγάλην ἐλευθερίαν καὶ συναναστροφὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε μετὰ τῆς Ἥρας. Ἀλλ' ἡ Ἀρτεμις τὸν ἐκρυψεν εἰς ἐν ὅρος, διὰ τὸ εὐρίσκηται μακρὰν ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Διὸς. Τὸ ἀληθές ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ Ἐνδυμίων ἠγάπα τὴν μανθάνει τὰς κινήσεις τῆς Σελήνης, διὰ τὸ ὁποῖον ἐσυνείδιζε τὴν διέρχεται τὰς νύκτας εἰς τόπους ἐρήμους, διὰ τὴν θεωρῆναι τὴν ἡσυχίαν. Τῆς Θεσσαλίας αἱ Μάγισσαι ἱκαυχῶντο, ὅτι τὴν κατεβίβαζον διὰ τῆς μαντικῆς τῶν τεχνῆς, καὶ ἐπίστευον, ὅτι κατέβαινε διὰ περιδιάβασιν, ὅπου τὴν εἶδεν τὸν ἦναι εἰς ἐκλειψιν· αὕτη ἡ πεπλανημένη φαντασία δὲν δύναται τὴν εἰσελθεῖν ἀπὸ τὸν βάρβαρον καὶ ἀπαιδεύτον νοῦν τοῦ κοινοῦ πληθους, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται. Ἐλέγετο δὲ καὶ Ἀρτεμις εἰς τὴν γῆν, ὡς οὐσα Θεὰ εἰς τὰ δάση, εἰς τὰ ὄρη, καὶ εἰς τοὺς κυνηγούς, διὰ τὸ ὁποῖον παρίστατο πάντοτε μὲ τὸξον καὶ βελὴ ὁμοῦ μὲ τὰς ἐξήχοντα Νύμφας, αἵτινες τὴν ἠκολούθουν εἰς καθεὶ τόπον· εἶχε τὴν ἐπιστάσιν τῶν λεχάνων, καὶ ὠνομάζετο Εἰλειθυια. Εὐφύλαττε τὴν σωφροσύνην, καὶ δὲν ἐστεργέ ποτε πρᾶγμα ἐναντίον τῆς τιμῆς τῆς. Ὄθεν καὶ ἐτιμώρησε τὴν ἀφροσύνην τοῦ κυνηγοῦ Ἀκταίονος, ὅς τις τὴν εἶδε γυμνὴν, ὅταν ἑλούετο εἰς μίαν πηγὴν μὲ τὰς Νύμφας, ὥστε ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς ὀνειδισμοὺς τὸν μετεσχημάτισεν εἰς ἐλαφρον, καὶ μὴ γνωρίζοντες τὸν πλέον οἱ διηρυτικοὶ τοῦ κύνος ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν κατέξεσχισαν. Ὁ εἰς τὴν Ἐφεσον Ναός τῆς ἦτον ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ Κόσμου. Ὁ Ἐρὸς στρατός ἐκάυσεν τοῦτον τὸν Ναόν, διὰ τὸ καὶ τὴν τὸ ὄνομα τὸ αἰνῶδες, μὴ δυνάμενος τὴν ἀποκτήσῃ δόξαν ἀλλῶς. Ὁ Λαὸς ὁμοῦς τῆς Ἐφέσου ἐψήφισεν, ὅτι, ὅς τις ἠδεδε προφέρει τὸ ὄνομα τοῦ, τὸ θανάτῳ τῆς αἰσῆς. Ἡ ποταμὸς κατακαύσας ἐσυνέβη, ὡς λέγουσιν, τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ἀνάμεσα εἰς τὰ ἔθνη τῶν Σαρματῶν, καλούμενα Ταύροι, ἐλατρεύετο αὕτη ἡ Θεὰ μὲ θυσίας ἀνθρώπων, Ἑλλήνων δηλ. καὶ ἐτέρων ξένων, ὅσοι ἐκινδύνουν εἰς τὰ παραθαλάσσια τῶν, καθὼς συνέβη εἰς τὸν Ὀρέστην, Υἱὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος. Τελευταῖον ἡ ρηθεῖσα Τρικέφαλος Θεὰ ἦτον εἰς τὸν Ἀδην Περσεφόνη. Τινὲς ὅμως δέλουσιν, ὅτι ἡ Περ-

καὶ ὁ Ἔρως τὴν ἐκόσμησαν μὲ νέας χάριτας, ὥστε ἡ εὐμορφία τῆς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐσκοτίσσε τὴν τῆς Καλυψοῦς. Ἡ Καλυψώ, θεωρήσασα αὐτὴν ἀπὸ μακρὰν, εἶδε τὸν αὐτὸν καιρὸν τὴν μορφήν τῆς εἰς τὴν καθαρωτέραν τῶν πηγῶν τῆς, καὶ ἐν-
τράπη, ὅθεν, κρυβεῖσα εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ σπηλαίου τῆς, εἶπε ταῦτα κατ' ἑαυτήν.

Μοὶ εἶναι λοιπὸν πάντῃ ἀνωφελές, ὅτι ἠθέλησα νὰ ταράξω τοὺς τοὺς δύο ἐραστάς, ἀγαγγέλου-
σα, ὅτι θέλω ὑπάγει μετ' αὐτῶν εἰς τὸ κυνῆγι. Τί νὰ κάμω; Πρέπει ἄραγε νὰ ὑπάγω, διὰ νὰ τὴν κάμω νὰ θριαμβεύσῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ὠραιότητά μου πρὸς αὐξήσιν τῆς ἐδικῆς τῆς; καὶ βλέπων με ὁ Τηλέμαχος, ἐτι μάλλον νὰ φλο-
γίζηται ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν Εὐχαρίν ἔρωτα; Οἴμοι! τί ἔκαμα ἡ δυστυχής; ὄχι, ὄχι! δὲν θέλω ὑπά-
γει, δὲν θέλουν ὅμως ὑπάγει οὔτε αὐτοί. Θέλω εὖ-
ρρει τρόπον νὰ τοὺς ἐμποδίσω. Ἄς εὕρω τὸν Μέν-
τορα νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ εὐγάλῃ τὸν Τηλέμα-
χον ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς
τὴν Ἰθάκην. Ἀλλὰ τί λέγω; καὶ τί θέλω γένει
μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ Τηλεμάχου; Ποῦ εὐρίσκο-
μαι; τί μένει πλέον νὰ κάμω; ὦ Ἀφροδίτη, ὦ
σκληρὰ Ἀφροδίτη, σὺ μὲ ἠπάτησες! Ὅποιον ὀλέ-
θριον δῶρον μοὶ ἐπρόσφερες! καὶ σὺ, Ἔρως φαρ-
μακερὲς, βρέφος ἐπώλεθρον, ἐγὼ σοὶ ἠνοιξα τὴν
καρ-

σεφόνῃ ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, καὶ ὅτι ὁ Πλούτων τὴν ἤρπασεν, ὅταν ἐμάζωνεν ἀνθρ' ἐπάνω τοῦ ὅ-
ρου τῆς Αἰτνῆς. Ὅθεν ἡ Δήμητηρ ζητοῦσα αὐτὴν εἰς ὅλον
τὸν Κόσμον ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν Γεωργικὴν, τὴν
Χρῆσιν τοῦ ἀρτου, καὶ τῶν λοιπῶν καρπῶν, ὡς ἐσθιόντας
πρότερον βαλάνους, καὶ οὕτως ὠνομάσθη Θεὰ τῶν καρπῶν.

καρδίαν μου μέ ἐλπίδα νά ζήσω εὐτυχῆς, συνω-
 δευμένη ἀπὸ τὸν Τηλέμαχον, καὶ σὺ τὴν ἐγέμισες
 ἀπὸ ταραχὴν καὶ ἀπελπισίαν. Αἱ Νύμφαι μου ἀ-
 πεστάτησαν κατ' ἐμοῦ, καὶ ἡ Θεότης μου ἀποκα-
 τασταίνει αἰώνιον τὴν δυστυχίαν μου. Ὡ καὶ ἄς
 ἠδυνάμην νά δώσω τέλος τῶν ἀθανάτων μου θλί-
 ψων διὰ τοῦ Θανάτου! Πρέπει νά ἀποθάνῃς, ὦ
 Τηλέμαχε, ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν δύναμαι νά ἀποθάνω·
 θέλω ἐκδικηθῇ κατὰ τῆς ἀχαριστίας σου, θανα-
 τώνουσά σε ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τῆς Νύμφης
 σου. Ἀλλὰ σὺ μαίνεσαι, ὦ δυστυχὴς Καλυψώ. Θέ-
 λεις νά θανατώσῃς ἓνα ἀναίτιον, τὸν ὁποῖον σὺ
 ἡ ἰδίᾳ ἔρριψας εἰς ταύτην τὴν ἄβυσσον τῶν δυστυ-
 χιῶν; Ἐγὼ ἐνέβαλον εἰς τὴν καθεαὶν καρδίαν τοῦ
 Τηλεμάχου τὴν θανατηφόρον φλόγα. Ὅποια ἀθω-
 ότης! ὅποια ἀρετή! ὁποῖον μῖσος ἐναντίον τῆς
 πονηρίας! ὅποια εὐτολμία ἐναντίον τῶν αἰσχυρῶν
 ἠδονῶν! Ἐπρεπε τάχα νά τοῦ φαρμακεύσω τὴν
 καρδίαν; Αὐτὸς ἤθελε μέ ἀφήσει, εἴν δὲν τὸν ἐμ-
 πόδιζον. Ἀλλὰ τῶρα πρέπει νά ἀναχωρήσῃ, ἐπει-
 δὴ δὲν ὑποφέρω νά βλέπω ἑμαυτὴν καταφρονουμέ-
 νην, καὶ νά προτιμᾶται ἀπὸ ἐμὲ ἡ Εὐχαρις. Ὁ-
 χι, ὄχι! δὲν δύναμαι νά ὑποφέρω. παρ' ὅτι μέ
 πρέπει. Ἀναχώρησον λοιπὸν, ὦ Τηλέμαχε, πλεῖ-
 σον τὴν θάλασσαν, καὶ ἄρες χωρὶς παρηγορίαν
 τὴν Καλυψώ, μὴ δυναμένην μήτε τὴν ζωὴν νά ὑπο-
 φέρῃ, μήτε νά εὕρῃ τὸν Θάνατον. Ἄφες τὴν ἀπα-
 ρηγόρητον, γεμάτην ἀπὸ αἰσχύνῃν, καὶ ἀπηλπι-
 σμένην, μέ τὴν ὑπερήφανόν σου Εὐχαριν.

Ταῦτα ὠμίλει καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸ σπήλαιόν της·
 ἀλλ' ἐξαίφνης ἐξεληθοῦσα μέ ὄρμην, ποῦ εἶσαι; ὦ
 Μέντωρ, ἐφώναξεν· οὕτως ὑπερασπίζεσαι τὸν Τη-
 λέμαχον ἐναντίον εἰς τὰς ἠδονάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας
 νικᾶται; Σὺ κοιμᾶσαι, εἰς καιρὸν ὅπου ὁ Ἑρως

ἀγρυπνεῖ ἐναντίον σου; Ἀλλ' ἐγὼ δὲν δύναμαι πλέον
 νὰ ὑποφέρω ταύτην τὴν οὐτιδανὴν ἀδιαφορίαν σου.
 Θέλεις βλέπει λοιπὸν πάντοτε τὸν Υἱὸν τοῦ Ὀδυσ-
 σέως νὰ ἀτιμάζῃ τὸν Πατέρα του, καὶ νὰ ἀμελῇ
 τὴν λαμπράν του δόξαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν προ-
 σκαλοῦσιν οἱ Θεοὶ, χωρὶς νὰ φροντίζῃς περὶ αὐ-
 τοῦ; Εἰς ποῖον ἐνεπιστεύθησαν οἱ Γεννήτορες του
 τὴν κυβερνησίαν του εἰς σέ, ἢ εἰς ἐμέ; Ἐγὼ ζητῶ
 τρόπον νὰ τὸν ἰατρεύσω, καὶ σὺ δὲν συμβουθεῖς;
 Ἴδου εἰς τὸν πλέον παράμερον τόπον τούτου τοῦ
 δάσους εἶναι μεγάλαι Πεύκαι ἀρμόδιαι πρὸς κατα-
 σκευὴν Πλοίου, ὅπου καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς κατεσκεύασε
 τὸ ἐδικόν του, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀνεχώρησεν ἀπὸ
 ταύτην τὴν Νῆσον· εἰς τὸν ἴδιον τόπον θέλεις εὔρει
 ἕν βαθὺ σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ὅλα τὰ ἀ-
 ναγκαῖα ἐργαλεῖα, διὰ νὰ πελεκήσῃς ὅλα τὰ μέρη
 τοῦ Πλοίου, καὶ νὰ τὰ συνάψῃς.

Μόλις εἶπεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ μετενόη-
 σεν. Ὁ Μέντωρ, χωρὶς νὰ χάσῃ οὐδὲ μίαν στιγ-
 μὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸ σπήλαιον, εὗρε τὰ ἐργαλεῖα,
 ἔκοψε τὰς Πεύκας, καὶ εἰς μίαν μόνην ἡμέραν ἐτε-
 λείωσεν ἕν τεχνικώτατον Πλοῖον, ἐπεὶδὴ ἡ δύναμις
 καὶ ἀγχίνονα τῆς Ἀθηνᾶς δὲν χρειάζονται πολὺν
 καιρὸν διὰ νὰ τελειώσωσι τὰς πλέον μεγάλας ἐρ-
 γασίας. Ἡ Καλυψὼ ἐταράχθη μεγάλως. Ἐκ τοῦ
 ἑνὸς μέρους ἤθελε νὰ ἴδῃ, εἰάν ὁ Μέντωρ ἐπροχώρει
 εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκ τοῦ ἑτέ-
 ρου δὲν ἠδύνατο νὰ ἀμελήσῃ τὸ κυνήγι, εἰς τὸ ὁ-
 ποῖον ἡ Εὐχαρις ἔμελλε νὰ ἦναι εἰς τελείαν ἐλευ-
 θερίαν μετὰ τοῦ Τηλεμάχου. Ἡ ζηλοτυπία δὲν
 τὴν ἄφησε ποτὲ νὰ μακρύνῃ τοὺς ὀφθαλμούς της
 ἀπὸ τοὺς δύο ἐραστάς, ἀλλ' ἐπάσχιζε νὰ φέρῃ τὸ
 κυνήγι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἤξευ-
 ρεν, ὅτι ὁ Μέντωρ κατεσκεύαζε τὸ πλοῖον. Ἦκουε
 τοὺς

τοὺς κτύπους τῆς σφύρας καὶ τῆς ἀξίνης, ἔβαλλεν ὅλην τὴν προσοχήν της, καὶ κάθε κτύπος τὴν ἐπροξένει φρίκην, ἀλλ' ἐφοβεῖτο ἐν ταύτῳ μήπως μὲ αὐτὴν τὴν προσοχήν παρατρέξῃ κἀνέν βλέμμα ἢ ρεῦμα τοῦ Τηλεμάχου πρὸς τὴν Νύμφην.

Ἐν τούτοις ἡ Εὐχαρις ἔλεγε πρὸς τὸν Τηλέμαχον μὲ εἰρωνίαν· δὲν φοβεῖσαι μή σε ἐπιπλήξῃ ὁ Μέντωρ, ὅτι ἤλθες εἰς τὸ κυνήγι χωρὶς αὐτοῦ; ὦ! πόσον εἶσαι ἀξιολύπητος, ζῶν ὑποκάτω εἰς ἓνα διδάσκαλον τόσον αὐστηρόν! Ἀποστέφεται ὅσα φαίνονται ἀρεστὰ εἰς ἐσένα, προσποιεῖται, ὅτι εἶναι ἐχθρὸς πάσης ἡδονῆς, δὲν ὑποφέρει νὰ ἀπολαύσῃς οὔτε μίαν, καὶ κατακρίνει ὡς ἄνομα τὰ πλέον ἀθῶα πράγματα. Ἠδύνασο νὰ ἐξαρτᾷσαι ἀπὸ αὐτόν, ἐν ὧν δὲν ἦσουν εἰς στάσιν νὰ κυβερνηθῇς μόνος σου, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἔδειξες τόσῃν φρόνησιν, δὲν πρέπει πλέον νὰ ἀφίνης τὸν ἑαυτόν σου νὰ κυβερνᾷται ὡς βρέφος. Αὐτοὶ οἱ παροῦργοι καὶ δολεροὶ λόγοι διεπέρασαν τὴν καρδίαν τοῦ Τηλεμάχου καὶ τὸν διήγειραν πρὸς ὀργὴν ἐναντίον τοῦ Μέντορος, τοῦ ὁποίου τὸν ζυγὸν ἠθελε νὰ ἀποτινάξῃ· μὲ ὅλον τοῦτο ἐφοβεῖτο νὰ τὸν ἀπαντήσῃ, καὶ τόση ἦτον ἡ ταραχή του, ὥστε δὲν ἀπεκρίθη λόγον πρὸς τὴν Εὐχαριν.

Τελευταῖον, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὸ κυνήγι μὲ ἀδιάκοπον στενοχωρίαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἐπέστρεψαν πρὸς ἑσπέραν ἀπὸ μίαν ἄκρην τοῦ δάσους πλησίον τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Μέντωρ ἐκοπίασεν ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἡ Καλυψὼ εἶδε μακρόθεν τελειωμένον τὸ πλοῖον. Ἐν πυκνὸν καὶ σκοτεινὸν σύννεφον, ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο τοῦ θανάτου, ἐσκέπασεν αἰφνιδίως τοὺς ὀφθαλμούς της, τὰ γόνατά της τρέμοντα δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ τὴν βαπτάσωσι, καὶ παγωμένος ἰδρῶς ἔτρεχεν ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη
 Q 3 τοῦ

τοῦ σώματός της. Ἠναγκάσθη διὰ τοῦτο νὰ ἀκουμβίσῃ ἐπάνω εἰς τὰς Νύμφας, αἵτινες ἴσταντο περὶ αὐτὴν, ἀλλ' εἰς καιρὸν ὅπου ἡ Εὐχαρις ἔβαλε τὴν χεῖρά της διὰ νὰ τὴν βαστάσῃ, αὐτὴ τὴν ἀπέρριψε, ρίπτουσα κατ' αὐτῆς ἐν φοβερὸν βλέμμα.

Ὁ Τηλέμαχος, θεωρήσας τὸ πλοῖον, μὴ ἰδὼν δὲ τὸν Μέντορα, ἐπειδὴ εἶχεν ἀναχωρήσει ἀπ' ἐκεῖ, ἀφ' οὗ τὸ ἐτελείωσεν, ἠρώτησε τὴν Θεὰν τίνος ἦτον ἐκεῖνο τὸ πλοῖον, καὶ διὰ χρῆσιν τίνος ἡτοιμάσθη; Αὐτὴ δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἀποκριθῇ εὐθύς, ἀλλὰ τελευταῖον εἶπεν. Αὐτὸ ἡτοιμάσθη διὰ νὰ ἀποπέμψω τὸν Μέντορα, τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξα καὶ τὸ κατεσκευάσει. Δὲν θέλεις πλέον ἐμποδίζεσαι ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν αὐστηρόν σου φίλον, ὅς τις ἐναντιώνεται εἰς τὴν εὐτυχίαν σου, καὶ ἥθελε ζηλεύσει, ἐὰν γένης ἀθάνατος. Τότε ὁ Τηλέμαχος ἐφώνηξε μὲ κλαυθμηράν φωνὴν, ὁ Μέντωρ μὲ ἀφίει; φεῦ! ἐγὼ ἐχάσθικα. Ἐὰν ὁ Μέντωρ μὲ ἀφήσῃ δὲν ἔχω ἄλλον, εἰμὴ σέ, ὦ ἠγαπημένη μου Εὐχαρις. Αὐτοὶ οἱ λόγοι ἐφυγον ἀπὸ τὸ στόματου ἐπάνω εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πάθους του· εὐθύς ἐκατάλαβε τὸ ἄτοπον τῶν λόγων του, ἀλλὰ δὲν εὐρέθη εἰς κατάστασιν νὰ κάμῃ, πρὶν τοὺς εἰπῇ, τὴν ἀναγκαίαν σκέψιν. Ἠκολούθησεν εἰς ὅλας ταραχὴν, ἐκπληξίς, καὶ βαθεῖα σιωπή. Ἡ Εὐχαρις ἐρυθριῶσα, καὶ κλίνουσα κάτω τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἴστατο ἔμφοβος ὀπισθεν, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ παρρησιασθῇ· ἀλλὰ, μ' ὅλον ὅτι ἦτον τεταραγμένον τὸ πρόσωπόν της ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν, ἔχαιρεν ἡ καρδία της. Ὁ Τηλέμαχος δὲν ἐγνώριζε πλέον τὸν ἑαυτὸν του, καὶ δὲν ᾔδυνάτο νὰ στοχασθῇ, ὅτι ὠμίλησεν τόσον ἀσυνέτως, ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔκαμε, τῷ ἐφαίνετο ὡς ὄνειρον, ὄνειρον ὅμως, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔμεινε συγχισμένος καὶ τεταραγμένος.

Ἡ Καλυψώ, μαινομένη περισσότερον ἀπὸ μίαν Λέαιναν ὅποταν ἀρπάσωσιν ἀπ' αὐτῆς τοὺς νεογνούς της σκύμνους, ἔτρεχε μέσα εἰς τὸ δάσος, χωρὶς νὰ ἀκολουθῇ κανένα δρόμον, μὴν ἠξεύρουσα εἰς ποῖον μέρος ἐπήγαινε. Τελευταῖον εὐρέθη ἔμπροσθεν εἰς τὸ σπήλαιόν της, ὅπου τὴν ἀνέμενεν ὁ Μέντωρ, τὸν ὅποῖον ἰδοῦσα, εἶπε. Φύγετε ἀπὸ τὴν Νῆσόν μου, ὦ ξένοι, οἵτινες ἤλθετε νὰ συγχίσητε τὴν ἡσυχίαν μου. Ἄς φύγῃ μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ὁ μωρὸς οὗτος Νέος, καὶ σὺ, Γέρων ἀνόητε, θέλεις δοκιμάσει τὴν δύναμιν μιᾶς ὠργισμένης Θεᾶς, εἰδὼς τὸν εὐγάλης εὐθὺς ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον. Ἐγὼ πλέον δὲν θέλω νὰ τὸν ἰδῶ, ἀλλ' οὔτε συγχωρῶ νὰ ὁμιλήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἢ καὶ νὰ τὸν θεωρήσῃ καμμία ἀπὸ τὰς Νύμφας μου. Ὁμνύω εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς, ὅρκον, τὸν ὅποῖον τρέμουνσι καὶ οἱ ἴδιοι Θεοί. Ἀλλ' ἠξέυρε, ὦ Τηλέμαχε, ὅτι δὲν ἐτελείωσαν αἱ δυστυχίαι σου· ἀχάριστε! θέλεις ἐξέλθει ἀπὸ ταύτην τὴν Νῆσον, διὰ νὰ ἀπαντήσῃς νέας δυστυχίας. Ἐγὼ θέλω λάβει ἐκδίκησιν, καὶ σὺ θέλεις λυπηθῇ, ὅμως ματαίως, ὅτι ὑστερήθῃς τὴν Καλυψώ. Ὁ Ποσειδῶν, ὅς τις ἀκόμη εἶναι θυμωμένος ἐναντίον τοῦ Πατρός σου, ἀπὸ τὸν ὅποῖον ὑβρίσθη εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ κεντούμενος ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην, τὴν ὁποίαν κατεφρόνησες εἰς τὴν Κύπρον, σοὶ ἐτοιμάζει νέας τρικυμίας. Θέλεις ἰδεῖ τὸν Πατέρα σου ζῶντα, ὅμως θέλεις τὸν ἰδεῖ χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσῃς, καὶ χωρὶς νὰ δυνηθῇ ἐκεῖνος νὰ σὲ γνωρίσῃ· ἀλλ' οὔτε θέλεις τὸν ἀσπασθῇ καὶ ἐνωθῇ μετ' αὐτοῦ πρότερον εἰς τὴν Ἰθάκην, εἰμὴ ἀφ' οὗ γένῃς τὸ παίγνιον τῆς πλέον σκληρᾶς τύχης. Πήγαινε· ἐγὼ ἐξορκίζω ὅλους τοὺς οὐρανίους Θεοὺς νὰ μὲ ἐκδικήσωσιν. Ἄμπστε, ἢ εἰς τὴν μέσσην τῆς θαλάσσης λειποφυγῶν, ἢ κρεμάμε-

ρος ἀπὸ τὴν κορυφὴν τινὸς σκοπέλου, καὶ κεραυνω-
μένος, νὰ ἐπικαλῆσαι ματαίως τὸ ὄνομα τῆς Κα-
λυφούς πρὸς βοήθειάν σου, ἥτις θέλει λάβει χα-
ρὰν μεγίστην εἰς τὴν τιμωρίαν σου.

Ἀφ' οὗ ταῦτα ὠμίλησεν, ἡ τεταραγμένη ψυχὴ
τῆς ἦτον ἤδη ἑτοιμος νὰ μεταβάλῃ ὅσα ἀπεφάσισεν.
Ὁ Ἔρως ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς τὴν ἐπι-
θυμίαν τοῦ νὰ κρατήσῃ τὸν Τηλέμαχον. Ἄς ζῇ,
ἔλεγε κατ' ἑαυτὴν, ἄς μείνῃ ἐδῶ μετ' ἐμοῦ, καὶ ἴ-
σως ποτε γνωρίσῃ ὅσα ἐγὼ δι' αὐτὸν ἔκαμα. Ἡ
Εὐχαρίς δὲν δύναται νὰ τὸν ἀπαθανάτισῃ, ὡς ἐγώ.
Ἀλλ', ὦ τυφλὴ Καλυφῶ, σὺ διὰ τοῦ ὅρκου ἐπρό-
δωκες αὐτὴν σεαυτήν. Τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς, εἰς
τὰ ὁποῖα ὤμωσας, δὲν σοὶ ἀφίνουσι ἐλπίδα τινα
διὰ τὸν Τηλέμαχον. Ἡ Καλυφῶ ὠμίλει ταῦτα,
χαρὶς νὰ τὴν ἀκούῃ ἄλλος τις, πλὴν αἱ ἐριννύες ἐ-
φαίνοντο ἐξωγραφισμένοι εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς, καὶ
ὅλον τὸ μεμολυσμένον φαρμάκι τοῦ ζοφεροῦ Κωκυ-
τοῦ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐξεχείλιζεν ἀπὸ τὴν καρδίαν
τῆς.

Ἐφρίξεν εἰς ταῦτα ὁ Τηλέμαχος· ἡ Θεὰ τὸ ἐ-
κατάλαβεν· (καὶ ποῖον πρᾶγμα δὲν μαντεύει ὁ ἔ-
ρως;) καὶ ἡ φρίκη τοῦ Τηλεμάχου ἐδιπλασίασε
τὴν μανίαν τῆς. Καθὼς μία μεθυσμένη Βάκχη (1)

γε-

(1) Ἀφ' οὗ Διόνυσος, ὁ καὶ Βάκχος, ἐνίκησε τοὺς Ἰν-
δοὺς, ἔκτισε τὴν πόλιν ὀνόματι Νύσσαν· τὴν γέννησιν τοῦ-
του ἐδιηγῆθμεν σελ. 17. ἐν τοῖς Σχολίοις, ἐνταῦθα δὲ δο-
τεῖον τὸ λοιπὸν τοῦ Μύθου. Πρῶτος αὐτὸς ἐφύρε τοὺς θρι-
άμβους, καὶ ὡς θριαμβευτὴς ἐφόρεσε βασιλικὸν διάδημα. Ἡ
ἁμαξία του ἐσύριτο ὑπὸ τῶν Τίγρειν· τὸ σκέπασμά του ἦτον
δέρμα ἑλάφου· τὸ σκηπτρὸν του, ὁ δῦρος, ἦγουν ἐν μικρὸν
ξύλῳ σκεπασμένον ἀπὸ κισσόν, καὶ κληματόφυλλα. Ἐφύρε
τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου, τὸν ὅποιον πίνοντες οἱ Ἴνδοι ἐστοχά-
σθη-

γεμίζει τὸν αέρα ἀπὸ τὰς κραυγᾶς της, καὶ ἐκ τῶν ἀλαλαγμῶν της ἀντηχοῦσι τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῆς Θράκης, οὕτω καὶ αὐτὴ ἔτρεχε διὰ τοῦ δάσους μέεν δόρυ εἰς τὰς χεῖρας κράζουσα ἑλᾶς της τὰς Νύμφας, καὶ ἀπειλοῦσα νὰ θανατώσῃ ὅσας δὲν ἤθελόν τὴν ἀκολουθήσει. Φοβηθεῖσαι ἀπὸ ταύτην τὴν ἀπειλὴν, ἔδραμον πρὸς αὐτὴν ὅλαι ὁμοῦ. Ἡ ἰδίᾳ Εὐχαρίς ἐπλησίασε μετὰ δακρύων θεωροῦσα ἀπὸ μακρὰν τὸν Τιλέμαχον, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐφρύαξεν ἡ Θεὰ βλέπουσα αὐτὴν πλησίον της, καὶ ὅχι μόνον δὲν κατεπράυνεν ὁ θυμός της μὲ τὴν ὑποταγὴν τῆς Νύμφης ἐκείνης, ἀλλὰ μᾶλλον νύξανε, ἐπεὶδὴ ἔβλεπεν ὅτι ἡ λύπη νύξανε τὴν εὐμορφίαν τῆς Εὐχάρως.

Ἐν

σῆσαν τὸ ποτὸν διὰ φαρμάκι, ἐπεὶδὴ ἐμεθούσαν καὶ ἐμαίνοντο. Κατ' ἀρχάς τῷ ἔθυσιάζον ζῶντας ἀνθρώπους· ἀλλ' ἄρ' οὐ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, τῷ προσέφερον ὄνους, ἢ κριάρια (κρίους), φανεράνουντες διὰ τούτου, ὅτι ὅσοι μεθούσι γίνονται μωροὶ ὡς οἱ ὄνοι, καὶ ἀτελεγείς ὡσάν τὰ κριάρια. Ἐλέχθη ἐν τοῖς προῖοις σχολίοις, ὅτι ὁ Βάκχος ἀνετράφη ἀπὸ τὰς Νύμφας, δι' αὐτὸ δηλοῦται, ὅτι ὁ οἶνος πρέπει νὰ συγκεράται μετὰ τοῦ ὕδατος, διὰ νὰ μὴ βλάβῃ τὸν ὄνους τὸν πίνουσι. Ἐκτὸς τῶν Σατύρων δὲν ἠθέλει ὁ Βάκχος Ἱερεῖς, ἢ θυσιάστας ἄλλους, εἰμὴ μόνον Γυναικας, ἐπεὶδὴ τῷ ἠκολούθουν πολὺ πλῆθος μετὰ ψαλμῶν, βοῶν, καὶ χορῶν. Αἱ Γυναικες αὐταὶ ὠνομάζοντο Μαινάδες, Βάκχαι, Θυιάδες, καὶ Βασσάριδες, ὀνόματα διηλ. κραυγῆς καὶ παραφροσύνης. Αἱ μέγιστα αὐτοῦ εἴδωλα, αἱ εἴδωλα τρεῖς χρόνους, ἐκαλοῦντο Τριετηρικά, καὶ ὄργια τοῦ Διονύσου. Τὸ εἶδος τῆς ἱερπραξίας ἦτον, ὅτι αἱ Γυναικες ἐκείναι, ἐνδεδυμέναι μὲ δέρματα Τίγρεων, καὶ Πανθῶν, μὲ τὴν κόμην ἀκαλλώπιστον, μὲ ἀναμμένους δάδας, ἢ μὲ θύρσους, περιήρχοντο διὰ τῶν ὀρέων φωνάζουσαι, Εὐοῖ, ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἐλάβε παρὰ τοῦ Διὸς ὁ Βάκχος εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου τῶν Γίγαντων, ὅτε μετασχηματισθεὶς εἰς εἶδος λέοντος ὤρμησε κατ' αὐτῶν, καὶ κατέκοψε τὸν πρῶτον, τὸν ὁποῖον ἀπηντήσῃ.

Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος μέινας μόνος μετὰ τοῦ Μέντορος, ἐνηγκαλίζετο τὰ γόνατά του, ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ νὰ τὸν θεωρήσῃ εἰς τὸ πρόσωπον. Ἐτρεχον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του πηγαὶ δακρύων. Ἦθελε νὰ τῷ ὁμιλήσῃ, ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὔτε φωνὴν, οὔτε λόγους· δὲν ἤξευρε μῆτε τί ἐπρεπε νὰ πράξῃ, μῆτε τί ἐπραττε, μῆτε τί ἐπεθύμει· ἀλλὰ τελευταῖον ἔκραξεν· ὦ Μέντωρ! ὦ ἀληθινὲ Πάτερ μου! ἐλευθέρωσον τὸν Τηλέμαχόν σου ἀπὸ τὴν ἄβυσσον τούτων τῶν κακῶν. Ἐγὼ δὲν δύναμαι μῆτε νὰ σὲ ἀφήσω, μῆτε νὰ σὲ ἀκολουθήσω. Ἐλευθέρωσόν με ἀπὸ τόσα δεινὰ, ἐλευθέρωσόν με ἀπὸ τὸν ἐαυτόν μου, δός μοι τὸν θάνατον.

Ὁ Μέντωρ τὸν ἐνηγκαλίσθη, τὸν ἐπαρηγόρησε, τὸν ἐγκαρδίωσε, τὸν ἐδίδαξε νὰ ὑποφέρῃ τὸν ἐαυτόν του χωρὶς νὰ ὑποθάλῃ τὰ πάθη του, καὶ τὸν εἶπεν· ὦ Τίε τοῦ σοφοῦ Ὀδυσσέως, τὸν ὅποιον οἱ Θεοὶ τόσον ἠγάπησαν καὶ ἀκόμη ἀγαπᾶσι, τὸ νὰ πάσχῃς τόσον μεγάλα δεινὰ, εἶναι τῆς πρὸς σὲ ἀγάπης τῶν ἀποτελέσμα· δὲν εἶναι ἀκόμη ἀρκετὰ φρόνιμος, ὅς τις δὲν ἡσθάνη τὴν ἀδυναμίαν του καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν παθῶν του, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν γνωρίζει τὸν ἐαυτόν του, καὶ δὲν ἠξεύρει νὰ δυσπιστῇ εἰς αὐτόν. Οἱ Θεοὶ σὲ ἐχειραγῶνισαν ἕως εἰς τὰ χεῖλη τῆς ἀβύσσου, διὰ νὰ σοὶ δείξωσιν ὅλον τὸ βάθος τῆς, ἀλλὰ δὲν σὲ ἄφησαν νὰ πέσῃς εἰς αὐτήν. Κατάλαβε τώρα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον δὲν ἤθελες καταλάβει ποτὲ εἰάν δὲν τὸ ἐδοκίμαζες. Ματαίως ἤθελον σοὶ διηγηθῇ διὰ τὰς ἀπάτας τοῦ Ἑρώτος, ὅς τις κολακεύει τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ τοὺς ἀφανίσῃ, καὶ ὑποκάτω εἰς φαινομένην τινα γλυκύτητα κρύπτει τὰς φρικτοτέρας πικρίας. Ἦλθεν αὐτὸ τὸ βρέφος πλῆρες θελγήτρων περιστολισμένον ἀπὸ τὰς χάριτας, χαροπὸν καὶ ἀστείον·

ἀστείότατον· αὐτὸ ἤρπασε τὴν καρδίαν σου, καὶ σὺ ἔλαβες μεγάλην εὐχαρίστησιν, εἰς τὸ νὰ ἀφήσης νὰ σοῦ τὴν ἀρπάσῃ. Ἐζήτεις προφάσεις διὰ νὰ μὴν αἰσθάνεσαι τὴν πληγὴν τῆς καρδίας σου· ἐπάσχιζες νὰ μὲ ἀπατήσης, καὶ νὰ ἀπατήσης αὐτὸς ἑαυτὸν, καὶ δὲν ἐφοβεῖσο τὸ παραμικρόν· Ἴδε τώρα τὸν καρπὸν τῆς αὐθαδείας σου· σὺ ζητεῖς τὸν θάνατον, καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ μόνη σου ἐλπίς. Ἡ Θεὰ, τεταραγμένη, ὁμοιάζει μίαν Ἑριννύα τοῦ Ἄδου. Ἡ Εὐχαρις φλογίζεται ἀπὸ φλόγα σκληροτέραν τῶν πόνων τοῦ θανάτου, καὶ ὅλαι αἱ Νύμφαι, ζηλοτυποῦσαι, εἶναι ἔτοιμαί νὰ κατασπαραχθῶσιν ἀνάμεσόν των. Τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ προδότου Ἑρώτος, ὅς τις φαίνεται τόσον γλυκύς. Ἀνάλαβε τὴν ἐναπολειφθεῖσάν σοι γενναιότητα. ὦ! πόσον σὲ ἀγαπῶσιν οἱ Θεοί, ἐπεὶδὴ σοὶ ἀνοίγουσι μίαν ἀπλουστάτην ὁδὸν διὰ νὰ ἀποφύγῃς τοὺς βρόχους τοῦ Ἑρώτος, καὶ νὰ ἰδῇς πάλιν τὴν ἡγαπημένην σου Πατρίδα. Ἡ Καλυψὼ εἶναι ἀναγκασμένη καὶ μὴ θέλουσα νὰ σὲ διώξῃ. Τὸ πλοῖον εἶναι ἕτοιμον· τί βραδύνωμεν νὰ ἀφίσωμεν ταύτην τὴν Νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀρετὴ δὲν εὕρισκει τόπον νὰ κατοικήσῃ.

Ταῦτα εἰπὼν, τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν εἴλκυε πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὁ Τηλέμαχος μόλις τῷ ἠκολούθει, θεωρῶν πάντοτε εἰς τὰ ὀπίσθεν. Αὐτὸς παρετήρει τὴν Εὐχαριν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐμάκρυνε, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπόν της, ἐθεώρει τὰ ὠραῖα πεπλεγμένα μαλίας της, τὰ κυματίζοντα ἐνδύματά της, τὸ εὐγενές της βᾶδισμα, καὶ ἥθελεν, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ ἀσπασθῇ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν της· ὅταν δὲν τὴν ἔβλεπε πλέον, ἵστατο μὲ προσοχὴν, καὶ τῷ ἐφαίνετο, ὅτι ἤκουε τὴν φωνὴν της· ἐνόμιζεν, ὅτι τὴν ἔβλε-

έβλεπε, καίτοι άπουσαν, έπειδή τήν είχεν έζωγραφισμένην ζωηρώς είς τούς όφθαλμούς του· έφαντάζετο, ότι συνωμίλει μετ' αυτής, και δέν ήξευρε πού εύρίσκετο, μήτε ήδύνατο νά άκούσῃ τούς λόγους του Μέντορος.

Τελευταίον συνελθών ώς από βαθύντινα ύπνου, εγώ είμαι, τῷ είπεν, έτοιμος νά σέ άκολουθήσω, άλλ' άκόμη δέν άπεχαιρέτησα τήν Εύχαριν. Κρείττον νά άποθάνω, παρά νά τήν άφήσω μέ τοιαύτην άχαριστίαν. Πρόσμεινον όλίγον έως όπου νά τήν ιδῶ ήδη τελευταίον, και νά τήν άποχαιρέτησω διά πάντος, και νά τῇ είπῶ, ότι οί σκληροί Θεοί, ὦ Νύμφη, οί Θεοί, ζηλότυποι τῆς εύτυχίας μου, μέ αναγκάζουσι νά αναχωρήσω· πλην τήν μέν ζωήν δύνανται νά μου τήν άφαιρέσωσι, τό νά μέ έμποδίσωσι δέ νά σέ ένθυμούμαι, πώποτε! Δός μοι, ὦ Πάτερ, αύτήν τήν τελευταίαν εύχαρίστησιν, ήτις είναι τόσον δικαία, ή τώρα θανάτωσόν με. Όχι, όχι! δέν θέλω νά μείνω είς ταύτην τήν Νήσον, ούτε νά γένω παρανάλωμα του Έρωτος· δέν έμφωλεύει είς τήν καρδίαν μου αύτό τό πάθος, δέν τρέφω, είμή μόνον φιλίαν και εύγνωμοσύνην πρός τήν Εύχαριν· άρκεῖ μοι άπαξ νά τήν άποχαιρέτησω άκόμη, και εύθύς αναχωρῶ μετὰ σοῦ.

Ω! πόσον σέ εύσπλαγχνίζομαι, άπεκρίθη ό Μέντωρ. Τό πάθος σου είναι είς τόσην όρμήν, ὥστε δέν τό αίσθάνεσαι. Στοχάζεσαι, ότι είσαι ήσυχος, και ζητεῖς τόν θάνατον· τολμάς και λέγεις, ότι δέν είσαι νικημένος από τόν Έρωτα, και δέν δύνασαι νά άποχωρισθῇς από εκείνην τήν Νύμφην, τήν όποίαν αγαπᾷς· αύτήν μόνον άκούεις, αύτήν βλέπεις, και είσαι τυφλός και κωφός είς όλα τά επίλοιπα πράγματα. Ό άσθενών και κακῶς πάσχων από τήν θέρμην, λέγει· εγώ δέν είμαι άσθε-

ἄσθενής. Σὺ ἦσουν ἑτοιμος, ὦ τυφλὲ Τηλέμαχε,
 νὰ ἀρνηθῇς τὴν Πηνελόπην, ἥτις σὲ ἀναμένει·
 τὸν Ὀδυσσεά, τὸν ὁποῖον θέλεις μεταῖδε· τὴν
 Ἰθάκην, ὅπου θέλεις βασιλεύσει· τὴν δόξαν καὶ
 τὴν λαμπρὰν τύχην, τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ σοὶ ὑπέ-
 σχέθησαν διὰ τοσούτων θαυμασίων, τὰ ὁποῖα
 πρὸς βοήθειάν σου ἔπραξαν. Ἀρνεῖσαι ὅλα αὐτὰ
 τὰ ἀγαθὰ, διὰ νὰ ζήσης ἀτίμως μετὰ τῆς Εὐχά-
 ρεως, καὶ λέγεις ἀκόμη, ὅτι δὲ αὐτὴν δὲν ἔχεις
 ἔρωτα, εἰμὴ φιλίαν; Τί λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνο, τὸ
 ὁποῖον σὲ ταραττει; διατὶ ἐπιθυμεῖς τὸν Θάνατον;
 διατὶ ὠμίλησες ἔμπροσθεν εἰς τὴν Θεὰν μὲ τόσον
 ἐνθουσιασμόν; Ἐγὼ δὲν σὲ κατηγορῶ διὰ τὴν πρὸς
 ἐμὲ δυσπιστίαν σου· σὲ λυποῦμαι μόνον διὰ τὴν
 τυφλότητά σου καὶ σὲ εὐσπλαγχνίζομαι. Φύγε, ὦ
 Τηλέμαχε, φύγε! δὲν ἡμπορεῖς νὰ νικήσης ἄλλως
 τὸν Ἔρωτα, εἰμὴ διὰ τῆς φυγῆς. Μακρὰν ἀπὸ
 τοιοῦτον ἐχθρόν, τὸν ὁποῖον τότε ιικῶμεν, ὁπότεν
 τὸν φοβώμεθα καὶ τὸν φεύγωμεν μὲ φυγὴν ἀλη-
 θινήν, χωρὶς νὰ γυρίσωμεν νὰ ἰδῶμεν ὀπίσω.
 Δὲν ἔφυγον ἀπὸ τὴν μνήμην σου αἱ φροντίδες, τὰς
 ὁποίας διὰ σὲ κατέβαλον, ὅταν ἦσουν βρέφος, καὶ
 οἱ κίνδυνοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σὲ ἠλευθέρωσαν αἱ
 συμβουλαί μου· λοιπὸν ἢ ἄκουσόν μου, ἢ ἄφες μὲ
 νὰ ἀναχωρήσω. ὦ! πόσον μοὶ εἶναι θλιβερόν τὸ
 νὰ σὲ βλέπω νὰ τρέχῃς εἰς τὸν ἀφανισμόν σου!
 πόσην λύπην ἐδοκίμαζον, ὁπότεν δὲν ἐτόλμου νὰ
 σοὶ ὁμιλήσω! Ἡ Μήτηρ, ἥτις σὲ ἐγέννησεν, ὀλι-
 γώτερον πόνον ἔλαβεν εἰς τὴν γέννησίν σου. Ἐσιώ-
 πησα· ἔκρυφα τὴν θλίψιν μου· κατέπνιξα τοὺς
 στεναγμούς μου, διὰ νὰ ἰδῶ εἰς παρακινήσαι μό-
 νος πάλιν νὰ μὲ ζητήσης. Παρηγόρησον, ὦ ἡγα-
 πημένον μου Τέκνον, τὴν καρδίαν μου, ἐπίστρεφόν
 μοι τὸν καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ σπλάγχνα μου ἀκριβέ-
 στε-

στερον, ἐπίστρεφόν μοι τὸν Τηλέμαχον, τὸν ὅποιον ἔχασα· ἐλθέ εἰς τὸν ἑαυτοῦ σου. Ἀνίσως ἡ φρόνησις ὑπερνικᾷ εἰς σέ τὸν ἔρωτα, ἐγὼ τότε ζῶ, καὶ ζῶ εὐτυχής· ἐὰν ὅμως ὁ Ἔρως ἀποναρκῶσιν εἰς σέ τὴν φρόνησιν, ὁ Μέντωρ πλέον δὲν δύναται νὰ ζήσῃ.

Οὕτως ὁμιλῶν ὁ Μέντωρ, ἠκολούθει τὴν ὁδόν του πρὸς τὴν θαλάσσαν, καὶ ὁ Τηλέμαχος, ὅς τις ἀκόμῃ δὲν ἦτο καλῶς ἐνδυναμωμένος διὰ τὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἐξ ἰδίας του προαιρέσεως, ἀφίνετο νὰ τὸν φέρῃ ὁ Μέντωρ χωρὶς τινος ἐναντιότητος. Ἡ Ἀθηνᾶ, πάντοτε κεκρυμμένη ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος, σκεπάζουσα ἀοράτως τὸν Τηλέμαχον μετὰ τὴν Αἰγίδα της, ἔχυσεν ὁλόγυρα εἰς αὐτὸν μίαν θείαν ἀκτῖνα, καὶ τὸν ἐνέπνευσε τοιαύτην μεγαφυσίαν, ὁποίαν δὲν εἶχεν αἰσθανθῇ ἀκόμῃ, ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς ἐκείνην τὴν Νῆσον. Αὐτοὶ ἐφθασαν τελευταῖον εἰς ἓνα τόπον, ὅπου τὸ παράλιον ἦτο ἀπόκρημνον, ἐπεὶ δὴ ἦτον μία ἀκρότομος πέτρα, τὴν ὁποίαν πάντοθεν ἐκτυποῦσαν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ἐθεώρησαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὑψηλὸν τόπον, ἐὰν τὸ πλοῖον, τὸ ὅποιον ὁ Μέντωρ κατεσκεύασεν, ἦτον ἀκόμῃ εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὅπου ἦτον πρότερον· ἀλλ' εἶδον λυπηρόν τι θέαμα.

Ὁ Ἔρως βλέπων, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἀγνώριστος Γέρων ὄχι μόνον δὲν ἠσθάνετο τὰ βέλη του, ἀλλ' ἔτι τοῦ ἤρπαζε καὶ τὸν Τηλέμαχον, ἐλυπεῖτο κατ' ὑπερβολὴν καὶ ἔκλαιεν ἀπὸ τὸν θυμόν του. Ὁ θεὸς ὑπῆγε καὶ εὗρε τὴν Καλυψίαν, ἡ ὁποία περιήρχετο ἐνδὲν κακεῖθεν μέσα εἰς τὰ σκοτεινότετα δάση. Αὐτὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν θεωρήσῃ χωρὶς νὰ ἀναστενάξῃ, καὶ ἠσθάνθη, ὅτι ἄρχισε πάλιν νὰ ἀνοίγῃ τὰς πληγὰς τῆς καρδίας της. Σὺ, τὴν εἶπε, εἶσαι θεὰ ἀθάνατος, καὶ ὑποφέρεις νὰ νικηθῇς ἀπὸ ἓνα ἀδύνατον θνητὸν, ὁ ὁποῖος εὕρσκεται φυ-

λακωμένος εἰς τὴν Νῆσόν σου; διατὶ τὸν ἀφίρεις
 νὰ ἀναχωρήσῃ; ὦ δεινὲ Ἔρως! τῷ εἶπεν ἡ Καλυ-
 ψώ, δὲν θέλω πλέον νὰ ἀκούσω τὰς ὀλεθρίας σου
 συμβουλὰς· σὺ μὲ ὑστέρησες μίαν βαθεΐαν καὶ
 γλυκεῖαν εἰρήνην, καὶ μὲ ἔρριψες εἰς ἄβυσσον φο-
 βερῶν δυστυχιῶν. Τὸ πραχθέν δὲν ἔχει πλέον ἰα-
 τρείαν· ὠρκίσθην εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς νὰ ἀ-
 φήσω τὸν Τηλέμαχον νὰ ἀναχωρήσῃ· ὁ ἴδιος Ζεὺς,
 ὁ Πατὴρ τῶν Θεῶν, δὲν ἤθελε τολμήσει, μὲ ὅλην
 τοῦ τὴν δύναμιν νὰ παραβῇ τοιοῦτον φοβερόν ὄρκον.
 Ἐξελθε, ὦ Τηλέμαχε, ἀπὸ τὴν Νῆσον μου, ἔξελ-
 θε καὶ σὺ, βρέφος φθοροποιὸν, τὸ ὁποῖον μὲ ἔ-
 βλαψες περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον.

Ὁ Ἔρως ἐν τούτοις, σπογγίσας τὰ δάκρυα τοῦ,
 ἐμειδίασεν μὲ εἰρωνίαν καὶ δολιότητα. Τῇ αληθείᾳ,
 εἶπεν, τοῦτο εἶναι μέγαλον ἐμπόδιον! Ἄφες εἰς
 ἐμὲ νὰ ἐνεργήσω τὸ θέον· φύλαξον τὸν ὄρκον σου
 καὶ μὴν ἐμποδίσῃς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Τηλεμάχου·
 οὔτε ἐγώ, οὔτε αἱ Νύμφαι σου ὠμάσαμεν εἰς τὰ
 νερά τῆς Στυγὸς νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἀναχωρήσῃ.
 Ἐγὼ θέλω ἐμπνεύσει εἰς αὐτὰς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ
 καύσωσι τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ὁ Μέντωρ μὲ τό-
 σην ταχύτητα κατεσκεύασεν. Ἡ ἐπιμέλειά τοῦ,
 ἥτις τόσον σὲ ἐξέπληξε, θέλει τῷ μένει ἀνωφε-
 λῆς, καὶ τελευταῖον θέλει ματαιωθῇ ὁ σκοπὸς
 τοῦ, οὔτε θέλει δυνηθῇ νὰ σοῦ ἀρπάσῃ τὸν Τη-
 λέμαχον.

Οἱ κολακευτικοὶ οὗτοι λόγοι ἔμβασαν κατὰ μι-
 κρὸν τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν χαρὰν εἰς τὸ βάθος τῆς
 καρδίας τῆς Καλυψοῦς. Καθὼς οἱ γλυκεῖς Ζέφυροι
 μὲ τὰς ὁροσεράς τιν πνοὰς ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος
 ἐνὸς ρύακος καταψύχουσι τὰ πρόβατα, τὰ ὁποῖα
 κατατίκονται ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου, οὕτω
 καὶ αὕτῃ ἡ συνομιλία κατεπράϋνε τὴν ἀπελπισίαν
 τῆς

τῆς Θεᾶς. Ἐγινεν εὐθύς γαλινὸν τὸ πρόσωπόν της, ἔλαβον οἱ ὀφθαλμοί της τὴν προτέραν των ἡμερότητα, καὶ οἱ δεινοὶ λογισμοί, εἴτινες κατέτρωγον τὴν καρδίαν της, ἔφυγον ἐν ἀκαρεῖ μακρὰν ἀπ' αὐτῆς. Ὁθεν καθισυχάσασα, ἄρχισε νὰ χαμογελά, καὶ νὰ χαϊδεύῃ τὸν ἀπερίσκεπτον Ἑρώτα, καὶ οὕτω κολακεύουσα αὐτὸν, ἠτοίμασεν εἰς ἑαυτὴν νέας θλίψεις. Ὁ Ἑρως, χαίρων, ὅτι τὴν κατέπεισεν, ὑπῆγε νὰ καταπέισῃ διὰ τῆς συμβουλῆς του καὶ τὰς Νυμφας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν διεσκορπισμέναι εἰς τὰ ὄρη; καθὼς μία ἀγέλη προβάτων, ὁπόταν ἡ λύσσα τῶν πεινασμένων λύκων τὴν διώξῃ μακρὰν τοῦ ποιμένος. Αὐτὸς λοιπὸν τὰς συνήγαγε, καὶ εἶπεν εἰς αὐτάς· ὁ Τηλέμαχος εἶναι ἀκόμη εἰς τὴν ἐξουσίαν σας, ὅθεν σπουδάσατε νὰ καύσητε τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ὁ αὐθάδης Μέντωρ πρὸς ἀναχώρησιν κατέσκεύασεν. Εὐθύς αὐταὶ ἀναψαν πολλὰς λαμπάδας, ἔτρεξαν πρὸς τὸν αἰγιαλὸν ὅλοι ἐμμανεῖς, ἔχουσαι τὴν κόμην των λυτὴν ὡς αἱ Βάκχαι, καὶ ἀλαλάζουσαι· διαδίδεται ἡ φλόξ, καταναλίσκει τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ ξύλον ξηρὸν, καὶ ἀλειμμένον ἀπὸ ῥητίνης, καὶ σφαῖραι καπνοῦ καὶ φλογὸς ὑψώνονται εἰς τὰ νέφη.

Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Μέντωρ βλέπουσι τὰς φλόγας ἀπὸ ἐκείνῃ τὴν ἀπότομον πέτραν, καὶ ἀκούουσι τὰς φωνὰς τῶν Νυμφῶν. Ὁ Τηλέμαχος ἡσθάνθη ἐν ἑαυτῷ κάποιαν χαρὰν, ἐπεὶδὴ ἡ καρδία τοῦ δὲν ἦτον ἀκόμη καλῶς ἰατρευμένη. Ὁ Μέντωρ παρετήρει, ὅτι τὸ πάθος του ὁμοίαζε μὲ τὸ οὐκ ἐντελῶς ἐσβεσμένον πῦρ, τὸ ὁποῖον, σκεπασμένου ὑπὸ τὴν στάκην, τινάζει ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ζωηροτάτους σπινθῆρας. Ἰδοὺ πάλιν, εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, εὐρίσκομαι τειλιγμένος εἰς τὰ δεσμά μου· δὲν μᾶς μένει πλέον ἐλπίς νὰ ἀφήσωμεν ταύ-

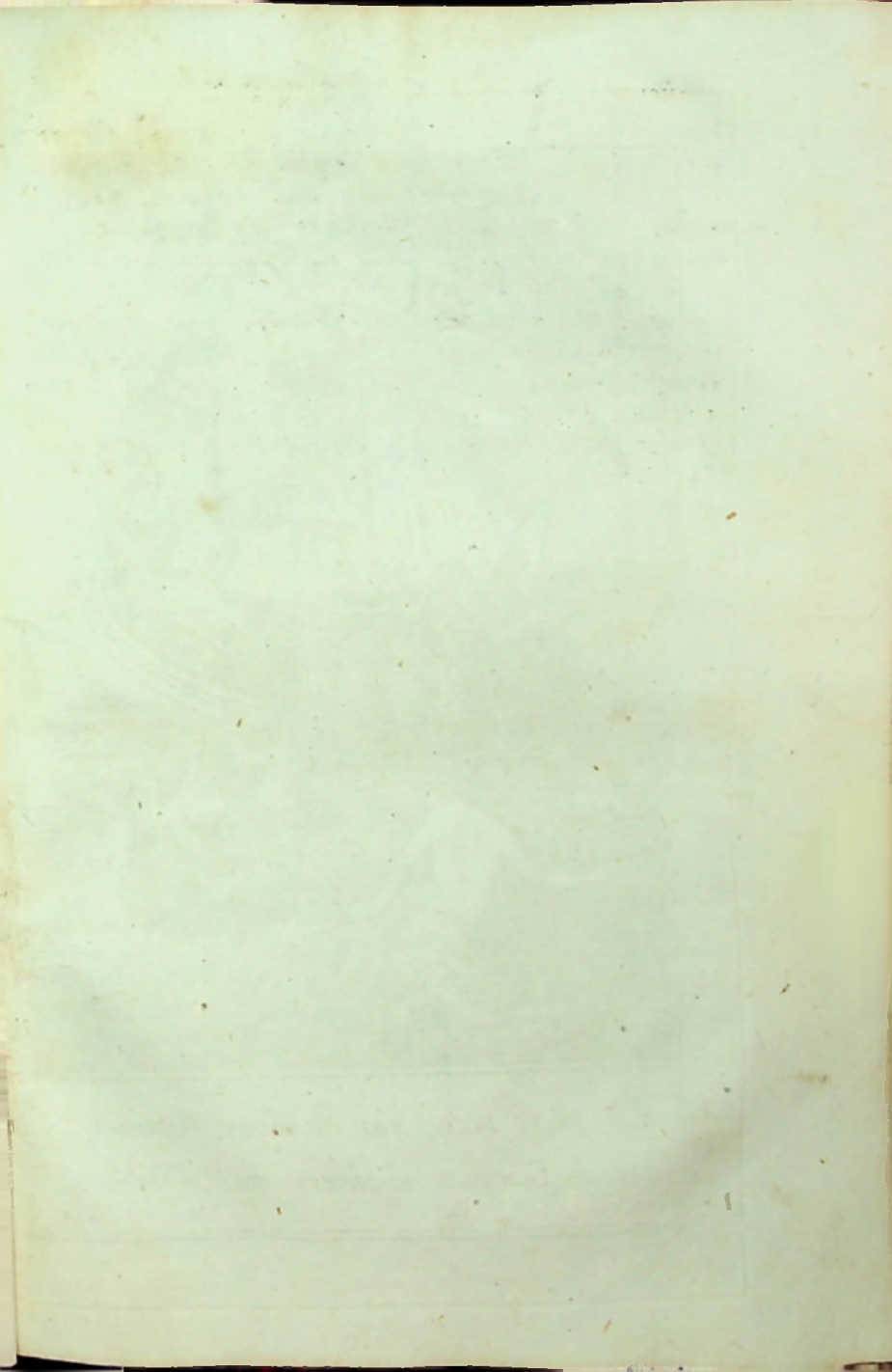
την τὴν Νῆσον. Ὁ Μέντωρ ἐγνώρισεν, ὅτι, εἰάν ὁ Τηλέμαχος μένῃ, ἦτον ἑτοιμος νὰ πέσῃ πάλιν εἰς τὰς προτέρας τοῦ ἀδυναμίας, καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ βραδύνῃ εἰς τὸ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Παρητήρησε μακρόθεν, εἰς τὴν μέσσην τῆς θαλάσσης, ἐν πλοῖον ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν Νῆσον, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ Ναῦται ἤξευρον, ὅτι ἡ Νῆσος τῆς Καλυψοῦς ἦτον ἀνεπίβατος εἰς καθεῖ ἀνθρώπον. Εὐθύς ὁ φρόνιμος Μέντωρ ὠθήσας τὸν Τηλέμαχον, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βράχου, τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς μετ' αὐτόν.

Ὁ Τηλέμαχος, ταραχθεὶς εἰς τὸ βίαιον καὶ ἀπροσδόκητον τοῦτο πέσιμον, κατέπιε τὸ θαλάσσιον νερόν καὶ ἔγινε παίγνιον τῶν κυμάτων. Ἐπειτα ὁμῶς ἐλθὼν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἰδὼν τὸν Μέντορα, ὅς τις τῷ ἔδιδε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ τὸν βοηθῇ νὰ κολυμβᾷ, δὲν ἐφρόντισε πλέον δι' ἄλλο, εἰμὴ νὰ μακρύνῃ ἀπὸ ἐκείνην τὴν δι' αὐτόν ὀλεθρίαν Νῆσον. Αἱ Νύμφαι, αἵτινες ἐτόμισαν, ὅτι τοὺς ἐκράτουν ἐκεῖ φυλακωμένους, ὑψώσαν φοβεράς φωνάς, μὴ δυνάμεναι νὰ ἐμποδίσωσι τὴν φυγὴν των. Ἡ Καλυψώ, ὅλη τεθλιμμένη καὶ ἀπαρηγόρητος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπήλαιόν της, καὶ τὸ ἐγέμισεν ἀπὸ ὀλοθυγμούς. Ὁ Ἑρως, ἀφ' οὗ εἶδεν, ὅτι μετηλλάγη ὁ θρίαμβός του εἰς αἰσχύνην, ὑψώθη εἰς τὸν αέρα κτυπῶν τὰς πτέρυγάς του, καὶ ἐπέτασε πρὸς τὸ μικρὸν δάσος τῆς Ἰδαλίας, ὅπου ἡ σκληρά του Μήτηρ τὸν ἀνέμενε. Ὁ Υἱός της, ὠμότερος ἀπὸ αὐτὴν, ἄρχισε νὰ γελά μετ' αὐτῆς διὰ ὅλα τὰ κακά, ὅσα εἰς τὴν Νῆσον ἐπροξένησεν.

Ὅσον ὁ Τηλέμαχος ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὴν Νῆσον, τοσοῦτον ἡσθάνετο, ὅτι ἀνεγεννᾶτο εἰς τὴν καρδίαν του ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ἀρετῆς.

Ἐγὼ δοκιμάζω, ἔλεγε μετὰ μεγάλης φωνῆς εἰς τὸν Μέντορα, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μοι ἔλεγες, καὶ ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω, ἐπειδὴ μοι ἔλειπεν ἡ πείρα, ὅτι ἡ κακία νικάται διὰ τῆς φυγῆς. ὦ Πάτερ μου! πόσον οἱ Θεοὶ μὲ ἠγάπησαν, δίδοντές μοι ἐσένα βοηθόν εἰς τὰς δυστυχίας μου· δικαίως μοι πρέπει νὸ ὑστερηθῶ ταύτης, καὶ νὰ ἀφεθῶ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν παθῶν μου. Τώρα πλέον δὲν φοβοῦμαι οὔτε θάλασσαν, οὔτε ἀνέμους, οὔτε τρικυμίας, μόνον τὰ πάθη μου φοβοῦμαι. Ὁ Ἔρως μόνος προξενεῖ μεγαλύτερον φόβον ἀπὸ ὅλα ὁμῶς τὰ ναυάγια.

Εὐ γὰρ τὸ νῆκος χ' ἂν θαλάσῃσι λιμένα,
 Ἀεὶ δ' ὁ Σώρῃων εὐρίοχει παρ' ἐλπίδα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀδδάμος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ναρβάλου, διοικεῖ τὸ
 Τύριον πλοῖον, ὅπου ὁ Μέντωρ καὶ ὁ Τηλέμαχος
 λαμβάνουσι φιλικὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν· ὁ
 Πλοίαρχος οὗτος, ἀναγνωρίσας τὸν Τηλέμαχον, τῷ
 διηγεῖται τὸν Τραγικὸν Θάνατον τοῦ Πυγμαλίωνος
 καὶ τῆς Ἀστάρβης, καὶ τὴν εἰς τὸν Θρόνον ὑψώ-
 σιν τοῦ Βαλεάζαρ, τὸν ὅποιον ὁ Τύραννος Πατήρ
 του εἶχεν ἐξωρίσει διὰ παρακινήσεως ταύτης τῆς
 Γυναικὸς. Εἰς ἓν συμπόσιον, τὸ ὅποιον ὁ Ἀδδάμος
 δίδει πρὸς τὸν Τηλέμαχον καὶ τὸν Μέντορα, ὁ Ἀ-
 χιθόας, διὰ τῆς γλυκύτητος τῶν ᾠδῶν του, συνα-
 θροῖζει περὶ τὸ πλοῖον τοὺς Τρίτονας, τὰς Νη-
 ρηίδας, καὶ τὰς λοιπὰς Θαλασσίους Θεότητας·
 ἀλλ' ὁ Μέντωρ, λαβὼν ἔπειτα καὶ αὐτὸς τὴν λύ-
 ραν, παίζει πολλὰ καλῆτερον τοῦ Ἀχιθόου. Ὁ
 Ἀδδάμος διηγεῖται ἔπειτα τὰ Θαυμάσια τῆς Βαι-
 τικῆς, καὶ περιγράφει τὴν γλυκύπνοον τοῦ αἵερος
 εὐκρασίαν, καὶ τὰς ἄλλας ὡραιότητας ἐκείνου τοῦ
 τόπου, ὅπου ὁ λαὸς ζῇ ζῶην ἥσυχον εἰς μίαν με-
 γάλην ἀπλότητα ἡθῶν.

ΤΤΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

BIBΛION ΟΓΔΟΟΝ.

Τὸ ἀραγμένον πλοῖον, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐπλησία-
 ζον κολυμβῶντες ὁ Μέντωρ καὶ ὁ Τηλέμαχος, ἦτον
 Φοινίκιον, καὶ ἐπήγαινεν εἰς τὴν Ἥπειρον. Αὐτοὶ
 οἱ Φοίνικες εἶχον ἰδεῖ τὸν Τηλέμαχον εἰς τὸν πλοῦν
 τῆς Αἰγύπτου, δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ τὸν γνωρίσω-
 σι τότε εἰς τὴν μέσσην τῆς θαλάσσης. Ὅταν ὁ Μέν-
 τωρ ἐπλησίασεν εἰς τὸ πλοῖον τόσον, ὅσον ἠδύνα-
 το νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνή του, ὑψώσας ἐπάνω τῶν ὑ-
 δάτων τὴν κεφαλὴν του, ἐφώνηξε μεγάλως. Ὡ δι-
 καιότατοι καὶ ὅλων τῶν Γενῶν εὐεργέται Φοίνικες!
 μὴν ἀρνηθῆτε νὰ δώσητε τὴν ζῶνιν εἰς δύο ἀνθρώ-
 πους, οἵτινες ἀπὸ τὴν φιλανθρωπίαν σας τὴν ανα-
 μένουσιν. Ἐὰν σέβεσθε τοὺς Θεοὺς, δεχθῆτέ μας
 εἰς τὸ πλοῖόν σας, καὶ σᾶς ἀκολουθοῦμεν, ὅπου
 καὶ ἂν ὑπάγητε. Τότε ὁ Κυβερνήτης τοῦ πλοίου
 ἀπεκρίθη. Σᾶς δεχόμεθα μετὰ χαρᾶς, ἐπειδὴ ἡ-
 ξεύρομεν καλῶς τὴν χρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν πρὸς
 ἀγνωρίστους, οἱ ὁποῖοι φαίνονται τόσοι δυστυχεῖς.
 Εὐθύς λοιπὸν τοὺς ἔλαβεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἐμβάι-
 τε, ἔμεινον ἀκίνητοι ἐπάνω εἰς τὸ κατὰστρωμα
 μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναπνεύσωσιν, ἐπειδὴ, διὰ νὰ ἀν-
 τισταθῶσιν εἰς τὰ σφοδρὰ κύματα, ἐκολύμβησαν
 ἱκανὴν ὥραν μετ' ὅλην τὴν δύναμιν. Κατὰ μικρὸν
 ἀνέλαβον τὰς δυνάμεις των, καὶ εὐθύς ἐδόθησαν
 εἰς αὐτοὺς ἄλλα φορέματα, ἐπειδὴ τὰ ἐδικὰ των
 ἦσαν βεβρεγμένα καὶ βαρέα ἀπὸ τὸ ὕδωρ τῆς θα-
 λάσσης, τὸ ὁποῖον ἀπὸ αὐτὰ ἔρρεεν.

Ὅταν ἦλθον εἰς κατάστασιν νὰ ὁμιλήσωσιν, ὅ-
 λοι

λοι οἱ Φοῖνικες τοὺς περιετριγύρισαν, ἐπιθυμοῦν-
τες νὰ ἀκούσωσι τὰς δυστυχίας των. Ὁ Ναύαρχος
ἠρώτησε· πῶς ἠδυνήθητε νὰ ἔμβητε εἰς ἐκείνην τὴν
Νῆσον, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἤδη εὐγένεστε; Αὕτη, ὡς
λέγουσι, ἐξουσιάζεται ἀπὸ μίαν Θεὰν σκληρὰν
καὶ μισάνθρωπον, ἡ ὁποῖα δὲν συγχωρεῖ νὰ προ-
σορμῶσιν ἐκεῖ τὰ πλεῖα, καὶ μάλιστα περικυκλοῦ-
ται ἀπὸ φοβεροῦς σκοπέλους, ἐναντίον εἰς τοὺς ὁ-
ποίους ἡ θάλασσα ὀρμᾷ μανιωδῶς, καὶ οὐδεὶς δύ-
νεται νὰ πλησιάσῃ, χωρὶς νὰ ναυαγίσῃ. Τότε ὁ
Μέντωρ ἀπεκρίθη, μία τοιαύτη δυστυχία ἔρριψε
καὶ ἡμᾶς ἐκεῖ. Ἡμεῖς εἴμεθα Ἕλληνες, γεννημέ-
νοι εἰς τὴν Ἰθάκην πλησίον τῆς Ἡπείρου, πρὸς
τὴν ὁποῖαν ἐσεῖς ἤδη πλέετε. Ἐὰν δὲν θέλετε νὰ
προσορμίσῃτε εἰς τὴν Ἰθάκην ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας
θέλετε ἀπεράσει, ἀρκεῖ νὰ μᾶς ὑπάγῃτε εἰς τὴν
Ἡπειρον. Ἐκεῖ θέλομεν εὖρει φίλους, οἱ ὁποῖοι θέ-
λουν μᾶς βοηθήσει νὰ κάμωμεν, τὸ ὁποῖον θέλει
μᾶς μένει βραχὺ πέραμα, καὶ οὕτω ἀναλαμβά-
νοντες ὅ,τι μᾶς εἶναι ἀκριβέστερον ἐπάνω εἰς τὴν
γῆν, θέλομεν εἰσθε πάντοτε εἰς ἐσᾶς χρεῶσται
διὰ μίαν τοιαύτην χάριν. Ὁ Τηλέμαχος, σιωπῶν,
ἄφινε νὰ ὁμιλῇ ὁ Μέντωρ, ἐπεὶ δὴ τὰ σφάλματα,
τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Νῆσον τῆς Καλυψοῦς ἐπραξεν, ἠύ-
ξησαν τὴν φρόνησίν του. Αὐτὸς ἠπίσται εἰς τὸν ἐ-
αυτόν του, καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀκο-
λουθῇ πάντοτε τὰς ἐμφρονας συμβουλὰς τοῦ Μέν-
τορος. Ὅταν δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ τὸν Μέν-
τορα διὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ συμβουλὴν τινα, δὲν ὤμί-
λει, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε πρότερον τὴν γνώμην του
κἂν ἀπὸ τὸ βλέμμα του, διὰ τοῦ ὁποίου ἠγωνίζε-
το νὰ μαντεύσῃ τοὺς στοχασμούς του.

Ὁ Φοῖνιξ Ναύαρχος, θεωρῶν προσεκτικῶς τὸν Τη-
λέμαχον, τὸν ἐφαίνετο, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἔτυχεν νὰ

τόν ἰδῆ, ἀλλ' αὐτὴ ἦτον μία ἐνδυμήσις διακεχυμένη καὶ σκοτεινὴ. Συγχώρησόν μοι, τῷ εἶπε, νὰ σὲ ἐρωτήσω, ἀνίσως ἐνδυμῆσαι νὰ μὲ εἶδες ποτὲ, καθώς μοι φαίνεται, ὅτι σὲ εἶδον· τὸ πρόσωπόν σου δὲν μοι εἶναι ἄγνωστον· ἅμα σὲ εἶδον, καὶ ὁ χαρακτὴρ σου ἀνανεώθῃ εἰς τὴν μνήμην μου, δὲν ἤξεύρω ὅμως ποῦ σὲ εἶδον· ἢ ἐνδυμήσίς σου ἴσως βοηθήσει τὴν ἐδικήν μου. Ὁ Τηλέμαχος τότε μὲ θαυμασμόν συντροφευμένον ἀπὸ χαρὰν τῷ εἶπε· Τὸ ἴδιον ἔπαθον καὶ ἐγὼ μὲ σέ, ὅταν σὲ εἶδον· σὲ εἶδον, σὲ ἀναγνωρίζω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐνδυμηθῶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἢ εἰς τὴν Τύρον. Τότε ὁ Φοῖνιξ, ὅμοιος μὲ ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἐγειρόμενος τὸ πρῶτ', ἀνακαλεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μακρόθεν εἰς τὴν μνήμην του τὸ πτερόεν ὄνειρον τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἀφύπνωσίν του ἐγένεν ἄφαντον, εὐθὺς ἐφώναξεν. Σὺ εἶσαι ὁ Τηλέμαχος, μετὰ τοῦ ὁποίου συνέδεσε φιλίαν ὁ Ναρβάλης, ὅταν ἐπεστρέψαμεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός του, περὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ὠμίλησε πολλάκις μετὰ σοῦ ὁ Ναρβάλης. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Αἰγύπτου σὲ ἄφησα μὲ αὐτόν, καὶ ἠναγκάσθην νὰ διέλθω ὅλην τὴν θάλασσαν μέχρι τῆς περιφήμου Βαιτικῆς (1), ἢ ὁποία κεῖται πλησίον τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρακλέους· διὰ τοῦτο δὲν εἶναι θαυμαστόν, εἰάν δὲν σὲ ἐγνώρισα εὐθὺς, ἐπειδὴ σὲ εἶδον μόνον μίαν στιγμὴν.

Βλέπω καλῶς, ἀπεκρίθῃ ὁ Τηλέμαχος, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Ἀδόαμος· ἐγὼ τότε σὲ εἶδον ἐν παρέργῳ, σὲ ἐγνώρισα ὅμως βοηθούμενος ἀπὸ ὅσα ὁ Ναρβάλης συνομιλῶν μοι διηγεῖτο περὶ σοῦ. Ὡ!

ποῖαν

(1) Τῆς Ἰσπανίας δηλαδή· αὐτὴν δὲ ὁ Στέφανος Τουρδίτανίαν καλεῖ ἀπὸ τοῦ Ἑθνους τῶν Τουρδίτανων.

ποιᾶν χαρὰν αἰσθάνομαι, ὅτι σὲ ἀπᾶντησα· διὰ
 σου δύναμαι νὰ μάθω περὶ ἐνὸς φίλου, τὸν ὁποῖον
 δὲν θέλω παύσει εἰς ὀλην μου τὴν ζωὴν τοῦ νὰ ἀ-
 γαπῶ. Εὐρίσκεται αὐτὸς πάντοτε εἰς τὴν Τύρον;
 τὸν ἀφίνουσιν ἀράγε ἥσυχον καὶ ἀβλαβῇ αἱ ὑπο-
 ψίας τοῦ βαρβάρου Πυγμαλίωνος; ἤξευρε, ὦ Τι-
 λέμαχε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδόαμος διακόπτων τὸν λό-
 γον του, ὅτι ἡ τύχη σὲ ἐγχειρίζει εἰς ἓνα ἄνθρω-
 πον, ὁ ὁποῖος θέλει λάβει πᾶσαν ἐπιμέλειαν διὰ
 σέ. Θέλω σὲ φέρεи εἰς τὴν Ἰθάκην, πρὶν νὰ ὑπάγῃ
 εἰς τὴν Ἡπειρον, καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ναρβάλου δὲν
 θέλει δείξει πρὸς σὲ ὀλιγοτέραν ἀγάπην ἀπὸ τὸν
 ἴδιον Ναρβάλον. Οὕτως ὁμιλῶν, παρετήρησεν, ὅτι
 ἄρχιζε νὰ πνέῃ ὁ ἄνεμος, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἀνέμε-
 νεν. Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὰς ἀγκύρας, ἤπλωσαν τὰ
 πανία καὶ ἄρχισαν οἱ Ναῦται νὰ κωπηλατῶσιν.
 Ὁ Ἀδόαμος ἔπειτα ἔλαβε κατὰ μέρος τὸν Τιλέ-
 μαχον καὶ τὸν Μέντορα, διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετ'
 αὐτῶν. Τώρα, εἶπε Θεωρῶν τὸν Τιλέμαχον, θέλω
 εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν σου. Ὁ Πυγμαλίων
 πλέον δὲν ζῇ. Οἱ Θεοί, τῶν ὁπρίων αἱ δίκαιαι
 κρίσεις εἶναι αἰῶνιαι, ἠλευθέρωσαν τὴν γῆν ἀπὸ
 τοιαύτην μάστιγα. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς δὲν
 ἐπιστεύετο εἰς κἀνένα, διὰ τοῦτο καὶ κἀνένας δὲν
 ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτόν. Οἱ καλοὶ εὐχα-
 ριστοῦντο νὰ θλίβωνται, καὶ νὰ φεύγωσι τὴν ὠ-
 μότητά του, χωρὶς νὰ θέλωσιν ποτε νὰ τὸν πακο-
 ποιήσωσι, καὶ οἱ κακοὶ ἐστοχάζοντο, ὅτι κατ'
 ἄλλον τρόπον δὲν ἠδύναντο νὰ φυλάξωσι τὴν ζωὴν
 των, εἰμὴ θανατώνοντές τον. Δὲν ἦτον ἄνθρωπος
 εἰς τὴν Τύρον, ὅς τις δὲν ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ κατ'
 ἡμέραν εἰς τὰς ὑποψίας του. Οἱ ἴδιοι του φύλακες
 ἦσαν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑποκείμενοι εἰς
 αὐτὸν τὸν κίνδυνον, διότι, οὕσης τῆς ζωῆς του εἰς
 τὰς

τάς χεῖράς των, τοὺς ἐφοβεῖτο πολλὰ περισσότερον· εἰς κάθε μικρὰν ὑποψίαν τοὺς ἐθυσίαζε διὰ τὴν ἀσφάλειάν του, τὴν ὁποίαν σπουδάζων πάντοτε νὰ διατηρῇ, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὕρῃ. Οἱ φύλακες τῆς ζωῆς του, ὄντες εἰς παντοτινὸν κίνδυνον, διὰ τὴν δυσπιστίαν του, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τοιαύτην φρικτὴν στάσιν, εἰμὴ προλαμβάνοντες μὲ τὸν Θάνατον τοῦ Τυράννου τὰς δεινὰς του ὑποψίας.

Ἡ ἄνομος Ἀστάρβη, περὶ τῆς ὁποίας πολλάκις ἤκουσες, ἐστάθη ἡ πρώτη, ἣτις ἀπεφάσισε νὰ τὸν θανατώσῃ. Αὕτη ἠράσθη μανιωδῶς ἐνὸς γέου Τυρίου πολλὰ πλουσίου καλουμένου Ἰωάζαρ, τὸν ὁποῖον ἤλπιζε νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν Βασιλικὸν Θρόνον· διὰ νὰ τελειώσῃ τοῦτον τὸν σκοπὸν της, κατέπεισι τὸν Βασιλέα, ὅτι ὁ πρεσβύτερος τῶν δῶν του Υἱῶν, ὀνόματι Φαθαέλης, ἀνυπόμονος νὰ λάβῃ τὰ βασιλικά σκῆπτρα, ἔκαμε συνομοσίαν κατ' αὐτοῦ, καὶ διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν συνομοσίαν, εὐρύηκεν ἱκανοὺς ψευδομάρτυρας ἐτοίμους. Διὰ τῆς μιარᾶς λοιπὸν ταύτης ἀπάτης ὁ δυστυχὴς Βασιλεὺς ἐθανάτωσε τὸν ἀθῶόν του Υἱόν. Ὁ δεύτερος, ὀνομαζόμενος Βελεάζαρ, ἐστάλη εἰς τὴν Σάμον ἐπὶ προφάσει νὰ διδαχθῇ τὰς Ἐπιστήμας καὶ ἦδη τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν ἡ Ἀστάρβη ἐσυμβούλευσε τὸν Πυγμαλίωνα, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν μακρύνῃ διὰ νὰ μὴν ἐναθῇ μετὰ τῶν συνωμοτῶν.

Μόλις ἀνεχώρησεν, καὶ οἱ κυβερνῆται τῆς Νηὸς διαφθαρέντες ἀπὸ τὴν σκληρὰν ἐκείνην γυναικα, ἔλαβον τὰ ἀναγκαῖα μέτρα τοῦ νὰ ναυαγίσωσι τὴν νύκτα· καὶ αὐτοὶ μὲν κολυμβῶντες διεσάθησαν εἰς μερικὰ ξένα πλοῖα, τὰ ὁποῖα τοὺς ἀνέμενον, τὸν Υἱὸν δὲ τοῦ Βασιλέως ἐβύθισαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐν τούτοις οἱ αἰσχροὶ Ἐρωτες τῆς Ἀστάρβης

βης ἦσαν ἄγνωστοι μόνον εἰς τὸν Πυγμαλίωνα, καὶ αὐτὸς ἐφαντάζετο, ὅτι αὐτὴ δὲν ἠθέλην ἀγαπήσει ἀλλόντινα, εἰμὴ μόνον αὐτόν. Αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις ἦτον τόσον ὑποπτος εἰς κάθε ἄλλον, τόσον ἐτυφλώθη ὑπὸ τοῦ Ἐρωτος, ὥστε εἶχε μεγαλωτάτην πίστιν εἰς αὐτὴν τὴν δύστροπον γυναῖκα. Ἡ φιλαργυρία εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν τὸν ἠνάγκασε νὰ εἴρῃ προφάσεις νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰωάζαρ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸν ἔρωτα ἡ Ἀστάρβη ἐφλογίζετο, διὰ νὰ ἀρπάσῃ τὰ ὑπάρχοντά του. Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Πυγμαλίων ἦτον ὅλος δεδομένος εἰς τὸν ἔρωτα, εἰς τὴν δυσπιστίαν, καὶ εἰς τὴν φιλαργυρίαν, ἡ Ἀστάρβη ἐσπούδασε νὰ τελειώσῃ τὸν σκεπόντης, καὶ γὰρ τῷ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν. Ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἴσως ἐξεσκέπασε καποῖόν τι ἀπὸ τοὺς αἰσχροῦς της Ἐρωτας μετ' αὐτοῦ τοῦ Νέκυ, καὶ ἠξεύρουσα περὶ πλέον, ὅτι μόνῃ ἡ φιλαργυρία ἠθέλην εἶναι ἱκανὴ εἰς αὐτὸν νὰ ἐνεργήσῃ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάζαρ, ἐστοχάσθη νὰ προλάβῃ μὲ μεγαλωτάτην ταχύτητα τὴν ἀπαιθρωπίαν του. Ἐβλεπεν αὐτὴ τοὺς πρώτους τῆς αὐλῆς ὑπηρετας ἐτοίμους νὰ βάψωσιν εἰς τὸ αἷμα τοῦ Βασιλέως τὰς χεῖράς των, καὶ ἤκουε καθ' ἡμέραν νέας συνωμοσίας κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τινὰ, φοβουμένη μὴ προδοθῇ. τελευταῖον τῇ ἐφάνη πλέον ἀκίνδυνον νὰ φαρμακεύσῃ ἡ ἰδία τὸν Πυγμαλίωνα.

Αὐτὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνήσθιε μόνος μετ' αὐτῆς, καὶ ἐμπιστευόμενος μόνον εἰς τὰς ἰδίας του χεῖρας, ἠτοίμαζεν ὁ ἴδιος ὃ, τι φαγητὸν ἔμελλε νὰ φάγῃ. Ἐκλείετο εἰς τοὺς κρυφιδεστέρους τόπους τοῦ Παλατίου, διὰ νὰ κρύπτῃ εὐκολώτερον τὴν δυσπιστίαν του, καὶ διὰ γὰρ μὴ τὸν βλέπωσιν, ὅταν ἠτοίμαζε τὰ φαγητά. Δὲν ἐτολμοῦσε πλέον νὰ ζητῇ ἐκλεκτὰ φαγητά, οὔτε γὰρ φάγῃ τι ἀπὸ ἐκεῖνα,
τὰ

τὰ ὅποια δὲν ἤθελον ἐτοιμάσει αἱ χεῖρές του· διὰ τοῦτο δὲν ἐδέχετο ὄχι μόνον τὰ φαγητὰ, τὰ ὅποια ἦσαν δι' ἀρτυμάτων κατεσκευασμένα ἀπὸ τοὺς μαγειροὺς, ἀλλ' ἀκόμη τὸν ἄρτον, τὸν οἶνον, τὸ ἄλως, τὸ γάλα, τὸ ἔλαιον, καὶ ὅλας τὰς ἐπιλοιπούς τροφάς· ἐτρωγε μόνον ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὀπωρικά, τὰ ὅποια ἐμάζωνεν μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας εἰς τὸν κῆπόν του, ἢ ὅσπρια ἀπὸ αὐτὸν ἐσπαρμένα καὶ μαγειρευμένα. Ἄλλο νερὸν δὲν ἐπινεν εἰμὴ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μόνος του ἤντλει ἀπὸ μίαν πηγὴν, ἢ ὅποια εὗρίσκετο κεκλεισμένη εἰς ἓν μέρος τοῦ Παλατίου του, καὶ τῆς ὁποίας τὰς κλείδας αὐτὸς ἐφύλαττεν. Μ' ὅλον ὅτι ἐφαίνετο, ὅτι δὲν εἶχε ὑποφίαν εἰς τὴν Ἀστάρβην, μ' ὅλον τοῦτο ἐπροφύλαττετο ἀπὸ αὐτὴν, καὶ τὴν ἠνάγκαζε νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ αὐτὴ πρώτη ἀπὸ ἐκείνας τὰς τροφάς, ἐκ τῶν ὁποίων αὐτὸς ἐμελλε νὰ φάγῃ, διὰ νὰ μὴ τὸν φαρμακεύσῃ χωρὶς νὰ φαρμακευθῇ καὶ αὐτὴ, ἢ νὰ ζήσῃ μετὰ τὸν θάνατόν του. Αὐτὴ ὅμως ἐφαγεν ἀντιφάρμακον, τὸ ὅποιον τῆς ἔδωκε μία γραῖα, ἀπὸ αὐτὴν πονηροτέρα, ἢ ὅποια ἐπραγματεύετο τοὺς ἐρωτάς της· μετὰ τὴν βρώσιν τοῦ ὁποίου δὲν ἔλαβε πλέον φόβον νὰ τὸν φαρμακεύσῃ. Ἰδοὺ ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου κατάρθωσε τὸν σκοπὸν της.

Ὅποτεν ἄρχισαν νὰ ἐσθίωσιν, ἐκεῖνη ἡ γραῖα, περὶ ἧς ἀνωτέρω διέλαβον, ἔκαμιν ἐξαίφνης μεγάλον θόρυβον εἰς μίαν θύραν. Ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις πάντοτε ἐστοχάζετο, ὅτι ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ τις, ἔτρεξε τεταραγμένος πρὸς τὴν θύραν, διὰ νὰ ἰδῇ εἰς ἣν ἦτον καλῶς κεκλεισμένη. Ἡ γραῖα εὐθὺς ἐτραβίχθη. Ὁ βασιλεὺς μένει πεφοβισμένος, μὴν ἢ ξεύρων τί νὰ στοχασθῇ διὰ τὸν ὅποιον ἤκουσεν θόρυβον, δὲν τολμᾷ ὅμως νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν διὰ νὰ πληροφορηθῇ. Ἡ Ἀστάρβη τὸν ἐνθαρρ

νει, τὸν κολακεύει, καὶ τὸν παρακινεῖ νὰ φάγῃ. Αὐτὴ εἶχεν ἥδη ρίψῃ τὸ φαρμάκι εἰς τὸ χρυσοῦν τοῦ ποτήριον, ὁπότεν αὐτὸς ὑπῆγε πρὸς τὴν θύραν. Ὁ Πυγμαλίωv κατὰ τὸ σύνηδες ἐκέλευσεν αὐτὴν πρῶτην νὰ πῇ· αὐτὴ δὲ οὕσα βεβαία εἰς τὸ ἀντιφάρμακον, ἔπιε χωρὶς φόβον· ἔπιε μετ' αὐτὴν καὶ ὁ Πυγμαλίωv, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔπεσεν εἰς λειποθυμίαν. Ἡ Ἀστάρβη, ἥτις ἤξευρε καλῶς, ὅτι εἰς κάθε παραμικρὰν ὑποψίαν δὲν ἠθελε τῆς συγχωρήσῃ τὴν ζωὴν, ἀρχισε νὰ σχίζει τὰ ἱμάτιά, τῆς νὰ ἀνασπᾷ τὰς κόμας τῆς κεφαλῆς τῆς, καὶ νὰ φωνάζῃ ἐλεεινῶς. Ἐνθναλίζετο τὸν Βασιλέα, ὁ ὁποῖος τότε ἐψυχorrάγει (ἐξεψυχούσε); τὸν ἐβάστα στενᾷ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, καὶ τὸν ἔβρεχε μὲ θερμὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐκείνη ἢ πανούργος γυνὴ εἶχεν εὐκολα. Ὅταν ὅμως εἶδεν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν εἶχε πλέον δύναμιν, καὶ ἦτον σχεδὸν εἰς τὰ ὀλίσθια, φοβουμένη μὴ συνέλθῃ καὶ τὴν κάμῃ νὰ συναποθάνῃ μετ' αὐτοῦ, μετέβαλε τὴν εὐσπλαγχνίαν, καὶ τὴν ὁποίαν ἔδειχνε πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, εἰς τὴν πλέον φοβεράν μανίαν. Ἐπεσετ' ἐπάνω τοῦ καὶ τὸν ἔπνιξεν, ἔπειτα εὐγαλεν ἀπὸ τὸν δάκτυλόν τοῦ τὸν Βασιλικὸν δακτύλιον, τοῦ ἀφῆρεσε τὸ Διάδημα, καὶ ἐμβάζουσα τὸν Ἰωάζαρ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἀμφοτέρω. Ἐστοχάσθη, ὅτι ὅλοι ὅσοι ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν προσφιλεῖς καὶ πιστοί, ἠθελον τὴν συμβοηθῆσαι εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς, καὶ ὅτι ὁ ἐραστής τῆς ἠθελεν ἀνακηρυχθῇ Βασιλεὺς. Ὅσοι ὅμως ἐσπούδασαν νὰ τῇ φανῶσιν εὐάρεστοι, ὅλοι ἦσαν πνεύματα χαμερπῇ, μεμισθωμένα, καὶ ἀνεπίδεκτα καθαρᾶς ἀγάπης· πρὸς τοῦτοις ἔλειπεν ἀπὸ αὐτοὺς ἡ τόλμη, καὶ ἐφοβοῦντο τοὺς ἐχθρούς τῆς Ἀστάρβης· ἐφοβοῦντο προσέτι τὴν ὑπεροψίαν, τὴν ὑπόκρισιν, καὶ τὴν ὁμότητα τῆς σκλη-

ροκαρδίου ταύτης γυναικός, καὶ καθ' εἰς διὰ τὴν ἀσφάλειάν του, καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον, ἐπεθύμει νὰ ἐξολοθρευθῇ αὐτή.

Ἐν τούτοις, τὸ Παλάτιον ἦτον γεμάτον ἀπὸ μίαν φοβερὰν ταραχὴν, ἠκούοντο πανταχόθεν αἱ φωναὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐμήνουν τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως. Ἄλλοι ἐτρόμαζον, ἄλλοι ἐτρεχον εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ὅλοι ἦσαν περίεργοι νὰ ἰδῶσι τὸ ἀποβησόμενον. Ἐπειδὴ ὁμως ἦτον χαροποιὰ εἰς ὅλους αὐτὴ ἢ εἰδησις, ἢ φήμη εὐθὺς τὴν διέσπειρεν εἰς ὅλην τὴν Πόλιν τῆς Τύρου, οὔτε εὐρέθητις, ὅς τις ἐλύπηθη διὰ τὸν θάνατον τοῦ Πυγμαλίωνος, ἐπειδὴ ὁ θάνατός του ἦτον ἡ ἐλευθερία, καὶ ἡ ἀνεσις ὅλου τοῦ Λαοῦ. Ὁ Ναρβάλης, ταραχθεὶς εἰς τοιοῦτον τρομερὸν συμβεβηκός, ἐκλαυσεν ὡς καλὸς ἄνθρωπος τὴν δυστυχίαν τούτου τοῦ Βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἀφ' ἑαυτοῦ του ἐπροδόθη, ἐγχειρίζων ἑαυτὸν εἰς τὰς χεῖρας τῆς κακοτρόπου Ἀστάρβης, καὶ ἀντὶ νὰ ἦναι Πατὴρ τοῦ Λαοῦ του, κατὰ τὸ χρέος ἐνὸς Βασιλέως, ἐσπούδασε νὰ γένῃ Τύραννος Θηριώδης. Αὐτὸς εὐθὺς ἐφρόντισε διὰ τὸ καλὸν τῆς Βασιλείας καὶ διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν, συγκαλέσας ὅλους τοὺς καλοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν Ἀστάρβην, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ὁποίας ἤθελεν ἦναι μία διόικησις πλέον τυραννικὴ ἀπὸ τὴν τοῦ Πυγμαλίωνος.

Ὁ Ναρβάλης ἤξευρεν, ὅτι ὁ Βελεάζαρ δὲν κατέποντίσθη, ὅταν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐβεβαίωσαν τὴν Ἀστάρβην, ὅτι ἐπνίγη, ἐστοχάζοντο καὶ αὐτοὶ οὕτω, μὴν ἠξεύροντες τὸ βέβαιον. Αὐτὸς ὁμως μὲ τὴν βοήθειαν τῆς νυκτὸς ἐσώθη κολυμβῶν, καὶ τινες ἔμποροι Κρήτες, λυπηθέντες τὴν δυστυχίαν του, τὸν ἐδέχθησαν εἰς τὸ πλοῖόν των. Δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸ Βασίλειον τοῦ Πατρὸς του, ὑπο-
πτεύ-

πτεύων, ὅτι αὐτὸς ἐπρόσταξε νὰ τὸν καταπορτί-
σωσι, καὶ φοβούμενος ἐπίσης τὴν σκληρὰν ζηλο-
τυπίαν τοῦ Πυγμαλίωνος, καὶ τὰς μηχανουργίας
τῆς Ἀστάρβης. Ἐξῆσε πολὺν καιρὸν πλανώμενος
καὶ ἀγνώριστος εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Συριακῆς
θαλάσσης, ὅπου οἱ Κρῆτες τὸν ἄφησαν, καὶ ἵναγ-
κάσθη προσέτι νὰ ποιμαίνει ἐν ποίμνιον προβάτων
διὰ νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Τελευταῖον εὗ-
ρηκε τὸν τρόπον νὰ μνησῇ εἰς τὸν Ναρβάλιν τὴν
κατάστασίν του, ἐπειδὴ ἐστοχάσθη, ὅτι ἠδύνατο
νὰ ἐμπιστευθῇ τὸ μυστικὸν καὶ τὴν ζωὴν του εἰς
ἓνα ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρετὴ ἦτον γνωστή. Ὁ
Ναρβάλης, μ' ὅλον ὅτι κατετρέχθη παρὰ τοῦ Πα-
τρὸς, δὲν ἔπαυσεν ὅμως νὰ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν, καὶ
νὰ ἐπιμελῆται τὰς ὑποθέσεις του. Αὐτὸς τὸν ἐσυμ-
βούλευσεν τὸ νὰ μὴν λείψῃ ποτὲ ἀπὸ τὸ χρέος,
τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ φυλάττῃ πρὸς τὸν Πατέρα
του, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε νὰ ὑποφέρῃ μετ' εὐχαρι-
στίας τὴν σκληρὰν του τύχην.

Τότε ὁ Βελεάζαρ ἐμύνησεν εἰς τὸν Ναρβάλιν·
εἰάν κρίνης, ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ ἔλθω πρὸς σέ,
πέμψον μοι ἓνα χρυσοῦν δακτύλιον, καὶ διὰ τού-
του τοῦ σημείου θέλω καταλάβει, ὅτι εἶναι και-
ρὸς ἀρμόδιος νὰ ἔλθω. Ὁ Ναρβάλης δὲν ἔκρινεν
εὐλογον νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ ἔλθῃ, ἐν ὧσ' ἔζη
ὁ Πυγμαλίων, ἐπειδὴ ἔβαλλεν εἰς κίνδυνον καὶ τὴν
ζωὴν τοῦ Βελεάζαρ καὶ τὴν ἐδικήν του, καθότι ἦ-
τον δύσκολον νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς ἀόκνους ἐ-
ξετάσεις τοῦ Βασιλέως. Ἀλλ' εὐθύς ὅπου αὐτὸς ὁ
δυστυχὴς Τύραννος ἔδωκε τὸ ἄξιον τέλος τῆς κα-
κίας του, ὁ Ναρβάλης εὐθύς ἐσπούδασε νὰ πέμψῃ
τὸν χρυσοῦν δακτύλιον πρὸς τὸν Βελεάζαρ, ὁ ὁποῖος
εὐθύς ἀναχωρήσας, ἔφθασεν εἰς τὰς πύλας τῆς Τύ-
ρου κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ὅλη ἡ Πόλις
ἦτον

ἦτον εἰς ταραχὴν, μὴν ἡξεύρουσα, ποῖος ἔμελλε νὰ γένη διάδοχος τοῦ Πυγμαλίωνος. Ὁ Βελεάζαρ ἀνεγνώρισθῃ εὐκόλως ἀπὸ τοὺς προὔχοντας τῆς Τύρου, καὶ ἀπὸ ὅλον τὸν λαόν. Αὐτὸς ἠγαπᾶτο ἀπὸ ὅλους, ὅχι διὰ τὸν ἀπεθαμμένον του Πατέρα, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐμίσουν, ἀλλὰ διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ μετριότητα τῶν ἡθῶν του. Αἱ πολυχρόνιαι του δυστυχίαι ἐπρόσθεσαν εἰς τὰ χρηστά του ἦθῃ καποιαν χάριν καὶ ἀξίαν, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐλάμπρυναν τὰ προτερήματά του, διὰ τὰ ὁποῖα ὅλοι οἱ Τύριοι ἐδείκνυσαν πρὸς αὐτὸν μεγάλην κλίσιν.

Ὁ Ναρβάλης συνήθροισε τοὺς πρώτους καὶ πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, οἵτινες συνίσταν τὴν Βουλὴν, καὶ τοὺς Ἱερεῖς τῆς μεγάλης Θεᾶς τῶν Φοινίκων. Αὐτοὶ ἠσπᾶσθισαν σεβασμίως τὸν Βελεάζαρ, καὶ διὰ τῶν Κηρύκων τὸν ἀνηγόρευσαν Βασιλέα ταν. Ὁ λαὸς ἀπεκρίθῃ μὲ πολυχρίθμους κρότους χαρᾶς. Ἡ Ἀστάρβη ἤκουσε τὰς φωνὰς ἀπὸ τὸ παλάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο κεκλεισμένη μὲ τὸν ἀναδρὸν καὶ αἰσχροὺς τῆς Ἰωάζαρ. Ὅλοι οἱ κακοὶ, τοὺς ὁποῖους μετεχειρίσθῃ, ζῶντος τοῦ Πυγμαλίωνος, τὴν ἄφησαν, ἐπειδὴ οἱ κακοὶ φοβοῦνται τοὺς κακοὺς, καὶ δὲν τοὺς ἐμπιστεύονται, ἀλλ' οὔτε ἐπιθυμοῦν νὰ τοὺς ἰδῶσιν εἰς ἀξίαν, γνωρίζοντες μὲ ποῖαν κατάχρισιν καὶ ἀπανδρωπίαν τὴν μεταχειρίζονται. Καλῆτερον ὑποφέρουσι νὰ ἰδῶσιν ὑψωμένους τοὺς ἀγαθοὺς, ἐπειδὴ τοῦλάχιστον ἐλπίζουν νὰ εὕρωσιν εἰς αὐτοὺς μετριότητα καὶ εὐσπλαγχνίαν. Μετὰ τῆς Ἀστάρβης λοιπὸν ὀλίγοι τινες ἔμεινον, συμμέτοχοι τῶν ἀνόμων πράξεων τῆς, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐλπίσωσιν ἄλλο, εἰμὴ τὴν πρέπουσαν εἰς αὐτοὺς τιμωρίαν.

Ἀφ' οὗ ἦλθον μετὰ τῶν ὅπλων καὶ προσέβαλον εἰς τὸ Παλάτιον, ἐκεῖνοι οἱ παγκράτιστοι δὲν ἐτόλ-

ετόλμησαν νὰ ἀντισταθῶσιν ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' ἐστοχάσθησαν νὰ κερδίσωσι τὴν σωτηρίαν των διὰ τῆς φυγῆς. Ἡ Ἀστάρβη, εἰδεδυμένη ὡς δούλη, ἠθέλησε νὰ σωθῇ· ἀλλὰ γνωρισθεῖσα ἀπὸ ἑνα στρατιώτην, ἐπιάσθη. Μὲ μεγάλον κόπον ἐμποδίσθη ἡ ὁρμὴ τοῦ Λαοῦ, ὅς τις ἤθελε νὰ τὴν κατασπαράξῃ σύρων αὐτὴν διὰ τῶν πλατειῶν μέσα εἰς τὴν λάσπην· ἀλλ' ὁ Ναρβάλης τὴν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὄχλου. Τότε ἐζήτησεν αὐτὴ νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τοῦ Βελεάζαρ, ἐλπίζουσα νὰ τὸν θαμβώσῃ μετὴν εὐμορφίαν της, καὶ νὰ τὸν ἐλκύσῃ μετ' ἐλπίδας, ὅτι ἤθελε τῷ φανερώσει μυστικά τινα ἀναγκαῖα. Ὁ Βελεάζαρ δὲν τῇ ἠρνήθη αὐτὴν τὴ χάριν. Αὐτὴ κατ' ἀρχὰς διὰ τῆς αἰραιότητός της ἔδειξε τοιαύτην πειθήνιον γλυκύτητα, ὥστε ἠδύνατο νὰ καταμαλάξῃ καὶ τὰς πλέον σκληρὰς καρδίας· ἐκολάκευσε τὸν Βελεάζαρ μετ' οὓς πλέον γλυκεῖς καὶ θελκτικούς ἐπαίνους, τῷ ἐπαράστησε πόσον τὴν ἠγάπα ὁ Πυγμαλίων, τὸν ἐξώρκισεν εἰς τὴν κόνιν του νὰ δείξῃ ἔλεος πρὸς αὐτήν· ἐπεκαλῆσθη εἰς βοήθειαν της τοὺς Θεοὺς, ὡς νὰ τοὺς ἐλάτρευσε μετὰ καθαρὰν καρδίαν, ἔχυσε ποταμούς δακρύων, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ νέου Βασιλέως, ἀλλὰ πρὸς ὅλα ταῦτα μετεχειρίσθη καὶ κάθε τρόπον διὰ νὰ βάλῃ εἰς ὑποψίαν καὶ μῖσος τοὺς πλέον πιστοὺς καὶ ἠγαπημένους τοῦ φίλους. Ἐκατηγόρησε τὸν Ναρβάλην, ὅτι εἶχε λάβει μέρος εἰς μίαν συνωμοσίαν γενομένην κατὰ τοῦ Πυγμαλίωνος, καὶ ὅτι ἠγωνίσθη νὰ ἀπατήσῃ τὸν Λαὸν διὰ νὰ γένῃ Βασιλεὺς πρὸς βλάβην τοῦ Βελεάζαρ, καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὸν φαρμακεύσῃ ἔτι παῖδα ὄντα. Ἐφεῦρε προσέτι παρομοίας συκοφαντίας καὶ ἐναντίον ὅλων τῶν ἄλλων ἐναρέτων Τυρίων, ἐλπίζουσα νὰ εὕρῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Βελεάζαρ τὴν ἰδίαν δυσπιστίαν καὶ τοὺς ἰδίους φό-

φόβους, τοὺς ὁποίους εὗρεν εἰς τὸν Πατέρα του Πυγμαλίωνα. Ἀλλ' ὁ Βελεάζαρ, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀναίσχυντον κακίαν της, τὴν διέκοψε, καὶ καλέσας τοὺς φύλακας, ἐπρόσταξε καὶ τὴν ἐφυλάκωσαν, διωρίσας τοὺς πλέον φρονίμους Γέροντας διὰ νὰ ἐξετάσωσιν ὅλα της τὰ ἔργα μὲ ἐπιμέλειαν.

Ἀρεκαλύφθη μετὰ φρίκης, ὅτι αὐτὴ ἐφαρμάκουσε καὶ ἐπνίξε τὸν Πυγμαλίωνα· ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς της ἐφάνη μία ἀδιάκοπος σειρά ἀνόμων πράξεων. Κατέκριναν ἔπειτα αὐτὴν νὰ καὶ εἰς σιγαλὴν φωτίαν, τιμωρία διωρισμένη εἰς τὴν Φοινίκην διὰ τὰς μεγάλας ἀνομίας. Ὅταν ὅμως αὐτὴ ἐβεβαιώθη, ὅτι δὲν εἶχε πλέον ἐλπίδα σωτηρίας, ἐγενεὶν ὡς μία Ἐρινὺς τοῦ ἄδου, καὶ κατέπτε τὸ φαρμάκι, τὸ ὁποῖον πάντοτε μεθ' ἑαυτῆς ἔφερε, διὰ νὰ ἡμπορῇ εὐθὺς νὰ θανατωθῇ, εἰάν ποτε ἤθελον ἀποφασίσαι νὰ τὴν ὑποβάλωσιν εἰς μακρὰς βασάνους. Ἐκεῖνοι, οἵτινες τὴν ἐφύλαττον, παρετήρησαν, ὅτι ἐπασχεν ἀπὸ βίαιόν τινα πόνον, καὶ ἠθέλησαν νὰ τῇ βοηθήσωσι· ἀλλ' αὐτὴ δὲν τοὺς ἀπεκρίθη τὸν παραμικρὸν λόγον, καὶ μόνον διὰ νύμματος τοὺς ἐφάνέρωσεν, ὅτι δὲν ἐχρῆζε τῆς βοηθείας των· ἐνθύμισαν εἰς αὐτὴν τοὺς δικαίους Θεοὺς, τοὺς ὁποίους ἐκίνησεν εἰς ὀργὴν διὰ τῶν ἀνόμων ἔργων της, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐντραπῇ καὶ νὰ μετανοήσῃ εἰς τὰ πεπραγμένα, ἐθεώρησε τὸν Οὐρανὸν μὲ αὐθαδεῖαν καὶ καταφρόνησιν ὡς ζητοῦσα νὰ ὑβρίσῃ καὶ τοὺς ἰδίους Θεοὺς· ἡ λύσσα καὶ ἡ ἀσέβεια ἦσαν ἐξωγραφισμένα εἰς τὸ ἐσβυσμένον πρόσωπόν της, ἐφθάρη ὅλη ἡ προτέρα της ἀξία, οὔτε πλέον ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν κανὲν λείψανον ἐκείνης τῆς ὡραιότητος, ἣτις ἐστάθη ἡ δυστυχία τέσων ἀνθρώπων· ὅλαι αἱ χάριτές της ἐξηλείφθησαν. Περιέτρεφεν ἀδιακόπως τοὺς
ὅστε-

ὕστερημένους φωτός ὀφθαλμούς της, καὶ ἔρριπτε βλέμματα μανιώδη· τὰ χεῖλη της ἐταράττοντο ἀπὸ βιαίους σπασμούς, καὶ τὸ στόμα της ἔμενεν ἀνοικτόν· τὸ ζαρωμένον καὶ κατὰ ξηρον πρόσωπόν της ἔκαμνε σχήματα ἄτακτα καὶ φοβερά, καὶ μία ὠχρότης μελανή, καὶ κρυότης θανατηφόρος εἶχον κυριεύσει ὅλον τὸ σῶμά της· ἐνίοτε ἐφαίνετο, ὅτι ἀνέζη, καὶ τότε εὐγάζε τρομερὰς βοὰς καὶ ὀλολυγμούς. Τελευταῖον ἐξεψύχησεν, ἀφίνουσα τοὺς παρестώτας εἰς μεγίστην φρίκην καὶ ταραχήν· ἡ ἀνομος ψυχὴ της βεβαίως ὑπῆγεν εἰς ἐκείνους τοὺς σκοτεινοὺς τόπους, ὅπου αἱ σκληραὶ Δαναΐδες (1) μέσα εἰς ἀγγεῖα τρυπημένα χύνουσιν ἀκαταπαύστως νερόν· ὅπου ὁ Ἰξίων (2) ἀεννῶς περιστρέφεται.

(1) Αἱ Δαναΐδες, αἱ καὶ Βηλίδες, ἦσαν πενήκοντα· Αὐταὶ εἶχον Πάππον τὸν Βῆλον, καὶ Πατέρα τὸν Δααόν· ἐπεὶ δὲ ὁμοῦς αὐτὸς ἤκουσεν ἀπὸ τὸν χρησμόν, ὅτι θέλει φανεῖν ἀπὸ ἑνα τοῦ γένους του, ἐσυμβούλευσε τὰς θυγατέρας του νὰ θανατώσῃ ἐκάστη τὸν ἄνδρα της εἰς τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου· ὑπανδρευθεῖσαι λοιπὸν μετὰ τῶν Υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, ἀδελφοῦ τοῦ Δαναοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ τελειώσωσι τὸ κελευσθέν, ἐκτός μόνον μιᾶς καλουμένης Ὑπερμνήστρας, ἡ ὁποία ἐφύλαξε τὴν ζωὴν Λυγκίως τοῦ ἀνδρός της, ὃς τις καὶ ἐβασίλευσε, θανατωθέντος τοῦ Δαναοῦ· κατεδικάσθησαν λοιπὸν εἰς τὸν ἄδην αἱ λοιπαὶ νὰ εὐγάζωσι νερόν ἀπὸ ἑν βαθύτατον φρέαρ, καὶ νὰ γεμίζωσιν ἑνα πᾶν τρυμένον πίδαρον, χωρὶς νὰ δυνηθῶσί ποτε νὰ τὸν γεμίσωσι.

(2) Τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰξίωτος διηγήθημεν σελ. 18. ἐν τοῖς σχολίοις, νῦν δὲ διαληπτέον περὶ τῆς ἐν τῷ ἄδῃ τιμωρίας αὐτοῦ. Αὐτὸς ἦτον Υἱὸς τοῦ Φλεγυίου, καὶ ἐπεὶ δὲ ἐκαυχᾶτο ἴππιστα, ὅτι συνουσιάσθη μὲ τὴν Βασίλισσαν τῶν Οἰῶν, τὴν Ἥραν (μὲ ὅλον ὅτι ὁ Ζεὺς εἶχε πλάσει νεφέλην εἰς σχῆμα τῆς Ἥρας), ἐκεραυνώθη παρὰ τοῦ Διὸς, καὶ ἐδέθη ἢ εἰς αἰκίνητον τροχόν πρὸς τιμωρίαν.

φεται εἰς ἓνα τροχὸν· ὅπου ὁ Τάνταλος (1), πάσχω-
 ντων ἀπὸ ὑπερβολικὴν δίψαν, δὲν δύναται νὰ κα-
 ταπίῃ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον φεύγει ἀπὸ τὰ χεῖλη
 του· ὅπου ὁ Σίσυφος (2) ζητεῖ νὰ σταματήσῃ μα-
 ταίως ἓνα λίθον ὅστις πάντοτε πίπτει· καὶ ὁ-
 που

(1) Ὁ Τάνταλος ἦτον Υἱὸς τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Νύμφης
 Πλωτῆς· Αὐτὸς ἐκάλεσέ ποτε πρὸς εὐωχίαν ὅλους τοὺς Θεοὺς,
 θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν θεότητά των· ὅθεν κατακόψας μελη-
 δὸν τὸν Υἱὸν του Πέλοπα, τὸν ἐμαγείρευσεν καὶ τὸν παρέδω-
 κε πρὸς τροφήν. Οἱ Θεοὶ βδελυχθέντες τὸ ἀπάνθρωπον ἔργον
 του, δὲν ἔφαγον ἀπὸ ἐκείνου τὰ ἀνόσια φαγητὰ, ἐκτὸς μόνον
 τῆς Δημήτρως, ἡ ὁποία οὐσα μέγας πειρασμένη κατέφαγε
 τὸν δεξιὸν ὤμον· Οἱ Θεοὶ ἐπειτὰ ἐστείλαν τὸν Ἑρμῆν εἰς
 τὸν Ἄδην, διὰ νὰ ἀναγάγῃ τὴν ψυχὴν τοῦ παιδός, καὶ συ-
 ναγαγόντες τὰ μέλη του, ἀντὶ τοῦ ὤμου, τὸν ὁποῖον κατέ-
 φαγεν ἡ Δημήτηρ, ἐπλάσαν ἄλλον ἀπὸ Ἑλεφάντινον κόκκα-
 λον, καὶ οὕτω τὸν ἐξωποίησαν· διὰ τὸ ὁποῖον οἱ Πελοπί-
 δαι, ὅσοι δηλ. κατήγοντο ἀπὸ τὸ γένος του, ἐλάμβανον ἐξαι-
 ρετον τιμὴν παρὰ τῶν ἄλλων· οἱ Θεοὶ διὰ νὰ τιμωρήσωσι
 τοῦ Ταντάλου τὴν ἀσέβειαν, μετὰ τὸν θάνατόν του, τὸν κα-
 πιδίκανεν ἐν τῷ Ἄδῃ εἰς μεγάλην δίψαν, καὶ διὰ πλείονα
 τιμωρίαν τὸν ἔβαλον μέσα εἰς ἓνα ποταμὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
 ὅποταν ἐλάμβανε νερὸν μετὰς χειράς του διὰ νὰ πῖν, καθὼς
 τὸ ἐπλυσίαζεν εἰς τὰ χεῖλη, ἐχύετο διὰ τῶν χειρῶν του,
 ἀλλὰ καὶ ὅταν ἤγγιζε τὸ στόμα του εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ποτα-
 μοῦ, εὐθὺς ἔφευγε καὶ τὸν ἀφινεν εἰς μεγαλητέραν δίψαν·
 Διὰ τοῦ Ταντάλου ὁμῶς ἐννοεῖται ὁ φιλέργυρος ἄνθρωπος, ὁ
 ὁποῖος εὐρισκόμενος εἰς μεγάλην ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαιῶν, εἶ-
 ναι δυστυχέστατος πάντων, μὴ μεταχειριζόμενος ὡς δίδον τὰ
 πλούτη, τὰ ὅποια τῷ ἐδόθησαν τόσον πρὸς χρῆσιν ἑαυτοῦ,
 ὅσον καὶ τῶν ἑτέρων ἐνδεῶν ἀδελφῶν του·

(2) Ὁ Σίσυφος ἦτον Υἱὸς τοῦ Αἰόλου, ἐχρημάτισεν εἰς
 τὸν καιρὸν τοῦ Θησεῦς κλέπτης ἐξοχώτατος καὶ περιώνυμος
 πάντων τῶν ἄλλων· ὁ Θησεύς ὁμῶς ἐκαθάρισε τὴν γῆν, δε-
 κατώσας αὐτόν· Διὰ τὰς μεγάλας του λοιπὸν ἀδικίας οἱ Θεοὶ
 τὸν

που ὁ Τιτυὸς (1) θέλει αἰσθάνεται αἰωνίως εἰς τὰ ἀδιακόπως ἀνανεούμενα σπλάγχνα του τὸν Γύπα, ὅς τις τὰ κατασπαράττει.

Ὁ Βελεάζαρ, ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ ἐν τοιοῦτον τέρας, ἔδωκεν εὐχαριστίας εἰς τοὺς Θεοὺς μὲ πολυαρρίθμους θυσίας, καὶ ἀρχισὲ νὰ βασιλεύῃ μὲ μέτρα ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενα εἰς τὰ τοῦ Πυγμαλίωνος· ἐπεμελήθη νὰ φέρῃ εἰς τὴν πρότεράν του ἀκμὴν τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἡλαττοῦτο ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ· ἔλαβε τὰς συμβουλὰς τοῦ Ναρβάλου εἰς τὰς ἀναγκαιοτέρας ὑποθέσεις, δὲν διοικεῖται ὁμῶς ἀπὸ αὐτὸν, διότι θέλει νὰ βλέπῃ κάθε πρᾶγμα μόνος του· ἀκούει τὰς διαφόρους γνώμας, αἱ ὁποῖαι τῷ προβάλλονται, καὶ ἀποφασίζει ἔπειτα ἐκείνην, ἣτις ἤθελε τὸν φανῇ μᾶλλον κοινωφελὴς τὸν ἀγαπᾷ μεγάλως ὁ Λαός. Ἐχὼν κυριευμένας τὰς καρδίας, ἐξουσιάζει πολλὰ περισσότερα πλού-

τη

τὸν κατεδίκασαν εἰς τὸν Ἄδην νὰ ἀνεβῇ πρὸς τὸ ὕψος ἐνὸς Ὄρους ἐνὰ ὑπερμεγέθη λίθον, ὁ ὁποῖος εὐδὺς ἐπιπτε κατῶ, διὰ νὰ ἔχῃ ὁ δυστυχὴς αἰώνιον τὴν τιμωρίαν.

(1) Ὁ Τιτυὸς ἦτον Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥλαρης, τὴν ὁποίαν μοιχεύσας ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ζηλότυπον γυναῖκά του Ἥραν, τὴν ἐκρυβεν εἰς ἕνα ὑπόγειον σπήλαιον, ὅπου ἐγέννησε τὸν Τιτυόν, παῖδα ἀμετρήτου μεγέθους, ὁ ὁποῖος ἔπειτα ἀφ' οὗ εὐγίγκεν εἰς φῶς, ἐνομιζέτο Υἱὸς τῆς Γῆς. Τόσον ὁμῶς ἦτον μέγας κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, ὥστε ἐξαπλυνόμενος ἐσκέπαζεν ἐννέα πλῆθρα γῆς, μέτρον παράδοxon, ἐπειδὴ εἶναι κάθε πλῆθρον πῆχες ἐξήκοντα ὀκτώ· ἐφανεύθη παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ μοιχεύσῃ τὴν Μητέρα του Κητώ, καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸν Ἄδην νὰ εὐρίσκηται δεδεμένος ἐκτάδην (ἀνάσκηλα), καὶ οἱ Γῦπες, ὄρνεα σαρκοβόρα, νὰ τρώωσι τὸ ἥπαρ (συκότι) του, τὸ ὁποῖον ἀδιαλείπτως ἀνεγεννᾶτο πρὸς αἰώνιον τροφήν τῶν σκληρῶν ἐκείνων ὀρνέων.

τη ἀπὸ ὅσα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκτήσῃ ὁ Πατὴρ του μὲ τὴν σκληρὰν του φιλαργυρίαν· ἐπειδὴ δὲν εἶναι καμμία οἰκογένεια, ἡ ὁποία δὲν ἠθελε τοῦ δώσει ὅλα τῆς τὰ ὑπάρχοντα εἰς ποτὲ ἠθελεν εὑρεθῇ εἰς κατεπείγουσαντινα ἀνάγκην· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅσα ἀφίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ὑπηκόων του, εἶναι περισσότερον ἐδικά του, πᾶρεξ εἰς ἠθελε τοὺς τὰ ἀρπάσῃ. Δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ μεταχειρίζηται φύλακας πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς του, ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη τῶν Λαῶν του εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ βεβαιότερος φύλαξ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους. Δὲν εὐρίσκεται τις ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του, ὅς τις νὰ μὴ φοβῆται μὴ τὸν χάσῃ, καὶ νὰ μὴ ρίψκινδυνεύσῃ τὴν ἰδίαν του ζωὴν, διὰ τὰ φυλάξῃ ἐκείνην ἐνὸς τοιούτου ἀγαθοῦ Βασιλέως· ὣς εὐδαίμων, καὶ ὅλος ὁ Λαὸς του εὐδαιμονεῖ μετ' αὐτοῦ· φοβεῖται γὰρ ἐπιφορτίσῃ μὲ μεγάλους φόρους καὶ εἰσπράξεις τοὺς Λαοὺς του, καὶ αὐτοὶ πάλιν φοβοῦνται μήπως δὲν τοῦ δίδωσιν ἄρκετὰ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῶν· τοὺς ἀφίνει εἰς τὴν πλουσιότητα, καὶ ἡ πλοσιότης αὕτη οὔτε ἀνθάδεις τοὺς κατασταίνει, οὔτε ἀνυποτάκτους· διότι εἶναι φιλόπονοι, ἐκδοτοὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ σταθεροὶ εἰς τὸ νὰ φυλάττωσι τὴν καθαρότητα τῶν παλαιῶν Νόμων· Ἀνέζησεν ἤδη ἡ Φοινίκη, καὶ ὑψώθη εἰς τὸν πλέον ὑψηλὸν βᾶθμον τῆς μεγαλειότητος καὶ δόξης τῆς· χρεωστεῖ δὲ τὴν μεταβολὴν ταύτην εἰς τὸν νέον Βασιλέα τῆς.

Ὁ Ναρβάλῃς διοικεῖ ὑποκάτω εἰς αὐτόν. "Ω! εἰς σὲ ἐβλεπεν, ὦ Τηλέμαχε, μὲ ποίαν χαρὰν ἠθελε σὲ δεχθῇ, καὶ μὲ πόσα δῶρα ἠθελε σὲ ἐπιφορτίσει! Ὅποια εὐχαρίστησις δι' αὐτὸν τὸ νὰ σὲ ἀποπέμψῃ μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν Πατρίδα σου! Ἐγὼ ὅμως στοχάζομαι τὸν ἑαυτόν μου εὐτυχῇ, ἐπειδὴ μέλλω νὰ τελειώσω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Ναρβάλ-

βάλης ἤθελε τελειώσει. Θέλω φέρει εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ θέλω βάλει εἰς τὸν θρόνον τὸν Ἰῶν τοῦ Ὀδυσσέως, διὰ νὰ βασιλεύσῃ μὲ τὴν ἰδίαν φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν βασιλεύει ὁ Βελεάζαρ εἰς τὴν Τύρον.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἀδόαμος οὕτως ἀμίλησεν, ὁ Τηλέμαχος θελχθεὶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ἐδιηγῆθη ὁ Φοῖνιξ, καὶ περισσότερον ἀπὸ τὰ σημεῖα τῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ἐδειξεν εἰς τὴν δυστυχίαν του, τὸν ἐνηγκαλίσθη φιλικῶς. Ὁ Ἀδόαμος ἐπειτα τὸν ἠρώτησε ποία κακὴ τύχη τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν Νῆσον τῆς Καλυψοῦς; Ὁ δὲ Τηλέμαχος τῷ ἐδιηγῆθη κατὰ τάξιν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀναχωρισμοῦ του ἀπὸ τὴν Τύρον, τὴν διάβασιν εἰς τὴν Κύπρον, τὸ, πῶς ἤνῃ τὸ Μέντορα, τὸν μετ' ἐκείνου πρὸς τὴν Κρήτην πλοῦν, τοὺς δημοσίους Ἀγῶνας δι' ἐκλογὴν ἐνὸς Βασιλέως μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Ἰδομενέως, τὴν ὀργὴν τῆς Ἀφροδίτης, τὸ Ναυάγιόν των, τὴν φιλανθρωπίαν, μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς ἐδέχθη ἡ Καλυψώ, τὴν ζηλοτυπίαν ἐκείνης τῆς Θεᾶς ἐναντίον εἰς μίαν ἀπὸ τὰς Νύμφας τῆς, καὶ τελευταῖον τὸ ἀνδραγάθημα τοῦ Μέντορος, ἕς τις τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁπότεν εἶδε τὸ Φοινίκιον πλοῖον.

Μετὰ τὰς ἀμοιβαίας ταύτας συνδιαλέξεις, ὁ Ἀδόαμος ἐκέλευσε καὶ ἠτοίμασαν ἐν λαμπρὸν συμπόσιον, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ μεγαλοπρεπεστέραν τὴν δεξίωσιν, ἤνωσε πρὸς εὐχαρίστησίν των καὶ διαφόρους ἄλλας τέρψεις, ὅσας ἠδύνατο. Ἐν ᾧ αὐτοὶ ἦσθιον, ὑπηρετοῦσαν μερικοὶ νέοι Φοῖνικες, ἐνδεδυμένοι λευκὰ φορέματα καὶ ἐστεφαιωμένοι μὲ ἄνθη· ἐκάιοντο τὰ πλέον ἐξαίρετα καὶ πολύτιμα ἀρώματα τῆς Ἀσίας· ὅλα τὰ καθίσματα τῶν Ναυτῶν ἦσαν γεμάτα ἀπὸ αὐλητῶν καὶ κιθαρῶδων,

τῶν ὁποίων τὴν συμφωνίαν διέκοπτεν ὁ Ἀχιλλεύς μετὰ τὴν γλυκεῖαν ἀρμονίαν τῆς φωνῆς του καὶ τῆς λύρας του, ἥτις ἦτον ἀξία νὰ ἀκουσθῇ εἰς τὴν τράπεζαν τῶν Θεῶν, καὶ νὰ εὐφράνῃ καὶ τὰ ὦτα τοῦ ἰδίου Ἀπόλλωνος. Οἱ Τρίτονες, αἱ Νηρηίδες, ὅλοι οἱ Θεοὶ, ὅσοι ὑπόκεινται εἰς τὸν Ποσειδῶνα, τὰ ἴδια τέρατα τῆς θαλάσσης, θελγόμενοι ἀπὸ τοιαύτην μελωδίαν, εὐγαινον ἀπὸ τὰ ὕγρα καὶ βαθέα σπήλαιά των διὰ νὰ ἔλθωσι πλησίον εἰς τὸ πλοῖον. Πολλοὶ νέοι Φοίνικες θαυμασίας ὠραιότητος, ἐνδεδυμένοι μετὰ λεπτὸν πανί λευκότερον τῆς χιόνης ἐχόρευσαν πρῶτον χοροὺς τοῦ τόπου των, ἔπειτα Αἰγυπτίους, καὶ τελευταῖον Ἑλληνικοὺς. Ἐκ διαλειμμάτων αἱ κλαγκαὶ τῶν Σαλπύγγων ἀντηχοῦσαν ἕως εἰς τὰ μακρύτερα παραθαλάσσια. Ἡ σιωπὴ τῆς νυκτός, ἡ γαλήνη τῆς θαλάσσης, τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς Σελήνης, διαιεχυμένον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, τὸ βαθὺ γαλάζιον τοῦ Οὐρανοῦ διεσπαρμένον ἀπὸ λαμπρὰ ἄστρα, ἀπετέλουν ὠραιότερον τὸ θέαμα τοῦτο.

Ὁ Τηλέμαχος, ὃν φύσεως ζωηρᾶς καὶ ευαισθητοῦ, ἀπελάμβανε μὲν ὅλας ἐκεῖνας τὰς τρυφάς, δὲν ἐτόλμα ὅμως νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰς ἐλευθέρως, ἐπειδὴ ἐδιδάχθη μετὰ μεγάλῃν του ἐντροπὴν εἰς τὴν Νῆσον τῆς Καλυψοῦς, πόσον ευκόλως ἐξάπτεται ἡ Νεότης· ὅλαι αἱ τέρψεις καὶ αἱ πλέον ἀθῶαι, τὸν ἐφοβίζον, καὶ καθὲ πρᾶγμα τῷ ἐφαίνετο ὑποπτον. Αὐτὸς ἐθεώρει τὸν Μέντορα, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τί ἐπρεπε νὰ φρογῇ περὶ ἐκείνων τῶν ἡδονῶν. Ὁ Μέντωρ εἶχεν ἄμετρον χαρὰν βλέπων αὐτὸν εἰς τοιαύτην ταραχὴν, καὶ ὑπεκρίνετο, ὅτι δὲν τὸν ἐβλεπε. Τελευταῖον, παρακινηθεὶς ἀπὸ τὴν μετρίότητά του, ὑπομειδίων τῷ εἶπε· καταλαμβάνω εἰς τί φοβεῖσαι·

σαι· εἶσαι ἄξιός ἐπαίνου δι' αὐτὸν τὸν φόβον·
 πλὴν δὲν πρέπει πάλιν νὰ ὑπερβαίνῃς τὸ μέτρον·
 ἐγὼ ἐπιθυμῶ περισσότερον ἀπὸ καθε ἄλλον νὰ
 ἀπολαμβάνῃς ἡδονάς, ἀλλ' ἡδονάς τοιαύτας, αἰτινές
 νὰ μὴ γεννοῦν εἰς τὴν καρδίαν σου πάθῃ ὀρμητικὰ,
 οὔτε νὰ σὲ χαυνώουσιν· ἔχεις χρεῖαν ἀπὸ ἡδονάς,
 αἰτινές νὰ σὲ ἀνακουφίσωσι, καὶ τὰς ὁποίας νὰ
 ἀπολαμβάνῃς, χωρὶς νὰ σὲ κυριεύωσι· σὲ ἐπεύ-
 χομαι ἡδονάς μετρίας, αἱ ὁποῖαι νὰ μὴ δύνανται
 ποτε νὰ σοῦ ὑστερῶσι τὸ λογικόν, καὶ νὰ σὲ κα-
 τασταίνωσιν ὅμοιον μὲ τὰ λυσσῶντα κτήνη. Τώρα
 εἶναι καιρὸς νὰ λάβῃς ἄνεσιν ἀπὸ ὅλους σου τοὺς
 κόπους· εὐχαρίστησον τὸν Ἀδόαμον, ἀπολαμβά-
 νων τὰς ὁποίας σοὶ προσφέρει τέρψεις. Χαῖρε, ὦ
 Τηλέμαχε, χαῖρε! ἡ φρόνησις δὲν ἔχει τί αὐστη-
 ρόν, ἢ πλαστόν· αὐτὴ μόνη δίδει τὰς ἀληθεῖς ἡ-
 δονάς, αὐτὴ τὰς ἀρτύζει, τὰς καθαρίζει, καὶ τὰς
 ἀποτελεῖ αἰωνίους· αὐτὴ ἡξεῦρει νὰ συγκερῶ τὰς
 εὐθυμίας μὲ τὰ σπουδαῖα καὶ ὑψηλῆς διανοίας ἐ-
 πιτηδέυματα· ἐτοιμάζει διὰ τῶν πόνων τὴν καθα-
 ρὰν ἡδονὴν, καὶ μὲ αὐτὴν ἀναπαύει ἀπὸ τοὺς κό-
 πους τὸν ἄνθρωπον· δὲν ἐντρέπεται ἡ φρόνησις νὰ
 εὐφρανθῇ ὁπόταν ᾔναι καιρὸς ἀρμόδιος.

Λέγων αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὁ Μέντωρ ἔλαβε
 μίαν λύραν ἐπὶ χεῖρας, καὶ τὴν ἔπαιξε μὲ τόσῃν
 τέχνῃ, ὥστε ὁ Ἀχιλλεύς, ζηλεύσας, ἄφησε νὰ
 πέσῃ ἀπὸ τὸν θυμὸν ἡ ἐδική του· ἐσπινθηροβόλουν
 οἱ ὀφθαλμοὶ του, καὶ τὸ τεταραγμένον πρόσωπόν
 του μετέλλαξε χρῶμα. Ὅλοι οἱ παρόντες ἤθελον
 καταλάβει εὐκόλως τὴν λύπην καὶ τὴν ἐντροπὴν
 του, εἰάν ἡ λύρα τοῦ Μέντορος δὲν ἤθελεν κα-
 τακυριεύσει τὰς καρδίας των. Μόλις ἐτολμοῦσαν
 νὰ ἀναπνεύσωσι, φοβούμενοι μήπως διακόψωσι τὴν
 ἡσυχίαν, καὶ χάσωσιν τι ἀπὸ τὴν οὐράνιον ἐκείνην

μελωδίαν, μάλιστα ἐφοβοῦντο μὴν ἢ θελε τελειώσῃ ταχέως. Ἡ φωνὴ τοῦ Μέντορος δὲν εἶχε γυναικῶδη τινα θρύψιν καὶ γλυκύτητα, ἀλλ' ἦτον εὐστροφος, δυνατὴ, καὶ κατέσταιτε ζωηρὰ καὶ τὰ παραμικρότερα πράγματα. Ἐτραγῶδισε πρῶτον τοὺς ἐπαίνους τοῦ Διὸς, Πατρὸς καὶ Βασιλέως τῶν Θεῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅστις σείει τὸν κόσμον μετὰ τὸ νεῦμα τῆς κεφαλῆς του. Παρέστησεν ἔπειτα τὴν Ἀθηνᾶν ἐξερχομένην ἐκ τῆς κεφαλῆς του, ἡγουν τὴν Σοφίαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὁ Θεὸς γεννᾷ ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὴν διαδίδει ἔξω διὰ τὴν φωτίξῃ καὶ διδάσκῃ τοὺς ταπεινοὺς καὶ πραεῖς. Ὁ Μέντωρ ἐτραγῶδισεν τὰς ἀληθείας ταύτας μετὰ τόνον φωνῆς τόσον θελκτικόν, καὶ μετὰ τόσῃν εὐλάβειαν, ὥστε ἐφαίνετο εἰς ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ὅτι μετέβησαν εἰς τὸν ὑψηλότερον τόπον τοῦ Ὀλύμπου, καὶ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Διὸς, τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα εἶναι διαπεραστικώτερον ἀπὸ τὸν ἰδιόν του κεραυνόν. Ἐτραγῶδισεν ἔπειτα τὴν δυστυχίαν τοῦ νέου Ναρκίσσου, ὅστις ἐρασθεὶς παραλόγως τῆς ἰδίας του εὐμορφίας, καὶ θεωρῶν αὐτὴν ἀκαταπαύστως εἰς μίαν πηγὴν, ἐφθάρη ἀθλίως ἀπὸ τὴν λύπῃ του, καὶ μετεβλήθη εἰς τὸ ὁμώνυμον μετ' αὐτὸν αἶψος. Τελευταῖον ἐτραγῶδισε καὶ τὸν δυστυχῆ θάνατον τοῦ ὠραίου Ἀδωνίδος (1), ὅστις κατέ-

σπα-

(1) Ὁ Ἀδωνις ἦτον γιὸς τοῦ Κυνύρου Βασιλέως τῆς Κυπρου, καὶ τῆς Μυρράς, ὠραιότατος κατ' ὑπερβολὴν, διὰ τὸ ὅτι οἶον ἢ Ἀφροδίτῃ τὸν ἡγάπα μεγάλως, καὶ τὴν εἶχεν ὑποπνέουσαν. Αὐτὸς ἐθανατώθη ἀπὸ ἑνὸς Ἀγροίχοιρον. Ἡ Ἀφροδίτῃ μὴ δυνηθεῖσα νὰ τὸν ἀναστήσῃ ἐκλαυσε σφοδρῶς διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ διὰ χάριν μετέβαλε τὸ αἷμά του, τὸ ὅποιον κατὰ γῆς ἐχύθη εἰς ἕν ἄνθος καλούμενον Ἀνιμώνην, τὸ ὅποιον εἶναι κατὰ πολλὰ αἱματόχρουν. Ἡ Ἀφροδί-

σπαράχθῃ ἀπὸ ἑνα ἀγροίοχοιρον, καὶ τὸν ὁποῖον ἀγαπῶσα μεγάλως ἡ Ἀφροδίτῃ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναστήσῃ, παραπονουμένη πικρότατα πρὸς τοὺς Θεοὺς.

Ὅλοι οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυά των, ἀλλ' ἠσθάνοντο, ὅταν ἐκλαιον, θαυμάσιόν τινα ἀγαλλίασιν. Ὅταν ὁ Μέντωρ ἐπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ τραγῶδῃ, οἱ Φοῖνικες ἐκπεπληγμένοι, ἐθεωροῦντο μεταξὺ των. Οὗτος εἶναι ὁ Ὀρφεὺς, ἔλεγεν εἰς ἐξ αὐτῶν, ἐπεὶ οὕτω καὶ ἐκεῖνος μὲ μίαν λύραν ἡμέρωνε τὰ ἄγρια θηρία, καὶ εἵλκυεν ὀπισθέν του τὰ δένδρα καὶ τοὺς λίθους κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμάγευσεν τὸν Κέρβερον (1), καὶ ἔπαυσε πρὸς καιρὸν τὰς βασιάνους τοῦ

τῇ ὅμως ἐν ᾧ ἔτρεχε πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ ἔχουσα τῇ σὺν πόδας τῆς γυναικός, ἐπάτησε μίαν ἀκανθα τριανταφυλλίαν, καὶ μὲ τὸ αἷμα, ὅσον ἐκ τοῦ ποδός της ἐτρεξεν ἐβαλε τὸ τριαντάφυλλον, τὸ ὁποῖον πρότερον ἦτον λευκόν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐλαβεν ἐρυθρὸν χρῶμα. Προστιθέασί τινας ἐστὶ καὶ τοῦτο εὐκ ἀκομῶν. Ὅτι ἡ Ἀφροδίτῃ καὶ ἡ Περσεφόνη ἐμάχοντο ἐμπροσθεν τοῦ Διός, ποῖα ἀπὸ τῶν δύο νὰ ἐξουσιάσῃ τὸν Ἀδωνίδα. Ὁ Ζεὺς διὰ νὰ παύσῃ τὰς μάχας, τὰς ἐπέμψεν εἰς τὴν Μοῦσαν Καλλιόπην διὰ νὰ θεωρήσῃ τὴν κρίσιν, καὶ ἡ Καλλιόπη ἔκριεν, ὅτι ὁ Ἀδωνὶς νὰ δουλεύῃ ἐξ μῆνας τὴν Ἀφροδίτην, καὶ ἐξ τὴν Περσεφόνην. Τοῦ πλάσματος δὲ ἡ ἐννοία ἐστὶν αὕτη. Ἡ Ἀφροδίτῃ σημαίνει τὴν Γῆν, ὁ Ἀδωνὶς τὸν Ἥλιον, καὶ ἡ Περσεφόνη τὸν Ἄδην. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἔαρος καὶ ὅλου τοῦ καλοκαιρίου δουλεύει ὁ Ἀδωνὶς τὴν Ἀφροδίτην, δηλ. ἡ γῆ μετὰ τοῦ ἡλίου βασιλεύει τότε, καὶ εὐρίσκεται ἐστολισμένη ἀπὸ εὐδαλῆ φυτὰ, καὶ πλουσία ἀπὸ γλυκυτάτου καρπού· τοὺς δὲ ἄλλους ἐξ μῆνας τοῦ χειμῶνος δουλεύει τὴν Περσεφόνην, ἀποχωρεῖ δηλ. μακρὰν ἀφ' ἡμῶν, καὶ φαίνεται, ὅτι κρύπτεται εἰς τὸν Ἄδην.

(1) Ὁ Κέρβερος, κατὰ τὴν τῶν Ποιητῶν γνώμην, ἦτο Κύνος τρικέφαλος, γεγεννημένος ἐκ τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Νύμφης Ἐχίδνης, καὶ ἀντὶ τριχῶν ἦτον ὅλος σκεπασμένος μὲ δρά-

τοῦ Ἰξίωνος, καὶ τῶν Δαναϊδῶν, καὶ κατὰ τὸν ὁμοιον τρόπον ἐκίνησεν εἰς εὐσπλαγχνίαν τὸν αὐτοσώπητον Πλούτωνα (1), διὰ τὰ εὐγάλη ἀπὸ τοῦ Ἄδιν

Δράκοντος· ἡ ἐπιστασία του ἦτον νὰ φυλάττῃ τὴν θύραν τοῦ Ἄδου, νὰ δέχεται μετὰ χαρᾶς ἐκείνους ὅσοι ἐμβαινουσι, νὰ μὴ συγχωρῇ τὴν ἐξοδὸν εἰς κένενα. Ὅρα προσέτι καὶ ἐν τοῖς σχολίοις σελ. 58.

(1) Ὁ Πλούτων ἦτον ὁ Νεώτερος τῶν Υἱῶν τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας. Ἐλαβε διὰ κληρονομίαν τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας (ὡς καὶ ἐν τοῖς σχολίοις σελ. 80. διηγήλωται), διὰ τὸ ὅποιον μετῴκησε πολλὰς ἀποικίας εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ἐστήσῃ τὸν θρόνον του εἰς τὰ Γάδειρα, ἧτις παρὰ μὲν τοῦ Στραβῶνι καλεῖται Ἐρυθρία, παρὰ δὲ τῶν Λατίνων Gades, καὶ εἶναι πλουσία ἀπὸ μεταλλῶν χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου· τοῦτο ἔδωκε αἰτίαν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους νὰ τὸν πιστεύωσιν Θεὸν τοῦ πλούτου, δι' ὃ καὶ ὀνομασθῇ Πλούτων, ὡς ὀνομαζόμενος πρότερον Ἀγνίσταος ἢ Ἀγέλαστος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ θεία τοῦ κλίματος τῆς Ἰσπανίας, παραβαλλομένη μετὰ τοῦ τῆς Ἑλλάδος εἶναι κατὰ πολλὰ χθαμαλωτέρα, ἐντεύθεν ἔλαβον αἰτίαν οἱ Ποιηταὶ νὰ τὸν ὀνομάσωσι Θεὸν τοῦ Ἄδου, ἔχοντα τὸν Δράκοντα του εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς, καθὼς ἰδίως ἐκείνος ὁ τόπος βρίθει μεταλλῶν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὡς διηγήλωται, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὁπρίων ἀνιχνεύομεν καὶ τὰ εὐδόμενα καὶ ὑποχθονία σπλάγχνα τῆς γῆς, καὶ κατὰ τὸν Πλίνιον (βιβ. 55. κεφ. 1.), ζητοῦμεν τὰ πλούτη εἰς τὰς κατοικίας τῶν ὑποχθονίων, τὰ ὅποια ἔπειτα μᾶς φέρουσιν εἰς τὸν Ἄδιν. Ἐτι ἐπειδὴ οἱ πλείστοι, ὅσοι εἰς τὰ μεταλλεῖα ἀσχολοῦνται, ἐκεῖ καταλύουσι τὴν ζωὴν των· προσέτι ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς πρῶτος εἰσῆγαγε τὴν συνήθειαν νὰ ἐφεύρωσι μνημεῖα καὶ στήλας διὰ τοὺς τεθνεῶτας, νὰ θάπτωσιν ὑπὸ γῆν τὰ πτωματὰ αὐτῶν, καὶ νὰ προσφέρωσιν αὐτοῖς τὰς χραιστούμενας τιμὰς, διὰ τοῦτο ὁ Πλούτων ἐπιστεύετο Βασιλεὺς, μᾶλλον δὲ Θεὸς τῶν καταχθονίων. Δίδεται εἰς αὐτὸν τὸ εἶδος αἰδρός φοβεροῦ καθεμένου ἐν σκοτεινῷ τόπῳ ἐπάνω εἰς θρόνον ἀπὸ θαλάσσης κατεσκευασμένον· εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα κρατεῖ καὶ χεῖδας τοῦ Ἄδου, φανερώων, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐ-
ξέλ-

ξέλθῃ ἀπὸ ἐκείνου τὸν ζφερέν τόπον· ὑπὸ κατὰ τῶν ποδῶν
 του εὐρίσκεται ὁ Κέρβερος, πλησίον αὐτοῦ αἱ Ἀρτριοὶ. καί
 ἐκ τοῦ θρόνου του διαρρέουσιν αἱ τέσσαρες ποταμοὶ τοῦ ἄδου,
 ἡ Λήθη διηλ. ὁ Κωκυτός, ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ ὁ Ἀχέρων.
 Ἦρπασε τὴν Περσεφόνην (ἥτις κοινῶς καλεῖται Δέσποινα) θυ-
 γατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, καὶ τὴν ἔλαβε διὰ γυ-
 ναῖκα, ἐπειδὴ διὰ τὴν αἰσχρότητα του δὲν τὸν ἠγάπα καμ-
 μία ἀπὸ τὰς λοιπὰς Νύμφας· ἐφθασεν εἰς τὴν ἀρπαγὴν ταύ-
 την διὰ συνδρομῆς τῆς Ἀφροδίτης εἰς τὴν ὁποίαν ἐφανερώσε
 τὴν γνώμην του. Αὕτῃ λαβούσα συνεργούσῃ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ
 τὴν Ἀρτέμιδα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Σικελίαν καὶ κατέπεισε τὴν
 Περσεφόνην διὰ νὰ τὰς ἀκολουθήσῃ, μετὰ τὰς ὁποίας ἠνώδησαν
 καὶ αἱ Νύμφαι μετὰ τὸν Ζεφυρον. Τὴν Περσεφόνην ἐσυνώδουν
 αἱ Σειρήνες, καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἐμάζωνται ἀνθρῖς εἰς τὸ ὄρος
 τῆς Αἴτνης, ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τὴν ἤρπασεν ὁ Πλούτων εἰς
 τὸν ἄδην. Ἡ Δημήτηρ ἐπειτα ἀνάψασα φανούς καὶ δάδας
 ἐκ τοῦ ἔρους τῆς Αἴτνης, τὴν ἐξήτει πανταχόθεν· μέχρις
 οὗ ἡ Νύμφη Ἀρεΐδουσα ἐφανερώσε τὴν ὀρπαγὴν της. Ἡ Δη-
 μῆτηρ θυμωθεῖσα ἐπροσκληύδῃ διὰ τὴν ἀδικίαν ταύτην εἰς
 τὸν Δία, καὶ ὁ Πατὴρ τῶν Θεῶν ἀπεφάσισεν, ὅτι εἴαν ἡ
 Περσεφόνη δὲν ἠδὲλε γευθῇ τι εἰς τὸν ἄδην νὰ ἔχῃ τὸ ἐλευ-
 θερον νὰ ἐξέλθῃ. Ἀσκάλαφος ὁμοῦς τις καλούμενος ἐφανερώσεν
 εἰς τὴν Δήμητραν, ὅτι εἶδε τὴν Περσεφόνην ἐσθίουσαν εἰς τὸν
 κῆπον τοῦ Πλούτωνος μήλα, ἀπίδια, καὶ ἑτέρας ὀπώρας,
 λυπηθεῖσα λοιπὸν σφοδρῶς ἡ Δημήτηρ δι' αὐτὴν τὴν κακὴν
 αἰγγελίαν μετέβαλε τὸν Ἀσκάλαφον εἰς ὄρνεν ἀσχημότητα
 κοινῶς ἠδὲ καλούμενον κουκουβάγιαν (γλαῦκα). Τελευταῖον
 διὰ πολλῶν δεισέν ἐξιλεώθη ὁ Ζεὺς, καὶ ἐσυγχώρησεν εἰς
 τὴν Περσεφόνην ἐξ μῆνης νὰ ἦναι εἰς τοὺς ζῶντας μετὰ τῆς
 μητρὸς της, καὶ ἐξ μετὰ τοῦ Πλούτωνος εἰς τὸν ἄδην· δι'
 οὗ δηλοῦται, ὅτι ἡ Περσεφόνη, τὰ σπέρματα δηλ. τῶν καρ-
 πῶν τῆς γῆς, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἔαρος καὶ ὅλου τοῦ καλο-
 καιρίου, εὐρίσκεται μετὰ τῆς Μητρὸς, τοῦτέστιν ἀναδιδῶσιν
 ἐκ τῆς γῆς τοὺς διαφόρους καρπούς. καὶ πάλιν τὸν χειμῶνα
 ὅταν αὐτὰ κρύπτωνται εἰς τὴν γῆν, λέγεται, ὅτι εὐρίσκεται
 μετὰ τοῦ Πλούτωνος εἰς τὸν ἄδην. Τοῦτ' αὐτὸ, ἕτεροι τῶν
 Μυθολογῶν, ἀνάγκουσιν εἰς τὴν Σελήνην, ἥτις εὐρισκομένη
 εἰς τὸ χθαμαλωτέρον ἡμισφαίρειον τοσούτον εἶναι κεκρυμμένη
 ἀφ' ἡμῶν, ὅσῳ εἰς τὸ ἀνώτερον θεατῇ. Ὅρα καὶ σελ. 240.
 ἐν τοῖς Σχολίοις.

Ἄδην τὴν ὠραιάν του Εὐρυδίκην· ἄλλος ἔλεγεν, ὅχι! οὗτος εἶναι ὁ Λῖνος γιὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀπατάσαι, τῷ ἀπεκρίθη ἄλλος, αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος Ἀπόλλων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Τηλέμαχος δὲν ἐθαύμαζεν ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκείνους, μὴ εἰδώς, ὅτι ὁ Μέντωρ ἦτον τόσον ἔμπειρος εἰς τὸ νὰ ψάλλῃ, καὶ νὰ παίξῃ τὴν λύραν. Ἐν τούτοις ὁ Ἀχιλλεύς λαβὼν εὐκαιρίαν νὰ κρύψῃ τὴν ζηλοτυπίαν του, ἄρχισε νὰ ἐπαινῇ τὸν Μέντορα, ἀλλ' εἰς καιρὸν ὅπου τὸν ἐπαινοῦσεν, ἐρυθρίασε, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν ἐπαινὸν του. Ὁ Μέντωρ βλέπων τὴν παραχύν του, ἄρχισε νὰ ὁμιλῇ, ὡς τάχα διὰ νὰ τὸν διακόψῃ, καὶ ἐσπούδασε νὰ τὸν παρηγορήσῃ δίδων αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, οἱ ὅποιοι τῷ ἔπρεπον. Ὁ Ἀχιλλεύς δὲν ἐπαρηγορήθη, ἐπεὶ δὲν ἐκαταλάμβανεν, ὅτι ὁ Μέντωρ τὸν ὑπερέβαινε περισσότερο μὲ τὴν ταπεινώσιν του, πάρεξ μὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς του.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Τηλέμαχος εἶπεν εἰς τὸν Ἀδάμον· ἐνθυμοῦμαι ὅτι μοὶ ὠμίλησες περὶ ἑνὸς ταξιδίου, τὸ ὅποιον ἔκαμες εἰς τὴν Βαιτικὴν, ἀφ' οὗ ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ἡ Βαιτικὴ εἶναι τόπος, περὶ τοῦ ὁποίου διηγοῦνται τόσα θαυμάσια, ὥστε μόλις δύναταί τις νὰ τὰ πιστεύσῃ. Λάβε τὴν καλοσύνην νὰ μοὶ εἰπῇς, ἂν ὅσα περὶ αὐτῆς διηγοῦνται εἶναι ἀληθῆ. Μετὰ προθυμίας ἀπεκρίθη ὁ Ἀδάμος, θέλω σοὶ περιγράψῃ τὴν ὠραιότητα ἐκείνου τοῦ περιφήμου τόπου, ὅστις εἶναι ἄξιος τῆς περιεργείας σου, καὶ ὑπερβαίνει ὅσα περὶ αὐτοῦ κηρύττει ἡ φήμη. Καὶ παρευδὺς ἄρχισε τὴν διήγησιν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ὁ Ποταμὸς Βαίτης (1) τρέχει διὰ μέσου μιᾶς ἐπαρ.

(1) Ὁ Ποταμὸς Βαίτης ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καλεῖται, Τε-

ἐπαρχίας εὐκάρπου, ἥ ὁποία κεῖται εἰς εὐκρατον κλίμα ὑποκάτω εἰς Οὐρανόν πάντοτε γαληνιαῖον. Ὁ τόπος ἔλαβε τὴν κλῆσιν ἀπὸ τοῦτον τὸν Ποταμόν, ὃς τις χύνεται εἰς τὸν μέγαν Ὀκεανὸν πλησίον τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους καὶ δι' ἐκείνου τοῦ τόπου, ὅπου ἡ θάλασσα θυμωμένη, ὑπερπηδήσασα τὰ ὄριά της, ἐχώρισέ ποτε τὴν Θαρσίδα Γῆν ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀφρικὴν. Φαίνεται, ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον διεφυλάχθισαν αἱ χάριτες τοῦ Χρυσοῦ Αἰῶνος. Ὁ Χειμῶν ἐκεῖ δὲν εἶναι δριμύς, καὶ ὁ βίαιος Βορρᾶς ποτὲ δὲν φυσᾷ. Ἡ καῦσις τοῦ θέρους εἶναι πάντοτε συγκεκραμένη μὲ τοὺς δροσεροὺς Ζεφύρους, οἱ ὅποιοι πνέουσι κατὰ τὸ μεσημέριον γλυκαίνοντες τὸν αἴρα. Οὕτως ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χρόνου εἶναι μία ἀλληλοδιάδοχος σειρά Ἑαρος καὶ Φθινοπώρου. Ἡ Γῆ, εἰς τὰς κοιλάδας καὶ τοὺς ἀγροὺς, δίδει διπλὴν τὴν καρποφορίαν κατὰ χρόνον. Αἱ ὁδοὶ εἶναι κατεστολισμέναι ἀπὸ δάφνης, ροιᾶς, ὑακίνθους, καὶ ἄλλα δένδρα καὶ ἄνθη αἰθαλλῇ καὶ ἀμάραντα. Τὰ ὄρη εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀγέλας προβάτων, τῶν ὁποίων τὸ λευκότατον μαλὶον ζητεῖται ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγνωσμένα ἔθνη. Εὐρίσκονται εἰς αὐτὸν τὸν ὠραιότατον τόπον πολλὰ Μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἄλλ' οἱ κάτοικοι ὄντες ἀπλοῖ, καὶ εὐτυχεῖς διὰ τῆς ἀπλόγητός των, δὲν καταδέχονται νὰ συγκαταριθμῶσι μεταξὺ εἰς τὰ πλούτη των τὸ χρυσίον ἢ τὸ ἀργύριον, καὶ φροντίζουσι μόνον διὰ ἐκεῖνα, ὅσα χρησιμεύουσιν εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀνθρωπίνους χρεῖας.

Ὅταν

Ταρησσός, καὶ ὑπ' ἄλλων Ταρτήσσιος, καὶ κοινῶς Γουαδαλκβίρ, τὸ ὅποιον σημαίνει, κατὰ τὴν τῶν Μαύρων διάλεκτον, Ποταμὸν μέγαν καὶ ἀργυροῦν, ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ Ἀργυρίων.

"Οταν ἀρχίσωμεν τὰ πραγματευόμεθα μετ' ἐκείνων τῶν Λαῶν, εὖρομεν αὐτοὺς μεταχειριζομένους τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον μετ' αὐτὸν τρόπον, μετ' αὐτὸν ὁποῖον ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα τὸ σίδηρον, σχεδὸν ἕως καὶ εἰς ὑνία διὰ τὰ ἄροτρα (ἀλέτρια). ἐπειδὴ μὴν πραγματευόμενοι ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον τῶν, δὲν ἐχρειάζοντο κατενὸς εἶδους νομίσματα. Οἱ περισσότεροι αὐτῶν εἶναι ἢ Ποιμένες, ἢ Γεωργοί, καὶ πολλὰ ὀλίγοι εἶναι τεχνίται, ἐπειδὴ δὲν συγχωροῦνται παρ' αὐτοῖς ἄλλαι τέχναι εἰμῆσαι εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὰς ἀληθεῖς χρείας τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, μὲν ὅλον ὅτι εἶναι δεδομένοι οἱ πλείονες εἰς τὴν Ποιμαντικὴν καὶ Γεωργικὴν, δὲν ἀμελοῦσιν ὅμως ἐν ταύτῃ καὶ ἐκείνας τὰς τέχνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι χρήσιμοι εἰς τὴν ἀπλὴν καὶ μετρίαν ζωὴν τῶν. Αἱ γυναῖκες νύθουσιν ἐκεῖνο τὸ εὐμορφότατον μαλλίον, καὶ ὑφαίνουσι ρούχα λεπτά, καὶ μιᾶς θαυμασίας λευκότητος· αἱ ἴδιαι ἐτοιμάζουσι τὸ ψωμίον καὶ τὰ φαγητὰ μετὰ μεγαλωτάτην εὐκολίαν, ἐπειδὴ ζῶσιν ἀπλῶς, σιτιζόμενοι μετ' ὀπωρικὰ, καὶ μετὰ γάλα, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ κρέας. Ἀπὸ τὰ δέρματα τῶν προβάτων κάμνουσιν ὑποδήματα ἐλαφρά δι' ἑαυτὰς, διὰ τοὺς ἀνδρας τῶν, καὶ διὰ τὰ παῖδιά τῶν. Κατασκευάζουσι σκηνάς, ἐξ ὧν ἄλλαι μεν εἶναι ἀπὸ πανὶ κηρωμένον, ἄλλαι δὲ ἀπὸ φλούδας δένδρων. Ἐργάζονται ὅλα τὰ ἀναγκαῖά τῶν φορέματα, τὰ πλύνουσι, καὶ ἔχουσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν μίαν τάξιν καὶ καθαρότητα θαυμασίαν. Τὰ φορέματά τῶν εἶναι ἀπλά καὶ εὐκολοῦργα, ἐπειδὴ, ὄντες εἰς κλίμα τόσον γλυκὺ, ἐνδύονται μόνον μετὰ περιβόλαιον λεπτὸν καὶ ἐλαφρὸν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι κεκομμένον ἐντέχνως, καὶ καθεὶς τὸ ἐφαρμόζει διὰ μακρῶν διπλωμάτων εἰς τὸ σῶμά του, δίδων εἰς αὐτὸ ὁποῖον ἠθελε τῷ ἀρέσει σχῆμα.

Οἱ ἄνδρες, ἐκτὸς τῆς Γεωργικῆς καὶ τῆς Ποιμα-
 τικῆς, δὲν ασχολοῦνται εἰς ἄλλα ἐργόχειρα, εἰμὴ
 εἰς τὴν ξυλουργικὴν ἢ τὴν σιδηρουργικὴν, καὶ μά-
 λιστα τὸ σίδηρον δὲν τὸ μεταχειρίζονται, εἰμὴ μό-
 νον διὰ τὰ εἰς τὴν Γεωργικὴν χρειώδη ἐργαλεῖα.
 Εἶναι εἰς αὐτοὺς ἀνωφελεῖς ὅλαι αἱ τέχναι, ὅσαι
 ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν, ἐπειδὴ πο-
 τὲ δὲν κτίζουσιν οἰκίας. Διὰ τοῦτου, λέγουσι,
 προσηλῶνεται ὁ ἀνθρώπινος νοὺς περισσότερον εἰς
 τὰ γῆινα, θέλων νὰ οἰκοδομῇ οἰκίας, αἵτινες διαρ-
 κοῦσι πολὺ περισσότερον καιρὸν ἀπὸ ἡμᾶς, ἀρκεῖ
 μόνον τὸ νὰ προφυλάττηται τις ἀπὸ τὰς κακοκαι-
 ρίας. Τὰς δὲ λοιπὰς τέχνας, ὅσας τιμῶσιν οἱ Ἑλ-
 λῆνες, οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐξευγε-
 νισμένα Γένη, τὰς μισοῦσιν ὡς ἐφευρέματα τῆς ὑπε-
 ρφανείας καὶ τῆς μαλθακότητος. Ὄταν τοὺς διη-
 γῇται τις περὶ ἐκείνων τῶν Λαῶν, οἵτινες ἔχουσι
 τὴν τέχνην τοῦ νὰ οἰκοδομῶσι κτίρια μεγαλοπρε-
 πῇ, νὰ κατασκευάζωσι σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ,
 ἱμάτια ἐστολισμένα μὲ κεντήματα καὶ μὲ πολυ-
 τίμους λίθους, ἀρώματα εὐώδη, φαγητὰ ἐξαίρε-
 τα, ὄργανα, τὰ ὅποια διὰ τῆς ἁρμονίας των θέλ-
 λουσι τὰς ἀκοάς, ἀποκρίνονται οὕτως. Εἶναι κατὰ
 πολλὰ δυστυχεῖς οἱτοί οἱ Λαοὶ, διότι κατέβαλον
 τόσους κόπους καὶ τόσην ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ δια-
 φθεύωσιν αὐτοὶ ἑαυτούς. Τὸ περιττὸν τοῦτο χαυ-
 ρώνει, μεθύει, τυραννεῖ τοὺς αὐτὸ ἔχοντας, καὶ
 διεγείρει εἰς ὅσους δὲν τὸ ἔχουσι τὴν ἐπιθυμίαν
 τοῦ νὰ τὸ ἀποκτήσωσι διὰ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς
 βίας. Δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀγαθὸν ἐκεῖνο, τὸ
 ὁποῖον κατασταίγει τοὺς ἀνθρώπους διεφθαρμένους
 καὶ κακῆθεις; Οἱ ἄνθρωποι τῶν τόπων ἐκείνων
 εἶναι ἄραγε ὑγειέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς;
 Ζῶσιν αὐτοὶ περισσότερον καιρὸν; εἶναι περισσό-
 τε-

τερον σύμφωνοι ἀναμεταξύ των; ζῶσι ζωὴν πλέον ἐλευθέραν, εἰρηνικὴν, καὶ εὐθυμον; Τούναντίον, αὐτοὶ πρέπει νὰ ζηλεύονται ἀναμεταξύ των, κατατρεχόμενοι ἀπὸ οὐτιδανὸν καὶ πικρὸν φθόνον, ταρπτόμενοι πάντοτε ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν· δὲν δύνανται νὰ δοκιμάσωσιν ἐκείνας τὰς ἡδονὰς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπλαῖ καὶ καθαρὰί, ἐπειδὴ εἶναι δοῦλοι εἰς τόσας ψευδεῖς ἀνάγκας, ἀπὸ τὰς ὁποίας κρέματα ὅλη ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς των, ὡς αὐτοὶ στοχάζονται.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐξηκολούθει ὁ Ἀδόαμος, συλλογίζονται ἐκεῖνοι οἱ φρόνιμοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδιδάχθησαν τὴν σοφίαν ἄλλοθεν, εἰμὴ ἐξετάζοντες τὴν ἀπλὴν φύσιν. Ἀποστρέφονται μετὰ φρίκης τὸν ἐδικὸν μας πολιτισμὸν, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὁ ἐδικὸς των εἶναι μέγιστος εἰς τὴν ἐρασμίαν των ἀπλότητα. Ζῶσιν ὅλοι ὁμοῦ, χωρὶς νὰ διαμοιράσωσι τὴν γῆν, καὶ κάθε οἰκογένεια κυβερνᾶται ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν της, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἀληθὴς αὐτῆς Βασιλεὺς. Ὁ Πατὴρ τῆς οἰκογενείας ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ παιδεύῃ τὰς ἀταξίας τῶν Υἱῶν, ἢ τῶν ἐγγόνων του, πρὶν ὅμως νὰ τοὺς παιδεύσῃ, λαμβάνει τὴν γνώμην καὶ τῶν λοιπῶν τῆς οἰκογενείας. Αἱ παιδεῖαι αὗται δὲν συμβαίνουνσι σχεδὸν ποτε, ἐπειδὴ ἡ ἀθωότης τῶν ἡθῶν, ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ὑποταγή, καὶ τὸ μῖσος ἐναντίον εἰς τὴν κακίαν, ἔχουσι τὴν καθέδραν των εἰς ἐκείνον τὸν εὐτυχῆ τόπον. Φαίνεται, ὅτι ἡ Θεὰ Ἀστράια (1), ἡ ὁποία, λέγεται, ὅτι μετώκησεν εἰς τὸν Οὐρανὸν, εἶναι ἀκόμη ἐπὶ τῆς Γῆς εἰς αὐτοὺς κεκρυμμένη. Δικαστήρια δὲν ἔχου-

(1) Ἡ Θίμης, Ἀστράια, καὶ Νέμεισις, ἦσαν τρεῖς Θεαὶ σχεδὸν τὰς αὐτὰς ἔχουσαι ιδιότητας, ἀλλὰ διαφόρως πτω·

Ὅθεν θεωρητέα ἐκάστη ἰδίῳς. Ἡ Θέμις, πρώτη αὐτῶν, ἦτο θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. Ταύτην ἴδιον ἦτο, τὸ νῦν διδάσκει τοῖς ἀνθρώποις τὰ δίκαια καὶ ἴσα, καθὼς καὶ τὸ ὀνομάζεται δημοῖ. Τὸ πάλαι ἐτιθέτο τὸ ἀγαλμα αὐτῆς τῆς Θεᾶς ἐμπροσθεν ἐκείνων, οἵτινες ἐμελλον νὰ δημηγορήσωσι πρὸς τὸν Λαόν, καὶ ἤδελον νὰ φητερώσωσι μὲ τοῦτο, ὅτι τὰ δημηγορηθισόμενα πρέπει νὰ ἦναι δίκαια καὶ ἴγια. Αὕτη ἐτι πρὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔδωκε τὰ ἐν Δελφοῖς Μαντεῖα, καὶ λέγεται, ὅτι (κατὰ τὸν Ὅμηρον ὕμνῳ εἰς Ἀπολλ. στίχ. 124.) διηκόνησε τῷ Ἀπόλλωνι τὸ νεκτάρ καὶ τὴν Ἀμβροσίαν. Ἦτο καὶ ἑτέρα Θέμις, γυνὴ τοῦ Διός, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν αἱ Ὠραι, ἡ Εὐνομία δηλ. ἡ Δίκη, καὶ ἡ Εὐρημία. Δευτέρα ἦτον ἡ Ἀστραία, θυγάτηρ ἐνὸς τῶν Τιτάνων καὶ τῆς Ἥους, ἡ κατ' ἄλλους, τοῦ Διός καὶ τῆς Θίμιδος· ἐπιστῆναιτο παρθένος καὶ προστάτις τῆς δικαιοσύνης· οἱ Περσὶται πλαττούνσιν, ὅτι κατέβη εἰς τὴν Γῆν τὸν χαίρον τοῦ Χρυσοῦ αἰῶνος, καὶ διὰ τὰς κακίας καὶ ἀνομίας τῶν ἀνθρώπων πάλιν μετέκτισεν εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ κατέκτισεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, τὸ ὅποιον καὶ μέχρι τῆς σήμερον καλεῖται Παρθένος. Τρίτη ἦτον ἡ Νίμεσις, θυγάτηρ τοῦ Διός καὶ τῆς Ἀνάγκης, ἡ κατ' ἄλλους, τῆς Νυκτός καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἦτο σκληρά Θεά, δυσμενής, ἀσπονδος, ἐκδιχτήρια τῶν ἀνόνων, καὶ φύλαξ τῶν ἀρετῶν, δεικνύουσα ἐκάστῳ τὰ δεόντα καὶ νόμιμα, ἐκ τῶ ὁποίου (κατὰ τὸν Πλάτωνα) ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά της, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἐκάστου ἐπινομήσεως. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἀπερχόμενοι εἰς πόλεμον, ἐδυσίαζον εἰς αὐτὴν, φητερώοντες, ὅτι δικαίως κινουσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὰ ὄπλα. Ἐκαλεῖτο καὶ Ἀδράστια, παρὰ τοῦ Ἀδράστου, Βασιλέως τῶν Ἀργείων, τοῦ πρώτου ταύτη οἰκοδομήσαντος Ναόν, ἡ παρὰ τὸ μὴ διχιδράσκειν τοὺς κακοὺς τὴν ἀποκειμένην αὐτοῖς τῶν ἀνόνων τιμωρίαν. Ἐτι καὶ Ῥαμνουσία ἐκ μίαις πόλεως τῆς Ἀττικῆς καλουμένης Ῥαμνεύς, ἐν ἣ ἦτον ὁ Νεῆστις ὁμοῦ καὶ τοῦ Ἀμφιάριω, ἔχων Ἀγαλμα αὐτῆς ὁλοκίδον, δεκάπηχυ, ἐν τῇ χειρὶ κατέχον κλάδον μηλείας, ἐν τῇ κεφαλῇ στέφανον, καὶ κατωδὲν τροχὸν φοικίνητον, ὡς συμβολὸν τῆς ὀξύτατης τῶν κακῶν τιμωρίας. Αὐτὸ ἰδρύσατο ὁ Φειδίας μὲ δαυμάσιον τέχνην, εἰς τὸ ὅποιον καὶ ἰχάραζεν ἐπιγραφὴν ποιαυτὴν. „ Ἀργορακρίτου Παρίου Ἀγαλμα “. εἰς χάριν δηλ. τοῦ ἐρωμένου ὑπ' αὐτοῦ Ἀργορακρίτου.

ἔχουσιν ἀλλ' οὔτε Κριτὰς, ἐπεὶδὴ τὸ συνειδὸς ἐκά-
στου εἶναι εἰς αὐτὸν Κριτήριον. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ
εἶναι εἰς αὐτοὺς κοινά. Οἱ καρποὶ τῶν δένδρων,
τὰ ὄσπρια τῆς γῆς, τὸ γάλα τῶν προβάτων εἶναι
πλούτη οὕτως ἄφθονα, ὥστε Λαοὶ τόσον σώφρονες
καὶ μέτριοι δὲν ἔχουσι χρεῖαν νὰ τὰ διαμοιράσω-
σιν. Εἰς τοιαύτην εὐμορφον καὶ εὐτυχῇ γῇν κάθε
οἰκογένεια δὲν ἔχει μόνιμον τὴν κατοικίαν της εἰς
ἓνα τόπον, ἀλλ' ὅταν ἀποφάγῃ ὅλους τοὺς καρπούς,
καὶ δαπανήσῃ τὰς βοσκὰς ἐκείνου τοῦ τόπου, εἰς
τὸν ὁποῖον εὐρίσκεται, μεταφέρει τὰς σκηνάς της
εἰς ἄλλον· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχουσιν αἰτίαν νὰ
φιλαργυρεύωνται μεταξύ των, ἀλλ' ἀγαπῶνται ὅ-
λοι μὲ ἀδελφικὴν ἀδιάσειστον ἀγάπην· ἐκεῖνο, τὸ
ὁποῖον διαφυλάττει εἰς αὐτοὺς ταύτην τὴν εἰρήνην,
τὴν ὁμόνοιαν, τὴν ἐλευθερίαν, εἶναι ἡ ἐκούσιος ἀ-
ποστροφή καὶ καταφρόνησις τοῦ ματαίου πλούτου
καὶ τῶν ἀπατηλῶν ἡδονῶν.

Ὅλοι εἶναι ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι μεταξύ των, οὔτε
εἶναι εἰς αὐτοὺς καμμία προτίμησις, εἰμὴ ἐκείνη,
ἣτις προέρχεται ἀπὸ τὴν πεῖραν τῶν ἐμφρόνων
Γερόντων, ἢ ἀπὸ τὴν παράδοξον φρόνησιν τινῶν
Νέων, οἵτινες ὁμοιάζουσι κατὰ τὴν ἀρετὴν τοὺς
πλέον ἐμπείρους Γέροντας. Εἰς ἐκεῖνον τὸν ἡγαπη-
μένον ἀπὸ τοὺς Θεοὺς τόπον, ὁ δόλος, ἡ βία, ἡ
ἐπιτορκία, αἱ κρίσεις, οἱ πόλεμοι ποτε δὲν ἐγεί-
ρουσι τὴν σκληρὰν καὶ πανώλεθρον φωνήν των. Ἐ-
κεῖ ἡ Γῆ δὲν ἐβάφη ποτε ἀπὸ αἷμα ἀνθρώπινον,
καὶ μόλις φαίνεται εἰς αὐτὴν χυρόμενον τὸ τῶν
προβάτων. Ὅταν τις δινηῇ εἰς ἐκείνους τοὺς
Λαοὺς τὰς φθοροποιὰς μάχας, τὰς βιαιὰς κατα-
κτήσεις, τὰς τῶν Πολιτειῶν ἀναστατώσεις, αἱ ὁ-
ποῖαι συμβαίνουσιν εἰς τὰ ἄλλα Ἔθνη, μένουσιν
ἐχστατικοί. Τί λοιπὸν, λέγουσι, τάχα οἱ ἀνθρώ-
ποι

ποι δὲν εἶναι ἀρκετὰ θνητοί, καὶ διὰ τοῦτο πᾶ-
σχίζουσι νὰ δίδῃ ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον ταχύτα-
τον θάνατον; ἡ ζωὴ εἶναι οὕτως ὀλιγοχρόνιος, καὶ
αὐτοί, φαίνεται, ὅτι τὴν στοχάζονται πολλὰ ἐκ-
τεταμένην. Ἀράγε ἐπλάσθησαν καὶ ζῶσιν ἐπὶ
τῆς γῆς; διὰ νὰ κατασπαράττωνται μεταξὺ τῶν,
καὶ νὰ γίνωνται ἀμοιβαίως δυστυχεῖς;

Προσέτι οἱ Λαοὶ τῆς Βαίτικῆς δὲν ἡμποροῦν νὰ
καταλάβωσι, διατὶ θαυμάζονται τόσον μεγάλως
οἱ Κατακτηταί, οἵτινές ὑποτάσσουσι τὰ μεγάλα
Βασίλεια. Ποία ἄνοια, λέγουσί, τὸ νὰ στοχάζη-
ταί τις τὸν ἑαυτὸν τοῦ εὐτυχῆ κυβερνῶν τοὺς ἄλλους
ἀνθρώπους, ἡ κυβέρνησις τῶν ὁποίων εἶναι δυσχε-
ρὴς καὶ ἐργώδης, ὁπόταν γίνεται μὲ ὀρθὸν λόγον,
καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς δικαιοσύνης! ἀλλὰ δια-
τί εὐχαριστεῖται νὰ τοὺς κυβερνᾷ, χωρὶς αὐτοὶ
νὰ θέλωσιν; ὁ σοφὸς μόλις δύναται νὰ ὑποφέρῃ
τὴν κυβέρνησιν ἐνὸς Λαοῦ εὐπειθοῦς, τὴν ὁποίαν
οἱ Θεοὶ τῷ ἐνεχειρίσαν, ἡ ἐνὸς Λαοῦ, ὅς τις τὸν
παρακαλεῖ νὰ ἦναι ὡς Πατὴρ καὶ Ποιμὴν του. Τὸ
νὰ θέλῃ ὅμως νὰ κυβερνᾷ τὰ ἔθνη ἐναντίον τῆς
Θελήσεώς των; κυριευόμενός ἀπὸ τὴν ματαίαν δό-
ξαν τοῦ νὰ κρατῇ τοὺς ἀνθρώπους εἰς δουλείαν,
μὲ τοῦτο ἀποκαταστάινει δυστυχέστατον τὸν ἑαυ-
τόν του. Ὁ Κατακτητὴς εἶναι μᾶστιξ, τὴν ὁποίαν
οἱ Θεοὶ, θυμωθέντες ἐναντίον εἰς τὸ γένος τῶν
ἀνθρώπων, ἔδωκαν εἰς τὴν γῆν καθ' ὅλην τὴν
ὥρμην τοῦ θυμοῦ των, διὰ νὰ ἀφάνίσωσι τὰ Βα-
σίλεια, νὰ διασπείρωσι πανταχοῦ τὸν τρόμον,
τὴν δυστυχίαν, καὶ τὴν ἀπελπισίαν, καὶ νὰ φέ-
ρῳσιν εἰς δουλείαν ἐκείνους, ὅσοι εἶναι ἐλεύθεροι.
Ἕνας ἄνθρωπος, ὅς τις ζητεῖ τὴν δόξαν, δὲν τὴν
εὕρισκει ἀράγε, ὅταν κυβερνᾷ μὲ φρόνησιν τοὺς
Λαοὺς, οἵτινες παρὰ τῶν Θεῶν τῷ ἐνεχειρίσθησαν;

Στοχάζεται, ὅτι δὲν δύναται ἀλλέως νὰ ἀποκτή-
 ση δόξαν, εἰμὶ μὲ τὴν βίαν, τὴν ἀδικίαν, τὴν ὑ-
 περηφάνειαν, καὶ τὴν τυραννίαν πρὸς τὰ γειτνιάζον-
 τα ἔθνη; δὲν πρέπει νὰ μελετᾷ ποτὲ τὸν πόλεμον
 δι' ἄλλο, εἰμὶ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἐλευθε-
 ρίαν τῶν ὑπηκόων του. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὅς τις οὔτε
 αὐτὸς εἶναι δούλος ἄλλων, οὔτε ἔχει τὴν μαρὰν κε-
 νοδοξίαν νὰ καταστήσῃ δούλους τοὺς ἄλλους! Ἐκεῖ-
 νοι οἱ μεγάλοι Κατακτῆται, τοὺς ὁποίους μᾶς πε-
 ριγράφουσι μὲ τόσῃν δόξαν, ὁμοιάζουσι μὲ τοὺς
 πλημμυροῦντας ποταμούς, οἱ ὅποιοι φαίνονται μὲν
 μεγαλοπρεπεῖς, διαφθεύρουσι δὲ ὅλας τὰς καρπο-
 φόρους πεδιάδας, τὰς ὁποίας ἔπρεπε μόνον νὰ πο-
 τίζωσιν.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἀδόamos ἐτελείωσε ταύτην τὴν περι-
 γραφὴν τῆς Βαιτικῆς, ὁ Τηλέμαχος, λαβὼν μεγα-
 λὴν εὐχαρίστησιν, τὸν ἔκαμε διάφορα περίεργα ἐ-
 ρωτήματα. Αὐτοὶ οἱ Λαοὶ, εἶπε, πίνουσιν οἶνον;
 Δὲν τολμῶσιν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδόamos, ἐπειδὴ ποτὲ
 δὲν ἠθέλησαν νὰ κατασκευάσωσιν· ὅχι δι' ἔνδειαν
 σταφυλῶν, διότι καμμία γῆ δὲν γεννᾷ σταφυλὰς
 ἐκλεκτοτέρας, ὥς ἡ Βαιτικὴ, ἀλλὰ διότι εὐχαρι-
 στοῦνται νὰ τρώγῃσι τὴν σταφυλὴν, καθὼς καὶ
 τὰ ἄλλα ὀπωρικά, καὶ φοβοῦνται τὸν οἶνον, ὥς
 φθορέα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὁ οἶνος, λέγου-
 σιν, εἶναι ἓν εἶδος δηλητηρίου, τὸ ὁποῖον φέρει τὸν
 ἄνθρωπον εἰς παραφροσύνην· δὲν τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν
 ζωὴν, ἀλλὰ τὸ λογικόν, μεταλάττων αὐτὸν εἰς ἀ-
 ναίσθητον ζῶον. Οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ φυλά-
 ξωσι τὴν ὑγείαν των καὶ τὰς δυνάμεις των ἄνευ τοῦ
 οἴνου· ἐξ ἐναντίας μὲ τὸν οἶνον, κινδυνεύουσι νὰ
 φθείρωσι τὴν ὑγείαν των καὶ νὰ χάσωσι τὰ χρη-
 στάτων ἥθη. Ἐγὼ ἠθέλον νὰ ἠξεύρω, ἠρώτησεν
 πάλιν ὁ Τηλέμαχος, ὁποῖοι εἶναι οἱ περὶ ὑπαν-
 δρείας

δρείας Νόμοι τούτου τοῦ ἔθνους. Κάθε ἄνδρας, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδάμος, μίαν μόνην λαμβάνει γυναῖκα, καὶ εἶναι χρεώστης νὰ ἔχῃ αὐτὴν ἐφ' ὅρου ζωῆς της. Ἡ τιμὴ τῶν ἀνδρῶν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον συνίσταται εἰς τὸ νὰ φυλάττωσι τὴν πρὸς τὰς γυναῖκάς των πίστιν, καθὼς ἡ τιμὴ τῶν γυναικῶν κρέμαται ἀπὸ τὴν πρὸς τοὺς ἀνδρας των πίστιν παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑθνεσι. Δὲν ἐστάθη ποτὲ Λαὸς τόσον σώφρων, καὶ τόσον ζηλωτὴς τῆς καθαρότητος. Αἱ γυναῖκες εἶναι εὐμορφεῖ καὶ κόσμιοι, ἀλλ' ἀπλαῖ, ταπειναί, καὶ φιλόπονοι. Αἱ ὑπανδρεῖαί των εἶναι εἰρηνικαί, εὐτεκνοὶ, καὶ ἀμεμπτοὶ. Ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ φαίνονται ὡς νὰ ἔχωσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν εἰς δύο διάφορα σώματα· διαμοιράζουσι μετὰξὺ των τὰς οἰκιακὰς φροντίδας, καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ κυβερνᾷ ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, ἡ δὲ γυνὴ ἐνασχολεῖται εἰς τὰς οἰκιακὰς μερίμνας, εἶναι σύντροφος τῶν κόπων τοῦ ἀνδρός της, καὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἐγεννήθη δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ νὰ τοῦ ἀρέσκῃ· ἀποκτᾷ τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ τὸν θέλγει διὰ τῆς ἀρετῆς της, παρέξ διὰ τῆς ωραιότητός της· τὸ ἀληθὲς θέλγητρον τῆς συντροφίας των διαρκεῖ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των. Ἡ νηφαλιότης, ἡ μετριότης καὶ τὰ πλεον καθαρά ἦθη τούτου τοῦ Λαοῦ, ἀποκατασταίνουσιν αὐτοὺς μακροβίους, καὶ ὑγιεῖς. Εὐρίσκονται παρ' αὐτοῖς Γέροντες ἑκατὸν χρόνων, καὶ ἑκατὸν εἴκοσι, οἳτινες εἶναι ἀκόμη εὐρωστοὶ καὶ εὐθυμοὶ.

Μετὰ ταῦτα ἐπρόσθεσεν ὁ Τηλέμαχος· μένει ἀκόμη νὰ μάθω, πῶς ἀποφεύγουσι τὸν πόλεμον μετὰ τὰ λοιπὰ πλησιόχωρα Ἑθνη; Ἡ φύσις, εἶπεν ὁ Ἀδάμος, τοὺς διεχώρισεν ἀπὸ τὰ ἄλλα Ἑθνη ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους διὰ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου διὰ τινων ὑψηλῶν πρὸς τὴν Ἀρκτον ὀρέων.

Περιπλέον τὰ πλησιόχωρα Ἑθνη τοὺς σέβονται διὰ τὴν ἀρετὴν των. Πολλὰκις οἱ ἔξω Λαοὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ συμφωνήσωσι μεταξύ των, τοὺς ἑλαβον κριτὰς τῶν διαφορῶν των, καὶ ἐμπιστεύθησαν εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους καὶ τὰς πόλεις, περὶ τῶν ὁποίων διεφιλονέικουν. Τοῦτο τὸ φρόνιμον Ἑθνος, ἐπεὶ δὲν ἔπραξέ ποτέ τι ἄδικον, χαίρει κοινὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ὑπόληψιν. Αὐτοὶ γελῶσιν, ὅταν τις τοὺς ὁμιλῇ περὶ ἐκείνων τῶν Βασιλέων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ καταπαύσωσι τὰς περὶ τῶν συνόρων τῶν Ἐπαρχιῶν των φιλονεικίας καὶ μάχας. Λοιπὸν φοβοῦνται, αὐτοὶ λέγουσι, μήπως λείψῃ ἡ γῆ εἰς τοὺς θνητούς; Πάντοτε θέλει εἶναι περὶ σσοτέρα ἀπὸ ὅσων δύνανται νὰ γεωργήσωσιν. Ἐν ὅσῳ μένουσι γαῖαι ἐλεύθεραι καὶ ἀγεώργητοι, ἡμεῖς οὔτε τὰς ἰδίας ἐδικὰς μας ἠθέλαμεν φροντίσει νὰ προφυλάξωμεν ἐναντίον τῶν πλησιόχωρων ἐκείνων Ἑθνῶν, τὰ ὁποῖα ἠθέλον ὁρμήσει νὰ τὰς κυριεύσωσιν. Εἰς ὅλους κοινῶς τοὺς κατοίκους τῆς Βαιτικῆς δὲν εὐρίσκεται μήτε ὑψηλοφροσύνη, μήτε ἔπαρσις, μήτε ἀπιστία, μήτε ἐπιθυμία τοῦ νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐπικράτειάν των· διὰ τοῦτο οἱ γείτονές των δὲν ἔχουσιν τι νὰ φοβηθῶσιν ἀπὸ ἑνα τοιοῦτον Λαόν, οὔτε ἐλπίζουν, ὅτι θέλουν δυνηθῇ ποτε νὰ τὸν φοβίσωσι, διὸ καὶ δὲν τὸν ταράττουσιν. Αὐτὸς ὁ Λαὸς εἶναι ἑτοιμος νὰ δεχθῇ μᾶλλον τὸν θάνατον, ἢ νὰ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα του, παρὰ νὰ ὑποκύβῃ εἰς δουλείαν· καὶ διὰ τοῦτο τόσον εἶναι δύσκολον νὰ τὸν ὑποδουλώσωσιν, ὅσον εἶναι μισητὸν εἰς αὐτὸν νὰ ὑποδουλώσῃ τοὺς ἄλλους. Αὐτὰ εἶναι τὰ αἷτια, διὰ τὰ ὁποῖα φυλάττεται βαθυτάτη εἰρήνη μεταξύ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ γειτνιαζοντα Ἑθνη.

Ὁ Ἀδόαμος ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν ταύτην διηγε-
θεὶς

Θεὸς τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Φοῖνικες ἐπραγματεύοντο εἰς τὴν Βαιτικήν. Αὐτὸς ὁ Λαὸς, ἔλεγεν, ἐθαύμασεν, ὅταν εἶδεν ἀνθρώπους ξένους, διαπερῶντας τὴν θάλασσαν, νὰ φθάσωσιν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τόσον μακρυνὸν τόπον· ἐσυγχώρησαν εἰς ἡμᾶς νὰ κτίσωμεν πόλιν εἰς τὴν Νῆσον καλουμένην Γάδειρα, μᾶς ἐδέχθησαν μὲ μεγάλην φιλοφροσύνην, καὶ μετέδωκαν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ ὅλα ὅσα εἶχον, χωρὶς νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν παραμικρὰν πληρωμὴν. Περιπλέον ὑπέσχθησαν εἰς ἡμᾶς μετὰ γενναιότητος νὰ μᾶς δώσωσιν ὅσα ἀπὸ τὰ μαχίαια τῶν ἤθελον τοὺς περισσεύσει, ἀφ' οὗ ἤθελον κρατήσῃ ὅσα τοὺς ἐχρειάζοντο δι' ἰδίαν τῶν χρῆσιν· καὶ τῷ ὄντι μᾶς ἔστειλαν ἐξ αὐτῶν ἓν μέγιστον μέρος, διότι λαμβάνουσι χαρὰν νὰ χαρίζωσιν εἰς τοὺς ξένους τὸ περιττόν των. Πρὸς τούτοις χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν παρεχώρησαν εἰς ἡμᾶς τὰ Μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὰ ὅποια εἶχον, ὡς ὄντα δι' αὐτοὺς παντάπασιν ἀνωφελῆ. Ἐστοχάζοντο, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἦσαν φρόνιμοι, ζητοῦντες μὲ τόσον κόπον εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται οὔτε εὐτυχεῖς νὰ τοὺς καταστήσῃ, οὔτε καμμίαν ἀπὸ τὰς ἀληθεῖς χρείας των νὰ θεραπεύσῃ· Μὴν σκάπτετε τόσον βαθέως τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, ἔλεγον εἰς ἡμᾶς, εὐχαριστεῖσθε μόνον νὰ τὴν γεωργήτε. Αὕτη ὡς καλὴ τροφὸς θέλει δώσει εἰς ἐσᾶς διὰ τῆς Γεωργικῆς ἀληθεῖς πλούτη, τὰ ὅποια θέλουν σᾶς θρέψῃ, καὶ οὗτοι θέλετε συναθροίσει καρποὺς πολὺ τιμιωτέρους ἀπὸ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι δὲν θέλουσι διὰ ἄλλο τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, εἰμὴ διὰ νὰ ἀγοράζωσι τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ὑπαρξίν των τροφάς.

ἮΘελήταμεν πολλάκις γὰρ τοὺς διδάξωμεν τὴν Ναυτικὴν, καὶ τοὺς ἐπαρακινήσαμεν γὰρ πέμψωσιν εἰς τὴν Φοινίκην τοὺς Νέους τῶν πρὸς ἀκριβὴ μάθῃσιν ταύτης τῆς τέχνης, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐσυγχώρησαν γὰρ μάθωσιν τὰ παιδία τῶν γὰρ ζῶσιν, ὡς ἡμεῖς. Τὰ τέκνα μᾶς, ἔλεγον, θέλουν συνειθίσει γὰρ ἔχῃσι χρεῖαν ὅλων ἐκείνων τῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια ἐσεῖς δὲν δύνασθε πλέον γὰρ ὑστερηθῆτε· ἤθελον ἐπιθυμήσει γὰρ τὰ ἀποκτήτωσι· ἤθελον παραμελήσει τὴν ἀρετὴν, ἐπειδὴ, διὰ γὰρ τὰ ἀπολαύσωσιν, ἤθελον δοθῇ εἰς κακὰς ἐπιχειρήσεις· ἤθελον κατασταθῇ ὅμοιοι μὲν ἑνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔχων πόδας ὑγιεῖς, καὶ ἀμελῶν τὴν ἑξίν τευ βαδίσματος, ὑποκύπτει τελευταῖον εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ γὰρ φέρεται βαστακτὸς ὑπ' ἄλλων, ὡς ἀσθενής. Αὐτοὶ θαυμάζουσι μεγάλως τὴν τέχνην τῆς Ναυτικῆς διὰ τὴν ἐξ αὐτῆς προερχομένην φιλοπονίαν, τὴν στοχάζονται ὅμως κατὰ πολλὰ βλαβερὰν. Ἀπίστως οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, λέγουσιν αὐτοῖς, ἔχῃσι πρὸς αὐτάρκειαν εἰς τὸν τόπον τῶν γὰρ πρὸς τὸ ζῆν ἀνγκαῖα, τί ζητοῦσιν εἰς ἄλλα μέρη; δὲν τοὺς ἀρεῖ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον εἶναι ἀρκετὸν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως; Εἶναι πρέπον εἰς αὐτοὺς τὸ ναυάγιον, ἐπειδὴ, διὰ γὰρ χορτάσῃσι τὴν ἀπληστον τῶν ἐμπόρων φιλαργυρίαν, καὶ διὰ γὰρ ὑποθάλλωσι τὰ πάθη τῶν ἄλλων, ζητοῦσιν μεταξὺ τῶν τρικυμιῶν τὸν θάνατον.

Ὁ Τηλέμαχος ἐλάμβανε μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀκούων αὐτὴν τὴν διήγησιν τοῦ Ἀδοάμου, καὶ ἔχαιρεν, ὅτι ἦτον ἀκόμη εἰς τὸν Κόσμον ἕνας Λαὸς τοιοῦτος, ὅστις ἀκολουθῶν τὴν ὁρθὴν διδασκαλίαν τῆς φύσεως ἐφθασεν εἰς τόσῃν φρόνησιν καὶ εὐτυχίαν. ὦ! πόσον, ἔλεγεν, αὐτὰ τὰ ἦθη εἶναι μα-
χράν

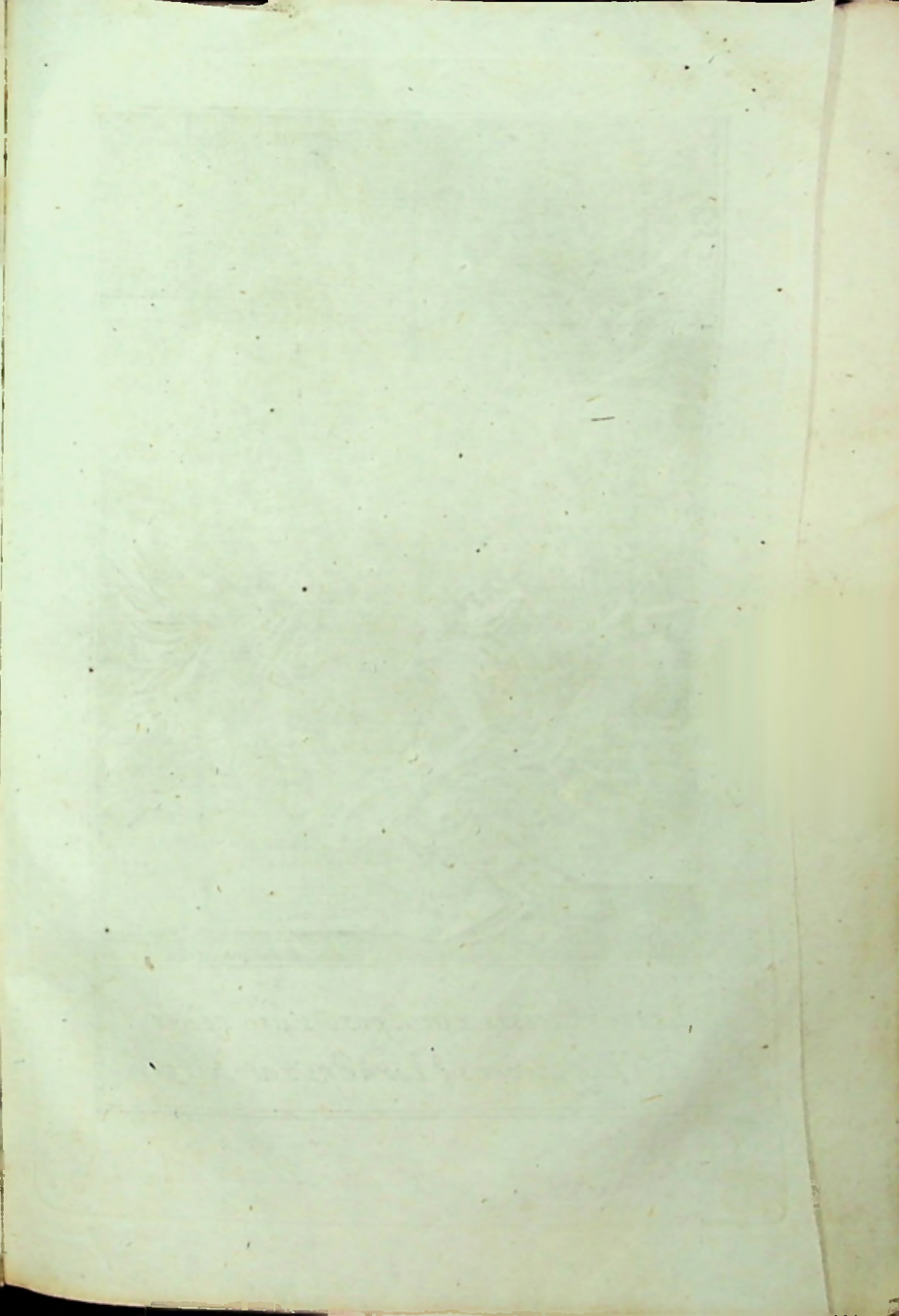
κρὰν ἀπὸ τὰ μάταια καὶ ὑπερήφανα ἦδη ἐκείνων
τῶν Λαῶν, τοῖς ὁποῖους ἡμεῖς στοχαζόμεθα σο-
φωτάτους. Ἡμεῖς τόσον εἴμεθα διεφθαρμένοι ἀπὸ
τῆς κακῆς συνήθειαν, ὥστε μόλις δυνάμεθα νὰ πι-
στεύσωμεν, ὅτι αὕτη ἡ φυσικὴ ἀπλότης εἶναι ἀ-
ληθής. Ἡμεῖς ὑπολαμβάνομεν τὰ ἦδη τούτων τῶν
Λαῶν ὡς ὡραῖόν τινα μῦθον, καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ
θεωρῶσι τὰ ἔδικά μας ὡς ὄνειρον τερατῶδες.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Η Ἀφροδίτη, πάντοτε παρωργισμένη κατὰ τοῦ
 Τηλεμάχου, ζητεῖ παρὰ τοῦ Διὸς τὸν ἀφανισμόν
 του· ἀλλ' ὁ Πατὴρ τῶν Θεῶν ἐπιφέρει, ὅτι αἱ Μοῖ-
 ραι δὲν συγχωροῦσι νὰ ἀφανισθῇ. Τότε ἡ Θεὰ ἀ-
 πέρχεται πρὸς τὸν Ποσειδῶνα διὰ νὰ συμφωνήσῃ
 μετ' αὐτοῦ τοὺς τρόπους τοῦ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ
 τὴν Ἰθάκην, ὅπου ὁ Ἀδάμος τὸν ἔφερε. Πέμπει
 λοιπὸν ὁ Ποσειδῶν μίαν ἀπατηλὴν Θεότητα διὰ νὰ
 νὰ ἀπατήσῃ τὸν Ναύκληρον Ἀκάμαντα, ὁ ὁποῖος
 νομίζων, ὅτι ἔφθασεν εἰς Ἰθάκην, ἐμβαίνει με-
 πανία φουσκαμένα εἰς τὸν λιμένα τῶν Σαλεντί-
 νων. Ὁ Βασιλεὺς Ἰδομενεὺς ὑποδέχεται τὸν Τηλέ-
 μαχον μετὰ μεγάλην φιλανθρωπίαν εἰς τὴν νεοοικο-
 δομουμένην Πόλιν του, ὅπου ἡτοίμαζε κατ' ἐκείνην
 τὴν στιγμήν θυσίαν πρὸς τὸν Δία, διὰ τὴν εὐτυχῇ
 ἔκβασιν ἑνὸς πολέμου κατὰ τῶν Μανδουρίων. Ὁ
 Ἱεροδύτης Θεοφάνης, θεωρήσας τὰ σπλάγχνα τοῦ
 σφαγίου, δίδει εἰς τὸν Ἰδομένεα χρηστὰς ἐλπίδας,
 καὶ τῷ ἀναγγέλλει, ὅτι θέλει εἶναι χρεώστης τῆς
 εὐτυχίας του εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο ξένους.

Δεχτὸς θεοῖς τε καὶ βροτοῖς ἅει πέλει
 Τῆς Σωφροσύνης ὁ ξυνήθης καὶ λάτρης.

ΤΤΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

BIBLION ENNATON.

Ἐν ᾧ συνωμύλουν οὕτως ὁ Ἀδάμος καὶ ὁ Τηλέ-
 μαχος, μὴν ἐνθυμούμενοι νὰ κοιμηθῶσιν, οὔτε
 παρατιροῦντες, ὅτι ἦτον ἤδη μεσονύκτιον, μία Θεό-
 της ἐχθρὰ καὶ ἀπατιλὴ τοὺς ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὴν
 Ἰθάκην, τὴν ὁποίαν Νῆσον ὁ Ναύκληρός των Ἀκά-
 μας ματαίως ἐζήτηι. Ὁ Ποσειδῶν, καίτοι βοηθὸς
 τῶν Φοινίκων, μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ
 ὑποφέρῃ, βλέπων τὸν Τηλέμαχον, ὅτι διεφυλάχθη
 ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, ἡ ὁποία εἶχε τὸν ρίψει εἰς
 τοὺς σκοπέλους τῆς Νήσου τῆς Καλυψοῦς. Ἡ Ἀ-
 φροδίτη ἦτον ἀκόμη περισσότερον θυμωμένη, βλέ-
 πουσα αὐτὸν τὸν Νέον, ὅτι ἐθριάμβευεν, ἀφ' οὗ
 ἐνίκησε τὸν Ἑρώτα καὶ ὅλα τὰ θελγντρά του. Εἰς
 τὴν ὁρμὴν τῆς λύπης της, ἄφησε τὴν Κυθήρην, τὴν
 Πάφον, τὴν Ἰδαλίαν, καὶ ὅλας τὰς πρὸς αὐτὴν προ-
 σφερομένας τιμὰς εἰς τὴν Νῆσον τῆς Κύπρου, ἐπειδὴ
 δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὐρίσκηται εἰς τόπους, ὅπου
 ὁ Τηλέμαχος κατεφρόνησε τὴν δύναμίν της. Ἀνέβη
 λοιπὸν εἰς τὸν φαιεινὸν Ὀλυμπον, ὅπου οἱ Θεοὶ
 ἦσαν συνηθροισμένοι πλησίον εἰς τὸν θρόνον τοῦ
 Διός. Ἐκεῖθεν αὐτοὶ βλέπουσι τοὺς ἀστέρας, οἵ-
 τινες περιστρέφονται ὑποκάτωθεν τῶν ποδῶν των.
 Βλέπουσι τὴν Σφαίραν τῆς γῆς ὡς μικρὸν σωρὸν λά-
 σπης, καὶ τὰ ἀπέραντα διαστήματα τῶν θαλασσῶν
 φαίνονται εἰς αὐτοὺς ὡς ράνιδες ὕδατος, ἀπὸ τὰς ὁ-
 ποίας ὁ μικρὸς ἐκεῖνος σωρὸς τῆς λάσπης μόλις βρέ-
 χεται. Τὰ μεγαλύτερα Βασίλεια φαίνονται ἔμπρο-
 σθεν τῶν ὀφθαλμῶν των ὡς μικρὰ ἄμμος, ἡ ὁποία

σκε-

σκεπάζει τὴν ἐπιφάνειαν ταύτης τῆς λάσπης. Τὰ ἄπειρα πλήθη τῶν Λαῶν, καὶ τὰ ἀνερρίθμυτα καὶ ἀνδρείοτατα στρατεύματα φαίνονται ὡς μύρμηκες, οἱ ὅποιοι ἐπάνω εἰς τὸν σαιρὸν ἐκείνον τῆς λάσπης μάχονται διὰ ἓν φύλλον χόρτου. Γελῶσιν οἱ Ἀθάνατοι διὰ τὰς πλέον μεγάλας ὑποθέσεις, αἱ ὁποῖαι ταραττοῦσι τοὺς ἀδυνάτους θνητοὺς, καὶ φαίνονται εἰς αὐτοὺς νηπίων παίγνια. Ὅσα οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουσι μεγαλειότητα, δόξαν, δύναμιν, βαθεῖαν πολιτικὴν, φαίνονται εἰς ἐκείνους τοὺς ὑψίστους Θεοὺς ἀθλιότης καὶ ἀδυναμία.

Εἰς ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην κατοικίαν, τὴν τόνσον μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν, ὁ Ζεὺς ἔστησε τὸν ἀσάλευτον καὶ αἰώνιον του θρόνον. Ὁ ὀξύς ὀφθαλμὸς του φθάνει ἕως εἰς τὰς ἀβύσσους, καὶ βλέπει τὰ πλέον ἀπόκρυφα τῶν καρδιῶν. Τὸ γλυκὺ καὶ γαληνὸν βλέμμα του διαχύνει εἰς ὅλον τὸν Κόσμον τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν· τούναντίον, ὅταν σείῃ τὴν κόμην του, κλονεῖ τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν. Οἱ ἴδιοι Θεοὶ, τεταμβημένοι ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς μεγαλοπρεποῦς του δόξης, πλησιάζουσιν εἰς αὐτὸν μετὰ τρόμου. Ὅλοι οἱ Οὐράνιοι Θεοὶ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἵσταντο πλησίον εἰς αὐτόν. Ἡ Ἀφροδίτη ἐπαρρησιάζετο ἐστολισμένη μὲ ὅλα τὰ θέλγητρα, τὰ ὅποια πηγάζουσιν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰδίαν. Τὸ κυματίζοντες ἐνδύμα ἔλαμπε περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ χρώματα, δι' ὧν κοσμεῖται ἡ Ἴρις (1)

εἰς

(1) Ἡ Ἴρις ἦτο θυγάτηρ τοῦ Θάμμαντος καὶ τῆς Ἠλέκτρας, ἀδελφῆ τῶν Ἀρπυιῶν, δούλη καὶ μινύτρια τῆς Ἥρας, καδῶς ὁ Ἑρμῆς τοῦ Διός. Ἡ ὑπουργία ταύτης ἦτο, τὸ νὰ διαλύῃ τὰς ψυχὰς τῶν Γυναικῶν (ὡς ὁ Ἑρμῆς τὰς τῶν Ἀνδρῶν) ἀπὸ τὸν δισμὲν τοῦ σώματος, καδῶς φαίνεται εἰς τὴν Διδῶ παρὰ Βιργιλίῳ (Ἀιν. 4.). Φυσικῶς μέντοι ἡ Ἴρις ἐστὶ πάθος περὶ τὸν αἶρα ἐξ ἡλιακῶν ἀκτίνων τὴν αἰτίαν ἔχουσα ὑγρῷ γίφει ἐμραιομένη πρῶτῃ καὶ ἐσπέρας, οὐδέποτε δὲ Μεσημβρίας.

εἰς τὴν μέσσην τῶν σκοτεινῶν νεφῶν, ὁπότεν ἔρχεται ὑποσχομένη εἰς τοὺς τρομασμένους θνητοὺς τὴν κατὰπαυσιν τῶν ἀνεμοταραχῶν, καὶ μνηύουσα εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπάνοδον τῆς γαλήνης. Τὸ ἔνδυμά της ἦτον συνεσταλμένος με ἐκείνην τὴν περίφημον ζώνην, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνονται αἱ θεῖαι χάριτες, καὶ τὰ ὠραῖά της μαλὶα ἦσαν με μίαν πλεξίδα χρυσὴν ὀπισθεν δεδεμένα με ἀπλότητα. "Ολοὶ οἱ Θεοὶ ἔμεινον τεθαμβημένοι ἀπὸ τὴν ὠραιότητά της, ὥς νὰ μὴν εἶχον τὴν ἰδεῖ ποτε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐσκοτίσθησαν, καθὼς σκοτίζονται οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁπότεν ὁ ἥλιος, ὕστερον ἀπὸ μακρὰν ῥύκτα, τοὺς φωτίσῃ με τὰς ἀκτῖνάς του. Ἐθεωρήθησαν αὐτοὶ ἀναμεταξύ των με θάμβος, καὶ ἔστρεφον πάντοτε τὰ βλέμματά των πρὸς τὴν Ἀφροδίτην. Παρετήρησαν ὅμως, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν βεβρεγμένοι ἀπὸ δάκρυα, καὶ ὅτι πικρά τις θλίψις ἦτον ἐζωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν της.

Ἐν τούτοις ἡ Ἀφροδίτη ἐπλησίαζε πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Διὸς με βάδισμα γλυκὺ καὶ ἐλαφρὸν, ὥς τὸ ἵπταμα ἐνὸς πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον σχίζει τὸ ἀπειρον διάστημα τοῦ ἀέρος. Τὴν ἐθεώρησεν αὐτὸς με ἰλαρότητα, τὴν ἐπροσμεϊδίασε με γλυκύτητα, καὶ ἐγειρόμενος τὴν ἐνηγκαλίσθη. Ἀγαπητὴ μου θύγατερ, εἶπεν εἰς αὐτὴν, ποῖα εἶναι ἡ θλίψις σου; δὲν δύναμαι νὰ ἰδῶ τὰ δάκρυά σου, χωρὶς νὰ λυπηθῶ. Μὴ φοβηθῇς νὰ μοὶ ἀνοίξῃς τὴν καρδίαν σου, ἐπεὶδὴ σοὶ εἶναι γνωστὴ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ προθυμία μου εἰς τὸ νὰ σέ εὐχαριστήσω.

Εἶναι δυνατόν, ὦ Πάτερ τῶν Θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀπεκρίθη ἡ Ἀφροδίτη με φωνὴν γλυκεῖαν ἀλλὰ διακοπτομένην ἀπὸ βαθεῖς ἀναστεναγμούς. Σὺ, ὅστις γινώσκεις τὰ πάντα, νὰ ἀγνοῇς τὴν αἰτίαν

αἰτίαν τῆς λύπης μου; Ἡ Ἀθηναῖα δὲν νύχαριστή-
 ῃ, ὅτι κατηδάφισεν ἐκ θεμελίων τὴν περίφημον
 Πόλιν τῆς Τρωάδος, τὴν ὅποιαν ἐγὼ ἐπρόστάτευον,
 καὶ ὅτι ἐξεδικήθη ἐναντίον τοῦ Παρίδος, ὅς τις
 προετίμησε τὴν ἐδικήν μου ὠραιότητα ἀπὸ τὴν ἐδι-
 κήν της, ἀλλὰ περιπλέον ὁδηγεῖ διὰ τὴ ξηρὰς καὶ
 θαλάσσης τὸν Τίον τοῦ Ὀδυσσέως, ἐκείνου τοῦ
 σκληροῦ ἀφανιστοῦ τῆς Τρωάδος. Ἡ Ἀθηναῖα συνο-
 δεύει τὸν Τηλέμαχον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν παρευρί-
 σκεται ἐδῶ εἰς τὴν σύναξιν τῶν ἄλλων Θεῶν. Αὐ-
 τὴ ἔφερεν τὸν αὐθαδὴ τοῦτον Νέον εἰς τὴν Νῆσον
 τῆς Κύπρου, διὰ νὰ μὲ ἀτιμάσῃ. Κατεφρόνησεν αὐ-
 τὸς τὴν δύναμίν μου, καὶ οὔτε κὰν κατεδέχθη νὰ
 καύσῃ ὀλίγον θυμίαμα εἰς τοὺς Βωμούς μου. Ἐ-
 δεῖξε μῖσός κατὰ τῶν ἐορτῶν μου, αἱ ὁποῖαι ἐκεῖ
 ἐκτελοῦνται πρὸς τιμὴν μου, καὶ ἀπέκλεισε τὴν καρ-
 δίαν του εἰς ὅλας μου τὰς ἡδονάς. Ματαίως ὁ Πο-
 σειδῶν, παρακινήθεις ἀπὸ τὰς δεήσεις μου, ἐτάρα-
 ξε τὴν Θάλασσαν, καὶ ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τοὺς ἐ-
 γαντίους ἀνέμους, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Ὁ Τηλέμα-
 χος, ριφθεὶς ἀπὸ ἓν φοβερὸν ναυάγιον εἰς τὴν Νῆσον
 τῆς Καλυψοῦς, ἐθριάμβευσεν ἐναντίον τοῦ ἰδίου
 Ἑρωτος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐκεῖ ἀπέστειλα νὰ κα-
 ταμαλάξῃ τὴν καρδίαν του. Οὔτε ἡ Νεότης, οὔτε
 τὰ θέλγητρα τῆς Καλυψοῦς καὶ τῶν Νυμφῶν της,
 οὔτε τὰ πεπυρωμένα τοῦ Ἑρωτος βέλη ἠδυνήθησαν
 νὰ νικήσωσι τὰ τεχνάσματα τῆς Ἀθηναῖς, ἥτις τὸν
 ὑπερασπίζεται. Αὐτὴ τὸν εὐγάλεν ἀπὸ ταύτης τὴν
 Νῆσον, ἐγὼ ἐνυβρίσθην, καὶ ἐν βρέφος ἐθριάμ-
 βευσε κατ' ἐμοῦ.

Ὁ Ζεὺς τότε, διὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ, εἶπεν εἰς
 αὐτὴν· εἶναι ἀληθές, ὦ θυγάτηρ μου, ὅτι ἡ Ἀθη-
 ναῖα ὑπερασπίζεται τὴν καρδίαν τοῦ Τηλεμάχου ἐ-
 ναντίον εἰς τὰ βέλη τοῦ Τίου σου, καὶ τῶ ἐτοι-
 μά-

μάζει δόξαν τοιαύτην, ὅποῖαν ἄλλος νέος ποτὲ δὲν ἤξιώθη. Λυποῦμαι, ὅτι αὐτὸς κατεφρόνησε τοὺς Βωμούς σου, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὸν ὑποτάξω εἰς τὴν δύναμίν σου. Συγκατανεύω ὁμῶς διὰ ἀγάπην σου νὰ πλανᾶται ἀκόμη εἰς τὴν Θάλασσαν καὶ εἰς τὴν ξηρὰν, νὰ ζῇ μακρὰν ἀπὸ τὴν Πατρίδα του ὑποκείμενος εἰς συμφορὰς καὶ κινδύνους. Ἀλλ' αἱ Μοῖραι δὲν συγχωροῦν οὔτε νὰ ἀποθάνῃ, οὔτε ἡ ἀρετὴ του νὰ νικηθῇ ἀπὸ ἐκείνας τὰς ἡδονὰς, διὰ τῶν ὁποίων νικῶνται ἀπὸ ἐσέ οἱ ἄνθρωποι. Παρηγορήσου λοιπὸν, ὦ θυγάτηρ μου, καὶ εὐχαριστήσου νὰ ἔχῃς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σου τόσους ἄλλους Ἥρωας, καὶ τόσους Θεούς. Λέγων αὐτὰ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, ἐμεδίασε χαριέντως καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ἐξῆλθεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του μία ἀκτὶς φωτὸς, παρομοία μετὰς πλέον διαπεραστικὰς ἀστραπὰς, καὶ ἀσπασθεῖς τὴν Ἀφροδίτην μετ' ἐνδεδειγμένης, διέσπειρεν εἰς ὅλον τὸν Ὀλυμπον εὐαδίαν Ἀμβροσίας. Ἡ Θεὰ ἐδέχθη μετ' εὐχαριστίας μεγάλης ταύτας τὰς περιθάλλεις τοῦ ὑπερτάτου τῶν Θεῶν. Τὰ δάκρυα, καὶ ἡ θλίψις της δὲν τὴν ἐμπόδισαν νὰ δείξῃ εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ὅποῖαν ἡσθάνετο χαρὰν, καὶ, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴν της καὶ τὴν ἐρυθρίότητα τῶν παρειῶν της, ἐχαμήλωσε τὸ κάλυμμά της. Ὁλος ὁ σύλλογος τῶν Θεῶν ἐπήνεσε τοὺς λόγους τοῦ Διὸς, καὶ ἡ Ἀφροδίτη, χωρὶς νὰ χάσῃ μίαν στιγμὴν, ὑπῆγε νὰ εὔρῃ τὸν Ποσειδῶνα, διὰ νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ τοὺς τρόπους τοῦ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Τιλέμαχον. Ἐδιηγήθη πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους τοῦ Διὸς· ἐγὼ ἤξευρον, ἀπεκρίθη ὁ Ποσειδῶν, τὴν ἀμετάτρεπτον διάταξιν τῆς Μοίρας, ἀλλ' ἐὰν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ καταβυθίσωμεν εἰς τὰς ἀβύσσους τῆς θαλάσσης τὸν Τιλέμαχον, τοῦλάχιστον ἂς μεταχειρισθῶ-

σθῶμεν πάντα τρόπον διὰ τὸν κάμωμεν δυστυχῇ, καὶ τὰ βραδύνωμεν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα του· ἐγὼ δὲν δύναμαι τὰ συγκατανεύσω εἰς τὸ τὰ χαθῇ τὸ Φοινίκιον πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὸς εὐρίσκεται· ἀγαπῶ μεγάλως τοὺς Φοίνικας, αὐτοὶ εἶναι Λαὸς μου, οὔτε ἄλλο ἔθνος καλλιεργεῖ τόσον τὸ Βασίλειόν μου, ὅσον αὐτοί· δι' αὐτῶν ἡ θάλασσα ἐγινεν ὁ δεσμός τῆς ἐταιρείας ὅλων τῶν Λαῶν τῆς Γῆς, αὐτοὶ μὲ τιμῶσι μὲ ἀκαταπαύστους θυσίας ἐπὶ τῶν βωμῶν μου· εἶναι δίκαιοι, πιστοὶ, φρόνιμοι, φιλόπονοι εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ διασπείρουσι πανταχοῦ μετὰ τῆς ἀφθονίας τὴν εὐζωίαν. Ὁχι, ὄχι! δὲν συγχαρᾶ, ὦ Θεά, τὰ ναυαγήσῃ ἐν ἀπὸ τὰ πλοῖά των, θέλω ὅμως ἐνεργήσῃ τὰ πληρηθῇ ὁ Ναύκληρος ἀπὸ τὴν εὐθεΐαν ὁδὸν, καὶ τὰ μακρύνῃ ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, πρὸς τὴν ὁποῖαν πλέει. Ἡ Ἀφροδίτη, εὐχαριστηθεῖσα εἰς τὰς ὑποσχέσεις του, ἐγέλασε μὲ πονηρίαν, καὶ ἐμβάσα εἰς τὴν πτερωτῆντις ἄμαξαν, ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς ἀνδρῶν λειμῶνας τῆς Ἰθαλίας, ὅπου αἱ χάριτες, οἱ γέλωτες, καὶ αἱ παιδιαὶ ἐδείξαν μεγάλην χάριν ἰδόντες τὴν, καὶ ἐχόρευσαν περὶ αὐτὴν ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα πληροῦσιν εὐωδίας ἐκείνην τὴν εὐφρόσυνον κατοικίαν.

Ὁ Ποσειδῶν εὐχὴν ἔπεμψε μίαν Θεότητα πλάγον, ὁμοίαν μὲ τὰ ὄνειρα, αὐτὰ ὅμως πλανοῦν μόνον τοὺς ἀνθρώπους κατ' ὕπνον, ἀλλ' αὐτὴ ἡ Θεότης μαγεύει τὰς αἰσθήσεις των, ὅταν ἦναι ἐξυπνοί· αὐτὸς ὁ κακοποιὸς Θεός, περιτριγυρισμένος ἀπὸ ἀναρίθμητον πλῆθος ψεύδεων πτερωτῶν, τὰ ὁποῖα περὶ αὐτὸν ἵπτανται, ἦλθε καὶ διέχυσεν ὕγρον τι λεπτότατον καὶ μαγικὸν ἐπὶ τοὺς εφθαλμούς τοῦ Ναυκλήρου Ἀκάμαντος, ὁ ὁποῖος παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν λαμπρότητα τῆς Σελήνης, τὴν κίνη-

σιν τῶν Ἀστέρων, καὶ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Ἰθάκης, τῆς ὁποίας τοὺς ἀποτόμους σκοπέλους ἔβλεπε τότε πολλὰ πλησίον. Εἰς τὴν ἰδίαν στιγμήν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δὲν τῷ ἐδείκνυον πλέον ἀληθές τι· φεῦδης Οὐρανὸς, καὶ γῆ πλαστὴ ἐπαρρησιάσθησαν ἔμπροσθέν του· τοῦ ἐφάνη, ὅτι οἱ Ἀστέρες, μεταλάττοντες τὸν δρόμον των, ἐκινουῦντο εἰς τὰ ὀπίσθεν· ὅτι ὅλος ὁ Οὐρανὸς ἐκτεῖτο μὲ νέους νόμους, καὶ ὅτι ἡ ἰδία γῆ μετεβλήθη· μία σφαλερὰ Ἰθάκη ἐπαρασταίνεται πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ τὰ τὸν ἀπατήσῃ, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐμάκρυνεν ἀπὸ τὴν ἀληθινήν. "Ὅσον ὁ Ἀκάμας ἐπλησίαζεν εἰς τὴν πλάνον εἰκόνα τῶν παραλίων τῆς νήσου, τόσον ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἔφευγεν ἀπὸ αὐτὸν, καὶ αὐτὸς δὲν ἤξευρε τί νὰ στοχασθῇ δι' αὐτὴν τὴν φυγὴν. Ἐνότα τῷ ἐφαίνετο, ὅτι ἤκουεν ἐκείνην τὴν ταραχήν, ἡ ὁποία συνήθως γίνεται εἰς τοὺς Λιμένας, καὶ ἡ τοιμάζετο, κατὰ τὴν διαταγὴν, τὴν ὁποίαν εἶχε, νὰ προσορμίσῃ τὸ πλοῖον κρυφίως εἰς μίαν μικρὰν Νήσον, ἥτις εἶναι πλησίον εἰς τὴν μεγάλην, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Τηλεμάχου ἀπὸ τοὺς ἐραστὰς τῆς Πινελόπης, οἵτινες ἠνώθησαν κατ' αὐτοῦ εἰς συνομωσίαν. Ἄλλοτε ἐφοβεῖτο τοὺς σκοπέλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι περιέζωσμένον ὅλον ἐκεῖνο τὸ παραθαλάσσιον, καὶ τῷ ἐφαίνετο, ὅτι ἤκουε τὸν φοβερὸν μυκησμὸν τῶν κυμάτων, τὰ ὁποῖα σχίζονται εἰς ἐκείνας τὰς ἀποτόμους πέτρας· ἀλλ' ἐν τῷ ᾧ πάλιν ἔβλεπεν, ὅτι ἡ γῆ ἐφαίνετο ἀκόμη μακρὰν, καὶ τὰ ὄρη ἐφαίνοντο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ὡς μικρὰ νέφη, τὰ ὁποῖα εἰότα πρὸς τὴν Δύσιν τοῦ Ἡλίου σκοτίζουσι τὸν Ὀρίζοντα. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀκάμας εὗρίσκετο εἰς θαυμασμὸν, καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ πλάνου Θεοῦ, ἥτις ἐμάγευσεν τοὺς ὀφθαλμούς του, τὸν ἐπροξέει

ἄλλοίωσιν τινα, τὴν ὁποίαν ἕως τότε δὲν εἶχε καταλάβει· ᾗσθάνετο μάλιστα τὸν ἑαυτὸν του βιασμέ-
 ρον νὰ πιστεύσῃ, ὅτι δὲν ἦτον ἔξυπνος, καὶ ὅτι
 ἐπλανᾶτο εἰς τὴν ἀπάτην τινὸς ἐνυπνίου. Ἐν το-
 σούτῳ ὁ Ποσειδῶν ἐπρόσταξε τὸν Ἀνατολικὸν ἄνε-
 μον νὰ πνεύσῃ, διὰ νὰ φέρῃ τὸ πλοῖον εἰς τῆς Ἑ-
 σπερίας τὰ ἀκροθαλάσσια. Ὁ ἄνεμος, ὑπακούσας,
 ἔπνευσε μὲ τόσῃν ὀρμῇ, ὥστε τὸ πλοῖον ἔφθασεν
 εἰς ὀλίγην ὥραν εἰς τὴν παραθαλασσίαν, τὴν ὁποίαν
 τῷ ἔδειξεν ὁ Ποσειδῶν.

Ἐν τούτοις ἡ Ἥως ἐμήνυσεν ἥδη τὴν ἡμέραν, καὶ
 οἱ Ἀστέρες, οἵτινες φοβοῦνται καὶ φθοροῦσι τὰς
 ἀκτῖνας τοῦ Ἥλιου, ἡτοιμάζοντο νὰ κρύψωσι τὴν
 σκοτεινότην των λαμπρότητα εἰς τὸν Ὠκεανόν· καὶ
 αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Νεὺκλῆρος ἐφάναξε· τέλος
 πάντων δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἀμφιβάλλω· αὕτη
 εἶναι ἡ Νῆσος τῆς Ἰθάκης, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τόσον
 πλησίον, ὥστε ὀλίγον μᾶς λείπει διὰ νὰ φθάσω-
 μεν· χαῖρε, ὦ Τηλέμαχε, εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας
 θέλεις ἰδεῖ τὴν Πηνελόπην, καὶ ἴσως εὖρεις τὸν
 Ὀδυσσεῆα ἐπὶ τοῦ θρόνου του.

Εἰς αὐτὴν τὴν κραυγὴν ὁ Τηλέμαχος, ὅς τις ἦτο
 παραδεδομένος εἰς τὸν ὕπνον, ἔξυπνᾷ, ἐγείρεται, ἀνα-
 βαίνει εἰς τὸ πηδάλιον, ἀγκalίζεται τὸν Ναύκληρον,
 καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μόλις ἀνεργμέτους θεωρεῖ
 προσεκτικῶς τὴν πλησιεστέραν ἀκροθαλασσίαν, καί,
 μὴ βλέπων τὰ παραθαλάσσια τῆς Νήσου του, ἀ-
 ναστενάζει ἐκ καρδίας. Οἶμοι! λέγει, ποῦ εἴμε-
 θα; τὸ μέρος τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀγαπητὴ μου Ἰθά-
 κη· ἐσὺ ἐγγελάσθης, ὦ Ἀκάμας, δὲν γνωρίζεις
 ταύτην τὴν παραθαλασσίαν, ἡ ὁποία εἶναι πολλὰ
 μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα μου. Ὅχι, ὄχι! ἀπεκρί-
 θη ὁ Ἀκάμας, δὲν δύναμαι νὰ ἀπατηθῶ, ἐν ᾧ
 βλέ-

βλέπω τὴν παραθαλασσίαν τῆς Ἰθάκης, ἐπειδὴ πολλάκις ἐμβῆκα εἰς αὐτὸν τὸν Λιμένα· γνωρίζω καὶ τοὺς πλέον παραμικροὺς σκοπέλους, οἵτινες τὴν περιτρίγυρίζουσι, καὶ ἡ παραθαλασσία τῆς Τύρου δὲν μοῦ εἶναι τόσον ζωηρῶς ἐντετυπωμένη εἰς τὴν μνήμην μου, ὡς αὕτη· δὲν γνωρίζεις ἐκεῖνο τὸ βουνόν, τὸ ὁποῖον κλίνει πρὸς τὰ ἔξω, ὁμοίως καὶ ἐκείνην τὴν πέτραν, ἣτις ὑψοῦται ὡς πύργος; δὲν ἀκούεις τὰ κύματα, τὰ ὁποῖα συντρίβονται εἰς τὰς λοιπὰς πέτρας, ἐν ᾧ αὐταὶ φαίνονται, ὅτι ἐπαπειλοῦσι τὴν Θάλασσαν μὲ τὴν πτώσιν των; ἀλλὰ δὲν βλέπεις τοῦλάχιστον ἐκεῖνο τὸ Ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ ὁποῖον φθάνει ἕως εἰς τὰ νέφη; θεώρησον τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Πατρός σου Ὀδυσσέως. Πλανᾶσαι, ὦ Ἀκάμας, ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος, ἐγὼ βλέπω ἐκ τοῦ ἐναντίου μίαν ἀκροθαλασσίαν πολλὰ ὑψηλὴν, ἀλλ' ἰσόμαλον, καὶ παρατηρῶ μίαν Πόλιν, ἣτις δὲν εἶναι ἡ Ἰθάκη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὦ Θεοί, περιπαίζετε τοὺς ἀνθρώπους;

Ἐν ᾧ ὁ Τηλέμαχος ἔλεγεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἔγινεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἀκάμαντος μία αἰφνίδιος μεταβολή· ἡ μαγεία διελύθη, εἶδε τὸ παραθαλάσσιον τοιοῦτον, ὁποῖον τῷ ὄντι ἦτον, καὶ ἐγνώρισε τὴν ἀπάτην του. Τὸ ὁμολογῶ, ὦ Τηλέμαχι, ἐφώναξε τότε, Θεότης τις ἐναντίῳ μου εἶχε μαγευμένους τοὺς ὀφθαλμούς· μοι ἐφαίετό, ὅτι ἔβλεπον τὴν Ἰθάκην, καὶ μοι ἐπαρastaίνετο ἡ ἀπαράλλακτος αὐτῆς εἰκὼν, ἀλλ' εἰς ταύτην τὴν στιγμήν χάνεται ἀπ' ἔμπροσθέν μου ὡς ὄνειρον. Βλέπω μίαν ἄλλην Πόλιν, καὶ αὕτη βεβαίως εἶναι τὸ Σάλαλλον, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰδομενεὺς, φυγὼν ἀπὸ τὴν Κρήτην, ἀνήγειρε πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Ἑσπερίαν· βλέπω τείχη σηκωμένα, ἀλλ' ἀκόμη ἀτελείωτα· βλέπω ἕνα Λιμένα, ὃς τις

ἀκόμη δὲν εἶπαι καλῶς ὀχυρωμένος. Εἰς καιρὸν ὅ-
που ὁ Ἀκάμας παρετήρει τὰ πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν
γέαν ἐκείνην πόλιν φηγοδομημένα κτίρια, καὶ ἐν ᾧ ὁ
Τηλέμαχος ἔκλειε τὴν δυστυχίαν του, ὁ ἄνεμος, ὅς
τις διαπροσταγῆς τοῦ Ποσειδῶνος ἔπνεε, τοὺς ἐμβασε
μὲ τὰ πανία φουσκαμένα εἰς ἓνα κόλπον, ὅπου εὐ-
ρέθησαν ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ πολλὰ πλησίον τοῦ Λιμένος.

Ὁ Μέντωρ, γινώσκων καλῶς καὶ τὴν ἐκδίκησιν
τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τὸ σκληρὸν τέχνασμα τῆς Ἀ-
φροδίτης, ἐγέλασεν εἰς τὴν ἀπάτην τοῦ Ἀκάμαν-
τος. Ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὸν Κόλπον τούτου, ὁ
Μέντωρ εἶπεν εἰς τὸν Τηλέμαχον· ὁ Ζεὺς σέ δο-
κιμάζει, δὲν θέλει ὅμως νὰ σέ ἀφανίσῃ, μάλι-
στα δὲν σέ δοκιμάζει δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ νὰ σοὶ
εινοίξῃ τὴν ὁδὸν, διὰ τῆς ὁποίας μέλλεις νὰ φθά-
σῃς εἰς τὴν δόξαν· ἐνθυμήσου τοὺς κόπους τοῦ Ἡ-
ρακλέους, καὶ ἔχε πάντοτε ἐμπροσθέν σου ἐκείνους
τοῦ Πατρός σου. Ὅς τις δὲν ἵναι ἱκανὸς νὰ ὑπο-
φέρῃ τὰς δυστυχίας, δὲν εἶναι μεγαλοκάρδιος· πρέ-
πει νὰ νικήσῃς διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς εὐτολ-
μίας σου τὴν σκληρὰν Τύχην, ἥτις εὐφραίνεται εἰς
τὸ νὰ σέ κατατρέχῃ· δὲν φοβοῦμαι τόσον τὰς φο-
βεράς τοῦ Ποσειδῶνος καταδρομὰς ἐναντίον σου, ὅ-
σον ἐφοβοῦμην τὰς ἀπατηλὰς περιθάλψεις τῆς Θεᾶς,
ἥτις σέ κατεκράτει εἰς τὴν νῆσόν της. Τί βραδύ-
νωμεν; ἄς ἐμβώμεν εἰς τὸν Λιμένα, ὅπου θέλο-
μεν εὕρει ἓνα Λαὸν φίλον, ἐπεὶ οἱ κάτοικοι ταύ-
της τῆς ἐπαρχίας εἶναι Ἕλληνες. Ὁ Ἰδομενεὺς,
τὸν ὁποῖον τόσον μεγάλως κατέτρεξεν ἡ Τύχη, θέ-
λει λάβει εὐσπλαγχνίαν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς. Εὐ-
θὺς αὐτοὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸν Λιμένα, ὅπου οἱ Σα-
λεντῖνοι ἐδέχθησαν τὸ Φοινίκιον πλοῖον μετὰ χα-
ρᾶς, καθότι οἱ Φοίνικες ἔχουσιν εἰρήνην καὶ πραγ-
ματεύονται μὲ ὅλα τὰ ἔθνη.

Ὁ Τηλέμαχος ἐθεώρει μὲ θαυμασμόν ἐκείνην τὴν νεόκτιστον Πόλιν, παρομοίαν μὲ ἓν νέον φυτὸν, τὸ ὁποῖον τραφὲν ἀπὸ τὴν γλυκεῖαν δρόσον τῆς νυκτός, καὶ αἰσθανόμενον κατὰ τὴν πρώτην αὐγὴν τὰς Ἡλιακὰς ἀκτῖνας, αἵτινες ἔρχονται νὰ τὸ ζωογονήσωσιν, αὐξάνει, ἀνοίγει τοὺς τρυφεροὺς τοῦ κάλυκος, ἀπλώνει τὰ πράσινά του φύλλα, ἐκφύει μὲ χίλια νέα χρώματα τὰ εὖσμα ἄνθη του, καὶ ὁσάκις τὸ βλέπη τις, εὕρσκει εἰς αὐτὸ νέον στολισμόν. Οὕτως ἦν· οὐδ' ἡ νέα Πόλις τοῦ Ἰδομενέως ἐπάνω εἰς τὸ παραθαλάσσιον· καθ' ἡμέραν, καὶ καθ' ὥραν ἤϋξανε μὲ λαμπρότητα, καὶ ἐδείκνυε μακρόθεν εἰς τοὺς ξένους, τοὺς πλέοντας εἰς τὴν θάλασσαν, νέους στολισμοὺς ἀρχιτεκτονικῆς, οἵτινες ὑψοῦντο μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ. Αἱ φωναὶ τῶν οἰκοδόμων, καὶ οἱ κτύποι τῶν σφυρίων ἀντιβοοῦσαν εἰς ὅλην τὴν παραθαλασσίαν. Αἱ πέτραι, στροβόμεναι διὰ τῶν μηχανῶν πρὸς τὰ ἄνω, ἐφαίνοντο ὡς κρεμάμεναι εἰς τὸν αἶρα. Εὐθύς ὅπου ἐχάραζεν ἡ αὐγὴ, ὅλοι οἱ Ἀρχηγοὶ ἐγκαρδιώνον τὸν Λαὸν εἰς τοὺς κόπους, καὶ ὁ Βασιλεὺς Ἰδομενεὺς, δίδων πανταχοῦ αὐτοπροσώπως τὰς προσταγὰς του, ἐνῆργει διὰ τῆς παρουσίας του νὰ προχωρῶσιν αἱ οἰκοδομαὶ μὲ ἀπίστευτον ταχύτητα.

Μόλις τὸ Φοινίκιον πλοῖον ἐφθασεν εἰς τὸν Λιμένα, καὶ οἱ Κρήτες ἔδειξαν εἰς τὸν Τηλέμαχον καὶ εἰς τὸν Μέντορα ὅλα τὰ σημεῖα μιᾶς ἀληθοῦς ἀγάπης. Ἐδραμον εὐθύς νὰ φανερώσωσιν εἰς τὸν Ἰδομενέα τὴν ἐλευσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσεως. Ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεως! ἐφώναξεν ὁ Ἰδομενεὺς, τοῦ Ὀδυσσεως, ἐκείνου τοῦ ἀγαπητοῦ μοι φίλου, ἐκείνου τοῦ ἔμφορονος Ἡρώος, διὰ τῆς ἀρετῆς τοῦ ὁποίου κατήλαθίσαμεν τέλος πάντων τὴν Τρωάδα! φέρετέ μοι αὐτὸν ἔδω, διὰ νὰ τοῦ ἀποδείξω πόσον μεγάλῃ

λη ἐστάθη ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποῖαν εἶχον πρὸς τὸν Πατέρα του. Ἐν τῷ ἅμα τοῦ παρρησιάζεται ὁ Τηλέμαχος, καὶ ζητεῖ ἀπ' αὐτὸν τὴν φιλοξενίαν, φανερῶσας πρῶτον τὸ ὄνομα του.

Ὁ Ἰδομενεὺς μὲ πρόσωπον γλυκὺ καὶ χαροποῖόν τοῦ ἀπεκρίθη. Στοχάζομαι ὅτι, εἰάν καὶ δὲν ἠθέλον μοι φανερῶσαι τὸ ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα σου, ἠθέλον σὲ γνωρίσει. Σὺ μοι φαίνεσαι ὁ ἴδιος Ὀδυσσεύς· ἰδοὺ οἱ πυρφόροι ὀφθαλμοί του καὶ τὸ αἰτρόμητον βλέμμα του· ἰδοὺ τὸ κατὰ πρῶτον μὲν φαινόμενον λυγρὸν καὶ συνεσταλμένον ἠδός του, ὑποκρύπτον δὲ τόσῃν ζωηρότητα καὶ τόσας χάριτας· ἰδοὺ τὸ ἀγχίνουν ἐκείνο ὑπομειδίσμα, ὁ ἀπείριστος τρόπος, οἱ ἀπλοὶ, καταπειστικοὶ καὶ γλυκεῖς λόγοι, οἵτινες κατέπειθον, χωρὶς νὰ διδάσκει καὶ νὰ δυσπιστήσῃ τις εἰς αὐτούς. Ναί, σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύος, ἀλλὰ θέλεις εἶσαι ἐν ταύτῳ καὶ ἐδικός μου. Ὡ υἱέμου, ὦ ἀγαπητέ μοι Υἱέ, ποία τύχη σὲ ἔφερεν εἰς τοῦτον τὸν τόπον; μήπως ἔρχεσαι νὰ ζητήσῃς τὸν Πατέρα σου; Οἶμοι· ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ σοὶ δώσω εἰδήσιν καμμίαν περὶ αὐτοῦ. Ἡ Τύχη μᾶς κατέτρεξε καὶ τοὺς δύο. Αὐτὸς μὲν ἔλαβε τὴν δυστυχίαν νὰ μὴν δύναται νὰ εὕρῃ τὴν Πατρίδα του, ἐγὼ δὲ ἔλαβον ἐκείνην τοῦ νὰ εὕρω τὴν ἐδικήν μου ὅλην γεμάτην ἀπὸ τὴν κατ' ἐμοῦ ὀργὴν τῶν Θεῶν. Ἐν ᾧ ὁ Ἰδομενεὺς ἔλεγεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν Μέντορα ὡς αἰθρωπὸν, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν ὄψις δὲν τοῦ ἦτον ἀγνώριστος, τὸ δὲ ὄνομα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνθυμηθῇ.

Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος τῷ ἀπεκρίθη μετὰ δακρύων. Συγχώρησόν μοι, ὦ Βασιλεῦ, τὴν λύπην, τὴν ὁποῖαν δὲν δύναμαι νὰ σοὶ κρύψω, εἰς καιρὸν, καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ σοὶ φανῶ μάλιστα εὐθυμὸς καὶ ἐγγνώμων διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπαφρότητά σου. Ἡ

Ἐλί-

Θλίψις, τὴν ὁποίαν σὺ ὁ ἴδιος δεικνύεις διὰ τὸν ἀφανισμόν τοῦ Ὀδυσσέως, μὲ δίδει αἰτίαν εἰς τὸ νὰ αἰσθάνωμαι περισσότερον τὴν δυστυχίαν τοῦ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ εὔρω τὸν Πατέρα μου. Ποίαν γῆν ἄφησα ἀνεξέταστον; ποίας θαλάσσας δὲν ἐπλευσα ζητῶν αὐτόν; ἀλλ' οἱ Θεοὶ, θυμωμένοι κατ' ἐμοῦ, δὲν μοὶ συγχωροῦσι νὰ τὸν ἰδῶ, οὔτε νὰ μάθω εἰς ἑναυάγησεν, οὔτε τελευταῖον νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Ἰθάκην, ὅπου ἡ δυστυχὴς Πηνελόπη ἀνυπόμονος μὲ ἀναμένει, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοῦς ἐραστάς της. Ἐγὼ ἤλπιζον νὰ σὲ εὔρω εἰς τὴν Νῆσον τῆς Κρήτης, ἐκεῖ ἔμαθον τὴν δυστυχίαν σου, καὶ δὲν ἐστοχαζόμεν ποτὲ νὰ ἔλθω νὰ σὲ εὔρω εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ὅπου κατέβαλες τὰ θεμέλια μιᾶς νέας Βασιλείας. Ἀλλ' ἡ Τύχη, ἥτις περιπαίζει τὰς βουλὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὲ περιφέρει εἰς ὅλον τὸν Κόσμον μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, μὲ ἔρριψε τελευταῖον εἰς αὐτὰ τὰ παραθαλάσσια. Μεταξὺ εἰς ὅλας τὰς δυστυχίας, ὅσας αὐτὴ μὲ ἐπροξένησε, ταύτην μόνον ὑποφέρω μετ' εὐχαριστήσεως· ἐπεὶ δὲν, μ' ὅλον ὅτι μὲ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν Πατρίδα μου, τοῦλάχιστον μὲ δίδει τὸν τρόπον νὰ γνωρίσω τὸν πλεόν φρόνιμον καὶ μεγαλόφυχον ἀπὸ ὅλους τοὺς Βασιλεῖς.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Τηλεμάχου, ὁ Ἰδομενεὺς τὸν ἐνηγκαλίσθη μετὰ πολλῆς ἀγάπης, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ Παλάτιον, τὸν ἠρώτησε· ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἔμφρων Γέρον, ὅς τις σὲ συνοδεύει; μοὶ φαίνεται, ὅτι τὸν εἶδον καὶ ἄλλοτε πολλάκις. Εἶπαι ὁ Μέντωρ, ἀπεκρίθη ὁ Τηλέμαχος, ὁ Μέντωρ, ὁ φίλος τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ ὁποῖος μὲ παρέδωκεν εἰς αὐτόν ἐκ βρεφικῆς μου ἡλικίας· εἶναι ἀδύνατον νὰ σοὶ περιγράψω πόσον τῷ εἶμαι χρεώστης! Εὐθύς ὁ Ἰδομενεὺς, πλικισιάσας εἰς τὸν Μέν-

τορα, τῷ ἔδωκε τὴν δεξιάν· ἡμεῖς, τῷ εἶπε, καὶ ἄλλοτε ἀνταμώσθημεν· Ἐνθυμείσαι τὸ ταξίδιον, τὸ ἵπποιον ἔκαμες εἰς τὴν Κρήτην, καὶ τὰς φρονίμους συμβουλὰς, τὰς ὁποίας μοι ἔδωκες; Ἀλλὰ τότε ἐγὼ ἄφινα τὴν ὁρμὴν τῆς Νεότητος νὰ μὲ κυβερνῶ, καὶ τὰς ὀρέξεις τῶν ματαίων ἡδονῶν νὰ μὲ κυριεύωσιν. Αἱ δυστυχίαι μου ὅμως ἔπειτα ἔπρεπε νὰ μὲ διδάξωσιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν ἠθέλον νὰ πιστεύσω. Εἶθε νὰ ἠκολούθουν τὰς συμβουλὰς σου, ὧ φρόνιμε Γέρων! Ἀλλὰ παρατηρῶ μὲ θαυμασμόν, ὅτι δὲν μετήλλαξες σχεδὸν τελείως ὕστερον ἀπὸ τόσους χρόνους· τὸ πρόσωπόν σου ἔχει τὴν ἰδίαν του ἀνδριότητα, τὸ σῶμά σου διαφυλάττεται ὀρθιον, καὶ χαίρεις τὴν ὁποίαν ἔχεις ὑγίαν καὶ δύναμιν, μόνον τὰ μαλλία σου ἐλευκάνθησαν ὀλίγον.

Μέγιστε Βασιλεῦ, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, ἀνίσως ἤμην κόλαξ, ἠθέλον σ' εἰπεῖ ὁμοίως, ὅτι καὶ σὺ διαφυλάττεεις ἐκεῖνο τὸ ἄνθος τῆς Νεότητος, τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν εἰς τὸ πρόσωπόν σου πρὶν τῆς πολιορκίας τῆς Τρωάδος· Θέλω ὅμως καλῆτερον νὰ σὲ λυπήσω, παρὰ νὰ βλάψω τὴν ἀλήθειαν. Ἐκ τὸς τούτου, καταλαμβάνω ἀπὸ τὴν φρονιμόν σου ὁμιλίαν, ὅτι δὲν ἀγαπᾷς τὴν κολακείαν, καὶ ὅτι δὲν φοβεῖται νὰ κινδυνεύσῃ ὅς τις ἠθελε σοὶ ὁμιλήσει τὴν ἀλήθειαν. Σὺ μετήλλαξες εἰς τὸ ἄκρον, καὶ ἠθέλον λάβει μεγάλην δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ σὲ γνωρίσω. Τῆς μεταλλαγῆς ταύτης τὴν αἰτίαν γνωρίζω καθαρώτατα· αὕτη εἶναι, ὅτι ὑπέφερες πολὺ εἰς τὰς δυστυχίας σου· ἀλλ' αὐταὶ σὲ ὠφέλησαν μέγας, ἐπεὶ σοὶ ἐχάρισαν τὴν σοφίαν. Εὐκόλως ὑποφέρονται αἱ ρυτίδες τοῦ προσώπου, ὅταν ἡ καρδιά ἐξασκῇται καὶ ἐνδυναμοῦται εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἦξευρε περὶ πλέον, ὅτι οἱ Βασιλεῖς περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους φθείρουσι τὰς σωματικές

τῶν δυνάμεις· ἐπεὶ δὲ εἰς μὲν τὰς δυστυχίας αἱ, θλίψεις τῆς ψυχῆς καὶ οἱ κόποι τοῦ σώματος τοὺς γηράσκουσι πρὶν καιροῦ· εἰς δὲ τὰς εὐτυχίας, αἱ ἡδυστάθειαι μιᾶς τρυφιλῆς ζωῆς τοὺς ἀδυνατοῦσι περισσότερον, παρὰ ὅλοι οἱ κόποι, τοὺς ὁποίους ὑποφέρουσιν εἰς τοὺς πολέμους. Δὲν εἶναι πρᾶγμα τόσον ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ὑγείαν, ὡς αἱ ἡδοναί, εἰς τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ χαλινώσῃ τις τὸν ἑαυτόν του. Ἐντεῦθεν προέρχεται, ὅτι οἱ Βασιλεῖς τόσον εἰς τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης, ὅσον καὶ τοῦ πολέμου ἔχουσι πάντοτε θλίψεις καὶ ἡδονάς, αἱ ὁποῖαι τοὺς γηράζουσι πρὶν τῆς κατὰ φύσιν γεροντικῆς ἡλικίας. Μία ζωὴ ἐγκρατῆς, μετρία, ἀπλῆ, ἐλευθέρα ἀπὸ ἀνησυχίας καὶ πάθῃ, τακτικὴ καὶ κοπιαστικὴ φυλάττει εἰς τὰ μέλη τοῦ φρονίμου ἀνδρὸς τὸ ζῶηρόν τῆς νεότητος, ἡ ὁποία, χωρὶς αὐτὰ τὰ προφυλακτικά, εἶναι ἕτοιμος πάντοτε νὰ πετάξῃ μὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ καιροῦ μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς.

Ὁ Ἰδομενεὺς, αἰσθανόμενος μεγάλην εὐχαρίστησιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μέντορος, ἤθελε τὸν ἀκροασθῆναι διὰ πολλὴν ὥραν, εἰ δὲν τὸν εἰδοποιῶν, ὅτι ἦτον ἡδὴ καιρὸς διὰ τὴν θυσίαν, τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ προσφέρῃ πρὸς τὸν Δία. Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Μέντωρ τὸν ἠκολούθησαν περιτριγυρισμένοι ἀπὸ ἀναρίθμητον πληθὸς λαοῦ, ὅς τις παρετήρει μετὰ προσοχῆς καὶ περιεργείας τοὺς τοὺς δύο ξένους. Οὗτοι οἱ δύο ἄνθρωποι, ἔλεγον οἱ Σαλεντῖνοι, κατὰ πολλὰ διαφέρουσιν ἀναμεταξύ των. Ὁ Νέος ἔχει κάποιόν τι ζῶηρόν καὶ ἀξιαγάπητον· εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ εἰς ὅλον του τὸ σῶμα εἶναι διεσπαρμέναι αἱ χάριτες τῆς ὡραιότητος καὶ τῆς νεότητος· ἀλλ' ἡ ὡραιότης αὕτη δὲν ἔχει χαῦνόν τι ἢ γυναικῶδες, καὶ μὲ ὅλον τὸ τρυφερόν καὶ ἀνδρῶν
της

τῆς νεότητός του, φαίνεται ἰσχυρὸς, εὐρωστος, καὶ ἐσκληρυμένος εἰς τοὺς κόπους. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ἄλλος, μὴ ὅλον ὅτι πολλὰ περισσότερον ἡλικιωμένος, δὲν ἔχασεν ὅμως ἀκόμῃ τίποτε ἀπὸ τὰς δυνάμεις του. Κατὰ πρῶτην προσβολὴν ἢ φυσιογνωμία του δὲν φαίνεται τόσο γυναιῖα, καὶ τὸ πρόσωπόν του τόσο χαρίεν, ὅποιοι ὅμως τὸν θεωρήσῃ πλησίον, εὕρισκει μεταξύ εἰς τὴν ἀπλότητά σου σημεῖα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς, ἠνωμένα μὲ θαυμάσιόν τινα εὐγένειαν. Βέβαια, ὅταν οἱ Θεοὶ κατέβησαν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι μετὰ τῶν θνητῶν, ἔλαβον μορφὰς ὁδοιπόρων καὶ ξένων τοιαύτας.

— Ἐν τούτοις ἔφθασαν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦ Θεοῦ Διὸς, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰδομενεὺς, ἀπόγονος τούτου τοῦ Θεοῦ, πλουσίως ἐστόλισεν. Ἦτον περιτριγυρισμένον ἀπὸ διπλὴν σειρὰν στύλων ἐκ μαρμάρου πορφυροῦ, τῶν ὁποίων τὰ ἐπιστύλια ἦσαν ἀργυρᾶ. Ὁ Ναὸς ἦτον ὅλος περικεκαλυμμένος ἀπὸ μάρμαρα μὲ ἀνάγλυφα, τὰ ὁποῖα ἐπαράσταινον τὴν εἰς Ταῦρον μεταλλαγὴν τοῦ Διὸς, τὴν ἀρπαγὴν τῆς Εὐρώπης, τὴν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Κρήτην ταύτης διάβασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο, ὅτι τὰ κύματα κύλαβουν τὸ τὸν Δία, μὴ ὅλον ὅτι ἦτον ὑπὸ ξένον σχῆμα. Ἐφαίνετο ἔπειτα ἡ γέννησις, καὶ ἡ νεότης τοῦ Μίνως· καὶ τελευταῖον ἐφαίνετο οὗτος ὁ ἔμφρων Βασίλευς εἰς ἡλικίαν μεγαλητέραν δίδων Νόμους εἰς ὅλην τὴν Νῆσόν του, διὰ νὰ τὴν καταστήσῃ εὐτυχὴ διαπαντός καὶ ἀκμάζουσαν. Ὁ Τηλέμαχος εἰδὲν ἐκεῖ προσέτι τὰ κυριώτερα συμβάντα τῆς πολιορκίας τῆς Τρωάδος, ὅπου ὁ Ἰδομενεὺς ἐδοξάσθη καὶ ἔλαβεν ὄνομα μεγάλου Ἡγεμόνος. Μεταξὺ τῶν πολεμικῶν ἐκείνων εἰκόνων ἀνεζήτησε τὸν Πατέρα του, καὶ τὸν ἐγνώρισε λαφυραγωγοῦντα τοὺς ἵππους τοῦ Ῥήσου, φονευθέντος παρὰ τοῦ Διομήδους

δους (1), φιλονεικοῦντα μετὰ τοῦ Αἴαντος (2) διὰ τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς Ἡγεμόνας τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος, καὶ τε-
λευ-

(1) Ὁ Διομήδης ἦτον Τῖος τοῦ Τυδείως καὶ τῆς Δημοπύλης, καὶ Βασιλεὺς τῆς Αἰτωλίας. Ἦτο κατὰ πολλὰ διαφορὸς τοῦ ἄλλου Διομήδους, Βασιλέως τῆς Θράκης, τὸν ὅποιον ἐδανάτωσεν ὁ Ἡρακλῆς, ὡς σελ. 57. ἐν τοῖς σχολίοις δεδο-
λῶται. Πορευθεὶς εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρατείαν, ἐδείξε μέγαρα ἀνδραγαθίματα, ἐπειδὴ, ἐκτός τῶν φονευθέντων παρ' αὐτοῦ Βασιλέων, καὶ ἐτέρων πολλῶν Ἡγεμόνων τῆς Τρωάδος, ἐπλήρωσε τὸν Ἄρην, ἐτι δὲ καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, ἐπὶ τὴν ἠδέλισε νὰ σκεπάζῃ τὸν Αἰνεΐαν, διὰ τὸ ὅποιον ὀργισθεῖσα ἡ Θεὰ, ἐνεβάλεν εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Αἰγιάλειαν μεγαλωτάτην ἀσέλγειαν. Ὁδεν καὶ ὁ Διομήδης μετὰ τὴν ἀλῶσιν τῆς Τρωάδος ἐπαναστρέψας εἰς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα (ἡ ὁποία ἐμοιχεύετο κρυφίως ὑπὸ τοῦ Κρήντου, Τίῳ τοῦ Σθενέλου), καὶ ἰδὼν, ὅτι ἐνδρεύετο νὰ φονευθῇ, ἀνεχώρησε καὶ ἦλθεν εἰς τόπον τινα τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Δαῦτος (παρ' οὗ ἐκλήθη ἡ Δαυνία), τὸν ὅποιον βοήθησας ὁ Διομήδης ὅταν ἐπολιορκεῖτο, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ εἰς μισθὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐκτίσε τὴν Ἀργυρίππην ἦτοι τὸ Ἰππιον Ἄργος. Τελευταῖον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Δαῦ-
του, καὶ θρηπῆσαντες αὐτὸν οἱ φίλοι τε, μετεβλήθησαν εἰς ὄρνεις, ὁμοίους τοῖς Κύκνοις, οἱ ὅποιοι, ὅταν ἰδῶσι Βαρβα-
ρους, (κατὰ τὸν Γεωγρ. Μετ. σελ. 292) φεύγουσιν, ὅταν δὲ ἰδῶσιν Ἕλληνας, πλησιάζουσιν εἰς αὐτοὺς πόσον, ὥστε λαμβάνουσι καὶ τροφὰς ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν.

(2) Ὁ Αἴας ἦτον Τῖος τοῦ Τελαμώνος ἐκ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, ἀνδρείοτερος τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Ἀχιλλεα. Θανατωθέντος δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ὑπὸ τοῦ Πάριδος, ὡς δεδοῖναι σελ. 62. ἐν ταῖς σχολίοις, συνέβη μεγάλη διαφορὰ περὶ τῶν ὅπλων αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ Ὀδυσ-
σεως καὶ τοῦ Αἴαντος· ὁ Αἴας ἔλεγεν, ὅτι ἐπρέπε νὰ τῷ δοθῶσι διὰ τὸ ἕξιμα καὶ τὴν συγγένειαν. Ὁ ἀγχίνους ὁ-
μοι.

μῶς Ὀδυσσεύς διὰ τῆς εὐφραδείας του ἐκέρδισε τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατεύματος, οἱ ὅποιοι ἦσαν Κριταὶ ταύτης τῆς διαφοράς, καὶ ἔλαβι τὰ ὄπλα. Ὁδεν ὁ Αἴας, μὴ τυχῶν τῆς κρίσεως, ἀπὸ τὸν μέγαλον του θυμὸν ἀφρονήσας, ἐθανάτωσε πολλὰ ποίμνια, στοχαζόμενος, ὅτι θανατώνει τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δῖσας ἱκανὰ ἔφερν εἰς τὴν σκηνὴν του, καὶ μάλιστα ἓνα κριὸν ἔσχον, τὸν ὅποιον ἐστοχάζετο Ὀδυσσεύς, ἐν καὶ ἀναρτήσας ἐκ τῶν ποδῶν ἑμαστίγῳσι, διὰ τοῦτο καὶ ἑπωνομάσθη Μαστιγοφόρος. Ἀλλ' ἐλθὼν εἰς εαυτὸν, καὶ γνωρίσας τὸ ἄτοπον τῆς πράξεως, ἐφοτεύθη ἐκουσίως μὴ τὸ ξίφος, τὸ ὅποιον ὁ Ἑκτωρ τῷ ἐχάρισε, καὶ ἐπληρώθη ἡ Παροιμία ἢ λέγουσα.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοῦκ' ὀνήσιμα.

Ὁ Περιφίμος τῶν Τραγωδοποιῶν Ποιητῶν Σοφοκλῆς παρασταίνει θαυμασίως εἰς τὴν τοῦ Αἴαντος τραγωδίαν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐξ ὀργῆς καὶ φιλονεικίας ἐρχονται εἰς τοιαῦτα ἀνιάτα νοσήματα, καθὼς ὁ Αἴας, ὁ ὁποῖος, διὰ νὰ λαβῇ τὰ Ἀχιλλεία ὄπλα, ἐγινε φονεὺς εαυτοῦ ἰδιόχειρος. Αἱ ταιαυταὶ ὁμῶς νίκαι εἶναι ἀνωφελεῖς καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες στοχάζονται, ὅτι ἐνίκησαν. Ὅρα καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὴν νίκην τοῦ Αἴαντος διὰ βραχείων καὶ περιπαδῶν (Ὀδυσσ. Λ. 542.)

Οἷη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδα

Νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης.

Ἐπειτα ἀκουσον καὶ τὸν ἴδιον Ὀδυσσεύς, ὅστις ἐνίκησε (547).

Ὡς δὲ μὴ ὠφελον νικᾶν τοῖβ' δ' ἐπ' ἀέθλῳ.

Τοῖν γὰρ κεφαλὴν ἔτεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,

Αἴανδ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο

Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα. Λοιπὸν δὲν τῷ ὠφέλησε τοιαύτη νίκη, ἀφ' οὗ ἐθανατώθη ἓνα τοιοῦτος Ἄνθρωπος. Περὶ τοῦ θανάτου δὲ αὐτοῦ πολλοὶ διαφόρως ἱστορήκασιν. Οἱ μὲν γὰρ λέγουσιν, ὅτι πληγώδεις ὑπὸ τοῦ Παρίδος ἦλθεν εἰς τὰς Ναῦς αἰμορρῶν. Οἱ δέ, ὅτι χρησμός ἐδόθη εἰς τοὺς Τρῶας νὰ τὸν θανατώσωσι διὰ πηλεῦ, ὡς ὄντος ἀπρώτου διὰ σιδήρου· ἄλλοι (ὧν ἐστὶ καὶ Σοφοκλῆς), ὅτι ἐγίνεν αὐτόχειρ. Περὶ δὲ τῆς πλευρᾶς, τὴν ὁποίαν λέγουσιν, ὅτι μὲν αὐτὴν εἶχε τρωτὴν, ἱστορεῖ καὶ ὁ Πίνδαρος, ὅτι τὸ μὲν λοιπὸν σῶμα, τὸ ὅποιον ἐσχέπασιν ἡ Λεοντὴ ἦτον ἀπρώτον, τὸ δὲ μὴ καλυφθὲν τρωτὸν ἐμείναν.

λευταῖον ἐξερχόμενον τοῦ τεχνήτου Ἴππου (1),
διὰ τὰ χύσῃ τὸ αἷμα τόσων Τρῳαδιτῶν. Ὁ Τηλέ-
μα-

(1) Ὁ τεχνήτος Ἴππος, τοῦτέστιν ὁ Δούρειος ἵππος, ἡ καὶ Ὁμηρον, ὁ ξιστός, δηλ. ὁ ξύλινος ἵππος, ἦτον ἕνας ὑπερμεγέθους ἵππος ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος μὲ μεγάλην τέχνην, μέσα εἰς τὸν ὅποιον (κατὰ τὸν Βιργίλιον) ἐνέκλεισαν οἱ Ἕλληνες ἱκανὴν ποσότητα στρατιωτῶν ἀνδριοτέρων παντός τοῦ Στρατεύματος. Ἐπειδὴ, μὴ δυνήθentes νὰ νικήσωσι τὴν Τρῳάδα μετὰ τὴν τῶν δέκα ἐτῶν πολιορκίαν, ἔκαμαν μετὰ τῶν Τρῳαδιτῶν ἀγάπην, ἡ ὅποια ἦτον πλαστή, διὰ τὰ τοὺς ἀπατήσωσιν. Ἐπειτα ἐπροσποιήθησαν, ὅτι προσφέρουσιν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν δῶρον τὸν Δούρειον Ἴππον, διὰ τὰ καταπαύσωσι τὴν ὄργην τῆς διὰ τὴν ἱερουσίαν, τὴν ὅποιαν ἐδείξαν πρὸς αὐτήν, κλέψαντες τὸ Παλλᾶδιον. Κατέλιπον λοιπὸν τὸ τοιοῦτον τεχνουργίμα κατέναντι τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως, καὶ αὐτοὶ προσποιήθητες, ὅτι ἀνεχώρησαν, ἐκρύβησαν εἰς τὴν Νῆσον τῆς Τενέδου διὰ τὰ παρατηρήσωσι τὸ γεγονός. Ἐξελεθόντες δὲ οἱ Τρῳαδίται τῆς Πόλεως, ὅπου διὰ μακροῦ χρόνου ἦσαν ἀτόχλειστοι, εἶδον τοὺς τόπους τῶν Ἑλληνικῶν Στρατοπέδων κενούς, καὶ ἐθαύμασαν βλέποντες τὸν τερατώδη ἐκείνον Ἴππον, ὃν ἄτεφάσιον νὰ τὸν φέρωσι μέσα εἰς τὴν Πόλιν, καὶ εἰς τοῦτο ἦσαν διχογνωμονῦντες. Ὁ Λαρκῶν, δυσαρεστούμενος, κτυπᾷ τὸν Ἴππον μὲ τὴν λόγχην, ἀλλ' ἐφάνη, ὅτι οἱ Θεοὶ τὸν ἐπαίδευσαν πέμψαντες δύο φοβερωτάτους δράκοντας, οἱ ὅποιοι εὐθὺς τὸν ἐθανάτωσαν μὲ τοὺς δύο του ἴσιους. Γονυκλιτήσαντες ἔπειτα οἱ Τρῳαδίται παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς, ἀπεφάσιον νὰ φέρωσι τὸν ρηθέντα Ἴππον εἰς τὴν Πόλιν. Μᾶλλον δὲ ἐδάρρησαν, ἀπατηθέντες ἀπὸ τὸν παρ' Ὀδυσσεὺς πεμφθέντα Σίνωνα, τὸν ὅποιον εὐθὺς ἠρπασαν ὡς κατὰ σκόπον. Ἐπλάσεν αὐτὸς, ὅτι εἰς καιρὸν ὅπου ἦσαν ἵτοιμοι οἱ Ἕλληνες νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς Πατρίδας τῶν, οἱ Θεοὶ ἐζητήσαν διὰ θυσίαν ἕνα τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων, καὶ διὰ τοῦτο (ἐλεγεν ὁ Σίνων) ἐγὼ ἠναγκάσθην νὰ φύγω, ἐπειδὴ ὁ πανούργος Ὀδυσσεύς, ὡς ἰχθρὸς μου, ἰετιγνέθη καὶ τῆς θυσίας ὁ κλῆρος ἐπεσεν εἰς ἐμέ. Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ἀκολουθῶν τὴν ὑπόκρισίν του, ἔδωκε νὰ καταλάβουν, ὅτι ὁ

μαχος εὐθύς τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ περίφημα ἔργα, τὰ ὅποια πολλάκις ἤκουσε νὰ διηγῶνται περὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἴδιος Μέντωρ πολλάκις τοῦ ἐξιστόρησε. Ἐτρεξάν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του δάκρυα, ἥλλαξε τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του, καὶ ἐφάνη τεταραγμένος. Ὁ Ἰδομενεὺς τὸ ἐκατάλαβεν, μὲ ὅλον ὅτι ὁ Τηλέμαχος, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν λύπην του, ἐτραβίχθῃ κατὰ μέρος. Μὴν ἐντρέπεσαι, τῷ εἶπεν ὁ Ἰδομενεὺς, ἀνίσως ἡμεῖς βλέπωμεν πόσον κατενύχθῃς ἀπὸ τὴν δόξαν καὶ ἀπὸ τὰς δυστυχίας τοῦ Πατρός σου.

Ἐν τούτοις ὁ Λαὸς συνηθροίζετο παμπληθεὶ ὑποκάτω εἰς τὰς μεγάλας Στoάς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τὰς σχηματιζομένας ἀπὸ τὴν περὶ αὐτὸν διπλὴν τῶν στύλων σειρὰν. Δύο χοροὶ, ὁ μὲν ἐκ νεανίσκων

σκοπὸς τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦτον ἄλλος, εἰμὴ διὰ νὰ κατὰπραύωσι τὴν ὀργὴν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ νὰ τὴν ἐχῶσι βοηθόν. Ὁδὴν καὶ ἀφιερῶσαντες ἐκείνον τὸν Ἴππον, τὸν κατεσκειύαται τοσούτου μεγέθους, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ τὸν εἰσαξῶσιν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἀκολουθῶς, νὰ μὴ λάβωσιν οἱ Τρῳαδίται σημεῖόν τι πρὸς διαφθοράν τῶν Ἑλλήνων. Μετὰ τὴν ἀκρόασιν τούτων, οἱ Τρῳαδίται ἔκρισαν, ὅτι ἐπρεπε νὰ χαλάσωσι τὰ σείχη τῆς Πόλεως διὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἴππου. καὶ εἰς λοιπὸν ἐσπουδάσε μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν εἰς μίαν τοιαύτην ἐργασίαν. Ἐπειτα ἐπορεύθησαν ἅπαντες νὰ εὐφρανθῶσι διὰ τῆς οἰνοποιίας, ἕως ὅπου ὁ νῆδυμος ὕπνος τοῦ ἐκυρίευσεν. Τότε ὁ Σίνων ἠνοιξε τὴν κοιλίαν τοῦ Ἴππου, διὰ νὰ ἐξελθῶσιν οἱ Στρατιῶται, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἀναφε φανούς διὰ νὰ δώσῃ πρὸς τὸν στρατὸν εἰδησιν. Ὅθεν οἱ Ἕλληνες, ἰδόντες τὰ φῶτα, ἐπλησίασαν κρυφίως διὰ νὰ μὴν ἀκουσθῶν, καὶ εἰσιελθόντες διὰ τοῦ χαλασμένου τείχους διεισπράξθησαν εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς Πόλεως. καὶ οὕτως ἐτελειώσεν ἡ θρηνώδης ἄλσας τῆς δυστυχούς Τρῳάδος μετὰ δέκα χρόνων πολιορκίας, περὶ τριακοσίου χρόνου ἀπὸ τῆς διμελιώσεως τοῦ Δαρδανίου.

σκων, ὁ δὲ ἐκ νεανίδων συγκείμενος, ἱψαλλον στί-
 χους πρὸς ἔπαινον τοῦ Διός, ὅστις κρατεῖ εἰς τὰς
 χεῖράς του τὸν κεραυνόν. Οἱ παῖδες οὗτοι, ἐκλεγέ-
 γόμενοι πάντοτε ἐκ τῶν ὠραιότερων, εἶχον μακρὰς
 τὰς κόμας τῆς κεφαλῆς, αἱ ὁποῖαι ἐκυματοῦσαν ἐ-
 πάνω εἰς τοὺς ὤμους των· αἱ κεφαλαὶ των ἦσαν ἐ-
 στεφανωμέναι ἀπὸ ρόδα, καὶ με εὐώδη ἀρώματα
 ἀλλειμμένα· τὰ φορέματα των ἦσαν λευκά. Ὁ
 Ἰδομενεὺς ἐθυσίασε πρὸς τὸν Δία ἑκατὸν Ταύρους,
 διὰ νὰ τῷ γένῃ βοηθὸς εἰς ἕνα πόλεμον, τὸν ὁποῖον
 ἤγειρε κατὰ τῶν πλησιοχώρων Ἑθνῶν· ἐκάπνιζεν
 ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, καὶ ἔρ-
 ρεε μέσα εἰς βαθεῖς κρατῆρας χρυσοῦς καὶ ἀργυ-
 ροῦς. Ὁ Γέρων Θεοφάνης, φίλος τῶν Θεῶν, καὶ
 Ἱερεὺς τοῦ Ναοῦ, κατ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς θυσίας
 εἶχε σκεπασμένην τὴν κεφαλὴν με τὸ ἄκρον τῆς
 πορφυρᾶς του ἐσθῆτος. Ἐπειτὰ θεωρήσας τὰ ἐν-
 τόσθια τῶν θυμάτων, ἔτι σπαράττοντα, ἀνέβη
 ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Τρίποδος· ὦ Θεοί, ἐφώναξε, ποῖοι
 εἶναι οὗτοι οἱ δύο ξένοι, τοὺς ὁποίους μᾶς ἔπεμ-
 ψεν ἐνταῦθα ὁ Οὐρανός; Ἀνευ τούτων ὁ πόλεμος;
 τὸν ὁποῖον ἐπεχειρίσθην, ἠθέλε μᾶς ἀποβῆ ὀλέ-
 θριος, καὶ τὸ Σάλευτον ἠθέλεν ἀφανισθῆ, πρὶν
 νὰ τελειωθῇ καὶ νὰ ὑψωθῇ ἐπάνω τῶν θεμελίων
 του. Ἐγὼ βλέπω ἕνα Νέον Ἥρωα, τὸν ὁποῖον φέ-
 ρει διὰ χειρὸς ἡ Σοφία, ἀλλὰ δὲν εἶναι συγκεχω-
 ρημένον νὰ εἰπῇ περισσότερα ἢν στόμα θνητῶν.

Εἰς καιρὸν ὅπου ἐπρόφερεν αὐτοὺς τοὺς λόγους,
 ἦσαν ἄγρια τὰ βλέμματά του, ἐσπινθηροβόλουν οἱ
 ὀφθαλμοί του, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἐβλεπεν ἄλλα πράγ-
 ματα, καὶ ὅχι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔμπροσθέν
 του· τὸ πρόσωπόν του ἦτον φλογισμένον· αὐτὸς ἦ-
 τον ὅλος τεταραγμένος καὶ ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ του· αἱ
 τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἦσαν σηκωμέναι, τὸ στόμα
 του

του ἀφρίζον, καὶ αἱ χεῖρές του ὑψωμέναι καὶ ἀκίνητοι· ἡ ἐνθουσιασμένη φωνή του ἦτον δυνατωτέρα ἀπὸ κάθε ἄλλην φωνήν ἀνδρωπίνην· αὐτὸς δὲν εἶχε πλέον δύναμιν νὰ ἀναπνεύσῃ, οὔτε ἠδύνατο νὰ κρατῇ κεκλεισμένον μέσα εἰς τὸν ἑαυτὸν του τὸ κινοῦν αὐτὸν θεῖον Πνεῦμα. Ὡς εὐτυχισμένε Ἰδομενεῦ, ἐφώναξε πάλιν, τί βλέπω; Ὡς ποίας δυστυχίας ἀποφεύγεις! Ὡς ποία γλυκεῖα εἰρήνη ἔσωθεν, ἀλλ' ἔξωθεν ὧς ποῖοι πόλεμοι! ὧς ποῖαι νίκαι! Τὰ ἔργα σου, ὦ Τηλέμαχε, ὑπερβαίνουνσι τὰ ἔργα τοῦ μεγάλου Ὀδυσσέως, τοῦ Πατρός σου. Ἀναστενάζει εἰς τὸν κονιορκτὸν ὁ ὑπερήφανος ἐχθρὸς ὑποκάτω εἰς τὰς πληγὰς τῆς ῥομφαίας σου, καὶ πίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας σου αἱ χαλκαῖ πύλαι, καὶ οἱ ἀπόρρητοι χάρακες. Ὡς μεγάλη Θεὰ! πόσον ὁ Πατήρ σου Ὡς Νῆε, σὺ θέλεις ἰδεῖ τέλος πάντων Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἔμεινε δεδεμένῃ ἡ γλῶσσά του, καὶ αὐτὸς ἀπέμεινεν, κατὰ τινα τρόπον ἀκουσίως, εἰς σιωπὴν γεμάτην ἀπὸ θάμβος.

Ὁ Λαὸς ὅλος ἐπάγωσεν ἀπὸ τὸν φόβον. Ὁ Ἰδομενεὺς τρέμων δὲν τολμᾷ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τελειώσῃ τὰς ἱεράς του μαντείας. Ἐκθαμβος καὶ ὁ Τηλέμαχος μόλις καταλαμβάνει ὅσα ἤκουσε, καὶ μόλις πιστεύει, ὅτι ἤκουσε τόσον ὑψηλοὺς χρησμούς. Ὁ Μέντωρ εἶναι ὁ μόνος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐξέπληξε τὸ θεῖον Πνεῦμα. Σὺ ἀκούεις, εἶπεν εἰς τὸν Ἰδομενέα, τὴν γνώμην τῶν Θεῶν· ἐναντίον ὁποιουδήποτε ἔθνους ἡ θελεις ἐγείρει πόλεμον, ἡ νίκη σοὶ εἶναι βεβαία, καὶ θέλεις χρεωστῇ τὴν εὐτυχίαν τῶν ὀπλων σου εἰς τὸν νέον ἡδὲν τοῦ φίλου σου· μὴ ζηλεύσης διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὠφελήσου μόνον ἀπὸ ὅσα οἱ Θεοὶ δι' αὐτοῦ σοὶ χαρίζουσιν.

Ὁ Ἰδομενεὺς, μὴ δυνάμενος νὰ συνέλθῃ ἀκόμῃ ἀπὸ τὴν ζάλην του, ἔπασχεν, ἀλλὰ ματαίως, νὰ ὀμι-

ὁμιλήσῃ, ἐπεὶδὴ ἡ γλῶσσά του ἔμενον ἀκίνητος. Ὁ δὲ Τηλέμαχος, ἐτοιμότερος ἐκείνου, εἶπε πρὸς τὸν Μέντορα· ἐγὼ μὲν ἀδιάφορος εἰς τὴν τόσῃν δόξαν, τὴν ὁποῖαν οἱ Θεοὶ μοι ὑπόσχονται, ἀλλὰ τί δηλοῦσιν ἐκεῖνοι οἱ τελευταῖοι λόγοι; Σὺ Θέλεις ἰδεῖ..... τάχα τὸν Πατέρα μου; ἢ μόνον τὴν Πατρίδα μου; Οἶμοι! διατὶ δὲν ἐτελείωσε τοὺς λόγους του; κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ ἄφησεν εἰς περισσοτέραν ἀμφιβολίαν παρὰ πρότερον. Ὡς Ὀδυσσεύ! ὦ Πάτερ μου! τάχα θέλω λάβει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σὲ μεταῖδῶ; Θέλει ἀληθεύσει τοῦτο ποτέ; ἀλλ', οἶμοι, ἀπαιτῶ αὐτὸς ἑμαυτόν· καὶ σὺ, χρησμέ ἀσπλαγχνε, λαμβάνεις χαρὰν νὰ περιπαίζῃς ἓνα δυστυχῆ· ἐφθάρειν ἀκόμῃ ἓνας λόγος διὰ νὰ μὲ καταστήσῃ εὐδαιμονέστατον. Εὐλαβοῦ, τῷ εἶπεν ὁ Μέντωρ, ὅσα ἀποκαλύπτουσιν οἱ Θεοὶ, καὶ μὴν ἐπιχειρίζεσαι νὰ μάθῃς, ὅσα αὐτοὶ θέλουν νὰ φυλάξωσιν ἀπόκρυφα. Ἡ αὐθαδὴς περιέργεια εἶναι ἄξια τιμωρίας· ἡ ἀνεξιχνίαστος σοφία καὶ εὐσπλαγχνία αὐτῶν τοὺς παρακινεῖ νὰ κρύπτωσι πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν τὰ εἰς αὐτὴν πέπρωμένα εἰς σκότος βαθύτατον. Ὡφέλιμον εἶναι νὰ προβλέπωμεν, ὅσα ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν μας κρέμονται, διὰ νὰ τὰ ἐνεργῶμεν μετ' ὀρθῆς φρονήσεως· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ὠφέλιμον εἶναι τὸ νὰ ἀγνοῶμεν, ὅσα δὲν κρέμονται ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ὅσα ἡ παντοδυναμία τῶν Θεῶν διὰ ἡμᾶς ἀπεφάσισε. Κινηθεὶς ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Μέντορος ἐχαλίνωσε μὲ πολλὴν δυσκολίαν τὴν λύπην του. Ὁ Ἰδομενεὺς, ἀφ' οὗ συνῆλθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν του ἄρχισε καὶ αὐτὸς νὰ δοξάζῃ τὸν Ὑψίστον Δία, διότι τῷ ἀπέστειλε τὸν νέον Τηλέμαχον καὶ τὸν σοφώτατον Μέντορα, διὰ νὰ τὸν ἀναδείξῃ νικητὴν τῶν ἐχθρῶν του.

Μετὰ δὲ τὴν θυσίαν, ἀφ' οὗ εὐωχῆθησαν λαμ-

πρῶς, ὠμίλησε πρὸς τοὺς δύο ξένους κατὰ τὸν ἀκό-
 λουθον τρόπον. Ὁμολογῶ, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐγνώρι-
 ζον ἐντελῶς τὴν τέχνην τοῦ Βασιλεύειν, ὅταν ἐπέ-
 στρεψα εἰς τὴν Κρήτην μετὰ τὴν πολιορκίαν τῆς
 Τρωάδος. Σεῖς γνωρίζετε, ὡς ἠγαπημένοι μου φίλοι,
 τὰς δυστυχίας, αἱ ὁποῖαι μ' ἐττέρησαν τὴν βασι-
 λείαν ἐκείνης τῆς μεγάλης Νήσου, ἐπεὶδὴ μοὶ ἐβε-
 βαιώσατε, ὅτι ὑπήγετε ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἐμὴν φυγὴν.
 Εἶμι ὅμως εὐτυχέστατος, εἰάν αἱ δεινότεραι προ-
 σβολαὶ τῆς τύχης συνήργησαν εἰς τὸ νὰ μὲ σωφρο-
 νίσωσι, καὶ νὰ μὲ καταστήσωσι μετριώτερον. Ἐ-
 πλευσα τὴν θάλασσαν ὡς φυγὰς, τὸν ὁποῖον κα-
 τατρέχει ὁ θυμὸς τῶν Θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων.
 Ὅλη ἡ παρελθοῦσά μου δόξα μοὶ κατέσταινε τὴν
 πτῶσίν μου ἐπαισχυντοτέραν καὶ ἀφορητοτέραν. Ἡλ-
 θον εἰς ταύτην τὴν ἔρημον ἀκροθαλασσίαν διὰ νὰ
 φυλάξω τοὺς Πατρώους μου Θεοὺς, ὅπου δὲν εὗρον
 ἄλλο τι, εἰμὴ πεδιάδας ἀγεωργήτους, σκεπασμένας
 ἀπὸ βάτους καὶ ἀκάνθας· δάση τόσον παλαιά,
 ὅσον καὶ ἡ γῆ, καὶ βράχους σχεδὸν ἀβάτους, ὅ-
 που ἐνεφώλευον τὰ θηρία. Ἐκατήντησα νὰ νομίσω
 ἑμαυτὸν εὐτυχῇ, ἀποκτῶν μὲ τὸν ὀλίγον ἀριθμὸν
 τῶν στρατιωτῶν καὶ συντρόφων μου, οἱ ὅποιοι νύ-
 χαριστήθησαν νὰ μὲ ἀκολουθήσωσιν εἰς τὰς ду-
 στυχίας μου, ταύτην τὴν ἀγρίαν γῆν, καὶ νὰ τὴν
 κάμω Πατρίδα μου, μὴν ἐλπίζων πλέον νὰ ἰδῶ ἐ-
 κείνην τὴν εὐτυχῇ Νῆσον, ὅπου οἱ Θεοὶ μὲ ἔδωκαν
 τὴν γέννησιν διὰ νὰ βασιλεύω εἰς αὐτήν. Οἱμοι!
 ἔλεγον κατ' ἑμαυτὸν, ὅποια μεταβολή! ὁποῖον τρό-
 μερόν παράδειγμα εἶμαι ἐγὼ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς,
 Ἐπρεπε νὰ μὲ ἰδῶσιν, ὅσοι βασιλεύουσιν ἐπὶ γῆς,
 διὰ νὰ διδαχθῶσιν ἀπὸ τὸ παράδειγμά μου. Αὐ-
 τοὶ φαντάζονται ἑαυτοὺς εἰς ἐντελὴ ἀσφάλειαν, ἐ-
 πεὶδὴ ὑπερβαίνουσι τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν δόξαν,
 καὶ

καὶ τὴν δύναμιν, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἰδιότης τῶν δόξα, αὐτὴ ἡ ἰδιότης τῶν δυνάμεις, εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φοβῶνται περισσότερον. Ἐγὼ ἤμην φοβερὸς εἰς τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀγαπητὸς πρὸς τοὺς ὑπηκόους μου. Ἐξουσίαζον Ἐθνος ἰσχυρὸν καὶ πολεμικόν. Ἡ φήμη ἔφερε τὸ ὄνομά μου εἰς τὰ πλέον μακρὰν ὄντα Ἐθνη, Ἐβασίλευον εἰς μίαν Νῆσον εὐκαρπον καὶ ὠραῖαν. Ἐκατὸν Πόλεις μοὶ ἔδιδον καθεὶ χρόνον φόρον ἀπὸ τὰ πλούτη των, καὶ με ἐγνώριζον ἀληθῆ Βασιλέα των, ἐπεὶδὴ ἤμην ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Διὸς, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς τὸν τόπον των, καὶ με ἠγάπων ὑπερβαλλόντως ὡς ἔγγονον τοῦ φρονίμου Μίνως, οἱ Νόμοι τοῦ ὁποίου ἀποκατασταίνουσιν αὐτοὺς τόσον δυνατοὺς καὶ εὐτυχεῖς. Τί ἐλείπεν εἰς τὴν εὐτυχίαν μου; παρὰ νὰ ἤξεύρω τὰ τὴν ἀπολαμβάνω μετὰ μετριοτήτος; Ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνειά μου καὶ ἡ κολακεία, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδοσα ἀκρόασιν, μ' ἐκρήμνισαν ἀπὸ τὸν θρόνον μου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θέλουν πέσει ὅλοι οἱ Βασιλεῖς, ὅσοι ἀφίνονται νὰ τοὺς κυβερνοῦν τὰ πάθη των, καὶ αἱ συμβουλαιὶ τῶν κολάκων. Ἐως ὅπου ἦτον ἡμέρα, ἐγὼ ἐσπούδαζον νὰ δεικνύω πρόσωπον εὐθυμον, καὶ γεμάτον ἀπὸ ἐλπίδας διὰ νὰ ἐγκαρδιῶνω ἐκείνους, οἵτινες μὲ ἠκολούθησαν. Ἀς κτίσωμεν, ἔλεγον εἰς αὐτοὺς, νέαν Πόλιν διὰ νὰ παρηγορηθῶμεν εἰς ὅσα ἐστερήθημεν. εἴμεθα περικυκλωμένοι ἀπὸ Ἐθνη, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔδοσαν, ἀξιόλογον παράδειγμα εἰς τοιαύτην ἐπιχείρησιν. Ἐχομέν πλησίον μας τὸ Τάραντον (1); τοῦ ὁποίου

τὰ

(1) Τὸ Τάραντον ἦτο Πόλις ἐνδοξοτάτη τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι ἐν τῇ Μιέσσειᾳ. Αὕτη ἐκτίσθη πρῶτον ὑπὸ τοῦ Τάραντου Υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, παρ' οὗ καὶ ἐκλήθη Τάραντον.

τὰ Φεμέλια ἔπηξε πρὸ ὀλίγου ὁ Φάλαντος (1)
μετὰ τῶν Λακεδαιμονίωντου. Ὁ Φιλοκτῆτης (2)
ωνό-

Ἐπειτα ἠϋξήνθη παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ ὅποιοι, ὀδη-
γούντος τοῦ Φαλάντου, ὑπῆγον ἐκεῖ, καὶ διώξαντες τοὺς ἐγκα-
τοίκους (ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἱστορικός Ἰουστίνος βιβ. γ.), τὴν
ἐκυρίευσαν. Ἀπέχει τοῦ Βρενδισίου 3. Μίλια πρὸς δυσμαί,
20. τοῦ Μεταπόντου πρὸς Ανατολὰς, καὶ 90. τοῦ Ἰαπυγίου
πρὸς Βορέαν. Εἰς αὐτὴν ἦτο ποτε Κολοσσὸς τοῦ Διὸς θαυ-
μάσιος, καὶ ἕτερος χαλκοῦς, τὸν ἔποιον ἔφερον εἰς τὴν Ῥώμην
ὁ Κόιντος Φάβιος ὁ Μάξιμος, ἀφ' οὗ ἠχμαλῶτευσεν ταύτην
τὴν Πόλιν.

(1) Ὁ Φάλαντος ἦτο Λακεδαιμόνιος, κτίστης ἡ αὐξητικῆς
τῆς Πόλεως Τάραντου· διότι μετὰ τὸν πόλεμον τῶν Λακε-
δαιμονίων μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐπειδὴ ἠλαττώθησαν αἱ δυ-
νάμεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σπαρτιατῶν,
μετὰ τὴν νῆαν ἠφανίσθησαν εἰς τὸν πόλεμον ὅλοι οἱ Νεοί, οἱ Σπαρ-
τιατῆται ἀπεφάσισαν, ὅτι ὅλοι οἱ ἐναπολειφθέντες ἄνδρες νὰ μι-
γῶσιν μετὰ τοὺς ἐκεῖ παρθένους πρὸς πολλαπλασιασμόν τοῦ γε-
νέουσαν. Μετὰ τοῦτο οἱ γεννηθέντες Νεοὶ αἰσχυρόμενοι, ὡς
ὄντες ἀγνώστων Γεννητόρων (ἐπειδὴ ἐλέγοντο Παρθένοιοι) καὶ
λαβόντες ἀρχηγὸν τὸν Φάλαντον, ὁ ὅποιος ἦτον οὐδαμῶς ἀπὸ
Ἡρακλείους, ἄφησαν τὴν Πατρίδα τῶν, καὶ πορευθέντες εἰς
τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας τὸ ὀνομαζόμενον μεγάλη Ἑλλάς, κα-
τέσκησαν εἰς τὴν Πόλιν Τάραντον.

(2) Ὁ Φιλοκτῆτης ἦτον υἱὸς τοῦ Παϊάντες καὶ σύντρα-
φος τοῦ Ἡρακλείους, γεγεννημένος εἰς τὴν Μελίσβοιαν Πόλιν
τῆς Θεσσαλίας. Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἀπέδησεν εἰς τὰ ὄρη
Οἶτην, τὸν παρήγγειλε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς σίνα τὴν κόνιν
τοῦ σώματος του, καὶ διὰ πλείονα πίστιν τὸν ἐβίασεν εἰς ἐρ-
χον, ἐπειτα τῷ ἐχάρισε δῶρον τὴν φαρέτραν καὶ τὰ βέλη του,
τὰ ὅποια ἦσαν βεβαμμένα μετὰ τοῦ φαρμακεροῦ αἵματος τῆς Ὑδρας.
Μετὰ τοῦτο οἱ Ἕλληνες λαβόντες χρῆσμον παρὰ τοῦ Μαν-
τείου τῶν Δελφῶν, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ καταστραφῇ τὸ Ἰ-
λιον ἀνευ τῆς κόνιος καὶ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλείους, ἠρεύνη-
σαι καὶ εὗρον τὸν Φιλοκτῆτην καὶ τὸν ἐβίασαν νὰ μαρτυρή-
σῃ, ποῦ εὕρισκεται ἡ κόνις τοῦ Ἡρακλείους. Αὐτὸς πρῶτος
ἠρνήθη, ἔπειτα βιαζόμενος σφοδρότερον, ἔδειξε διὰ τοῦ ποδοῦ
τόν

ὠνόμασε Πετηλίαν (1) μίαν μεγάλην Πόλιν, τὴν ὅποιαν ἔκτισεν εἰς ταύτην τὴν παραθαλασσίαν. Ὁ Μεταπόντης (2) πάλιν εἶναι παρομοία ἀποικία. Λοιπὸν θέλομεν φανῇ ἡμεῖς ῥάθυμώτεροι ἀπὸ ὅλους τούτους τοὺς ξένους καὶ πλάνητας, ὁμοίους μὲ ἡμᾶς; ἡ τύχη δὲν μᾶς ἐναντιεῖται πλέον.

Εἰς καιρὸν ὅπου εδοκίμαζον νὰ ἐλαφρώσω τὰ δεινὰ τῶν συντρόφων μου μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐγὼ ἔκρυπτον εἰς τὴν καρδίαν μου λύπην θανάτη-φορον. Ἦτον παρηγορία εἰς ἐμὲ ἡ τελείωσις τῆς
 ἡμέ-

τὸν τόπον, ὅπου ἡ κόνις ἐφυλάττετο, καὶ οὕτω ἔλαβον καὶ αὐτὸν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, ὡς μόνον δυνάμετον χρῆσθαι τοῖς Ἡρακλείοις βέλεσι· διὰ παιδείusin ὁμως τῆς παραβάσεως τοῦ ὅρκου, ἐπληρώθη μὲ ἐν βέλους του εἰς τὸν πόδα, διὰ τοῦ οἰοῦ ἐδειξε τὸν τόπον, ὅπου ἐφυλάττετο ἡ Ἡράκλειος κόνις. Ὁδὲν οἱ Ἕλληνες μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρωσι τὴν μεγάλην δυσωδίαν τῆς πληγῆς του, τὸν ἀφισαν εἰς τὴν Νῆσον Αἰῆμον. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπιστρέψας εἰς τὴν Αἴημον τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Τρωάδα, ὅπου διὰ τῶν βελῶν ἐθανάτωσε τὸν Πάριδα εἰς μίαν σφοδρὰν μάχην. Ἀλωθείσης δὲ τῆς Τρωάδος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πατρίδα του, ἀλλὰ πορευθεὶς εἰς τὴν Καλαβρίαν, ἀκοδόμησεν ἐκεῖ τὴν Πετηλίαν Πόλιν. Τελευταῖον ἑμὲς ἰατρεύθη παρὰ τοῦ ἱατροῦ Μαχάονος.

(1) Ἡ Πετηλία, κατὰ τὸν Πλίνιον, Πτολεμαῖον, καὶ Στέφανον, ἦτο Πόλις τῆς μεγάλης Ἑλλάδος κτισθεῖσα παρὰ τοῦ Φιλοκτῆτους, καὶ κληθεῖσα οὕτως, ἀπὸ τοῦ πίτασθαι, ὅτι δηλ. ἐλήφθη ἡ οἰκτοσκοπία διὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτης ἀπὸ τὸ ἵπταμα τῶν ὀρνέων.

(2) Ὁ Μεταπόντης ἦτο Κωμόπολις τῆς Ἰταλίας εἰς τὸν Ταραντηνὸν κόλπον κειμένη· ἐκτίσθη παρὰ τῶν Πυλίων οἰ-
 τινες ἐπλεύσαν ἐκεῖθεν μετὰ τὴν ἀλυσιν τῆς Τρωάδος ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν φρόνιμον Νέστορα. Εἶναι κατὰ πολλὰ εὐφωρος καὶ εὐτυχὴς κατὰ τὴν Γεωργικὴν. Ὁ Στέφανος γνωμοδοτεῖ, ὅτι ἐλήφθη οὕτω παρὰ Μετὰβου γινὸς Ἡρώς, Τίτου τοῦ Σι-
 σύφου, ὡς καὶ παρὰ τῶν Βαρβάρων κληομένη Μεταβον.

ἡμέρας, διὰ τὰ δύνηθ' αὐτὰ κλαύσω μὲ ἐλευθερίαν
 εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς τὰς δυστυχίας μου. Ἐ-
 χύνοντο ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου δύο ποταμοὶ δα-
 κρύων πικρῶν, καὶ ὁ γλυκὺς ὕπνος ἐφυγεν ἀπ' ἐ-
 μέ. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπανέλαβον μὲ νέαν
 προθυμίαν τὰς ἐργασίας μου. Ἴδου, ὦ Μέντωρ, ἡ
 αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν μὴ ἦν ὡς τόσον γηραλῶν.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰδομενεὺς ἐτελείωσε διηγούμενος τὰς δυ-
 στυχίας του, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Μέντορος καὶ τοῦ
 Τηλεμάχου βοήθειαν διὰ τὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὁ-
 ποῖον εὐρίσκετο ἐμπεπλεγμένος, καὶ, μετὰ τὴν
 τελείωσιν τούτου, ὑπεσχέθη αὐτοὺς πέμψαι εἰς
 τὴν Ἰθάκην. Ἐν τούτοις, εἶπε, θέλω πέμψαι εἰς
 τὰ πλέον μακρυνὰ παραθαλάσσια μερικά πλοῖα
 ἐδικά μου, διὰ τὰ μάθωσι νεώτερόν τι περὶ τοῦ Ὀ-
 δυσσεως, καὶ, διὰ τὰ τὸν εὖρω, θέλω ἐρευνήσει
 εἰς ὅποιονδήποτε μέρος τοῦ Κόσμου τὸν ἔρριψεν ἢ
 ὁ κλύδων, ἢ ὁ θυμότης τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' εἴθε αὐτὰ ζῇ
 ἀκόμη. Ἐσᾶς δὲ θέλω πέμψαι μὲ τὰ ἀξιολογώ-
 τερα πλοῖα, ἀπὸ ὅσα κατεσκευάσθησαν εἰς τὴν
 Κρήνην ἀπὸ ἑνὸς ξύλου, κεκομμένον εἰς τὴν Ἰδην,
 ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ζεὺς. Αὐτὸ τὸ ἱερὸν ξύλον δὲν
 δύναται αὐτὸ ἀφανισθῆναι εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ λαί-
 λαπες καὶ οἱ φοβερώτεροι σκόπελοι τὸ φοβοῦνται
 καὶ τὸ σέβονται· ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος Ποσειδῶν, εἰς
 τὸν μεγαλῆτερόν του θυμὸν, δὲν ἠθελε τολμήσει αὐτὸ
 κινήσῃ ἐναντίον τούτου τὰς τρικυμίας του. Βεβαίω-
 θῆτε λοιπὸν, ὅτι χωρὶς τινος ἐναντιότητος θέλετε
 ἐπιστρέψαι εὐτυχῶς εἰς τὴν Ἰθάκην, χωρὶς αὐτὸν δυ-
 νῆθαι Θεότης τις ἐναντίῳ αὐτῶν σᾶς πλανήσῃ πλέον
 εἰς τόσας θαλάσσας. Ἡ μεταξὺ διάβασις εἶναι
 καὶ βραχεῖα καὶ εὐχερής. Ἄς ἀπέλθῃ τὸ Φοινί-
 κιον πλοῖον, τὸ ὁποῖον σᾶς ἔφερεν ἐδῶ, καὶ μὴ
 φροντίζετε ἄλλο, εἰμὴ αὐτὰ λάβετε τὴν δόξαν τοῦ αὐτοῦ
 στε-

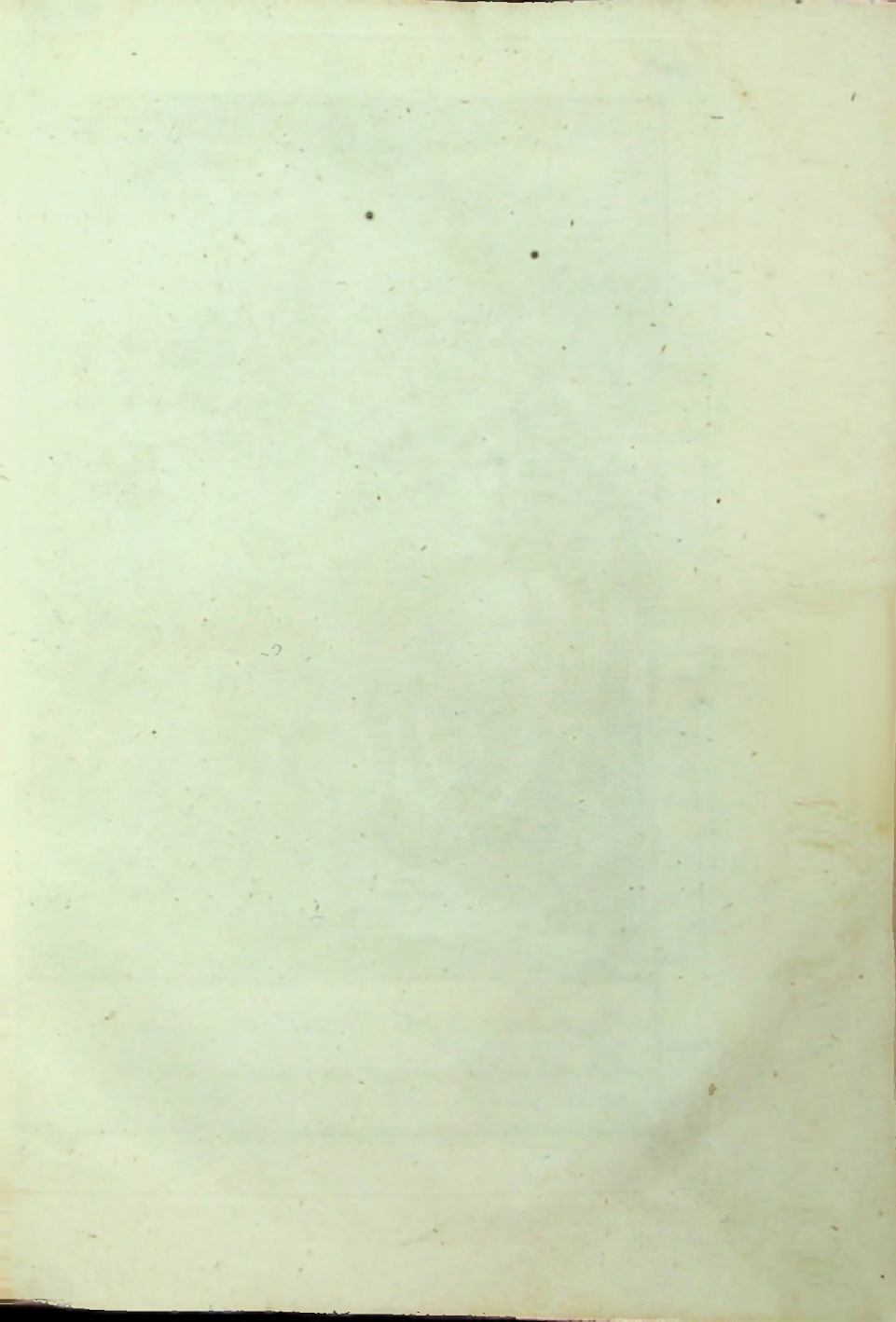
στερώσῃτε τὸ νέον Βασίλειον τοῦ Ἰδομενέως, ἀνορθοῦντες τὰς δυστυχίας του. Διὰ τοῦτου, ὦ Τηλέμαχε, θέλεις λάβει τὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων, καὶ θέλεις κριθῇ ἄξιος Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ σκληρὰ Τύχη τὸν ἀπέπεμψεν εἰς τὸ ζοφερὸν βασίλειον τοῦ Πλούτωνος, ὅλη ἡ Ἑλλάς, ἐνθουσιασμένη, θέλει νομίσει, ὅτι τὸν βλέπει εἰς ἐσέ.

Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος, διακόψας τὸν λόγον τοῦ Ἰδομενέως, ὃς ἀποπέμφωμεν, εἶπε, τὸ Φοῖβιχιον πλοῖον. Τί βραδύνωμεν νὰ λάβωμεν τὰ ὄπλα, διὰ νὰ πολεμήσωμεν τοὺς ἐχθρούς σου; αὐτοὶ ἔγιναν ἦδη καὶ ἐχθροὶ ἐδικοί μας. Ἐὰν ἐνικήσαμεν, πολεμοῦντες εἰς τὴν Σικελίαν πρὸς βοήθειαν τοῦ Τρῳαδίτου Ἀλέστου καὶ ἐχθροῦ τῶν Ἑλλήνων, εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι θέλομεν πολεμήσει μὲ μεγαλητέραν προθυμίαν, καὶ ὅτι θέλουν μᾶς βοηθήσει περισσότερον οἱ Θεοί, ἀφ' οὗ μέλλομεν νὰ λάβωμεν τὰ ὄπλα πρὸς βοήθειαν ἐνὸς τῶν Ἡρώων τῆς Ἑλλάδος, οἳ τινες κατηδάφισαν τὴν ἀδίκον Πόλιν τοῦ Πριάμου; Ὁ χρησμός, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἠκούσαμεν, δὲν μᾶς συγχωρεῖ νὰ ἀμφιβάλλωμεν εἰς τοῦτο.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Ἰδομενεὺς δηλοποιεῖ πρὸς τὸν Μέντορα τὰ αἴτια τοῦ κατὰ τῶν Μανδουρίων πολέμου, τῷ διηγέεται, ὅτι τὸ ἔθνος τοῦτο ὑπεχώρησεν εἰς αὐτὸν κατ' ἀρχὰς τὸ Παραθαλάσσιον τῆς Ἑσπερίας, ὅπου ἐδεμελίωσε τὴν Πόλιν του, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ πλησιόχωρα βουνά, ἐνθα κακοποιηθέντων τινῶν ἀπὸ μερικοῦς τῶν ἐδικῶν του, ἐπέμφθησαν παρὰ τῶν λοιπῶν τοῦ ἔθνους ἐκείνου πρὸς αὐτὸν πρέσβεις δύο γέροντες, μετὰ τῶν ὁποίων ἐσυμφώνησε τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ τὴν διάλυσιν τούτων τῶν συνθηκῶν, ἥτις ἐγίνε ἀπὸ ἐκείνους τῶν ἰδικῶν του, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον μάθει ἀκόμη τὴν εἰρήνην, αὐτὰ τὰ ἔθνη ἠτοιμάσθησαν νὰ τὸν πολεμήσωσιν. Ἐν ᾧ ὁ Ἰδομενεὺς διηγεῖτο ταῦτα, οἱ Μανδούριοι, οἱ ὁποῖοι χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ ἔλαβον τὰ ὅπλα, παρρησιάζονται εἰς τὰς πύλας τοῦ Σαλέντου. Ὁ Νέστωρ, ὁ Φιλοκτήτης, καὶ ὁ Φάλαντος, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰδομενεὺς ἐστοχάζετο οὐδετέρους, εἶναι κατ' αὐτοῦ εἰς τὸ Μανδούρειον Στράτευμα. Ὁ Μέντωρ ἐξέρχεται τοῦ Σαλέντου, καὶ ὑπάγει μόνος νὰ προβάλη εἰς τοὺς ἐχθροὺς συνθήκας εἰρήνης.

Μεγιστοι οὕτως τῆς Ἀθηνᾶς οἱ πρόσοι
καὶ γὰρ τοῦ Ἄργυ μαχρὰν ἀεοχτυεῖται.

ΤΤΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἰν ὧ ὁ Τηλέμαχος εὕρισκετο πλήρης εὐγενοῦς
 τόλμης καὶ ἀνυπόμονος εἰς τὸ νὰ πολεμήσῃ, ὁ
 Μέντωρ θεωρήσας αὐτὸν μὲ βλέμμα γλυκὺ καὶ
 γαληνόν, οὕτω τῷ εἶπε. Χαίρω, ὦ Τίε τοῦ Ὀδυσ-
 σέως, βλέπων εἰς ἐσέ τοιαύτην ἀξιέπαινον ἀγάπην
 πρὸς τὴν δόξαν. Ἐνθυμήσου ὅμως, ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς
 εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος διὰ τῆς φρονήσεως
 καὶ τῆς θαυμασίου του μετριότητος ἐδοξάσθη πε-
 ρισσότερον μεταξύ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ὁ Ἀχιλ-
 λεὺς μὲ ὅλον ὅτι ἀήττητος καὶ ἀπλήγματος, μὲ ὅλον
 ὅτι ἔφερε τὸν φόβον καὶ τὸν θάνατον πανταχοῦ, ὅ-
 που ἐπολέμει, δὲν ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ τὴν Πόλιν
 τῆς Τρωάδος, ἀλλ' ἔπεσε μάλιστα νεκρὸς ὑποκάτω
 τῶν τειχῶν της, καὶ αὐτὴ ἐθριάμβευσεν κατὰ τοῦ
 νικητοῦ τοῦ Ἑκτορος. Τούταντίον ὁ Ὀδυσσεὺς, εἰς
 τὸν ὁποῖον ἡ φρόνησις ἐκυβέρνηα τὴν ἀνδρείαν, ἔφε-
 ρε τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον κατὰ τῶν Τρωαδιτῶν.
 Εἰς τὸν Ὀδυσσέα εἴμεθα χρεῶσται τῆς πτώσεως
 ἐκείνων τῶν ὑψηλῶν καὶ ὑπεριφάνων Πύργων, οἱ
 ὁποῖοι εἰς διάστημα δέκα χρόνων ἐφόβισαν ὅλην
 τὴν Ἑλλάδα συνενωμένην. Ὅσον ἡ Ἀθηνᾶ εἶναι
 ἀνωτέρα τοῦ Ἄρεως (1), ἄλλο τόσον ἡ φρόνιμος
 καὶ

(1) Ὁ Ἄρης ἦτον γιὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, κατὰ
 τὸν Ἡσιόδον, ἢ, κατὰ τὴν τοῦ Ὀβιδίου (Fastorum 510)
 πλασματοποίησιν, μόνῃς τῆς Ἥρας. Ἐπειδὴ ὀργισθεῖσα αὐτὴ
 διὰ τὴν ἀκραν ἀδικίαν, ἣν παρὰ τοῦ Διὸς ἔλαβεν, ὅτι δαλ-
 γύν-

ἄγγειναι τὴν Ἀθηνᾶν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ (ὡς σελ. 151. ἐν τοῖς σχολίοις δεδῆλωται), ἠβρυλήθη νὰ γεννησῇ καὶ αὕτη ἀνὺ συνουσίας τοῦ ἀνδρός της) ὅθεν ἐγγίζουσα ἐν ἄνθος, τὸ ὅποιον ἐδείξεν εἰς αὐτὴν ἡ Ἀνδούσα, Θεὰ τῶν Ἀνδρῶν, ἐγέννησε τὸν Ἄρην, Θεὸν τῶν πολέμων. Ὁ Διοδώρος λέγει, ὅτι ὁ Ἄρης ἐχρημάτισεν Ἡγεμῶν πολεμικός, ὀξύρους, καὶ θερμουργός· καὶ (ὡς δοκεῖ Βανιερῶ) αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγε τὴν τάξιν τῶν στρατιωτικῶν ἐνδυμάτων, τὸν τρόπον τοῦ παρατάειν στρατεύματα, καὶ πλεῖστα τοιαῦτα, διὰ τὸ ὅποιον ἐδοξάσθαι μετὰ θάνατον ὡς Θεὸς τοῦ πολέμου. Καλεῖται Ἄρης, παρὰ τοῦ αἵρειν, ἢ ἀναιρεῖν, ἢ, κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἀπὸ τοῦ ῥήματος ῥῶ τὸ λέγω, ῥῆσω, ῥῆς, καὶ μετὰ τοῦ α στρατηκικοῦ, ἄρης· ἐν τῷ πολέμῳ γὰρ οὐ λόγων, ἀλλ' ἐργῶν χρεῖας· ὡς καὶ Ὁμήρος· „ Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, „ ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ “. Ἐτι εἰληπταὶ καὶ ὁ σίδηρος κατὰ μετωνυμίαν ὡς „ βαλταμένη κοίλων ἐντὸς ἄρη λαγόνων “. Ἐντεῦθεν Ἀρειοπαγος, ἥτοι λόφος τοῦ Ἀρεως, Δικαστήριον διάσημον τουτέστι, καὶ βουλὴ τῶν Ἀθηναίων, ὅπου ὁ Ἄρης ἐπῆξε τὸ δόρυ, ὅταν ὁ Ποσειδῶν τὸν ἠλεγχε διὰ τὸν φόρον τοῦ Τίου αὐτοῦ Ἀλιρρόδιου, βιασασμένου Ἀλκίππην τὴν αὐτοῦ καὶ τῆς τοῦ Κέκροπος θυγατέρα. Ἐκεῖ ἐδεωροῦντο αἱ ἐγγληματικαὶ ὑποθέσεις, τοῦ ὁποίου οἱ Κριταὶ ἐκαλοῦντο Ἀρειοπαγεῖται, ἐξ ὧν ἦτο καὶ ὁ θεῖος Διονύσιος, ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου μνεῖα γίνεται κεφ. 13. τῶν Πράξεων. Ἐδεωροῦντο ἐν αὐτῷ αἱ ὑποθέσεις τὴν νύκτα, ὁμιλούντων τῶν ρητόρων ἀνεν προομιῶν καὶ παθῶν, ἵνα μὴ οἱ τοῦ Κριτᾶν διατεθῇ ὑπὸ τίνος πάθους, καὶ παρὶδῇ τὸ δίκαιον, καὶ ὅταν ἐδίκάζον τὴν κρίσιν, ἐφυλάττετο βαθεῖα σιωπὴ, ἐκ τούτου καὶ παροιμία, Σιωπηλὸς Ἀρειοπαγεῖτης. Θυμωστέον ὅμως εἶναι, ὅτι οἱ Ποιῶται δὲν διηγούνται περὶ τοῦ Ἀρεως ἀνόςιόν τι ἔργον, ὡς διηγούνται περὶ τῶν ἄλλων Θεῶν, ἐκτὸς μόνον τῇ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης μοιχείᾳ. Δεδηλωταὶ ἐν τοῖς σχολίοις σελ. 82. ὅτι ἐφωράθη ὁ Ἄρης μοιχεύων καὶ ἐδέθη· τοῦτο ὅμως ἠκολούθησεν ὡς ἐφείκει. Ὁ Ἄρης ἡγάπα μεγάλως ἓνα νεανίσκον, καλούμενον Ἀλεκτρυόνα, ὁ ὅποιος συνεπνε μετ' αὐτοῦ, καὶ συνεκώμαζε, καὶ μετέιχε τῶν ἐρωτικῶν· ὅποταν λοιπὸν ὑπῆβαιεν ὁ Ἄρης νὰ εὕρῃ τὴν Ἀφροδίτην, ἐλάμβανε μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα, τὸν ὅποιον ἐβαλλεν ἐμπροσθεν τῶν θυρῶν διὰ νὰ φυλάττῃ, πειδὺ ὑπαπτεύετο τὸν Ἥλιον μὴν τοὺς ἰδῇ καὶ τοὺς φανερῶσι εἰς

τὴν

καὶ προβλεπτικὴ ἀνδρεία ὑπερβαίνει τὴν ὀρμητικὴν καὶ θηριώδη. Διὰ τοῦτο ἄς μάθωμεν ἐν πρώτοις τὰ περιστατικὰ τούτου τοῦ πολέμου, τὸν ὁποῖον μέλλομεν νὰ πράξωμεν. Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ ἔμβω εἰς ὁποιοιδήποτε κίνδυνον. Στοχάζομαι ὅμως, ὅτι σὺ, ὦ Ἰδομενεῦ, πρέπει νὰ μᾶς φανερώσῃς, πρῶτον, εἴν ὁ πόλεμός σου ἥναι δίκαιος· ἔπειτα, κατὰ τίνων τὸν κινεῖς· καὶ τελευταῖον ποῖαι εἶναι αἱ δυνάμεις σου, διὰ τῶν ὁποίων δύνασαι νὰ ἐλπίσῃς εὐτυχῇ εἰς αὐτὸν ἔκβασιν.

Ὅταν ἡμεῖς, ἀπεκρίθη ὁ Ἰδομενεὺς, ἐφθάσαμεν εἰς ταύτην τὴν ἀκροθαλασσίαν, εὐρήκαμεν Λαδὸν ἄγριον, ὅς τις ἔζη εἰς τὰ δάση μὲ τὸ κυνήγι, καὶ μὲ ἐκεῖνα τὰ ὀπωρικά, ὅσα τὰ δένδρα ἀφ' αὐτοῦ τῶν καρπίζουσιν. Τὸ ἔθνος τοῦτο, τὸ ὁποῖον καλεῖται Μανδούριοι, ἐφοβήθησαν βλέποντες τὰ πλοῖα καὶ τὰ ὅπλα μας, καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ στρατιῶταί μου ἔλαβον περιέργειαν
νὰ

τὸν Ἥφαιστον. Συνέβη ὅμως μίαν φορὰν νὰ ἀποχοιμηθῇ ὁ Ἀλεκτροῦν, καὶ ὁ ἥλιος ἐπέστη λιθραῖως εἰς τὸν Ἄρην, ἀναπαύομενοι ἀφρόντιδα μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, ὡς ὅττα βέβαιοι εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ Ἀλεκτροῦνος, καὶ οὕτω ὁ Ἥφαιστος μαδῶν παρ' Ἠλίου τὸ γεγονός, ἔδωκεν αὐτοὺς μὲ δεσμὰ, καὶ συνεκάλεσεν ὅλους τοὺς Θεοὺς εἰς ἐκείνην τὴν αἰσχρὰν θεωρίαν πρὸς κατασχύνησιν τῶν. Διὰ διησεως ὅμως τοῦ Πασειδῶνος τοὺς ἔλυσεν ἔπειτα τῶν δεσμῶν. Ὄθεν ὁ Ἄρης, ἀγανακτήσας κατὰ τοῦ Ἀλεκτροῦνος, τὸν μετέβαλλεν εἰς ὄρνιον μὲ τὰ ἰδιά του ὅπλα· ὁ ὁποῖος ἀντὶ περικεφαλαίας ἔχει εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν λόφον (χαρχάλι)· καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἀλεκτροῦνες, ἀπολογούμενοι εἰς τὸν Ἄρην, ὅταν αἰσθανθῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα, φωνάζουσι πρὸ πολλοῦ φανεράνους τὴν ἐλευσίαν του. Πλάττεται ὁ Ἄρης παρὰ τῶν Παιτῶν Ἀρματηλάτης, ἀπὸ ἵππων ἔχων τὴν δειλίαν καὶ τὸν τρόμον, ἀχολούθους, πηβὸν καὶ τὸν θυμὸν, καὶ προπορινομένην, τὴν διχόνοϊαν.

νὰ ἰδῶσι τὸν τόπον καὶ νὰ κυνηγήσωσι μερικάς ἑ-
 λάφους, ἀπηντήθησαν με' ἐκείνους τοὺς ἀγρίους φυ-
 γάδας. Τότε οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἀγρίων τοὺς εἶπον.
 Ἡμεῖς, διὰ νὰ σᾶς ἀφήσωμεν τὰς ποθητάς ἀκρο-
 θαλασσίας, ἀεχωρήσαμεν ἐκεῖθεν, οὔτε ἄλλο μέ-
 νει εἰς ἡμᾶς, εἰμὴ τινὰ ὄρη σχεδὸν ἄβατα εἰς ἀν-
 θρωπίνους πόδας· εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ μᾶς ἀ-
 φήσητε νὰ ζήσωμεν καὶ εἰς αὐτὰ με' εἰρήνην, καὶ
 ἐλευθερίαν. Εὐρίσκαυτές σας ἦδη πλάνητας, διεσπαρ-
 μένους, ὀλιγαρίθμους, καὶ ἀνισχυρωτέρους ἡμῶν,
 δυνάμεθα με' εὐκολίαν νὰ σᾶς φονεύσωμεν, χωρὶς
 καὶ οἱ σύντροφοί σας νὰ λάβωσιν εἶδῃσιν τῆς δυ-
 στυχίας σας· ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ βιάωμεν τὰς
 χεῖράς μας εἰς τὸ αἷμα ἐκείτων, οἵτινες μετέχουσι τῆς
 αὐτῆς φύσεως με' ἡμᾶς. Ὑπάγετε λοιπὸν, ἐνθυμη-
 θήτε, ὅτι εἰσθε χρεῶσται τῆς ζωῆς σας εἰς τὰ
 φιλάνθρωπα αἰσθήματά μας, καὶ μὴν λησμονήση-
 τε ποτέ, ὅτι ἐδιδάχθητε τοῦτο τῆς μετριοτήτος καὶ
 μεγαλοφυχίας τὸ μάθημα ἀπὸ ἑνα Λαοῦ, τὸν ὁποῖον
 εἰσεῖς ὀνομάζετε βάρβαρον καὶ ἄγριον. Κατ' αὐτὸν
 τὸν τρόπον ἀποπεμφθέντες οἱ ἡμέτεροι ἀπὸ ἐκεί-
 νους τοὺς Βαρβάρους, ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Στρατό-
 πεδον, καὶ ἐδιηγήθησαν τὸ συμβάν. Οἱ Στρατιώ-
 ταί μου ἐθυμώθησαν, καὶ ἠσχύνθησαν, ἀκούσαν-
 τες, ὅτι οἱ Κρήτες ἦσαν χρεῶσται τῆς ζωῆς τῶν
 εἰς ἐκείνους τοὺς φυγάδας Βαρβάρους, οἱ ὁποῖοι
 τοῖς ἐφαίνοντο ὅμοιοι με' ἄρκτους μᾶλλον ἢ με' ἀν-
 θρώπους. Ὑπῆγον λοιπὸν εἰς τὸ κυνήγι πλείονες
 τῶν πρώτων, λαβόντες μεθ' ἑαυτῶν διαφόρων εἰδῶν
 ὅπλα, καὶ ἀπαντήσαντες τοὺς ἀγρίους, χωρὶς νὰ
 χάσωσι καιρὸν, τοὺς ἐκτύπησαν. Ἡ μάχη ἐστάθη
 πεισματώδης· ἐπιπτον τὰ βέλη ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους
 καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου, καθὼς πίπτει ἡ χάλαζα εἰς
 τὴν πεδιάδα, ὅταν τὰ στοιχεῖα μάχονται μεταξύ

των.

των. Οἱ Βάρβαροι ἠναγκάσθησαν νὰ φυλαχθῶσιν εἰς τὰ δύσβατά των ὄρη, εἰς τὰ ὅποια οἱ ἐδικοὶ μου δὲν ἐτόλμησαν νὰ τοὺς διώξωσι. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ ἐκεῖνα τὰ Ἔθνη ἔπεμψαν πρὸς με δύο ἐκ τῶν φρονιμωτέρων των Γερόντων, διὰ νὰ ζητήσωσι τὴν εἰρήνην. Αὐτοὶ μοι ἔφερον δῶρα, τὰ ὅποια ἦσαν καρποὶ τινες τοῦ τόπου των, καὶ μερικά δέρματα θηρίων, τὰ ὅποια αὐτοὶ ἐθανάτωσαν· καὶ ἀφ' οὗ μοι προσέφερον τὰ δῶρά των, ὡμίλησαν οὕτως.

Ἡμεῖς, ὦ Βασιλεῦ, κρατοῦμεν, ὡς βλέπεις, εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὸ ξίφος, καὶ εἰς τὴν ἄλλην κλάδον ἐλαίας· (καὶ τὰ ὄντι ἐκράτουν ἀμφοτέρω εἰς τὰς χεῖράς των). Ἴδου ἡ εἰρήνη, ἰδοὺ καὶ ὁ πόλεμος, ἐκλεξον τῶν δύο, ὅποιον θέλεις. Ἡμεῖς, προκρίνοντες μᾶλλον τὴν εἰρήνην, δὲν ἐντράπημεν νὰ σᾶς ἀφήσωμεν τὴν τερπνὴν παραθαλασσίαν, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ Ἥλιος ἀναδεικνύει καρποφόρον τὴν γῆν, καὶ γίνεται αἷτιος νὰ γεννῶνται τόσοι γλυκύτατοι καρποί. Ἀλλ' ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς καρποὺς γλυκυτέρα εἶναι ἡ εἰρήνη, διὰ ἀγάπην τῆς ὁποίας ἀνεχωρήσαμεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὑψηλὰ βουνά, τὰ ὅποια εἶναι πάντοτε σκεπασμένα ἀπὸ χιόνας καὶ πάγους, καὶ ὅπου μῆτε τὰ ἄνθη τοῦ Ἑαρος, μῆτε οἱ πλούσιοι καρποὶ τοῦ Φθινοπώρου ποτὲ φαίνονται. Μισοῦμεν ἐκείνην τὴν ἀπάνθρωπον καὶ θηριώδη ἀφροσύνην, ἡ ὁποία ὑποκάτω εἰς λαμπρὰ νόματα δόξης καὶ φήμης ἀφανίζει τὰς ἐπαρχίας, καὶ χύνει τὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ κοινοὶ ἀδελφοί. Ἀνίσως ἦσαι καὶ σὺ φίλος αὐτῆς τῆς σφαλτῆς δόξης, δὲν σοὺ τὴν ζηλεύομεν, ἀλλὰ μᾶλλον σὲ εὐσπλαγχνίζομεθα, καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς Θεοὺς νὰ μᾶς διαφυλάξωσιν ἀπὸ τοιαύτην λύσσαν. Ἀνίσως αἱ Ἐπιστῇ-

στῆμαι, τὰς ὁποίας οἱ Ἕλληνες μανθάνουσι μὲ τό-
 σην ἐπιμέλειαν, καὶ ἡ ἐκπαίδευσις, εἰς τὴν ὁποίαν
 καυχῶνται, δέν σταλάζουσιν ἄλλο τι εἰς τὰς καρδίας
 των, εἰμὴ ταύτην τὴν ἀξιολύσιτον ἀδικίαν, ἡμεῖς
 στοχαζόμεθα ἑαυτοὺς εὐτυχεστάτους, ὅτι δὲν ἔχο-
 μεν τὰ τοιαυτὰ των προτερήματα. Θέλομεν τὸ ἔχει
 εἰς καύχημα τὸ νὰ μένωμεν πάντοτε ἀμαθεῖς καὶ
 βάρβαροι, πλὴν δίκαιοι, φιλάνθρωποι, πιστοί,
 ἀφιλοκερδεῖς, συνειδυόμενοι νὰ ευχαριστώμεθα εἰς
 τὸ ὀλίγον, καὶ νὰ καταφρονῶμεν τὴν ματαίαν τρυ-
 φὴν, ἡ ὁποία ἐπιφορτίζει τοὺς ἀνθρώπους μὲ πολ-
 λὰς χρείας. Τὰ παρ' ἡμῶν τιμώμενα εἶναι ἡ υἱεία,
 ἡ ἐγκράτεια, ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀνδρεία τοῦ σώματος καὶ
 τῆς ψυχῆς, ὁ ἔρως τῆς ἀρετῆς, ὁ φόβος τῶν Θεῶν, ἡ
 πρὸς τοὺς συγγενεῖς στοργή, ἡ πρὸς τοὺς φίλους
 ἀφυσίωσις, ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς πάντας τοὺς ἀν-
 θρώπους, ἡ μετριότης εἰς τὰς εὐτυχίας, ἡ γενναιο-
 ψυχία εἰς τὰς δυστυχίας, ἡ εὐτολμία εἰς τὸ νὰ
 λεγώμεν πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸ μῖτος τῆς
 κολακείας. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Λαοὶ, τοὺς ὁποίους
 σοὶ προσφέρωμεν διὰ γείτονας καὶ συμμαχους. Ἐάν
 δέ, οἱ Θεοὶ, ὀργιζόμενοι κατὰ σοῦ, ἤθελον σὲ
 τυφλώσει εἰς βαθμὸν, ὥστε γὰ ἀπορρίψῃς τὴν εἰ-
 ρήνην, θέλεις μάθει, παρακαίρως ὁμῶς, ὅτι οἱ
 ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν διὰ μετριότητα
 τὴν εἰρήνην, εἶναι οἱ πλέον φοβεροὶ εἰς τὸν πόλεμον.
 Ἐν ᾧ ἐκεῖνοι οἱ Γέροντες οὕτω μὲ ὠμίλουν, ἐγὼ
 δὲν ἐχόρταινον νὰ τοὺς θεωρῶ. Εἶχον τὰ γένεια
 μακρὰ καὶ ἡμελημένα, τὰ δὲ μαλῖα τῆς κεφαλῆς
 των ἦσαν κοντήτερα καὶ λευκὰ· αἱ ὀφρῦές των ἦσαν
 δασεῖαι, οἱ ὀφθαλμοὶ ὀξυδερκεῖς, τὸ βλέμμα καὶ
 τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου των ἀφοβον, οἱ λόγοι των
 σοβαροὶ καὶ δυνατοὶ, οἱ τρόποι των ἀπλοὶ καὶ ἀ-
 φελεῖς. Τὰ μαλλωτὰ δέρματα, τὰ ὁποῖα μετεχει-
 ρίζον-

ρίζοντο ἀντὶ ἐνδυμάτων, ὄντα δεδεμένα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, ἀφίναν νὰ φαίνωνται οἱ βραχίονες, καὶ οἱ μυῶνες τῶν χειρῶν, οἵτινες ἦσαν πλέον νευρώδεις καὶ μᾶλλον εὐτραφεῖς παρὰ τοὺς τῶν ἀθλητῶν μας. Μετὰ ταῦτα ἀπεκρίθην πρὸς ἐκείνους τοὺς δύο ἀπεσταλμένους, ὅτι ἐπεθύμουν τὴν εἰρήνην. Ἐκάμαμεν ὁμοῦ ἀνυπόπτως πολλὰς συνθήκας, λαμβάνοντες μάρτυρας ὅλους τοὺς Θεοὺς, καὶ οὕτω ἐπεμψα τοὺς ἀνδρας μετὰ δώρων εἰς τὰς οἰκίας των. Ἀλλ' οἱ Θεοί, οἵτινες μὲ ἐδίδωξαν ἀπὸ τὸ Βασίλειον τῶν Προπατόρων μου, δὲν ἔπαυσαν ἀκόμη τοῦ νὰ μὲ κατατρέχωσιν. Οἱ κυνηγοί μας, ἐπεὶ δὴ δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ λάβωσιν εὐθὺς τὴν εἰδησιν τῆς εἰρήνης, ἀπαντήσαντες τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀρκετὸν ἀριθμὸν ἐκείνων τῶν Βαρβάρων, οἵτινες ἐσυντρόφευον τοὺς Ἀπεσταλμένους των, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ Στρατόπεδόν μας, ὥρμησαν κατ' αὐτῶν μετ' ὀργῆς, ἐθανάτωσαν πολλοὺς, καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδωξαν ἕως εἰς τὸ δάσος. Ἴδου ὁ πόλεμος ἀναμμένος ἐκ νέου. Οἱ Βάρβαροι στοχάζονται, ὅτι δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ ἐμπιστευθῶσιν οὔτε εἰς τὰς ὑποσχέσεις μας, οὔτε εἰς τοὺς ὅρκους μας.

Διὰ νὰ ἔχωσι περισσοτέρας δυνάμεις καθ' ἡμῶν, ἐκάλεσαν εἰς βοήθειαν τοὺς Λοκροὺς (1), τοὺς κατοίκους τῆς Ἀπουλίας (2), τοὺς Λευκα-
νοὺς

(1) Οἱ Λοκροὶ κατέχουν εἰς τὸ ἑσχατον μέρος τῆς Ἰταλίας, τὸ καλούμενον Μεγάλῃ Ἑλλάδι, ἐν ᾧ ἦτο καὶ Πόλις τὸ πάλαι μεγαλυτάτη, κτισθεῖσα παρὰ τῶν Λοκρῶν τῶν ἀκολουθησαντων τὸν Αἴαντα τοῦ Οἰλίας εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρατείαν. Πρὸς διαφορὰν λοιπὸν τούτων τῶν Λοκρῶν ὀνομάζοντο ἐκεῖνοι Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι, ὡς ὄντες ἐγγὺς τοῦ Ζεφυρίου Ἀκρωτηρίου.

(2) Ἡ Ἀπουλία ἦτον ἐπὶ ἡγεμονίᾳ τῆς Ἰταλίας κατὰ πολ-
λα

ρους (1), τοὺς Βρουτίους (2), τοὺς Λαοὺς τῆς Κρο-
τώνης (3), τοῦ Νηρίτου (4), καὶ τοῦ Βρενδι-
σίου

λὰ καρποφόροι καὶ κατάρρυτος. Αὐτὴ διηρεῖτο εἰς μέρη τρία,
εἰς τὴν Ἀπουλίαν Δαυνίαν, εἰς τὴν Ἀπουλίαν Πευκετίαν,
καὶ εἰς τὴν Μεσσαπίαν, τὴν ὕστερον κληθεῖσαν Καλαβρίαν,
ἣτις καὶ Ἰαπυγυὰ ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ Ἰάπυγος ἀνέμου, ἢ ἀπὸ
τοῦ Ἰαπύγου, τοῦ γιου τοῦ Δαίδαλου, ὅς τις τὴν ἐξουσίαζε.
Ἐχει ἀπὸ τοῦ Βορέως καὶ τῆς Ανατολῆς τὸ Ἀδριατικὸν πέ-
λαγος, ἀπὸ Μεσημβρίας τὸ ἀνώτερον Πριγκιπάτον, καὶ τὴν
Βαριανὴν Γῆν, καὶ ἀπὸ Δυσμῶν τὸ Μολισινὸν Κομιτάτον.

(1) Οἱ Λευκατοὶ κατήγοντο ἀπὸ τοὺς Σαμνίτας, καὶ
διώξαντες ἐκ τῆς Ἰταλίας τοὺς Ἕλληνας, κατέσχον ἐκεῖνα
τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας, τὸ ὁποῖον ὠνόμαζαν ἀπὸ τοῦ ὀνόμα-
τος αὐτῶν Λευκανίαν.

(2) Οἱ Βρούτιοι ἦσαν τὸ πάλαι Ποιμένες εἰς τοὺς Λευ-
κανοὺς, καὶ ἀπορρίψαντες τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας κατῴκησαν
πέραν τοῦ Λαίου (ἢ Λιῶνε) Ποταμοῦ· διὰ τὸ ὁποῖον καὶ
ὠνομάσθησαν παρὰ τῶν Λευκανῶν Βρέντιοι, τὸ ὁποῖον σημαί-
νει κατὰ τὴν ἐκείνων φωνὴν, φυγάδες. Παρὰ δὲ τῶν Ῥωμαίων
καλοῦνται Βρούτιοι, οἵονε Βrutii, μαρτοὶ δηλ. καὶ παράφρονες,
ἐπεὶδὴ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Λυβικοῦ πολέμου αὐτοὶ ὑπῆγον βου-
δοὶ πρὸς τὸν Ἀννίβαν, διὰ τὴν ὁποίαν αὐτὴν ἀπιστίαν τοῦ
εἶχον ἔπειτα ἀτίμους καὶ χωρὶς τινος ἀξίας.

(5) Ἡ Κρωτωνὴ ἦτο Πόλις εὐρύχωρος τῆς Ἰταλίας με-
φρούριον ἰσχυρὸν εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Ἰωνίου Πελάγους, καὶ
λίαν διάσημος τὸ πάλαι. Τὰ τείχη ταύτης ἐγύριζον μίλια
12, καὶ δι' αὐτῆς διέβαινεν ὁ Αἰσαρ Ποταμὸς, ἐταπεινωθῆ-
σως, ἀρ' οὐ ἦλθε κατ' αὐτῆς Πύρρος ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἠπεί-
ρου· Εἰς αὐτὴν διέτριψεν ἱκανὸν χρόνον ὁ Πυθαγόρας, καὶ
ἐσωφρόνισε τοὺς Κρωτωνιάτας, ἀσελγείς ὄντας· Ἐκλήθη οὕτως
ἀπὸ Κρότωνος, τοῦ ἀνδρὸς τῆς Λαύρης, παρ' ἧς ὠνομάσθη καὶ
Λαύρη. Οἱ Κρωτωνιάται ἐχημάτισαν ἀθληταὶ ἀνδρείοι, καὶ
μαχίστα Μίλων, ὁ μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρα. Αὐτὸς εἰς ἓνα
Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα ἔφερεν εἰς τοὺς ὤμους του ἑως εἰς διάστυ-
μα ἑνὸς σταδίου ἓνα Ταῦρον δύο χρόνων· ἔπειτα τὸν ἐφό-
νευσε μετὰ τὸν γρόδον του, καὶ τὸν ἔφαγεν ὁλόκληρον εἰς μίαν
καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν· ἐκράτει εἰς πᾶς χεῖράς του ἐν μίλῳ,
καὶ

σίῳ (5). Οἱ Λευκανοὶ ἔρχονται μὲ ἀμάξας ὥπλισμένους ἀπὸ κοπτερὰ ὀρέπανα, καὶ καθ' εἰς τῶν κατοίκων τῆς Ἀπουλίας εἶναι ἐνδεδυμένους μὲ δέρμα τινὸς θηρίου παρ' αὐτοῦ φονευμένου· βαστάζουσι ρόπαλα, γεμάτα ἀπὸ χονδροῦς ρόζους, καὶ σιδηρὰ κέντρα· εἶναι σχεδὸν Γιγαντιαῖοι, καὶ τὰ σώματά των ἀποκατασταίνονται τόσον δυνατὰ διὰ τῶν κοπιαστικῶν αἰσκήσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἀπαύστως καταγίνονται, ὥστε μόνῃ ἡ θεωρία τῶν προξενεῖ φόβον. Οἱ Λοκροὶ, οἵτινες ἦλθον ἐκ τῆς Ἑλλάδος, φυλάττουσιν ἀκόμη κάποιόν τι ἐκ τοῦ γένους των, καὶ εἶναι ἡμερώτεροι τῶν ἄλλων· ἀλλ' εἰς τὴν ἐντελῇ πολι-

μι-

καὶ χωρὶς νὰ τὸ θλίψῃ δὲν ἠδυνάτο τις νὰ τὸ πάρῃ· ἀναβαίνων εἰς ὑψηλὴν πέτραν, καὶ ἵσταμενος μὲ κεκλεισμένους τοὺς ποδας, δὲν μετεκινεῖτο ἐκείθεν ἀπὸ τὸν δυνατώτερον. Τελειοταῖον εὐρισκόμενος εἰς ἐν δάσος, καὶ θείων νὰ χωρίσῃ μὲ τὰς χεῖράς του εἰς δύο μέρη ἐν δένδρον ὀλίγον ἐσχισμένον, ἐσφίγγῃ εἰς αὐτό, καὶ μὴ δυνήθεις νὰ ἐλευθερωθῇ, καταφαγᾶθι παρὰ τῶν Λύκων. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῶν Κροτωνιατῶν ἐπεκράτησε καὶ Παροιμία· „ Κροτωνιατῶν ὁ ἰσχυρὸς, πρῶτος τῶν ἄλλων Ἑλλήνων “.

(4) Τὸ Νήριτον, κοινῶς Νάρδο, κεῖται ἐν ἐπιπέδῳ εἰς τὴν ἐσχάτην γωνίαν τῶν Σαλεντίνων, μόλις 3 μίλια ἀπέχουσα τῆς παραθαλασσίας ἁκρᾶς τοῦ Ταραντινοῦ Κόλπου· 7, τῆς Καλλιπόλεως πρὸς Βορίαν· 15, τοῦ Ἀλητίου πρὸς τὸν Ἀφρικόν· 25, τοῦ Βρενδισίου πρὸς Μεσημβρίαν· καὶ 40, τοῦ Γαράντου πρὸς Εὐρον.

(5) Τὸ Βρενδίσιον καὶ Βρουνδίσιον, κοινῶς δὲ Βρίνδισι εἶναι Πόλις τῆς Καλαβρίας, κειμένη εἰς τὴν Παραθαλασσίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ Κόλπου, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν, τῶν συντροφῶν τοῦ Διομήδους, καὶ κλυθεῖσα ἀπὸ τοῦ σχήματος τῆς ἐλαφείας κεφαλῆς, τὴν ὁποῖαν σημαίνει ἡ λέξις Βρενδίσιον, κατὰ τὴν τῶν Μεσσαπίων διάλεκτον· ἐτι δὲ καὶ διὰ τὸ εἶχειν λιμὴν ἀσφαλὴν, ὅς τις ἐγκολυπῆται εἰς πολλοὺς τόπους δίκην Ἐλαφείων κεράτων.

Tom. I.

Y

μικὴν τέχνην τῶν Ἑλλήνων ἐπρόσθεσαν τὴν δύναμιν τῶν Βαρβάρων, καὶ τὴν συνήθειαν νὰ ζῶσι ζωὴν σκληρὰν, τὸ ὁποῖον τοὺς κατασταίνει ἀνιτήτους. Φέρουσιν ἀσπίδας ἐλαφροῦς, αἱ ὁποῖαι εἶναι κατεσκευασμέναι ἀπὸ ἓν ὕφασμα ἐκ λυγαρίας, καὶ σκεπασμέναι μὲ δέρματα, καὶ βαστάζουσι μακρότατα ξίφη. Οἱ Βρούτιοι εἶναι ἐλαφροὶ εἰς τὸ τρέξιμον, ὡς αἱ Ἑλαφοὶ καὶ αἱ Δορκάδες· νομίζετε, ὅτι ὁ τρυφερώτερος χόρτος μένει ἀνέπαφος ὑπὸ τοῦς ποδαστῶν, καὶ μόλις εἰς τὴν ἄμμον μένουσιν ἔχοντι τινὰ τῶν βημάτων τῶν· ρίπτονται ὡς ἀστραπαὶ ἐπάνω εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ πάλιν γίνονται ἀφαντοὶ μὲ τὴν ἰδίαν ταχύτητα. Οἱ Κροτωνιάται εἶναι ἔμπειροὶ εἰς τὸ νὰ τοξεύωσιν. Ὁ πλέον ἐξαίρετος τῶν Ἑλλήνων δὲν δύναται νὰ τευνώσῃ τὸ τόξον τοῦ πλέον ἀπλοῦ ἀπὸ τοὺς Κροτωνιάτας, καὶ ἀνίσως ποτὲ ἐξασκηθῶσιν εἰς τοὺς Ἀγωνάς μας, βεβαίως λαμβάνουσι πρῶτοι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης· τὰ βέλη τῶν εἶναι βεβαμμένα εἰς τὸν ζωμὸν φαρμακερῶν τιγῶν χόρτων, τὰ ὁποῖα βλαστάνουσιν, ὡς λέγεται, εἰς τὰς ὀχθὰς τῆς Ἀόρνου λίμνης, καὶ τῶν ὁποίων τὸ φαρμάκι εἶναι θανατηφόρον. Οἱ δὲ Λαοὶ τοῦ Νηρίτου, τοῦ Βρενδισίου, καὶ τῆς Μεσσαπίας, μόνον δύναμιν σώματος ἔχουσι χωρὶς τινος τέχνης· εἶναι φοβεραὶ αἱ φωναί, τὰς ὁποίας ὑψαίνουσι μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ, βλέποντες τοὺς ἐχθρούς των, ματαχειρίζονται ἐπιδεξίως τὴν σφενδόνην, καὶ σκοτίζουν τὸν αἶρα μὲ τοὺς ὁποίους σφενδονίζουν χαλαζήδων λίθους, μάχονται ὁμῶς χωρὶς τινος τάξεως. Ἴδου, ὦ Μέντωρ, ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπεθύμεις νὰ μάθῃς. Ἴδου ἡ αἰτία τοῦ πολέμου, καὶ ποῖοι εἶναι οἱ ἐχθροὶ μας.

Μετὰ τὴν πληροφορίαν ταύτην, ὁ Τηλέμαχος, αὐτοπόμονος εἰς τὸ νὰ πολεμήσῃ, ἐστοχάζετο, ὅτι
 ἄλ-

ἄλλο δὲν ἔμενε νὰ κάμῃ, εἰμὴ νὰ ἐνδυθῇ τὰ ὄπλα. Ὁ Μέντωρ πάλιν τὸν ἐμπόδισε, καὶ ὠμίλησεν οὕτω πρὸς τὸν Ἰδομενέα. Διὰ ποίαν αἰτίαν καὶ οἱ ἴδιοι Λοκροὶ, γένος ὄντες Ἑλληνικόν, συμμαχοῦσι μετὰ τῶν Βαρβάρων ἐναντίον εἰς τοὺς Ἕλληνας; Διατί τόσαι ἄλλαι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, αἰτίνες ἀνδρῶσιν εἰς τοῦτο τὸ παραθαλάσσιον, δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς πολέμους, εἰς τοὺς ὁποίους σὺ ὑπόκεισαι; Σὺ λέγεις, ὦ Ἰδομενεῦ, ὅτι οἱ Θεοὶ δὲν ἐβαρύνθησαν ἀκόμη παιδεύοντές σε, ἀλλ' ἐγὼ σοὶ λέγω, ὅτι ἀκόμη δὲν ἔπαυσαν νοθετοῦντές σε. Τόσαι δυστυχίαι, τὰς ὁποίας ὑπέφερες, ἀκόμη δὲν σὲ ἐδίδαξαν τί πρέπει νὰ κάμῃς, διὰ νὰ προλάβῃς τὸν πόλεμον; Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδιηγήθης σὺ ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἀγαθότητος ἐκείνων τῶν Βαρβάρων, εἶναι ἱκανὴ ἀπόδειξις, ὅτι ἠδύνασο νὰ ζήσης εἰρηνικῶς μετ' αὐτῶν· ἀλλ' ἡ ὑψηλοφροσύνη καὶ ἡ ἀπανθραπία ἐκλύουσι κατ' ἡμῶν τοὺς πλέον κινδυνώδεις πολέμους. Ἠδύνασο νὰ δώσῃς εἰς αὐτοὺς, καὶ νὰ λάβῃς παρ' αὐτῶν ἐνέχειρα· ἦτον εὐκολον νὰ πέμψῃς μετὰ τῶν πρέσβεων τινὰς τῶν Ἀρχηγῶν σου διὰ νὰ τοὺς συντροφεύσωσιν εἰς τὸ νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀκινδύνως εἰς τὸν τόπον των. Ἀφ' οὗ δὲ ἠγέρθη ἐκ νέου ὁ πόλεμος, ἔπρεπε νὰ τοὺς καταπραΰνῃς, ἀποδεικνύων εἰς αὐτοὺς, ὅτι οἱ κυνηγοὶ σου τοὺς ἠνώχλησαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον μάθει ἀκόμη τὴν εἰρήνην, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἀμοιβαίως ἐβεβαίωθη δι' ὀρκων. Ἐπρεπε νὰ τοὺς προσφέρῃς κάθε ἀσφάλειαν, τὴν ὁποίαν ἤθελον ζητήσῃ παρασού, καὶ νὰ διατάξῃς αὐστηρὰς ποινὰς ἐναντίον εἰς ἐκείνους τῶν ὑπηκόων σου, οἵτινες δὲν ἤθελον φυλάξῃ τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ τί συνέβη μετὰ τὴν ἐναρξιν ταύτην τοῦ πολέμου;

Ἐστοχάσθη, ἀπεκρίθη ὁ Ἰδομενεύς, ὅτι ἤθε-

λε μοὶ εἶναι αἰσχύνῃ νὰ ζητήσω τὴν εἰρήνην ἀπὸ
 τοὺς βαρβάρους τούτους, οἱ ὅποιοι συνήθροισαν
 μετὰ σπουδῆς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν εἰς ἡλι-
 κίαν νὰ πολεμήσωσι, καὶ ἐπεκαλέσθησαν τὴν βοή-
 θειαν ὅλων τῶν πλησιοχώρων Ἑθνῶν, ἀφ' οὗ τοῖς
 ἐνέπνευσαν ἐναντίον ἡμῶν δυσπιστίαν καὶ μῖσος.
 Μοὶ ἐφάνη, ὅτι τὸ ἀσφαλέστερον ἦτον νὰ κυριεύσω
 εὐθὺς μερικὰ στενὰ τῶν Βουνῶν, τὰ ὅποια ἦσαν
 ἀπροφύλακτα· ἐκυριεύσαμεν αὐτὰ μὲ εὐκολίαν, καὶ
 διὰ τοῦτων ἐβάλλθημεν εἰς στάσιν νὰ ἀφανίσωμεν τοὺς
 Βαρβάρους· ἐκεῖ ἐκτίσα μερικοὺς πύργους, ἀπὸ τοὺς
 ὁποίους δύνανται οἱ Στρατιῶταί μου μὲ τὰ βέλη
 των νὰ ἀφανίσωσιν ὅλους τοὺς ἐχθρούς, ὅσοι ἤθε-
 λον τολμήσει νὰ καταβῶσιν ἀπὸ τὰ βουνὰ εἰς τοὺς
 τόπους μας, ἐν ᾧ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ ἔμβωμεν εἰς
 τοὺς ἐδικoὺς των καὶ νὰ λεηλατήσωμεν τὰς κυριω-
 τέρας των κατοικίας, ὅσας ἐθέλωμεν. Κατ' αὐτὸν
 τὸν τρόπον δὲν ἤθελεν εἶναι δύσκολον εἰς ἡμᾶς νὰ
 ἀντισταθῶμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄμετρον πλῆθος τῶν
 ἐχθρῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἴμεθα περικυκλωμέ-
 νοι, μὲ δυνάμεις μικροτέρας ἀπὸ τὰς ἐκείνων. Ἡ
 εἰρήνη μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν ἐκατήντησε δυσκο-
 λωτάτη. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ παραχωρήσωμεν
 πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς πύργους, χωρὶς νὰ ἐκ-
 τεθῶμεν εἰς τὰς ἐπιδρομάς των, ἐπεὶ αὐτοὶ τοὺς
 στοχάζονται ὡς Ἀκροπόλεις, διὰ τῶν ὁποίων θέ-
 λομεν νὰ τοὺς ὑποβάλωμεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς δου-
 λείας.

Σὺ εἶσαι ἓνας Βασιλεὺς φρόνιμος, τῷ ἀπεκρίθη
 ὁ Μέντωρ, καὶ ἀγαπᾷς νὰ σοὶ φανεράνωσι τὴν ἀ-
 λήθειαν, χωρὶς νὰ γλυκαίνωσι τὴν δριμύτητά της.
 Μήτε εἶσαι ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀλιγονόων ἐκεί-
 νων ἀνθρώπων, οἵτινες φοβοῦνται νὰ τὴν ἰδῶσι,
 καὶ μὴν ἔχοντες γενναϊότητα νὰ διορθωθῶσι, με-
 τα-

ταχειρίζονται ὅλων τῶν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ νὰ ὑπερασπίζωνται τὰς ὁποίας πράττουσι κακίας. Ἡ-
 ξευρε λοιπόν, ὅτι αὐτὸς ὁ βάρβαρος Λαὸς σοὶ ἔ-
 δωκε θαυμάσιον διδασκαλίαν, ὅταν ἦλθε νὰ σοὶ
 ζητήσῃ τὴν εἰρήνην. Ἀράγε τὴν ἐζήτησε δι' ἀδυνα-
 μίαν; Τάχα τῷ ἔλειπον ἀνδρεία καὶ τρόποι κατὰ
 σοῦ; Σὺ βλέπεις τὸ ἐναντίον, ἐπεὶ εἶναι καὶ
 πολεμικώτατος καὶ βοηθεῖται ἀπὸ τόσους φοβε-
 ροὺς γείτονας. Διὰ τί δὲν ἐμιμήθης τὴν μετριότητά
 των; μία παράλογος ὁμῶς ἐντροπὴ, καὶ μία ἀπα-
 τηλὴ δόξα σ' ἔρριψαν εἰς τοῦτον τὸν κίνδυνον. Ἐφο-
 βήθης μὴ καταστήσῃς τὸν ἐχθρόν σου ἀλαζόνα,
 καὶ δὲν ἐφοβήθης μὴ τὸν ἀναδείξῃς δυνατώτερον,
 διεγείρων διὰ τοῦ ὑπερηφάνου καὶ ἀδίκου σου τρό-
 που τὴν συμμαχίαν τῶν ἄλλων Λαῶν ἐναντίον
 σου. Τί ὠφελοῦσιν ἐκεῖνοι οἱ πύργοι, τοὺς ὁποίους
 τόσον ἐπαινεῖς, εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ ἀναγκάσωσιν ὁ-
 λους τοὺς γείτονάς σου ἢ νὰ ἀφανισθῶσιν αὐτοὶ,
 ἢ νὰ ἀφανίσωσιν ἐσέ, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ
 τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτοὺς δουλείαν; Σὺ ἀνήγειρας
 τοὺς πύργους τούτους διὰ τὴν ἀσφάλειάν σου, ἀλ-
 λ' αὐτοὶ οἱ πύργοι σέ ἔρριψαν εἰς τοιοῦτον μέγαν
 κίνδυνον. Τὸ ἀσφαλέστερον περιχαράκωμα τοῦ βα-
 σιλείου σου εἶναι, ἡ δικαιοσύνη, ἡ μετριότης, ἡ πί-
 στις, καὶ ἡ πεποίθησις τῶν γειτόνων σου, ὅτι
 δὲν ἔχεις τὴν κενοδοξίαν νὰ ἀρπάσῃς τοὺς τόπους
 των. Τὰ δυνατώτερα τείχη δύνανται νὰ καταδαφι-
 σθῶσι ἀπὸ διάφορα ἀπροσδόκητα συμβεβηκότα·
 ἡ τύχη εἰς τὸν πόλεμον εἶναι, ἄστατος· ἀλλ' ἡ
 ἀγάπη καὶ ἡ πίστις τῶν γειτόνων σου, ἀφ' οὗ
 γνωρίσωσι τὴν μετριότητά σου, ἐμποδίζουσι τὸ νὰ
 νικηθῇ, ἢ νὰ λάβῃ ποτε καταδρομὴν τὸ Βασίλειόν
 σου· ἀλλὰ μάλιστα ἐάν τις γείτων ἀδικὸς ἐγεί-
 ρῃ κατ' αὐτοῦ πόλεμον, ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἐπιθυμοῦν-

τες τὴν διατήρησίν του, λαμβάνουσι παρευθὺς τὰ ὅπλα διὰ τὸ ὑπερασπισθῶσι. Ἡ παρὰ τοσούτων Λαῶν αὕτη βοήθεια, οἵτινες εὐρίσκουσι τὰ ἀληθῆ των συμφέροντα, ὑπερασπιζόμενοι τὰ ἐδικά σου, ἤθελε σέ καταστήσει πολλὰ δυνατότερον, παρὰ ἐκεῖνοι οἱ πῦργοι, οἵτινες κάμνουν ἀδιόρθωτα τὰ δεινά σου. Ἀνίσως ἐπρόβλεπες ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἀποφύγην τὴν ζηλείαν ὄλων σου τῶν γειτόνων, ἢ ἀρτιγενῆς Πόλις σου ἤθελεν ἀνθ' ἑὶς εὐτυχιστάτην εἰρήνην, καὶ σὺ ἤθελες εἶσαι ὁ ἀπόλυτος κύριος ὄλων τῶν Λαῶν τῆς Ἑσπερίας. Ἀλλ' ἦδη παραιτρέχοντες τὰ γεγονότα, ἅς ἐξετάσωμεν, πῶς εἶναι δυνατόν μὲ τὸ μέλλον νὰ ἐπιδιορθώσωμεν τὸ παρεληλυθός. Σὺ μοι εἶπες, ὅτι εἶναι διάφοροι ἀποικίαι Ἑλλήνων εἰς ταύτην τὴν παραθλασσίαν· αὐτοὶ οἱ Λαοὶ πρέπει νὰ ἔχωσι κλίσιν εἰς τὸ νὰ σέ βοηθήσωσιν, ἐπεὶ δὴ στοχάζομαι, ὅτι δὲν ἐλθισμόνησαν οὔτε τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Μίνως, Υἱοῦ τοῦ Διὸς, οὔτε τοὺς εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος ἀγῶνάς σου, ὅπου πολλάκις ἠνδραγάθισας ἀναμέσον τῶν Ἑλλήνων Ἡγεμόνων ὑπὲρ τῆς κοινῆς διαφιλονεικίας. Διὰ τὴν δὲν παρακινεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἀποικίας νὰ συμμαχήσωσι μετὰ σοῦ;

Αὐταὶ ὅλαι, ἀπεκρίθη ὁ Ἰδομενεύς, ἀπεφάσισαν νὰ μείνωσιν οὐδέτεραι, ὅχι διότι δὲν ἔχουσι κλίσιν νὰ μὲ βοηθήσωσιν, ἀλλ' ἐπεὶ δὴ ἡ μεγάλη λαμπρότης ταύτης τῆς Πόλεως, τὴν ὁποίαν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ἔλαβε, τοὺς ἐφρόβισεν. Οὗτοι οἱ Ἕλληνες ἐφοβήθησαν ὅχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, μήπως ἡμεῖς ἔχωμεν σκοπὸν νὰ ἐπιβουλευθῶμεν τὴν ἐλευθερίαν των. Ἐστοχάσθησαν, ὅτι, ἀφ' οὗ ὑποτάξωμεν τοὺς ὀρεινοὺς Βαρβάρους, ἠθέλαμεν φέρει καὶ περαιτέρω τὴν φιλοδοξίαν μας. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅλοι γενικῶς εἶναι ἐναντίον μας. Ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι,

ἴδιοι, οἵτινες δὲν μᾶς πολεμοῦσι φανερώς, ἐπιθυμοῦσι νὰ μᾶς ἰδῶσι τεταπεινωμένους, καὶ ἡ ζηλοφθονία δὲν μᾶς ἐπιτρέπει κανένα φίλον.

Ἰδοῦ, ἐπαλέλαβεν ὁ Μέντωρ, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν βουλῶν σου! Θέλων νὰ φαίῃς δυνατὸς, ἀφανίζεις τὰς δυνάμεις σου, καὶ ἐν ᾧ ἔξωθεν γίνεσαι πρὸς τοὺς γείτονάς σου αἰτία φόβου καὶ μίσους, ἔσωθεν ἔξασθενεῖς διὰ τῶν μεγάλων δαπανῶν, τῶν εἰς τοιοῦτον πόλεμον ἀναγκαίων. Ὡς δυστυχῇ, καὶ πάλιν δυστυχῇ, Ἰδομενεῦ! ἡ δυστυχία σου αὕτη δὲν ἠδυνήθη ἀκόμη ἐντελῶς νὰ σέ σωφρονίσῃ· ἔχεις ἀνάγκην καὶ δευτέρας καταστροφῆς, διὰ νὰ μάθῃς νὰ προβλέπῃς τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα ἐπαπειλοῦσι τοὺς πλέον μεγάλους Βασιλεῖς; Ἄφες τὴν ὑπόθεσιν εἰς ἐμέ, καὶ φανέρωσόν μοι μόνον καταλεπτῶς ποῖαι εἶναι αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, αἱ ὁπεῖται ἀρνοῦνται τὴν μετὰ σοῦ συμμαχίαν.

Ἡ κυριώτερα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰδομενεύς, εἶναι ἡ πόλις τοῦ Ταραντοῦ, τὴν ὁποίαν πρὸ τριῶν ἡδὴ χρόνων ἔκτισεν ὁ Φάλαντος εἰς ταύτην τὴν παραθαλασσίαν. Αὐτὸς συνήθροισεν εἰς τὴν Λακωνίαν πολὺν ἀριθμὸν Νέων γεννηθέντων ἀπὸ γυναῖκας, αἵτινες ἐλησμόνησαν τοὺς ἀνδρας τῶν, ἀπόντας εἰς τὸν κατὰ τῆς Τρωάδος πόλεμον· ὅταν οἱ ἄνδρες ἐπέστρεψαν, αἱ γυναῖκες τῶν τοὺς ἐξiléωσαν, ἀρνούμεναι τὸ γεγονός. Οἱ ἐκ τῆς κλεψιγαμίας δὲ ταύτης γεννηθέντες νέοι, ὄντες εἰς μέγαν ἀριθμὸν, καὶ μὴ γνωρίζοντες πλέον οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα, ἔζων ἀτάκτως· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀταξίαι των ἐπαιδεύοντο ἀπὸ τοὺς Νόμους, ἐνωθέντες, ἔλαβον ἀρχηγὸν τὸν Φάλαντον, ἄνδρα τολμηρὸν, ἀφοβον, φιλόδοξον, καὶ ὁ ὁποῖος μὲ τὰς μηχανουργίας του κατάρθωσε νὰ περδίσῃ τὰς καρδίας των. Οὗτος ἐλθὼν εἰς ταύτην τὴν παραθαλασσίαν, ἔκτισε τὴν Πόλιν Τάραντον,

δευτέραν τῆς Λακεδαιμονίας. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ ὁποῖος ἀπέκτισε τοσαύτην δόξαν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος, κομίσας ἐκεῖ τὰ βέλη τοῦ Ἡρακλέους, ἤγειρεν ἐδῶ πλησίον τὰ τείχη τῆς Πετηλίας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι μὲν τόσον ἰσχυρά, διοικεῖται ὅμως μὲ περισσοτέραν φρόνησιν παρὰ τὸ Τάραντον. Τελευταῖον, ἔχομεν ἐδῶ πλησίον καὶ τὴν πόλιν Μεταπόντην, τὴν ὁποίαν ἐκτίσεν ὁ σοφὸς Νέστωρ μὲ τοὺς Πυλίου τοῦ.

Σὺ λοιπὸν ἔχεις, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, τὸν Νέστορα εἰς τὴν Ἑσπερίαν, καὶ δὲν ἠδυνήθης νὰ τὸν ἐλκύσῃς πρὸς συμμαχίαν σου; τὸν Νέστορα, ὁ ὁποῖος σὲ εἶδε τοσάκις μαχόμενον κατὰ τῶν Τρωαδιδῶν, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε μετὰ σοῦ στενὴν φιλίαν; Ἐγὼ τὴν ἔχασα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰδομενεύς, διὰ τῶν μηχανημάτων ἐκείνων τῶν Λαῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι Βάρβαροι μόνον κατὰ τὸ ὄνομα. Αὐτοὶ ἐστάθησαν ἐπιτιμῆδιοι νὰ τὸν καταπείσωσιν, ὅτι ἐγὼ ἠθέλον νὰ ὑποτάξω ὅλην τὴν Ἑσπερίαν, καὶ νὰ γένω Τύραννος. Ἡμεῖς θέλομεν τὸν ἐλευθερώσει ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπάτην, εἶπεν ὁ Μέντωρ. Ὁ Τηλέμαχος τὸν εἶδεν εἰς τὴν Πύλον, πρὶν νὰ ἔλθῃ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἀποικίαν τοῦ, καὶ πρὶν ἡμεῖς νὰ ἀρχίσωμεν τὰς μεγάλας μας θαλασσοπορίας πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Ὀδυσσεύς· αὐτὸς δὲν ἐλησμόνησεν ἴσως ἀκόμη ἐκεῖνον τὸν Ἥρωα, οὔτε τὰ σημεῖα τῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ἔδειξε πρὸς τὸν γιόντον τοῦ Τηλέμαχον· τὸ κυριώτερον ὅμως εἶναι νὰ τὸν ἐλευθερώσωμεν ἀπὸ τὴν ὑπόψιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἐνέβαλον οἱ ἐχθροί σου. Ὁ πόλεμος ἠγέρθη διὰ τὸν φόβον, τὸν ὁποῖον ἐπροξένησες εἰς τὰ γειτνιαζόντα πλήθη, ἀφ' οὗ ὅμως ἀφαιρεθῇ αὐτὸς ὁ φόβος, ὁ πόλεμος ἐμποδίζεται. Σοὶ λέγω πάλιν, ἄφες εἰς ἐμὲ νὰ ἐνεργήσω τὸ πρᾶγμα.

Εἰς

Εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὁ Ἰδομενεὺς ἐναγκαλισθεὶς τὸν Μέντορα, καὶ, καταρυχθεὶς, δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ. Ἀλλὰ τελευταῖον μετὰ βίας ἐπρόφε-
 ρεν αὐτοὺς τοὺς λόγους. Ὡ ἐμφρονέστατε Γέρον, ἀπεσταλμένε παρὰ τῶν Θεῶν εἰς τὸ νὰ διορθώσῃς τὰ πταίσματά μου· ὁμολογῶ, ὅτι ἤθελον ὀργισθῇ ἐναντίον εἰς κάθε ἄλλον, ὅς τις ἤθελε μοὶ ὁμιλή-
 σει μὲ τέσπην ἐλευθερίαν, καθὼς ἐσύ· ὁμολογῶ προσέτι, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ μόνος, ὅς τις δύνασαι νὰ μὲ παρακινήσῃς εἰς τὸ νὰ ζητήσω τὴν εἰρήνην· εἶ-
 χον ἀπόφασιν ἢ νὰ ἀφανισθῶ, ἢ νὰ νικήσω τοὺς ἐχθροὺς μου· ὀρθότερον ὅμως εἶναι νὰ ἀκολουθή-
 σω τὰς φρονίμους συμβουλὰς σου, παρὰ τὴν ἐπι-
 θυμίαν μου· ἐσύ δὲν ἠμπορεῖς, ὦ εὐτυχὴ Τηλέμα-
 χε, νὰ χάσῃς τὴν εὐθεϊαν ὁδόν, καθὼς τὸ ἔπαδα ἐγὼ, ἐπεὶδὴ ἔχεις τοιοῦτον ὁδηγόν. Σὺ εἶσαι, ὦ Μέντωρ, ἀπόλυτος ἐξουσιαστής τοῦ Ἰδομενέως· σὺ ἔχεις παρὰ τῶν Θεῶν ὅλην τὴν σοφίαν, καὶ ἡ ἰοία Ἀθηνᾶ δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ συμβουλὰς ὠφελιμω-
 τέρας. Ὑπαγε, τάξον, συμφώνησον, καὶ δός ὅ, τι εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου· ὁ Ἰδομενεὺς θέλει δεχ-
 θῇ μετ' εὐχαριστίας ὅ, τι ἤθελες ἐνεργήσῃ.

Εἰς καιρὸν ὅπου αὐτοὶ οὕτω συνδιελέγοντο, ἠ-
 κούσθη αἰφνιδίως μία συγκεχυμένη ταραχὴ ἁμα-
 ξῶν, χρεμετισμοὶ ἵππων, φωναὶ φοβεραὶ ἀνθρώ-
 πων, καὶ σαλπύγγων, αἵτινες ἐγέμιζον τὸν αἆρα ἀπὸ βοὴν πολεμικὴν. Οἱ Σαλεντῖνοι ἐφώναξαν· ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ, οἱ ὅποιοι, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰς πε-
 φυλαγμένας διαβάσεις, ἔρχονται διὰ μακρῶν γύ-
 ρων νὰ πολιορκήσωσι τὸ Σάλεντον. Οἱ Γέροντες καὶ αἱ γυναῖκες ἐφαίνοντο πεφοβισμένοι. Δυστυχεῖς ἡ-
 μεῖς, ἔλεγον! ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀφίσωμεν τὴν ἡ-
 γαπημένην μας Πατρίδα, τὴν εὐκαρπον Κρήτην, καὶ
 νὰ ἀκολουθήσωμεν ἕνα Βασιλέα δυστυχῇ, διαπε-
 ρῶν-

ρῶντες τόσῃν θάλασσαν, διὰ τὰ θεμελιώσωμεν
 μίαν Πόλιν, ἣ ὁποῖα θέλει καταδαφισθῇ ὥς ἡ
 Τρῳάς; Ἐπάνωθεν τῶν νεοφυοδομημένων τειχῶν ἐ-
 φαίνοντο ἀστράπτουσαι εἰς τὴν πεδιάδα ἀπὸ τὰς
 Ἡλιακὰς ἀκτῖνας οἱ θώρακες, αἱ περικεφαλαῖαι,
 καὶ αἱ ἀσπίδες τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐδάμβωναν τοὺς
 ὀφθαλμούς τῶν ὁρῶντων· ἐφαίνοντο αἱ ὀρθωμέναι
 λόγχαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐσκεπάζετο τὸ ἔδαφος·
 παρομοίως, εἰς τὴν ὥραν τοῦ θέρους, σκεπάζεται
 ἡ γῆ ἀπὸ θερισμὸν ἄφθονον, τὸν ὁποῖον ἡ Δήμη-
 τρα ἐτοιμάζει εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Αἴτνης, διὰ
 τὰ ἀνταμείψῃ τὸν γεωργὸν διὰ τοὺς κόπους του· ἐ-
 φαίνοντο ἦδη καὶ αἱ ἄμαξαι, αἵτινες ἦσαν πλήρεις
 ἀπὸ κοπτερὰ δρέπανα, καὶ διεκρίνετο εὐκόλως κα-
 θεῖ Ἐθνος τῶν ἐλθόντων εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον.

Ὁ Μέντωρ, διὰ τὰ τοὺς θεωρήσῃ καλῆτερον,
 ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἑῷ ὕψηλόν πύργον, καὶ ὁ Ἰδο-
 μενεὺς μετὰ τοῦ Τηλεμάχου τὸν ἠκολούθησαν. Ἀ-
 μα δὲ ἀνέβη, εἶδεν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τὸν Φιλοκ-
 τήτην, καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου τὸν Νέστορα μετὰ τοῦ
 Υἱοῦ του Πεισιστράτου. Ὁ Νέστωρ ἦτον εὐκόλον
 τὰ γνωρισθῇ ἀπὸ τὸ αἰδέσιμόν του γῆρας. Ἰδὼν
 αὐτοὺς ὁ Μέντωρ, ἐφώνησε πρὸς τὸν Ἰδομενέα· σὺ
 λοιπὸν, ὦ Ἰδομενεῦ, ἐνόμισες, ὅτι ὁ Φιλοκτῆτης
 καὶ ὁ Νέστωρ εὐχαριστοῦντο μόνον τὰ μὴ σέ βοη-
 θήσωσιν, ἀλλ' ἰδοὺ οὗτοι ἔλαβον τὰ ὄπλα κατὰ
 σοῦ· καὶ ἂν δὲν σφάλλω, ἐκεῖναι αἱ ἄλλαι στρα-
 τιωτικαὶ τάξεις, αἱ ὁποῖαι κινουῦνται μὲ τόσῃν εὐ-
 ταξίαν καὶ βραδύτητα, εἶναι στρατεύματα τῶν Λα-
 κεδαιμονίων, ὀδηγούμενα ἀπὸ τὸν Φάλαντον· τὸ
 πᾶν εἶναι κατὰ σοῦ· δὲν εἶναι κἀνεὶς ἐκ τῶν γει-
 τόνων σου εἰς ταύτην τὴν παραθαλασσίαν, τὸν ὁ-
 ποῖον, καὶ μὴ θέλων, δὲν κατέστησας ἐχθρόν σου.

Λέγων αὐτὰ ὁ Μέντωρ, καταβαίνει μὲ σπουδὴν
 ἀπὸ

ἀπὸ τὸν πύργον, ὑπάγει πρὸς μίαν πύλιν τῆς Πόλεως πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζον οἱ ἐχθροὶ, προστάζει καὶ τὴν ἀνοίγουν, καὶ ὁ Ἰδομενεὺς, ἐκπληττόμενος εἰς τὴν σοβαρότητα, μετὰ τὴν ὁποίαν ἔπραττεν αὐτὰ, δὲν τολμᾷ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί ἤθελε νὰ κάμῃ· ὁ Μέντωρ ἐν τοσούτῳ νεύει διὰ τῆς χειρὸς νὰ μὴν τὸν ἀκούουσι οἱ ἄλλοι· πηγαίνει εἰς προὔπαντισιν τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὅποιοι θαυμάζουσι βλέποντες ἕνα ἄνθρωπον μόνον νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς· τοὺς ἔδειξε μακρόθεν εἰς σημεῖον εἰρήνης ἕνα κλάδον Ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν δεξιάν του· ὅταν ἔφθασεν εἰς τόσον διάστημα, καθ' ὅσον ἦτον δυνατόν νὰ τὸν ἀκούσωσι, ἐζήτησε νὰ συναθροισθῶσιν ὅλοι οἱ Ἀρχηγοί· τῶν ὁποίων συναθροισθέντων ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς οὕτως.

ὦ ἄνδρες μεγαλόφυχοι! τοὺς ὁποίους βλέπω ἐδῶ συνηθροισμένους ἀπὸ τόσα Ἑθνη, τὰ ὁποῖα ἀνθοῦσιν εἰς τὴν πλουσίαν Ἑσπερίαν, ἡξεύρω καλῶς, ὅτι δὲν ἤλθετε ἐδῶ δι' ἄλλο τέλος, εἰμὴ διὰ νὰ ὑπερασπισθῆτε τὴν κοινὴν σας ἐλευθερίαν, καὶ ἐπαινῶ τὸν ζῆλόν σας· ἀλλὰ συγχαρήσατέ μοι νὰ σᾶς δείξω ἕνα τρόπον εὐκόλον νὰ φυλάξῃτε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δόξαν τῶν Λαῶν σας, χωρὶς νὰ χυθῇ αἷμα ἀνθρώπινον.

ὦ Νέστωρ, ὦ φρόνιμε Νέστωρ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ βλέπω εἰς τοῦτον τὸν σύλλογον, σὺ καλῶς ἡξεύρεις, πόσον εἶναι ἐπιβλαβὴς ὁ πόλεμος ἀκόμη καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν κινουσι δικαίως καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Θεῶν· μεταξὺ ὧν τῶν δεινῶν, διὰ τῶν ὁποίων οἱ Θεοὶ παιδεύουσι τοὺς ἀνθρώπους, ὁ πόλεμος εἶναι τὸ χεῖριστον καὶ πικρότατον· ποτὲ δὲν θέλετε δυνηθῆναι νὰ λησμονήσῃτε ὅσα οἱ Ἕλληνες ἐδοκίμασαν εἰς διάστημα δέκα χρόνων

ρων ἔμπροσθεν τῆς δυστυχοῦς Τρῳάδος· ὅποιαι δι-
χόνοιαι ἀναμέσον τῶν Ἡγεμόνων! ὅποιαι παρα-
φοραὶ τῆς τύχης! ὅποιαι φθοραὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας
ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἑκτορος! καὶ ὅποιαι δυστυ-
χίαι εἰς τὰς πλέον δυνατάς πόλεις, προξενηθεῖ-
σαι ἀπὸ τὸν πόλεμον εἰς τὴν πολυχρόνιον ἀπου-
σίαν τῶν Βασιλέων των. Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν των,
ἄλλοι ἐναυάγησαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Καφιεῖως,
ἄλλοι εὗρηκαν ἀξιοδάκρυτον θάνατον εἰς τὰς ἀγ-
κάλας αὐτὰς τῶν γυναικῶν των· ὦ Θεοί, σεῖς βέ-
βαια, εἰς τὴν ὀργήν σας, ἐνωπλίσατε τοὺς Ἕλλη-
νας εἰς τὴν περίφημον ἐκείνην ἐκστρατείαν. Παρ-
καλῶ τοὺς Θεοὺς, ὦ Λαοὶ τῆς Ἑσπερίας, νὰ μὴ
σᾶς δώσωσί ποτε νίκην οὕτως ὀλεθρίαν. Εἶναι ἀ-
ληθές, ὅτι ἡ Τρῳὰς ἔγινε στήλη, ἀλλὰ διὰ τοὺς
Ἕλληνας ἦτον καλλήτερον νὰ εὗρίσκηται ἀκόμη εἰς
ὅλην τὴν λαμπρότητα τῆς δόξης της, καὶ ὁ τρυφη-
λὸς Πάρις νὰ ἀπολαμβάνῃ ἐτι εἰρηνικῶς τοὺς αἰ-
σχροὺς τοῦ ἔρωτος μετὰ τῆς Ἑλένης. Σὺ δὲ, ὦ
Φιλοκτῆτα, ἐπὶ πολὺν χρόνον δυστυχῇ καὶ ἐγκα-
ταλελειμμένῃ εἰς τὴν Νῆσον τῆς Λήμνου, δὲν φο-
βεῖσαι μήπως εὗρης εἰς παρόμοιον πόλεμον τοὺς
ὁμοίους κινδύνους; Ἡξεύρω, ὅτι καὶ οἱ Λαοὶ τῆς
Λακεδαιμονίας ἐδοκίμασαν τὰς ταραχὰς, τὰς ὁποίας
ἐπροξένησεν ἡ πολυχρόνιος ἀπουσία τῶν Ἡγεμό-
νων, τῶν Στρατηγῶν, καὶ τῶν Στρατιωτῶν, οἵτινες
ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Τρῳάδος. Καὶ σεῖς τελευ-
ταῖον, ὦ Ἕλληνες, ὅπόσοι μετοικήσατε εἰς τὴν Ἑ-
σπερίαν, μετοικήσατε ὕστερον ἀπὸ μίαν σειρὰν ду-
στυχιῶν, τῶν ὁποίων ἐστάθη αἰτία ὁ πόλεμος τῆς
Τρῳάδος.

Ἀφ' οὗ οὕτως ἀμίλησεν ὁ Μέντωρ, μετέβη εἰς
τοὺς Πυλίου, καὶ γνωρίσας αὐτὸν ὁ Νέστωρ, εὐ-
χῆκεν εἰς προὔπαντησίν του διὰ νὰ τὸν ἀσπασθῇ.

Ὡ Μέντωρ, τῷ εἶπεν, αἰσθάνομαι χαρὰν μεγάλην, ὅτι σέ βλέπω πάλιν· εἶναι πολλοὶ χρόνοι, ἀφ' οὗ σέ εἶδον εἰς τὴν Φωκίδα τὸ πρῶτον, ἔχοντα τότε χρόνους δεκαπέντε, καὶ ἔκτοτε προεἶδον, ὅτι ἐμελλες νὰ κατασταθῇς οὕτω σοφός, ὁποῖος ἐπείτα ἐ χρημάτισας. Ποία δὲ τύχη σέ ἔφερεν εἰς τοῦτον τὸν τόπον; ποῖοι εἶναι οἱ τρόποι, διὰ τῶν ὁποίων θέλεις νὰ παύσης τοῦτον τὸν πόλεμον; Ὁ Ἰδομενεὺς μᾶς ἠνάγκασε νὰ τὸν πολεμήσωμεν. Ἡμεῖς ἐπεθυμοῦμεν περισσότερον τὴν εἰρήνην, καὶ μάλιστα ἡ ὠφέλεια ἐνὸς ἐκάστου μᾶς ἠνάγκαζε νὰ τὴν ἐπιθυμῶμεν θερμῶς, πλὴν δὲν ἠδυνάμεθα πλέον νὰ εὕρωμεν πίστιν καὶ ἀσφάλειαν εἰς αὐτόν· αὐτὸς δὲν ἐφύλαξε τὰς ὁποίας ἔκαμε πρὸς τοὺς πλησιεστέρους του Λαοὺς ὑποσχέσεις· ἢ μετ' αὐτοῦ εἰρήνη δὲν ἤθελεν εἶναι εἰρήνη ἀληθὴς, ἀλλ' ἤθελε τὸν χρησιμεύσει εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ τὴν συμμαχίαν μας, ἥτις εἶναι ἡ μόνη μας βοήθεια· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐφανέρωσε πρὸς ὅλους τοὺς λοιποὺς Λαοὺς τὸν ὑπερήφανόν του σκοπὸν, τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς τὸ νὰ τοὺς ὑποδουλώσῃ· δὲν μᾶς ἔμεινε λοιπὸν ἄλλος τρόπος νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὴν ἐλευθερίαν μας, εἰμὴ ἀγωνιζόμενοι νὰ ἀφανίσωμεν τὸ νεόπηκτόν του βασίλειον· ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας του, εἴμεθα βιασμένοι ἢ νὰ τὸν ἀφανίσωμεν, ἢ νὰ ὑποκύψωμεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας του. Ἀνίσως σὺ εὖρης κανένα τρόπον νὰ μᾶς βεβαιώσης, ὅτι δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μετ' αὐτοῦ μίαν εἰρήνην σταθεράν· καὶ βεβαίαν, ὅλοι οἱ Λαοὶ, τοὺς ὁποίους ἐδῶ βλέπεις, θέλουσιν ἀφήσει ἀσμένως τὰ ὅπλα, καὶ ἡμεῖς θέλομεν ὁμολογήσει μετὰ χαρᾶς, ὅτι μᾶς ὑπερβαίνεις κατὰ τὴν φρόνησιν.

Σὺ καλῶς ἠξεύρεις, ὦ φρόνιμε Νέστωρ, ἀπεκρί-
θη

Ών ὁ Μέντωρ, ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐνεπιστεύθη εἰς ἐ-
 μέ τὸν Υἱὸν τοῦ Τηλέμαχον. Οὗτος ὁ Νέος, ἀνυ-
 πόμονος νὰ μάθῃ τί ἐγένεν ὁ Πατήρ του, ἐπέρα-
 σεν εἰς τὴν Πύλον, καὶ ἐξενίσθη εἰς τὴν οἰκίαν
 σου, ὅπου τὸν ἐδέχθης μὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἀ-
 γάπης, ὅσα αὐτὸς ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀπὸ ἑνα πι-
 στὸν φίλον τοῦ Πατρός του, καὶ ἔδωκες εἰς τὸν ἱ-
 διόν σου Υἱὸν τὴν φροντίδα νὰ τὸν συντροφεύσῃ. Αὐ-
 τὸς ἔπειτα ἐπεχειρίσθη πολλὰς μακρὰς θαλασσο-
 πορίας, καὶ εἶδε τὴν Σικελίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὰς
 Νήσους τῆς Κύπρου καὶ τῆς Κρήτης· οἱ ἀνεμοὶ ὁ-
 μῶς, ἢ μᾶλλον εἶπεν οἱ Θεοί, τὸν ἔρριψαν εἰς
 ταύτην τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ᾗ ἦτον πλησίον
 νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πατρίδα τοῦ Ἰθάκην. Ἐφθά-
 σαμεν λοιπὸν ἐδῶ εἰς καιρὸν ἀρμόδιον, διὰ νὰ σᾶς
 ἐμποδίσωμεν ἀπὸ ἑνα φοβερόν καὶ σκληρὸν πόλε-
 μον. Δὲν εἶναι πλέον ὁ Ἰδομενεὺς, εἶναι ὁ Υἱὸς
 τοῦ φρονίμου Ὀδυσσέως, εἶμαι ἐγὼ, οἵτινες σοὶ
 ἐγγυώμεθα δι' ὅσα ἠθέλεν ὑποσχεθῇ ὁ Ἰδομε-
 νεὺς.

Εἰς καιρὸν ὅπου ὁ Μέντωρ συνδιελέγετο οὕτω
 μετὰ τοῦ Νέστορος εἰς τὸ μέσον τῶν συμμάχων
 Στρατευμάτων, ὁ Ἰδομενεὺς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ὡ-
 πλισμένοι, μὲ ὅλους τοὺς Κρήτας, τοὺς ἐδεώρουν
 ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Σαλέντου. Ἰσταντο αὐτοὶ προσεκ-
 τικοὶ διὰ νὰ καταλάβωσι ποίαν ἐπιτύπωσιν ἔκαμνον
 οἱ λόγοι τοῦ Μέντορος, καὶ ἐπεθύμουν, ἂν ἦτον
 δυνατὸν, νὰ ἀκούσωσι τὴν σοφὴν συνομιλίαν ἐκεί-
 νων τῶν δύο Γερόντων. Ὁ Νέστωρ πάντοτε ἐστά-
 θη εἰς ὑπόληψιν, ὅτι ἦτον ὁ πλέον φρόνιμος καὶ
 ὁ πλέον εὐγλωττος ὅλων τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλά-
 δος. Αὐτὸς μόνος, ἐν ὧν διήρκεσεν ἡ πολιορκία
 τῆς Τρωάδος, ἠδύνατο νὰ μετριάσῃ τὴν ἀκράτητον
 ὀρμὴν τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν ὑψηλοτροσύνην τοῦ Ἀ-

γαμέμνονος (1), τὴν ἀγριότητα τοῦ Αἴαντος, καὶ τὴν ὀρμητικὴν ἀνδρείαν τοῦ Διομήδους. Μία γλυκεῖα καὶ

(1) Ὁ Ἀγαμέμνων, κατὰ μὲν τὸν Ὅμηρον, ἦτον Υἱὸς Ἀτρείως τοῦ Πίλοπος, καὶ τῆς Ἀερόπης, κατὰ δὲ τὸν Ἡσίοδον, τοῦ Πλεισθένους, ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου, καὶ Βασιλεὺς τῆς Μυκῆνης. Ἐκλήθη οὕτως, οἷονεὶ ἀγαν μένων. Ἀρὸς ὁ Πάρις ἔκλεψε τὴν Ἑλένην, γυναῖκα τοῦ Μενελάου, συνεπρόσθεσαν συμβούλιον ὅλοι οἱ Ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐνώσωσι τὰς δυνάμεις των ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Βασιλέως Ἀγαμέμνονος, διὰ νὰ ἐκδικήσωσι ταύτην τὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν. Ὁ Λιμὴν τῆς Αὐλίδος εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀπέναντι τῆς Νήσου Εὐβοίας, ἦτοι τῆς Εὐρίππου, ἦτον ὁ τόπος, ὅπου συνήγοντο τὰ Στρατιωτικὰ τάγματα, καὶ πῆλθον χρόνοι πολλοὶ ὥστε νὰ ἐτοιμασθῶσι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, μᾶλλον δὲ, ἐπεὶδὴ ὁ Ἀγαμέμνων, βουλόμενος μίαν ἡμέραν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κυνήγι, ἐφόνευσε κατὰ δυστυχίαν τὴν Ἐλαφον τῆς Ἀρτέμιδος. Ἡ Θεὰ, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ, ἐπεμψε θανατικὸν εἰς τὸ στράτευμα, καὶ ἤγειρεν ἀνέμους σφοδροὺς εἰς τὴν θάλασσαν, οἵτινες ἐμπόδιζον τὸν πλοῦν· διὰ τὸ ἀτοπον τοῦτο, τὰ Μαντεῖα ἐχρησιμοποιήσαν, ὅτι δὲν εὐρίσκετο ἄλλο μέσον διὰ νὰ παύσῃ τὸ κακόν, εἰμὴ νὰ χυθῇ τὸ αἷμα τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπάνω τῶν θυσιαστηρίων τῆς. Ὁ ἄξιος Ὀδυσσεὺς, ἐννοῶσας τὸ πρᾶγμα, ἔφερεν ἐντέχνως εἰς τὸ στρατόπεδον τὴν Ἰφιγένειαν, θυγατέρα τοῦ παλαιῶρου τούτου Βασιλέως, διὰ νὰ θυσιασθῇ· ὅταν ὁμως αὐτὴ ἐμελλε νὰ λάβῃ τὸν θάνατον, ἡ Ἀρτεμις, λυπηθεῖσα, ἔβαλεν ἀντ' αὐτῆς μίαν ἔλαφον εἰς θυσίαν, καὶ μετηγάγε τὴν πτωχὴν ταύτην εὐγενὴ παρθένον εἰς τὸν Ναόν τῆς, κείμενον εἰς τὴν Ταυρίδα, Πόλιν τῆς Σκυθίας, παραδίδουσα αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεάτο, διὰ νὰ ἐργάζεται ὡς Ἱέρισσα. Μετὰ δὲ τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρατείαν, καὶ τὴν ταύτης ἄλωσιν, ἐπιστρέψας ὁ Ἀγαμέμνων εἰς τὴν οἰκίαν του δαφνηφορῶν, ἤνρεν ἐκεῖ ἐχθροὺς κινδυνωδεστέρους ἀπὸ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐνίκησεν· ἐπεὶδὴ Κλυταίμνηστρα ἡ γυνὴ του διὰ τὴν ἄνομον συνουσίαν, τὴν ὁποίαν μετὰ τοῦ Αἰγίσθου, Υἱοῦ τοῦ Θυέστου, εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος εἶχεν, ἐ-

βοήθησε τούς ἐπιβουλευόντας, καὶ ἔγινεν αἰτία τοῦ θανάτου σου· ἢ κατ' ἄλλους, αὐτὴ ἢ ἰδία τὸν ἐφόρευεν ἐν ᾧ ἐλούετο, μ' ὅλον ὅτι ἡ Μάντις Κασσάνδρα, τὴν ὅποιαν ὁ Ἀγαμέμνων ἔλαβε μεθ' αὐτοῦ, πρὸς αὐτὸν τὴν δυστυχίαν αὐτῆς. Ὁ Τίσιος Ὀρέστης, ἰδὼν αὐτὸν ἀδικούμενον διὰ τὴν σκληρότητα πρὸς τὸν Πατέρα του, ἐθανάτωσε τὸν Αἰγισθον, καὶ τὴν μητέρα του Κλυταιμνήστραν, αἰτίους τοῦ θανάτου τοῦ Πατρὸς του· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἐφαίνετο, ὅτι εἶχε κάποιον τι δικαιολόγημα, μ' ὅλον τούτο ἡ συνειδήσις του τὸν ἡλεγχε παρσταινύουσα εἰς αὐτὸν ἀδιαλείπτως τὸ φθερὸν θάναμα μίας Μητρὸς πεφονεμένης ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ της. Ἡ θλίψις αὐτῇ τῷ ἦτον ἀνυπόφορος, καὶ ἀπὸ τούς χρησμούς ἐμαθεν, ὅτι ὁ τρόπος διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ δὲν ἦτον ἄλλος, εἰμὴ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν Ταυρικὴν ἐπαρχίαν τῆς Σκυθίας, ὅπου ἐτῶζετο τῆς Ἀρτεμίδος ὁ Νῆος, τὸ ἀγαλμα τῆς ὁποίας ἐπρεπε νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὑπῆγε λοιπὸν ὁμοῦ μετ' αὐτὸν φίλου του Πυλάδην, Υἱὸν τοῦ Στροφίου Βασιλέως, μετὰ τοῦ ὁποίου συνέζη πάντοτε, καὶ συνεβοηδοῦντο ἀμοιβαίως. Ὄθεν ὁ Πυλάδης ἠθέλησε νὰ τῷ δείξῃ τότε, πόσῃ ἀγάπῃ του ἐφύλαττεν. Ὁ Νόμος τῆς Πέλειος διώριζε νὰ θυσιάσωσιν ἐπάνω τῶν θυσιαστηρίων τῆς Ἀρτεμίδος ὅλους τοὺς ξένους, ὅσους ἀπὸ τῶν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἐπειδὴ δὲν ἐθυσίαζον ἄλλο τι πρὸς αὐτὴν εἰμὴ ἀνδρώπους. Ἀφ' οὗ συνελαβον τὸν Πυλάδην καὶ τὸν Ὀρέστην, τοὺς ἐπαράστησαν εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ Ἡγεμόνα Θόαντα· αὐτὸς χερίζει τὴν ζωὴν ἐπὶ τῶν δύο, καὶ καταδικάζει πρὸς θάνατον τὸν ἕτερον· καὶ εἰς λοιπὸν ἐσπουδάξε νὰ φυλάξῃ τὴν ζωὴν τοῦ φίλου του, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἐδικήν του εἰς θάνατον· τελευτᾶτον ὁ κληρὸς ἐπέσεν εἰς τὸν Ὀρέστην, ὁ ὁποῖος καὶ ἐδόθη εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἰφιγενείας, ὅτις ἦτον τότε Ἰέρισα· καὶ κατὰ τύχην ἢ ρηθείσα Ἰφιγένεια, οὐσα ἀληθῶς ἀδελφὴ τοῦ Ὀρέστου, γνωρίζει τὸν ἀδελφόν της. Ὄθεν ἀπεφασίσαν καὶ οἱ δύο νὰ ἐλευθερωθῶσι, καὶ φονεύσαντες τὸν σκληρὸν Θόαντα ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Πυλάδου, καὶ εὐγον μετὰ τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀρτεμίδος, τὸ ὅποιον ἐκρυβάν μέσα εἰς δερμάτιον ἀπὸ ξύλου, διὰ τὸ ὅποιον ἡ Ἀρτεμὶς ἐπωνομάσθη Φασκίς (Fascelis), ἐπειδὴ Λατινιστὶ τὸ δερμάτιον Fascio καλεῖται· καὶ οὕτως ὑπέστρεψεν ὁ Ὀρέστης εὐτυχῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερωθεὶς τῆς μανίας, ἡ ὁποία τὸν ἐθλίβε. Μετὰ τὸν Ὀρέστην εἶχεν ὁ Ἀγαμέμνων καὶ θυγατέρας τέσσαρας, Λαοδίαν, Χρυσόδεμιν, Ἰριγένειαν, καὶ Ἠλέκτρην.

καὶ προτρεπτικὴ εὐγλωττία ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ χεῖλη
του ὡς ποταμὸς μέλιτος, καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ Ἕ-
ρως ἤκουον προσεκτικῶς μόνην τὴν ἐδικήν του φω-
νὴν. Εὐθὺς ὅπου ὁ Νέστωρ ἤνοιγε τὸ στόμα, ὅλοι
ἐσιώπων, ἐπειδὴ μόνος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ καταπαύ-
σῃ εἰς τὸ Στράτευμα τὴν σκληρὰν διχόνοιαν. Ἀρ-
χισεν αὐτὸς νὰ αἰσθάνηται τὰς ἀδυναμίας τοῦ ψυ-
χοῦ γήρατος, ἀλλ' οἱ λόγοι του ἦσαν ἀκόμη γε-
μάτοι ὅχι μόνον ἀπὸ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γλυ-
κύτητα. Διηγεῖτο τὰ παρελθόντα, διὰ νὰ διδάσκῃ
τοὺς Νέους διὰ τῶν ἐδικῶν του πράξεων, καὶ μὴ ὅ-
λον ὅτι τὰ διηγεῖτο βραδέως, ἡ διήγησίς του ὅμως
εἶχε μεγίστην χάριν.

Οὗτος ὁ Γέρων, ὁ θαυμαζόμενος ἀπὸ ὅλην τὴν
Ἑλλάδα, ἐφάνη, ὅτι ἔχασε ὅλην του τὴν εὐγλωτ-
τίαν, καὶ ὅλον του τὸ μεγαλεῖον, εὐθὺς ὅπου ὁ
Μέντωρ συναναστράφη μετ' αὐτοῦ. Τὰ γηρατεῖά του
ἐφαίνοντο δαμασμένα καὶ ἀδύνατα, συγκρινόμενα
μὲ ἐκεῖνα τοῦ Μέντορος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφαίνετο,
ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἐσεβάσθη τὴν δύναμιν καὶ εὐρω-
στίαν τῆς κράσεως. Οἱ λόγοι του, καὶ τοὶ ἀπλοὶ
καὶ σοβαροὶ, εἶχον ζωηρότητα καὶ ἐξουσίαν,
ἡ ὁποία ἄρχισε νὰ ἐκλείπῃ ἀπὸ τὸν Νέστορα. Ἡ
ὁμιλία του ἦτον βραχεῖα, συνοπτικὴ, καὶ δυνατὴ.
Ποτὲ δὲν ἐταυτολόγει, ποτὲ δὲν ἐδιηγεῖτο ἄλλα,
εἰμὴ ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα εἰς τὴν πραγματευομένην
ὑπόθεσιν. Ἀνίσως ὅμως ἐνίστε ἔπρεπε νὰ διαλεχ-
θῇ πολλάκις περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, διὰ νὰ
τὴν ἐντυπώσῃ εἰς τὸν νοῦν τῶν ἀκροατῶν, ἢ διὰ νὰ
τοὺς καταπείσῃ, τὸ ἔπραττε μὲ νέους τρόπους καὶ
μὲ ζωηροτάτας παρομοιώσεις. Προσέτι, ὅταν ἤθε-
λε νὰ συγκαταβῇ εἰς τὰς χρεῖας τῶν ἄλλων, καὶ
νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν, εἶχε κάποιον
ἀρεστὸν καὶ γλυκύ. Οὗτοι οἱ ἀξιοσέβαστοι δύο

ἄνδρες ἦσαν τότε εὐάρεστον θέαμα εἰς τὸν μέγαν
 ἱκεῖνον σύλλογον τόσων διαφόρων Λαῶν. Ἐν ᾧ δὲ
 ὅλοι οἱ Σύμμαχοι, ἐχθροὶ τοῦ Σαλέντου, συνε-
 θλίβοντο μετὰ σπουδῆς, διὰ νὰ τοὺς ἰδῶσι πλη-
 σιέστερον καὶ νὰ ἀκούσῃσι τὰς φρονίμους των συν-
 διαλέξεις, ὁ Ἰδομενεὺς καὶ ὅλοι οἱ περὶ αὐτὸν ἐ-
 σπούδαζον μὲ ἀνυπομονησίαν νὰ καταλάβωσιν διὰ
 τῶν ὀμμάτων τί ἐδήλουν τὰ κινήματα τῶν χειρῶν
 των, καὶ τὸ σχῆμα τῶν προσώπων των.

Σοφῶς γαλόνυν ταῖς τυχαῖς παρεισάγει,
Ἡ τῆς Ἀθηνᾶς εὐχρυνης ζωμυλία.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Τηλέμαχος, βλέπων τὸν Μέντορα εἰς τὸ μέσον τῶν Συμμάχων, καὶ θέλων νὰ μάθῃ τὰ μεταξύτων γινόμενα, ζητεῖ νὰ τῷ ἀνοιχθῶσιν αἱ Πύλαι τοῦ Σαλέντου, καὶ πηγαίνει πρὸς τὸν Μέντορα. Ἡ παρουσία του συνέργει παρὰ τοῖς συμμάχοις, καὶ τοὺς παρακινεῖ νὰ δεχθῶσι τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ὁ Μέντωρ τοῖς ἐπρόβαλεν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰδομενέως. Οἱ Βασιλεῖς ἐμβαίνουνσι φιλικῶς εἰς τὸ Σάλεντον. Ὁ Ἰδομενεὺς δέχεται τὰ ἀποφασισθέντα, δίδουσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαῖα ἐνέχειρα, καὶ κάμνουσι κοινὴν θυσίαν μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ στρατοπέδου διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς εἰρήνης.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ,

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Εἰν τῷ μεταξύ ὅπου ὁ Ἰδομενεὺς μετὰ τῶν ἄλλων ἐθεάρει ἐκ τοῦ ὕψους τῶν πύργων, ὁ Τηλέμαχος, ἀνυπόμονος, γίνεται ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ περὶ αὐτὸν πλήθους. Τρέχει πρὸς ἐκείνην τὴν πύλιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξῆλθεν ὁ Μέντωρ, καὶ μὲ τόνον ἐξουσιαστικὸν προστάζει καὶ τῷ τὴν ἀνοίγουσιν. Ὁ Ἰδομενεὺς, ὅς τις τὸν νομίζει πλησίον του, μένει ἐκστατικὸς, θεωρῶν αὐτὸν τρέχοντα εἰς τὸ Στρατόπεδον, καὶ πλησιάζοντα ἤδη πρὸς τὸν Νέστορα. Ὁ Νέστωρ τὸν ἀναγνώριζει, καὶ σπεύδει, μὲ βῆμα ὅμως βαρὺ καὶ ἀργολήντην, νὰ τὸν προὔπαντήσῃ. Ὁ Τηλέμαχος ρίπτεται εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ τὸν κρατεῖ σφικτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας του, χωρὶς νὰ προσέρῃ λόγον. Τελευταῖον φωνάζει. Ὡ Πάτερ μου! ἐγὼ δὲν φοβούμαι νὰ σὲ ὀνομάσω μὲ τοιοῦτον ὄνομα, ἐπεὶδὴ ἡ δυστυχία, ἥτις δὲν μοὶ συγχωρεῖ νὰ εὕρω τὸν ἀληθινόν μου Πατέρα, καὶ αἱ φιλοξενίαι, τὰς ὁποίας εἰς ἐμένα ἐδειξες, μοὶ δίδουσι δικαίωμα νὰ μεταχειρισθῶ ἐν ὀνόμα τόσον γλυκὺ καὶ φίλτατον. Ὡ Πάτερ μου! ὦ ἡγαπημένε μου Πάτερ! ὦ! μὲ πόσῃν χαρὰν πάλιν σὲ βλέπω. Εἴθε νὰ μὲ ἀξιώσωσιν οἱ Θεοὶ νὰ μεταῖδῶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸν Ὀδυσσεά· ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ πρᾶγμα, τὸ ὅποῖον, εἰς τὴν πικρὰν ἐκείνου ὑστέρησιν, ἤθελε δυνήθῃ νὰ μὲ παρηγορήσῃ, τοῦτο ἤθελεν εἶναι τὸ ὅτι εὗρίσκω εἰς ἐσὲ ἄλλον Ὀδυσσεά.

Ὁ Νέστωρ εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους δὲν ἠδυνήθη
νὰ

νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα, ἀλλὰ βλέπων ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔτρεχον μὲ ἐξαίσιον χάριν εἰς τὰς παρειαὶς τοῦ Τηλεμάχου, ἡσθάνθη κρυφίαντινα χαρὰν. Ἡ εὐμορφία, ἡ γλυκύτης, καὶ ἡ εὐγενὴς τόλμη τοῦτου τοῦ ἀγνωρίστου Νέου, ὅς τις διῆλθεν ἀπροφύλακτος μεταξὺ τοσούτων πολεμίων Στρατευμάτων, ἐξέπληξεν ὁλοὺς τοὺς Συμμάχους. Δὲν εἶναι αὐτός, ἔλεγον ἐκεῖνοι, ὁ Υἱὸς ἐκείνου τοῦ Γέροντος, ὅς τις πρὸ ὀλίγου ἦλθε καὶ ὁμίλησε μετὰ τοῦ Νέστορος; βέβαια καὶ εἰς τοὺς δύο ἐνυπάρχει ἡ αὐτὴ φρόνησις, διάφορος μόνον κατὰ τὴν ἡλικίαν. Εἰς τὸν ἕνα ἦδη ἄρχεται νὰ ἀνθῇ, καὶ εἰς τὸν ἄλλον φέρεי πληθὺς καρπῶν ὠρίμων.

Ὁ Μέντωρ, ὅς τις ἐχάρη βλέπων τὴν ἀγάπην, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Νέστωρ ἐδέχθη τὸν Τηλέμαχον, δὲν παρέτρεξε ταύτην τὸν ὠφέλιμον περίστασιν. Ἰδοὺ, τῷ εἶπεν, ὁ Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦ τόσον φιλουμένου παρ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τόσον ἀγαπητοῦ πρὸς σὲ τὸν ἴδιον, ὦ σοφὲ Νέστωρ. Ἰδοὺ ἐγὼ σοὶ τὸν παραδίδω εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐνέχειρον, καὶ ὡς ἐνέχειρον τὸ πλεόν τιμιον, ἀφ' ὅσα δύναται τίς νὰ σοὶ δώσῃ περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ὑποσχέσεων τοῦ Ἰδομενέως. Σὺ ἡμπορεῖς νὰ κρίνῃς, ὅτι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ διαδεχθῇ τὸν ἀφανισμόν τοῦ Πατρὸς ἡ ἀπώλεια τοῦ Υἱοῦ, καὶ ἡ δυστυχὴς Πηνελόπη νὰ δυνηθῇ νὰ ἐλέγξῃ τὸν Μέντορα, ὅτι ἐθυσίασε τὸν Υἱὸν τῆς Τηλέμαχον εἰς τὴν ὑπερφάνειαν τοῦ νέου Βασιλέως τοῦ Σαλέντου. Διὰ τοῦτου τοῦ ἐνεχείρου, τὸ ὅποῖον ἐκουσίως πρὸς σᾶς παραδίδεται, καὶ τὸ ὅποῖον οἱ Θεοί, φίλοι τῆς εἰρήνης, σᾶς πέμπουσιν, ἐγὼ ἔρχομαι, ὦ Ἄνδρες ἐκ διαφόρων Ἑθνῶν συνηγμένοι, νὰ σᾶς προβάλω συνθήκας τινάς, πρὸς σύστάσιν διηνεκοῦς καὶ μονίμου εἰρήνης.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο τῆς εἰρήνης, ἠκούσθη μία βοή συγκεχυμένη ἀπὸ τάξιν εἰς τάξιν Στρατιωτικὴν εἰς κάθε μέρος. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ διάφορα Ἔθνη ἐγόγγυζον ἀπὸ τὸν θυμὸν, στοχαζόμενοι, ὅτι ἔχαναν τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἀνεβάλλετο ἡ μάχη· ἐφαντάζοντο, ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ συνδιαλέξεις ἐγίνοντο διὰ νὰ ψυχράνωσι τὴν ὀρμὴν τῶν, καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν νίκην τῶν. Μάλιστα οἱ Μανδούριοι δὲν ἠδύναντο νὰ κρατηθῶσιν, ὑποπτεύοντες, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἠλπίζε πάλιν νὰ τοὺς ἀπατήσῃ. Ἐπεχειρίσθησαν πολλάκις νὰ διακόψωσι τὸν λόγον τοῦ Μέντορος, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μὴ ψυχράνωσι τὸν θυμὸν τῶν Συμμάχων οἱ φρόνιμοι λόγοι του, καὶ ἄρχισαν νὰ δυσπιστοῦν εἰς ὅλους τοὺς μετ' αὐτῶν συμμαχοῦντας Ἕλληνας. Ὁ Μέντωρ, γνωρίσας τοῦτο, ἐσπαύδασε νὰ αὐξήσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν δυσπιστίαν, καὶ νὰ ἐμβάλλῃ τὴν ἀσυμφωνίαν εἰς τὰς καρδίας ὅλων ἐκείνων τῶν Λαῶν.

Ὁμολογῶ, ἔλεγεν αὐτός, ὅτι οἱ Μανδούριοι ἔχουσι δίκαιον νὰ προσκλαίωται καὶ νὰ ζητῶσιν ἐκδίκησιν εἰς τὰς ἀτιμίας, τὰς ὁποίας ἔλαβον, ἀλλὰ πάλιν δὲν εἶναι δίκαιον, ὅτι οἱ ἄποικοι ἐνταῦθα Ἕλληνες νὰ ἦναι ὑποπτοι καὶ μισητοὶ πρὸς τοὺς ἀρχαίους Λαοὺς τοῦ τόπου. Τούναντίον οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ ἦναι σύμφωνοι ἀναμεταξύ των, καὶ νὰ κατασταίνωνται ἀγαπητοὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· πρέπει μόνον νὰ ἦναι μέτριοι, καὶ νὰ μὴ ἐπιχειρίζωνται ποτε νὰ κυριεύσωσι τοὺς τόπους τῶν γειτόνων των. Ἡξέυρω καλῶς, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἔλαβε τὴν δυστυχίαν νὰ κατασταθῇ πρὸς σὰς ὑποπτος, ἀλλ' εἶναι εὐκόλον νὰ θεραπευθῶσιν ὅλαι αἱ ὑποφίαι σὰς. Ὁ Τηλέμαχος καὶ ἐγὼ προσφέρομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐνέχειρα, τὰ ὅποια σὰς ἐγγύονται περὶ τῆς πίστεως τοῦ Ἰδομενέως. Ἡμεῖς
 θε-

Θέλομεν μείνει εἰς χεῖράς σας, ἕως ὅπου τὰ ὑπο-
 σχεθέντα νὰ ἐκτελεσθῶσι μετ' ἀκριβείας. Ἐκεῖνο,
 τὸ ὁποῖον ἐξάπτει τὸν θυμόν σας, ὧ Μανδούριοι,
 εἶναι, ὅτι τὰ Κρητικὰ στρατεύματα προέλαβον καὶ
 κατέσχον αἰφνιδίως τὰ στενὰ τῶν βουνῶν σας, διὰ
 τῶν ὁποίων, ὅσάκις θελήσουν, δύνανται νὰ ἔμβα-
 σιν εἰς τὸν τόπον σας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεχωρή-
 σατε, ἀφήσαντες εἰς αὐτοὺς τὰ παραθαλάσσια.
 Τὰ στενὰ λοιπὸν, τὰ ὁποῖα οἱ Κρήτες ὠχύρωσαν
 μὲ πύργους ὑψηλοὺς πλήρεις ὀπλισμένων Στρατιω-
 τῶν, εἶναι ἡ ἀληθὴς αἰτία τούτου τοῦ πολέμου.
 Ἀποκριθῆτέ μοι, εἶναι ἔξω ἀπὸ αὐτὴν καμμία ἄλλη;

Τότε ὁ Στρατηγὸς τῶν Μανδουρίων παρασταθεὶς,
 οὕτως ὠμίλησε. Ποίους τρόπους δὲν μετεχειρίσθη-
 μεν διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τοῦτον τὸν πόλεμον; μᾶς
 εἶναι μάρτυρες οἱ Θεοί, ὅτι δὲν ἀφήσαμεν τὴν
 εἰρήνην, εἰμὴ ὅταν ἡ εἰρήνη ἀπεμακρύνθη ἀπὸ ἡ-
 μᾶς, χωρὶς ἐλπίδα νὰ τὴν ἀναλάβωμεν, διὰ τὴν
 παραχοποιὸν φιλοδοξίαν τῶν Κρητῶν, καὶ διότι εἶδο-
 μεν, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ δάσωμεν πλέον πίστιν
 εἰς τοὺς ὅρκους των. Ἐθνος ἀνόητον, τὸ ὁποῖον μᾶς
 ἠνάγκασε μὴ θέλοντας νὰ λάβωμεν τὰ ὅπλα ἐναν-
 τίωντων, καὶ νὰ ζητήσωμεν τὸν ἀφανισμόν των διὰ
 τὴν ἐδικὴν μας προφύλαξιν. Ἐν ὅσῳ αὐτοὶ κρατεῦν
 ἐκεῖνα τὰ στενὰ, εἰς ἡμᾶς θέλει μένει πάντοτε ἡ
 ἰδέα, ὅτι θέλουν νὰ κυριεύσωσι τὸν τόπον μας,
 καὶ νὰ μᾶς ὑποδουλώσωσιν. Ἀνίσως τῷ ὄντι δὲν
 ἐφρόντιζον εἰμὴ νὰ ζῶσιν εἰς εἰρήνην μετὰ τῶν γει-
 τόνων των, ἤθελον εὐχαριστηθῇ εἰς ὅσα ἐθελου-
 σίως παρεχωρήσαμεν εἰς αὐτοὺς, καὶ δὲν ἤθελον
 ἐπιμελεῖσθαι νὰ κρατοῦν εἰσόδους εἰς ἓνα τόπον,
 κατὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ὁποῖου δὲν ἤθελον τρέφει
 σκοπὸν ἐπίβουλον. Σὺ ὅμως δὲν τοὺς γνωρίζεις,
 ὦ φρόνιμε Πέρων! Ἡμεῖς διὰ μεγάλων δυστύχιων
 ἡμᾶ-

ἐμάθameν νὰ τοὺς γινώσκωμεν. Παῦσον, ὦ ἄνθρωπε ἠγαπημένε παρὰ τῶν Θεῶν, ἀπὸ τὸ νὰ βραδύνης ἓνα πόλεμον δίκαιον, καὶ ἀναγκαῖον, χωρὶς τοῦ ὁποῖου δὲν δύνатаι νὰ ἐλπίσῃ ποτὲ ἡ Ἑσπερία σταθερὰν εἰρήνην. Ὁ ἔθνος ἀχάριστον, δουρὸν, καὶ σκληρὸν, τὸ ὁποῖον οἱ Θεοί, θυμωθέντες, ἐπέμφαν πλησίον μας, διὰ νὰ ταραξῶσι τὴν εἰρήνην μας, καὶ νὰ μᾶς παιδεύσωσι διὰ τὰ πταίσματά μας! Ἀλλ' ἀφ' οὗ μᾶς ἐτιμωρήσατε, ὦ Θεοί, ἐλπίζομεν, ὅτι θέλετε μᾶς ἐκδικήσει· ἡ δικαιοσύνη σας δὲν θέλει φανῇ ὀλιγωτέρα κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας παρὰ κατ' ἡμῶν.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐφάνη θυμωμένη ὅλη ἡ Συνέλευσις, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἐυρώ ἔτρεχον ἀπὸ τάξιν εἰς τάξιν ἐξάπτορες εἰς τὰς καρδίας τὴν φλόγα τῆς μάχης, τὴν ὁποῖαν ὁ Μέντωρ ἔδοκίμαζε νὰ σβύσῃ. Αὐτὸς ὅμως πάλιν ὠμίλησεν οὕτως. Ἀνίσως ἐγὼ σᾶς ἐδίδον μόνον νεκρὰς ὑποσχέσεις, ἠδύνασθε νὰ μὴ μοὶ πιστεῦσητε. Ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ὑπόσχομαι πράγματα παρόντα καὶ βέβαια. Ἀνίσως δὲν εὐχαριστήσθε νὰ ἐχητε διὰ ἐνέχειρον τὸν Τηλέμαχον καὶ ἐμέ, θέλω ἐνεργήσει νὰ σᾶς δοθῶσι δώδεκα ἀπὸ τοὺς πλέον εὐγενεῖς καὶ ἀνδρείους Κρήτας. Ὁ ὀρθὸς ὅμως λόγος ἀπαιτεῖ νὰ δώσητε καὶ ἐσεῖς ἐνέχειρα, ἐπεὶδὴ ὁ Ἰδομενεὺς, ὅς τις ἐπιθυμεῖ ἐκ καρδίας τὴν εἰρήνην, τὴν ἐπιθυμεῖ ἄνευ φόβου καὶ ἀτιμίας· τὴν ἐπιθυμεῖ, καθὼς λέγετε, ὅτι τὴν ἐπιθυμεῖτε καὶ ἐσεῖς, διὰ φρόνησιν καὶ μετριότητα, καὶ ὄχι διότι ἀγαπᾷ ζωὴν ὀκνηράν, ἢ διότι φοβεῖται τοὺς κινδύνους, με τοὺς ὁποίους ἐπαπειλεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὁ πόλεμος. Αὐτὸς εἶναι ἔτοιμος, ἢ νὰ ἀποθάνῃ, ἢ νὰ νικήσῃ, προτιμᾷ ὅμως τὴν εἰρήνην ἀπὸ τὴν πλέον ἐνδοξὸν νίκην. Ἡδὲλα· ἐντραπὴ νὰ φοβηθῇ μὴ τὸν

εἰκή-

νικήσωσι, πλὴν φοβεῖται μὴ φανῇ ἄδικος, καὶ δὲν ἐντρέπεται νὰ διορθώσῃ τὰ σφάλματά του.

Αὐτὸς σᾶς προσφέρει τὴν εἰρήνην μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, οὔτε θέλει νὰ προσδιορίσῃ τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης ταύτης μὲ ἀλαζονείαν, ἐπειδὴ δὲν ἀποβλέπει εἰς βεβιασμένην εἰρήνην. Ἐπιθυμεῖ τοιαύτην εἰρήνην, εἰς τὴν ὅποίαν ὅλα τὰ μέρη νὰ μείνωσιν εὐχαριστημένα, ἡ ὁποία νὰ δώσῃ τέλος εἰς πᾶσαν ζηλοφθονίαν, νὰ πρᾶύνη πᾶσαν ὀργὴν, καὶ νὰ θεραπεύσῃ τὰς ψυχὰς ἀπὸ πᾶσαν δυσπιστίαν· ἐν συντόμῳ ὁ Ἰδομενεὺς ἔχει ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν, τὴν ὁποίαν, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ ἔχη· δὲν ζητεῖ ἄλλο, εἰμὴ νὰ σᾶς καταπείσῃ εἰς τοῦτο, καὶ θέλετε καταπεισθῇ εὐκόλως, ἐὰν θελήσῃτε νὰ μὲ ἀκούσητε μὲ καρδίαν ἡσυχον ἐλευθεράν ἀπὸ κάθε πάθος. Ἀκούσατε λοιπὸν, ὦ ἀνδριότατοι Λαοί! καὶ σεῖς, ὦ σοφώτατοι καὶ ὁμογνωμονέστατοι Ἡγεμόνες, ἀκούσατε τὰ ὅσα σᾶς προσφέρω ἐκ μέρους τοῦ Ἰδομενεύως. Δὲν εἶναι δίκαιον νὰ εἰσβάλῃ αὐτὸς εἰς τοὺς τόπους τῶν γειτόνων του, οὔτε πάλιν εἶναι δίκαιον νὰ εἰσβάλωσιν αὐτοὶ εἰς τοὺς ἐδικούς του. Αὐτὸς συγκατανεύει νὰ φυλάττωνται ἀπὸ Στρατιώτας οὐδετέρους ἐκεῖνα τὰ στενὰ, τὰ ὁποῖα ἀχυρώθησαν μὲ ὑψηλοὺς πύργους. Σὺ, ὦ Νέστωρ, καὶ σὺ, ὦ Φιλοκτῆτα, εἰσθε Ἕλληνες τὸ γένος, εἰς τὴν παροῦσαν ὁμῶς περίστασιν ἐφάνητε ἐχθροὶ τοῦ Ἰδομενεύως, διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποπτευθῶσιν οἱ λοιποὶ, ὅτι τὸν ὑπερασπίζεσθε. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σᾶς κινεῖ, εἶναι τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς εἰρήνης, καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑσπερίας, δεχθῆτε λοιπὸν ὑμεῖς τὴν φύλαξιν ἐκείνων τῶν στενῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ αἷτια τούτου τοῦ πολέμου. Τὸ συμφέρον σας ἀπαιτεῖ καὶ τοὺς αὐτόχθονας Λαοὺς
τοῦ

τοῦ τόπου νὰ ἐμποδίσῃτε τοῦ νὰ ἀφανίσωσι τὸ Σά-
λεντον, νῆαν ἀποικίαν Ἑλληνικὴν, ὁμοίαν μὲ τὰς
ἰδικάς σας, καὶ τὸν Ἰδομενέα τοῦ νὰ κυριεύσῃ τοὺς
τόπους τῶν γειτόνων του· φυλάξατε τὴν ἰσοστα-
θμίαν μεταξύ ἐκείνων καὶ τούτου· καὶ ἀντὶ νὰ
καταστρέψῃτε ἓνα Λαόν, τὸν ὁποῖον χρεωστεῖτε νὰ
ἀγαπᾶτε, λάβετε τὴν δόξαν νὰ γένητε εἰς αὐτὸν
κρίται καὶ μεσῖται.

Δύνασθε νὰ μὲ εἰπῇτε, ὅτι αἱ συμφωνίαι αὗται
ἤθελον σᾶς φανῇ ἐξαίρετοι, εἰν εἴχετε βεβαιότη-
τα, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἤθελε τὰς ἐκτελέσει μὲ ἀκρί-
βειαν· ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ
εἰς τοῦτο. Ἄς μείνωσι τὰ ἀμοιβαῖα ἐνέχειρα, διὰ
τὰ ὁποῖα προεῖπον, πρὸς ἀμοιβαίαν ἀσφάλειαν,
ἕως ὅπου τὰ στενὰ νὰ παραδοθῶσιν εἰς χεῖράς
σας. Ὅταν ἡ σωτηρία ὅλης τῆς Ἑσπερίας, τοῦ ἰ-
δίου Σαλέντου, καὶ τοῦ Ἰδομενέως μείνῃ εἰς τὴν
ἐξουσίαν σας, δὲν εὐχαριστεῖσθε; εἰς ποῖον ἡμπο-
ρεῖτε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ δυσπιστήσῃτε; τάχα ἀπὸ τοὺς
ἰδίους ἑαυτοὺς σας; Ἐσεῖς δὲν τολμᾶτε νὰ πιστεύ-
σῃτε εἰς τὸν Ἰδομενέα, καὶ αὐτὸς τοσοῦτον εἶναι
μακρὰν ἀπὸ τὸ νὰ σᾶς ἀπατήσῃ, ὥστε θέλει νὰ
ἐμπιστευθῇ εἰς ἐσᾶς. Ναί, αὐτὸς θέλει νὰ σᾶς
ἐμπιστευθῇ τὴν εἰρήνην, τὴν ζωὴν, καὶ τὴν ἐλευ-
θερίαν τοῦ Λαοῦ του ὅλου, καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀ-
νίσως ἦναι ἀληθεῖς, ὅτι ἐπιθυμεῖτε μίαν ἀληθῆ
εἰρήνην, ἰδοὺ αὐτὴ σᾶς παρρησιάζεται καὶ σᾶς ἀ-
φαιρῇ κάθε πρόφασιν νὰ τὴν ἀπορρίψῃτε. Πάλιν
σᾶς λέγω, μὴ στοχασθῇτε, ὅτι αὗται αἱ ὑποσχέ-
σεις γίνονται πρὸς ἐσᾶς παρὰ τοῦ Ἰδομενέως διὰ
φόβον. Ἡ φρόνησις μόνη καὶ ἡ δικαιοσύνη τὸν πα-
ρακινοῦσι νὰ ἀποφασίσῃ οὕτω, χωρὶς νὰ δυσκόλευ-
θῇ, ὅτι ἐσεῖς ἠθέλετε ὀνομάσει ἀδυναμίαν ἐκεῖνο,
τὸ ὁποῖον αὐτὸς πράττει διὰ μόνην ἀρετὴν. Κατ

ἀρχὰς ἡμαρτε· τὰρα ὁμως ἔχει διὰ δόξαν του τὸ
 νὰ γνωρίσῃ τὰ πταίσματα του διὰ τῶν συνθη-
 κῶν, τὰς ὁποίας αὐτὸς πρῶτος σὰς προσφέρει.
 Εἶναι ἀσθένεια νοός, εἶναι ἀξιοχλεύαστος ματαιό-
 της, καὶ μωρὰ ἀγνοία τοῦ ἰδίου συμφέροντος τὸ
 νὰ ἐλπίζῃ τις, ὅτι δύναται νὰ κρύψῃ τὰ πταί-
 σματά του, θέλων νὰ τὰ ὑπερασπίζηται μὲ ὑψη-
 λοφροσύνην καὶ ἀναισχυντίαν. "Ενας ἄνθρωπος, ὅς
 τις ὁμολογεῖ τὰ πταίσματά του πρὸς τὸν ἐχθρόν
 του, καὶ τῷ ὑπόσχεται νὰ τὰ διορθώσῃ, δεικνύει
 διὰ τούτου, ὅτι ἔχασε πλέον τὴν ὀρεξίν νὰ ὑποπέ-
 σῃ εἰς ἄλλα γέα, καὶ ἐὰν ὁ ἐχθρὸς, παραβλέ-
 πων μίαν τοιαύτην σοφὴν καὶ ἀμετάθετον πράξιν,
 δὲν ἠθελε δεχθῇ τὴν εἰρήνην, πρέπει νὰ φοβῆται
 πολλὰ διὰ τὴν ἀδικον ἰσχυρογνωμίαν του· προσέ-
 ξατε καλῶς, μήπως ἀντ' αὐτοῦ κατασταθῇτε σεῖς
 ἄδικοι. Ἐὰν ἀποβάλετε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιο-
 σύνην, αἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑπάντησίν σας, ἡ εἰ-
 ρήνη καὶ ἡ δικαιοσύνη θέλουσιν ἐκδικηθῇ κατ' ὑ-
 μῶν. Ὁ Ἰδομενεὺς, ὅς τις ἔπρεπε νὰ φοβῆται μὴν
 εὖρη τοὺς Θεοὺς θυμωμένους ἐναντίον του, θέλει
 τοὺς ἐλκύσει πρὸς βοήθειάν του ἐναντίον σας. Ὁ
 Τηλέμαχος καὶ ἐγὼ θέλομεν πολεμήσει ὑπὲρ τοῦ
 δικαίου. Ἐγὼ δὲ λαμβάνω μάρτυρας ὅλους τοὺς
 Θεοὺς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ἄδου περὶ τῶν δικαίων
 συνθηκῶν, τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ σὰς ἐπρόβαλον.

Ἀφ' οὗ ἀμίλησε ταῦτα ὁ Μέντωρ, ὕψωσε τὸν
 βραχίονά του, καὶ ἔδειξεν εἰς τόσα ἔθνη τὸν κλά-
 δον τῆς ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα
 αἰς σύμβολον τῆς εἰρήνης. Οἱ Στρατηγοί, ἰδόντες
 τὸν πλησιέστερον, ἔμειναν ἔκθαμβοι ἀπὸ ἐκείνην
 τὴν θείαν λάμψιν, ἥτις ἔλαμπεν εἰς τοὺς ὀφθαλ-
 μούς του. Ἐφάνη εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἶχε κάποιόν τι
 ὑψηλὸν καὶ ἔντονον, ὑπερβαῖνον πᾶν ὅ, τι βλέπει
 τις

τις εἰς τοὺς ἐνδοξοτέρους μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· τὸ θέλγητρον τῶν ἡδέων καὶ ἐντόνων ἐν ταύτῃ λόγων του ἐκυρίευσεν τὰς ψυχὰς· οὗτοι οἱ λόγοι του ἦσαν ὅμοιοι μὲ τὰ μαγικὰ ἐκεῖνα λόγια, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν βαθεῖαν σιωπὴν τῆς νυκτὸς ἐπέχουσιν ἐν ἀκαρεῖ τὸν δρόμον τῆς Σελήνης καὶ τῶν Ἀστέρων, πρᾶννουςι τὸν ἄγριον θυμὸν τῆς Θαλάσσης, καταπαύουσι τὴν βοὴν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, καὶ ἐμποδίζουσι τὴν ροὴν τῶν πλέον ὀρμητικῶν ποταμῶν.

Ὁ Μέντωρ ἦτον εἰς τὴν μέσσην τῶν μαινομένων ἐκείνων Ἑθνῶν, ὡς ὁ Βάκχος, ὅταν ἦτον περικυλωμένος ἀπὸ Τίγρεις, αἱ ὁποῖαι, ἐπιλανθανόμεναι τῆς ἑαυτῶν ἀμότητος, ἤρχοντο ἐλκυόμεναι ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς γλυκεῖας φωνῆς του, τῷ εἰλεῖχον τοὺς πόδας, καὶ τῷ ὑπετάσσοντο μετὰ χαρᾶς. Κατ' ἀρχὰς συνέβη μία βαθεῖα σιωπὴ εἰς ὅλον τὸ Στράτευμα· οἱ Στρατιῆγοι ἐθεωροῦντο μεταξὺ τῶν, μὴ δυνάμενοι οὔτε νὰ ἀντιστάθωσιν εἰς τοιοῦτον ἄνδρα, οὔτε νὰ καταλάβωσι ποῖος ἦτον. "Ὅλα τὰ στρατεύματα, βεβυθισμένα εἰς ἔκστασιν, εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπάνω εἰς αὐτόν· δὲν ἐτόλμα κανεὶς νὰ προσφέρῃ λόγον, φοβούμενος μήπως ἐν τῷ μεταξὺ παραδράμῃ κανένα λόγον τοῦ Μέντορος. Μ' ὅλον ὅτι ἐγνώριζον, ὅτι δὲν ἐμεινέ τι προσδήκης ἄξιον εἰς τὰ εἰρημένα, ἐπεθύμουν ὁμῶς νὰ ἤθελεν ἐκτείνῃ ἀκόμη τὴν ὁμιλίαν του. "Ὅσα εἶπεν, ἔμενον τρόπον τινα ἐγκεχαραγμένα εἰς τὰς καρδίας. Ὁμιλῶν, τοὺς ἠνάγκαζε νὰ τὸν ἀγαπάσι, καὶ νὰ τῷ πιστεύωσι. Καθεὶς ἴστατο μὲ ἀπληστον ἐπιθυμίαν ὡς ἀκίνητος, διὰ νὰ ἀκούσῃ καὶ τοὺς παραμικροὺς λόγους, οἵτινες ἐκ τοῦ στόματός του ἐξήρχοντο.

Τελευταῖον, ὕστερον ἀπὸ μακρὰν σιωπὴν, ἤκού-
σθην

σθη μία πρᾶξις βοή, ἥτις ἐξηπλοῦτο κατὰ μικρόν. Αὐτὴ δὲν ὁμοιάζε μετὸν προτερινὸν ἐκείνον συγκεχυμένον καὶ ἐμμανὴ τοῦ πλήθους θόρυβον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου ἦτον ἓνας ψιθυρισμὸς γλυκὺς καὶ εὐνοϊκός· τὰ πρόσωπά των ἄρχισαν ἡδὴ νὰ λαμβάνωσιν ἥθος γαληνιαῖον καὶ ἡμερον. Οἱ τότε σον θυμωμένοι Μανδούριοι ἠσθάνοντο, ὅτι ἐπιπτον τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ὁ Θρασὺς Φάλαντος μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων τοῦ ἐθαύμασαν αἰσθάνοντες τὴν καρδίαν των μεμαλακωμένην, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄρχισαν νὰ ἐπιθυμῶσι τὴν εἰρήνην, τὴν ὅποιαν ὁ Μέντωρ εἰς αὐτοὺς ἐπρόβαλεν. Ὁ Φιλοκτίτης, εὐαίσθητότερος καὶ συμπαθέστερος ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐκ τῆς πείρας τῶν ἰδίων του δυστυχιῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα. Ὁ Νέστωρ, ὅλος ἐνθουσιασθεὶς εἰς τὴν διμνηγορίαν τοῦ Μέντορος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸν ὁμιλήσῃ, τὸν ἐνηγκαλίσθη ἀγαπητῶς· καὶ ὅλον τὸ πλῆθος, διὰ νὰ φανερώσῃ τὸ τί ἠσθάνετο, ἐφώναξε διὰ μιᾶς· ὦ ἐμφρονέστατε Γέρων, σὺ λαμβάνεις τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χεῖράς μας. Εἰρήνη, Εἰρήνη.

Μετ' οὗ πολὺ ὁ Νέστωρ ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ἀνυπόμονον ὅλον τὸ Στράτευμα, καὶ φοβούμενον μήπως προβάλλῃ δυσκολίαν τινα, πάλιν ἐβόησεν, Εἰρήνη, Εἰρήνη· καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τοὺς καθισυχάσῃ κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ φωνάζοντες οἱ Στρατιγοὶ μαζῇ μετὰ αὐτοὺς, Εἰρήνη, Εἰρήνη. Ὁ Νέστωρ βλέπων, ὅτι δὲν ἦτον δυνατόν νὰ κάμῃ μακρὰν ὁμιλίαν, κυχαιστήθη νὰ εἰπῇ τὰ ἀκόλουθα. Σὺ βλέπεις, ὦ Μέντωρ, πόσιν δύσταμιν ἔχουσιν οἱ λόγοι ἐνὸς ἐναρέτου ἀνθρώπου. Ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἀρετὴ, ὅποταν διμνηγοῦσι, πράνουνσι τὰ πάθη, καὶ δι' αὐτῶν ὁ δίκαιός

μας

μας θυμὸς μεταστρέφεται εἰς φιλίαν, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν μιᾶς σταθερᾶς εἰρήνης. Ἡμεῖς τὴν δεχόμεθα, καθὼς σὺ μᾶς τὴν προβάλλεις. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Νέστορος, ὅλοι οἱ Στρατηγοὶ ὤψωσαν τὰς χεῖράς των πρὸς σημεῖον, ὅτι ἐδέχοντο τὴν εἰρήνην.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μέντωρ ἔτρεξε δρομαίως πρὸς τὴν πύλιν τῆς Πόλεως προστάζων νὰ τὴν ἀνοίξωσι, διὰ νὰ μυθήσῃ πρὸς τὸν Ἰδομενέα νὰ ἐξέλθῃ τῆς Πόλεως χωρὶς συνοδίαν στρατιωτῶν. Ἐν τούτοις ὁ Νέστωρ ἐνῆγκαλίζετο τὸν Τηλέμαχον, καὶ τῷ ἔλεγεν· ὦ ἀξιαγάπητε Υἱέ τοῦ ἐμφρονεστάτου πάντων τῶν Ἑλλήνων, παρακαλῶ τοὺς Θεοὺς νὰ σὲ καταστήσωσιν ὅμοιον μὲ αὐτὸν κατὰ τὴν φρόνησιν, καὶ εὐτυχέστερον! δὲν ἔμαθες περὶ αὐτοῦ τί ἀπέβη; Ἡ ἐνθύμησις τοῦ Πατρός σου, μὲ τὸν ὁποῖον ὁμοιάζεις, μᾶς ἔσβυσε τὸν θυμόν. Ὁ Φάλαντος, καὶ τοι ὠμὸς καὶ θρασὺς, καὶ τοι μὴ ἰδὼν ποτὲ τὸν Ὀδυσσεά, δὲν ἠδυνήθῃ νὰ μὴν αἰσθανθῇ λύπην διὰ τὰς δυστυχίας αὐτοῦ, καὶ τοῦ Υἱοῦ του. Ἐν ᾧ δὲ οἱ περιεστώτες παρεκάλουν ἦδη τὸν Τηλέμαχον νὰ τοῖς διηγήθῃ τὰ συμβάντα του, ἐπέστρεψεν ὁ Μέντωρ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως, τὸν ὁποῖον ἠκολούθει ὅλη ἡ Κριτικὴ νεολαία.

Οἱ Σύμμαχαι, ἰδόντες τὸν Ἰδομενέα, ἠσθάνθησαν ἐξαπτόμενον πάλιν τὸν θυμόν των· ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ Μέντορος ἔσβυσαν ἐκεῖνο τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἦτον ἑτοιμον νὰ ἐξαφθῇ ἐκ νέου. Τί βραδύνωμεν; αὐτὸς εἶπε, διατὶ δὲν τελειώνομεν αὐτὴν τὴν ἱερὰν συμμαχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ θέλουσιν εἶναι μάρτυρες καὶ ὑπερασπισταί; Αὐτοὶ ἂς τιμωρήσωσιν τὸν παράνομον ἐκείνον, ὅς τις ἠθέλε ποτὲ τολμήσει νὰ τὴν καταπατήσῃ· ὅλα τὰ πλεον. φοβερά κακὰ τοῦ πολέμου, μακρὰν τοῦ νὰ
κα-

καταβαρύνωσι τοὺς ἀθάτους καὶ πιστοὺς λαοὺς, ἃς πέσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν ἐπίορκον καὶ ἐπικατάρατον κεφαλὴν τοῦ κενοδόξου ἐκείνου, ὅς τις ἤθελε παραβῇ τοὺς ἱεροὺς νόμους ταύτης τῆς εἰρήνης· ἔστω μεμισσημένος παρά τε Θεῶν καὶ ἀνθρώπων, καὶ ἃς μὴν ἀπολαύσῃ τοὺς καρποὺς τῶν ἀνομιῶν του· ἃς ἔλθωσιν ἐπ' αὐτὸν αἱ καταχθόνιαι Ἑριννῆες, ὑπομορφᾶς τὰς πλέον φρικτὰς, καὶ ἃς ἐμβάλωσιν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν λύσσαν καὶ τὴν ἀπόγνωσιν· ἃς πέσῃ νεκρὸς χωρὶς ἐλπίδα ταφῆς, καὶ τὸ σῶμά του ἃς γενῇ βρώμα τῶν κυνῶν καὶ τῶν γυπῶν· ἃς κρημνισθῇ εἰς τὸν Ἄδην εἰς τὴν βαθυτάτην ἀβυσσον τοῦ Ταρτάρου, ὅπου ἃς βασανίζεται αἰωνίως σκληρότερα ἀπὸ τὸν Τάνταλον, ἀπὸ τὸν Ἰξίονα, καὶ ἀπὸ τὰς Δαναΐδας. Ἡ παροῦσα δὲ εἰρήνη ἐξ ἐναντίας ἔστω ἀσάλευτος ὡς τὰ Ὅρη τοῦ (1) Ἀτλαντος, τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζουσι τὸν Οὐρα-

ρα-

(1) Ὁ Ἄτλας ἦτο Βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας, Υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Νύμφης Κλυμένης, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως. Αὐτὸς μαθὼν παρὰ τοῦ Μαντείου, ὅτι μέλλει τὰ ἀπωλεσθῇ ἀπὸ ἑνὸς Υἱὸς τοῦ Διός, ἀπεφάτισε νὰ μὴ φιλοξενησῇ ποτὲ τίνα εἰς τὸν οἶκόν του. Κατὰ τύχην ὁμως διέβη ποτὲ ἐκεῖθεν ὁ Περσεύς, Υἱὸς τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Δανάης, καὶ θελήσας νὰ ἐπισκεφθῇ κατὰ τὸ εἶκος τὸν Ἀτλαντα, ἐδιώχθη παρ' ἐκείνου. Ὅθεν καὶ αὐτὸς θυμῶδεις διὰ τὴν τοιαύτην ἀτιμίαν, τῷ ἔδειξε τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, ἥτις ἦτον προσκεκολλημένη εἰς τὴν Αἰγίδα, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀθηνᾶ τῷ ἔχασσε, καὶ τὸν μετέβαλεν εἰς ὑψηλότατον Ὄρος, τὸ ἀπὸ τοῦ ἑξῆς μετὰ τὸν Διὸς φυλάττει τὸ ὄνομά του, καὶ ἡ κορυφή του φαίνεται, ὅτι ἐγγίζει τὰ νέφη. Ἐπλάσθη ὁμως τοῦτο, ἐπειδὴ ὁ Ἄτλας ἦτο μέγας Ἀστρολόγος, καὶ πρῶτος αὐτὸς περὶ τῆς Οὐρανοῦ Σφαίρας διέλαβεν. Διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τῶν Γεωγράφων πλάττεται εἰς σχῆμα ἀνθρώπου κυροῦ, βασιλεύοντος τὸν Οὐρανὸν εἰς τοὺς ὧμους του. Καὶ αἱ θυγατέ-

ρανὸν· ἅς τὴν σέβονται ὅλοι οἱ Λαοί, καὶ ἅς ἀπολαμβάνωσι τοὺς καρπούς της ἀπὸ γενεᾶν εἰς γενεάν. Τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οἵτινες θέλουν τὴν ἐπικυρώσει, ἅς φέρονται μετ' ἀγάπης καὶ εὐλαβείας εἰς τὰ στόματα τῶν ἀπογόνων μας. Αὕτη ἡ εἰρήνη, τεθεμελιωμένη εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν ἀπαραβίαστον πίστιν, ἔστω πρὸς ὅλα τὰ Ἔθνη τῆς γῆς ὁ τύπος καὶ τὸ παράδειγμα ἐκάστης ἄλλης εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ἤθελον συγκροτήσει μεταξὺ τῶν, καὶ κάθε Λαός, ὅς τις ἤθελεν ἐπιθυμήσει νὰ κατασταθῇ εὐτυχὴς διὰ συμμαχίας, ἅς φροντίξῃ νὰ μιμηθῇ τοὺς λαοὺς τῆς Ἑσπερίας.

Μετὰ τὰς ἐπικλήσεις ταύτας τοῦ Μέντορος, ὁ Ἰδομενεὺς καὶ οἱ λοιποὶ Βασιλεῖς ἐβεβαίωσαν δι' ὀρκῶν τὴν εἰρήνην κατὰ τὰς ἄνω ρηθείσας συμφωνίας. Ἐδόθησαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν δώδεκα ἐνέχειρα. Ὁ Τηλέμαχος ἠθέλησε νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δοθέντων ἐκ μέρους τοῦ Ἰδομενέως· οἱ Σύμμαχοι δὲν ἠθέλησαν νὰ συναριθμηθῇ μετ' αὐτῶν ὁ Μέντωρ, ἀλλ' ἐζήτησαν νὰ μείνῃ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως, πρὸς ἐγγύησιν τῆς διαγωγῆς του καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν Συμβούλων του, μέχρι τῆς τελείας ἀποπληρώσεως τῶν ὑποσχεθέντων. Ἐδυσία-

ρει του πλάττονται, ὅτι ἦσαν Ἀστέρες, ἐξ ὧν ἄλλαι μὲν, ὅσας συνέλαβεν ἐκ τῆς Αἵθρης, καλοῦνται Ὑάδες, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα (κατ' Ἀρατοῦ) εἰσὶ ταῦτα, Ἀμβροσία, Εὐδῶρη, Πασιδόη, Κορωνίς, Πλεξαντίς, Πυθώ, καὶ Τύχη, ἄλλαι δέ, ὅσαι ἐκ τῆς ἐτέρας γυναικός του Πλειόνης, ὀνομάζονται οὕτω. Ἡλέκτρα, Ἀλκυόνη, Κελαινή, Μαία, Ἀστερόπη, Ταυγέτη, καὶ Μιρόπη, κοινῶ δὲ ὀνόματι Πλειάδες, μὲ ὅλον ὅτι ὁ Σχολιαστής τοῦ Θεοκρίτου (Εἰδύλ. ιγ'. ἐν Ὑλλῳ) ὀνομάζει αὐτὰς ἄλλοις ὀνόμασιν οὕτως. Κοκκυμῶ, Πλαυχία, Πρώτι, Παρθενία, Μαία, Στονυχία.

σιάσθηναν ἀναμέσον τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Στρατεύματος ἑκατὸν νέαι δάμαλεις, λευκαὶ ὡς ἡ χιών, καὶ ἄλλοι τόσοι Ταῦροι τοῦ αὐτοῦ χρώματος, τῶν ὁποίων τὰ κέρατα ἦσαν κεχρυσωμένα καὶ ἐστολισμένα μὲ ἄνθη. Ἀντήχουν ὅλα τὰ πλησίον ὄρη ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς μυκηθμοὺς τῶν θυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιπτον ὑποκάτω τῆς ἱερᾶς μαχαίρας· τὸ καπνίζον αἷμα ἔρρεε πανταχόθεν, καὶ πρὸς ἐκτελεσιν τῶν σπονδῶν ἐχύνετο ἀφειδῶς οἶνος, ἐκλεκτότατος. Οἱ Μάντεις ἐξετάζον τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων, ἔτι σπαράττοντα. Οἱ θῦται ἕκαιον ἐπάνω εἰς τοὺς Βωμοὺς θυμίαμα, τοῦ ὁποίου ὁ καπνὸς ἐσχημάτιζε νέφος πυκνόν, καὶ ἐγέμιζε τὴν πεδιάδα Θαυμασίου εὐωδίας.

Ἐν τούτοις οἱ στρατιῶται ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἀφ' οὗ ἐπαυσαν τοῦ νὰ θεωρῶνται μὲ ὄμμα ἐχθρικόν, ἄρχισαν νὰ συνομιλῶσι περὶ τῶν συμβεβηκότων τῶν ἀνεπαύοντο ἤδη ἀπὸ τοὺς παρεληλυθότας πόνους τῶν, καὶ προαπελάμβανον τὰς γλυκύτητας τῆς εἰρήνης. Πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες ἠκολούθησαν τὸν Ἰδομενέα εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρηάδος ἐκστρατείαν, ἐγνώρισαν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ Νέστορος, συμπολεμήσαντας εἰς τὸν ἴδιον πόλεμον. Ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλους μὲ ἀγάπην, διηγούμενοι ὅσα τοὺς συνέβησαν, ἀφ' οὗ ἠφάνισαν ἐκείνην τὴν θαυμάσιον Πόλιν, ἣτις ἦτον ἡ καλλονὴ ὅλης τῆς Ἀσίας. Ἐκάθηντο εἰς τὰ χόρτα, ἐστέφοντο μὲ ἄνθη, καὶ ἔπινον ὁμοῦ τὸν οἶνον, κομιζόμενον ἀπὸ τὴν Πόλιν μέσα εἰς μεγάλα ἀγγεῖα, διὰ νὰ πανηγυρίσωσι μίαν ἡμέραν τόσον εὐτυχῇ.

Ἐν τῷ ᾧμα ὁ Μέντωρ εἶπεν· εἰς τὸ ἐξῆς, ὦ Βασιλεῖς, ὦ Ἡγεμόνες, ὦ Λαοὶ, ὅσοι εἰσθε ἐδῶ συνηγμένοι ὑποκάτω εἰς διάφορα ὀνόματα, καὶ εἰς

διαφόρους ἀρχηγούς, θέλετε συγκροτεῖ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν λαόν. Τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Δημιουργοῦ τῶν ὅλων καὶ φιλανθρωποῦ Θεοῦ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι νὰ ᾖναι πρὸς ἀλλήλους συνδεδεμένοι με αἰώνιον καὶ εἰτελῇ ὁμόνοιαν. "Ολοι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων εἶναι μία καὶ μὴ Πατριά ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς. "Ολοι οἱ Λαοὶ εἶναι ἀδελφοί, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀγαπῶνται με ἀδελφικὴν ἀγάπην. Οὐαὶ εἰς ἐκείνους τοὺς δυσμενεῖς, οἵτινες ζητοῦσι δόξαν ἀπάνθρωπον με τὸ αἷμα τῶν ἀδελφῶν τῶν, τὸ ὅποιον εἶναι αὐτὸ τὸ ἴδιον αἷμά των! Ὁ πόλεμος τῶ ὄντι ἐνίοτε εἶναι ἀναγκαῖος, εἴται ὅμως μεγάλη καταισχὺν τοῦ ἀνθρώπινου γένους νὰ μὴ δύναται νὰ τὸν ἀποφύγῃ εἰς τινὰς περιστάσεις. Μὴν εἰπῆτε, ὦ Βασιλεῖς, ὅτι εἶναι ἐπιθυμητὸς πρὸς ἀπόκτησιν δόξης. Ἡ ἀληθὴς δόξα εὐρίσκεται περιορισμένη μέσα εἰς τὰ ὅρια τῆς φιλανθρωπίας. "Ος τις προτιμᾷ τὴν ἰδίαν δόξαν ἀπὸ τὰ αἰσθήματα τῆς φιλανθρωπίας, δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐκτρωμα ὑπερηφανείας. Αὐτὸς ποτὲ δὲν θέλει ἀποκτήσῃ ἄλλο τι, εἰμὴ δόξαν ψευδῇ, ἐπειδὴ ἡ ἀληθὴς δόξα συνίσταται εἰς τὴν μετριότητα, καὶ ἀγαθοποιίαν. Θέλουσι τὸν κολακεύει, διὰ νὰ θεραπεύωσι τὴν μαρὰν τοῦ κενοδοξίαν, κρυφίως ὅμως θέλουν λέγει πάντοτε δι' αὐτὸν, ὅσάκις θελήσωσι νὰ εἰπῶσι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι, τὸσον ὀλιγώτερον πρέπει ἡ δόξα εἰς αὐτὸν, ὅσον περισσώτερον τὴν ἐζήτησε με ἐπιθυμίαν ἁδικόν. Οἱ ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν εὐλάβειάν τινα ἢ στοργὴν πρὸς αὐτὸν, ἀφ' οὗ αὐτὸς οὕτως ὀλίγον ἐφρόντισε καὶ ἠγάπησεν αὐτοὺς, χύων τὸ αἷμά των διὰ τὴν ἀπάνθρωπόν του κενοδοξίαν. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις ἀγαπᾷ τὸν λαόν του, καὶ ἀνταγαπᾶται παρ' αὐτοῦ, εἰς τὸν

τὸν ὁποῖον ἐμπιστεύονται χωρὶς τινος ὑποψίας οἱ γείτονές του, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐμπιστεύεται εἰς αὐτούς· ὅς τις ἀντὶ τῶν τοῦς πολεμῆ, τοὺς ἐμποδίζει μάλιστα τοῦ νὰ πολεμῶσι μεταξύ των· κατασταίνει ζηλωτὴν πρὸς ὅλα τὰ ξένα Ἑθνὴ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουσιν οἱ ὑπήκοοί του ἔχοντες αὐτὸν Βασιλέα! Φροντίζετε λοιπὸν νὰ συνέρχεσθε ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, Σεῖς, οἵτινες κυβερνᾶτε τὰς πλέον ἰσχυρὰς Πόλεις τῆς Ἑσπερίας. Συγκροτεῖτε καὶ τριετίαν γενικὴν Συνέλευσιν, ὅπου παρευρισκόμενοι ὅλοι οἱ ἐνταῦθα τὴν σήμερον παρόντες Βασιλεῖς, νὰ ἀναεῶνωσι μὲ νέους ὅρκους τὴν συμμαχίαν, νὰ ἐπικυρώσωσι τὴν ὑποσχεθεῖσαν εἰρήνην, καὶ νὰ ἐξετάζωσιν ὅλας τὰς κοινὰς ὑποθέσεις. Ἐν ὧσιν μένετε σύμφωνοι καὶ ἐνωμένοι, ἔσωθεν μὲν τοῦ ὠραίου τούτου τόπου θέλετε ἀπολαμβάνει τὴν εἰρήνην, τὴν δόξαν, καὶ τὴν ἀφθορίαν, ἔξωθεν δὲ θέλετε εἶσθαι πάντοτε ἀνίκητοι. Μόνη ἡ διχόνοια, ἣτις ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν Τάρταρον διὰ τὰ βασανίζῃ τοὺς ἀνθρώπους, δύναται νὰ ταραξῇ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ σᾶς ἐτοιμάζουσιν.

Ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα ὁ Νέστωρ· ἀφ' οὗ μὲ τὴν προθυμίαν ἐναγκαλιζόμεθα τὴν εἰρήνην, σὺ δύνασαι νὰ συμπεράνης πόσον μισοῦμεν τὸν πόλεμον, καὶ πόσον εἴμεθα μακρὰν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ματαίαν δόξαν, καὶ τὴν ἀδικὸν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ αὐξήσωμεν τὴν δυνάμιν μας μὲ τὴν βλάβην τῶν Γειτόνων μας. Ἀλλὰ τί δύναται νὰ πράξῃ τις, ὅπότεν εὐρίσκηται πλησίον εἰς ἓνα Βασιλεὺς βίαιον, ὅς τις δὲν γνωρίζει ἄλλον νόμον, εἰμὴ τὸ συμφέρον του, καὶ πάντοτε ἐνασχολεῖται εἰς τὸ νὰ ὑποτάττῃ τοὺς τόπους τῶν ἄλλων; Μὴ στοχασθῇς, ὅτι ἐγὼ ὁμιλῶ διὰ τὸν Ἰδομενεά, ὃχι, δὲν ἔχω

πλέον περὶ αὐτοῦ τοιαύτην ὑπόληψιν· ὁμιλῶ περὶ τοῦ Ἀδράστου, τοῦ Βασιλέως τῶν Δαυνίων, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ φοβώμεθα τὸ πᾶν. Αὐτὸς καταφρονεῖ τοὺς Θεοὺς, καὶ νομίζει, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγεννήθησαν δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ νὰ αὐξήσωσι τὴν δόξαν του διὰ τῆς δουλείας των· δὲν θέλει νὰ ἔχῃ ὑπηκόους, τῶν ὁποίων νὰ ἦναι ὁ Βασилεύς καὶ ὁ Πατὴρ, ἀλλὰ θέλει νὰ τοὺς ἔχῃ ἀνδράποδα καὶ προσκυνητάς, ἀναγκάζων αὐτοὺς νὰ τῷ προσφέρωσιν θείαν λατρείαν. Μέχρι τοῦδε ἡ τυφλὴ Τύχη ἐστάθη βοηθὸς εἰς τὰ ἀσεβέστατα ἐπιχειρήματά του. Ἡμεῖς ἐσπουδάσαμεν νὰ καταπολεμήσωμεν τὸ Σάλεντον, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὸν πλέον ἀδύνατον ἐχθρόν μας, ὁ ὁποῖος μόλις ἄρχιζε νὰ στερεοῦται εἰς ταύτην τὴν παραλίαν, καὶ ἔπειτα νὰ στρέψωμεν τὰ ὅπλα μας ἐναντίον εἰς τὸν δυνατώτερον τοῦτον ἐχθρόν μας. Αὐτὸς ἦδη ἤρπασε πολλὰς Πόλεις τῶν Συμμάχων μας. Οἱ Κροτωνιάται, θέλοντες νὰ τῷ ἀντισταθῶσιν, ἐνικήθησαν εἰς δύο πολέμους. Μεταχειρίζεται κάθε τρόπον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν φιλοδοξίαν του· διὰ νὰ καταβάλῃ τοὺς ἐχθρούς του, βάλλει ἐπίσης εἰς πρᾶξιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸν δόλον. Συνήθροισε πολλοὺς θησαυροὺς διὰ τῆς φιλαργυρίας του. Τὰ στρατεύματά του ἔχουσι μέγαλην ἄσκησιν καὶ πρᾶξιν εἰς τὰ πολεμικά, καὶ οἱ Στρατηγοὶ του εἶναι ἐμπειρότατοι· ἐκτελοῦνται ἀκριβῶς αἱ διαταγαὶ του· ἀγρυπνεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ἀκαταπαύστως ἐπάνω εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὑπενεργοῦντας. Παιδεύει αὐστηρῶς τὰ παραμικρὰ σφάλματα, καὶ ἀνταμείβει μὲ μεγαλοδωρίαν τὰς ἐκδουλεύσεις των. Ἡ ἀνδρεία του ὑποστηρίζει καὶ ἐμψυχώνει τὴν ἀνδρείαν ὅλων τῶν στρατευμάτων του· Καὶ βεβαίως ἤθελεν ἦναι Βασιλεὺς κατ' ὅλα τέλειος,

λειος, εἰν ἐκυβερνᾷτο ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν εὐθύτητα· αὐτὸς ὅμως δὲν φοβεῖται οὔτε τοὺς Θεοὺς, οὔτε τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς του· λογίζεται εἰς οὐδὲν τὴν φήμην, μάλιστα τὴν θεωρεῖ ὡς μάταιον φάντασμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ φοβίζῃ μόνον τὰς ἀδυνάτους ψυχὰς. Δὲν στοχάζεται διὰ ἀληθείῃ καὶ μόνιμα ἀγαθὰ ἄλλα, εἰμὴ μόνον τὸ νὰ ἔχῃ πολλὰ πλούτη, νὰ τὸν φοβῶνται οἱ ἄλλοι, καὶ νὰ καταπατῇ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ταχέως θέλομεν ἰδεῖ τὰ στρατεύματά του εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν ἐπαρχιῶν μας· καὶ ἀνίσως ἡ συμμαχία τῶν λαῶν δὲν μᾶς δώσῃ δύναμιν νὰ τῷ ἀντισταθῶμεν, χάνομεν καθε ἐλπίδα σωτηρίας. Τόσον ἐδικὸν μας, ὅσον καὶ τοῦ Ἰδομενέως συμφέρον εἶναι, νὰ ἀντισταθῶμεν εἰς τὸν γείτονα τοῦτον, ὁ ὁποῖος δὲν ὑποφέρει νὰ ᾔναι κανὲν Ἑθνος ἐλεύθερον ἀπὸ ὅσα γειτνιάζουσι μὲ τὸ Βασίλειόν του. Ἀνίσως ἡμεῖς νικηθῶμεν, ἡ αὐτὴ δυστυχία ἐπὶκειται καὶ εἰς τὸ Σάλεντον· ἅς σπουδάσωμεν λοιπὸν ὅλοι συμφώνως νὰ τὴν προλάβωμεν. Ἐν ᾧ ὁ Νέστωρ ἔλεγε ταῦτα, ἐπλησίαζον πρὸς τὴν Πόλιν, ἐπεὶδὴ ὁ Ἰδομενεὺς παρεκάλεσεν ὅλους τοὺς Βασιλεῖς καὶ τοὺς πρώτους τῶν Στρατηγῶν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ νὰ διαφυκτερεύσωσιν ἐκεῖ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο Νέστωρ, ἐξ ὀνόματος τῶν Συμμάχων, ζητεῖ βοήθειαν παρὰ τοῦ Ἰδομενέως κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν Δαυρείων. Ὁ Μέντωρ, θέλων νὰ διαθέσῃ εἰς καλὴν τάξιν τὰ πράγματα τῆς νέας Πόλεως Σαλέντου, καὶ νὰ γυμνάσῃ τὸν Λαὸν εἰς τὴν Γεωργικὴν, τοὺς καταπεῖθει νὰ λάβωσι τὸν Τηλέμαχον ἐπὶ κεφαλῇς ἑκατὸν Κρητῶν εὐγενῶν. Μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ Τηλεμάχου, ὁ Μέντωρ ἐπισκέπτεται τὴν Πόλιν, καὶ τὸν Λιμένα, πληροφορεῖται περὶ πάντων, καὶ πείθει τὸν Ἰδομενέα νὰ συστήσῃ νέους νόμους περὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς κοινῆς εὐταξίας, νὰ διαμοιράσῃ τὸν Λαὸν εἰς ἑπτὰ τάξεις, εἰς ἑκάστην τῶν ὁποίων ἀπονέμει ἰδίαν ἐνδυμασίαν κατὰ τοὺς βαθμοὺς καὶ κατὰ τὸ γένος, καὶ τελευταῖον νὰ ἀποβάλλῃ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς ἀνωφελεῖς τέχνας, διὰ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν τῶν τεχνιτῶν εἰς τὴν Γεωργικὴν, τὴν ὁποίαν κατασταλεῖ ἐντιμωτάτην.

Τεχνῶν ἐναργῶς καθορῶν ποικιλίαν,
 Νόει παρῆναι τῆς Ἀθηνᾶς τὸ σδέρος.

ΤΤΧΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.

BIBLION ΔΕΚΑΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Εν τούτοις τὸ στράτευμα τῶν Συμμάχων ἔσται-
 νεν ἤδη τὰς σκηνάς του, αἵτινες ἦσαν διαφόρων χρω-
 μάτων, καὶ ἡ πεδιάς ἦτον ὅλη σκεπασμένη ἀπὸ
 αὐτάς, μέσα εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ἑσπέριοι ἀνέμενον
 τὸν γλυκὺν ὕπνον νὰ ἔλθῃ, διὰ νὰ τοὺς ἀναπαύ-
 σῃ ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν. Ἐμβάντες οἱ Βασιλεῖς
 μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν Πόλιν ἐθαύμασαν μεγá-
 λως, πῶς εἰς τόσον μικρὸν διάστημα καιροῦ ἀνη-
 γέρθησαν τόσα λαμπρὰ κτίρια, καὶ πῶς ἡ ζάλη
 τοιοῦτου σφοδροῦ πολέμου δὲν ἐμπόδισε τὴν ταχεῖαν
 αὐξησιν καὶ τὸν αἰφνίδιον καλλωπισμὸν τῆς νεосу-
 στατοῦ ταύτης πόλεως. Ἐθαύμασαν τὴν σοφίαν
 καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Ἰδομενέως, ὁ ὁποῖος ἐδε-
 μελίωσε τοιοῦτον λαμπρὸν Βασίλειον· καὶ ὅλοι ὁ-
 μογνώμως ἐσυμπέραναν, ὅτι, μετὰ τὴν μετ' αὐτοῦ
 κλεισθεῖσαν εἰρήνην, εἰς ἔμβαιε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν
 κατὰ τῶν Δαυνίων συμμαχίαν τῶν, ἥδεον αὐξή-
 σει μεγáλως αἱ δυνάμεις τῶν, διὸ καὶ τὸν ἐπρό-
 βαλαν νὰ ἐνωθῇ μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν Δαυνίων·
 αὐτὸς δὲ μὴ δυνάμενος νὰ ἀποφύγῃ τοιοῦτον δίκαιον
 ζήτημα, ὑπεσχέθη νὰ συνεισφέρῃ στρατιώτας· ὁ
 Μέντωρ ὅμως, ὃς τις δὲν ἠγροεῖ ὅσα ἀπαιτοῦνται
 πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν ἐνὸς Βασιλείου, ἐκατάλαβεν,
 ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ Ἰδομενέως δὲν ἦσαν τόσον με-
 γάλοι, ὅσον ἐφαίνοντο· λαβὼν λοιπὸν αὐτὸν κατα-
 μόνας, τῇ ὤμίλησεν οὕτως.

Σὺ βλέπεις, ὅτι δὲν ἀπέβησαν ἀνωφελῆ ὅσα ὑ-
 πὲρ σοῦ ἐνεπίδασαμεν. Τὸ Σάλλοντον διεσώθη ἀπὸ

τὰ ἐπαπειλοῦντα αὐτὸ δεινά. Ἀπὸ σέ κρέματα εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ὑφώσῃς τὴν δόξαν τοῦ μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ νὰ ὁμοιάσῃς εἰς τὴν φρόνησιν τὸν πάππον σου Μίλωα διὰ τῆς ὀρθῆς διοικήσεως τοῦ λαοῦ σου. Ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ σοὶ ὁμιλῶ μετ' ἐλευθερίας, ὡν βέβαιος, ὅτι τοῦτο σοὶ ἀρέσκει, καὶ ὅτι μισεῖς κάθε κολακείαν. Εἰς καιρὸν ὅπου οἱ Βασιλεῖς ἐπὴνουν τὴν λαμρότητά σου, ἐγὼ ἐστοχαζόμεν κατ' ἐαυτὸν τὸ ἀπρόσεκτον τοῦ τρώου σου.

Εἰς τὴν λέξιν, ἀπρόσεκτον, τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰδομενέως ἡλλοιώθη, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐταράχθησαν, ἐρυθρίασε, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ διακόψῃ τὸν λόγον τοῦ Μέντορος, διὰ νὰ τῷ φανερώσῃ τὴν αἰγανάκτησίν του. Ἡ λέξις, ἀπρόσεκτον, τῷ εἶπεν ὁ Μέντωρ μετὰ τόνον φωνῆς ταπεινὸν καὶ σεμνόν, ἐλευθέρον ὅμως καὶ θαρράλατον, σὲ συγχίζει, τὸ καταλαμβάνω. Κάθε ἄλλος, ἐκτὸς ἐμοῦ, εἰάν τὴν μετεχειρίζετο, ἤθελεν εἶσθαι ὑπεύθυνος· ἐπεὶ δὴ πρέπει νὰ τιμῶμεν τοὺς Βασιλεῖς, καὶ, ἐν ᾧ μάλιστα τοὺς ἐλέγχωμεν, νὰ πράττωμεν τοῦτο μετὰ ἰλαρότητος, καθότι ἀρκετὰ τοὺς πληγώνει αὐτὴ κατ' αὐτὴν ἡ ἀλήθεια, χωρὶς νὰ προσθέτωμεν ἡμεῖς λόγους τραχεῖς καὶ σκληροῦς· ἐγὼ ὅμως ἐνόμισα, ὅτι δὲν ἤθελε σοὶ φανῇ ὀχληρὸν τὸ νὰ σοὶ ὁμιλήσω ἀπερικαλύπτως, διὰ νὰ σοὶ φανερώσω τὸ πταισμά σου. Ὁ σκόπος μου ἐστάθη νὰ σέ συνειδίσω νὰ ἀκούῃς τὰς ἰδίας καὶ κυρίας ὀνομασίας τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ καταλαμβάνῃς, ὅτι, ὅταν οἱ ἄλλοι σέ συμβουλεύωσι περὶ τοῦ πρακτέου, ποτὲ δὲν θέλουν τολμήσει νὰ σοὶ φανερώσωσιν ἐλευθέρως τὴν γνώμην των· διὰ τοῦτο, ἂν θέλῃς νὰ μὴν ἀπατάσαι, πρέπει, γνωρίζων τὴν συστολὴν τῶν ἄλλων εἰς τὸ νὰ σοὶ παραστήσωσιν ἀναφαν-

φανδὸν ὅσα σοὶ εἶναι δυσάρεστα καὶ ἐπιζήμια, πρέπει, λέγω, νὰ βαθύνης περισσότερον εἰς τοὺς λόγους των. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, θέλω ἀπαλύνει, καδ' ὅσον ἔχεις χρεῖαν, τοὺς λόγους μου· σοὶ εἶναι ὅμως ὠφέλιμον νὰ ἔχῃς ἓνα ἄνθρωπον, ὅς τις ὦν ἀφιλοκερδὴς καὶ ἀμέτοχος πάσης σχέσεως, νὰ σοὶ φανερώῃ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν. Οὐδεὶς ἄλλος θέλει ποτὲ τολμήσει νὰ σοὶ τὴν παραστήσῃ τοιαύτην, καὶ σὺ ἐπομένως θέλεις τὴν βλέπει πάντοτε ἐξ ἡμισείας καὶ περικεκαλυμμένην μὲ ὠραῖα ὑφάσματα.

Εἰς τοὺτους τοὺς λόγους, ὁ Ἰδομενεὺς, συνελθὼν ἀπὸ τὴν πρώτην του ἀγανάκτησιν, ἐντράπη διὰ τὴν ἀδυναμίαν του. Σὺ βλέπεις, εἶπε πρὸς τὸν Μέντορα, ὅποια ἀποτελέσματα γεννᾷ ἡ ἔξις εἰς τὴν κολακείαν· ἐγὼ σοὶ χρεωστῶ τὴν σωτηρίαν τοῦ νέου μου Βασιλείου, καὶ διὰ τοῦτο νομίζω ἐμαυτὸν εὐτυχῇ, ὡς ἂν ἀκούω ἀπὸ τὸ στόμα σου τὴν ἀλήθειαν· σπλαγχνίσθητι ὅμως ἓνα Βασιλεῖα, ὅς τις εἶναι φαρμακευμένος ἀπὸ τὴν κολακείαν, καὶ ὁ ὅποῖος μὴτε εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς δυστυχίας του ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ τῷ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν· ὄχι, ὄχι, δὲν εὔρον ποτὲ κανένα, ὅς τις νὰ μὲ ἠγάπησεν τόσον, ὥστε νὰ μὲ λυπήσῃ, λέγων μοι τὴν ἀλήθειαν.

Ταῦτα λέγων, ἐδάκρυσε, καὶ ἐνηγκαλίσθη φιλικῶς τὸν Μέντορα. Τότε ἐκεῖνος ὁ φρόνιμος Γέρων τῷ εἶπε· βλέπω, ὅτι ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ σοὶ εἰπῶ μερικὰ πράγματα, τὰ ὅποια θέλουν σὲ λυπήσει, ἀλλὰ δύναμαι τάχα νὰ σὲ προδώσω, κρύπτων σοι τὴν ἀλήθειαν; ἔμβα εἰς τὸν τόπον μου, καὶ τότε θέλεις ὁμολογήσει, ὅτι πρέπει νὰ σοὶ τὴν φανερώσω. Ἀνίσως τόσον καιρὸν ἔμεινες εἰς τὴν ἀπάτην, τὸ αἶτιον εἶναι, ἐπεὶδὴ ἠθέλησες σὺ ὁ ἴδιος νὰ μέ-

νης εἰς αὐτήν, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβήθης τὰς εἰλικρινεῖς
 συμβουλὰς. Ἀράγε ἐζήτησας ἀνθρώπους ἀφιλοκε-
 δεῖς καὶ ἱκανοὺς εἰς τὸ νὰ σὲ ἐλέγχωσιν; ἐφρόντι-
 σας νὰ ἐκλέξῃς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες
 δὲν ἐπεμελοῦντο νὰ σοὶ ἀρέσκωσι, δὲν ἦσαν πρό-
 θυμοι νὰ σὲ κολακεύωσι, ἀλλὰ μάλιστα ἱκανοὶ
 νὰ κατακρίνωσι τὰ πάθη σου καὶ τὰ ἄδικά σου αἰ-
 σθήματα; Ὅταν οἱ κόλακες σὲ περιεκύκλωσαν,
 τοὺς ἀπέβαλες; ἐδυσπίστησας εἰς αὐτούς; Ὁχι,
 ὄχι! σὺ δὲν ἔπραξας, ὡς πράττουσιν οἱ ἐρασταὶ
 τῆς ἀληθείας, οἵτινες εἶναι ἄξιοι νὰ τὴν γνωρίζω-
 σιν. Ἄς ἰδῶμεν δὲ, ἂν ἦσαι τῶρα ἱκανὸς νὰ τα-
 πεινωθῇς ἔμπροσθεν τῆς ἀληθείας, ἣτις κατακρί-
 νει τὰς πράξεις σου.

Ἐγὼ σοὶ ἔλεγον λοιπὸν πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἐκεῖ-
 να, διὰ τὰ ὁποῖα σὺ τόσον ἐπαινέσαι, εἶναι ἄ-
 ξιοκατηγόρητα. Ἐν ᾧ εἶχες ἔξωθεν τόσους ἐχθρούς,
 οἵτινες ἐπαπεύλουν ἀφανισμόν εἰς τὸ ἔτι ἀστερέω-
 τον Βασιλείόν σου, δὲν ἐφρόντιζες ἄλλο τι μέσα εἰς
 τὴν νέαν σου Πόλιν, εἰμὴ τὸ νὰ κτίζῃς μεγαλο-
 πρεπεῖς οἰκοδομὰς· τοῦτο εἶναι τὸ αἷτιον, διὰ τὸ
 ὁποῖον διηλθες τόσας νύκτας ἄπνους, καθὼς σὺ ὁ
 ἴδιος μοὶ τὸ ὡμολόγησας. Κατηνάλωσας τὰ πλού-
 τη σου, καὶ δὲν ἐφρόντισας οὔτε τὸν Λαόν σου νὰ
 πολυπλασιάσῃς, οὔτε τὰς εὐφόρους πεδιάδας ταύ-
 τῆς τῆς παραλίας νὰ καλλιεργήσῃς. Ἐπρεπε νὰ ἐ-
 πιμεληθῇς αὐτὰ τὰ δύο πράγματα, ὡς τὰ δύο
 οὐσιαδέστερα θεμέλια τῆς δυνάμεώς σου, νὰ ἔχῃς
 πολλοὺς ἀγαθοὺς αἰδρας, καὶ πεδιάδας καλῶς γεωρ-
 γημένας διὰ νὰ χορηγῶσιν εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς τὸ
 ζῆν. Ἐχρειάζετο κατ' ἀρχὰς μία πολυχρόνιος εἰρή-
 νη, διὰ νὰ συνεργήσῃ εἰς τὸν πληθυσμὸν τοῦ
 Λαοῦ σου. Σὺ ἐχρεώσταις νὰ ἐπιμεληθῇς πρὸ πάν-
 των τὴν Γεωργικὴν, καὶ νὰ διατάξῃς σοφωτάτους

νόμους· ἡ κενοδοξία ὅμως σέ ἔφερεν εἰς τὸν μεγα-
 λώτατον ὀλισθόν· φιλοτιμούμενος νὰ φανῇς μέγας,
 ἠφάνισες τὴν ἀληθῆ σου μεγαλειότητα. Σπουδασον
 νὰ διορθώσῃς τὰ ἐπταισμένα, παῦσον ἀπὸ τὸ νὰ
 οἰκοδομῇς λαμπρὰ κτίρια, βδελύχῃτι τὴν ὑψηλο-
 φροσύνην, ἣτις δύναται νὰ ἀφανίσῃ τὴν νέαν σου
 Πόλιν, ἄφες εἰς εἰρήνην τοὺς Λαοὺς σου νὰ ἀνα-
 πνεύσωσιν, καὶ ἐπιμελήσῃς νὰ φέρῃς εἰς αὐτοὺς
 τὴν ἀφθορίαν, διὰ νὰ εὐκολύνῃς τὰς τοῦ γάμου
 κοινωνίας· ἤξευρε, ὅτι τότε εἶσαι βασιλεὺς, ὅταν
 ἔχῃς λαοὺς ὑπὸ τὴν διοίκησίν σου, καὶ ὅτι ἡ ἐξου-
 σία σου πρέπει νὰ μετρῇται, ὅχι κατὰ τὴν ἔκτα-
 σιν τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζεις, ἀλλὰ κατὰ
 τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἠθέλον τὴν κα-
 τοικεῖ καὶ ἠθέλον εἰσθαι πρόθυμοι καὶ ἐπιμελεῖς
 εἰς τὸ νὰ σέ ὑποτάσσωνται. Ἐχὲ ὑπὸ τὴν ἐξου-
 σίαν σου μίαν καλὴν γῆν, καὶ τοι μετρίαν κατὰ
 τὴν ἔκτασιν, γέμισαί τιν ἀπὸ πολυχάρισμα πλήθι
 ἀνθρώπων εὐτάκτων καὶ φιλοπόνων, ἀπόκτησε τὴν
 ἀγάπην αὐτῶν, καὶ οὕτω θέλεις εἶσαι πλέον δυ-
 νατὸς, πλέον εὐτυχῆς, καὶ πλέον δεδοξασμένος
 ἀπὸ ὅλους τοὺς Κατακτητὰς, οἵτινες ἀφανίζουσι
 τόσα Βασίλεια.

Πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ φερθῶ με τούτους τοὺς Βα-
 σιλεῖς; ἐπανελάβεν ὁ Ἰδομενεὺς· πρέπει νὰ φανε-
 ρώσω εἰς αὐτοὺς τὴν ἀδυναμίαν μου; εἶναι ἀληθές,
 ὅτι ἠμέλησα τὴν Γεωργικὴν, καὶ μάλιστα τὸ ἐμπό-
 ριον, τὸ ὁποῖον μοὶ εἶναι τόσον εὐκόλον εἰς ταύ-
 τὴν τὴν παραλίαν, καὶ μόνον ἐφρόντισα νὰ κατα-
 στήσω μεγαλοπρεπῆ τὴν Πόλιν μου. Πρέπει λοι-
 πόν, ὥ ἡγαπημένε μου Μέντωρ, νὰ ἐξουδενώσω τὸν
 ἑαυτὸν μου ἐπὶ συνελεύσει τῶσων Βασιλέων, καὶ
 νὰ ἀνακαλύψω τὴν ἀφροσύνην μου; Ἐὰν ἦναι ἀ-
 γαγκαῖον, τὸ θέλω, θέλω τὸ κάμει χωρὶς τινος
 ἀνα-

ἀναβολῆς, μὴ ὅλον ὅτι μὲ θλίβει κατάκαρδα, ἐπειδὴ μὲ ἐδίδαξες, ὅτι ἓνας ἀληθινὸς Βασιλεὺς, ὅς τις ὑπάρχει διὰ τοὺς Λαοὺς του, καὶ χρεωστῇ ὅλον ἑαυτὸν εἰς αὐτούς, πρέπει νὰ προτιμήσῃ τὸ καλὸν τοῦ Βασιλείου του ἀπὸ τὴν ἰδίαν του φήμην.

Τὸ αἶσθημα τοῦτο εἶναι ἄξιον εἰς ἓνα, ὅς τις εἶναι πατὴρ τοῦ Λαοῦ του, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ. Ἐκ τῆς ἀγαθότητός σου ταύτης, καὶ ὅχι ἐκ τῆς ματαίας λαμπρότητος τῆς Πόλεως σου γνωρίζω εἰς ἐσὲ καρδίαν ἀληθοῦς Βασιλέως, πρέπει ὅμως νὰ φυλαχθῇ καὶ ἡ τιμή σου διὰ τὸ ὄφελος τῆς ἰδίας σου Βασιλείας. Ἄφες εἰς ἐμὲ τὴν ὑπόθεσιν, θέλω ἐνεργήσῃ νὰ πιστεύσωσιν οὗτοι οἱ Βασιλεῖς, ὅτι ὑπεσχέθης νὰ ἐπαναβιβάσῃς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἰθάκης τὸν Ὀδυσσεά, εἰάν ἦναι ἔτι ζῶν, ἢ καὶ τὸν Υἱόν του Τηλέμαχον, καὶ νὰ διώξῃς διὰ τῶν ὀπλων ὅλους τοὺς ἐραστὰς τῆς Πηνελόπης. Εὐκόλως θέλουν ἐννοήσῃ, ὅτι ἓνας τοιοῦτος πόλεμος ἀπαιτεῖ πολυάριθμον στράτευμα, καὶ ἐπομένως θέλουν εὐχαριστηθῇ νὰ λάβωσι παρὰ σοῦ μικράν τινα βοήθειαν κατὰ τῶν Δαυνίων.

Εἰς τούτους τοὺς λόγους ὁ Ἰδομενεὺς ἐφάνη ὁμοιος μὲ ἓνα ἄνθρωπον, ὅς τις ἐλαφρύνεται ἀπὸ φορτίον τι βαρύτερον. Σὺ διασώζεις, ὦ ἠγαπημένε μου φίλε, εἶπε πρὸς τὸν Μέντορα, τὴν τιμήν μου καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς ἀρτιγενούς ταύτης Πόλεως, κρύπταν τὴν ἀδυναμίαν της εἰς τοὺς γείτονάς μου. Ἀλλ' εἶναι τάχα εὐλογοφανὲς τὸ νὰ εἰπῇς, ὅτι ἐγὼ θέλω πέμψῃ στράτευμα εἰς τὴν Ἰθάκην διὰ νὰ βάλω τὸν Ὀδυσσεά εἰς τὸν θρόνον του, ἢ τὸν Υἱόν του Τηλέμαχον, ἐν ᾧ αὐτὸς ὁ ἴδιος Τηλέμαχος ὑπεσχέθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κατὰ τῶν Δαυνίων πόλεμον; Μὴ φροντίζῃς περὶ τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, ἐγὼ θέλω εἰπεῖ τὴν ἀλήθειαν. Τὰ
πλοῖα,

πλοῖα, τὰ ὅποια θέλεις στείλῃ διὰ τὴν σύστα-
σιν τοῦ ἐμπορίου σου, θέλουν ὑπάρχει εἰς τὰ πα-
ραθαλάσσια τῆς Ἠπείρου, καὶ εἰς τὸν ἴδιον και-
ρὸν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι δύο πράγματα· πρῶ-
τον μὲν τὸ νὰ ἐφελκύσωσιν εἰς ταῦτα τὰ παραθα-
λάσσια τοὺς ξένους πραγματευτὰς, τοὺς ὁποίους
αἱ μεγάλαι εἰσπράξεις μακρύνουσιν ἀπὸ τὸ Σά-
λεντον, δεύτερον δὲ νὰ λάβωσιν εἰδησίην τινα περὶ
τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐὰν οὗτος ἦναι ἀκόμῃ ἐν τοῖς ζῶ-
σι, δὲν πρέπει νὰ εὐρίσκηται μακρὰν ἀπὸ ταύτας
τὰς θαλάσσας, αἵτινες διαχωρίζουσι τὴν Ἑλλάδα
ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ μάλιστα τινες βεβαιοῦσιν,
ὅτι τὸν εἶδον εἰς τὴν Φαιακίαν. Ἐὰν ὅμως δὲν ἦ-
θελε μένει πλέον ἐλπίς περὶ τῆς εὐρέσεώς του, τὰ
πλοῖά σου θέλουν κάμει μίαν ἀξιόλογον ἐκδού-
λευσιν πρὸς τὸν Τιδόντου, διασπείροντες εἰς τὴν Ἰ-
θάκην, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πλησίον τόπους τὸν
φόβον τοῦ ὀνόματος τοῦ Τηλεμάχου, τὸν ὁποῖον
ἐπίστευον ἀπεθαμμένον, ὡς τὸν Πατέρα του. Οἱ
ἐρωτᾶται τῆς Μητρός του Πηνελόπης θέλουν ἐκπλα-
γῇ ἀκούοντες, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἑτοιμος νὰ ἐπανέλ-
θῃ μὲ τὴν βοήθειαν ἐνὸς δυνατοῦ Συμμάχου. Ὁ
Λαὸς τῆς Ἰθάκης δὲν θέλει τολμήσῃ νὰ ἀπορρί-
ψῃ τὸν ζυγὸν τῆς ὑποταγῆς, ἡ Πηνελόπη θέλει
παρηγορηθῇ καὶ θέλει ἀποφύγει τὸ νὰ ἐκλέξῃ νέον
ἄνδρα. Οὕτω θέλεις ὠφελήσῃ τὸν Τηλέμαχον, ἐν
ᾧ αὐτὸς θέλει συμμαχεῖ ἀντὶ σοῦ μετὰ τῶν Συμ-
μάχων τούτου τοῦ μέρους τῆς Ἰταλίας κατὰ τῶν
Δαυνίων.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐφώναξεν ὁ Ἰδομενεὺς·
εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις βοηθεῖται ἀπὸ
τοιαύτας φρονίμους συμβουλὰς. Ὁφελεῖ περισσότε-
ρον τὸν Βασιλέα νὰ ἔχῃ ἓνα φίλον φρόνιμον, καὶ
πιστὸν, πᾶρεξ τροπαιούχους στρατιῶτας. Τρισευ-
δαί-

δαίμων ὅμως εἶναι ἐκεῖτος ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις γνώ-
ρίζων τὸ ἀληθὲς θεμέλιον τῆς εὐτυχίας του, ἡ-
ξέυρει νὰ ὠφεληθῇ μεταχειριζόμενος πρεπόντως τὰς
φρονίμους συμβουλὰς! ἐπειδὴ πολλάκις συμβαίνει,
ὅτι οἱ Βασιλεῖς, ἔχοντες ἀνδρας σοφοὺς καὶ ἐναρέ-
τους, καὶ φοβούμεροι τὴν ἀρετὴν των, τοὺς ἀπομα-
κρύνουσι τῆς οἰκειότητός των, διὰ νὰ δύνανται μὲ
περισσότεραν ἐλευθερίαν νὰ ἀκούωσι τοὺς κολα-
κας, ἀπὸ τοῖς ὁποίοις, φεῦ, δὲν φοβοῦνται μὴ
προδοθῶσιν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔπεσα εἰς τοῦτο τὸ ἀ-
μάρτημα, καὶ θέλω σοὶ διηγηθῇ ὅλας τὰς δυστυ-
χίας, αἵτινες μοὶ ἐπροξενήθησαν ἀπὸ ἑνα ψευδοῦ
φίλου, ὁ ὁποῖος ἐκολάκευε τὰ πάθη μου, ἐλπίζων,
ὅτι καὶ ἐγὼ ὁμοίως θέλω κολακεύει τὰ ἔδικα
του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μέντωρ παρέστησεν εὐκόλως πρὸς
τοὺς Συμμάχους Βασιλεῖς, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἔπρε-
πε νὰ ἀναδεχθῇ τὴν φροντίδα τῶν ὑποθέσεων τοῦ
Τηλεμάχου, ἐν ᾧ οὗτος εὗρίσκετο μετ' αὐτῶν εἰς
τὸν πόλεμον. Ἠὐχαριστήθησαν αὐτοὶ νὰ ἔχασιν
εἰς τὸ Στράτευμά των τὸν Υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεύς ὁμοῦ
μὲ ἑατὸν Νέους Κρήτας, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰδομενεὺς
τῷ ἔδωκε διὰ νὰ τὸν συνοδεύωσιν. Αὐτοὶ ἦσαν
τὸ ἄνδρος τῆς εὐγενοῦς νεολαίας, τὴν ὁποίαν ὁ
Βασιλεὺς ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τὴν Κρήτην, καὶ
ἐπεμψεν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον μὲ τὴν συμβουλὴν
τοῦ Μάντορος. Πρέπει, τῷ ἔλεγεν αὐτὸς, ἐν και-
ρῷ εἰρήνης, νὰ ἐπιμελῆσαι εἰς τὸ νὰ πολυπλα-
σιάζηται ὁ Λαός· πρέπει ὅμως νὰ πέμπῃς τοὺς
εὐγενεῖς Νέους εἰς τοὺς ξένους πολέμους, διὰ νὰ
μὴ γένη ἀνδρὸν ὅλον τὸ ἔθνος καὶ λησμονήσῃ
τὴν πολεμικὴν τέχνην. Ἀρκοῦσιν οὗτοι εἰς τὸ νὰ
κρατῶσιν ὅλον τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς
δόξης, εἰς τὴν ἀγάπην τῶν ὀπλων, εἰς τὴν κατα-
φρό-

φρόνησιν τῶν κόπων καὶ τοῦ ἰδίου θανάτου, καὶ τέλος εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῆς πολεμικῆς τέχνης.

Μετὰ τοῦτο ἀνεχώρησαν οἱ Σύμμαχοι Βασιλεῖς ἀπὸ τὸ Σάλεντον, μέιναντες εὐχάριστοι πρὸς τὸν Ἰδομενέα, καὶ θαυμάσαντες τὴν φρόνησιν τοῦ Μέντορος. Ἦσαν πλήρεις χαρᾶς, ἐπεὶ ἔφερον μεθ' αὐτῶν τὸν Τηλέμαχον, αὐτὸς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὸν πόνον του, ὅταν ἔμελλε νὰ ἀποχωριθῇ ἀπὸ τὸν φίλον του. Ἐν ᾧ οἱ Σύμμαχοι Βασιλεῖς ἀπεχαιρετοῦντο καὶ ἐβεβαίουν δι' ὄρκων εἰς τὸν Ἰδομενέα, ὅτι θέλουν φυλάξει μετ' αὐτοῦ παντοτεινὴν συμμαχίαν, ὃ Μέντωρ ἐπράτει σφιγτὰ τὸν Τηλέμαχον εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὃς τις τὸν κατέβρεχε μὲ τὰ δάκρυά του. Ἐγὼ, ἔλεγεν ὁ Τηλέμαχος, εἶμαι ἀναισθητός εἰς τὴν χαράν, ὅτι ὑπάγω νὰ ἀπολαύσω δόξαν, καὶ δὲν αἰσθάνομαι ἄλλο παρὰ τὴν θλίψιν τοῦ χωρισμοῦ μας. Μοὶ φαίνεται, ὅτι εὐρίσκομαι πάλιν εἰς ἐκεῖνον τὸν δυστυχῆ καιρὸν, καθ' ὃν οἱ Αἰγύπτιοι μὲ ἀνέσπασαν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας σου, χωρὶς νὰ μοὶ ἀφήσωσιν ἐλπίδα νὰ σὲ μεταῖδῶ.

Ὁ Μέντωρ ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους μετὰ γλυκύτητος, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Ἰδοὺ, τῷ εἶπεν, ἓνας χωρισμὸς πολλὰ διάφορος. Αὐτὸς εἶναι ἐκούσιος, θέλει εἶναι βραχύς, καὶ σὺ πηγαίνεις πρὸς ἀναζήτησιν τῆς Νίκης. Πρέπει, ὦ Υἱέ μου, νὰ μὲ ἀγαπᾷς μὲ ἀγάπην ὅχι τόσον τρυφεράν, ὅσον πλεόν μεγαλοκάρδιον, λάβε ἔξιν εἰς τὴν ἀπουσίαν μου, ἐπεὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὲ ἔχῃς πάντοτε πλησίον σου. Πρέπει ἡ φρόνησις μᾶλλον καὶ ἡ ἀρετὴ, παρὰ ἡ παρουσία τοῦ Μέντορος, νὰ σοὶ ἐμπνέωσι τὰ δέοντα.

Λέγουσα αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ ἐπισχύουσα οὕτω τὸν Τηλέμαχον, ἡ Ἀθηναῖα, κεκρυμμένη ὑπὸ
τὸ

τὸ σχῆμα τοῦ Μέντορος, τὸν ἐσκέπασε μὲ τὴν ἀθάνατον Αἰγίδα της, καὶ διέχυσεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τὸ πνεῦμα τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ προστοχασμοῦ, τὴν ἀτρόμητον ἀνδρείαν, καὶ τὴν γλυκεῖαν μετριοτήτα, τὰ ὅποια σπανίως εὐρίσκονται ἡνωμένα. Ὑπαγε, τῷ ἔλεγεν ὁ Μέντωρ, εἰς ἀπάντησιν τῶν πλέον μεγάλων κινδύνων, ὅσάκις ἦναι ὠφέλιμον νὰ ὑπάγῃς. Ὁ Ἥγεμὼν ἀτιμάζει τὸν ἑαυτὸν τοῦ περισσότερον, ὁπότεν ἀποφεύγῃ τοὺς κινδύνους εἰς τὰς μάχας, παρ' εἰς δὲν ἐπήγαίνε ποτε εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ ἀνδρεία ἐκείνου, ὅς τις ἐξουσιάζει τοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ ἦναι ἀκλόνητος· καὶ ἀνίσως ἦναι ἀναγκαῖον εἰς ἓνα λαὸν νὰ φυλάξῃ τὸν Βασιλέα του, ἢ τὸν στρατηγόν του, τοῦ εἶναι ἐτι ἀναγκαιότερον νὰ μὴν ἐννοήσῃ ποτὲ, ὅτι ἡ περὶ ἀνδρείας ἐκείνου ὑπόληψις εἶναι ἀμφίβολος. Ἐνθυμοῦ, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς πρέπει νὰ ἦναι ὁ τύπος ὅλων τῶν ἄλλων, καὶ ὅτι τὸ παράδειγμά του μέλλει νὰ ἐγκαρδιώσῃ ὅλον τὸν στρατόν. Βάλε λοιπὸν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν σου, ὦ Τηλέμαχε, καὶ καλῆτερα νὰ ἀποθάνῃς πολεμῶν, παρὰ νὰ δάσῃς ἀμφίβολον ὑπόληψιν περὶ τῆς ἀνδρείας σου. Οἱ κόλακες, οἵτινες θέλουν προθυμοποιεῖσθαι νὰ σ' ἐμποδίσωσιν τοῦ νὰ ριψοκινδυνεύσῃς εἰς τὰς ἀναγκαίας περιστάσεις, ἂν σέ ἴδωῦν, ὅτι μὲ εὐκολίαν ὑποχωρῇς εἰς τοὺς κινδύνους, αὐτοὶ πρῶτοι θέλουν εἰπεῖ ὅπισθέν σου, ὅτι εἶσαι δειλὸς καὶ ἄνανδρος. Ἀλλὰ πάλιν μὴ ριψοκινδυνεύῃς χωρὶς ἀνάγκην. Ἡ ἀνδρεία δὲν εἶναι ἀρετὴ, παρ' ὅταν κυβερνᾶται ἀπὸ τὴν φρόνησιν, ἀλλέως εἶναι μωρὰ καταφρόνησις τῆς ζωῆς, καὶ ἄλογος λύσσα. Ἀπὸ μίαν ἀνδρείαν ἄκριτον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλπίσῃ τις κἀνέν πρᾶγμα βέβαιον. Ἐκεῖνος, ὅς τις εἰς τοὺς κινδύνους δὲν ἐξουσιάζει τὸν ἑαυτὸν του, εἶναι μανιώδης, μᾶλλον, παρὰ ἀνδρεῖος, καὶ

καθότι ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ γενῇ ἐξω τοῦ διὰ νὰ νικήσῃ τὸν φόβον, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ τὸν νικήσῃ μὲ τὴν φυσικὴν διάθεσιν τῆς καρδίας του. Εἰς τοιαύτην στάσιν εὐρισκόμενος, καὶ ἂν δὲν φεύγῃ, ταραττεται ὁμως, χάνει τὴν ἐλευθερίαν χρῆσιν τοῦ νοός του, ἡ ὁποία τῷ εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ δίδῃ τὰς πρεπούσας διαταγὰς, καὶ ὠφελεῖται ἀπὸ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ καταστρέφῃ τὸν ἐχθρόν του, καὶ διὰ νὰ ὑπηρετῇ τὴν πατρίδα του. Ἀνίσως ἔχῃ ὅλην τὴν ἀνδρείαν ἐνὸς στρατιώτου, δὲν ἔχει ὁμως τὴν ἐμπειρίαν ἐνὸς Στρατηγοῦ, καὶ στερεῖται μάλιστα καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀνδρείας ἐνὸς ἀπλοῦ στρατιώτου, ἐπειδὴ ὁ μὲν στρατιώτης πρέπει νὰ φυλάττῃ εἰς τὴν μάχην ἀταραξίαν πνεύματος καὶ ὑποταγὴν, ὅς τις δὲ μετ' ἀκρισίας ἐκτίθεται εἰς μεγάλους κινδύνους, ὁ τοιοῦτος ταραττετὶ τὴν εὐταξίαν τῶν στρατευμάτων, δίδει παράδειγμα ἀκρίτου τέλμης, καὶ ρίπτει πολλὰς εἰς μεγάλας δυστυχίας ὅλον τὸ στράτευμα. Ὅσοι προτιμῶσι τὴν ματαίαν των ὑπερηφάνειαν ἀπὸ τὸ κοινὸν ὄφελος, εἶναι ἄξιοι τιμωρίας καὶ ὄχι ἀνταμοιβῆς.

Πρόσεχε λοιπὸν, ὦ ἠγαπημένε μου Ἰάε, νὰ μὴ ζητῇς τὴν δόξαν μὲ ὑπερβολικὴν σπουδὴν. Ὁ ἀληθὴς τρόπος νὰ τὴν ἀποκτήσῃς εἶναι, νὰ ἀναμένῃς μετ' εἰρήνης τὴν ὠφέλιμον εὐκαιρίαν. Ἡ ἀρετὴ τόσον περισσότερον τιμᾶται, ὅσον δέικνυται πλεονέκτητον ἀπλῇ, ταπεινῇ, καὶ ἐχθρὰ τῆς ὑπερηφανείας· ὅσον αὐξάνει ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ριψοκινδυνεύσῃς, τόσον περισσότερον πρέπει νὰ αὐξάνωτιν εἰς ἐσὲ τὸ προβλεπτικὸν καὶ ἡ ἀνδρεία· πρόσσεχε δὲ μὴν ἐλκύνῃς ἐπάνω σου τὸν φθόνον τινός, καὶ πάλιν μὴ ζηλοφθονήσῃς τὰ εὐτυχῇ ἔργα τῶν ἄλλων. Ἄς ἦσαι σὺ ὁ πρῶτος ἐπαινετὴς τῶν ἀξίων ἐπαίνου, ὅ-

μως μετὰ διακρίσιως, καὶ ἐν ᾧ ἐπαινεῖς τὸ καλὸν μὲ εὐφροσύνην, κρύπτει τὸ κακὸν, καὶ λυποῦ συλλογιζόμενος αὐτό. Μὴν ἀποφασίζης κανένα πράγμα ἔμπροσθεν τῶν γερόντων Στρατηγῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ὅλην ἐκείνην τὴν πείραν, τὴν ὁποίαν σὺ δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς· ἄκουε αὐτῶν μετ' εὐλαβείας, συμβουλευέου μετ' αὐτῶν, παρακάλει τοὺς ἐμπειροτέρους νὰ σέ διδάσκωσι, καὶ μὴν ἐντρέπεσαι νὰ ἀποδίδῃς εἰς τὰς διδασκαλίαις τῶν πάντων ὅτι ἡθελες πράξει ἐπαινετόν.

Τελευταῖον μὴν ἀκούῃς τοὺς ψιθύρους ἀνδρας, οἱ ὅποιοι ζητοῦσι διὰ νὰ σέ βάλῃσιν εἰς δυσπιστίαν καὶ ζηλοφθονίαν μετὰ τῶν ἄλλων Στρατηγῶν· ὠμίλει μετ' αὐτῶν ἐλευθέρως καὶ μετὰ καθάρτητος, καὶ εἰς στοχασθῇς, ὅτι δὲν ἐκπληροῦσι τὸ πρὸς σέ χρέος τῶν, ἀνοιξοὺν εἰς αὐτοὺς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἔκθεσον ὅλα σου τὰ δίκαια. Ἀνίσως ἦναι ἱκανοὶ νὰ γνωρίσωσι τὴν εὐγένειαν τούτου σου τοῦ τρόπου, θέλεις ἀπολαύσει τὴν ἀγάπην τῶν, καὶ θέλεις λάβει παρ' αὐτῶν, ὅτι σοὶ ἀνῆκει. Τούναντίον ἀνίσως δὲν ἔχῳσιν ἱκανὴν διάκρισιν τοῦ νὰ γνωρίσωσι τὰ αἰσθηματά σου, θέλεις καταλάβει ἀφ' ἑαυτοῦ σου ποῖα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοὺς κατασταίνουσιν ἀδίκους ἐναντίον σου· θέλεις λάβει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα νὰ μὴν δώσῃς πλέον τὴν παραμικρὰν αἰτίαν, ἕως νὰ τελειώσῃ ὁ πόλεμος, καὶ οὕτω δὲν θέλεις εὖρει ἀφορμὴν νὰ μεμφθῇς τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸ παραμικρόν. Πρὸ πάντων ὅμως μὴν εἰπῇς ποτὲ πρὸς κόλακας τινάς, οἱ ὅποιοι διασπείρουσι τὴν διχονοίαν, τὰ ὁποῖα ἡθελες νομίσαι ὅτι ἔχεις παράπονα κατὰ τῶν Ἀρχηγῶν τοῦ στρατεύματος, ὅπου εὕρισκεις. Ἐγὼ ἐν τούτοις θέλω μένει εἰς τὸ Σάλευτον, ἐξηκολούθησεν ὁ Μέντωρ, κοιωνὸς ἅμα καὶ βοηθὸς τῶν πόνων τοῦ

Ἰδομενέως, τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ καταβάλῃ διὰ τὴν κοινὴν εὐτυχίαν τοῦ Λαοῦ του, καὶ συνεργὸς εἰς τὴν ἐντελῇ διόρθωσιν τῶν ἐλαττωμάτων του, τὰ ὁποῖα αἱ κακαὶ συμβουλαὶ, καὶ οἱ κόλακες τὸν ἐβίασαν νὰ πράξῃ, ὅταν ἐσύστησε τὸ νέον του Βασίλειον.

Τότε ὁ Τηλέμαχος δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ μὴν δείξῃ θαυμασμόν τινα πρὸς τὸν Μέντορα, καὶ μάλιστα κάποιαν καταφρόνησιν διὰ τὸ πολίτευμα τοῦ Ἰδομενέως. Ὁ δὲ Μέντωρ ἐπιπλήξας αὐτὸν αὐστηρῶς, εἶπε. Θαυμάζεις, ὅτι οἱ ἀξιολογώτεροι ἄνδρες ὑπόκεινται καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀνδρωπίνην ἀσθένειαν, καὶ δεικνύουσι λείψανά τινα τῆς ἀνδρωπίνης ἀδυναμίας μεταξὺ τῶν ἀναριθμητῶν παγίδων καὶ τοῦ ἀδιάχωρίστου ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ἀξίαν θορύβου; Ὁ Ἰδομενεύς, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, ἀνέτράφη μὲ ἰδέας ὑπερηφάνους καὶ ὑψηλάς. Ἀλλὰ καὶ ποῖος φιλόσοφος ἠδύνατο νὰ διαφυλαχθῇ ἀπὸ τὴν κολακείαν, ἐὰν εὕρισκετο εἰς τὸν τόπον του; εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐκυριεύετο εἰς ἅκρον ἀπὸ τούτους ἔχοντας τὴν ἐμπιστοσύνην του, ἀλλὰ καὶ οἱ πλεον σοφοὶ Βασιλεῖς ἀπατῶνται πολλάκις, μὲ ὅλας τὰς προφυλάξεις, τὰς ὁποίας λαμβάνουσι διὰ νὰ μὴν ἀπατηθῶσι. Ὁ Βασιλεὺς, εἶναι ἀδύνατον, νὰ μὴν ἔχῃ τοὺς μυστικούς του βουληφόρους, οἵτινες τὸν ἐλαφρόνουσι ὄντες κοινωνοὶ τῶν μυστηρίων του, ἐπεὶ δὲν δύναται νὰ διοικῇ τὰ πάντα μόνος του. Πρὸς τούτοις ὁ Βασιλεὺς γνωρίζει τοὺς περὶ αὐτὸν ἀπὸ τοὺς μερικοὺς, ἐπεὶ δὲ ἐμφανίζονται πάντοτε εἰς αὐτὸν ἐν ὑποκρίσει, καὶ μηχανῶνται κάθε τρόπον, διὰ νὰ τὸν ἀπατήσωσιν.

Οἱμοι ἀγαπητέ μοι Τηλέμαχε, πολλάκις καὶ σὺ θέλεις τὸ δοκιμάσει. Δὲν εὕρισκε τις εἰς τοῦς

ἀνθρώπους μήτε τὰς ἀρετὰς μήτε τὰ προτερήματα, τὰ ὅποια ζητεῖ· ἄς τοὺς σπουδάσῃ τις καὶ ἄς τοὺς ἐξετάσῃ ἐπιμελῶς ὅσον θέλῃ, μὴ ὅλον τοῦτο λαμβάνεται, οὐδὲ δύναται ποτε νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν του, διὰ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους κρείττονας, τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαῖον διὰ τὸ κοινὸν καλόν. Καθ' εἰς ἔχει τὰς ἰσχυρογνομίας του, τὰς ἀντιπαθείας του καὶ τὰς ζηλοτυπίας του, δὲν καταπείθεται, ἀλλ' οὔτε ποτὲ διορθώνεται. Ὅσων περισσότερον λαὸν διοικεῖ τις, τόσον περισσότερους ὑπουργοὺς χρειάζεται, διὰ νὰ ἐνεργῇ διὰ μέσου αὐτῶν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια μόνος του δὲν δύναται. Καὶ ὅσον περισσότερους ἀνθρώπους χρειάζεται διὰ νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξουσίαν του, τόσον περισσότερον εἶναι ὑποκείμενος· εἰς τὸ νὰ ἀπατηθῇ εἰς τοιαύτας ἐκλογάς.

Ὁ δεῖνα κατακρίνει σήμερον ἀσπλαγχνῶς τοὺς Βασιλεῖς, ὁ ὁποῖος εἰάν ἤθελε λάβει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἤθελε διοικήσῃ χειρότερα ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ ἤθελε πράξῃ τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα, καὶ ἄλλα ἀπείρως μεγαλύντερα. Ἡ ἰδιωτικὴ κατάστασις, ὅταν ἦναι ἠνωμένη καὶ μὲ ὀλίγην εὐφυΐαν καὶ ευγλωττίαν, αποκρύπτει ὅλα τὰ φυσικὰ ἐλαττώματα, παρασταίνει λαμπρὰ προτερήματα, καὶ ἀποδεικνύει τὸν ἀνθρώπον ἄξιον παντὸς βαθμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶναι μεμακρυσμένος. Ἡ Ἀρχὴ ὁμῶς βάλλει ὅποιον δὴποτε προτέρημα εἰς αὐστηρὰν δοκιμὴν, καὶ ἀνακαλύπτει μεγάλα ἐλαττώματα. Ἡ ἀξία εἶναι ὁμοία μέ τινας ὑέλους, οἱ ὁποῖοι μεγαλύνουσιν ὅλα τὰ ἀντικείμενα. Ὅλα τὰ ἐλαττώματα φαίνονται εἰς τοὺς ὑψηλοὺς ἐκείνους βαθμοὺς ὑπερμεγέθη, ὅπου καὶ τὰ μικρότερα πράγματα ἔχουσι μεγάλα ἀποτελέσματα, καὶ ὅπου τὰ ελαφρώτερα πταίσματα προξενοῦν μέγιστα δεινά.

Ὁλος

Ὁλος ὁ Κόσμος ἐνασχολεῖται εἰς τὸ νὰ παρατη-
ρῇ καὶ ὥραν ἓνα καὶ μόνον ἄνδρα, καὶ νὰ τὸν κρίνῃ
μέ ὅλην τὴν αὐστηρότητα. Ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν
κρίνουσι δὲν ἔχουσι πείρᾱν τῆς καταστάσεως,
εἰς τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος εὐρίσκεται· δὲν αἰσθάνον-
ται παντάπασι τὰς δυσκολίας τῆς, καὶ δὲν τὸν
θέλουσι πλέον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀπαιτοῦσι παρ' αὐ-
τοῦ ὑπεράνθρωπον τελειότητα. Ὁ Βασιλεὺς ὅσοι
ἀγαθὸς καὶ σοφὸς καὶ ἂν ἦναι, εἶναι πάντοτε ἄν-
θρωπος· τόσον τὸ πνεῦμά του, ὅσον καὶ ἡ ἀρετὴ
του εἶναι περιορισμένα· ἔχει τὰς παραλογίας του,
τὰς ἐξεις του, τὰ πάθη του, τῶν ὁποίων δὲν εἶναι
ἀπόλυτος κύριος· περικυκλοῦται ἀπὸ ἀνθρώπους
φιλοκέρδεῖς καὶ πανούργους, δὲν εὐρίσκει τὰς ὁποίας
ζητεῖ βοηθείας· καὶ ἐκάστην πταίει, ἄλλοτε μὲν
διὰ τὰ ἴδια πάθη του, ἄλλοτε δὲ δι' ἐκεῖνα τῶν ὑ-
πουργῶν του, ὥστε μόλις διορθῶναι ἐν σφάλματός;
καὶ υποπίπτει εἰς ἄλλο. Τοιαύτη εἶναι ἡ κατὰ-
στασις τῶν πλέον σοφῶν καὶ ἐναρέτων Βασιλέων.
Τὰ πολυχρόνιότερα καὶ ἐξαιρετώτερα Βασίλεια
εἶναι τόσον ἀτελῆ καὶ βραχέα, ὥστε δὲν δύναν-
ται νὰ διορθώσωσιν εἰς τὸ τέλος, ὅσα ἄλλοι κατ'
ἀρχὰς ἀκουσίως ἔφθειραν.

Ἡ Βασιλεία φέρει μεθ' ἑαυτῆς ὅλας ταύτας τὰς
ἀθλιότητάς. Ἡ ἀνθρώπινος αὐτονομία δὲν δύνα-
ται νὰ βαστάσῃ τοιοῦτον βάρος ἀφόρητον. Οἱ
Βασιλεῖς πρέπει μᾶλλον νὰ ταλανίζωνται, καὶ ὅ-
χι νὰ κατηγορῶνται· δὲν εἶναι τάχα ἄξιοι συμ-
πάθείας, ἀφ' οὗ ἔχουσι τὴν φροντίδα τοῦ νὰ κυ-
βερνήσωσι τόσους ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων αἱ χρεῖαι
εἶναι ἀναρίθμητοι, καὶ πρόξενοι τόσων κόπων εἰς
κείνους, οἵτινες θέλουσι νὰ τοὺς διοικῶσι κατὰ
τὸ δέον; Ἄν θέλωμεν νὰ εἰπῶμεν τὴν ἀλήθειαν,
ἂνθρωποι εἶναι ἄξιοι ἐλεεινολογίας καὶ ὃ ἔχου-

σι χρείαν νὰ διοικῶνται ἀπὸ ἓνα Βασιλέα, ὅς τις εἶναι καὶ αὐτὸς τῆς ἰδίας φύσεως μὲ αὐτούς· ἐπειδὴ ἦτον χρεῖα Θεῶν, διὰ νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀλλὰ καὶ οἱ Βασιλεῖς δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ελέους ἄξιοι, ἀφ' οὗ ὄντες καὶ αὐτοὶ ἀνθρώποι, τούτεστιν ἀτελεῖς καὶ ἀδύνατοι, βιάζονται νὰ κυβερνῶσι ἀναρίθμητον πλῆθος ἀνθρώπων διεφθαρμένων καὶ ἀπαταιώνων.

Ο Τηλέμαχος ἀποκριθεὶς με ἐτοιμότητα, εἶπεν. Ο Ἰδομενεὺς ἀπώλεσε διὰ τὰ ἐλαττώματά του εἰς τὴν Κρήτην τὸ Βασίλειον τῶν προπατόρων του, καὶ χωρὶς τῶν συμβουλῶν σου ἠθέλην ἀπώλεσει καὶ τοῦτο τὸ ἄλλον εἰς τὸ Σάλεντον. Ὁμολογῶ, ἀνταπεκρίθη ὁ Μέντωρ, ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἔπραξε μεγάλα σφάλματα· ἀλλ' εὐρέ μοι εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς πεπολισμένας ἐπικρατείας ἓνα Βασιλέα, ὅς τις δὲν ἔπραξε πταίσματα ἀσυγχώρητα. Οἱ μεγαλήτεροι ἀνθρώποι ἔχουσιν εἰς τὴν φυσικὴν τῶν διάθεσιν, καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ πνεύματός των ἐλαττώματα, τὰ ὅποια τοὺς παρασύρουσιν· οἱ ἐπαινετώτεροι δὲ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι τὴν γενναιότητα νὰ γνωρίζωσι τὰ ἐλαττώματά των, καὶ νὰ τὰ διορθώσωσι.

Στοχάζεσαι, ὅτι ὁ Πατήρ σου Ὀδυσσεὺς, ὁ μέγας ἐκεῖνος ἥρως, ὅς τις εἶναι τὸ πρωτότυπον τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἔχει καὶ αὐτὸς τὰς ἀδυναμίας του καὶ τὰ πταίσματά του; Ποσάκις ἠθέλε περιπέσει εἰς τοὺς κινδύνους καὶ εἰς τὰς ἐναντίας ἐπιπλοκάς τῆς Τύχης, εἰάν ἡ Ἀθηνᾶ δὲν τὸν ᾠδήγει ἀπὸ τὴν χεῖρα! Ποσάκις ἡ Ἀθηνᾶ τὸν ὑπεστήριξε καὶ διεύθυνε, διὰ νὰ τὸν φέρῃ πάντοτε εἰς τὴν δόξαν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς! Μὴ νομίζῃς προσέτι, ὅτι, ὅταν τὸν ἰδῇς βασιλεύοντα ἐν δόξῳ εἰς τὴν Ἰθάκην, θέλεις τὸν εὐρεῖ χωρὶς ἐλατ-

λαττωμάτων· βέβαια θέλεις ἰδεῖ εἰς αὐτὸν πολλὰ τοιαῦτα. Ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἀσία, καὶ ὅλαι αἱ Νῆσοι τῆς Θαλάσσης τὸν ἐθαύμασαν, καὶ με' ὅλας του τὰς ἀτελειότητας, ἐπειδὴ μυρίαὶ ἀρεταὶ τὰς ἐξαλείφουσιν. Σὺ θέλεις σταθῇ πολλὰ εὐτυχῆς, εἰς δυνήθῃς νὰ τὸν θαυμάσης παρομοίως, καὶ νὰ λάβῃς αὐτὸν ὑπόδειγμα εἰς τὰς πράξεις σου.

Συνείθισον, ὦ Τιλέμαχε, νὰ μὴν ἀναμένης καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μεγαλητέρους Ἡρώας περισσώτερα παρ' ὅσα δύναται ἡ ἀνθρώπινος φύσις νὰ κατορθώσῃ. Ἡ ἀπειρος Νεότης κάμνει κρίσεις τολμηρὰς καὶ παραλόγους, αἱ ὁποῖαι τῆς ἀποκαταστάουσιν ἀπὸ ὅλα τὰ ὑποδείγματα τῆς ἀρετῆς, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ μιμῇται, καὶ τὴν ρίπτουσιν εἰς ἀνημερότητα ἀθεράπευτον. Σὺ δὲ ὅχι μόνον πρέπει νὰ σέβῃσαι καὶ νὰ μιμῇσαι τὸν Πατέρα σου, μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶναι καθ' ὅλα τέλειος, ἀλλ' ἀκόμη πρέπει νὰ ἔχῃς μεγάλην ὑπόληψιν καὶ διὰ τὸν Ἰδομενέα, καὶ με' ὅλα, δι' ὅσα ἐγὼ τὸν ἠλεγξα.

Αὐτὸς εἶναι φύσει εἰλικρινής, ἀγαθός, δίκαιος, ἐλευθέριος, εὐεργετικός· ἡ ἀνδρεία του εἶναι τελεία· ἀποστρέφεται τὴν ἀπάτην, ὅταν τὴν γνωρίζῃ, καὶ ἀκολουθεῖ ἐλευθέρως τὴν ἀληθινὴν κλίσιν τῆς καρδίας του. Ὅλα τὰ ἐξωτερικά του χαρίσματα εἶναι μεγάλα καὶ ἀνάλογα με' τὴν βασιλικὴν του ἀξίαν. Ἡ ἀπλότης του εἰς τὸ νὰ ὁμολογῇ τὸ ἐλάττωμά του, ἡ πραότης του, ἡ ὑπομονὴ του εἰς τὰς παρ' ἐμοῦ αὐστηρὰς ἐπιπλήξεις, ἡ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του γενναιοῦτος εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ δημοσίως τὰ ἐλαττώματά του, καὶ νὰ καταβάλῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πᾶσαν μέμφιν τῶν ἀνθρώπων, δεικνύουσι ψυχὴν τωόντι Ἡρωϊκὴν. Ἡ εὐτυχία, ἡ ἡ συμβουλὴ ἐνός δύναται νὰ διαφυλάξωσιν ἀπὸ ἐλαττωμάτων τινα ἓνα ἀσήμενον ἄνθρωπον· ἀλλ' ἓνα Βασιλέα,

ἐκ πολλοῦ χρόνου ἀπατάμενον ὑπὸ τῆς κολακείας, μόνῃ μία ἀρετὴ ὑπερβάλλουσα δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα του. Ἐνδοξότερον εἶναι τὸ νὰ ἐγερθῇ τις ἀπὸ τὴν πτώσιν του τοιοῦτοτρόπως, παρὰ τὸ νὰ μὴν πέσῃ ποτέ. Ὁ Ἰδομενεὺς ἔπραξε ἐκεῖνα τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια πράττουσιν ὅλοι οἱ Βασιλεῖς, ἀλλ' οὐδεὶς Βασιλεὺς σχεδὸν πράττει πρὸς διορθώσιν του ὅσα αὐτὸς ἦδη ἔπραξεν. Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, δὲν ἔπαυον τοῦ νὰ τὸν θαυμάζω, καθ' ὃν καιρὸν μάλιστα μοι ἔδιδε τὴν ἐλευθερίαν νὰ τὸν ἐλέγχω. Φέρε καὶ σὺ πρὸς αὐτὸν, ὦ ἀγαπητέ μου Τηλέμαχε, σέβας καὶ ὑπόληψιν· σοὶ δίδω δὲ ταύτην τὴν συμβουλὴν μᾶλλον πρὸς ὠφελείαν σου, παρὰ πρὸς δόξαν τοῦ Ἰδομενεύς.

Διὰ τούτων τῶν λόγων ἔδωκεν ὁ Μέντωρ εἰς τὸν Τηλέμαχον νὰ καταλάβῃ, πόσον εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ἦναί τις ἄδικος, κρίνων τοὺς ἄλλους μὲ αὐστηρότητα, καὶ μάλιστα ἐκείτους, οἵτινες εἶναι πεφορτισμένοι μὲ τοὺς θορύβους καὶ τὰς δεινότητας τῆς Βασιλείας. Μετὰ ταῦτα τῷ εἶπεν· εἶναι καιρὸς νὰ ἀναχωρήσῃς· ὑγίαινε! ἐγὼ θέλω σέ περιμεῖναι, ἀγαπητέ μοι Τηλέμαχε! ἐνθυμήσου, ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες φοβοῦνται τοὺς Θεοὺς, δὲν ἔχουσιν τι νὰ φοβηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· θέλεις εὐρεθῇ εἰς ἐσχάτους κινδύνους, ἥξευρε ὅμως, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ δὲν θέλει σέ ἐγκαταλείψει ποτέ.

Εἰς ταύτας τὰς λέξεις, ἐφάνη εἰς τὸν Τηλέμαχον, ὅτι ἰσθάνετο τὴν παρουσίαν τῆς Θεᾶς, καὶ ἤθελε καταλάβει, ὅτι ἦτον αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ, ἥτις συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, εἰάν ἡ Θεὰ δὲν ἤθελε διεγείρει πάλιν εἰς αὐτὸν τὴν ιδέαν τοῦ Μέντορος, λέγουσά τον. Μὴ λησμονήσῃς, ὦ Τηλέμου, τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους ὑπέφερα, καὶ τὴν

ἐπι-

ἐπιρίλειαν, τὴν ὁποίαν ἔδειξα εἰς τὴν βρεφικὴν σου ἡλικίαν, διὰ τὴν σὲ καταστήσω ἔμφορον καὶ εὐτολμον, ὡς τὸν Πατέρα σου· μὴ πράξης ἀνάξιόν τι ἐκείνων τῶν ἐνδόξων παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτὸς σοὶ ἔδωκε, καὶ τῶν ἐναρέτων παραγγελμάτων, τα ὁποῖα ἐκοπίασα νὰ ἐνσταλάξω εἰς τὴν καρδίαν σου.

Ἀνέτελλεν ἤδη ὁ ἥλιος, χρυσάνων τὰς κορυφὰς τῶν ὄρέων, καὶ οἱ Βασιλεῖς, ἐξελθόντες τοῦ Σαλέντου, ἐπέστρεφον εἰς τὰ Στρατεύματά των, τὰ ὁποῖα, ὄντα στρατοπεδευμένα περὶ τὴν Πόλιν, ἀφ' οὗ ἔλαβον τὸ σημεῖον, ἤρξαντο τῆς ὁδοιπορίας των. Ἐφαίνοντο πανταχόθεν αἱ σιδηραὶ ἀκμαὶ τῶν κονταρίων ὄρθαι, ἡ λάμψις τῶν ἀσπίδων ἐθάμβωνε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐν νέφος κονιορτοῦ ὑψαίετο ἕως εἰς τὸν Οὐρανόν. Ὁ Ἰδομενεὺς μετὰ τοῦ Μέντορος, ἐξελθόντες τῆς Πόλεως, συνάδουσιν τοὺς Συμμάχους Βασιλεῖς μέχρι τοῦ Στρατοπέδου. Τελευταῖον ἀπεχωρίσθησαν, ἀφ' οὗ ἐδόθησαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀποδείξεις καθαρᾶς ἀγάπης· ἀλλ' οὔτε ἀμφίβαλλον πλέον οἱ Σύμμαχοι περὶ τῆς μονίμου διατηρήσεως τῆς εἰρήνης, ἀφ' οὗ ἐγνώρισαν τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ Ἰδομενέως, τὸν ὁποῖον τοῖς εἶχον περιγράψει πολλὰ διάφορόν παρ' ὅτι ἦτον, ἐπειδὴ δὲν τὸν ἔκρινον ἐκ τῶν φυσικῶν τοῦ αἰσθημάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀπατηλῶν καὶ ἀδίκων συμβουλῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἔδιδεν ἀκρόασιν.

Ἀπελθόντων τῶν Στρατευμάτων, ὁ Ἰδομενεὺς ἔφερε τὸν Μέντορα ὁλόγυρα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Πόλεως. Ἄς ἰδῶμεν, ἔλεγεν ὁ Μέντωρ, πόσοι ἀνδρωποὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν Πόλιν καὶ πόσοι εἰς τοὺς ἀγρούς, ἃς κάμωμεν τὴν καταρίθμησιν αὐτῶν· ἃς ἐξετάσωμεν προσέτι πόσοι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι γεωργοί· ἃς ἰδῶμεν πόσον σίτον, οἶνον, ἔλαιον, καὶ ἄλλα ὠφέλιμα πράγματα δίδουν οἱ ἀ-

γροί

γροί σου εἰς τοὺς μετρίως καρποφόρους χρόνους· μέ τὸ μέσον τοῦτο θέλομεν γνωρίσει εἰάν ἡ γῆ διδῇ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τροφήν ὅλων τῶν κατοίκων της, ἢ εἰάν φέρῃ καὶ περισσότερα δι' ἐμπόριον ὠφέλιμον μετὰ τοὺς ξένους τόπους. Ἄς ἐξετάσωμεν ἀκόμη τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων σου, καὶ τῶν ναυτῶν σου, ἐπεὶ διὰ τούτων γνωρίζεται ὅποια εἶναι ἡ δύναμίς σου. Αὐτὰ λέγων, ὑπῆγε νὰ ἰδῇ τὸν Λιμένα, ἐμβῆκεν εἰς κάθε πλοῖον, ἠρώτησε τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον κάθε πλοῖον ἐπήγαινε καὶ ἐπραγματεύετο, ποίας πραγματείας ἔφερε, ποίας ἐλάμβανεν εἰς τὴν ἐπιστροφήν, πόσα ἦσαν τὰ ἐξοδα τοῦ πλοίου εἰς τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου, τὰ δάνεια, τὰ ὅποια οἱ ἔμποροι ἐδίδον πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐλάμβανον, τὰς μεταξύ των ἐταιρείας, εἰάν ἦσαν δίκαιαι καὶ πιστῶς φυλαττόμεναι· τέλος, τοὺς κινδύνους τῶν ναυαγίων καὶ τὰς ἄλλας δυστυχίας τοῦ ἐμπορίου, διὰ νὰ προλάβῃ τὸν ἀφανισμόν τῶν ἐμπόρων, οἱ ὅποιοι, δι' ἐπιθυμίαν πολλοῦ κέρδους, πολλάκις ἐπιχειρίζονται πράγματα ὑπὲρ τὴν δύναμίν των.

Ἐπρόσταξε νὰ παιδεύωνται αὐστηρῶς ὅλοι οἱ χρεωκόποι, ἐπεὶ ἂν καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἦναι ἄτιμοι καὶ δόλιοι, εἶναι ὅμως σχεδὸν πάντοτε τολμηροὶ καὶ ἀπρόσεκτοι. Ἐν ταύτῳ ἔδωκε κανόνας, κατ' οὓς δὲν ἠδύναντο τόσον εὐκόλως οἱ πραγματευταὶ νὰ χρεωκοπῶσιν. Ἐδιώρισεν Ἀρχὰς, πρὸς τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ δίδωσιν οἱ πραγματευταὶ λογαριασμόν τῶν χρημάτων, τοῦ κέρδους, τῶν δαπανῶν, καὶ τῶν ἐπιχειρήσεών των. Δὲν ἦτον συγκεχωρημένον εἰς αὐτοὺς νὰ βάλωσιν εἰς κίνδυνον τὰ χρήματα τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὔτε τὰ ἐδικά των, εἰμὴ μόνον τὸ ἥμισυ τούτων. Πρὸς τοῦτοίς ἔκαμνον συντροφικῶς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκεῖνας,

τὰς

τὰς ὁποίας δὲν ἠδύναντο νὰ κάμνωσι μόνοι, καὶ ἡ εὐταξία τῶν ἐταιρειῶν τούτων ἔμενεν ἀπαράβατος διὰ τὰς αὐστηράς παιδείας, τὰς διωρισμένας ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες δὲν τὴν ἐφύλαττον· ἐκτὸς τούτων τὸ ἐμπόριον ἦτον πάντῃ ἐλεύθερον· μακρὰν τοῦ νὰ τὸ ἐπιφορτίσῃ μὲ δασμούς, ὑπέσχετο μάλλον ἀνταμοιβὴν εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς ἐμπόρους, οἵτινες ἠθέλον ἐλκύσει τὸ ἐμπόριον νέου τινὸς Ἑθνους εἰς τὸ Σάλετον.

Συνέρρευσαν λοιπὸν πανταχόθεν τὰ Ἑθνη εἰς τὸ Σάλετον. Τὸ ἐμπόριον ταύτης τῆς Πόλεως ἦτον ὅμοιον μὲ τὴν εἰσροὴν καὶ ἐκροὴν τῶν παλιρροίων τῆς Εὐρίπου (1)· οἱ θησαυροὶ ἔμβαινον εἰς αὐ-

(1) Ἡ Νῆσος Εὐρίπος, ἥτις καὶ Εὐβοία, καλεῖται ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν Νιγροπόντε (Negroponte), ὑπὸ δὲ τῶν Τούρκων Ἑγρίπος. Εὐρίσκεται πόσον πλησίον εἰς τὴν στερεὰν γῆν, ὥστε εἶναι δυνατόν νὰ ἐνωθῇ μετ' αὐτῆς διὰ γεφυράς, κατὰ τὸν Γεωγράφον. Αὕτη ἐκαλεῖτο πρότερον Ἀβαντίς, καὶ Μάχρις· ὕστερον ἐκλήθη Εὐβοία, ἀπὸ Εὐβοίας τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἢ κατ' ἄλλους, ἀπὸ τῆς Ἰούς, τὴν ὁποίαν μυθεύονται, ὅτι μετεβλήθη εἰς Βοῦν, καὶ ἐγέννησεν εἰς τὸ παρὰ τὸν ἄντρον, τὸ κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εὐρισκόμενον (τὸ ὅποιον ἐκαλεῖτο Αὐλὴ Βεός), τὸν Ἑταφον. Ὄνομαζετο προσέτι καὶ Ὀχη, ἀπὸ τῆς Ὀχης, τοῦ ἐν αὐτῇ μεγίστου Ὄρους, καὶ Ἑλλωπία. Ἦτον αὕτη τὸ πάλαι ἀφιερωμένη εἰς τὴν Θειάν Ἥραν. Θέλουσιν, ὅτι πρότερον ἦτον ἠνωμένη μὲ τὴν Βοιωτίαν, καὶ ὕστερον ἀπισπάσθη, εἰς τὸ ὅποιον σχίσμα ἡ χάσμα γίνονται αἱ ἀλλεπάλληλοι Ἀμπώταις τῆς Θαλάσσης ἑπτάκις τῆς ἡμέρας, καὶ ἑπτάκις τῆς νυκτός, κατὰ τὸν ποιητὴν Ἰώνα. „Εὐβοῖδα μὲν γῆν λεπτὸς κλυδων Βοιω-“, τίας Ἀχτῆς ἐχώρισεν, ἐκτεμὼν πρὸς Κρήτα Πορθμόν. „Οἱ ἐπιχώριοι ταύτης ἐκαλοῦντο Ἀβαντες. Πλησίον τοῦ ποταμοῦ Εὐρίπου εἶναι ἡ Χαλκίς, τουτέστι τὸ Φρούριον ἡ Εὐριπος. Αὕτη ἐκαλεῖτο πρότερον Στύμφυλος, εἴτα ἐκλήθη Χαλκίς, ἀπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ Χαλκίδος, ἢ καὶ

διὰ

αὐτὴν, καθὼς ἔρχονται τὰ κύματα τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο· καὶ τε πραγματεία εἰσεφέρετο καὶ ἐξεφέρετο ἐλευθέρως· τὰ εἰσφερόμενα ἦσαν ὠφέλιμα, καὶ τὰ ἐκφερόμενα ἄφιναν ἄλλα πλοῦτι εἰς τὸν τόπον τῶν· Ἡ αὐστηρά, δικαιοσύνη προέδρευεν εἰς τὸν Λιμένα μεταξὺ τῶν Ἑθνῶν· ἐφαίνετο, ὅτι ἡ εἰλικρίνεια, ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ἀλήθεια ἐπροσκάλουν ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκείνων τῶν ὑψηλῶν Πύργων τοὺς Πραγματευτὰς ἀπὸ τοὺς πλέον μακρυνοὺς τόπους· καὶ εἰς ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πραγματευτὰς, ὅς τις ἦρχετο ἢ ἀπὸ τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια, ὅπου ὁ Ἥλιος καὶ ἡμέραν ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τῶν ὕδατων, ἢ ἀπὸ ἐκείνην τὴν μεγάλην Θάλασσαν, πρὸς τὴν ὁποῖαν ὁ Ἥλιος, κεκοπιακῶς ἀπὸ τὸν διωρισμένον τοῦ δρόμον, ὑπάγει νὰ κρύψῃ τὰς ἀκτίνας του, καὶ εἰς λέγω ἀπὸ αὐτοὺς ἐξ ἡ ἡσυχος καὶ ἀκίνδυνος εἰς τὸ Σάλεντον, ὡς εἰς τὴν ἰδίαν του Πατρίδα.

Ὅσον δὲ ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πόλεως;
μήτε τοῦτο ἔμεινεν ἡμελημένον παρὰ τοῦ Μέντορος·
Ἐπεσκέφθη ὅλας τὰς δημοσίους ἀποθήκας, τὰ ἐργαστήρια, καὶ τοὺς κοινούς φόρους· Ἐμπόδισεν ὅ-
λας

διὰ τὸ ἐκεῖ πρῶτον ὀφθῆναι χαλκεῖα· εὐρίσκειται ἀντικρὺ τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Αὐλίδος, περίφημος καὶ τὸ πάλαι, καὶ νῦν. Αὐτὴ τὸ πάλαι ἐστειλε πολλὰς Ἀποικίας εἰς πολλοὺς τόπους, ἐξήνεγκεν ἀνδράς ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ ἀξιολόγους, πόν Ῥήτορα Ἰσάιον, τὸν Ποιητὴν Λυκοφρονά, καὶ ἄλλους· Ἐν ταύτῃ ἀπέθανεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἢ ἀπὸ φαρμάκου, ἢ ἐξ ἀσθενείας, τινες βούλονται) δὲκ ἡδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὴν αἰτίαν τῶν ἢ ὅτι (ὡς Παλιρροίων· Οἱ Χαλκιδεῖς αὐτοὶ κακῶς ἤκουον, ὡς παιδερασταί, ὅθεν καὶ Παροιμία ἀπ' αὐτῶν, Χαλκιδίζειν, τὸ παιδεραστεῖν.

λας τὰς πραγματείας τῶν ξένων τόπων, αἱ ὁποῖαι
ἠδύναντο νὰ εἰσάξωσι τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν φι-
ληδονίαν. Ἐκανόνισε τοὺς ἱματισμοὺς, τὰ φαγητὰ,
τὰ σκεύη, τὰ μεγέθη καὶ τὸν ᾠρεϊσμὸν τῶν οἰ-
κιῶν κατὰ τὰς διαφόρους τάξεις τῶν κατοίκων. Ἀ-
πέβαλεν ὅλους τοὺς χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς στο-
λισμοὺς, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰδομενέα οὕτως.

Ἐγὼ, ὦ Βασιλεῦ, ἓνα μόνον τρόπον ἤξεύρω διὰ
νὰ γένη ὁ λαὸς μέτριος εἰς τὰς δαπάνας, τὸ νὰ
δώσῃς δηλαδὴ εἰς αὐτοὺς τὸ παράδειγμα σὺ ὁ Ἰ-
διδιος. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔχῃς ἐξωτερικὴν τινα με-
γαλειότητα· ἀλλ' ἡ ἀξία σου ἀρκετὰ θέλει γνωρί-
ζεται ἀπὸ τοὺς φύλακάς σου, καὶ ἀπὸ τοὺς περὶ
σὲ πρωτίστους ὑπουργούς. Εὐχαριστήσου εἰς ἓν
φόρεμα ἐκ λεπτοτάτου μαλίου χρώματος πορφυροῦ.
Οἱ μεγιστᾶνες, μετὰ σὲ, ἅς φορῶσιν ἐνδύματα ἀ-
πὸ τὸ ἴδιον μαλὶ, τὸ ἐδικόν σου δὲ ἅς μὴ διαφέρῃ
ἐκείνων εἰμὺ μόνον κατὰ τὸ χρῶμα, καὶ διότι θέ-
λει εἶναι κερτημένον ὁλόγυρα μὲ ὀλίγον χρυσίον.
Τὰ διάφορα χρώματα θέλουν χρησιμεύσει εἰς δια-
στολὴν τῶν διαφόρων βαθμῶν, χωρὶς νὰ χρεια-
σθῶσιν εἰς τοῦτο οὔτε χρυσίον, οὔτε ἀργύριον, οὔτε
λίθοι πολύτιμοι. Κανόνισον τοὺς βαθμοὺς κατὰ
τὸ γένος τοῦ καθενός. Βάλε εἰς τὸν πρῶτον βα-
θμὸν ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσιν εὐγένειαν παλαιο-
τέραν καὶ λαμπροτέραν. Ὅσοι ἔχουσι τὴν ἀξίαν
καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπουργημάτων, θέλουν εὐχα-
ριστηθῇ νὰ ἔχωσι τὰ δευτερεῖα μετ' ἐκείνας τὰς
παλαιὰς καὶ ἐνδόξους Πατριάς, αἱ ὁποῖαι ἀνέκα-
θεν ἀπῆλαιυσαν τὰς πρώτας τιμὰς. Ἐκεῖνοι δὲ,
ὅσοι δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν εὐγένειαν, θέλουν ὑπο-
χαρῆσαι μετ' εὐκολίας εἰς τοὺς ἄλλους τὰ πρω-
τεῖα· φθάνει μόνον νὰ μὴ τοὺς συνειδίσκῃς νὰ λη-
σμονῶσι τὸ εἶναί των, ἀναβιβάζων αὐτοὺς ἐξαίφνης

εἰς ὑψηλὰ ἐπαγγέλματα, καὶ νὰ ἐπαινῇς τὴν κοσμιότητα ἐκείνων, ὅσοι εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν εἶναι μέτριοι. Ἡ δόξα, τὴν ὁποίαν πολεμεῖ ὁ φθόρος ὀλιγώτερον, εἶναι ἐκείνη, ἣτις πηγάζει ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῶν προγόνων. Οἱ ὑπήκοοί σου ταχέως θέλουσι γένει ὁπαδοὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ ζηλωταὶ μέγιστοι τοῦ Βασιλείου σου, εἰς διδῆς στέφανους, καὶ ἐγείρης ἀγάλματα εἰς τὰς ἐπαῖνων ἀξίας πράξεις, καὶ εἰς αἱ τιμαὶ αὐταὶ γίνονται ἀρχὴ εὐγενείας εἰς τοὺς παῖδας ἐκείνων, οἵτινες πράττουσιν αὐτάς.

Οἱ τῆς πρώτης τάξεως μετὰ σὲ θέλουσιν εἰσθαι ἐνδεδυμένοι λευκὰ με κρῶσσοὺς χρυσοῦς εἰς τὰ ἄκρα τῶν φορεμάτων τῶν. Θέλουσι φέρει εἰς τὸν δακτύλον δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ εἰς τὸν λαιμόν νόμισμα χρυσοῦν φέρον τὴν εἰκόνα σου. Οἱ τῆς δευτέρας τάξεως θέλουσιν εἰσθαι ἐνδεδυμένοι γαλάζια, καὶ θέλουσι φέρει κρῶσσοὺς αργυροῦς καὶ τὸν δακτύλιον χωρὶς ὅμως τὴν εἰκόνα σου. Οἱ τῆς τρίτης τάξεως θέλουσιν εἰσθαι ἐνδεδυμένοι πράσινα, χωρὶς κρῶσσοὺς καὶ δακτυλίδιον μόνον με τὴν ἐγκεχαραγμένην εἰς τὸ Νόμισμα εἰκόνα σου. Οἱ τῆς τετάρτης, κύτρινα. Οἱ τῆς πέμπτης, κόκκινα ἀνοικτὰ, ἢ ροδόχροα. Οἱ τῆς ἑκτῆς, ὑάνθινα. Οἱ τῆς ἑβδόμης, ἣτις θέλει περιλαμβάνει τοὺς ἐσχάτους τοῦ Ἑβδονοῦς, θέλουσιν ἔχει ἱμάτια χρώματος συμμίκτου ἀπὸ λευκὸν καὶ κύτρινον. Τοιαῦτα θέλουσιν εἶναι τὰ ἱμάτια τῶν ἐπτά διαφόρων τάξεων τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν. Οἱ δοῦλοι θέλουσιν ἔχει ἐνδύματα χρώματος καπνώδους ἢ τεφροῦ. Οὕτω χωρὶς καμμίαν δαπάνην θέλει διαφέρει ἕκαστος κατὰ τὴν ἀξίαν του, καὶ θέλουσι διωχθῆναι ἀπὸ τὸ Σάλευτον ὅλαι αἱ τέχναι, διὰ τῶν ὁποίων τρέφεται ἡ πολυτέλεια. Ὅλοι οἱ τεχνῖται, οἵτινες ἤθελον εὐρεθῆναι

ἐνασχολούμενοι εἰς τὰς βλαβεράς ταύτας τέχνας, θέλουν χρησιμεύσει ἢ εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀναγκαίων τεχνῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολλὰ ὀλίγαι, ἢ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἢ εἰς τὴν γεωργικὴν· δὲν θέλει εἰσθαί ποτε φορητὴ κἀμμία μεταβολὴ μῆτε εἰς τὴν ποιότητα τῶν ὑφασμάτων, μῆτε εἰς τὸ σχῆμα τῶν ἱματίων, ἐπεὶδὴ εἶναι πρᾶγμα αἰσχρὸν, ὅτι οἱ ἄνδρες, οἵτινες διωρίσθησαν νὰ ζῶσι βίον σοβαρὸν καὶ γενναῖον, νὰ χάνωσι τὸν καιρὸν εἰς τὴν ἐφεύρεσιν στολισμῶν ματαίων, ἢ νὰ συγχωρῶσιν εἰς τὰς γυναικῶν, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ὀλιγώτερον ἐπαειδιστος αὐτὴ ἢ ἀδυναμία, νὰ πίπτωσιν εἰς τοιαύτην μωρίαν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Μέντωρ, ὁμοίως μὲ ἕνα ἐπιτήδειον κηπουρὸν, ὃς τις κόπτει ἀπὸ τὰ καρποφόρα δένδρα τὸ ἄχρηστον καὶ σαθρὸν μέρος, κατεγίνετο νὰ ἐκρίζωσῃ τὴν πολυτέλειαν, ἥτις διέφθειρε τὰ ἥθη, καὶ νὰ φέρῃ κάθε πρᾶγμα εἰς μίαν εὐγενὴ καὶ λιτὴν ἀπλότητα· ἐκανόνισε τὴν τροφὴν τῶν πολιτῶν καὶ τῶν δούλων· ὁποῖα καταισχύνη, ἔλεγε, διὰ τοὺς περιφανεῖς καὶ ἐπισήμους ἄνδρας νὰ περιορίζωσι τὸ μεγαλεῖόν των εἰς τὰ τρυφηλὰ φαγητὰ, διὰ τῶν ὁποίων χαυνώνουσι τὰς ψυχὰς των, καὶ διαφθείρουσιν ἀκαταπαύστως τὴν υἱείαν τῶν σωμάτων των! Αὐτοὶ πρέπει νὰ λογίζωνται εὐτυχίαν των τὸ νὰ ἦναι μέτριοι, νὰ μεταχειρίζωνται τὴν ἐξουσίαν των πρὸς βοήθειαν καὶ εὐεργεσίαν τῶν ἄλλων, καὶ τελευταῖον τὸ νὰ κατασταί-
νῶνται περιβόητοι διὰ τῶν ἀγαθῶν των πράξεων. Ἡ ἐγκράτεια κατασταίνει τὴν πλέον ἀπλὴν τροφὴν ἰοστιμωτάτην· αὐτὴ δίδει μετὰ τῆς εὐρωστοτάτης υἱείας, καὶ τὰς πλέον καθαρὰς καὶ μονίμους ἡδονὰς. Πρέπει λοιπὸν νὰ περιορίζῃς τὰ συμ-
πόσιά σου εἰς τὰ ἐκλεκτότερα κρέατα, χωρὶς ὅ-
μως

μῶς ἀρτυμάτων· ἡ τέχνη τοῦ ἐρεθίζειν τὴν ὀρεξίν τῶν ἀνθρώπων πέραν τοῦ δέοντος, εἶναι τέχνη τοῦ νὰ τοὺς φαρμακεύῃ τις.

Ὁ Ἰδομενεὺς καλῶς ἐγνώρισεν, ὅτι ἔσφαλεν, ἀφήσας τοὺς κατοίκους τῆς νέας Πόλεως τοῦ νὰ διαφθείρωσι τὰ ἥθην των, ἀμελήσαντες τοὺς περὶ ἐγκρατείας Νόμους τοῦ Μίνως. Ἀλλ' ὁ φρόνιμος Μέντωρ τῷ ἔδωκε νὰ καταλάβῃ, ὅτι οἱ ἴδιοι Νόμοι, καίτοι ἀνανεωθέντες, ἤθελον εἶσθαι ἀνωφελεῖς, εἰάν τὸ παράδειγμα τοῦ Βασιλέως δὲν ἤθελε τοῖς δώσει τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἡ ὁποία εἶναι ἀδύνατον νὰ πηγάσῃ ἄλλοθεν. Εὐθύς ὁ Ἰδομενεὺς ἔβαλε μέτρον εἰς τὴν τράπεζάν του· δὲν ἐδέχετο εἰς αὐτὴν εἰμὴ ἄρτον ἐκλεκτόν, οἶνον ἐγχώριον, ὅς τις εἶναι νοστιμώτατος, πολλὰ ὀλίγον ὅμως, καὶ κρέατα ἀπλὰ ὅμοια μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐτρώγεν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τρωάδος μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Δὲν ἐτόλμησέ τις νὰ προσκλαυθῇ διὰ ἓνα Νόμον, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος Βασιλεὺς ἐπέθετο εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, καὶ οὕτως ἕκαστος ἐδιόρθωσε τὴν σπατάλην, καὶ τὰς τρυφὰς τῆς τραπέζης του, εἰς τὰς ὁποίας ἦτον ἐκδοτός.

Ὁ Μέντωρ ἀκολούθως ἐμπόδισε τὴν χαῦνον καὶ ἀνάνδρον Μουσικὴν, ἥτις διέφθειρεν ὅλους τοὺς Νέους, καὶ ἀνῆρσε μὲ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα τὴν Βακχικὴν μουσικὴν, ἡ ὁποία μεθύσκει τοὺς ἀνθρώπους περισσότερον ἀπὸ τὸν οἶνον, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζουσι τὰ πλήρη θυμοῦ, μανίας, καὶ ἀναισχυρίας ἥθην· ἀφῆκε μόνον τὴν τῶν ἑορτῶν συνήθη μουσικὴν εἰς τοὺς Ναοὺς, διὰ νὰ ψάλλωνται οἱ ἑπαινοὶ τῶν Θεῶν καὶ τῶν Ἡρώων, οἵτινες ἔδωκαν τὸ παράδειγμα τῶν πλέον θαυμασίων ἀρετῶν. Πρὸς τοῦτοις ἐσυγχώρησε μόνον διὰ τοὺς Ναοὺς τοὺς στύλους, τὰς στοάς, καὶ τὰς λοιπὰς καλλονὰς τῆς

Ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐδωκε σχέδιόν τινα μιᾶς Ἀρχιτεκτονικῆς ἀπλῆς καὶ εὐγενοῦς, διὰ τῆς ὁποίας ἠδύνατο νὰ γένη εἰς ἓν μέτριον διάστημα τόπου μία οἰκία εὐφρόσυνος καὶ ἱκανὴ διὰ μίαν οἰκογενεῖαν, συνισταμένην ἀπὸ ἱκανοὺς ἀνθρώπους, καλῶς τοποθετημένη καὶ εἰς τρόπον, ὑγείας πρόξενον, συγκεκροτημένη, μὲ κοιτῶνας εὐτάκτως πρὸς ἀλλήλους διακεχωρισμένους, εὐκόλως διατηρουμένη εἰς τάξιν καὶ καθαριότητα, καὶ ὀλιγοδάπανος εἰς τὴν διατήρησίν της. Διέταξεν, ὅτι πᾶσα οἰκία ὅπως οὖν ἐπίσημος νὰ ἔχη ἐξέδραν (Salon) καὶ μικρὸν περιστύλιον, μὲ κοιτῶνας μικροὺς διὰ ὅλους τοὺς ἐλευθέρους· ἀπηγόρευσεν ὅμως αὐστηρῶς τὸ περιττὸν πλῆθος καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν οἰκημάτων. Τὰ διάφορα δὲ ταῦτα σχέδια τῶν οἰκιῶν, κατὰ τὴν ποσότητα τῶν οἰκογενειῶν, συνετέλεσαν νὰ καλλωπισθῇ ἓν μέρος τῆς πόλεως δι' ὀλίγης δαπάνης, καὶ νὰ κατασταθῇ σύμμετρον· ἐν ᾧ τὸ ἄλλο μέρος, ἦδη τελειωμένον, κατὰ τὴν φαντασίαν καὶ τὴν πολυτέλειαν ἐνὸς ἐκάστου, εἶχε, μὲ ὅλην τοὺς τὴν λαμπρότητα, ὅχι τόσον χρήσιμον καὶ εὐαρεστον διάταξιν. Ἡ νέα αὕτη πόλις ἐκτίσθη εἰς πολλὰ ὀλίγον καιρὸν, ἐπεὶδὴ ἀπὸ τὰ πλησίον παρὰ τῆς Ἑλλάδος ἔτρεξαν ἔμπειροι Ἀρχιτέκτονες, καὶ ἐπεὶδὴ ἐπροσκαλέσθησαν πολλοὶ οἰκοδόμοι ἀπὸ τὴν Ἡπειρον, καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους τόπους, μὲ συμφωνίαν, ἀφ' οὗ τελειώσωσι τὰ ἔργα των, νὰ κατοικήσωσι περὶ τὸ Σάλευτον, νὰ λάβωσι γαίας εἰς καλλιέργειαν, καὶ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τὴν συνοίκησιν τῶν ἀγρῶν.

Ἡ Ζωγραφικὴ καὶ ἡ Γλυπτικὴ ἐφάνησαν εἰς τὸν Μέντορα τέχναι, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμεληθῶσιν, ἠθέλησεν ὅμως ὅτι ὀλίγοι τῶν Σαλεττίνων νὰ τὰς μεταχειρίζωνται. Εὐύστησεν ἓν γυμνάσιον

δι' αὐτάς, εἰς τὸ ὅποιον ἔβαλεν ἐπιστάτας διδά-
 σκάλους ἐμπείρους, οἱ ὅποιοι ἐπιμελῶς ἐξέταζον
 τὴν δύναμιν τῶν μαθητῶν, οἵτινες ἐπαιδεύοντο εἰς
 αὐτάς τὰς τέχνας. Δὲν ἀνήκει, ἔλεγεν αὐτὸς, τί-
 ποτε ποταπὸν καὶ ἀσθενὲς εἰς τὰς τέχνας, αἱ ὅποιαι
 δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀταγκαῖαι· διὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ
 δίδωνται εἰς αὐτάς ἄλλοι, εἰμὴ ἐκεῖνοι οἱ νέοι, οἵ-
 τινες διὰ τῆς ἀγχινοίας τῶν δύνανται νὰ τὰς φέρω-
 σιν εἰς τελειότητα. Οἱ λοιποὶ, οἵτινες εἶναι γεννη-
 μένοι διὰ τὰς ὀλιγώτερον εὐγενεῖς τέχνας, πρέπει
 γὰρ διορίζονται διὰ τὰς συνήθεις καὶ καθημερινὰς
 χρείας τῆς πόλεως. Τὸ καθῆκον τῶν ζωγράφων
 καὶ ἀγαλματοποιῶν ἐν μόνον εἶναι, τὸ νὰ φυλάτ-
 τωσι δηλαδὴ τὴν μνήμην τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν καὶ
 τῶν λαμπρῶν κατορθωμάτων εἰς τοὺς μεταγενε-
 στέρους. Εἰς τὰς δημοσίους οἰκοδομὰς, ἢ εἰς τοὺς
 τάφους πρέπει νὰ διασώζωνται εἰκόνες ὅλων τῶν
 πράξεων, ὅσαι ἐτελέσθησαν μὲ μίαν ἐξαίσιον ἀ-
 ρετὴν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Ἐκτὸς τούτων, ἡ με-
 τριότης, καὶ ἡ λιτότης τοῦ Μέντορος δὲν τὸν ἐμ-
 πόδισαν τοῦ νὰ ἐπικυρώσῃ ὅλας ἐκεῖνας τὰς μεγά-
 λας οἰκοδομὰς, τὰς προσδιωρισμένας εἰς τὸν δρό-
 μον τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀμαξίων, εἰς τοὺς ἀγῶ-
 νας τῶν Παλαιστῶν καὶ τῆς Πυγμαχίας, καὶ εἰς
 ὅλα τὰ λοιπὰ γυμνάσματα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦ-
 σι τὰ σώματα πλεον ἐπιδέξια, ἐλεύθερα καὶ εὐ-
 ρωστα. Ἐσμίκρυνεν ἐν πλῆθος ἄπειρον ἐμπόρων,
 οἱ ὅποιοι ἐπώλουν ὑφάσματα ἐντεχνα, κεντήματα
 πολύτιμα, ἀγγεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, μὲ εἰκόνας
 θεῶν, ἀνθρώπων, καὶ ζώων, καὶ τελευταῖον ποτὰ,
 καὶ ἀρώματα. Ἡθέλησε προσέτι, ὅτι τὰ σκεύη
 ἐκάστης οἰκίας νὰ ἦναι ἀπλᾶ, καὶ κατεσκευασμέ-
 να εἰς τρόπον, ὥστε νὰ διαρκῶσιν ἐπὶ πολὺ. Κατ'
 αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ Σαλεντῖνοι, οἱ ὅποιοι μεγάλως

λως πρότερον παρεπονούντο διὰ τὴν πτωχείαν των, ἄρχισαν νὰ γνωρίζωσιν πόσα πλούτη εἶχον περιττά· ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν πλούτη ἀπατηλὰ, τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπώχαινον, καὶ ὅσον ἐλάμβανον τὴν ἀνδρείαν νὰ τὰ ἀποβάλλωσι, τόσον περισσύτερον κατεσταίνοντο πλούσιοι. Ἡ καταφρόνησις, ἔλεγον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, τοιούτου πλούτου, ὅστις πτωχαίνει τὴν Πολιτείαν, καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν ἄλλων χρειῶν εἰς μόνας τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τῆς φύσεως, εἶναι ἀπόκτησις πλούτου ἀληθοῦς.

✚ Ὁ Μέντωρ ἔπειτα ἐσπούδασε νὰ ἰδῇ τοὺς Ναυστάθμους, καὶ ὅλας τὰς Ὀπλοθήκας, διὰ νὰ γνωρίσῃ, ἐὰν τὰ ὅπλα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα ἦσαν εἰς καλὴν στάσιν· ἐπειδὴ, ἔλεγεν αὐτός, πρέπει ὁ Βασιλεὺς νὰ ἦναι πάντοτε ἑτοιμὸς πρὸς πόλεμον, διὰ νὰ μὴν φθάσῃ ποτὲ εἰς τὴν δυστυχίαν νὰ τὸν κάμῃ. Εὐρῆκεν εἰς κάθε μέρος ἐλλείποντα πολλὰ πράγματα· ὅθεν εὐθύς συνήγαγε τεχνίτας, διὰ νὰ ἐργάζωνται τόσον τὸν σίδηρον, ὅσον τὸν χάλυβα (τῷ ἐλῆκι), καὶ τὸν χαλκόν· ἐβλεπέ τις νὰ ὑφάνωνται κάμινοι καϊόμεναι, λαίλαπες καπνοῦ, καὶ φλόγες ὅμοιαι μὲ τὰς ἰπογείους ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ξερνᾷ ἡ Αἴτνη. Τὸ σφυρίον ἀντηχοῦσεν ἐπὶ τοῦ ἄκμωνος, ὅστις ἀνεστέναζε ὑπὸ τὰ ἐπαναδιπλούμενα κτυπήματα· τὰ πλησίον ὄρη καὶ παραθαλάσσια ἀντεβόουν εἰς ἐκείνους τοὺς κτύπους· ἤθελε νομίσει τις, ὅτι εὐρίσκετο εἰς ἐκείνην τὴν Νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἥφαιστος θαρρύνων τοὺς Κύκλωπας κατασκευάζει τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Πατρὸς τῶν Θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἐβλεπέ τις διὰ τῆς σοφωτάτης προνοίας τοῦ Μέντορος ὅλας τὰς παρασκευὰς τοῦ πολέμου εἰς μίαν βαθυτάτην εἰρήνην.

Με...

Μετὰ ταῦτα ὁ Μέντωρ ἐξελθὼν τῆς πόλεως μετὰ τοῦ Ἰδομενέως εὐρήκεν μεγίστην ἔκτασιν γαιῶν καρποφόρων, αἵτινες ἦσαν ἀγεώργητοι· εὐρήκεν ἄλλας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον γεωργημέναι διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ πενίαν τῶν γεωργῶν, οἵτινες μὴν ἔχοντες συνέργους ἦσαν ἄνευ τόλμης καὶ δυνάμεως, τὰ ὁποῖα εἶναι χρειώδη διὰ τὰ τελειοποιῆθῃ ἢ γεωργικῇ. Ὁ Μέντωρ βλέπων ἐκείνην τὴν ἔρημον πεδιάδα, στραφεὶς πρὸς τὸν Βασιλέα οὕτως εἶπεν. Ἐδῶ ἡ γῆ ἄλλο δὲν ζητεῖ εἰμὴ τὰ πλουτήσῃ τοὺς κατοίκους, ἐλλείπουσιν ὅμως οἱ κάτοικοι ὡς πρὸς τὴν γῆν· ἂς λάβωμεν λοιπὸν ὅλους τοὺς ἀνωφελεῖς ἐκείνους τεχνίτας, οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τῶν ὁποίων αἱ τέχναι εἶναι πρὸς φθοράν τῶν ἡθῶν, διὰ τὰ γεωργήσωσι ταύτην τὴν πεδιάδα, καὶ τούτους τοὺς λόφους· εἶναι τῷ ὄντι δυστυχία, ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι καταγινόμενοι εἰς τέχνας ἀπαιτούσας ζωὴν κατ' ἀπιστικὴν, δὲν εἶναι συνειδησμένοι εἰς τὸν κόπον· ἀλλ' ἰδοὺ ὁ τρόπος τὰ διορθῶθῃ καὶ τοῦτο.

Πρέπει τὰ διαμοιράσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν ἔρημον γῆν, καὶ τὰ καλέσῃς πρὸς βοήθειάν των Ἐθνη γειτονιάζοντα, τὰ ὁποῖα θέλουν ἐργάζεσθαι ὑπὸ τὴν διέδουσιν ἐκείνων τὰ πλέον κοπιαστικά ἔργα, ἀνίσως ὑποσχεθῇς εἰς αὐτοὺς ἀνταμοιβὰς ἀναλόγους ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν ἰδίων ἐκείνων γαιῶν, τὰς ὁποίας θέλουν καλλιεργήσῃ, καὶ αὐτοὶ μὲ τὸν καιρὸν δύνανται τὰ ἀποκτήσωσι ἐν μέρος τούτων, καὶ τὰ συσσωματωθῶσι μὲ τὸ ἔθνος σου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τόσον πολυάριθμον· ὄντες φιλεργοὶ καὶ εἰς τοὺς νόμους ὑπήκοοι, θέλουν εἶσθαι οἱ καλλήτεροι ὑπήκοοί σου καὶ θέλουν αὐξήσῃ τὰς δυνάμεις σου. Οἱ εἰς τὴν πόλιν τεχνῖταί σου, ἀφ' οὗ μετοικισθῶσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, θέλουν ἀναθρέφῃ τὰ τέκνα

των

τῶν εἰς τὸν κόπον, καὶ εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀγροικῆς
 ζωῆς. Ἐκτὸς τούτων ὅλοι οἱ ἐκ τῆς ξένης γῆς οἰ-
 κοδόμοι, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἀνέγερσιν τῆς πό-
 λεως σου, ὑπεχρεώθησαν νὰ καλλιεργήσωσι μέρος
 ἀπὸ τῶν ἀγρῶν σου καὶ νὰ γένωσι γεωργοί· ἅμα
 τελειώσωσι τὸ ἔργον τῶν εἰς τὴν πόλιν, συσσωμά-
 τωσον αὐτοὺς μετὰ τὸ ἔθνος σου, αὐτοὶ θέλουσιν ὑ-
 περευχαριστῆσαι εἰς τὸ νὰ ζήσωσι ὑπὸ δίοικησιν,
 ἧτις ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι τόσον γλυκεῖα, καὶ
 ἐπειδὴ εἶναι εὖρωστοι καὶ φιλόπονοι, τὸ παράδειγ-
 μά των θέλει παρακινήσει εἰς τὸν κόπον καὶ τοὺς
 ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἀγροὺς μετακισμένους
 τεχνίτας, μετὰ τοὺς ὁποίους θέλουν ἀναμιχθῆ· οὐ-
 τῶι μὲ τὸν καιρὸν θέλουν πολυπλασιασθῆ ὀικογέ-
 νειαι ῥωμαλαῖαι καὶ ὑγειεῖς, καὶ ἔκδοτοι εἰς τὴν
 γεωργικὴν.

Μὴ μερίμνῃς δὲ διὰ τὸν πολυπλασιασμόν τούτου
 τοῦ λαοῦ, ταχέως θέλει γένει ἀναρίθμητος, ἐάν
 εὐκολύνῃς τὰ συνοικέσια, καὶ εἶναι πολλὰ ἀπλοῦς
 ὁ τρόπος τοῦ νὰ τὰ εὐκολύνῃς. Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἀν-
 ῥωποὶ ἔχουσι κλίσιν πρὸς τὸν γάμον, δὲν τοὺς
 ἐμποδίζει δὲ ἄλλο τι, εἰμὴ ἡ πένια· ἀνίσως σὺ
 δὲν τοὺς βαρύνῃς μετὰ δασύματα βαρέα, δύναται νὰ
 ζήσωσι μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων τῶν
 ἄνευ τινὸς στενόχωρίας, ἐπειδὴ ἡ γῆ ποτὲ δὲν εἶ-
 ναι ἀχάριστος, πάντοτε τρέφει μετὰ τοὺς καρπούς
 τῆς ἐκείνου, οἱ ὁποῖοι τὴν γεωργοῦσι μετὰ ἐπιμε-
 λείας, καὶ δὲν ἀρνεῖται τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰς ἄλλους,
 εἰμὴ εἰς ἐκείνους, ὅσοι φοβοῦνται νὰ κατὰβάλωσιν
 εἰς αὐτὴν τοὺς πόρους τῶν ὅσους περισσοτέρους
 παῖδας ἔχουσιν οἱ Γεωργοί, τόσον περισσότεροι
 εἶναι πλούσιοι, ἐάν δὲν τοὺς πτωχαίνῃ ὁ Βασι-
 λεύς, ἐπειδὴ οἱ παῖδες τῶν ἀπὸ τὴν πλεον τρυφε-
 ρῶν τῶν ἡλικίαν ἀρχίζουσι νὰ τοὺς βοηθῶσιν· οἱ

νεώτεροι βόσκουσι τὰ πρόβατα, οἱ μεσαῖοι φυλάττουσι τὰς μεγάλας ποίμνας, καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἐργάζονται εἰς τοὺς ἀγροὺς μετὰ τοῦ Πατρός των· ἐν τούτοις ἡ Μήτηρ μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς οἰκογενείας ἐτοιμάζει ἐν ἀπλοῦν δεῖπνον διὰ τὸν ἄνδρα τῆς, καὶ διὰ τοὺς παῖδάς της, οἵτινες μέλλουν νὰ ἐπιστρέψωσι πρὸς ἐσπέρας κεκοπιακότες ἀπὸ τὴν ἡμερινὴν ἐργασίαν· αὕτη φροντίζει νὰ ἀμέλξη τὰς δαμάλεις καὶ τὰ πρόβατα, καὶ βλέπει τις πανταχόθεν τὸ γάλα ἐν ἀφθονίᾳ χεόμενον· ἀνάπτει μεγάλην πυρὰν, ὀλόχυρα εἰς τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ ἁθῶα καὶ εἰρηνικὴ οἰκογένεια τραγωδεῖ πᾶσαν ἐσπέραν μεθ' ἡδονῆς, περιμένουσα τὸν ἀτάραχον καὶ γλυκὴν ὕπνον· ἐτοιμάζει τυρὸν, κάστανα, κάρυα, καὶ ἄλλας διαφόρους ὀπώρας, αἱ ὁποῖαι διαφυλάττονται νεαραῖ, ὥς νὰ ἦσαν συνηγμένοι τότε ἀπὸ τὸ δένδρον.

Ἐπιστρέφει εἰς τὴν οἰκίαν ὁ νέος Βοσκὸς μετὰ τὸν αὐλόν του, καὶ τραγωδεῖ πρὸς τὴν ἡδὴ συνηθροισμένην οἰκογένειαν τὰ νέα τραγούδια, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν εἰς τὰς γειτνιαζούσας καλύβας. Ἐμβαίνει ὁ ἐργάτης μετὰ τὸ ἄροτρον του, καὶ οἱ Βόες του, κεκοπιακότες, περιπατοῦσι μετὰ τὴν κεφαλὴν κάτω καὶ μετὰ βραδυκίνητον βῆμα, μὲ ὅλον ὅτι τοὺς βιάζει τὸ βούκεντρον. Ὅλοι αἱ ταλαιπωρίαι τοῦ κόπου τελειώνουσιν ὁμοῦ μετὰ τὴν ἡμέραν. Ἡ γαλήνη, τὴν ὁποίαν ὁ ὕπνος διὰ προσταγῆς τῶν Θεῶν διαχύει ἐπὶ τῆς γῆς, παύει ὅλους τοὺς ὀχληροὺς λογισμοὺς, μετὰ τὰ θέλγητρά της, καὶ κρατεῖ ὅλην τὴν φύσιν εἰς γλυκεῖαν τινὰ μαγείαν. Καθ' εἰς ὕπνώττει χωρὶς νὰ προβλέπῃ τοὺς κόπους τῆς ἀκολουθούσης ἡμέρας. Εὐτυχεῖς οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους μὴτε ἡ ὑπερηφάνεια ἐξογκᾶνει, μὴτε ἡ ὑποψία ταραττεῖ, μὴτε ἡ δολιότης κατατῆκει· εὐ-

τυχεῖς, λέγω, εἶναι, εἴαν οἱ Θεοὶ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς ἀγαθὸν Βασιλέα, ὅστις δὲν ταράττει τὴν ἀθῶάντων εὐφροσύνην! ἀλλὰ ὅποια φοβερὰ ἀπανθραπία, εἴαν ἀρπάξῃ ἀπὸ αὐτοὺς μὲ δυναστείαν, διὰ τὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πολυτέλειαν καὶ κενοδοξίαν του, τοὺς γλυκεῖς καρπούς τῆς Γῆς, τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τὴν πλουσιδωρον φύσιν μὲ τὸν ἰδῶτα τοῦ προσώπου των! Αὕτῃ μόνῃ ἡ φύσις ἤθελεν ἐκφέρει ἀπὸ τὸν εὐκαρπόντης κόλπον ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς τὴν ὑπαρξίν ἀναριθμῶντων ἀνθρώπων μετρίων καὶ φιλοπόνων, εἴαν ἡ ὑπερφάνεια καὶ ἡ χαυνότης μερικῶν δὲν ἔρριπτε τόσους ἄλλους εἰς φρικωδεστάτην περίαν.

Τί ποιητέον ὁμῶς, ἔλεγεν ὁ Ἰδομενεὺς, εἴαν οὗτοι οἱ Λαοὶ, τοὺς ὁποίους μέλλω νὰ διασπείρω εἰς τὰς εὐκάρπους ταύτας πεδιάδας, ἤθελον ἀμελήσει νὰ τὰς καλλιεργήσωσι; Πρᾶξον, τῷ ἀπεκρίθη, ὁ Μέντωρ, ὅλον τὸ ἐναντίον ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γενικῶς ὅλοι πράττουσιν. Οἱ φιλάργυροι καὶ ἀπροβούλευτοὶ Βασιλεῖς δὲν στοχάζονται ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἐπιφορτίσωσι μὲ βαρέας εἰσπράξεις ἐκείνους τῶν ὑπηκόων των, οἵτινες εἶναι οἱ ἐπιμελέστεροι καὶ ἐπιτιμειότεροι εἰς τὸ νὰ αὐξάνωσι τὴν καρποφορίαν τῶν ὑπαρχόντων των, ἐπειδὴ ἐλπίζουσιν, ὅτι θέλουν πληρωθῇ εὐκολώτερον ἀπὸ αὐτοὺς, ἐπιβαρύνοντες ὀλιγώτερον ἐκείνους, τοὺς ὁπαίους ἢ ὀκνηρία ἀποτελεῖ πλέον δυστυχεῖς. Μετάβαλλε ταύτην τὴν ἄδικον τάξιν, ἥτις θλίβει τοὺς καλοὺς, ἀνταμείβει τὴν κακίαν, καὶ εἰσάγει τὴν ὀκνηρίαν τὴν τόσον βλαβεράν καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ εἰς ὅλην τὴν Πολιτείαν. Τιμῶρει μὲ δοσίματα, μὲ ζημίας, καὶ, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, μὲ ἄλλας αὐστηροτέρας τιμωρίας ἐκείνους, οἵτινες ἀμελοῦσι τοὺς ἄ-

γρούς των, ὡς ἤθελες τιμωρήσει στρατιᾶτας, οἵτι-
 νες ἤθελον ἀφήσει τὸν διωρισμένον τους τόπον εἰς
 τὸν πόλεμον. Ἐκ τοῦ ἐναντίου, δίδε χαρίσματα
 καὶ κάμνε ἀσιδότους τὰς πληθυνομένης οἰκογενείας·
 αὖξανέ αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν τῆς καλλιεργείας τῶν
 ἀγρῶν των· καὶ οὕτω ταχέως ἐτι μᾶλλον θέλουν
 πληθυνθῆ, καὶ καθ' εἰς θέλει γένει φιλόπονος,
 καὶ ἐν ταύτῳ ἐντιμος εἰς τὴν τέχνην τρυ. Ἡ τέχνη
 τοῦ Γεωργοῦ πλέον δὲν θέλει εἶναι ἐξουθενημένη,
 μὴ οὕσα πλέον πλήρης δυστυχίων καὶ θλίψεων.
 Θέλει τιμᾶται πάλιν τὸ ἄροτρον, βασταζόμενον
 ἀπὸ τὰς τροπαιοῦχους ἐκείνας χεῖρας, αἵτινες ὑ-
 περασπίσθησαν τὴν Πατρίδα· ὅσην τιμὴν ἀπή-
 λαισαν ὑπερασπιζόμεναι γενναίως εἰς καιρὸν πο-
 λέμου τὴν κληρονομίαν τῶν Πατέρων των, τὴν αὐ-
 τὴν θέλουσιν ἀπολαμβάνει, καλλιεργοῦντες τὴν εἰς
 τὸν εὐτυχῇ καιρὸν τῆς εἰρήνης. Οἱ ἀγροὶ θέλουν
 ἀνθήσει· ἡ Δήμητρα θέλει στεφανωθῆ ἀπὸ χρυ-
 σοῦς στάχους· ὁ Βάκχος, καταπατῶν τὰς σταφυ-
 λὰς, θέλει χύνει ἀπὸ τὸν κατήφορον τῶν ὀρέων
 ρύακας οἴνου γλυκυτέρου τοῦ Νέκταρος· αἱ βα-
 θεῖαι φάραγες θέλουσιν ἀντιβοῆσαι ἀπὸ τὰς ἁρ-
 μονίας τῶν ποιμένων, οἱ ὅποιοι πλησίον εἰς τὰς
 καθαράς πηγὰς τῶν ὑδάτων θέλουσι μελωδεῖ πρὸς
 τὴν φωνὴν τῶν αὐλῶν των, ἐν ᾗ τὰ πρόβατά των,
 πηδῶντα, θέλουν βόσκει ἐπὶ τῶν χόρτων καὶ με-
 ταξὺ τῶν ἀνθέων, χωρὶς νὰ φοβῶνται τοὺς λύκους.
 Ἀράγε δὲν θέλεις εἶσαι εὐτυχέστατος, ὡς Ἰδο-
 μενεῦ, εἰάν ἤθελες γένει αἷτιος τοιούτου καλοῦ, καὶ
 ἤθελες ἐνεργήσει νὰ ζῶσι τόσοι λαοὶ εἰς μίαν
 φιλτάτην εἰρήνην ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ὀνόματός σου;
 Τάχα δὲν εἶναι αὕτη δόξα πλέον ἐπιθυμητὴ ἀπὸ
 ἐκείνην τοῦ νὰ λεηλατῇ τὴν γῆν, καὶ νὰ σπείρης
 πανταχοῦ κόσμον εἰς τὸν ἰδίόν σου τόπον, ἐν τῷ με-
 τα-

ταξὺ τῶν ἰδίων σου θρυάμβων, ὅσον καὶ εἰς ἐκείνους τῶν ἄλλων, τοὺς ὁποίους ἤθελες νικήσει, τὸν φόβον, τὴν ταραχὴν, τὸν ἀφανισμόν, τὴν θλίψιν, τὴν ἀμνηχανίαν, τὴν σκληρὰν πείναν καὶ τὴν ἀπελπισίαν; Εὐτυχὴς κατὰ ἀλήθειαν ἐκεῖνος ὁ Βασιλεὺς, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ εὐνοία τῶν Θεῶν ἐνέπνευσε γενναίαν καὶ ὑψηλὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ ἦναι ἡ χαρὰ τοῦ λαοῦ του, καὶ νὰ δείξῃ εἰς τὸ Βασίλειόν του πρὸς ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους τοιοῦτον ᾠραῖον θέαμα! Ὅλη ἡ Οἰκουμένη, μακρὰν τοῦ ν' ἀντισταθῇ ἐναντίον τῆς δυνάμεώς του διὰ τῶν ὀπλῶν, ἤθελε προσπέσει εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν παρακαλέσει διὰ νὰ βασιλεύσῃ ἐπάνω εἰς αὐτήν.

Ἀλλ' ὅταν οἱ Λαοὶ, ἀπεκρίθῃ ὁ Ἰδομενεὺς, εὐρίσκονται εἰς τοιαύτην εἰρήνην καὶ εὐτυχίαν, αἱ ἡδυπάθειαι θέλουνσι τοὺς διαφθείρει, καὶ αὐτοὶ θέλουνσιν ἐγείρει κατ' ἐμοῦ τὰς ἰδίας ἐκείνας δυνάμεις, τὰς ὁποίας παρ' ἐμοῦ ἤθελαν λάβει. Μὴ φοβεῖσθαι, εἶπεν ὁ Μέντωρ, τὸ ἄτοπον τοῦτο, αὕτη εἶναι πρόφασις, ἡ ὁποία πάντοτε προβάλλεται πρὸς χολακείαν τῶν ἀσώτων Βασιλέων, οἱ ὁποῖοι θέλουνσι νὰ ἐπιφορτίζωσιν τοὺς λαοὺς των μὲ φόρους μεγάλους. Ἡ ἰατρεία εἶναι εὐκόλος. Οἱ Νόμοι, τοὺς ὁποίους ἤδη ἐψηφίσσαμεν διὰ τὴν Γεωργικὴν, ἀποτελοῦσιν ἐργῶδη τὴν ζωὴν των, καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν των θέλουνσιν ἀπολαμβάνει μόνον τὸ ἀναγκαῖον, ἐπεὶδὴ ἀποβάλλομεν ὅλας τὰς τέχνας, αἵτινες δίδουσι τὸ περιττόν. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀφθονίαν θέλουνσιν ἐλαττώσει, ἡ εὐκολία τῶν συνοικισίων, καὶ ὁ μέγας πληθυσμὸς τῶν Πατριῶν. Ἐχούσα ἐκάστη Πατριὰ πολλοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὀλίγην γῆν, εὐρίσκεται εἰς ἀνάγκην νὰ τὴν δουλεύῃ ἀόκνως. Ἡ μαλθακότης καὶ ἡ ὀκνηρία καταστένουσι τοὺς Λαοὺς αὐθάδεις καὶ ἀποστάτας,

αυ-

αὐτοὶ θέλουσιν ἔχει τῷ ὄντι ἄρτον, καὶ με δαψί-
λειαν, ἀλλ' ἄρτον μόνον καὶ ὀπώρας ἐκ τῆς ἰδίας
τῶν γῆς, τὰ ὅποια θέλουσιν ἀπολαμβάνει με τὸν
ἰδρωτὰ τὸν προσώπου των.

Διὰ τὰ κρατῆς λοιπὸν τὸν λαόν σου εἰς αὐτὴν
τὴν μετριότητα, πρέπει νὰ ψηφισθῶσιν εὐθύς ἀ-
μέσως οἱ ἀναγκαῖοι κανόνες διὰ ἐκείνην τὴν πο-
σότητα τῆς γῆς, ἥτις ἀρκεῖ εἰς ἐκάστην Πατρίαν.
Ἦξεύρεις καλῶς, ὅτι διεμοιράσαμεν ὅλον τὸν λαόν
σου εἰς ἑπτὰ τάξεις, κατὰ τοὺς διαφόρους τῶν
βαθμῶν. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ συγχωρήσῃς
εἰς ὅποιανδήποτε Πατρίαν ἐκάστου βαθμοῦ νὰ ἔχη
ἕκτασιν γῆς περισσοτέραν ἀπὸ ἐκείνην, ἥτις εἶναι
εἰς αὐτὴν ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ νὰ θρέψῃ ἐκεί-
νους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σύγκειται· ὅταν φυλαχ-
θῇ οὗτος ὁ Νόμος, οἱ εὐγενεῖς δὲν θέλουν δυνηθῇ
νὰ ἀγοράσωσι τὰς γαῖας τῶν πενήτων· ὅλοι θέ-
λουσιν ἔχει γῆν, ἕκαστος ὅμως θέλει ἔχει πολλὰ
ὀλίγην, καὶ διὰ τοῦτο θέλει παρακινεῖται νὰ τὴν
γεωργῇ ἐπιμελῶς. Ἀνίσως μετὰ πολὺν χρόνον ἡ-
θελε λείψῃ ἡ γῆ ἐδῶ, δύνασαι νὰ πέμψῃς ἀποι-
κίας, αἱ ὅποιαι θέλουσιν αὐξήσει τὴν δύναμιν
ταύτης τῆς Βασιλείας.

Πρὸς τούτοις ἐγὼ στοχάζομαι, ὅτι ὠφέλιμον
εἶναι νὰ μὴν ἀφήσῃς τὸν οἶνον νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς
τὸ Βασίλειόν σου· ἀνίσως ἐφυτεύθῃσαν πολλαὶ
ἄμπελοι, πρέπει νὰ τὰς ἐκρίζωσωσιν· ὁ οἶνος
εἶναι ἡ πηγὴ τῶν μεγαλητέρων κακῶν εἰς τὰ Ἑθνη·
αὐτὸς προξενεῖ τὰς ἀσθενείας, τὰς μάχας, τὰς
ταραχὰς, τὴν ὀκνηρίαν, τὴν καταφρόνησιν τοῦ κό-
που, καὶ τὰς οἰκιακὰς ἀταξίας· ἅς φυλάττηται
λοιπὸν ὁ οἶνος, ἢ ὡς εἰδός τι ἰατρικοῦ, ἢ ὡς πο-
τὸν σπανιώτατον, καὶ ἀνήκον μόνον εἰς τὰς θυ-
σίας, καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους ἑορτάς· μὴν ἐλπί-

ζῆς ὅμως, ὅτι θέλει φυλαχθῇ ἕνας Νόμος τόσον ἀναγκαῖος, εἰάν σὺ ὁ ἴδιος δὲν ἤθελες δώσει πρῶτος τὸ παράδειγμα. Περιπλέον πρέπει νὰ ἐπιμεληθῇς νὰ φυλάττωνται ἀπαραβάτως οἱ περὶ ἀνατροφῆς τῶν παίδων νόμοι τοῦ Μίνως. Πρέπει νὰ συστήσης σχολεῖα δημόσια, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ διδάσκηται ὁ φόβος τῶν Θεῶν, ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος, ἡ εὐλάβεια τῶν Νόμων, καὶ ἡ προτίμησις τῆς τιμῆς ἀπὸ τὰς ἡδονὰς καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν ζωὴν.

Πρέπει νὰ διωρίσης ἐπιστάτας διὰ νὰ ἐπαγρυπνώσιν ἐπάνω εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ εἰς τὰ ἦθη τῶν μερικῶν. Ἐπαγρύπνει εἰς τοῦτο καὶ σὺ ὁ ἴδιος, σὺ, ὅς τις δὲν ἔγινες δι' ἄλλο Βασιλεὺς, δηλαδὴ ποιμὴν τοῦ λαοῦ, εἰμὴ διὰ νὰ ἐπαγρυπνῇς ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπὶ τὸ ποίμνιόν σου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θέλεις προλάβει ἄπειρον πλῆθος ἀταξιῶν καὶ ἐγκλημάτων· ἐκεῖνα δὲ, τὰ ὁποῖα δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ προλάβῃς, παῖδες σου εὐθὺς αὐστηρῶς· καθότι εἶναι ἐν εἶδος εὐσπλαχνίας τὸ νὰ δώσῃς κατ' ἀρχὰς τινὰ παραδείγματα, ἐμποδίζοντα τὴν πρόοδον τῆς κακίας. Τὸ ἐν καιρῷ χυθὲν ὀλίγον αἷμα ἐμποδίζει τὴν χύσιν περισσοτέρου, καὶ δίδει αἰτίαν νὰ φοβῶνται τὸν Βασιλέα, χωρὶς αὐτὸς νὰ μεταχειρίζεται συνεχῶς τὴν σκληρότητα. Ἀλλ' ὁποῖα ἀξιομίσητος ἰδέα εἶναι τὸ νὰ νομίζωσιν οἱ Βασιλεῖς, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἄλλως τὴν ἀσφάλειάν των, εἰμὴ θλίβοντες καὶ ἀδυνατοῦντες τοὺς λαοὺς, χωρὶς νὰ φροντίζωσιν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς των, καὶ χωρὶς νὰ ἐπιμελῶνται εἰς τὸ νὰ τοὺς διδάσκωσι τὴν ἀρετὴν, καὶ νὰ κατασταίνωνται πρὸς αὐτοὺς ἀγαπητοὶ, ἀλλὰ νὰ τοὺς ρίπτωσι διὰ τοῦ φόβου εἰς ἀπελπισίαν, καὶ νὰ τοὺς φέρωσιν εἰς τὴν φοβεράν ἀνάγκην ἢ νὰ μὴ δύνωνται νὰ ἀναπνεύσωσι ποτὲ ἐλευθερίαν, ἢ νὰ ἀπορ-

ἀπορρίψωσι τὸν ζυγὸν τῆς τυραννικῆς τῶν ἐξουσίας·
 Τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές μέσον τοῦ νὰ βασιλεύη τις
 ἀταράχως; αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ὁδὸς, ἡ φέρουσα
 εἰς τὴν δόξαν;

Ἐνθυμήσου, ὅτι ὅπου ἡ ἐξουσία τοῦ Βασιλέως
 εἶναι πλέον αὐτοδέσποτος, ἐκεῖ ὁ Βασιλεὺς ἔχει
 ὀλιγωτέραν δύναμιν. Ἀρπάζει, καταστρέφει τὰ
 πάντα, κατακρατεῖ μόνος ὅλην τὴν Πολιτείαν· ἀλ-
 λά μὲ τοῦτο ὅλη ἡ Πολιτεία ἐκνευροῦται· οἱ ἀγροὶ
 μένουσιν ἀγέωργητοι καὶ σχεδὸν ἔρημοι, αἱ πόλεις
 κατ' ἡμέραν σμικρύνονται, καὶ τὸ ἐμπόριον ξηραί-
 νεται. Ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις δὲν δύναται μόνος νὰ
 ὑπάρξῃ βασιλεὺς, καὶ δὲν κατασταίνεται μέγας
 εἰμὴ διὰ τῶν λαῶν του; ἀδυνατεῖ καὶ αὐτὸς ὀλίγον
 κατ' ὀλίγον μὲ τὴν ἀνεπαίσθητον ἐξασθενήσιν τῶν
 λαῶν, διὰ τῶν ὁποίων γίνεται πλούσιος καὶ ἰσχυ-
 ρός· στερεῖται τὸ Βασίλειόν του ἀπὸ χρήματα καὶ
 ἀνθρώπους; καὶ μάλιστα τῶν ἀνθρώπων ἡ στέρησις,
 εἶναι ἡ πλέον ἀδιόρθωτος καὶ πλέον μεγάλη ζη-
 μία. Ἡ αὐτοδέσποτος τοῦ ἐξουσία ἀποτελεῖ τόσους
 δούλους, ὅσους ὑπηκόους ἔχει. Ἐκαστος τὸν κο-
 λακεύει; ἕκαστος ὑποκρίνεται, ὅτι τὸν λατρεύει;
 ἕκαστος τρέμει εἰς καθεὶ του παραμικρὸν βλέμμα,
 καὶ ἀναμένει τὴν παραμικρὰν ἐπανάστασιν. Αὕτη
 ἡ θηριώδης ἐξουσία, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸν ἔσχατον
 βαθμὸν, δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' οὔτε ἔχει θε-
 μελίον τι ἐλπίδος καὶ βοηθείας εἰς τὴν καρδίαν
 τοῦ λαοῦ, καθότι ἐκούρασεν καὶ παρώργισεν ὅλα
 τὰ σώματα τῆς Πολιτείας, ἀναγκάζουσα ὅλα τὰ
 μέλη τοῦ σώματος τούτου νὰ ἐπιθυμήσωσι μίαν
 μεταβολήν. Εἰς τὴν πρώτην πληγὴν, ἣτις ἤθελε
 τῆς δοθῇ, τὸ εἶδωλόν πίπτει, συντρίβεται, καὶ
 καταπατεῖται· ἡ καταφρόνησις, τὸ μῖσος, ὁ φό-
 βος, ὁ θυμὸς, ἡ δυσπιστία, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅλα τὰ
 πάθη

πάθῃ συμφωνοῦσιν ἐναντίον εἰς μίαν τοιαύτην μισητὴν ἐξουσίαν. Ὁ Βασιλεὺς, ὅς τις εἰς τὴν ματαίαν του εὐτυχίαν δὲν εὔρισκεν ἄνθρωπον ἀρκετὰ τολμῆρον διὰ νὰ τῷ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, δὲν θέλει εὔρει κανένα εἰς τὴν δυστυχίαν του, ὅς τις θέλει καταδεχθῇ νὰ τὸν συμπαθήσῃ, ἢ νὰ τὸν βοηθήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν του.

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην, ὁ Ἰδομενεὺς, καταπεισθεὶς ἀπὸ τὸν Μέντορα, ἐσπούδασε νὰ διαμοιράσῃ τὴν ἀκαλλιέργητον γῆν, καὶ νὰ τὴν κατοικήσῃ μὲ ὅλους τοὺς ἀνωφελεῖς τεχνίτας, βάλλων εἰς πρᾶξιν ὅσα ἀπεφασίσθησαν· ἐφύλαξε μόνον διὰ τοὺς οἰκοδόμους τὰς διορισθεῖσας εἰς αὐτοὺς γαίας, ἐπειδὴ ἐμελλον νὰ τὰς καλλιεργήσωσι μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἔργων των εἰς τὴν Πόλιν.

Τέλος τοῦ πρώτου Τόμου.

Παραράματα :

Σελ. 65. Στ. 25. αὐθεύτην	γράφ. αὐθεύτην
121. 22. Κυπρίος	„ Κυπρίους
129. 17. κἀκέν	„ κἀνέν
133. 22. προσπιουμένη	„ προσποιουμένη
146. 31. ἐπίστροφον	„ ἐπίστρεφον
168. 30. ὑποδολουθεῖ	„ ὑποδουλωθῇ
169. 22. Μίνωος	„ Μίνωος
172. 25. ὀφέλειαν	„ ὠφέλειαν
228. 3. ἐντελοῦς	„ ἐντελοῦς
234. 30. τυυ	„ του
245. 10. Ἀποστρέφεται	„ Ἀποστρέφεται
271. 13. τῇ	„ τὴν
314. 8. ἀπλότητά σου	„ ἀπλότητά του
326. 7. μὴ	„ μὲ
329. 15. Τούταντίον	„ Τούναντίον
333. 25. φαίνονται	„ φαίνονται
357. 16. τὸν	„ τὴν
359. Δύμον	„ Δυμόν

Table of Contents

Introduction	1
Chapter I	10
Chapter II	20
Chapter III	30
Chapter IV	40
Chapter V	50
Chapter VI	60
Chapter VII	70
Chapter VIII	80
Chapter IX	90
Chapter X	100
Chapter XI	110
Chapter XII	120
Chapter XIII	130
Chapter XIV	140
Chapter XV	150
Chapter XVI	160
Chapter XVII	170
Chapter XVIII	180
Chapter XIX	190
Chapter XX	200

